

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐☐☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti : Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja : a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Megtartó erő.

Apost. csel. 4, 12.

Azön az éjszakán, mikor a XIX. és XX. század adott egymásnak találkozt, egy Rajna parti egyetemi városban egyetemi hallgatók kis köre virrasztott; az asztalfőn lengő szakálu, ősz professzorok ült. Az éjfél óraütéskor szólásra emelkedett az agg tudós és prófétai szavakkal beszélt arról, hogy a XX-ik század a vallásos hit százada lesz.

Az európai híru bölcs, Hilty egyik könyvében látnoki lélekkel szól arról, hogy a természettudományos hitetlenséget közvetlen kövefő spiritismus periodusa után egy egészséges, történelmi, hiterős, férfias keresztyénség fog következni, amely a XX-ik század közepén a a valóban művelt emberek uralkodó vallása lesz.

Kétségtelenül kívánatos, hogy ezek a prófétai beszédek valóra váljanak és népünk művelt, intelligens köreiben az ősök szikla-szilárd hite éledjen föl.

Tagadhatatlan, hogy az embereknek egy nagy tábora nyugtalanul kutat napjainkban a lelki, a maradandó, a változhatatlan, örök dolgok után. Mert talán még egyetlen kor sem érezte szülőtteivel a földi dolgok árnyék-voltát oly eleven erővel mint korunk. Nem csak az esztendők változása, de az eseményeknek roppant halmaza munkál azon, hogy lelkünk megteljesedjék a mulandóság gondolatával. És ha a hitetlenek nagy tábora mellett a hinni akarók nagy taborát is magunk előtt látjuk, azon épen nem csodálkozhatunk.

Csak az a baj, hogy a hinni akarók egy része, vagy a magok, vagy a mások hibájából nem talál rá az igazi hitre, tévelygésekbe esik. Amilyen sok ma a hitetlen ember, olyan sok a babonás is.

Midőn most egy új év küszöbén állunk, midőn tépelődve kérdezzük: mi mentheti meg a mai nemzedéket vigasztalan helyzetéből, — mi kötelességünk szerint rámutatunk arra, aki

egyedül Megtartó. A világot nem a babonás hiedelmek, — nem is a bölcs törvények, nem is a sociális jó intézmények, nem is valami kitűnő moral, egyedül: a mi Urunk Jézus Krisztusból kiáradó újjászülő erő mentheti meg; Krisztus evangéliuma teremt új erőt, új életet.

Azért nem szününk meg ebben az esztendőben sem, valamig csak Isten engedi, itt, gyülekezeti lapunkban is, hirdetni a tiszta, igaz, hamisítatlan evangéliumot a Jézus Krisztusról. Közel huszezer nyi hívünk közül vasárnaponkint a három istentiszteleti helyünkön alig 3—4 ezer hívő hallgathatja Isten igéjét. — Jusson hát az el e lap útján minden hajlékba. Legyen ez a mi református keresztyénségünk villamos áramainak Istentől áldott vezetéke, amelyen az evangéliomi hit eljusson minden református családba, minden református szívbe.

Midőn kötelességünk teljesítéséhez hozzá fogunk, Istennek nevében kívánunk olvasóinknak boldog új esztendőt.

A nagyváradai református egyház 1922-ik évi népmozgalmi adatai.

a) Született anyaegyházban törv. fi 226, nő 190, tvetlen fi 46, nő 39. Együtt: fi 272, nő 229. Született szórványokban törv. fi 7, nő 7. Együtt: 14. Tvetlen fi —, nő —. A szülöttek száma e szerint: fi 279, nő 236. Együtt: 515.

b) Meghalt anyaegyházban fi 232, nő 231. Együtt: 463. Meghalt szórványokban fi 2, nő 1. Együtt 3. Meghaltak tehát: fi 234, nő 232. Összesen: 466. Idegen illetőségű ebből: fi 32, nő 19. Ennek leütésével az anyaegyház halottainak száma: fi 200, nő 212. Összesen: 412.

c) Átértek hozzánk: fi 9, nő 8. Összesen: 17.

d) Kitért tőlünk: fi 6, nő 39. Összesen: 45.

Egyházi nyilvántartás szerint népesség az anyaegyházban az idegen illetőségű halottak figyelmen kívül hagyásával: fi 9841, nő 9409. Együtt 19250. A szórványok népessége: fi 365, nő 341. Együtt: 706.

e) Házasságot kötöttek egyházunkban: tiszta pár 75, vegyes pár 57. Együtt: 132. A szórványban: tiszta pár 2. A házasságra lépettek száma: 134.

Állami anyakönyv szerint házasságra lépett: tiszta pár 102, vegyes pár 186. Együtt: 288. A vegyes párok közül a születendő gyerekekre nézve megegyezés jött létre 78 esetben, még pedig: a reform. egyház javára 34, a reform. egyház kárára 44 esetben.

A református egyház kárára reverzális adók nevét negyedévenként nyilvánosságra hoztuk; ezúttal tehát csak az 1922. okt.—decemberi évnegyedről közöljük a következő tíz pár nevét:

Huszár Ferenc ref.—Vég Róza r. kath.; Varga Károly r. kath.—Vince Mária ref.; Demeter Sándor ref.—Tem Margit r. kath.; Áron Sándor g. kath.—Olasz Mária ref.; Szabó Károly ref.—Nagy Ilona r. kath.; Frontesku Sándor g. kath.—Kovács Margit ref.; Hazai Albert r. kath.—Mercz Margit ref.; Verebi László ref.—Kelemen Mária r. kath.; Heimann János g. kath.—Vad Ida ref.; Marci János g. kath.—Kun Etelka ref.

Az 1922. év folyamán több alkalommal felhívtuk hűveink figyelmét a reformátusságot, egyben a szinmagyarságot érintő azon veszteségekre, melyek vegyesházasságok kötésénél egyes hűveink tájékozatlansága, hanyagsága lelkiismeretlenségéből származnak.

Vegyék figyelmükbe ez alkalommal is házulasandó fiaink és leányaink, hogy házasságkötésük alkalmával is református mivoltukhoz illően, hűséggel, lelkiismeretességgel járjanak el. Akik egyházunk kárára reversálist adnak, nálunk ki nem hirdethetők, meg nem eskethetők, egyházi tisztséget nem viselhetnek; olyan házasságok megkötésénél, hol a gyermekek más egyház részére adattak át, presbyter vagy bárki, aki magát jó reformátusnak tartja, közre nem működhetik.

Felkérjük előfizetőinket,

hogy előfizetési díjaikat beküldeni szíveskedjenek. Előfizetéseket elfogad mindenik lelkeszi hivatal, dr Szeghalmy Sándor pénztárnok (Szent János-u. 82.), Mester Mihályné kalapüzlete és Béres Károly könyvnyomdája.

Olvasod Te a Bibliát? Vagy azt kérdezzem először: van-e Bibliád? Különbféle alakú és költésű Biblia kapható az olasz-i lelkeszi hivatalban. Költsé szerint 8, 10, 30, 40, 50 és 70 leles árban.

Áldozatkészség

I. Olasziban: (Folytatás.) 2. *Egyház szükségleteire*: Papp Sándor p. ü. főt. 150 Lei, Czirják Sándor 100 magyar korona, Blaha István 50, N. N. 70 Lei.

3. *Szegény gyermekek karácsonyi felruházására*: Papp Sándor p. ü. főt. 100, Somi Sándor és neje 10 L.

4. *Velencei imaházra*: Papp Irén 25, Sollinger Mátyásné 100 Lei.

5. *Szegény gyermekek tandijára*: Papp Dezső (2 hónapi ajánlat) 250 Lei.

6. *Szegényeknek*: Török Károly 20, Kovács Lászlóné 25, Kovács László 25, Kovács Rózsika 100, Czirják Sándor 15 Lei.

7. *Olaszi-i orgonára*: Korbai G.-né 40, Oláh Andrásné 20 Lei.

II. Ujvároson: 1. *Urasztali adomány karácsonykor*: Özv. Vántus Imréné 10, Vasadi Jánosné 20, Bancsik Bálintné 5, Szabó László 100, özv. Mág Lászlóné 10, Szilágyi Eszter 25, N. N. 20, özv. Ozsváth Lajosné 20, Ferenci Jánosné 20, Barna Sámuel 25, özv. Tanka Miklósne 10, özv. Kalla Andrásné 15, Darvasi Károlyné 20, Vékony Bálint 20, Major Ferenc 20, Lőrinc György 10, özv. Gulyás Károlyné 5, özv. Kerekes Lajosné 10, Rác Imre 5, Kovács József csizmadia 20, Bodó Sándor 20, Kardos Sándor 5, Kalla István 5, Széles Sándor 50, Tándor Lajosné 30, Sinka László 20, Szilágyi Lajos 10, összesen 530 Lei; Schranec Károlyné kenyeret és bort, Fülöp István 15 liter bort.

2. *Szegényeknek*: Özv. Kalla Andrásné 15, Széles Sándor 100, ifj. Nagy János 50, özv. Tanka Miklósne 70, összesen: 185 Lei.

4. *Velencei imaházra*: néh. Oláh Ferencné 100, Szabó László 100 Lei.

5. *Ujvárosi harangalapra*: Szabó László 100 Lei.

6. *Gerencsér József gyógyítására*: N. N. 100 Lei.

7. *Egyházi szükségletekre*: Olajos Mária 30, Kóta Lajos 40, Csávay Jánosné 20, Lei.

8. *Árvaházi ágyalapra*: N. N. 2000 Lei.

9. *Ujvárosi orgonára*: Jobb János 100 Lei.

III. Velencén: 1. *Imaház-iskolára*: Forgó Lajosné 75, Tamás Lajos és neje 1000 lei ajánlatuk második részleteként 100, N. N. 25, Fekete Sándor december hóra 50 Leit.

2. *Harmóniumra*: Vigyikán Demeterné 20, Forgó Lajosné 25 Leit.

3. *Urasztalára karácsonykor*: Bakró Sándorné 10, Rollinger Vilmosné 20, Bartha Mihályné 10, Tóth Fülöp 20, Dancsházi Lászlóné 10, özv. Kövesdi Mihályné 20, özv. Szabó Jánosné 10, Sós István 10, Vékony Imréné 15, özv. Stettner Ferencné 5, Héder Gyula 10, Tamás Lajos 25, Gulyás Ferenc 20, özv. Gümö Jánosné 5, Biró Albert 10, Dobi István 22, Molnár Lajosné 10, özv. Gyöngyössi Andrásné 20, Bertalan Antalné 10, Szabó József 20, Barna Sámuel

10, özv. Balogh Jánosné 10, Molnár István 20, Papp Demeter és neje 20, özv. Molnár Bálintné 10, Nagy Lajos és neje 10, Péntes Ferencné 10, özv. Nagy Józsefné 10, Elek Sándorné 20, Mészáros Jánosné 5, K. Nagy Lajos 10, Boros Imre 10, Vigyikán Deme-
terné 5, özv. Molnár Györgyné 5, Cseh Imréné 20, Kállai Sándor 100, Kiss Gábor 12, összesen: 569 Lei; Kiss Károlyné kenyeret, Kiss Gyula, Furulyás Illés és Papp Demeterné bort.

4. *Szegényeknek*: K. Nagy Lajos 20, Tamás Lajos és neje 2 pár uj cipő és 5 pár uj cipő díjtalan elkészítése, Kiss Kálmánné 1 pár javított cipő.

5 *A velencei református iskola karácsonyi ünnepe* alkalmával kiosztott 165 szeretet-csomagot adományoztak: Fekete Sándorné, Boros Imréné, Tamás Lajosné, Szilvássy Istvánné, Fazekas Zsigmondné, Héder Gyuláné, Rollinger Vilmosné, Molnár Imréné, özv. Nagy Józsefné, Szűcs Gyuláné, Keresztessy Jánosné, Boros László és neje, Pápa Józsefné, Barna Sámuelné, dr. Balázs Jenőné, Elek Sándorné, Papp Lajosné. — A karácsonyfát Barna Sámuel ur, a Bellehemes játékhöz szükséges felszerelést Fekete Sándor ur volt szives adni.

A tanítónőképző-intézet javára: Vaday Béla élesdi ref. lelkész 50 Leit.

A jószívű adakozóknak ez uton is hálás köszönetet mondunk.

Jegyzet. 1. A múlt számunkban az első gyűjtő iven kitett Kiss Gyuláné neve helyett Kiss Tivadarné olvasandó. 2. Az 1922. évi adományok összesítését jövő számunkban közöljük.

Anyakönyvi adatok

1922 december 15—31-ig.

Születtek: Debreczeni Béla, Balla Pál, Bányai Margit Ilona, Csizmadia Ilona Teréz, Imre Jolán Magdolna, Jakab Juliánna, Nagy Mária, Kenderesi Magdolna Mária, Fischl Györgyike Irma, Rácz Sándor, Borbély Sándor, Pikó István, Zsigi Károly Sándor, Molnár József, Poól Ferenc, Biró Ilona, Patkós Margit, Varga Mihály, Lukács Ilona Erzsébet, Szabó István, Molnár György Gyula, Herczeg József, Herczeg Lajos, Kovács Mária Magdolna, Sárközi Mihály, Koós Gyula János, Molnár Imre, Szűcs Margit, Drobnyák Mária Ilona, Kelemen Imre.

Házasságot kötöttek: Jovan Gábor g. kath. és Nagy Mária ref. [rev. javunkra], Imre István ref. és Varga Teréz r. kath. [rev. javunkra], Denderle Vilmos r. kath. és Marozsán Erzsébet ref. [rev. javunkra], Sebestyén János ref. és Hizó Erzsébet ref., Batori Imre ref. és Szakácsi Margit ref., Almási Sándor gör. kath. és Irimiás Mária ref. [rev. javunkra], Vida Sándor gör. kath. és Székely Erzsébet református.

Meghaltak: Puskás Miklós 78 éves, Szabó József 18 éves, Pápa Elek 39 éves, Szőke Sán-

dor 24 éves, Harsányi János 72 éves, özv. Czirják Imréné 60 éves, Suli Sándorné 66 éves, Dóbe Gyula 60 éves, özv. Szőke Lajosné 86 éves, özv. Nagy Istvánné 74 éves, Papp Lajos 14 napos, Sebestyén Irén 18 éves, Standerdner Matild 18 éves, Balku György 48 éves.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, este fél 6 órakor Dankó József s. lelkész szolgál.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

A templomokban a mai naptól fogva az új énekes könyvet használják.

A konfirmálandó gyermekek nevét a szülők vagy gazdák a lelkészi hivatalokban vagy a hitoktatóknál 1923 január 15-ig jelentésük be.

Az 1923-ik évben az egyházi anyakönyveket az olasz-*i* lelkészi hivatal vezeti, azért az 1895 szept. 30-ik napját megelőző születési, esketési és halálozási bejegyzésekről az anyakönyv kiadványok ez évi folyamán itt szerekelők be; ugyancsak itt jelentendő be minden haláleset. — A kereszteleés és házasság költés a hívek akármelyik lelkészi hivatalától kérellek.

Dobé Gyula elhunytá alkalmával koszoru megváltás címén református árvaház javára Herczegh Lajos gondnok gyűjtése: Herczegh Lajos 30, Vajnovszky József 10, Kecskeméthy László 10, Vadász Albert 20, Szabó Ferenc 10, Simon Mihály 10, Nagy Gyula 5, Kovács Dezső 20, Vadász Zsigmond 20, Farkas József 20, Harabula András 20, Ürögdi és Megyeri 10, összesen 185 Lei.

A velencei imatér építési költségeire Fényes Lóránd 500 Leit adományozott.

Százezer ezüst korona. Ennyit akar összegyűjteni a budapesti református egyház tisztviselőtelepi paróchialis köre, hogy a világháboruban hősi halált halt református katonák emlékére Budapesten az Emlékezet templomát felépítsék. Az ezüst koronákat Szabó Imre lelkész címére kell küldeni. [X. Kerület Család-u. 8.]

Hol lebontják a templomot. A dunántúli magyarságot pusztító, sorvasztó átkok között a legrettenetesebb az egyke. Ez az erkölcstelen nyavalya egymásután népteleníti el a magyar falvakat, s a magyarok helyét más nemzetiségek, szaporább fajták foglalják el. Ma már a dunántul is vannak elnémult harangok. Mély szomorúsággal olvastuk, hogy a somogy megyei Almáskeresztur község református templomát lerombolják, mert ott immár kivesszék a református magyarok és a köveket áthordják a szomszéd községbe, Nyugatszenterzsébetre, hogy ott iskolát építsenek belőlök. — Megéri-e népiünk e gyászos intő jelt? Megtisztul-e bűneitől, hogy el ne vesszen, hanem életet nyerjen a Jézus Krisztusban.

Ritűntetik a sokgyermekes családanyákat. Párisban a városházán nemrégiben folyt le az az ünnepélyes ceremónia, amelynek keretében a sokgyermekes családanyáknak átadták a nekik odaitélt érmeiket. Kiosztottak köztük 140 darab aranyérmét, 200 ezüstöt és 300 bronzot. Aranyérmét azok az anyák kaptak, akiknek 14, 10 vagy 12 gyermekük van. Ezüst éremmel tüntették ki, akik 11 vagy legalább 8 gyermeknek adtak életet. A többiek bronz érmét kaptak. A legkisebb gyermekszám amelyet kitüntetésre érdemesnek találtak — öt volt.

Szilágyi Géza

és Társa órák és ékszerésznél
kapható nagyválasztékban többféle
alkalmi ajándék,
ékszer — igen jutányos árárt.
Ferdinand [Rákóczi]-út 4-ik szám.

4-6

Nagyváradai Hitelbank

Zöldfa-u. és Szt. László-**R.-t.** Zöldfa-u. és Szt. László-
lér sarak. tér sarak.

SAJÁT HÁZ

Alapítke 6,000.000 Lei.

Telefon: 4-82 2-18 és 2-80

5-15

Foglalkozik a banküzlet minden ágával. — Az összes külföldi piacokra átutalásokat legelőnyösebben eszközöl. Az összes külföldi pénzek vétele és eladása.

„Orient“ Általános Biztosító Rt.

Oradea-Mare-Nagyvárad,
Szalárdi-utca 4. szám.

ELFOGAD: élet-, tűz-, betörés-, baleset-, szavatosság- és jég-biztosításokat a legelőnyösebb feltételekkel és legolcsóbb díjakkal.
Kartelen kívül!

4

Láposy Zeneiskola, Bethlen-u. 20.

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve, hegedű, zongora, ének- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiú és leányövéredekéket, kezdőket és haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít a kolozsvári, esetleg a budapesti zeneconservatórium vizsgáira. — Felhív-tek részére külön tanfolyam, Mérsékelt tandíj. 20-25

Agárdi István mázoló és bútorfestő

Elsőrendű és jó anyagjaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: bútorok bármilyen festését, épületeken ajtókat, ablakokat, fűrdőszobákat, fűrdőkádakat románcozását, sirkéítéseket a legelsőbbbrangu a uminium (ezüst) festékkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és pártfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.)**
1. sz. „Ulpiá“ (Emke) épület

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt“ gyógyszer-tárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

35

Bódis Ferencz

ékszerész

Ferdinand király-út
[Rákóczi-út—Fő-u.] 2

5-26

Kerékpárok

Varrógépek

1-10 teljesen új vagy használt minőségben jutányos árában beszerezhetők:

Kalenda János cégnél Nagyváradon

Ugyanott kézi utazókosarak, bőrdöök, kerékpár külső és belső gummik, varrógép- és kerékpár alkatrészek nagy választékban találhatóak. Varrógépek, kerékpárok, grammotonok jutányosan javíttatnak. Gyermekkoskerekre gummit szűtén kapható. Karbid eladás nagyban és kicsinyben, valamint asztali és kézi karbid-lámpákból nagy készlet.

NAGYVÁRADI

AGRÁR TAKARENKPÉNTÁR R.-T.

Ferdinánd király [Rákóczi]-út és Posta [Uri]-utca sarak.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Átutalásokat az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. Betétek után folyószámlán és könyvecskén előnyös kamatokat térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. Leszámlított váltókat Áruszállítvány. Magán páncélszekrények [safe deposits].

26-26

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

A holnap gondja.

Dr Makkai Sándor kolozsvári theologiai igazgató-professzor „Ird meg, amiket láttál” című könyvéből.

... Különösen szól az Isten leckéje a magyar társadalom középosztályának, az u. n. „úri” embereknek. Így nevezték és ennek nevezte s tartotta is magát az az osztály, amelyik a nemzeti intelligenciát volt hivatva képviselni.

Nézzük meg csak igazán és valósággal, hogy mit jelentett ez a név a mi ajkunkon? „Úri ember” volt az, aki *szégyenlette* a szegénységét, a nyomoruságát, a nélkülözését, a rongyait. Aki minden erejéből *elrejtette* azokat a világ elől, mert büszke volt és kényes a maga úri mivoltára. Aki utolsó fillérjével is *cselédet* szerzett magának, hogy megtarthassa „társadalmi helyzetét”. Aki kinos-keservesen is megőrizte a látszatát annak, hogy ő úr és *joga* van az élet magasabb lehetőségeihez s örömeihez, amelyeket „alantasabb” emberek nem érdemelnek, mert nem is értenek meg.

Az „úri ember” urasága tehát *külső* körülményeinek bizonyos szentesített formájában s e forma, legalább *látszatában* való fenntartásában állott.

Azt hiszem, mindnyájan mélyen érezzük és tudjuk, hogy nincs az emberi társadalomnak egyetlen rétege sem, amelyre oly brutális sullyal nehezettek volna rá a holnap gondjai, mint erre a szegény „úri emberre”. A világkatasztrófa legkönyörtelenebb csapással éppen ezt az „úri emberséget” zuzta össze. Bizony nem is „cifra” nyomoruság ez már, hanem egyszerűen *csak* nyomoruság.

De én azt mondom, hogy nem ez a nyomoruság a legnagyobb baj, ó nem ez, hanem az, hogy az az uraság igazában nyomorult szolgaság volt és azt aratta, amit vetett. Szolgasága volt ez könnyelmű és felületes világi bálványoknak, szaladgálás a világ szekere után, hogy felvegyen, a magunk szolgálai alávetése a világ mértékének, amely az uraságot a kiszolgáltatás mértékével méri és becsüli.

Két történet.

Láttatok-e ? !

Néhány tíz esztendővel ezelőtt történt, valahol Ázsia belsejében. Angolok csatáztak lázadó alattvalóikkal. Ütközet előtti este volt, csend az éjszakában és az égen csillagok. Lobogó tábortűz mellett angol tisztek beszélgetnek. Hű indus szolgák körülöttük heverésznek és olvasgatják a kiterített erősség lámpáit.

Az egyik megszólal.

— Uraim ! látjátok-e azt a fényes csillagot ott az ég zenitjén ?

— Látom édes fiam, válaszol a gazdája. Fehér és kék lánggal lobognak sugarai.

— Szerencsés vagy uram! — szól az indus, mert a holnapi ütközetben túléled a halált . . .

— Bolond beszéd — kiáltják szinte egyszerre a többi tisztek. — Hiszen az égnek azon részén nincs egy halvány csillag sem.

Jaj néktek uraim — kiált fel az indus, — mert nem látjátok azt a csillagot. Holnap kifolyik piros véretek és nem látjátok meg többé hazátokat!

... Másnap — ütközet után — este a tábor tűz mellett egy tiszt heverészett. Lelke a végtelenségben járt, ott, ahol az a csillag ragyogott az égen . . .

Egy kisleányról

van megírva ez a történet valahol. Éveinek száma mindössze kettő. Szülei szegénysorsban a földet munkálják. A szegénységet azonban ő még nem érzi. A szegény leány is — ha két éves — királyleány. Talán azért volt szőke haja, ragyogó kék a szeme, kacagás az arca.

Ugy van az, hogy a munkára menő szegény ember magával viszi a csöpp gyermekét. Könnyebb így rá vigyázni. Ki is vitték a szőke, két éves kis-

Itt az ideje, hogy az „úri ember“ felvegye *igazi nevét* és visszatérjen *igazi életéhez*. Nevezze magát: *keresztyénnek* és *legyen* is az. Mert inkább összeroskadni, elpusztulni, nyomorult, utszélrevetett ronggyá lenni, mintsem keresztyénné: ez lehet ugyan és lesz is, — de hát ezt akarod-e, ezért éltél-e, ó „úri“ felebarátom? Nem gondolom. Sőt, éppen iff, a ránszakadó teher alatt kell elválnia a nagy kérdésnek: tud-e az az „úri“ ember *úrrá* lenni, nem az aszfalton, a színházban, a társaságban, a cselédei felett, hanem *önmaga* felett? Tud-e keresztyénné lenni, kiszolgáltatás helyett szolgálatot tanulni, a szolgálat lelkével megmentője lenni magának és a világnak? Meg tudja-e adni az emberi életnek azt a vonását, amelyet senki más meg nem adhat, csak ő, mert ez az ő hivatása s amely ha hiányzik, nincs emberi élet a földön: a *lelkiséget*, a *nemesiséget*? Ti, akiket a holnap gondja a leginkább gyötör s akik ezt a gondot még hozzá pirulva is hordjátok: emeljétek fel a fejetekeket! Ti úrnak hívatatok el — az alázatosság által, úrnak — a lélek javai félett, úrnak — a szolgálat önzetlenségében, úrnak — a megértő szeretet szelidségében. Ti arra valók vagytok, hogy magatokhoz emeljétek azokat lélekben, akik felettetek állanak a világ szerint s hogy akik titeket a világ versenyében letapostak, tőletek tanuljanak meg embernek, keresztyénnek lenni. Sulyos lecke és nehéz feladat ez, de a legemberibb, mert — a legistenibb. „Isten nem hagy felettébb kísértetni, mint ahogy elviselhetjük“, de amit ránk mér, ezt *igy* kell elviselnünk.

leányt magukkal a mezőre, apja és anyja. Letették egy hús fa alá, játékbabát a kezébe és aztán mentek a munkára.

A kisleány egy ideig játszik. Csicsitgatja, elalattja, meg fölkelti babáját. Aztán megunja. Körül néz. A közelben a hatalmas — urasági — buzatábla. Belőle a nevető pipacsok, kék buzavirágok integetnek feléje. Hivogatják, csalogatják. És ő megindul feléjük.

Ujjaival egymásután tépegeti őket. Tele van már mind a két kezecskéje, fordulna is vissza, de mind ujjak és ujjak nevetnek, integetnek feléje: tépj le engem is! És mind beljebb és beljebb megy a nagy buzatáblába. Egyszer csak eszébe jut az édes anyja, hozzá akar menni ám óriási buzaerdő jobbra és balra is és honnan tudja egy két éves kisleány, hogy az egyetlen ki út: az egyenes? Sirva fakad, anyját kiáltja. Ezüst csengő csengéséhez hasonló sirása elvész a végtelen égben. Csak a zizegő buza kalászok válaszolnak titokzatos szavakat, csak a pipacsok nevetnek rá kajánul.

Szépen elalszik a buzatábla közepén.

Szülei egy kevés ideig keresték. Aztán könnyen megnyugodtak. Bizonyára kóborló cigányok ellopták. ... Néhány hét múlva aratásra pendült az ara-

A Protestáns Jótékony Egyesület karácsonya.

Mult évi 52-ik számunkban kimutatott gyűjtés folytatása képen közöljük a következőket:

Dr Morvay Zsigmondné gyűjtő ivén: A Nagyvárad Takarékpénztár 500 Lei.

Dr Kovásznay Marcellné gyűjtő ivén: Özv. Juricskay Dezsőné 100, L. Polonkay József 5 kgr. liszt, Novotny Alfonz 20, Wertheimstein A. 20, Wertheimstein S. 20, Balázsházy M. és O. 30, Szunyogh Viola 30, Szunyogh Elemér, László 100, Wertheimstein D. 40, Székely Sándor 30, Lei, özv. Juricskay Dezsőné alma, dió, lekvár, liszt. Örvendrői: Kiss Lajos 3 L. F. Papp István dió; Lukács Lidi 2, Nagy Jánosné 5 L. Vargha Sándorné dió; Székely Ferencné liszt, dió; Lakatos György 5 L. Varga István alma; Pintér Antal 10 L. Olvashatatlan 2 tojás, Lukács Istvánné 5, Jász Gáborné 5. Kálmán Józsefné 5, Tóth Eszter 10 Lei. — Werner Kálmánné 10, dr. Kotzó Jenő 100, Beöthy Lajosné 20, Schurz Ernőné 100, Nadányi Jenőné 20, Várnainé 20, dr. Gerlán Gáborné 30, Belizay Elek 20, Udvarhelyi Béla 30, Sebess Gyula 20, Geisinger Károlyné 20, Kovásznay Marcell 20, Bige Berta 20 Lei.

Beregi Sándorné gyűjtő ivén: Beregi Sándorné 100 L. (és ruha varrások), Jancsó Józsefné 20, N. N. 10, Olvashatatlan 40, Olvashatatlan 20, N. N. 10, K. S. 20, Olvashatatlan 10, Fekete Jenő 10, Földes 15, Lötvinger Mór 10, Rosenweig 20, N. N. 10, N. N. 20, Kertész Sándor 20, N. N. 5, N. N. 5 Lei.

Mester Mihályné gyűjtő ivén: Molnár Etelka 20, Denderle Józsefné 100, Kráner Aronné 25, özv. Biró Andrásné 50, özv. Nagy Sándorné 10, Földes Marci 10, Bancsik Bálint és neje Pelles Sándorné koszoruja megváltása címén 50 Lei. — Mester Mi-

tók kaszája. A nagy buzatáblát aratták. Rendre dől az áldás, az arany kalász.

Egyszerre csak nagyot pendül az aratók kaszája, mintha valaki sikított volna. Mi történt? Megakadt a kasza egy kisleánynak zápormosta fehér csontjain.

*

Érdeemes elgondolkozni a kisleány tragédiáján. Hasonlóságot találunk vele a saját sorsunkban. Urunk Jézus mondta: Legyetek hasonlóak a kisgyermekhez. Mi megfogadjuk a parancsot, de nem abban az értelemben, melyben Jézus gondolta: a lélek tisztaságában. Hasonlók vagyunk a kisgyermekhez az ő tudatlanságunkban.

Az életben integetnek felénk nevető pipacsok, szép buzavirágok: e világnak hívságos dolgai és mi utánuk megyünk az élet rengetegében, nem tudjuk, merre van az egyenes kiút és az aratás napján találják meg semmivé vált csontjainkat Istennek angyalai.

Az előbbi történet láthatatlan indusa szól hozzánk: látjátok-e e azt a csillagot? — Az mutatja az egyenes utat kifelé, tiszta vágyaink, Isten felé...

(Reformátusok Lapja).

szályné 4 kisleányka ruhát varrt meg és több ócskát javított díjtalanul.

A már leközlött és közlendő adakozókon kívül még természetbeni adományokkal hozzájárultak a karácsonyi gyűjtéshez és az ügyészségen levő foglyok megvendégeléséhez: dr. Morvay Zsigmondné 30 drb kalács, szaloncukor, füge és borral; Szabó Károly 1 nagy tál szárnyas-sült, diós kalács; Beregi Sándorné diós és mákos kalács; Harsányiné 200 drb pogácsa; Szegő Józsefné diós és mákos kalács; Szerző Józsefné bor; dr. Váli Péter bor; dr. Kaczián Kálmán bor; ifj. Mönus Sándor bort.

Áldozatkészség

a nagyváradi református egyházközségben az 1922. év folyamán, a lelkészi hivatalok és az egyházi főpénztár kimutatása alapján:

A) Adományok:

I. Olasziban: 1. Úrasztalára 3816; 2. A velencei imaházra: a) lelkészi hivatal utján 5217, b) dr. Olasz Béla utján 33.650, c) dr. Szeghalmy Sándor utján 7525, d) egyesek utján 800; 3. Olasz-i orgona-alapra 944; 4. Ujvárosi orgona-alapra 100; 5. Olasz-i templom szőnyeg-alapra 45; 6. Ujvárosi templom-szőnyegre 70; 7. Olasz-i harang-alapra 475; 8. Egyházi szükségletekre 680; 9. Protestáns Árvaházra 2515; 10. Olasz-i templom-világításra 285; 11. Velencei templom-világításra 120; 12. Olasz-i templom-fűtési-alapra 1000; 13. Kerületi néplapra 359; 14. Szegényeknek 1115; 15. S egény gyermekek tandijára 2140; 16. Szegény gyermekek ruházására 1203; 17. Ujvárosi énekkarnak 100; 18. PerselypéNZ az egyháznak 3993/30; 19. PerselypéNZ az egyháznak 17.272/01; összesen: 83.424 lei 31 bani.

II. Ujvároson: 1. Úrasztalára 2005; 2. Egyházi szükségletekre 942; 3. Szegényeknek 265; 4. Ujvárosi orgonára 17.680; 5. Ujvárosi harangra 1234/80; 6. Ujvárosi templom-szőnyegre 1880; 7. Velencei imaházra a) lelkészi hivatal utján 1330, b) Prot. Jótékony Egyesület 11.000; 8. Velencei harmóniumra 100; 9. Protestáns Árvaházra 3700; 10. Iskolai célokra 4050; 11. Énekes könyv-alapra 50; 12. Kerületi néplapra 50; 13. Szegény gyermekek ruhájára 350; 14. PerselypéNZ az egyháznak 3915/45; 15. PerselypéNZ az egyháznak 7122/75; összesen 55.675 Lei.

III. Velencén: 1. Úrasztalára 1790; 2. Imaházra 17.890; 3. Szegényeknek 1087; 4. Harmoniumra 1547; 5. Ujvárosi templomi szőnyegre 50; 6. Konfirmándusok bibliai alapjára 40; 7. Kerületi néplapra 80; 8. Erdélyi Magyar Irodalmi Társaságnak 25; 9. Református Lelkész Egyesületnek 12; 10. Elemi iskolai jutalom-könyvekre 100; 11. Szőke Róza fehér úrasztali terítőt 200; 12. Boros Imréné és Tamás Lajos szószékterítőt 285; 13. PerselypéNZ az egyhá-

nyeknek 2066/50; 14. PerselypéNZ az egyháznak 1122/25; összesen 26.294 Lei 75 bani.

I. Olasziban: 83.424/31; II. Ujvároson: 55.675; III. Velencén: 26.294/75; Összesen: 165.394 Lei 6 bani.

B) Egyházi adózás:

E címen befizettetett 107.150 Lei 50 b., amelyből 1072 Lei adomány-természetű.

Az 1922. évi egyházi adóból befizetetlenül és így hátralékban maradt: 47.922 Lei.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: d. e. 10 órakor Gargya Géza s. lelk., este fél 6 órakor Danka József s. lelkész.

Ujvároson: d. e. 10 órakor Csernák Béla lelkész. d. u. 3 órakor Gargya Géza s. lelkész.

Velencén: d. e. 10 és d. u. 3 órakor Kiss Károly lelkész.

Dioasod Te a Bibliát? Vagy azt kérdezzem először: van-e Bibliád? Különböféle alakú és kötésű Biblia kapható az olasz-í lelkészi hivatalban. Kötés szerint 8, 10, 30, 40, 50 és 70 leles árban.

A konfirmálandó gyermekek nevét a szülők vagy gazdák a lelkészi hivatalokban vagy a hitoktatóknál 1923 január 15-ig jelentésük be.

Skóciából hozott az újév, ott tanuló lelkész testvérünkötől, Incze Gábertól levelet, melynek a scót reformátusok egyházi életét jellemző sorait olvasóinkkal is megismertetjük: „A karácsonyi vakációt — írja Incze — egy vidéki pap barátom család körében töltöm. Karácsony estéjén predikáltam és újévkor is fogok. Keveset tud ez a világ mirőlünk ugyan, de kész örömet hallgat meg mindent. És Goethe szerint: „mann will am liebsten seh'n“, azért jó eszköz a laterna magika... Ennek a kis városnak [Thurso] lakossága 1500. Van benne 4 prot. templom. A barátom egyházának 460 felnőtt tagja van, az urvacsorában résztvesz 320. Jövedelme most 400 font, békében 300 font volt [320.000 Lei]. Lakása fejedelmi. Akár egy városligetkörű villa Pesten. Nagy gyümölcsös kertje van. Urvacsora 3-szor egy évben. Urvacsora idején és Karácsonykor sonkától kezdve tortáig és egyéb jókig terjedő adományok állnak a házhoz. Olyan könyvtára van, mint nálunk a 9 ref. püspöknek és összes theol. professoroknak együttvéve sincs. Igaz, hogy azt nem értem meg, hogy ilyen jó mód mellett miért van szimpla ablak a házakon és nyitott kandalló? A szél állandóan cirógat a zárt szobában is... Az mindennapi látvány, hogy az ebédhez télikabátban ülünk le, noha tűz van a szobában... — Leveléhez — az iskolás gyermekek segélyezésére 10.— schillinget mellékel, és egy hosszabb cikket Nagybritannia és a kereszténységről, amelyet hozni fogunk.

Ird meg, amiket láttál cím alatt jelentek meg a Minerva Rt. kiadásában az ujesztendei könyv-

piacon az erdélyiek nagytehetségű ifju püspök-helyettesének dr. Makka Sándornak az utóbbi években tartott beszédei, elmélkedései, előadásai. Predikációk, vallásos elmélkedések mellett ott találjuk a jeles szerzőnek két irodalmi estélyen mondott beszédét is. (Az erdélyi magyar irodalom kérdése. Bethlen Gábor öröksége.) A pompás kötet nagy nyeresége irodalmunknak. Külső kiállítása a kolozsvári Minervát dicséri, ahol a könyv beszerezhető. Ára 40 Lei.

Amerikában lassanbint leküzdik a tüdővérszt. Talán a legrettelesebb betegség mindazok közül, amelyek az emberiséget pusztítják, a tüdővérszt. Sok milliónyira megy állandóan a világon a tüdőbajosok száma és megszámlálhatatlan sok nap-nap után ennek a betegségnek az áldozata. Pedig a tüdőbaj tulajdonképpen nem is gyógyíthatatlan betegség; célszerű életmóddal, jó, erősítő táplálkozással, friss levegőn való tartózkodással kigyógyulhat belőle akinek erős a szervezete. A tüdővérszt nem is azokat pusztítja, akik célszerűen tudnak védekezni ellene, hanem azokat, akik nem tudnak megszerezni maguknak mindent, amire szükségük volna: a szegény embereket és a szegény országokat. Magyarországon is sokkal több a tüdőbajos, mint a háboru előtt volt és nagyobb az áldozatok száma is. Azért van ez így, mert a háboru nyomorúságot teremtett, nagy tömegek igen rosszul táplálkoznak, az emberek elgyengülnek és nem tudnak ellenállani a betegségnek. A semleges államok sokkal szerencsésebbek. Legjobbban mutatja ezt az a jelentés, amely most érkezett Amerikából és amely azt mutatja, hogy ott már sikerült gátat vetni a tüdőbaj pusztításának. Ott már évekkel ezelőtt alakult egy nagy egyesület a tüdőbaj leküzdésére. A gazdag Amerika nagy felszereléssel tudta ellátni a nemes célu egyesületet; kórházakat építettek, amelyekben mintegy 60.000 embert tudnak megfelelő ápolásban részesíteni, a betegápolók ezreit képezték ki, és óriási munkát fejtettek ki, hogy mindenkinek megmagyarázzák, hogyan kell védekeznie a betegség ellen és mint ápolja magát, ha mégis megbetegszik. A nagy munkának meg is van az eredménye: Amerikában ma alig feleannyi ember pusztul el tüdőbajban, mint 8-10 évvel ezelőtt.

Láposy Zeneiskola, Bethlen-u. 20.

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve, hegedű, zongora, ének- és zeneelméleti faszakkal. Felvesz fiú- és leány növendékeket, kezdőket és haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít a kolozsvári, esetleg a budapesti zeneconservatórium vizsgáira. — Feinóltekek részére külön tanfolyam, Mérsékelt tandíj. 21-26

„Orient“ Általános Biztosító Rt.

Oradea-Mare-Nagyvárad,
Szalárdi-utca 4. szám.

ELFOGAD: élet-, tűz-, betörés-, baleset-, szavatosság- és jég-biztosításokat a legelőnyösebb feltételekkel és legolcsóbb díjakkal.

Kartelen kívül: 5

Szilágyi Géza

és Társa óras és ékszerésznél
kapható nagyválasztékban többféle

alkalmi ajándék,
ékszer — igen jutányos árért.
Ferdinand [Rákóczi]-út 4-ik szám.

5-6

Agárdi István mázoló és bútorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: bútorok bármilyen festését, épületeken ajtó, ablakok, fürdőszobák, fürdőkadák zománcozását, sűrűkerítéseket a legelsőbbbrangu aluminium (ezüst) festékkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és pártfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 1. sz. „Ulpia“ (Emke) épület**

7

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, ketszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt“ gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

36

Bódis Ferencz

ékszerész

Ferdinand király-út 2
[Rákóczi-út—Fő-u.]

6-26

Kerékpárok

Varrógépek

2-10
teljesen új vagy használt minőségben jutányos árban beszerezhetők:

Kalenda János cégnél Nagyváradon

Ugyanott kézi utazókosarak, bóröndök, kerékpár külső és belső gummik, varrógép- és kerékpár alkatrészek nagy választékban található. Varrógépek, kerékpárok, grammofonok jutányosan javíttatnak. Gyermekkoscsikerekekre gummi szőntén kapható. Karbid eladás nagyban és kicsinyben, valamint asztali és kézi karbid-lámpákból nagy készlet.

Nagyváradai Hitelbank

Zöldfa-u. és Szt. László-tér sarok. **R.-t.** Zöldfa-u. és Szt. László-tér sarok.

SAJÁT HÁZ.

Alapítke 6.000.000 Lei.

Telefon: 4-82 2-18 és 2-80

6-15

Foglalkozik a banküzlet minden ágával. — Az összes külföldi piacokra átutalásokat legelőnyösebben eszközöl. Az összes külföldi pénzek vétele és eladása.

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Betemetett források.

Részlet *Dr. Makkai Sándornak*, a kolozsvári református theol. fakultás igazgató-professorának „Ird meg, amiket láttál” című könyvéből.

De ha a kutak be vannak is temetve, oh hinnünk kell, hogy nincsenek elapadva! Izsák nem állott meg tehetetlen jajveszékéléssel a filiszteusok kőrakásai felett, hanem ismét megásta atyja kutjait és visszaadta régi nevüket!

Itt van az utolsó órája annak, hogy ismét megássuk a régi kutakat!

Önmagunknak kell ásunk és reábukkanunk a lélek isteni forrásaira. Régi időkben, amikor erős várakat emeltek, hogy veszély idején mindenki oda meneküljön, a várépítők mindig arra törekedtek, hogy benn a várban elegendő számú és bőségu kut, forrás legyen, ami elláthasson embert, állatot ivóvízzel. És hány, meg hány erős vár vesztét okozta az, hogy kívülről kapta vizét valamely folyóból. Ha az ellenség elzárta a folyót, a várnak szomjan kellett elesnie. Ha azt akarjuk, hogy anyaszentegyházunk az örök életre buzgó viznek kutfeje legyen, hogy minden időben az erőnek, vigasztalásnak, lelki szentségnek, békességnek és szellemi haladásnak vihatatlan vára maradjon, akkor ne várjunk és ne kérjünk kölcsön élővizet senkitől, aki kívül van. El kell hagynunk végre azt a nyomorult és tehetetlen, bűnös szokásunkat, amelyből minden közöny és pusztulás fakadt, hogy más vállalja helyettünk az egyház fentartásának gondjait, hogy az élő vizet, az önerőt külső segítség kétes értékü csatornái juttassák hozzánk. Bármilyen cimen, bármilyen okból történt is ez: betemette a szent forrásokat a hívők szívében.

Amelyik egyházért a hivei nem tudnak áldozni s amelyik egyház nem tudja hiveinek élő tőkéjéből teljesíteni feladatait: elárult és elesett vár az már, amely dőlésben maga alá temeti gyáva népét. De ne gondolja senki, hogy én csupán anyagi forrásokról, anyagi

segítségéről beszélek. Nem, én a lélek forrásairól, én a lélek vízéről beszélek, amely megtermi e világban a maga anyagi gyümölcseit is, de nélküle az aranyhegyek is haszontalan kavicsá válnak. Amire én kérek akarok minden magyar keresztyént az az, hogy ne várjanak s ne kérjenek kívülről kölcsön élővizet: lelki erőket. Ne várják, hogy kívülről adjon valaki nekik élő hitet, amellyel a jövőbe nézhessenek, ne várják, hogy csalóka és hiu remények kívülről akarjanak minket tartogatni, ne várják, hogy valaki, aki kívül van, a mi szeretetünkre, a mi áldozatkészségünkre bizott kincseket helyettünk megőrizze és növelje. Bizony mondom: ha a szívünkben nincs élő hit, amely bizonyosságot tesz előttünk a jövőről, ha a magunk lelke nem buzogtat győzhetetlen reménységet bűnnel, világgal, halállal szemben, ha mi magunk nem teljesedünk meg a mindenre kész és képes áldozatosság krisztusi élővizével, ha nem tudjuk magunk úgy szeretni Istent, az egyházat, a mi népünket és nemzetünket, hogy ezzel a szeretettel megtartsuk azt, ami nálunk vagyon: akkor elvesztünk!

Ha nincs lélek, amely megelevenít, hiába való minden, minden! Ti magatok ássatok, ássatok mélyen a szívetek gyökeréig, kihányva onnan az önzés köveit, a bűn dudváit, a közöny gyilkos penésztelepeit, le a forrásig, ahol Isten életének titkos erői rejlenek, ahol fölbugoz a világteremtő lélek üde, újjászülő forrása! Bizony mondom: csodákat fogunk látni és cselekedni! Mert az élő hit és az élő szeretet csodákat tud művelni! Ezek a források mindent képesek megteremteni, amire a léleknek szüksége van és ezeknek az erőknél alkotásait elpusztítani nincs hatalom a világon! A hívő szeretet gazdaggá teszi a szegényt, erőssé a gyöngét, bátorrá a félénket, hőssé a gyámoltalant... és nekünk ilyen szegényekre, gyöngékre, félénkekre és gyámoltalanokra van szükségünk, akiknek elég az Ur kegyelme, akinek ereje erőtelenség által végeztetik el.

Nagybritánia és a keresztyénség

A világháboru annyira megvadította és megvakította a nemzeteket, hogy ökölbe szoruló kezek nélkül már gondolkozni sem tudnak. Nemzetközi érintkezéseikben, ma sokkal inkább, mint bármikor, a főszerepet a gyanakodás játssza. Minden mozdulásban, legyen az vallási, vagy társadalmi, az élet legapróbb megnyilvánulásában is támadást látnak. A nagy győzők közt megpattant az entente cordiale és egymásnak sem hisznek. Így hát még inkább érthető, ha jóbarátból és egykori ellenségből egyaránt kitor a kérdés: milyen kapcsolatban van egymással a brit világpolitika és a keresztyénség brit formájának nagy missiói szelleme?

Az irigység és nemzetközi rosszakarat hamar kész lehet a válasszal és elintézettnak veszi, hogy az angliai keresztyénség a Trafalgar Squart világhatalmi céljait szolgálja, hogy miként [a felületes szemlélő szemében] a keresztes hadjáratok csak a pápák dicsőségét voltak hivatva emelni, úgy a protestáns misszionáriusok is több szolgálatot tesznek hazájuknak, mint amennyi üdvöt visznek a benszüllöttek közé. A kérdésre azonban nehéz gyorsan és feltétlen pontossággal feleletet adni, mert az angol papban épügy, mint bármilyenben, két érzés él: az evangéliumi szeretet és a hazaszeretet. Eme két érzés egymáshoz való viszonya szerint egész skáláját lehet felállítani a keresztyének közötti típusoknak. A pietista indifferintizmustól, mely eljut a nemzeti érzés megtagadásáig, hosszú sora van a vallási lelkiületnek az olyan nemzeti egyházakig, hol egyedül a nemzeti érzés minden és semmi vagy nagyon kevés az evangéliumi szellem, mely megértést, szeretetet követel.

Nagybritánia világhatalmát nemcsak a keresztyénségnek, hanem az anyaország nagyszerű földrajzi helyzetének is köszöni. És hogy egy keresztyén nagyhatalom csupán azért ne teljesítse evangéliumi kötelességét, mert más nemzetek missiói készségében rejtett célokat látnak, ez a mulasztás nagyobb véték volna, mint a legcsufosabb büntetés. A tehetségeket mások javára kamatoztatni, az alkalmakat megragadni a világ számtalan sebének orvoslására, kötelesség. Feltétlenül vannak nemzeti vétkei is Angliának [sok nemzetnek csak ezek vannak!] de ezzel szemben Jézus gyakorlati teológiáját, hogy „egy is el ne vesszen az Ő kicsinyei közül”, az angol misszionáriusok mégis hivebben teljesítik, mint annak idején az inkvizícióval dolgozó spanyol keresztyénség, vagy a legutóbbi világháboru többi győztes nemzetei, akiktől nehezen várhatjuk a világ testvéries szellemben, igazi demokratikus politikai alapon való evangélizálását, mikor gyenge lábón

állnak önmaguk is [pl. Franciaország stb.] az evangéliummal.

Sok vétke van Angliának. A brit misszionáriusok utján jutottak el a pálinka kereskedők az egyes gyarmatokra. De a misszionáriusok sohasem szüntek meg tiltakozni minden visszaélés ellen. Az Egyesült Skót Szabadegyház májusban tartott zsinatán az elnök hatalmas beszédet mondott és gyors közbelépésre szólította fel a kormányt, hogy ne éljen vissza katonai fölényével, mert könnyen eljátszhatja nemzeti becsületét! Melyik európai egyház merne ilyen nyíltan színt vallani, ha kell az állam ellen is?!

„Avagy őrizője vagyok-e én embertársaimnak?” — Kain embertelenségével szemben felhangzik az evangéliumi szózat: „Tegyetek tanítványokká minden népeket!” Mennyi küzdelem, bátor nekiszánás és mennyi szépség mutatják az utat, ahol a keresztyénség missiói szelleme szállott. Sok hittérítőnek életébe került annak hirdetése, hogy az élet drága kincs, oly drága, hogy nem sajnálta azt élete árán sem bebizonyítani. A természet vad gyermekeiből Isten fiává formálni az embererőt, finomítani Kina erkölceit, hol 4 fontért megölnek valakit, megtanítani a népeket arra, hogy a gazdasági és társadalmi kérdésekben nemcsak a pénz a fő, hanem a lelki tőke, a munka szeretet, a becsületes gondolkodás; a jó orvos példáját követve gyógyítani orvosi missiók utján a betegségeket, melyek százezrek életét szedték zsákmányul a gondozatlanság miatt; felébreszteni a büszke, dacos egyénekben azt a tudatot, hogy az Isten országában nincs ranglétra és ugyanakkor hirdetni az egyes lelkészek óriási értékét, azt, hogy megnyerheted az egész világot, mégis koldus leszel, ha a lelked megcsorbul; elnyomás alatt lévő törzsek, nemzetiségek számára biztató szeretettel életkedvet vinni, — ez az igazi keresztyén missió szelleme!

Hogy a politikai viszonyok ma a missiókban való összhangot a német és brit protestáns egyházak között kissé megzavarták, igaz. A nyelvek közötti különbség nagy nehézség. Pál apostol missiói utján ezt az akadályt nem ismerte, mert az akkori egész világ érintkezési nyelve a görög volt. Most azonban nincs internationális nyelv, amelyet nemzeti büszkesége feladása nélkül bármelyik nemzet is szívesen elfogadna. Az angolok biztosan nem fogják németül hirdetni az evangéliumot.

A politikai nehézségek megoldását a két nagy prot. nemzet, az angol és német között az idő fogja elvégezni. Amíg ez megtörténik, az angol vallásos missiók halattnak előre az adott alkalmakat felhasználva.

Nem lehet kereskedelmi és nationálista mó-

don kipontozni a jövendőjüket, de a hívő keresztyén számára nem is kérdés az, hogy milyen visszaélések követtetnek el, mert a visszaélések mindig mulandók, a Szent Lélek kormányozza a Krisztus egyházát, kijavítja a balga ember tévelygő lépéseit. A misszionáriusok lelkében a Szent Lélek tüze él, csodákat művel. Károli Gáspár bibliáját a Rákócziak román nyelvre fordították, a keresztyén szeretet nem ismer faji és felekezeti határokat, nevelni, emelni akar. Az Egyesült Skót Szabad Egyház Kolozsváron missziói telepet létesít a közel jövőben, mely zsidókat térít a Krisztushoz és a Krisztus Erdélyben élő ref. egyházával akarja az állandó élő kapcsolatot felvenni. Ne legyen öröm a világon, amely az egész keresztyénség arcára ne csalna mosolyt és nem lesz fájdalom, szomorúság, melyet ne sirna, ne érezne és ne tudna meg a ref. keresztyénség minden nyelvű egyháza!

Thurso [Skócia], 1922 XII. 29.

Incze Gábor.

Áldozatkészség

1. A velencei imatáza: Varga József 50 L.
2. A Prot. Árvaház alapra: Varga József 50 L.
3. Olaszi-i orgonára: Tömpe Györgyné 25 L.
4. Tanítónőképző-intézetnek: Perczel János 15 L.
5. „Református Híradó“-nak: Egy kereskedő a jutalékából 100, Csedi Sándor 6, Kállay Sándor 2, Vékony Bálint 6, Turi Sándor 8, Varga József 25 L.
6. Szegény gyermekek tandíjára: Papp Dezső 125 Lei.
7. A Prot. Jót. Egyletbe évi tagsági díjuk lerovására: Varga Kálmánné 20, Száva Antalné 100 L.
8. Olaszi-i szegényeknek: néh. öz. Szabó Józsefné gyermekei 20, Szodorai Endre 10, Csabay Lajosné 3 Lei.

Anyakönyvi adatok

1923 január 1—15-ig.

Születtek: Nagy Juliánna, Bereczki Károly, Krupp Gizella, Illyés József, Olári Erzsébet, Kincses Etelka, Szabó Eszter Piroska, Lévai István Ferenc, Szilágyi József János, Szalacsi Sándor, Gerály Róza, Szabó Imre, Bihari Ilona, Illés Dezső.

Megesküdtek: Bordé Ferenc ref.—Székely Irén ref., Vitális Lajos ref.—Deák Margit ref., Papp Mihály ref.—Gál Zsuzsanna ref., Adám János r. kath.—Mogyorósi Anna ref., Somogyi Imre ref.—Bujdosó Juliánna ref.

Meghaltak: öz. Farkas Jánosné 63 éves, Fodor Zoltán 47 éves, Cziáky Sándor 40 éves, Sólyom István 6 hetes, Sajtos András 1 éves, öz. Szabó Józsefné 82 éves, Darai László 60 éves, Csátó István 57 éves, öz. Bedő Mihályné 69 éves, öz. Metykó Jánosné 81 éves, Török Lajosné 59 éves, Décei Dénes 2 hónapos, Herczeg József 14 napos.

Nagy József 8 hónapos, Bota Margit 21 éves, Kovács Árpád 1 napos, Jakab Irén 2 és fél hónapos, Molnár József 5 hetes, Sujtó János 52 éves, Küllös Sándor 77 éves, Kovács Juliánna 4 hónapos, Fodor János 57 éves, öz. Nagy Ferencné 76 éves, Roska Lajos 6 hetes.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Danka József s. lelkész, este fél 6 órakor Csernák Béla lelkész.

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész.

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly lelkész.

Olvasod Te a Bibliát? Vagy azt kérdezzem először: van-e Bibliád? Különböző alakú és kötésű Biblia kapható az olaszi-i lelkészi hivatalban. Kötés szerint 8, 10, 30, 40, 50 és 70 leles árban.

A konfirmálandó gyermekek nevéét a szülők vagy gazdák a lelkészi hivatalokban vagy a hívtatóknál 1923 január 15-ig jelentsék be.

Az „Amerikai Magyar Reformátusok Lapja“-ban Vasady Béla daytoni magyar theologus hosszú cikket ír „Magyarokról-magyaroknak“. Cikke megírására az ad alkalmat, hogy az amerikai magyar reformátusok egy része az episkopális (angol püspöki papuralmi) egyházhoz csatlakozott. A csatlakozás indító okát a magyarok viszálykodásra hajló természetében keresi, amely azonnal éreztetni romboló hatalmát, mihelyt a magyaroknak jól van dolga valahol. — Jól van-e dolga a mi magyar református egyházunknak? És van-e közöttünk kellő békesség, egyetértés, amely a megpróbáltatások idején nélkülözhetetlen?

Az elfujt gyertyák. A maradéki (Jugoszlávia) református iskolát bezárták azon a címen, hogy tanítója a horvát-szerb nyelvből különbözeti vizsgát nem tett. — Egy gyertyánkat ismét elfujta a szél.

Új református Árvaház. Pestujhelyen a hollandi reformátusok támogatásával Református Árvaházat állítottak fel; Magyarországon ez idő szerint huszezer református hadiárva van és mindössze néhány református árvaház. (Budaörs, Prot. Árvaház Budapest, Pestujlak, Miskolc). — Két és fél millió magyar református pedig megbirna huszezer árva felnevelését.

A Protestáns Jótékony Egyesület február 2-án a Vigadó termeiben tartja meg az idei nagyszabású műsoros estélyét. A rendező nők, élükön Papp Dezsőné elnöknővel, buzgón fáradoznak, az estély sikerén.

Nőegyletek munkája. A ceglédi nőegylet karácsonyi vásárt rendezett (bál nélkül). Tiszta jövedelme 180,000 korona volt. A kecskeméti református nők karácsonyi vásárja 471,000 koronát jövedelmezett.

Magyar református theológus Rómában. Olaszország protestáns egyháza, a valdens egyház, Rómába helyezte theológiáját. A valdens egyház ez iskolai év második felére Bójtke Sándor pápai III. éves theológusnak ösztöndíjat adott, hogy tanulmányait a római protestáns theológián folytathassa.

Mi nekem az egyház? Erről beszélt dr. Ravasz László püspök a budapesti régi képviselőházban december 17-én este. Zsufolásig megtelt a nagy terem. — Anya az egyház — mondotta Ravasz — jajj, ha megtagadtad, jajj, ha elárultad, utánad megy, ítéleted lesz ő. — Hallgatóságára mély hatást tettek a püspök szavai.

Az alkohol és az utódok. Egy alkalommal egy orvosokból álló nagy bizottság idevonatkozó hiteles adatok alapján megállapította, hogy tíz mértékletes családban a született 61 gyermek közül csecsemő korban elhalt 5, testi fogyatkozással született 4, gyenge szellemi képességű volt 2, a többi 50 gyermek ép és egészséges. Tíz iszákos családban talált 57 gyermek közül ellenben csecsemőkorban elhalt 25, törpe 1, fejletlen növésű 5, nyomorék testalkatú 4 hülye 6 és csak tíz gyermek volt ép, egészséges. Ezek az adatok egyenesen megdöbbentők.

Az alkohol-ellenes mozgalomról. Kansas (amerikai Unio) államban, mely 25 év óta nem enged be semmiféle szeszes italt, 105 tébolyda közül 87-ben nincs beteg, 38 szegényház üresen áll, a fogházakban egy-két rab lézeng s több év eltelik s nagyobb büntény elő sem fordul. Ellenben az alkoholfogyasztó Pennsylvaniában 77.000 rab van, a szegényházakban 40.000, a tébolydáknak és hülyék intézetének 19.000 lakója van. Ezeket az adatokat nem kell részletesebben magyarázni.

Láposy Zeneiskola, Bethlen-u. 20.

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve, hegedű, zongora, ének- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiú- és leánynövendékeket, kezdőket és haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít a kolozsvári, esetleg a budapesti zeneconservatórium vizsgáira. — Felnőttek részére külön tanfolyam, Mérsékelt tandíj. 22-26

„Orient“ Általános Biztosító Rt.

Oradea-Mare-Nagyvárad,
Szalárdi-utca 4. szám.

ELFOGAD: élet-, tűz-, betörés-, baleset-, szavatosság- és jég-biztosításokat a legelőnyösebb feltételekkel és legolcsóbb díjakkal.

Kartelen kívül: 6

Kerékpárok Varrógépek

teljesen új vagy használt minőségben jutányos árban beszerezhetők:

Kalenda János cégnél Nagyváradon

Ugyanott kézi utazókosarak, bőröndök, kerékpár külső és belső gummik, varrógép- és kerékpár alkatrészek nagy választékban találhatóak. Varrógépek, kerékpárok, gramofonok jutányosan javíttatnak. Gyermekkoszúrokra gumi szntén kapható. Karbid eladás nagyban és kicsinyben, valamint asztali és kézi karbid-lámpákból nagy készlet.

Szilágyi Géza

és Társa órák és ékszerésznél

kapható nagyválasztékban többféle

alkalmi ajándék,
ékszer — igen jutányos árral.

Ferdinand [Rákóczi]-út 4-ik szám.

6-6

Agárdi István mázoló és bútorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: bútorok bármilyen festését, épületeken ajtó, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sirkéretéseket a legelsőbbbrangu alumínium (ezüst) festékkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és pártfogást kér. Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 8

1. sz. „Ulpia“ (Emke) épület

Nagyváradai Hitelbank

Zöldfa-u. és Szt. László-tér sarok **R.-t.** Zöldfa-u. és Szt. László-tér sarok.

SAJÁT HÁZ

Alapítőke 6,000,000 Lei.

Telefon: 4-82 2-18 és 2-80

7-15

Foglalkozik a banküzlet minden ágával. — Az összes külföldi piacokra átutalásokat legelőnyösebben eszközöl. Az összes külföldi pénzek vétele és eladása.

Bódis Ferencz

ékszerész

Ferdinand király-út
[Rákóczi-út—Fő-u.] 2

7-26

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liskaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt“ gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

37

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. 000 Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Tarsd meg ami nálad van.

Jel. 3, 10—11.

Krisztus üzenete a filadelfiai gyülekezetnek, hogy megtartja a megpróbáltatások idején. Egyedüli feltétele: „tarsd meg ami nálad van.”

Krisztus üzenete, szól minden idők keresztényeinek. Szól nektek is, édes atyánkfiai!

Tudjátok-e, hogy Istentől nyert drága kincseitek között melyik a legértékesebb, amelyet minden áron meg kell tartanotok? Egyházatok. A századok megpróbáltatásainak nehéz idején ez volt menedékhelye, erős vára atyáitoknak. Nem is szüntek meg érte áldozni. Nemesak földi javakat, kényelmet, jólétet, családai tüzhelyet áldoztak érte, de sokszor életet, még pedig kivétel nélkül gazdagok és szegények, előkelő születésűek és alacsony rendűek. Megtartották hitüket, fenntartották egyházukat — és hitük meg egyházuk megtartotta őket. A magyar református egyház dicsőséges szerepéről: hogy a magyart minden veszedelmek között megtartotta magyarnak, — századok története tanuskodik megcáfolhatatlanul.

Ha megakarunk maradni magyarnak, meg kell tartanunk azt a drága kincsünket; fenn kell tartanunk református egyházunkat, **magyar vallásunkat**, minden áldozatok árán.

Amit költségvetésünk feltünteti, az a legkevesebbre szabott évi anyagi áldozat egyházunk fenntartására. Ne igyekezzék senki se ez alól magát kivonni különféle ürügyek előhozásával, főképen ne a mai nehéz megélhetési viszonyokra hivatkozással, mert bizony a XVI. és XVII. századbeli reformátusok megélhetési viszonyai sem voltak békességesebbek a maiaknál. De ők meghozták áldozataikat, nem azért mintha több lett volna földi javuk, de több volt hitük; ragaszkodtak egyházukhoz, magukat testestül-lelkestül Krisztushoz tartozónak érezték.

Annak okáért mi is, akiket a bizonyosságoknak oly nagy fellege vesz körül, félretéve

minden akadályt és a megkörményező bünt, kitarással fussuk meg az előttünk levő esztendő, amely várja áldozatos munkánkat és imádságainkat.

Megtartalak téged — üzeni az Ur — tartsd meg ami nálad van.

Egyházunk 1923. évi költségelőirányzata.

Legelőször lapunk 1921 október 10-iki számában ismertettük egyházunk költségelőirányzatát, hogy mindenki lássa, hogy mily összegek szükségesek egyházunk életének fenntartására és miből tudjuk a szükségletet fedezni. Kifejtettük, hogy az ezidőszerinti költségvetéssel csak a létfenntartási keretek vannak kitöltve, de még nagyon sok hiányzik abból, hogy református Sionunknak messze világító fáklyája legyünk. Mégis a legnagyobb tárgyilagossággal megállapíthatjuk, hogy az utóbbi néhány év alatt nagy haladást tettünk és szép eredményeket értünk el.

Örömmel tölt el bennünket, hogy hivatásunk érdek-lődése egyházi ügyeink iránt, igen nagy mértékben fokozódott. Ezt bizonyára annak a nyilvánosságnak köszönhetjük, ami lapunk hasábjairól szól mindenkihez. Most már senki nem védekezik jöhiszeműleg azzal, hogy nem szerelhetett tudomást az egyházi ügyekről.

De lássuk tételenként a költségvetést, amit a presbyterium 1922 december 10-én állapított meg:

A) Szükséglet:

I. Személyi szükségletek:

Évi fizetés: 1. a két rendes lelkésznek (à 700) = 1400 L. 2. vallástani lelkésznek 1440 L. 3. négy segédlelkésznek (à 970) = 3880 L. 4. a két kántornak (à 300) = 600 L. 5. a két harangozónak 700 L. 6. a két egyházfinak (à 300) = 600 Lei.

Drágasági pótlék: 7. a két rendes lelkésznek (à 4500) = 9000 L. 8. vallástani-lelkésznek 10,000 L. 9. egy segédlelkésznek 8000 L. 10. két segédlelkésznek (à 7200) = 14,400 L. 11. a két kántornak (à 7200) = 14,400 L. 12. a két harangozónak

(à 4800) = 9600 L. 13. Óraadó vallástanítóknak 3000 L. 14. évi illetmény két lelkésznek káplántartásra (à 4800) = 9600 L. 15. Tűzifa-járandóság a tisztviselőknek 240 m³ (à 200) = 48,000 L. 16. Fácánosi föld-alap kétharmad kamata a két r. lelkésznek 1462·90 L. 17. Gazdasági hivatal: tiszteletdíj a főnököknek 6000 L. 18. a pénztárosnak 1500 L. 19. a házak gondnokának 1500 L. 20. Vallástanító s. lelkésznek államsegély helyett 14,849·10. Együtt: 159,849·10 Lei.

II. Dologi szükségletek:

1. Épületek javítása: 15,000 L. 2. tűzkár biztosítása 2421 L. 3. kéményseprése 2019 L. 4. szeméthordása 1600 L. 5. világítása 2200. 6. víz- és csatornázási díja 4200 L. 7. toronyórák gondozása 100 L. 8. tanácsterem és gazd. hivatal fűtése 4600 L. Együtt 32,140 Lei.

III. Kegyessegielk:

1. Urasztali kenyér és bor 50 L. 2. segélyek 200 L. 3. sirgondozás (Nagy István, Csák Máté, Kola Gábor, Polnik Mihályné) 120 L. Együtt 370 Lei.

IV. Adók:

1. állami és községi adók 10,000 L. 2. közalap járulék 1000 L. 3. egyházmegyei közigazgatási adó 2850 L. 4. egyházkerületi közig. adó (1922. és 1923-ról) = 15,567·20 L. 5. Nyugdíjintézetnek 154 L. Együtt 29,571·20 L.

V. Törlesztések:

1. Magyar Jelzálog Hitelbank 245,000 K-ás kölcsöne 3 évről 19,600 L. 2. 5000 K-ás kölcsön kamata 11250 L. 3. Polnik-alapból vett 8000 Lei kölcsönre 1000 L. Együtt: 20,712·50 L.

VI. Alapok tőkésítése:

1. B) rovat III. cím 1—14. tétéle alatt felsorolt alapok kamataiból 2203·60 L. 2. új adományokból alapok növelésére (B. V. 3) 10,000 L. Együtt 12,203·60 L.

VII. Tanulmányiak:

1. Ösztöndíjak (özv. Szeghalmy B.-né-alap) és jutalomkönyvek 400 L. 2. paróchiális könyvtárak, egyh. lapok 350 L. 3. iskolák fenttartására 55,460 L. Együtt 56,210 Lei.

VIII. Járadékok:

1. újvárosi lelkészi kert kártalanítása 60 L. 2. Magyar József volt harangozó kegydíja 240 L. 3. Bernát Regina évjáradéka (Grunwald-alapból) 240 L. Együtt 540 Lei.

IX. Vegyesek:

1. Adószedők jutaléka (190,000 L. után 12%) 22,800 L. 2. Adófizetők névjegyzékének leírása 500 L. 3. Nyomtatványok, irodaszerek 2400 L. 4. Harangpénzkezelés 50 L. 5. Egyházi vendégek ellátása 200 L. 6. Különféle apró kiadások 800 L. 7. Előre nem láthatók (4-ik segédlelkész pótléka stb.) 18,000 L. Együtt 44,750 L.

Szükségletek végösszege 356,389·30 L.

B) Fedezet:

I. Ingatlanok jövedelme:

1. Egyházi földek hasznobére 3210 L. 2. Egyházi épületek bére 64,800 L. Együtt 68,010 L.

II. Alapok és alapítványok felhasználható jövedelme:

1. Nagy Lajos ösztöndíj-alapítvány (hadikötvény + 34 Lei tőke = 1·50 L. 2. Özv. Szeghalmy Bálintné énekkari alapítvány $\frac{2}{3}$ -ad része 200 L. 3. Balogh Bandi-alapítvány (hadikötvény) — L. 4. Grünwald-alap iskolai célokra 906 L. 5. Polnik-alap 700 L. 6. Fácánosi föld-alap ($\frac{2}{3}$ -ad részben lelkészi javadalom) 2360 L. 7. Harang-tőkék 872 L. 8. Páholy-tőke iskolai célokra (A. VIII. 3.) 12,060 L. Kamatok együtt 17,099·50 Lei.

III. Alapok tőkésítendő kamatai:

1. Csizmadia „Religio” társulat újvárosi iskola-alapja 204 L. 2. Timár társulat iskola-alapja 123·20 L. 3. Terézia árvaház-alap 93·40 L. 4. Szegény-alap 307 L. 5. Egyházfenttartási-alap 38·50 L. 6. Dr. Várady Zsigmond „Reformáció emlék” egyh. fenttartási-alap 75 L. 7. Vallásos iratok alapja 27·30 L. 8. Vargha József „Énekes könyv” alapítványa 30 L. 9. Konfirmándusok biblia-alapja 145 L. 10. Újvárosi orgona-alap (fél évre) 805 L. 11. Olaszi-i orgona-alap 181·60 L. 12. Olaszi-i Urasztali szőnyeg-alap 3·50 L. 13. Olaszi-i templom fűtési-alap 70 L. 14. Özv. Szeghalmy Bálintné énekkari alapítvány $\frac{1}{3}$ -ad része 100 L. Együtt 2203·60 Lei.

IV. Egyházi adó:

1. 1922. évi hátralékból 5000 és az 1923. évi kivetésből (66% 300,000 L. után) = 205,000 L.

V. Adományok:

1. Adományok: Urasztali és egyházi szükségletekre 8000 L. 2. Templomi perselyekbe 20,000 L. 3. Adományok, alapok és alapítványok növelésére (A. VI. 2.) 10,000 L. 4. Városi segély 1311 L. 5. Vallástanítási díjak állami iskolákból 1000 L. Együtt 40,311 Lei.

VI. Vegyesek:

1. Harangozási és velencei sírhely díjak 6000 Lei. 2. Tanítónőképző szolgálmi jog megváltás 120 L. 3. Énekeskönyvek eladásából visszatérítés 9000 L. 4. Előre nem láthatók 3000 L. 5. Dr. Várady Zsigmond-alapítványtól (10% kezelési díj) 2645 L. Együtt 20,765 L.

Fedezet végösszege: 353,389·10 L.

Költségvetési hiány: 3000·20 L.

Egyházunk vagyontalansága és az egyháztagok nagyobb részének szűkkeblősége meggátol bennünket abban, hogy szívünk vágya szerint fejlesszük egyházunkat, hogy azzal magyar fajunk fenntartói és református egyházunk példaképei lehessünk.

Ötödik éve van betöltetlenül a második vallás-tanító segédlelkészi állás, — aminek mérhetetlen hátrányát érezzük. Velencén megfelelő fizetéssel kántortanítói állást kellene szerveznünk, hogy ne ismétlőd-hessék meg a mostani keserves állapot, hogy beteges-kező kántorainkat nem tudjuk helyettesíteni.

Belső tisztviselőinknek, lelkészeinknek, kántorainknak, tanítóinknak a mostani szűkös fizetés helyett nyugodt megélhetést kell biztosítanunk. A Rét városrészen 2 új tanítói állást kellene szerveznünk és tanteremről gondoskodnunk.

Lelkünk kincseiről, gyermekeinkről, jövődönk reménységéről van szó, akiknek olyan öntudatos kálvinista nevelést kellene adnunk, ami valóra váltaná reményeinket és méltó lenne a nagyváradi egykor híres eklézsiához.

Bárhogy forgatjuk is ezt a költségvetést, bizony, bizony csekély az a fizetés az az ellenszolgáltatás, amit belső tisztviselőinknek nyújtani tudunk. Még az élet gondjaitól sem szabadítja meg őket, már pedig nekünk megelégedett munkásokra van szükségünk, akik minden erejüket az egyháznak szentelik.

És a tisztviselők fizetésén kívül mennyi sok megvalósítandó egyházi munka volna még, amiről gondoskodnunk kellene, s amit fedezet hiányában a költségvetésbe fel sem vehetünk...

A fedezet? Ismét nem más, mint a hiveknek évenként megismétlődő áldozata, akár önkéntes adománynak nevezzük azt, akár tömegesen kiszabott adónak. Hogy nincsen dús jövedelmeket hajtó vagyunk, az csak akkor lenne baj, ha hiányoznék a hives áldozatos buzgósága. Hiszen látjuk a jelen idők példáiból, hogy a legnagyobb vagyonu egyházak is alapjukban rendülhetnek meg, ha nem támaszkodhatnak hiveik áldozathozatalára.

Az igazán lelki életet élő hiveknek buzgósága az a kimeríthetetlen forrás, ami sohasem apad el. Minket bizakodó reménységgel tölt el az a páratlan áldozatkészség, amit mostanában sok hívünknel tapasztaltunk. Amíg ilyen lélek él köztünk, bennünk, addig nem kell félnünk az ily idők viharaitól. Sokat adtunk és még sem lettünk szegényebbek. Aki adott és jó szívvvel adott: még gazdagabbnak érezheti magát, tudva azt, hogy magasztos isteni célt segített valóra váltani.

—y.

Olvassd Te a Bibliát? Vagy aze kérdezzem először: van-e Bibliád? Különféle alakú és kötésű Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Kötés szerinti 8, 10, 30, 40, 50 és 70 leles árban.

A konfirmálandó gyermekek nevét a szülők vagy gazdák a lelkészi hivatalokban vagy a hívtatóknál jelentésék be.

Hirdetés.

A presbyterium által a folyó 1923. évre elkészített egyházi adó jegyzékét az egyh. adópénztár hivatalába — Teleky-u. Ref. iskola-épület — az egyh. 3. t.-c. 19. §-ában foglalt rendelkezésnek megfelelően 1923. január 21-én közszemlére kitettük. Ezt azzal a felhívással hirdetjük meg ezen az uton is az egyháztagoknak, hogy a jegyzékét 1923. február 5-ig d. e. 10-től 12, d. u. fél 4-től 6 óráig bárki megtekintheti és amennyiben a kivetést magára nézve sérelmesnek találná, annak megváltoztatásáért a presbyteriumhoz 8 nap alatt szóban vagy írásban felelbezhethet.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: d. e. 10 órakor Gargya Géza s. lelkész, este fél 6 órakor Danka József s. lelkész.

Ujvároson: d. e. 10 órakor Danka József s. lelkész, d. u. 3 órakor Gargya Géza s. lelkész.

Velencén: d. e. 10 órakor és d. u. 3 órakor Kiss Károly lelkész.

Danka József s. lelkész!, aki a mult év február havától szelid lélekkel és nagy hűséggel szolgál az olasz-i parochián, a magyarcsékei református egyház f. évi január hó 21-ik napján rendes lelkészül egyhangulag meghívta. Ugy a megválasztottra, mint a választó egyháza Isten áldását kérjük.

A Protestáns Jótékony Egyesület február hó 2-iki ünnepéjére az előkészületeket megtette az egyesület vezetősége. Elhatározta, hogy az estélyt a jótékony cél érdekében feltétlenül megtartja, még pedig legrosszabb esetben d. u. 5 órai kezdettel is, mely azonban csak az esetben állana be, ha nem sikerül a zárórát meghosszabbítani. Az egyület a legnagyobb anyagi és erkölcsi áldozatokat hozza meg a műsor érdekében. Az Antalfy Margit által betanított gyönyörű gyermekszám, egy pompás vigjáték és dr Szalay Elemér zeneszerző, zongoraművész értékes számai fogják a műsor magvát adni. A protestáns társadalom és a város egész közönsége a legnagyobb vágyakozással tekint ezen nagysikerűnek ígérkező estély elé. Legyünk ott mindnyájan!

A főgymnásiumi és lyceumi tanulók vallástani óráját az olasz-i tanácsteremben, kedden és pénteken délután 3—7-ig, a szokott sorrendben tartjuk meg.

A Ref. Tanítónőképző-Intézet és Polgári Leányiskola Ifjusága f. hó 27-én szombaton, d. u. 5 órakor az intézet dísztermében, Petőfi-tünnepélyt rendez a következő műsorral:

1. Megemlékezés Petőfiről. Tartja: Pimper Elise tanárnő.
2. Jövendölés. Szavalja: Róth Erzsébet II. é. tan. jelölt.
3. „Pusztai találkozás”. Szavalja: Parobek Irén III. é. tan. jelölt.
4. „Fürdik a holdvilág”. Énekli: a tanítónőképző és polg. leányiskola énekkara.
5. „Ha az Isten”. Szavalja: Róth Erzsébet II. é. tan. jelölt.
6. „Beszél a fákkal a bús őszi szél”. Szavalja: Róth Margit III. é. tan. jelölt.
7. „Pacsirtaszót hallok megint”. Szavalja: Márton Hermin II. é. tan. jelölt.
8. Petőfi-Kovács: „Elmondanám”. Énekli: Boór Klára III. é. tan.
9. „Arany Lacinak”. Szavalja: Nagy Gizella III. oszt. polg. isk. tan.
10. „Szívem”. Szavalja: Németi Edit III. oszt. polg. isk. tan.
11. a) Petőfi-Kovács: „Temetésre szól az ének”.
b) Petőfi Tarnay: „Ha életében”. Énekli: Duschinsky Róza III. é. tan. jelölt.
12. „Dalaim”. Szavalja: Marót Anna III. o. p. i. t.
Betét: a) „A csillagos ég”. Szavalja: Friedmann Sarolta II. é. tan. jelölt.
b) Részlet „Bolond Istók”-ból. Szavalja: Robitsék Agnes III. oszt. polg. isk. t.
c) 1. „Ej van”.
2. „Tíz pár csókot egy végből”.
Énekli: a tanítónőképző és polg. leányisk. énekkara.
d) „Bordal”. Énekli: a tanítónőképző és polg. leányisk. énekkara.
e) „Honfidal”. Énekli: a tanítónőképző és polg. leányisk. énekkara.
14. Induló. [„Járjatok be.”] Énekli: a ref. tanítónőképző és polg. leányisk. énekkara.

Az intézet dísztermének korlátolt befogadó képességére való tekintettel, a műsort vasárnap d. u. 5 órakor megismételjük. A jövedelem a segítő egyesület céljaira fordítatik, mely célra felülfizetéseket is köszönettel vesz és nyugtáz az intézet igazgatósága. Helyárok: Ülőhely 30 és 20 Lei. Állóhely 10 Lei. Jegyek pénteken és szombaton előre válthatók Klein Gyula könyvkereskedésében.

Láposy Zeneiskola, Bethlen-u. 20.

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve, hegedű, zongora, ének- és zeneelméleti faszakkal. Felvesz fiú- és leányöbendéket, kezdőket és haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít a kolozsvári, esetleg a budapesti zeneconservatórium vizsgáira. — Felhívjuk részére külön tanfolyam, Mérsékelt tandíj. 23-26

Kerékpárok teljesen új vagy használt minőségben
Varrógépek teljesen új vagy használt minőségben
Kalenda János cégnél Nagyváradon

Ugyanott kézi utazókosarak, bőröndök, kerékpár külső és belső gummik, varrógép- és kerékpár alkatrészek nagy választékban találhatók. Varrógépek, kerékpárok, gramofonok jutányosan javíttatnak. Gyermekekocsikerekre gummi színtén kapható. Karbid világítás nagyban és kicsinyben, valamint asztali és kézi karbid-lámpákból nagy készlet.

Agárdi István mázoló és bútorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: bútorok bármilyen festését, épületeken ajtókat, ablakokat, fűrdőszobákat, fűrdőkádakat zománcozását, sárkerítéseket a legelsőbbbrangu alumínium (ezüst) festékkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bármilyen megjelenik és partfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.)**
1. sz. „Ulpia” (Emke) épület

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

Bódis Ferencz

ékszerész

Ferdinand király-út
[Rákóczi-út—Fő-u.] 2

8-26

Nagyváradai Hitelbank

Zöldfa-u. és Szt. László-tér sarok. **R.-t.** Zöldfa-u. és Szt. László-tér sarok.

SAJÁT HÁZ

Határköze 6,000,000 Lei.

Telefon: 4-82 2-18 és 2-80

8-15

Foglalkozik a banküzlet minden ágával. — Az összes külföldi piacokra átutalásokat legelőnyösebben eszközöl. Az összes külföldi pénzek vétele és eladása.

„Orient” Általános Biztosító Rt.

Oradea-Mare-Nagyvárad,
Szalárdi-utca 4. szám.

ELFOGAD: élet-, tűz-, betörés-, baleset-, szavatosság- és jég-biztosításokat a legelőnyösebb feltételekkel és legolcsóbb díjakkal.

Kartelen kívül:

7

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐☐☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Az én terhem könnyű...

Máté 11, 30.

A németek nagy költője, Schiller, egyik költeményében kedves és megragadó módon mondja el a madarak teremtését.

Mikor az Ur a madarakat teremtette, adott nekik gyönyörű, édes hangot, beborította őket pompás tollazattal, de nem adott nekik szárnyakat.

A szárnyakat letette melléjük a földre s szólott nekik:

— Vegyétek fel ezeket a terheket és hordozzátok.

A madarak engedelmeskedtek s odaszorították a szárnyakat szivükhöz. Amint hordozták azokat hűségesen, amint megéledt a föld, színén jártak-keltek velük, a szárnyak szorosán odanőttek hozzájuk s egyszer csak arra ébredtek, hogy az odanőtt szárnyak segítségével fel tudnak emelkedni a földről s szállanak a magasság felé.

Imé, amit az Ur tehernek nevezett, amit ők is, mint alkalmatlan terhet vettek föl, életük legnagyobb értékévé és kincsévé lett s a föld világán kívül egy új világot, a levegőét szerezte meg számukra...

Krisztus sokszor kéri tőled teher hordozását. Ne riadj meg s ne irtózz felvenni az Ő terheit, aki így szólott minden hívének, neked is:

„... Az én igám gyönyörűsége s az én terhem könnyű...”

Ne félj az Ő terheitől, azoknak hűséges hordozása, életed legnagyobb kincseit szerzi meg s egy új, boldog világnak magasságába emel.

T.—

Olaszod Te a Bibliát? Vagy azt kérdezzem először: van-e Bibliád? Különböző alakú és kötésű Biblia kapható az olasz-1 lelkész-i hivatalban. Kötés szerint 8, 10, 30, 40, 50 és 70 leles árban.

Keresztyén mártýrok

Oroszországban

Abban a gazdag irodalomban, amely számot ad azokról a borzalmakról, melyekkel a bolsevik uralom sújtotta az orosz egyházat, kiemelkedő értéket jelent egy Finnországban számkivetésben élő egyetemi tanárnak, Nicholas Glubovszkynak, egy hosszabb tanulmánya. A tanulmány egy angol theologiai folyóiratban jelent meg és részletesen leírja azt a rendszeres gonosztságot, amelylyel a vörös uralom kinozza, gyötri az orosz egyházat, de egyben sok érdekes adattal igazolja, hogy az orosz nép mélyen érző vallásos lelkületét semmiféle kommunista propaganda ki nem kezdte s ha az átkos uralmat egyszer lerázza magáról, az orosz nép újra megteremti a régi „szent Oroszország”-ot.

Különösen érdekes az a néhány eleven, színes kép, mit a tanulmány végén olvashatunk illusztrációképen az orosz egyház martyromságáról. Önkéntelenül is Nero borzalmas emlékét idézik fel ezek a megrázó történetek.

Novgorod tartomány egyik eldugott szögletének kis, vallásos népü faluját egy kommunista osztag dulta-rabolta végig. A kolostort kifosztották, a barátokat szétszórták, vezetőiket pedig foglyokként magukkal hurcolták. Öregek voltak mind, köztük egy elaggott püspök s egy magával tehetetlen apát. Csapatban terelve hajtották őket a fagyos mezőkön, bukdácsoltak az elgyengült öreg emberek az ütések sulya alatt. Mikor arra a helyre értek, hol a kivégzést végre akarták hajtani rajtuk, letérdeltek mindnyájan s a püspök égre emelt kezekkel imádkozott s ajánlotta őket Isten kegyelmébe. A sortűz elhangzott s a püspök, halott s utolsó vergődő társai között mozdulatlanul maradván, lángban égő szemekkel hangosan imádkozott tovább. A vörös katonákat misztikus borzadály fogta el, vonakodtak újból löni, úgy, hogy a sátáni lelkü népbiztos sajátkezüleg vэгzett az öreg püspökkel.

A. P. Vassiliev, egy szimoleoszki parasztcsalád gyermeke volt a császári család utolsó káplánja. Semmi „bűne” nem volt, hiszen politikába soha nem ártotta magát. De maga az a tény elég volt, hogy fiával együtt börtönbe vessék. Hosszu hónapokon át, lassu gyötrődéssel várták a biztos halált. Egyik hideg téli éjjelen szólították az apát, felöltözni sem hagyták s Vasziliev zsol-tárokat énekelve ment gyilkosai között a halálba.

Egyik jólismert monarchista, Professor Boris Vladimirovics Nikolszky a bolsevisták fogságába került s mikor egy nagyobb csoporttal együtt kivégezték csak azt a kivánságot kérte, hogy ő pap lévén, utolsó lehessen s társait az utolsó vallásos vigaszban részesíthesse. A kivégzés után őt nem temették el, hanem holttestét a pétervári állatkert vadjainak adták, melynek igazgatója Maria Andrejeva, az ismert írónak, a bolsevikivédő Maxim Gorkijnak felesége.

„A halál lett urrá Oroszországban — ezekkel a szavakkal végződik az érdekes tanulmány — s mindenki a halál árnyékában jár. Szovjet-Oroszország egy mérhetetlen nagy Colosseum, Nero Colosseuma lett s ezen a szörnyűséges arénán az őrző, vért szagláló, állattá lealjasult kannibálok között keresztyén embernek csak imádkozni és meghalni lehet.”

(m. e.)

Én pedig nagy örömet áldozok.

2. Kor. 12, 15.

Református hiveink között nagyon sokan vannak, akik csak névleg vallják magukat reformátusoknak, amikor azonban az egyház fenntartásáért, fejlesztéséért áldozni kell, akkor visszavonulnak vagy amit tesznek is, dohogva és panaszkodva teszik azt. Az ilyen emberek hasonlóak ahoz a jótékonyaságáról híres emberhez, aki minden jótékonyaságát egy átkos gondolattal kísérte, úgy hogy ha azok a gondolatok amelyek ilyenkor agyában és szívében megfogamzódtak, mind valóra váltak volna, azok a jótékony intézetek, szegények, árvák, özvegyek, munkaképtelenek, akiket hiúságból istápoltt, a föld színéről mind eltűntek volna. Az ilyen emberek előtt a vallás egy fölösleges teher, amelyet a legelső alkalommal kidobnak a sülyedő hajóból s egyáltalában nem vesznek tudomást annak erkölcsi nevelő hatásáról.

Nézzünk hát szét az életben. Különbéféle műveltségű és erkölcsű emberek nap-nap mellett érintkeznek egymással, egymásnak szolgálatot tesznek, csak azért, mert az élet fenntartása erre reakényszeríti őket. Ki tanította őket arra, hogy becsületes szolgálattal érdemelje ki a másik, akár vagyoniilag, akár szellemileg, akár fizikailag, tehetősebb, erősebb embertársa segítségét? A vallás!

Nem mondom, vannak olyan magas műveltségű emberek is, akik a vallás nélkül is megtalálják a lelki egyensúlyukat, de ha a vallás oktatása mindenkinél hiányzana s csak a velünk született ösztönök után indulnánk, ki védené meg azt a magas műveltségű kultur-lényt az éhség és az időjárás viszontagságai által felkorbácsolt szenvedélyek durva inzultusaitól? A törvény? Láttuk a múltban, hogy a durva tömeg előtt oda lett a törvény szentsége, nem volt előtte semmi szent, csak a munkanélküli jólét. Ezzel nem akarom azt állítani, hogy a fékevesztett tömeget vagy a tolvajt, a rablógyilkost a vallás szavaival azonnal meghunyászkodás a lehet kényszeríteni, mert a vallás még nem végezte el teljesen a maga missióját. Naiv ember az, aki azt kérdi: miért nem fejezte be még a vallás az erkölcsjavítás nevelő munkáját; azaz miért nem nevel tökéletes embereket? Itt van kedves olvasóim az a kérdés, amelynek a megoldása a hitek áldozatkészségén és vallásos érzésén mulik. A vallásos neveléshez legelőször is a gyermekek részére iskola kell, az iskolába pedig jó tanító; a felnőttek részére pedig templom kell és a templomba jó lelkész.

Meg van-e bennünk az áldozatkészség, mellyel támogatnunk kellene az egyházat az ő missiója teljesítésében? Mert csakis így várhatjuk, hogy az egyház a maga dicsőséges feladatát elvégezze.

Vegyük elő a történet könyvét s hasonlítsuk össze a keresztyénség előtti erkölcsöket a mai erkölcsökkel, látni fogjuk, hogy a lefolyt két évezred alatt mily haladást tett az emberiség. Nem lehet tagadni hogy e haladásban a keresztyén egyház járt legelől. S hisszük, hogy ha hivei részéről kellő támogatásban részesül, a rábízott feladatot tovább fogja folytatni. Ha azonban közömbösen, hidegszível, szűkkeblűen visszavonulnak mellőle hivei, akkor széttűllünk, mint a pásztor nélküli nyáj.

Az egyház fenntartására, munkájának biztosítására szolgáló egyházi adóval kapcsolatban az egyik-másik egyháztág részéről több rendbeli méltatlankodást hálottunk, s sajnos, még olyan egyének is méltatlan kifakadásokra ragadtatták magukat, akiket a Mindenható nemcsak szellemi, hanem anyagi javakkal is úgy megáldott, hogy egyházuknak is áldozatokat hozhatnak. Ismerünk egyháztágot, akik egy névnapra, vagy egy ünnepi vacsorára, vagy egy fölös öltözetre ezeket elkölthetnek s ha az egyház kopogtat ajtójukon, dohogva nyulnak pénztárcájukba, s bőséges válogatattal szavakkal felhánytorgatják, hogy ők ide, meg oda, mennyit áldoztak!

Sokan irigykedve nézik, nemcsak a szomszéd szebb házát, hanem kövérebbnek látják még a disznóját is. Irigykedve hányják az adókövető bizottság szemére, hogy a szomszéd, akinek Amerikában is egy gazdag nagybátyja van, nincs úgy megadózottva mint ők.

Az egyházi adókető-bizottság az adóketésnél mindig az igazságot kereste és keresi. Módot adott az egyháztágotnak is, midőn a „Híradó”-ba is kihirdette, hogy mikor van az adóketés, hogy ezt a munkát figyelemmel kísérik. De hiába. Sőt az adóketés befejezése után is alig jött el a közel 5000 adózetből 10—15 egyén, aki érdeklődött az adója után.

Hát a költségvetést, amit mult számunkban közöltünk, hányan vizsgálták át lelkiismeretesen olvasóink közül?

Mi mégis rendületlen bizalommal nézünk ez esztendő elé, mert lehetetlennek tartjuk, hogy egyházunk hívei a mai nehéz időkben meg ne tegyék kötelességüket, hogy méltók legyenek az ősekhöz s a késő unokák áldva emlegessék nevöket! Mondjuk mindnyájan az apostollal: Én pedig nagy örömet áldozok!

Egy presbyter.

A magyar református egyházak amerikai helyzete 1922-ben.

A „Nyugati Egyházmegye”. Esperes: Kalasay Sándor, árvaatya, Ligonier, Pennsylvania. Az egyházak száma: 20.

A „Keleti Egyházmegye”. Esperes: Takaró Géza, new-yorki lelkész. Az egyházak száma: 7.

A „Reformed Church” régi magyar egyházmegyéje. Esperes: Horváth Sámuel, homesteadi lelkész. Az egyházak száma: 7.

A „Reformed Churchnél” angol egyházmegyékben levő egyházak. Az egyházak száma 6.

A „Presbyterianus Egyház” fenhatósága alá tartozó egyházak száma: 28.

„Független Egyházak”, Számuk összesen 4.

Az „Episcopalista Egyház” fenhatósága alá tartozó egyházak száma 7.

A „Holland Ref. Egyház”-hoz egyetlen egyház, a manvillei tartozik.

A „Reformed Church” lancasteri főiskolájában külön magyar tanszéket állított fel. A tanszéket 1922. szept. óta Tóth Sándor volt clevelandi ref. lelkész tölti be. A lancasteri college és theologia magyar hallgatóinak száma 6—8.

A „Reformed Church” „Central Theological Seminary”-jában, mely Daytonban van a magyar vonatkozású tárgyak előadója a daytoni magyar református egyház lelkésze: Azary János. A magyar hallgatók száma 3. Közülök kettő Magyarországon kezdte tanulmányait.

A magyar református egyházi életnek Amerikában két lapja van. Az egyik: az „Amerikai Magyar Reformátusok Lapja”, mely az idén lépett XXIV-ik évfolyamába. Szerkesztője dr. Harsányi Sándor. A lapot a Reformed és a Presbyterian Church-ök adják ki. Megjelenik minden szombaton, átlag 16 oldalnyi terjedelemben.

A másik egyházi lap a „Magyar Egyház”. Szerkesztője: Sebestyén Endre. A lapot Ő és dr. Nánássy Lajos írják. Mindketten független egyházak lelkészei, de az episcopialis tanok hirdetői. A lap episcopalista célok szolgálatában áll. — Támadója a magyarországi ref. conventnek, a Reformed és a Presbyterian egyházakhoz csatlakozott egyházaknak. A lapot episcopialis pénzen tartják fenn. Megjelenik minden héten 4 oldalas terjedelemben. Most lépett a 2-ik évfolyamába.

(Dayton)

Vasady Béla.

Áldozatkészség

1. *Velencei imaházra*: Józsa Károly 22 Lei
2. *Református Híradóra*: Tárnoki László 26 L Duró Mihály 20, Péntes Mihály 30 Lei.
3. *Szegény gyermekek énekeskönyvére*: Incze Gábor Skóciában tanuló lelkész (10 schilling) 420 L.
4. *Varga József Énekeskönyv alapítványára* 100 L.
5. *Az újvárosi vasárnapi iskola karácsonyfájára* (Bereczky Ilona utján): Sztupár Trajanné 20, N. N. 10, N. N. 2, Nagy Imre 50, Lucskayné 20, N. N. 5, Papp Józsefné 5, Mágné 5, B. Jolán 40, Kiss Ferencné 20, Klein Pál 6, Nagy Ferenc 20, Demeter I. 20, Nagy Endre 20, Katona Lajos 5, Matyi József 10, Kovács Józsefné 5, Szabó Lajosné 10, Székely Gyula 10, Bereczky János 10, Magyar Józsefné 20, N. N. 4, Vékony Bálintné 20, Somogyi Istvánné 25, Bereczky Lajosné 10, Schön Lipót 10, Homolya Etelka 20 Lei. Dávid Irma gyűjtése öt énekeskönyv ára; Rákos Vilmos írószerék.

Anyakönyvi adatok

1923 január 15—31-ig.

Születtek: Friedwalszky Ilona Borbála, Vas Emma Anna, Czégény Gyula, Oláh Piroska, Konrad Aranka Veronka, Gánádi Róza, Szőke Alice, Kovács Mária, Erdősi Emma, Szakál Róza Jolán, Kis Pál Géza, Lacikó Erzsébet, Szántai János Mihály Imre, Kis Erdei Ferenc, Molnár Károly.

Megesküdtek: Varga Imre ref.—Szilágyi Ilona ref., Gyulai János ref.—Varga Piroska ref., Finta József ref.—Porkoláb Juliánna ref., Szekeres Ferenc ref.—Sztasó Mária gör. keleti. (Rev. javunkra).

Meghaltak: Kocsis Benő 47 éves, Makra Juliánna 79 éves, Tar Sándor 62 éves, Szabó Miklós 50 éves, Balaton Zsuzsánna 62 éves, Kis Sarolta 1 hónapos, Szücs Zsuzsánna 63 éves, Kiss Juliánna 30 éves, Molnár Zsófia 41 éves, Patai Juliánna 76 éves, Kulcsár János 72 éves, Szatmári János 67 éves, Liszkai Rozália 1 éves, Kozna Erzsébet 35 éves, Tóth Zsófia 67 éves, Nagy Károly 54 éves, Csorba Klára 32 éves, Török Mária 2 éves, Humza Gábor 32 éves, Szarka Károly 21 napos.

Magyar Református Naptár még kapható korlátolt számban a lelkészi hivataloknál.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor
Danka József magyarszékei lelkész.

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor
Gargya Géza s. lelkész.

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor
Kiss Károly lelkész szolgál.

A ref. tanítónőképző és polg. leányiskola
Petöfi ünnepélyének bevételéről és felülfizetéseiről,
minthogy az ünnepélyt vasárnap megismételjük a lap
következő számában fogunk részletesen elszámolni.
Az igazgatóság.

Négy millió koronás alapítvány gyermek-
kórházra. Bottlik István bárót és feleségét az elmúlt
nyár folyamán súlyos csapás érte. Egyetlen fiacskájuk
István három éves korában meghalt. A mélyen súlytott
szülők arra az igazán keresztyén elhatározásra jutottak,
hogy elhalt fiacskájuk emlékezetére a borsodmegyei
közkórház mellé négy millió koronás költséggel egy
gyermekgyógyászati pavillont építtetnek. Meggyógyult
gyermek szülőinek százai fogják még áldani két
nemes szülőnek a fájdalomban is megnyilatkozott
mélységes keresztyén szeretetét.

Vannak még jó emberek írja Jugoszláviában
munkálkodó derék református laptársunk, a „Magvető”.
Egyik baranyai gyülekezetben él egy 80 éves öreg
tanító, aki 35 évig tanította a kapács-i gyülekezet
gyermekét. Noha állámsegélyt nem kap, nem szenved
szükséget, mert a jó kapácsaiak közadakozásból tartják
s mindenben gondot viselnék rá.

Egyelek az egyházért. Az erzsébetfalvai
Kálvin-szövetség 250,000 koronát ajándékozott az
erzsébetfalvai ujonnan épült templomra. — A nagy-
várad Prot. Jótékony Egyesület 11,000 leit adott a
Nagyvárad-velencei imaház építésre. A Nagyvárad-
ujvárosi egyházi énekkar közel 20,000 leit adott az
orgona renoválására. Szép példát mutattak arra, ho-
gyan kell az egyházban az egyházért dolgozni az
egyleteknek is.

Egy teljesen árva 4 éves fiacskát, akinek
jövőjét öreg nagyanyja örökbe adás útján óhajta bizto-
sítani, kicsoda fogadna örökbe? Jelentkezhetni az
olaszi-i református lelkésszi hivatalban.

Láposy Zeneiskola, Bethlen-u. 20.

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve, he-
gedű, zongora, ének- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz
fiu- és leánynövendékeket, kezdőket és haladókat.
Akadémiai osztályokból előkészít a kolozsvári, esetleg
a budapesti zeneconservatórium vizsgáira. — Felnök-
tek részére külön tanfolyam, Mérsékelt tandíj.
24-26

Kerékpárok teljesen új vagy használt minőség-
Varrógépek ben jutányos árban beszerezhetők:

Kalenda János cégnél Nagyváradon

Ugyanott kézi utazókosarak, bőrtöndök, kerékpár külső és
belső gummik, varrógép- és kerékpár alkatrészek nagy vá-
lasztékban találhatóak. Varrógépek, kerékpárok, grammo-
fonok jutányosan javíthatók. **Gyermekkoscsikerekekre gummi**
szatén kapható. **Karbid eladás nagyban** és kicsinyben,
valamint asztali és kézi karbid lámpákból nagy készlet

Agárdi István mázoló és bútorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb
munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken
ajtók, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sír-
kerítéseket a legelsőbbbrangu alumínium (ezüst) festékkel,
avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik
és pártfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.)**
1. sz. „Ulpiá” (Emke) épület
10

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok,
parfümök, toalettcikkek, Alabástrom-crème, köt-
szerek, Lisztkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

9

Bódis Ferencz

ékszerész

Ferdinand király-út 2
[Rákóczi-út — Fő-u.]

9-26

Nagyváradai Hitelbank

Zöldfa-u. és Szt. László- Zöldfa-u. és Szt. László-
tér sarok. **R.-t.** tér sarok.

SAJÁT HÁZ

Alaptőke 6,000,000 Lei.

Telefon: 4-82 2-18 és 2-80

9-15

Foglalkozik a banküzlet minden ágával. — Az összes kül-
földi piacokra **átutalásokat** legelőnyöseb-
ben eszközöl. Az összes külföldi pénzek vétele és eladása.

„Orient” Általános Biztosító Rt.

Oradea-Mare-Nagyvárad,
Szalárdi-utca 4. szám.

ELFOGAD: élet-, tűz-, betörés-, baleset-, sza-
vatosság- és jég-biztosításokat
a legelőnyösebb feltételekkel és legolcsóbb díjakkal.

Kartelen kívül!

8

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

A világ. Ján. ev. 18 : 26.

Jézusnak e mondásából nem szabad arra következtetnünk, hogy ez a világ egészen gonosz. Ilyet valamikor régen, a középkorban, a kolostori világnézet állított és hirdetett. Jézus nem gyűlölte és nem vetette meg ezt világot, amelyre Őt Istennek csodálatos atyai szeretete inkarnálta. Hogy ez a világ van és rajta minden ember szépet és kívánatosat lát és talál, Jézus nem tartotta bájnak és célszerűtlennek. Mindent az Atya hozott létre s amit teremtett, azon a szeretetnek megható vonása rajzolódik ki. S ennek a szeretetnek a középpontjában az ember boldogításának a megmásíthatatlan terve áll. Ebből és emiatt áradt ki e világra az Isten kegyelmének az az egyetlen egy nagy áldozata, hogy Isten megjelent testben e világon a Jézus Krisztusban.

Amikor tehát Jézus azt mondja, hogy az Ő világa nem e világból való, ezzel azt tanítja, hogy aki Őt követi, az egy másik világ érde-

kében tartsa érdemesnek az e világon való életet. Ez a jelenvaló világ, amelynek Jézus a jelentőségét elismerte, szerinte az a terület, amelyen az emberi lelkek ama másik világ számára nevelődnek, amely az Ő országa.

Ez a világ iskola nagy gyakorlótér, amelyen ezer meg ezer uton-módon gyakoroljuk magunkat az eljövendő életre. És amint az iskolai élet csak bevezető tevékenysége vagy epizódja a karriernek, ami nélkül tökéletlen maradna az embernek fejlődése, éppen úgy ez a világ is nélkülözhetetlen tényezője lelki nevelődésünknek. Mindennapi életünk örömei, élvezetei, szomorúságai, szenvedései, verejtékes munkái és tömérdek eseménye által gyakorolhatunk és érünk az elkövetkezendő teljesebb, nagyobb és magasztosabb életre.

A jelenvaló világ és annak minden szépsége az Isten kinyilatkoztatásának egy ékes darabja. Ennek őszinte, magáért való szemlélése a lélekhez intézett hatalmas predikáció. A mélyen látó szemnek az idegszájai a lélekből indulnak ki s minden tapasztalat és szem-

Bocsásd meg a mi vétkeinket.

Szilvás községnek nagy napja volt. A máskor nagy munkába, kenyérgondba merült falu népe oly könnyű szívvél ácsorgott naphosszat az utcán, mintha valami jóltevő tündér minden férfi gondját felvette, minden asszony dolgát elvégezte volna.

A nap várva-várt hőse, az új képviselőjelölt meg is érkezett, lovas bandérium által bejelentve, zeneszóval kísérve, fehérruhás lányok által fogadva. De mindennél szebb az ő nagyszerű beszéde, melyben csak úgy szikráztak a fényes ígéretek jövődjéről, gazdagságról, Szilvás érdekeinek mindenek fölé helyezésétől.

Egy kis előleg a jövődjéről boldogságból tündöklött azon rózsás ködben imbolygó alakok arcán, kik vig dalolással jártak korcsmáról-korcsmára, vagy szóltak be a házakba, kérdőre vonni az ellenpárt híveit.

Bognár Péter ügyet sem vetett az egész cégóra. Ő a falu kisebb részével hiven kitartott a régi képviselő komoly, hazafias egyénisége mellett. Épen munkájából érkezett haza, midőn

egy legénycsoport elhaladt háza előtt s azok vézére — az ő sógora — negédesen kiáltotta oda:

— Gyere velünk, sógor!

A tagadó válasza után gúnyosan vágta oda:

— Megfizettek ugy-e az ellenpárton!

Ez igaztalan sértésre Bognár tán nekironott volna a fiúnak, ha valaki meg nem fogja kezét és el nem vonja az ajtótól. Felesége, a legény testvére odabenn sem szünt meg a haragos embert kérlelni, testvére ittas állapotára s a nap izgalma hivatkozva.

A szelid szavak csak a vihar kitörését gátolták meg. A méltatlankodó harag tovább is ott tombolt Péter szívében: Őt sértette meg az a hetyke fiu, ki mindig becsületes és önzetlen volt, az osztózásnál is engedett az árva gyermeknek és most ez a hála!

Hiába keresett felesége alkalmakat a békülésre, Péter hajthatatlan maradt. Egyszer midőn könnyek közt figyelmeztette férjét az imádságra: Bocsásd meg a vétkeinket, mint mi is megbocsáttunk az ellenünk vétőknek, gögösen vetette oda:

— Eh, mit törődöm én azzal, én nem bocsátok meg!

lélet a lélekbe vetíti vissza az Isten tökéletes békességének kívánatos állandóságát.

Hogy milyen értéket tulajdonított Jézus az ember világi foglalkozásának, annak ékes bizonyosságai a példázatai. Soha senkit nem dorgált meg a munkájáért. Senkit nem pirongatott meg azért, hogy vallásosabb foglalkozást üzzön. Az Isten oda állított minket, ahol vagyunk. Egyéni elhivatásunk tevékenységeiben és közben fejleszti ki bennünk azokat az erőket és képességeket, amelyekre különösen szükségünk lesz a mi eljövendő szolgálatainkra ama másik világban. Alexandriai Kelemen mondja: szánts, ha földművelő vagy, de meg ne feledkezz Istenről szántásod közben; hajózz, ha ebben találsz élvezetet, de a mennyei révészre bízd magad.

Ne ez a világ legyen tehát a végcél. Bár-mivel is foglalkozunk ezen a világon, Isten minden foglalkozásban kineveli bennünk az Ő országába illő jellemvonásokat. Annak a magvetőnek, akit az út mellett látott vetni s akiről mélységes példázatát vette, nem mondta, hogy hagyj abba a szántást-vetést, mert az sok káromkodással jár, vagy nem mondaná a napszámosnak, hogy más foglalkozás után láss, mert a napszámos lealacsonyít, hanem azt mondja ennek is, meg mindenkinek, hogy fogadjátok el az én Fiamat, aki előttetek jár majd minden munkában s ha követitek Őt, elvezet majd benneteket e jelenvaló világon át abba a másik világba!

—ns—

Magyar Református Naptár még kapható korlátolt számban a lelkész hivataloknál.

A szörnyű szó zuhanásában lesújtotta a nő szívét, mélyre taszította a férfi lelkét, elválasztott két családi életet. Majdnem szótlánul jártak ezután egymás mellett, a nő könnyei többet beszéltek, mint ajka, a férfi mindinkább süllyedt Isten elleni lázadásában.

Nem imádkozott többé, templomba se ment. Hiába nyitotta a Karácsony bűvös fehér virágát, lengette győztes pálmaágát a Husvét, szórta rózsáit a Pünkösd, Péter élete mind virágtalanabb, kopárabb lett.

Evek multak, sógora megházasodott, gyermekei születtek, nőttek, de Péterének nem volt szabad azokkal barátkozni, ha csak titokban nem tették. E kényszer titkolózás ránehezült az egész családra, senki sem mert ott valamiről nyiltnan, jóízűen beszélni, félve, hogy elárul valamit.

Az asszony egyszer csak nem birta tovább a néma szenvedést és ágynak esett. Lázálmaiban halkán suttogott valamit, de azt nem lehetett érteni.

A gyermekek félénken jártak ki és be, szólani nem mertek, de a legnagyobb lány, Boriska, úgy tudott nézni nagy fekete szemével, hogy apja megkérdezte:

A Protestáns Jótékony Egyesület estélye.

1923 febr. 2.

A Protestáns Jótékony Egyesületet a városi publikum közönségesen **nő egy let** név alatt emlegeti, holott az egyesület tagjai és hivatalosai egyenlő számban kerülnek ki nők és férfiak közül. De ahol tenni kell: ott már inkább a nők lépnek a sorompóba, — innét aztán az elnevezés. Szeretettel, melegséggel, részvétellel teljes szívük legyőzhetetlennek látszó akadályok megvívására is készek a jótékony cél érdekében. Így vívták ki Egyesületünk nemeslelkű női, élükön Papp Dezsőné elnöknővel, Varga Dezsőné és dr. Olasz Béláné alelnöknőkkel, az idei február 2-iki nagy protestáns est fényes sikerét is.

A Vigadó óriási termét szorongásig megtöltötte a diszes közönség, amelynek szórakoztatására változatos műsor vezette be az estélyt. A közönség meleg tapssal honorálta a kiválóbbnál kiválóbb előadókat.

A műsor lezajlása után a vendégek a gazdag büffét özönlötték el. Az elnöknő vezetése alatt a város uri hölgyei valláskülönbség nélkül résztvettek a kiszolgálásban. A minden tekintetben nagyszerűen sikerült estélyről ifjak és öregek kellemes emlékekkel távoztak el. A Protestáns Árvaház javára [amelyet Isten segítségével már ez évben megnyitni óhjt az Egyesület] több mint huszezer lei tiszta bevételt hozott az estély.

Az adományokról részletes beszámolót jövő számunkban közöl a vezetőség. Addig is úgy a jóltevők, mint a fáradhatatlan rendezők fogadják a protestáns közönség hálás köszönetét.

— Akarsz valamit mondani, leányom?

A gyermek erőt vett félelmén és halkán suttogta:

— István bátyám van odakinn, édes anyámat szeretné látni.

Péter szeme nagyot villant, ajkán egy szóban lobbant ki az újra éledt harag:

— Nem!

A szó hangosabb volt, amint akarta, a kissé elszenderült beteg fölébredt rá. Óh, megérezte, miről van szó, újra nyugtalanul vergődött, nyögött, egy szót susogott folyton rémülten:

— Nem!

Péter szívébe egy rémgondolat nyilalt — ha feleségének tán ő lenne gyilkosa! Lelkét tépte, marcangolta a beteg szava, tekintete és nem menekülhetett előle, mint szokta tenni máskor. Kihez forduljon, talán Istenhez, kit oly régen elkerült? Imádkozni próbált. Elmondott mindent, mi eszébe jutott régi imádságaiból, de szívére nem szállt nyugalom. Talán bosszút áll Isten az ellene lázadón és nem hallgatja meg.

Kint vihar dühöngött, dörgött, villámlott, hargagos szél rázta az ablakot és ő a szél zugásában.

A ref. tanítónőképző és polgári leányiskola Petőfi-ünnepélye.

A ref. tanítónőképző-intézet és polgári leányiskola magas színvonalu kedves ünnepély keretében hódolt Petőfi lángelméjének január 27-én. A disztermet zsufolásig megtöltötte az előkelő közönség, amely átszellemülve merült el a nagy költő műveinek élvezetében és átérzésében. Az ünnepélyt Pimper Elize tanárnő Petőfi-tanulmánya vezette be, mely erőteljes, igaz vonásokkal és sokszor eredeti meglátással állította a hallgatóság elé a nagy költő jellemrajzát. Utána Petőfi költészetének ragyogó gyöngyszemeit szavalták sorba a növendékek, Róth Erzsébet, Parobek Irén, Róth Margit, Marton Hermin kitűnő szavalata után az egyesült énekkar Petőfi-dalokat adott elő, Ritókh István tanár precíz és körültekintő vezénylese mellett. Boór Klára és Duschinszky Róza tanítónőjelöltek Petőfi-dalokat énekeltek bravurosan. Utána újból szavaltat következett; Nagy Gizike és Németi Edit kedvesen előadott szavaltai zugó tapsokat váltottak ki. Az utolsó szám Petőfi egyik legmegkapóbb versének, a Dalaim-nak plasztikus szinpadai szenirozása volt. A vezető verset Marót Anna szavalta és egy-egy versszaknak elmondása után a költeményhez hozzásimuló betéteket adta elő Robitsék Ágnes, Friedmann Sarolta és a remekelő énekkar.

A ref. tanítónőképző-intézet és polgári leányiskola Petőfi-ünnepélyén felülfizettek az ifjusági

a mennydörgésben egyetlen szót hallott, a villám cikkázásban egy szót látott felírva: Nem!

A beteg a viharra még nyugtalanabb lett, sikoltott, futni akart. Péter összetörve, sirva rogyott le az ágy mellé, mint valami nagy mélységből, fájdalmas segélykérő sikollyal tört föl szívéből az imádság:

— Bocsásd meg a mi vétkeinket, mint mi is megbocsátunk az ellenünk vétőknek

Reggelre szépen kiderült, a beteg is nyugodtabb lett. Péter odaszólt Boriskának, oly félénken, mint a tegnap:

— Mond meg István bátyádnak jöjjön el. Nemsokára ott volt István, utánna sompolygott csöndesen pár gyerek, Péter gyerekei nagy örömmel vették körül a vendégeket, — hát szabad lesz már ezután játszani Jancsival, Palival, nem kell alakoskodni titkolózni.

A két férfi könnyes szemmel állott egymás kezét fogva az ágy mellett. A reggeli nap fényözönbe vont a kis szobát. A beteg a fényre felnyitotta szemeit és édesen, boldogan mosolygott az előtte álló csoportra és Péter úgy érezte, hogy napsugárban és mosolyban Isten üzen neki. Ne félj, mert büneid megbocsátatnak.

Özv. Vörös Károlyné.

segítő-egyesület javára: Sulyok István püspök 100, dr Kassay Kálmán 100, Papp Dezső 100, Klein Gyula 100, Stern Erzsébet 100, Konrád Géza 70, dr Olasz Béla 60, dr Morvay Zsigmondné 60, Materny Imre 50, dr Szőke Ferenc 50, Csernák Béla 40, dr Fráter Imre 40, Bor Géza 40, Susztek Adolf 40, Vékony Bálint 40, Dömötör Zsigmondné 30, Kiss Károly 30, dr Thury Kálmán 30, Halász Ági 30, Barna Ilona 20, dr Tóth Ferenc 20, Gálbory Margit 20, Biró Márk 20, Dénes Klára 20, özv. Vajda Mihályné 20, Balogh Zsigmondné 10, Szabó Lajosné 10, Tivadar Józsefné 10, összesen: 1260 lei. Ezeken kívül Béres Károly könyvnyomdatulajdonos az összes nyomtatványokat díjmentesen bocsátotta az intézet rendelkezésére, aminek értéke kb. 300 lei. A jótékony adakozók fogadják az intézet hálás köszönetét.

Áldozatkészség

1. Az olasz-i gyakorló iskola szegénytanulóinak segélyezésére: Csósz József. 100 L.

Itt igazítjuk helyre az 1922 dec. 30-ik számunk 4-ik oldalán megjelent hibás kimutatást: t. i. özv. Lázár Mártonné ivén kitüntetett 574 leit nem az ujjvárosi, hanem a gyakorló iskola tanuló adakoztak össze.

2. A Protestáns Árvaháznál ágyalapítványra: özv. Ponorán Lukácsné Simon Piroška 300 Lei és egy arany gyűrű (beváltási értéke 220 L.): összesen 520 Lei.

3. Az olasz-i szegényeknek: Hajnal József és neje 100, N N 70 Lei.

4. Protestáns Jótékony Egyesületnek: Sály Józsefné 20 Lei.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: d. e. 10. órakor Varga Gedeon s. lelkész, este fél 6 órakor Csernák Béla lelkész,

Ujjvároson: d. e. 10 órakor Csernák Béla lelkész, d. u. 3 órakor Varga Gedeon s. lelkész.

Velenczén: d. e. 10 és d. u. 3 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Danka József lelkész ur február 11-én tartja beköszöntő beszédét Magyarcsékn. Az Úr áldása legyen igehirdetésén, pásztori munkáján! Távozásával az olasz-i segédlelkészi állás üresen maradt; épen azért szeretettel kérjük azokat, akik keresztlevél s más anyakönyvi kivonatokért, vagy egyéb ügyekben olyankor keresik fel az olasz-i lelkészi hivatalt, mikor a lelkész temetés stb. végzése céljából hazulról eltávozott, hogy távollétében türelemmel várjkozni sziveskedjenek.

A vasárnap esti isentiszteleteket, a szokásos ének- és zeneszámokkal hővitve f. hó 18-tól, az első bőjti vasárnaptól felváltva fogjuk megtartani az olasz-i és újvárosi templomainkban. Reméljük, hogy ez estékben egy-egy vendég-lelkész fogja Isten igéjét hirdetni a gyülekezetnek.

Egy magyar diák élete Amerikában. Amerikai református festvéreink a debreceni egyetem theologusai közül Vasady Bélát vitték ki a daytoni theológiára, aki szerkesztőnkhez küldött levelében leírja röviden amerikai sorsát: „Amerikai sorsom minden otthon levő magyar theologustól bátran irigyelhető. Anyagi gondoktól függetlenül, a vallásnak és tudománynak élve, időm repül idekinn is és meg nem állithatom. Remek lakhelyem, remek kosztom van. — 250 dollár [60 ezer Lei] stipendimom egy esztendőre. [Errefelé családok lelkésznek felére se megy évi fizetése.] Azonkívül a Reformed Church még ruházattal is ellát. Az ősz folyamán szép téli-kabátot, egy rend ruhát és fehérneműt kaptam az egyháztól. Nekem csak egyetlen kötelesséem van mindezért: a hála, mely tanulásomban nyilvánulhat meg egyedül. December hó folyamán már le is kollokváltam angolul a tanári kar teljes megelégedésével... A hét közönséges napjai angol környezetben telnek el, a vasárnap pedig rendszeren a daytoni magyarok között... Karácsonyra Lorainba mentem legatusnak. A legáció nagy karácsonyi ajándék volt rám nézve. Pénzben 100 dollárt [25,000 L.] jövedelmezett. Kaptam azonkívül 25 dollár [600 L.] értékben apróbb ajándékokat is. A magyar gyülekezetekben sok szép dolgot tapasztaltam, amit jó volna otthon is bevezetni, de aminek részletezésére jelenleg időm nincs. De sok szomorú dolgot is. A kivándorolt magyar családoknak 50–100 év múlva nyoma is aligha lesz Amerikában. Az itt született utódoknak nagy része már csak törli a magyar nyelvet. Az ősök, akik kijöttek, a magyar faj konservativismusának ellent nem mondván, még 30–40 év múlva sem tanulták meg az angol nyelvet. Gyermekük azonban miután már itt angol iskolában nőttek, kiváló magyar ésszel annál hamarabb elsajátították az angol nyelvet. Minden magyar, aki kivándorol, elsősorban nemzetét károsítja meg.”

Egy négy éves teljesen árva flucskát, akinek jövőjét öreg nagyanyja örökbeadás útján óhajt biztosítani, kicsoda fogadná örökbe? Jelentkezhetni az olasz-i ref. lelkészi hivatalban.

Láposy Zeneiskola, Bethlen-u. 20.

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve, hegedű, zongora, ének- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiú- és leány növendékeket, kezdőket és haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít a kolozsvári, esetleg a budapesti zeneconservatórium vizsgáira. — Felnőttek részére külön tanfolyam. Mérsékelt tandíj. 25-26

Kerékpárok Varrógépek

teljesen új vagy használt minőségben jutányos árban beszerezhetők:

6-10

Kalenda János cégnél Nagyváradon

Ugyanott kézi utazókosarak, bőröndök, kerékpár külső és belső gummik, varrógép- és kerékpár alkatrészek nagy választékban találhatóak. Varrógépek, kerékpárok, gramofonok jutányosan javíttatnak. *Gyermekkocsikerekekre gummit* szintén kapható. *Karbid eladás nagyban és kicsinyben,* valamint asztali és kézi karbid-lámpákból nagy készlet.

Agárdi István mázoló és bútorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtó, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sűrűkerítéseket a legelsőbrangu alumínium (ezüst) festékkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és pártfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 11. sz. „Ulpia“ (Emke) épület**

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegessége, pipere szappanok, parfümök, **toilet-cikkek, Alabástrom-crème,** kötszerek, **Liszkviz,** a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt“ gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett 10

Bódis Ferencz

ékszerész

Ferdinand király-út
[Rákóczi-út—Fő-u.]

10—26

2

Nagyváradai Hitelbank

Zöldfa-u. és Szt. László-tér sarok. **R.-t.** Zöldfa-u. és Szt. László-tér sarok.

SAJÁT HÁZ

Alapítóké 6,000,000 Lei.

Telefon: 4—82 2—18 és 2—80

10—15

Foglalkozik a banküzlet minden ágával. — Az összes külföldi piacokra átutalásokat legelőnyösebben eszközöl. Az összes külföldi pénzek vétele és eladása.

„Orient“ Általános Biztosító Rt.

Oradea-Mare-Nagyvárad,
Szalárdi-utca 4. szám.

ELFOGAD: élet-, tűz-, betörés-, baleset-, szavatosság- és jég-biztosításokat a legelőnyösebb feltételekkel és legelőnyösebb díjakkal.

Kartelen kívül!

9

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Bőjt. Máté 6., 16—18.

A bőjt nem a test dolga, hanem a léleké. A léleknek testtől elfordulása s odafordulása Istenhez. Bőjt a csendes óra, a magános elmélkedés, az Isten akarátának keresése életünkben és világunkban. A bőjt az Isten ígéjével és különleges ideje és alkalma. A lélek éhsége és szomjuhozása a bőjt, nem a testé. Vagyakozás az élő Isten után, mely a XLII. zsoltárban oly meghatóan fölcsendül: lelkem úgy óhajt Uramra és hozzá kívánkozik. A bőjt azaz idő, melyben látásokat látunk Isten utjai s velünk való céljai felől. A bőjt az az alkalom, midőn a mennyei Atya lát bennünket. A világ sok gondjai, dolgai közt elfeledünk megjelenni ő előtt, hogy lásson bennünket. Láttatjuk magunkat ott, ahol haszon, multság, kitüntetés kínálkozik e világban. Bőjtölésünkkor épen a mennyei Atya szeme előtt kell lennünk s meg kell éreznünk az ő jelenlétét, megrendülnünk a látás fenségétől, leomlanunk bűnösségünk érzetében, megtapasztalnunk felemelő kegyelmét s hűséget fogadnunk Neki. Bőjt az, midőn ő lát bennünket s mi látjuk Őt titokzatosan, rejtelmesen, a lélek ő mélységeiben: nem szemtől-szembe, mert e föld nem a szemtől-szembe látás hazája, csak a tükör és homályosság szerint látásé... A világ annyi mindent vés szivünkbe, ir homlokunkra fájdalmasat és keserüt — a bőjtben életárjuk szivünket, hogy ő irjon a mi életünkbe szentséget, dicsőt s öltöztesse arcunkat a megdicsőülés fényébe, mint Mózesét a Sinain, Jézusét a megdicsőülés hegyén... Szivünk sötét kamaráját hányszor megnyitjuk a világ számára és sötétebbnél-sötétebb dolgok rajzolódnak ki annak érzékeny lemezén. Bőjtölvén, nyissuk meg azt Isten előtt, hogy rajzolódjék rá az ő szentséges arculata, áldó akarata s a mi örök hivatásunk. Ez a bőjt — a lélek megszentelődése. A szivünkben ekkor titkon látó és munkáló Atya megfizet nekünk nyilván. E bőjt áldásai meglátszanak

életünkben nyilván, életünk békéjében, rendületlen hitünkben, áldó tetteinkben, egész lényünknek sugárzó fényében, örökkévalóságában.

Testvérem: a te Atyád, aki titkon néz, megfizet néked nyilván!

I. E.

A mi internátusunk.

Évek óta nagy fájdalommal tapasztalhattuk, hogy a mi internátusunkat nem támogatják azzal a hűséggel hittestvéreink, amelyet nagyjelentőségű egyházi intézményeink az egyház tagjaitól joggal elvárhatnak és amely áldozatra is kész hűség nélkül csak egyházi életünk és intézményeink összeomlása következhetik be.

A nagy világpolitikai változás — elismerjük — joggal vihetté tétova bizonytalanságot az előző hónapokban a gyermekeiket neveltető szülők lelkébe s meg tudjuk érteni az első idők passzivitását, — de ma már ezen túl vagyunk és a gyermekeiket városunkban iskoláztató ref. szülők jelentékeny része mégis megtagadva a kálvinista ősök áldozatkészségének ragyogó példáját, kicsinyes és valótlan kifogások ürügye alatt viszi gyermekét más felekezeti internátusokba.

Ezt a cikket nem azért írjuk, hogy keserű tapasztalataink hatása alatt más intézményeket kicsinyítsünk, vagy a mi hittestvéreink vétkes magatartását esetenként megbélyegezzük, de általánosságban le kell szögeznünk a súlyos vádat, hogy — presbiterek viszik református vallásu gyermekeiket más felekezeti internátusokba és hogy egész ref. községek jelentékeny tömegekben támogatnak más internátusokat.

Arra hivatkoznak sok esetben a más felekezeti internátusokat felkeresők, hogy a mi internátusunk drágább. Nézzünk ennek a ténynek tárgyilagosan a szemébe. Hogy drága-e valami vagy olcsó, azt csak alapos összehasonlítások után lehet megállapítani. A mi internátusunk ebben az évben [a természetbeniekén kívül, amelyeknek szeptemberi értéke 1200 Leit tett ki] havi 600 Leiért ad ellátást a tanulóknak. Ad ezért reggelire egy csésze fejet egy drb. kenyérrrel; ebédet, amely áll levesből, főzelékből, peccenyéből körzettel és sült vagy főtt tésztaból; és vacsorát, amely mindig friss peccenye körzettel. Ad ehez lakást, fűtést, világítást, felügyeletet és anyai gondozást, az orvosi felügyeleten kívül. Mindenkiel szemben

teljes határozottsággal merjük állítani, hogy ezt a fajtájú ellátást, ma városunkban semmiféle más intézmény megadni ennyi díjért nem képes. Pedig minékünk mindent meg kell fizetnünk, mert még kisebb méretű belső gazdálkodást sem folytathatunk helyszüke miatt, sertést sem hizlalhatunk, baromfit sem tarthatunk, gazdasági kertünk nincs, a tejet a napi uzsora árért szerezzük be és általában ki vagyunk téve az emelkedő irányú árhullámszának és jelentékeny összeget fizetünk ki személyzeti kiadások címén.

Elismerjük és tudjuk, hogy a más felekezeti internátusokban alacsonyabb az ellátási díj, de a fejlődő tanuló gyermek szervezetére mindennek felett döntő fontosságú étkezési szivonalától eltekintve, ennek olyan okai is vannak, amikre azért fogunk hivatkozni, hogy okuljanak a mi egyházunk tagjai is. Olcsóbbak lehetnek a más felekezeti internátusok, mert sok bentlakójuk van. Azt nem kell bővebben fejtegetnünk, hogy a tömeg ellátásban a tömeg az, ami az ellátást olcsóbbá teszi. Ha a mi internátusunknak nem 16 bentlakója volna, csak 36, akkor már a fentemlített ellátást mi sem lennénk kénytelenek 600 Leierért adni, hanem adhatnók 380 Leierért. Pedig, ha minden városunkban tanuló ref. leánygyermek a mi internátusunkat kereste volna fel — a rendelkezésre álló adatok szerint 38 bentlakónk volna ebben az évben. Hogy a mi internátusunk drágább, ennek tehát az eddig elmondottak szerint elsősorban éppen azok az igen tisztelt ref. szülők az okai akik más felekezeti internátusokba viszik gyermekeiket. A második csoportba tartozó okokat már fentebb érintettük, de ismételtlen felemlítjük, hogy nincs gazdasági kertünk, hizlaldánk, baromfi udvarunk és nem uradalmi, hanem piaci tejet kell beszerezniünk. A harmadik ok a személyzet drágasága — nekiünk sajnos, nincs olyan személyzetünk, akik csupán az Isten nevéért teljesítenék kötelességeiket, a diakonista képzőkből nem kaphatunk személyzetet, s Romániában ilyen intézményünk még tervben sincs. Végül fel kell említenünk azt a keserű tényt is, hogy az internátusnak vannak ugyan fenntartói, — akik fizetik is a még háboru előtt megállapított mérvű járulékokat, de hogy ez mennyi? még papírra sem merjük tenni. — Egy-egy lelkesebb gyülekezet* egy templomi ünnep jövedelméből többet ad intézetünknek, mint amennyi egy fenntartó egyházmegye egész évi járulása. — „Sok és nagy bajok vannak mindenfelé” ez az általános kibujó, de ezzel szemben tessék végre valahára megérteni, hogy ha minden marad a régiben és nem lendül fel a kálvinista áldozatkészség apocaliptikus méreteiben, akkor végünk van. A kálvinizmusnak az államsegélyek rothasztó idejében elnyedte őseréjére van ma szükség, ha élni akarunk. Ezelőtt egy pár évvel elég volt még a nyakasság, ma már egyébre is szükség van, a határtalan áldozatkészségre. Halljuk az ellenérveket: hogy miből? Leszegényedünk! Tessék példát venni egyes más gyülekezettől. Szegény emberek adják szívesen eszmények oltárára jövedelmeik 10-ed részét [mint egy református vallású kereskedő segéd atyánkfia, vagy mint p. o. a nagyváradi

baptistáknál sokan]. A „Mustármagban” olvashatjuk, hogy a Bethánia egyes tagok jövedelmeik, illetve keresetük $\frac{1}{3}$ részét is szívesen adják oda!

Mit kellene tehát tenni?

Az első tenni való az, hogy minden ref. vallású szülőnek lelkiismeretbeli kötelessége gyermekét a mi internátusunkba adni. Ha minden ref. szülő ide hozza a gyermekét, mindjárt olcsóbbak leszünk. De az olcsóbbá tételnek rámutathatunk más módjára is. Gondolják meg a fenntartó egyházmegyék egyházainak vezetői, hogy nagy megerőltetésbe kerülne-e gyülekezetenként egy vagy két métermázsza gabonát beadni az internátus céljaira? Aztán meg tessék megpróbálni, hogy nem lenne e üdvös dolog — a mi internátusunkat — megfelelő külön választó átalakítások után a középiskolai fiúk előtt is megnyitni? 30–35 tanulóra ezek közül is számíthatnánk! S ha így 60–70 bentlakónk lenne, az ellátási díjakat a jelenlegi árviszonylatok mellett is le tudnók szállítani 300 Leire. A fiu internátus még emellett alkalmazhatna esküdt felügyelőkként 2 vagy 3 segédlelkészt, akik a felügyelői teendők ellében kapnák a lakást és teljes ellátást az intézetben, ami az alkalmaztatások egyéb körülményeit tenné tetemesen jutányosabbá.

Ezek csak hevenyén papírra vetett gondolatok és talán alkalmasak arra, hogy a fogékony lelkeket megtermékenyítsék, akár az elhatározó jó cselekedetek irányában, akár egyéb segítő gondolatok kitermelésében. A lét és nem lét nagy kérdéséről van szó. — Ha van internátusunk és azt akarjuk, hogy legyen, akkor tessék annak fenntartásáról és versenyképességtételéről az öntudatos egyháztagoknak és fenntartóknak minden elvárható erejük latbavetésével gondoskodni, mert a jelenlegi fenntartási módszer a pusztulás tudatos előkészítése?

Ezt akarjuk!?

Vates.

A Bethlen Gábor-Kör pályázata

A középiskolák és ipari szakiskolák református tanuló-ifjúságának az a része, amelyik e vallásos jellegű ifjúsági egyesületben tevékeny részt vesz és ahhoz megható szeretettel ragaszkodik, — a legjobb uton halad eszményképe felé. Ábitattal és benső vágytól indítva látogatja az Isteniszteleteket, pontosan részt vesz az énekórákon, minden vasárnap délelőtt Istenisztelet után összegyűlnek az olasz-i tanácsteremben és ott bibliaolvasás, éneklés, egyháztörténeti felolvasások, zeneszámok és magasztos tárgyú szavalatok által fejlesztik kálvinista öntudatukat. Gyakran felkerekedik ezeket a vallásos, bensőséges összejöveteleket az ifjúsági munka iránt érdeklődő egyes presbyterek is, ami szinte komoly, ünnepies színezetet ad az előadásoknak. Igen sok tehetséges és nemes igyekezetű ifju vetélkedik itt egymással, hogy a vendégek és tanulóitársaik elismerő bírálatait kiérdemeljék.

* P. o. Mezőtelegd 1000 Leit adományozott a Petőfi-ünnepély jövedelméből.

Az ifjúsági egyesület vezetésében és gyakori eredményes szereplésükkel különösen: Tóth László, Kalla István, Kovács Sándor, Kuthy Zoltán, Kulcsár Sándor, Tokay Sándor, Ferenczy Sándor, Czeglédy Ete buzgólkodnak és még sokan a kisebbek közül.

Dr Szeghalmy Sándor diszelnök kitartó munkájának köszönhető, hogy a presbyterek és egyháztagok felismerve a Kör nagyjelentőségét: többszöri látogatásaikkal, valamint pályadíjak kitűzésével fokozzák az ifjúság nemes igyekezetét. Lapunknak 1921. okt. 15. számában közöltük az első pályázat kiírását és 1922. jun. 10-iki számában az eredményeket.

Az 1922–23. iskolai évre a következő pályadíjakat tűztük ki:

I. Irodalmi pályázat: „A protestantizmus hatása a magyar irodalomra, — napjainkig“. Dr Szeghalmy Sándor pályadíja: I. díj 100 L. II. 60 L. és III. díj 40 L. [A pályaművek legalább 2 iv terjedelemben idegen kézzel írva, jelíges, kettős zárt borítékban adandók át a tanárelnöknek.]

II. Szaválás: dr Morvay Zsigmond pályadíja 200 L. Vallásos v. hazafias költeménnyel legtöbb-ször eredményesen szereplő 3 szavalónak.

III. Versenyszaválás: Dr Olasz Béla pályadíja 125 Lei. Egyes kiválasztott költemények versenyszaválására. [Első ízben: „A hamis tanu“ Arany Jánostól.]

IV. Ének-pályázat: Telegdi József pályadíja 300 Lei. A 4 és 8-tagú vegyes énekkarban legjobban szereplő tagok jutalmazására.

V. Zene-pályázat: Fényes Lóránd pályadíja 200 Lei. Egyedül vagy együttesen előadott zeneszámok jutalmazására. 3 díj.

A pályadíjakat vagy azok egyrészét nem adjuk ki, — hanem a jövő évre tartjuk vissza, — ha a pályázatok nem ütnek meg a kellő mértéket. A pályázatok határideje 1923. május 15. A díjak kiosztása a hittanvizsgákon történik.

Aldozatkészség

A Protestáns Jótékony Egyesület által f. évi február 2-án rendezett műsoros estélyen az anyagi siker emeléséhez pénzadománnyal járultak: Dr. Adorján Emil, Fényes Loránd 500 L., Sulyok István, Kenéz András, Hornyánszky Pál, Németh Pál, dr. Pelle János, dr. Zigre Miklósné, dr. Zigre Miklós, Szóke Sándor 200 L., dr. Thury Kálmán, dr. Kassay Kálmán, Butyka Lajos, Béres Károly 150 L., Varró Domokosné 126 L., dr. Szeghalmy Sándor, dr. Tóth Ferenc 120 L., Balla Ferenc, Bazili Mihály, Beer Jenő, Berke Péterné, Bódis Ferenc, Csapó Lenke, dr. Cziffra Kálmánné, Cser János, dr. Féder Ottó, dr. Frankó József, Horváth Árpádné, Horváth Árpád, Horváth Szabolcs, Gyémánt Elek, Gyémánt Jenő, Jónás Andor, Jurics-

kay Dezsőné, özv. Kardos Kálmánné, dr. Krüger Jenő, Materny Imre, Nagy Vilmos, dr. Olasz Béla, dr. Schilling Árpád, Szegő Józsefné, Szemere Miklósné, özv. Tordai Molnár Gézáné, Várday Balázs, Vaiszlovich Emil 100 L., Krausz Samu, 80 L., Czillér Imréné, Varga Dezsőné 70 L., dr. Bozóky Dezsőné, dr. Fráter Imre, N. N., Tatár Zoltánné 60 L., Nagy Sándor 54 L., Csernák Béla, özv. Demek Győzőné, dr. Fráter Imréné, Major Rózsika, Papp Sándorné, Nyíry Béláné, Ramming Istvánné, dr. Spitzer Márionné, özv. Steinhacker Mihályné, Szabó Lászlóné, özv. Tanka Miklósné, Várady Istvánné 50 L., dr. Oláh Béla 44 L., Beck Albert, Harmathy Károlyné, Szentpálné, özv. Tichy Gyuláné, Vizy Mancsi 40 L., dr. Szemes Ferenc 36 L., Tóth Béla 35 L., Kiss Károly, Mihók Franciska 30 L., özv. Gyurkovits Kornélné 27 L., özv. Kiss Károlyné, özv. Biró Andrásné, Hajnal Árpád, Sinka László, Varga Gedeon 25 L., özv. Standary Györgyné, N. N. 24 L., Erdélyi Zoltán 21 L., Boros Ferencné, dr. Kovácsnay Marcell, Nagy Farkasné, Széder Jánosné, Sarkady Zoltán, Szabó Zsigmond, Szolga Ferencné, Varga József 20 L., Asztalos Jánosné, özv. Agárdiné, N. N., özv. Nagy Gáborné 10 L., Kovács Lajos 5 L., N. N. 3 L., N. N., N. N. 2 L., N. N., N. N., N. N., N. N. 1 L.

A pénzadományok összege: 7857 Lei.

A buffet részére gyűjtött adományokat jövő számunkban közöljük.

Magyar Református Haptár még kapható korlátolt számban a lelkészi hivataloknál.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla lelkész.

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Varga Gedeon s.lelkész,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

GERENCSÉR JÓZSEF

ujvárosi énekvezetőnk meghalt.

Hosszu, tájdalmas szenvedés után február 15-én délben, életének 57-ik évében hunyta siri álmra szemét. Ide s tova harminc éve annak, hogy a kellemes megjelenésű, csengő hangú sajjószentpéteri kántortanítót a nagyvárad református egyház az ujvárosi kántori állásra megválasztotta, aki közkedvelt énekvezetőre lett gyülekezetének. Nagy érdemeket szerzett az ujvárosi énekkar szervezésében, vezetésében, sikeres működésében, amelynek látható eredménye az ujvárosi hires orgona, amelyet hogy úgy mondjuk, az ujvárosi énekkar énekelt össze. Az Ur adjon nyugalmat fáradt testének. Lelkének adjon üdvösséget a mi Megváltónkért, a Jézus Krisztusért. — Temetése szombaton [február 17-én] délután 2 órakor lesz.

Február 25-én bñjli arvacsora-oztás mind a három helyen. Az Urasztalára szánt adományokat kérjük a hét folyamán bejelenteni a lelkeszi hivataloknál.

Vasárnap (február 18-án) délután 4 órakor presbiteri gyűlés és ennek következtében a vallásos estéket, amelyeken főként az új énekeket óhajtjuk bemutatni, csak február 25 én kezdjük meg.

A nagybányai református egyházban nagy-sikerű vallásos estélyeket tartanak kéthetenként a Kaszinó termében. Január hó 14-iki estély programja: 1. Közének: 153. dics. 1. v.; 2. Imádkozik és bibliát magyaráz Soltész Elemér; 3. 101. dics. 1. és 2. v., 237. dics. 1. és 6. v., 200. dics. 1. és 3. v. Harmoniumkiséret mellett éneklő Solyom Ferencz; 4. Verseiből felolvas Szaplóczay Bertalan; 5. A Stradella. Templomi ének. Gordonkán előadja: Alföldy Zoltán, harmoniumon kíséri Soltész Judit; 6. Szabolcska. Ének az újévben. Dal a kis Demeter Rózsikáról. Fölbredés. Előadja: Glavitzki Margit; 7. Közének. 160. dics. 6. verse. — Január hó 28-iki estély programja: 1. Közének. XXXIII. zs. 10; 2. Imádkozik és bibliát magyaráz Soltész Elemér; 3. 30. dics. 1. és 4. verse, 100. dics. 1. és 2. verse, 236. dics. 1. és 4. verse. Harmoniumkiséret mellett éneklő Solyom Ferencz; 4. Wieniawsky op. 17. Legenda. Hegedűn előadja: Tarr Károly; 5. Szabolcskától verseket olvas: Soltész Márta; 6. Közének. 89. dics. 7. v. — Adakozás az iskola javára jan. 14-én 1070 L. jan. 28-án 980 L. — A maroknyi, alig 1500 lelket számláló nagybányai református egyház a maga csodálatos áldozatkészségével valóban hegyen épített város! Lelkipásztorának, kerületünk főjegyzőjének pástorkodása alatt mindig példaként állott a többi gyülekezet előtt.

Ijju Erdély cimen indította meg dr Imre Lajos kolozsvári theol. tanár a várva-várt ifjúsági lapot. Dr Imre Lajos, akinek jeles műve „Vezérfonal az ifjúság gondozására” a magyar tudományosság dicsekedése: kezesség, hogy a lap programjának, a középiskolai ifjúság lelki gondozásának emberül meg fog felelni. — Ajánljuk a szülők figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, ref. Theologia. Előfizetési díj egy évre 48 Lei.

Láposy Zeneiskola, Bethlen-u. 20.

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve, hegedű, zongora, ének- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesszük és leányövéndékeket, kezdőket és haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít a kolozsvári, esetleg a budapesti zeneconservatórium vizsgáira. — Felöltetek részére külön tanfolyam, Mérsékelt tandíj. 26-26

Nagyváradai Hitelbank

Zöldfa-u. és Szt. László-tér s-rok. **R.-t.** Zöldfa-u. és Szt. László-tér s-rok.

SAJÁT HÁZ

Alapfőke 6,000,000 Lei.

Telefon: 4-82 2-18 és 2-80

11-15

Foglalkozik a banküzlet minden ágával. — Az összes külföldi piacokra **átutalásokat** legelőnyösebben eszközöl. Az összes külföldi pénzek vétele és eladása.

Bódis Ferencz

ékszerész

Ferdinand király-út
[Rákóczi-út — Fő-u] **2**

11-26

Kerékpárok Varrógépek

teljesen új vagy használt minőségben jutányos árban beszerezhetők:

Kalenda János cégnél Nagyváradon

Ugyanott kézi utazókosarak, bőröndök, kerékpár külső és belső gummik, varrógép- és kerékpár alkatrészek nagy választékban találhatóak. Varrógépek, kerékpárok, gramofonok jutányosan javíthatnak. **Gyermekkoscsikerekekre** gummi szintén kapható. **Karbid** eladás nagyban és kicsinyben, valamint asztali és kézi karbid-lámpákból nagy készlet.

7-10

Agárdi István mázoló és bútorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: bútorok bármilyen festését, épületeken ajtók, ablakok, fürdőszobák, fürdőkadak románcozását, sirkéreseket a legelsőbrangu alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és pártfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 12**

1. sz. „Ulpia“ (Emke) épület

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilett-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszkaviz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

11

„Orient” Általános Biztosító Rt.

Oradea-Mare-Nagyvárad,

Szalárdi-utca 4. szám.

ELFOGAD: élet-, tűz-, betörés-, baleset-, szavatosság- és jég-biztosításokat a legelőnyösebb feltételekkel és legolcsóbb díjakkal.

Karteleni kívül:

10

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Uram, jó nekünk itt lennünk!

Máté XVII. 1—8.

A megdicsőülés Táborhegyén együtt van Jézus három tanítványával s Péter apostolból az elragadtatás hangján tör fel a földöntuli öröm: *Uram, jó nekünk itt lennünk.* Előttük az Ur megdicsőült orcája, körülöttük a szentek társasága, lábaik alatt a világ és minden ő nyomorusága; lelköket az az édes érzés tölti el, amely eltölti azokat, akik dicsőült helyeken, mennyei paradicsomban vigadoznak mérhetetlen boldogságban.

A mi életünk utjain is vannak táborhegyi magaslatok; vannak olyan órák, ahol és amikor hacsak egy pillanatra is, közelebb vagyunk az éghez, mint bárhol és bármikor; e siralomteljes világból egy jobb világba emelkedünk. Megváltónkat magunk előtt, a szentek társaságát magunk körül, a világot lábaink alatt látjuk.

Kiváltképen az Urnak asztala az az áldott hely, ahol az urvacsorának élvezete közben a lélek valami ahhoz hasonlót tapasztalhat, amit a tanítványok tapasztaltak a megdicsőülés hegyén. Mert sehol sincs az életben egymáshoz oly közel a testi és lelki, a földi és az égi, a muló és az örökkévaló, mint e szent sakramentomban. Ezért tekintették az urvacsoráját mindenkor a keresztyén kegyesség csúcspontjának. Az amerikai protestáns egyházak híveik sorából csak az urvacsorával élőket tartják nyilván; akik urvacsorával nem élnek, azokat nem tekintik az egyház élő, számottevő tagjainak.

Gyertek és keressétek ezt az áldott helyet ti is, hogy a Péter apostol boldog tapasztalatát magatok is átélve, ti is elragadtatással valljátok: *„Uram, jó nekünk itt lennünk“.*

Az első böjti esti istentisztelet február 25-ről az urvacsoraosztás napjáról, március negyedikére halasztottuk, amikor reméljük, hogy az időjárás nem fogja gátolni a művészi számokkal szereplőket a részvételben. — Az első estén Kassay Béla tenkei református lelkész, egyházkerületi tanácsbíró tart bibliamagyarázatot.

GERENCSÉR JÓZSEF

A nagyköroői református tanítóképző intézetnek volt szép hangjáról híres növendéke. Iskoláinak elvégzése után, előbb dobozi, majd sajszentpéteri kántortanító. Nagyváradra 1896-ban jött.

Itt a kellemes megjelenésű, szép csengő tenoru ifju kántor csakhamar kedveltje lesz a hiveknek. Lázás szorgalommal végzi az ujjvárosi énekkar vezetését, továbbképzését. Kezdeményezése, ily irányu buzgólkodása eredményezi, hogy a dalárda 1899-ben az ujjvárosi templom kórusát, majd 1904-ben gyönyörű szép orgonáját felépíttetheti a hivek áldozatkészsége révén. Vezetése alatt az ujjvárosi dalárda néhány évi szorgalmas munka után olyan jó hírnévre tesz szert, hogy nevezetesebb alkalmakra vidékre is meghívják. Nagy érdeme van a „Református Kör“ felállításában, amelynek titkára s érdekeinek mindvégig hűséges istápolója. Tevékeny munkálkodását a háborus évek akasztják meg, amikor a dalárda és kör tétlenségre kényszerül. A már betegeskedő Gerencsér Józsefnek utolsó örömei közé tartozott, hogy megérhette kedves dalárdájának újraéledését, amely újraéledés első jeléül összehozza a dalárda az orgonajavitáshoz szükséges hatalmas összeget. Hivatalos teendőiben tanusított szorgalmatosságát, pontosságát élete végéig megőrizte. Kántori teendőit, az énekkar tanítását még betegségtől egész elgyengült állapotában is ereje utolsó megfeszítésével végezte. Kinos betegségének fájdalmait példás keresztyéni türelemmel viselvén el 1923 február 15-én jobblétre szenderült. Emlékét a református hivek hálás kegyelettel őrzik. Temetése február 17-én délután 2 órakor ment végbe; az ujjvárosi templomban Sulyok István püspök, a sirnál Csernák Béla esperes-lelkész mondott felette imát, a templomban a karnagy nélkül maradt ujjvárosi énekkar énekelt először, végül a Gutenberg Dalkör, a sirnál pedig az olasz-i református énekkar. Utolsó útjára a hivek ezrei kísérték ki. Nyugodjék a boldog felámadás reménye alatt.

G. G.

A presbyterium gyűlése.

Sulyok István püspök és dr. Tbúry Kálmán főgondnok elnöklete alatt február 18-án d. u. 4 órakor, az újvárosi tanácssteremben megtartott presbyteri gyűlés a következő határozatokat hozta:

1. A gyűlés megnyitása után a lelkész-elnök részvételtjes szavakkal jelentette be Gerencsér József újvárosi kántorunk február 15-én bekövetkezett halálát. Méltatta az elhunytnak az egyház érdekében 1896 áprilisa óta kifejtett áldásos működését, egyházépítő munkáját és mindenkor készséges, eredményes tevékenységét. Indítványára:

a presbyterium jegyzőkönyvében örökíti meg Gerencsér József érdemeit.

2. Elnökség indítványára hosszas tanácskozás után:

a presbyterium elhatározza, hogy az 1923 szeptember 1-ig terjedő kegyeleti időre, — a törvény idevonatkozó rendelkezéseiben is tulmenve, — fogja kielégíteni az elhunyt özvegyét és családját: kiadja nekik a fizetést, drágasági pótlékot és a fél évre járó 24 m³ tüzfát vagy ennek készpénzbéli ellenértékét, — valamint a felemelt stóla díjat. Es habár az özvegynek lenne kötelessége ennek a javadalomnak terhére egy helyettes kántort beállítani, — az egyház az ezzel járó kiadásoknak egy részét is magára vállalja és az özvegynek csak 600 Leivel kell ehhez hozzájárulnia.

Az elhunyt által netalán eszközölt hasznos befektetések megállapítására és értékelésére: Debreczy Imre, dr. Szeghalmy Sándor és Boros Péter presbýterekből álló bizottság küldetik ki.

3. A megüresedett kántori állásra:

a presbyterium pályázatot hirdet, azzal a feltétellel, hogy a megválasztandó új kántornak az állást július 1-én kell elfoglalnia. A pályázati hirdetményben megemlítendő, hogy a díjlevél újabb megállapítása most van folyamatban, azonban a javadalom nem lesz kevesebb mint most.

Ugyancsak pályázatot hirdet a presbyterium a velencei kántortanítói állásra is, a már tavaly megállapított díjlevél alapján.

4. Dr. Olasz Béla indítványára

a presbyterium kimondja annak a szükségességét, hogy az összes belső tisztviselők díjlevelei a változott viszonyokhoz mértén újra megállapíttassanak. Az érdekeltekkel való tárgyalásra és a javaslat elkészítésére a presbyterium bizottságot küld ki, melynek tagjai az elnökségen kívül: dr. Olasz Béla, dr. Szeghalmy Sándor, Mónus Sándor és Kovács Gábor. A javaslat május 1-ig elkészítendő.

5. A pénztáros javaslata és kimutatása alapján:

a presbyterium elhatározza, hogy az összes egyházi épületek tűzkár biztosítási összegét 3,058.000 Leire emeli fel.

6. A stóla-díjak újabb megállapítására kiküldött bizottság javaslata alapján

a presbyterium 1923 febr. 19-től kezdve a díjakat a temetésekre vonatkozólag a következőleg állapította meg:

I. A lelkészek részére: a) imával 60 Lei; b) predikációval 100 Lei. A temetőbe kísérés díja külön 50 Lei, ha pedig a szőlőhegyről történik a temetőbe a kísérés, vagy pedig egyik városrészből a másik városrész temetőjébe, az esetben a kísérés díja 100 Lei.

II. A kántorok részére: a) énekszóval 40 Lei. b) Imával 40 Lei. c) Predikációval 60 Lei.

III. Két vagy több lelkésszel való temetésnél úgy a lelkészek, mint a kántorok stóladíja kétszerese a rendesnek.

7. Debreczy Imre adóbizottsági elnök jelenti, hogy 1923. évre: a tavalyi 43.500 Lei hátralékkal együtt 337,175 Lei adó lett előírva.

A presbyterium a jelentést tudomásul vette, az adóbeszedést elrendelte és a beérkezett felebbezésekét külön-külön le tárgyaltván: nagy részben elutasította, — jogukban lévén az illetőknek a határozat ellen 8 nap alatt az egyházmegyei bírósághoz felebbezni.

8. A velencei imaház építő bizottság számadásait a számvevőszék felülvizsgálván, azokat rendben találta s a felmentvényt megadni javasolja.

Az 1922. dec. 31-én lezárt számadások szerint az építkezés kiadásai és bevételei így alakultak:

A. Kiadás.	
I. az imaház-iskola és mellékhelyiségek építése	156946 10
II. a tanítói lakás átalakítása	7572 —
III. A padok ára	13600 —
IV. Kölcsön kamatjára	2100 —
Összesen:	180218 10

B. Bevétel.

1. 1921. évi gyűjtésből	6942 60
2. A templom alapból	8394 58
3. Rendes-féle óvadék	5250 —
4. A Prot. Jótékony egyesület	11000 —
5. Iskolai pénztárból padokra	12000 —
6. 1922. évi gyűjtésből	66896 30
7. Ideiglenes kölcsön a dr. Várady Zsigmond alapítványból	70000 —
Összesen:	180373 48

[A kölcsönvett 70,000 Leire a Németh Sándor-féle hagyományból jutó 35,000 Lei szolgál fedezetül, de még akkor is hiányzik 35,000 Lei, amit újabb gyűjtéssel kell összehozni.]

A presbyterium jelentést tudomásul veszi, a felmentvényt megadja és jegyzőkönyvileg is köszönetet mond az építő bizottságnak. Különösen pedig Varró Domokos és Szabó Károly presbýtereknek a munka szakszerű

ellenőrzéséért, Szabó Károlynak a beállított papi szószékért is; továbbá Barna Sámuel és Kovács Gábor presbytereknek az állandó felügyeletért és természetbeni adományaikért, Varga Györgynek az ajándékozott nagy kályháért, dr. Olasz Béla presbyternek a fáradhatatlan és eredményes gyűjtésért és az összes adakozóknak áldozatkésztségükért.

9. A számvévőszéket 1924. évi december 31-ig terjedő megbizatással:

a presbyterium kiegészíti: Bige Béla, Papp Sándor és ifj. Vargha László képviselőtestületi tagok megválasztása által.

10. A megüresedett egyházkerületi világi tanácsbírói tisztségre

a presbyterium a maga hatos szavazatát Telegdi László temesmegyei földbirtokosra adta le.

[A gyűlés egynegyed 8 órakor véget ért]

Aldozatkésztség

1. A Protestáns Jótékony Egyesület részére a febr. 2-án rendezett estély alkalmából még adakoztak: Ujlaky István 100, Geiringer Sarolta 60, Debreczi Imre 32, dr. Kazay Kálmán 11, N. N. 1, N. N. 1 Lei.

2. A Protestáns Jótékony Egyesület február 2-iki estélyén a *büffelhez természetbeni adománnyal járultak*: Tátray Kálmánné sandvics és torta, dr. Stokker Józsefné 10 l. bor és torta, Szűcs alezredesné 5 l. bor és tészta, Beöthy Lajosné tészta, Liszkay Béláné torta, Székely Sándorné sült, Keztyüs Jánosné bor, sült és tészta, dr. Bartha Andorné torta, Kocsán Jánosné felvágott, Erdély Zoltánné sült és torta, dr. Szemere Miklósné torta, dr. Kotzó Jenőné bor és sült, dr. Stern Ödönné 4 üveg pezsgő, dr. Roszkopfne torta, dr. Kaczián Kálmánné bor, Nagy Mihályné 5 l. bor, Bódis ékszerészné torta, dr. Filippi Vilmosné tészta, Barts Ernőné torta, Benedek tanácsosné sült, Mikis Lászlóné torta, dr. Pelle Jánosné sült és sonka, dr. Bolkisné 1 üveg likőr, Butyka Lajosné cukorka és 1 üveg pezsgő, özv. Biszterszky Elemérné tészta, Fábry Károlyné torta, dr. Gerbert Ottóné bor, dr. Ráber Árpádné torta, dr. Kassay Kálmánné torta, Fröhlich Jánosné felvágott, Varró Domokosné torta, dr. Móritz Ernőné sült és tészta, Konrád Gézáne torta, Csanda Endréné torta és gyümölcs, Németh Pálné torta, dr. Oláh Béláné torta, Gubicza Adámné torta, Tóth Sándorné felvágott, dr. Masznyik Elemérné sült, Imets Illésné tészta, Oláry Gusztávné torta, dr. Fényes Samuné torta és gyümölcs, dr. Fischer Imréné torta, özv. Blegye Lászlóné 5 l. bor és torta, Novomeszky torta, Bulbuk Jenőné sonka, Szabó Lajosné sült, dr. Spitzerné gyümölcs és torta, Csathó Jenőné bor, Sulyok Istvánné sült, dr. Czeglédy Miklósné sandvics, dr. Mevigny Ferencné tészta, Nagy Vilmosné sült, dr. Kiss Vilmosné felvágott, Szilágyi Gézáne sült és tészta, dr. Demetrovitsné sült, Wertheimstein Sarolta sült, Fényes Lórántné sült és tészta, András Istvánné torta, Nizsalovszkyné torta, Bartókne hus és torta, Kasikné tészta, Varga Gedeonné sült, dr. Szőke Ferencné hus, Tripsó Sándorné torta, özv. Fényesné sandvics, Ruffyné pogácsa és sandvics, Schmak Istvánné 200 drb kifli, Steiner Viktorné 150 drb. sóspercc, dr. Sarkady Sándorné tészta, Keilnérné torta, Fráter Zsigáné torta, özv. Énekes Agostonné tora, Rutkay gyógyszerészné

torta, Aratóné sandvics, Bereginé sandvics, dr. Schilling Árpádné sült, Krausz Samuné felvágott, Bige Gyuláné tészta, Atlasz gyógyszerészné torta, Tabéry Arminné torta, dr. Rác Miksáné torta, Fülöp Istvánné 9 l. bor, Harsányiné sült, Jancsó Józsefné pogácsa, özv. Maklár Kiss Gyuláné torta, Kernács Ferencné sandvics, Sály Józsefné tészta, Papp Sándorné sült, özv. Resch Mihályné torta, Zeke Ferencné tészta, Szodoray Tamásné bor és tészta, Sz. Kocsis Jánosné tészta, Szondi Sándorné tészta, Bittó Lajosné tészta, Szabó Károlyné szárnyas-sült, Gyenge Béláné torta, Szikszay Dezsőné tészta és 2 torta, Merza Sándorné bor és torta, Várad Imréné 5 l. bor és sonka, Standary Györgyné hus és tészta, Jeney Rezsőné torta, Tamás Ilonka tészta, Sütő Gyuláné torta, Török Károlyné sonka, Blaha Istvánné sonka, Czillér Imréné tészta, Szűcs Mátyás 5 és fél l. bor, Könyves Ferenc 5 l. bor, id. Cser János 5 l. bor, ifj. Mónus Sándor 11 l. bor, Korbutz József 5 lit. bor, Kolb Rezsőné 6 l. bor, dr. Moldován Gusztávné 5 l. bor, Popper József cukorka, Tóth Kálmánné felvágott, Szeghalmy Juci tészta, dr. Kovásznay Marcellné torta, Materny Imréné sonka és pogácsa, Kiss Györgyné fánk, dr. Zigre Miklósné 6 l. bor és sült, özv. Vécseyné krémes-béles, özv. Cselley Dezsőné sóskifli, Pavlovics-sütőde kenyér, Berecz cukrász torta, Sztupár Trajáné tészta, Beöthy Lajosné tészta, Mányoki Ilonka torta, Juricskayné Hegyessyné sült, Czira Kálmánné 2 torta, dr. Fényes Samuné narancs és torta, dr. Berkes torta és 2 l. bor, Tarsolyné bor, dr. Thury Kálmánné 5 l. bor és torta, Martonné sütemény, Hajduné tészta és borsajt, Röhlíchné szalámi, Domokos Lászlóné torta, Kun sóskifli és kenyér, báró Gerliczy Ferenc 10 l. bor, András Gusztávné torta, Bodnár Béla pogácsa és felvágott, dr. Morvay Zsigmondné 14 l. bor, Farkas István gyógyszer. 1 üveg likőr, Rauscher és Rakics 1 torta és 2 tálcá tészta, Friedländer Ernőné 1 torta és 25 drb. indiáner, Szakács Mihály 10 l. bor, özv. Mágne dísznókaraj, ifj. Széplaky Istvánné sült, Molnár Imréné friss kolbász, Mudoia Györgyné friss kolbász, Czeglédi Jenőné tészta, Szabó Jánosné tészta, Kiss Istvánné tészta és 1 kenyér, Kiss Györgyné tészta, Leitner Ferencné sült, Dad Miklósné friss kolbász, Fóris Mihályné tészta, Kondor Lászlóné 1 kenyér, Orbán Ferencné 5 l. bor, Mihalovits Margit 2 kgr. friss kolbász 1 kenyér, Sztupár Trajáné 3 kg. felvágott és 50 drb. béles, Bodnár Béláné tepertős pogácsa és felvágott, Novák Kálmánné 5 lit. bor, Csigainé 1 kenyér, Tóth Kálmánné 1 tál felvágott, Palvéry Károlyné 5 l. bor, Tarsoly János 1 drb. kávé-őrő, Mester Juci 1 torta, Kohn Salamonné 6 kgr. fehérkenyér, Ramminger Istvánné 5 kgr. fehérkenyér, Nagy János 2 üveg bor, Irimi Mihályné 5 liter bor, Mester Mihályné 50 drb. pogácsa, Keleti Bank 3 üveg pezsgő.

3. *Olaszi-i szegényeknek*: Rác Jánosné 150 L.

4. *Velencei szegényeknek*: dr. Kazay Kálmán 50 L.

5. *Velencei imaházra*: dr. Kazay Kálmán 50, Töttös Mihály 50, özv. Gencsi Sándorné 40, Tamás Lajos és neje a megajánlott ezer Lei harmadik részlete 100, Jégh Károly 100, özv. Kolláti Gyuláné 100 L.

6. *Ujvárosi harangalapra*: dr. Kazay Kálmán 50, Szabó Lászlóné (Gerencsér József koszorúmegváltására) 50 Lei.

7. *Prof. Árvaházra*: dr. Kazay Kálmán 50 Lei.

8. *Tanítónőképzőnek*: dr. Kazay Kálmán 50 Lei.

9. *Ref. Lelkészegyesületnek*: dr. Kazay Kálmán 50 Lei.

10. „Ref. Híradó“-ra: Csuha Sára 20, Harmathy István 13, Jégh Károly 30 Lei.

11. A velencei imaház udvarának feltöltésére: Fekete Sándor 20, Barna Sámuel, Kiss Gyula, Kiss Károly 30—30 Lei.

12. Nagybányai ref. iskolának: (szerkesztőségünk utján) Jégh Károly 100 Lei.

Magyar Református Naptár még kapható korlátozott számban a lelkesül hivatalosnál.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Sulyok Isván püspök, este fél 6 órakor Csernák Béla lelkész.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, délután 3 órakor Varga Gedeon s. lelkész.

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Uroacsoraosztás mind a három helyen.

Az új énekeskönyv ára 33 Lei

A velencei imaházban folyó hó 25-én vasárnap délután istentisztelet végeztével vallásos délutánt tartunk a következő műsorral: 1. „Menyben lakó én Istenem,“ énekelik a konfirmát leányok. 2. „Ne szégyeld a szegénységet,“ szavalja Herczeg Rózsika. 3. „Imádkozom“: Madas Zsuzsika. 4. „Gondviselő jó Atyám vagy“ énekl: Kiss Iluska és Palika, hegedün kíséri Ackner Ottó. 5. „Gyülekezetben“: Macsinga Mariska. 6. „Áldja meg az Isten“: André Margitka. 7. „Szükölködünk nagy mértékben,“ énekelik a ref. iskola IV—V. oszt. tanulói. 8. „Pályaválasztás dialóg“: Ungvári Mariska és Boros Margitka. 9. „Hull, sűrűn hull a hó“: Vásárhelyi Erzsike. 10. Gyülekezeti ének: CXXXV. zs. 1. v.

Weiszlovits Adolf a „Concordia“ Első Nagyváradi Temetkezési Vállalat tulajdonosa, néhai Gerencsér József kántor iránti kegyelethől, a temetést teljesen díjmentesen végezte. Miután ősi szokás szerint az egyházi tisztviselők eltemetése az egyházközségek szomorú kötelessége, az egyház presbyteriuma legutóbbi gyűlésében a temetést díjtalanul teljesítő cégtulajdonosának köszönetét szavazott. Az elismerést annyival is inkább megérdemelte, mert e nagy áldozatot nem is egyházunk tagja hozta.

Az Ifju Erdély ifjusági lap megindulásáról adtunk hírt múlt számunkban és már a második szám megjelenését jelenthetjük. A lap várakozásunkat teljes mértékben betölti. Ajánljuk a szülők figyelmébe. Eddig alig 10—12 példányban forog ifjaink között, holott az Ifju Erdélyt mindenik középiskolai református tanulónak el kellene olvasnia. Előfizetési díja egy évre 48 Lei.

Nagyváradi Hitelbank

Zöldfa-u. és Szt. László-tér sarok. **R.-t.** Zöldfa-u. és Szt. László-tér sarok.

SAJÁT HÁZ

Alapítke 6,000.000 Lei.

Telefon: 4—82 2—18 és 2—80

12—15

Foglalkozik a banküzlet minden ágával. — Az összes külföldi piacokra **átutalásokat** legelőnyösebben eszközöl. Az összes külföldi pénzek vétele és eladása.

Bódis Ferencz

ékszerész

Ferdinand király-út 2
(Rákóczi-út—Fő-u.)

12—26

Kerékpárok Varrógépek

8—10 teljesen új vagy használt minőségben jutányos árban beszerezhetők:

Kalenda János cégnél Nagyváradon

Ugyanott kézi utazókosarak, bőröndök, kerékpár külső és belső gummik, varrógép- és kerékpár alkatrészek nagy választékban található. Varrógépek, kerékpárok, grammofonok jutányosan javíttatnak. Gyermekkoszterek gummi szintén kapható. Karbid eladás nagyban és kicsinyben, valamint asztali és kezi karbid-lámpákból nagy készlet.

Agárdi István mázoló és bűtorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtók, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sárkerítéseket a legelsőbbbrangu alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és partfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.)**
13 1. sz. „Ulpia“ (Emke) épület

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, köt-szerek, Liszkviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt“ gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

12

„Orient“ Általános Biztosító Rt.

Oradea-Mare-Nagyvárád,

Szalárdi-utca 4. szám.

ELFOGAD: élet-, tűz-, betörés-, baleset-, szavatosság- és jég-biztosításokat a legelőnyösebb feltételekkel és legolcsóbb díjakkal.

Kartelen kívül!

11

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Dr Ravasz László:

„Gondolatok” című könyvéből.

Jézusban és rajta keresztül áramlanak belénk az isteni élet rejtett forrásai. Isten mindaddig csak egy név számunkra, amíg Jézusban meg nem tapasztaljuk jóságát, kegyelmét, erejét és dicsőségét. Jézus közelében, az ő lelkébe való belemerüléssel tudjuk meg, mi az irgalom és érezzük, hogy tisztán, acélosan, az örök ifjúság fényében állunk Jézus előtt. Az ő közelében, az ő társaságában ragad meg az a mondhatatlan vidámság, józansággá tisztult mámor a örökkévalóságnak, amely szárnyakat ad s irtózatossá teszi a nehézségeken ragad át. Róla ragad át az a titkos láz, amely kihevít és elfeledteteti a világot, nem: — megszépíti a világot. Az ő csodálatos erejét éppen az mutatja meg, hogy át tud ömleni belénk, ki tudja tölteni a lelkünket s nekünk tudja adni örömét, teljességét, békességét, harmóniáját, tisztaságát és diadalát. A lélek úgy vonzódik hozzá, mint a vas a delejhez, az oltógal az ághoz, a korsó a forráshoz és úgy megtelik vele, mint a vas a delejvel, a galy a törzs nedvével, a korsó a forrás vizével.

*

Ami a fának a gyümölcs, a sasnak a szárnyalás, a szellemnek a szabadság, az asszonynak az anyaság, a művésznek az alkotás: az az emberi életnek a Jézus életébe való elhelyezkedés, — vagyis megteljesedés, kivirágzás, rendeltetésének megtalálása és boldog betöltése.

*

Mindenkiben annyira él Jézus, annyira ölt testet a mennyei élet, amennyi életet tékozolt el, amennyi áldozatot hozott, amennyi halált szenvedett Jézusért.

*

Krisztusra építeni annyit tesz, mint rajta keresztül függeni össze a világgal és az Istennel.

Az internátusról.

Évek óta sürgetőleg lép fel az a kérdés, hogy a vidéki református szülők (lelkészek, tanítók, jegyzők, jobbmodu gazdálkodók) hol helyezték el Nagyváradon tanuló gyermekeiket? Sajnos, hogy eddig sem a nagyváradai egyház, sem nagyobb egyházi alakulat nem vette kezébe ennek a szükségnek megoldását. Így történhetett meg, hogy több református lelkésznek a gyermeke jelenleg római katolikus internátusban talált otthont és ezekkel együtt mintegy 70-80 vidéki református gyermek van római katolikus intézmények elátásában. Nem csodálkozhatunk ilyen körülmények között, ha úgy a szülők, mint a gyermekek lelkében a református egyházhoz való hűség és ennek nyomán az áldozatkészség megcsappan.

A megváltozott viszonyok között, amikor a magasabb felekezeti oktatás mind nagyobb nehézségbe ütközik, kétszeres érdeke az egyháznak az internátusok szervezése. Mert végre is nem az a legfontosabb, hogy a geometriát melyik intézetben tanulja meg a gyermek, hanem hogy református szellemben neveltesse.

Nagyváradon egy református internátus, amely kebelére ölelné az itt tanuló vidéki növendékeket, magja és alapja lehetne a református tanító- és lelkészképző intézetnek. Egyházas szellemű nevelésével legációba bocsáthatná felsőbb osztályos növendékeit és ezzel közvetlen összeköttetést teremtené a gyülekezetekkel és megnyitná az eleven forrásokat az intézet számára.

Ilyen szempontoktól vezéreltetve nézzük meg mik a teendők?

Mindenekelőtt ki kell jelentenünk, hogy a jelenlegi internátus nem felel meg a fenti követelményeknek. Nem keressük miért, de tény az, hogy nem tud vonzóerőt gyakorolni sem a szülőkre, sem a gyermekekre. És így természetes, hogyha a bizalom és szeretet nem ébred föl és nem él az intézet iránt, akkor süket fülekre talál annak kérő szava is. Még a látszatát is el kell kerülni annak, hogy az internátus nem a növendékekért áll fenn. Epen azért az internátusnak egészen külön intézménynek kell lenni, minden más iskolától vagy intézménytől. Vezetését is olyan emberre kell bízni, akinek egyetlen teendője az internátus szellemi és anyagi igazgatása. A mai állapotban, amikor a tanítónőképző-intézet igazgatása és az internátus vezetése annyira egy, hogy

azt sem tudjuk, hol végződik az egyik, hol kezdődik a másik, csak természetes, hogy úgy az igazgató, mint az intézet lassanként felőrldik.

Az új internátust rá lehet építeni a régire, sőt természetesen abból kell kiépíteni, de teljesen önállóan és külön kézzel és külön vezetés alatt. Amint az internátus nemcsak egy intézet, t. i. a tanítónőképző növendékeinek otthona lesz, épen úgy a vezetésnek egészen önállónak és öncélúnak kell lenni.

A második kérdés, ki tartsa fenn az új internátust? Ha csupán üzleti vállalkozásról volna szó, kereshetnénk rá egy tőkepenzest vagy érdekcsoportot is. Átadnánk neki a helyiségeket és bizonyos támogatást és minden valószínűség, megtalálná a számítását. Nálunk azonban egyházi és egyéb szempontok is irányadók. Evégből az új intézmény fenntartójának az elsősorban érdekelt egyházi testületeknek kell lenni. Mindenekelőtt a nagyváradi református egyháznak, karöltve a bihari, nagyszalontai és az érmelléki egyházmegyékkel, kötelessége ennek az internátusnak felállítása. Evégből ezek vezetőségének a legrövidebb idő alatt össze kell jönni közös értekezletre. Amennyiben az internátus felállítása illetve át szervezése és megnyitása már a jövő tanévben elodázhatatlan, már most meg kell tenni minden intézkedést az átalakítások, a télire szükséges élelmiszereknek a nyár folyamán leendő beszerzése, a természetbeni szolgáltatások kivétele és beszédetése iránt.

Az internátus versenyképessé tétele végett egyelőre nagyobb áldozatra és befektetésre lesz szükség. Evégből szükség lesz a város és az illető egyházmegyék tekintélyes és jobbmodu ref. embereiből egy pártfogó egyesületet szervezni, akik önkéntesen vállalt természetbeni és pénzadományokkal segítsék az internátust, ami nemcsak az ellátási díjat tenné olcsóbbá, hanem lehetővé tenné azt, ami a református intézményeknek

évszázados hagyománya, hogy a szegény tanulóknak csaknem ingyenes ellátást nyújtottak. En nem tartom azt lehetetlennek, hogy olyan áldozatra kész világi emberünk, mint pl. Telegdi József [hogy csak egyet említsek a sok közül] ne mondhatná azt: ebben az évben egy szegény tanuló ellátását én fogom fedezni. Itt vannak a református egyházzal összeköttetésben levő intézetek, pl. a Fonciere, amelynek hasonló adományait a debreceni főiskolában többen élvezték. Miért ne lehetne a nyugati egyházak példája szerint vagyos ref. szülőknek elhalt gyermekük emlékére internátusi alapítványt tenni, amelynek kamataiból egy szegényebb sorsu gyermek tanulását idejére ellátást nyerje.

Az a tény pedig, hogy az internátusban a falusi gyermekek otthont találnak, sok ma érzéketlen presbitérium és egyháztag áldozatkészességét nyitná meg.

Azonban, hogy ne gazda nélkül tegyünk számítás, szükséges a részletes költségelőirányzat és a fenntartótestület anyagi erejének ismételt mérlegelése. Ez az előkészítés teendője és ennek a cikknek kereteit túlhaladja. Azt azonban hangsúlyoznom kell, hogy a jelenlegi hozzájárulást a semminél kevéssel tartom többre. Egy szóval szélesebb alapokra kell helyezkednünk az új internátus megszervezésénél, úgy annak kereteit, mint a fenntartás külső viszonyait illetőleg.

Teendőink oly világosan rajzolódnak elének, hogy szuggesztív erővel hatnak minden egyházzát és fajtát szerető emberre. *Lehetetlennek tartom, hogy a jelzett uton meg ne induljunk és sikerf né érjünk, amikor nem lesz okunk sem keserű panaszra, sem szemrehányásokra, amelyek soha sem vittek előre még egyetlen intézményt sem.* Épen ezért bátor vagyok felkérni a nagyváradi egyház elnökségét a kezdeményező lépés megtételére.

Tarnóczi Lajos.

Bibliáról.

(Építő történetek Pestaloczi után)

A könyvkereskedő egyik amerikai milliárdosnak olyan könyvet küldött megtekintés és megvétel végett, amelyiket egy híres socialista és kommunista agitátor írt, a világ boldoggá tételéről. A milliárdos megtekintés után visszaküldte a könyvet, a következő levéllel:

„Ha van Önnek olyan könyve, amelyben szebb beszéd olvasható, mint a hegyi prédikáció; szebb történet, mint az elveszett, tékozló fiúról és az irtalmas szamaritánusról való hasonlat; ha van olyan törvénykönyve, mely felülmulja a tíz parancsolatot; vagy olyan, amely vigasztalóbb volna, mint a 23. zsoltár; — szóval majd ha olyan könyvet küldhet nekem, amely ezt a világot megvilágosítani és boldoggá tenni alkalmasabb mint a Biblia, vagy ha olyan könyve lesz, amelyik kijelent és megismertet velem egy olyan Atyát, mint a mi Urunk, Jézus Krisztus Atyja, akkor küldjön nekem...”

Egyik nagy városban történt, hogy az utcán gyümölcsöt áruló szegény asszony, amint bódéjában ülve otvasgatta a bibliáját, megállva a városi ur gyümölcsöt venni, így szólt az asszonyhoz:

„Mit olvasgat maga?” Isten igéjét, — volt a felelet. „Ki mondotta ezt magának s honnan tudja, hogy az az Istennek igéje?” — kérdé újból az ur. Az asszony csodálkozva felelt: Hát ön honnan tudja, hogy az égen nap van!? „Azt nem kell bizonyítani, az világít és melegít” — veté oda az ur. Lássam uram így vagyok én is, — mondá a nő — elég bizonyosság nekem arra nézve, hogy a biblia Isten igéje, hogy lelkemet felmelegíti és megvilágosítja!

Indiába érkezett kereskedő hajók kapitányainak egyikét, felkereste a kikötő város vagyos kereskedője és bibliát kért tőle. A kapitány csodálkozott azon, hogy egy mohamedános kereskedő teszi ezt, így szólt: „Mit akar a bibliával, mikor egy szavát sem érti?” Mégis nagy hasznát veszem, — feleli a kereskedő, — tudja-e hogyan? Ha a kikötőbe befut egy hajó ismeretlen kapitánnyal és ez én velem üzletet akar kötni, akkor én utjába teszek valahová egy bibliát és megnézem elébb hogy bánik vele s hogy olvasgatja, vagy dobja félre és aszerint bánok vele. Ha arrább dobja, akkor tudom, hogy nem méltó bizalmamra s nem kötök vele üzletet.

Renand francia szenátor beszéli el: Mikor

Aldozatkészség

1. *A Protestáns Jótékony Egyesület* februári estélye alkalmával az Egyesület céljaira adakoztak: Fekete József táblabíró, özv. Maklári Kiss Gyuláné, Szilvássyné Pethő Mária, Sollinger Mátyás 100—100, Papp Ferencné, Száva Antalné, Vicsai István, Bancsik Sándorné, Tóth Rezsőné, Kuthy Józsefné, Tamás Józsefné N. N. 50—50, Kiss Gyuláné, Golián Istvánné 40—40, Tokaji András, Vajna Józsefné, Sáhy Józsefné, özv. Homolya Istvánné, özv. Krausz Jenőné, Fekete Istvánné, Farkas Elekné, Deák Ferencné, Kiss Istvánné, Borbély Miklós, Dukrét Lajosné, Papolczy Józsefné, Fábian Sándorné 20—20, Varga Mihályné 25, Nagy Elemér 15, Boczoni Ferenc, Szabó Károly, Újlaki Károlyné, Szilágyi Mihályné, Adlasi Károlyné, Bancsik Józsefné, Deákné 10—10, N. N. 7, Kulcsár Jánosné, Farkas Imréné, N. N. 5—5. Lei.

2. *Szegény iskolás gyermekek javára*: Papp Dezső 125, Korodi Sándorné 50 Lei.

3. *Prot. Árvaházra*: özv. Szabó Józsefné 60 L.

4. *Ujvárosi orgonára*: özv. Szabó Józsefné 20 Lei.

5. *Az olasz-i lelkészlak melléképületeire*: M. I.-né 600, Székely Imréné 100 Lei.

6. *Velencei imaházra*: az imaházban február 25-én tartott vallásos délután perselypénze 150 L.

Az új énekeskönyv ára 33 Lei

Magyar Református Naptár még kapható korlátozott számban a lelkészi hivataloknál.

öt szenátorra választották és Párisba ment lakni házigazdájának azonnal 150 frank házbért fizetett. A gazda azt kérdezte tőle, adjon-e a pénzről számlát? A szenátor erre így felelt: „Nem szükséges, Isten szeme mindent lát.” Ha, ha kacagott fel a házi gazda és mondá: „Hiszen ön Istenben, bibliában, én nem!” Erre a szenátor csak annyit felelt: „Adjon azonnal számlát nekem!”

Egy japáni fogházban a börtönőr, aki szerette olvasni a bibliát, ajánlotta a foglyoknak, olvassák ők is. De csak egy gyilkosság miatt életfogytiglan elzárásra ítélt fogoly fogadta meg a tanácsot és vett el az őrtől egy új testamentumot. Szorgalmas bibliaolvasó lett a nagy bűnös és olvasgatta, magyarázta fogoly társainak is. — Bizonyos idő múlva a fogházban tűz ütött ki, a foglyok azonban nem szökésre használták föl az alkalmat, hanem buzgón oltották a tüzet s oltás után sem hiányozott egy sem. A japán bíróság előtt feltűnő volt az eset és kutatni kezdték, mi ennek az oka? Ekkor tudták meg, hogy annak az új testamentumnak hatása volt ez, amelyet a fogoly-őr a halálíg fogásra ítélt bűnösnek adott. Ezért ennek megkegyelmezték és szabadon bocsátották, de ő ott maradt továbbra is, hogy tanítsa és javítsa fogoly társait. Ily csodálatosak az Isten utai és egyetlen új testamentumnak ilyen lett a hatása.

Peleskey Sándor.

Folyt. köv.

Anyakönyvi adatok

1923 február 1—28-ig.

Születtek: Hersan Juliánna Piroska, Zudor Ilona Margit, Fekete Gábor, Kalla Sándor, Erdei Margit, Faragó Magdolna Valéria, Máté József, Szél Eszter, Kardos Erzsébet, Mészáros Ilona Zsuzsánna, Szőke János Zsigmond, Kádas László, Kiss Melinda Margit, Szököss Imre, Csoka Erzsébet, Albert Gyula, Kiss Ilona, Onodi Eszter, Göndör János, Gólya István, Kara Bálint, Somogyi Magdolna, Klekik Lajos, Joó Gyula, Erdei Irén, Szabó Sándor, Székely Sándor, Nagy Ilona Eszter, Rácz János, Ardelean Mária, Almási Sándor, Tóth Klára, Répaszky Erzsébet, Nagy László, Herczeg József Sándor, Varga Erzsébet, Lukács Erzsébet, Fehér Róza, Kropp Olga.

Megesküdtek: Konrád János r. kath.—Veres Juliánna ref. [rev. jav.], Bozsodi István ref.—Fényes Mária ref., Glöckner József r. kath.—Topa Erzsébet ref., Kutus János g. kath.—Török Erzsébet ref., Less György g. kel.—Gencsi Róza ref., Vas József ref.—Tele Juliánna ref., Nagy Sándor ref.—Kecskeméti Juliánna ref.

Meghaltak: Hamza Gábor 32 év, Szarka Károly 21 nap, Oron János 2 év, Molnár Ágnes 19 év, Biró Ilona 1 hó, Herczeg Lajos 1 hó, Vigh János 86 év, Molnár Márton 65 év, Karalyos Zsófia 77 év, Konkoly Jenő 21 év, Nagy Juliánna 18 év, Nagy Sándor 21 nap, Boros Mária 54 év, Tóth Gábor 62 év, Beke József 75 év, Abramovics Vincéné 61 év, Bodnár Juliánna 61 év, Pál Sándor 68 év, Tóth Sára 71 év, Tóth Mária 15 év, Virág Erzsébet 80 év, Gerencsér József 57 év, Bodor Julia 61 év, Pethő József 49 év, Kulcsár Sándor 12 év, Debreczeni Sándor 1 év, Ács Zsuzsánna 14 év, Kovács Ilona 3 év, Papp Sándor 3 nap, Simon Lajos 44 év, Plecsán Erzsébet 38 év, Izsák Juliánna 47 év, Papp Antal 1 nap, Szellő Lajos 4 hó, Tarsoly Mária 72 év, Vida Zsófia 67 év, Nagy Mária 58 év, Molnár János 82 év, Porcsalmi Matild 41 év, Bere József 92 éves és neje Bartus Juliánna 77 év, Sinka Imre 32 év, Balog Juliánna 62 év, Katona József 18 év, Dobos Dániel 74 év, Bécsi József 56 év, Szilágyi Zsófia 21 év.

Az olasz-i templomban

1923 március 4-én tartandó esti Istenisztelet:

1. Kezdő ének; 7. dics., 1. vers.
2. Közéneke: 196. dics., 1. és 2. verse.
3. 287. dics. 1. és 2. versét éneklí a ref. polg. leányiskola énekkara.
4. Bibliamagyarázat. Tartja; Kassay Béla tenkei ref. lelkész, egyházkerületi tanácsbíró.
5. Kálmán Endre: „Fohász”. Éneklí: Losonczy Gábor. Orgonán kíséri: Juhász Károly.
6. 20. és 209. dics. 1. és 2. versét éneklí a polg. leányiskola énekkara.
7. J. Haydn: Krisztus hét szava a keresztfán című Quartette-jének 4-ik Szonátája. „Atyám

bocsáss meg nékik, mert nem tudják mit cselekednek". Largo. B-dur.

Előadják: Első hegedűn: Ambrózy Irén zenetanárnő. Második hegedűn: Boda Gyuláné. Violán: Alliquander Kálmán dr. törvényszéki bíró. Csellón: Eichner Ernő városi mérnök.

8. Közének: 37. dics. 1. v.

9. XXXV. Zsolt. 1. v.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje

Olasziban: d. e. 10 órákor Csernák Béla lelkész.

Újvároson: d. e. 10 órákor Sulyok István püspök, d. u. 3 órákor Gargya Géza s. lelkész.

Velenczén: d. e. 10 és d. u. 3 órákor Kiss Károly lelkész szolgál.

A hétköznap-reggeli istentiszteletek hetfőltől március 5-től 8 órákor kezdődnek.

Dr. Ravasz László, a budapesti református püspököt, akinek most jelent meg *Orgonazugás* címen legújabb könyve, aki Istentől ihletett próféta lelkénél fogva nemcsak a református egyháznak, de az egész magyar nemzetnek igehirdetője, eleddig az *Igénék legnagyobb magyar művésze*, a Kisfaludy Társaság tagjai sorába választotta.

A **Bukaresti ref. egyházköztség** iskoláinak és a benne levő esperes-lelkészi lakásnak elrekvirálása miatt arra kényszerült, hogy egy nagyobb lakást béreljen, amelyben az esperesi hivatalnak és lakásnak elhelyezésén kívül még 3 szobában tiszta és kényelmes vendégszállást rendez be, a Bukarestben ideiglenesen tartózkodó magyar emberek [lelkészek, tanítók, üzletemberek] részére, az árviszonyoknak megfelelő napi árákért. Ezenkívül az esperesi hivatal mellett működő Erdélyi Segélyirodát is fenntartja, amely a hozzáfordulóknak minden irányban segítségül szolgál. Cim: C. P. 330. — Bukarestbe utazó hiveinknek ajánljuk e helyet [Stirbei Voda 9].

A **Kolozsvári kollokvium**. A reformációt követő években, évtizedekben, mikor a reformáció által régi szervezetükből kikapcsolt egyházközségeknek nagyobb egységekbe szervezéséről, valamint a nézetek egyeztetéséről kellett gondoskodni, gyakoriak voltak az egyházi értekezletek, összejövetelek, viták, kollokviumok. A királyhágómelléki egyházkerület alakulása körül de ujabban a magas kormány és az egyházi körök között felmerült felfogásbeli eltérések kölcsönös megbeszélése céljából egy ilyen kollokviumnak nevezhető tárgyalás, megbeszélés folyt le Kolozsvárott 1923 februárius 27-én délelőtt 9 óratól délután 5 óráig, amelyen jelen voltak Ionescu Péter kultusz vezérigazgató, Nagy Károly erdélyi püspök, a Királyhágómellékről: Sulyok István püspök, Domahidy Elemér fő gondnok, Soltész Elemér lelkészi főjegyző és az esperesek, kivéve a beteg Szabolcska Mihályt. A tárgyalás anyaga az április hónap 11-én tartandó kerületi közgyűlés elé, az egyedül illetékes egyházi fórum elé terjesztetik.

Nagyváradai Hitelbank

Zöldfa-u. és Szt. László-tér sarok **R.-t.** Zöldfa-u. és Szt. László-tér sarok.

SAJÁT HÁZ

Résztőke 6,000,000 Lel.

Telefon: 4-82 2-18 és 2-80

13-15

Foglalkozik a banküzlet minden ágával. — Az összes külföldi piacokra **átutalásokat** legelőnyösebben eszközöl. Az összes külföldi pénzek vételére és eladására.

Bódis Ferencz

ékszerész

Ferdinand király-út
[Rákóczi-út—Fő-u.]

13-26

2

Kerékpárok Varrógépek

teljesen új vagy használt minőségben jutányos áron beszerezhető: 9-10

Rulenda János cégnél Nagyváradon

Ugyanott kézi utazókocsarak, bőrdöbök, kerékpár külső és belső gummik, varrógép- és kerékpár alkatrészek nagy választékban találhatóak. Varrógépek, kerékpárok, grammofonok jutányosan javítanak. Gyermekekocsikerekekre gummi szintén kapható. Karbid eladás nagyban és kicsinyben, valamint asztali és kézi karbid-lámpákból nagy készlet.

Agárdi István mázoló és bútorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: bútorok bármilyen festését, épületeken ajtók, ablakok, tüdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sűrűkerítéseket a legelsőbbrangu alumínium (ezüsti) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen szíjben. Bárhol megjelenik és partfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.)**
14. 1. sz. „Ulpiá“ (Emke) épület

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilet-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszkviz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„**Arany Kereszt**“ gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

13

„Orient“ Általános Biztosító Rt.

Oradea-Mare-Nagyvárad,
Szalárdi-utca 4. szám.

ELFOGAD: élet-, tűz-, betörés-, baleset-, szavatosság- és jég-biztosításokat a legelőnyösebb feltételekkel és legolcsóbb díjakkal.

Kartelen kívül!

12

Református Híradó

Vallásos irányú néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: **Csernák Béla** lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: **Béres Károly** könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

A szenvedés célja — Isten dicsősége.

Ján. XII., 23—28.

Amilyen régi az emberiség, olyan régi ez a kérdés: miért van a földön szenvedés. Megfejtésén évezredek fáradoztak. Megszámlálhatatlan azoknak a tábora, akik a szenvedések alatt görnyedezve kérdezték: miért, óh miért a szenvedés?

A pogány görög a Végtet, a Sors vak szeszélyének tekintette azt; e fölfogás szerint Végtet uralkodik istenek és emberek fölött; a Végtet karja sújt le hol egyikre, hol a másikra vakon, taláalomra, kiszámíthatatlanul.

Izrael a szenvedésről azt tanította, hogy az a bűnnek büntetése; Isten küldi azt a bűnös emberekre, az az Isten, aki megbünteti az atyák álnokságait a fiakban, harmad és negyed iziglen

E tanítás ellen egy napon egy halvány orcájú szenvedő emelt szót, a szenvedő Jób, aki könnyes szemekkel kérde: mondjátok meg, mivel szolgáltam rá, hogy ilyen szerencsétlen legyek. Jób örökbecsű könyve Izrael általános fölfogásával, a megfizetés gondolatával szemben azt hirdeti, hogy a szenvedés igen gyakran nem büntetés, hanem próba, a hit, a hűség, az erény próbája.

De a szenvedésnek ez a magyarázata sem tud tökéletes megnyugvást nyújtani. Mert ha a szenvedés próba, akkor mit ér az Isten mindentudósága; a hitnek próbára tétele nem hasztalan gyötörtetés-e?

A nagykérdés előtt mindaddig tanácstalanul állt az emberiség, míg arra a feleletet maga az Isten meg nem adta szent fiában, a Jézus Krisztusban.

A szenvedő Jézusra tekintve, ha csak pogányok nem vagyunk, nem mondhatjuk, hogy az a vak Sors szeszélye. — Igaztalan beszéd lenne ajkunkon, ha azt mondanók, hogy a bűnnek büntetése, hiszen Jézusban a bűnnek még árnyéka sem találtatott. — Jóbbal sem

mondhatjuk, hogy szenvedése a hitnek próbája, mert miért próbálta volna Isten azt, akit maga küldött a világ megváltására. Az évezredek talányt megfejtő szó Jézus ajkáról hangzik el; Isten Jézus által jelenti ki világosan, félreérthetetlenül, hogy a szenvedés célja — az Ő dicsősége.

Vázlat az amerikai egyházi és vallási életről.

Dr Kuyper Ábrahám, a legnagyobb holland kálvinista és Hollandia volt miniszterelnöke, a „szabad egyház szabad államban” jelszó törhetetlen harcosa ama előadásainak legelsőjét, amelyeket 1898-ban a princetoni egyetem meghívására Amerikában tartott, a következő szavakkal nyitotta meg: „Aki az európai kontinensről átjőve, az újvilágban partraszáll, érzi, hogy mint a zsolttár-író mondja: „a gondolatok megsokasodnak”. A háta mögött maradt életet az itt gyorsan hömpölygő életfolyam zúgó áradatával összehasonlítva, amaz oly lassu, korlátolt, csaknem megdermedtnek tűnik fel. Látja, hogy az emberi életnek olyan képességei bontakoztak itt ki, amelyeket az ó-világ még nem, vagy legalább is arra a mértékre ki nem fejleszthetett. Észreveszi, hogy minden, amit eddig feltárt, csak még egy gazdagabb virágzásnak próféciája. Longfellow „Excelsior”-ját csak itt, Amerika földjén érthetjük meg igazán. Nem hogy talán feledni tudnám azt az előnyt, mit az ó-világ némely tekintetben még nyújthat. Aki Európából ide átjön, öregebbnek, de historióailag erősebben formált, fokozatlag hátramaradottabb, de érettebb élethordozójának érzi magát. Emitt az élet még a tavasznak pazar gazdagsága, amott Európában már inkább az ősznek érettsége.”

Kuyper ezen szavai jutottak eszembe mindjárt az első napokban, hogy Amerika földjére léptem s azóta is minden lépés, minden óra csak e fenn idézett szavak erősbitését, tartalmi tel-

tettségét, sulyát, számomra való jelentőségét segítették elő. Az Európából Amerikába átlépő ember gondolatai valóban megsokasodnak. Ha akarja, ha nem. Miért? Korántsem azért, mert ez újvilágban minden élet megnyilatkozás ugyanoly módon teljesül meg, mint a vén Európában. Az „ugyan-ugy” és az „ugyanoly módon van itt minden” tapasztalatok csak régi tapasztalatok gondolati tartalmának, megerősítései volnának s korántsem új gondolatok. De megsokasodnak az európai ember gondolatai itt Amerikában mindjárt az első naptól kezdve azért, mert látja azt a hatalmas ellentétet, mely a két kontinens berendezkedése s életnyilvánulásai között fennáll. Az új ember új környezetbe jutva, összehasonlításokból él. Milyen volt a régi környezet s milyen az új? Mik az összekötő kapcsok s mik a választó pontok a kettő között? Ezek a kérdései lépten-nyomon saját magához. S a múlt tapasztalatai az ujjakkal egybeverődve, összeszővődve létrehozzák az ideig-óráig való részlet meggyőződéseket, amelyek mindaddig, míg az új környezet, az új élet legelrejtettebb forrásaihoz le nem hatolhatunk az élet formáló, alakíthatásainak vannak kitéve.

Amerika a világűrben új állam, új élet, új alapokon. Az ó-világ alvó s alvásában is önmagával hadakozó, öleből kiszakadt emberek szorgalmának csodálatos alkotása. Amit az ó-világ gyermekei odahaza károsnak tapasztaltak, az itt, az új fundamentum rakásnál elvesztette életre igényét, megszűnt formáló, alakító erőnek lenni, s kimúlt még mielőtt az új-világrészben partra köthetett volna. Az emberélet legtermészetesebb törvényeinek kellett itt megvalósulniok, az életnek úgy, amint az a maga hamisíthatatlan mivoltában

az emberi mélységekből felszakad. Ez élet forrása megnyilatkozási formája, célja pedig ez egy szóban jut kifejezésre: szabadság. Amerika az emberi élet szabad kifejezésre jutásának eredménye, a szabadság jegyében mozog, lélegzik s a szabadságért él.

Ezt a szabadságot pedig oly emberek tudják igazán értékelni, akik életükben keservesen megtanulták, mit jelent a szabadságra vágyani, de nem benne élni. Itt nyilatkozik meg fenséges módon a historíailag erősebben formált európai embernek előnye. Az, aki ismeri az európai államok és egyházak történetét, az aki tudja, hogy a kontinens minden háboruja csak azért tört ki, mert voltak és vannak elnyomók és elnyomottak [fajok és társadalmi osztályok egyaránt], az aki még nem is olyan régen volt kénytelen tapasztalni, mit jelent az, hogy van nap, amikor valaki ki sem mehet az utcára hatósági jegy nélkül csak azért, mert olyan valaki látogatta meg a várost, akit féltének az örök emberi élet szabadságért kiáltó s fegyvereit meg nem válogató támadásaitól, — csak az tudja megérteni, mit jelent az, szabad államban szabadon élni és az élni akarást, az életet, a maga természetes törvényei szerint kifejezésre juttatni. A „szabad élet valósága”, ez az európai ember első és utolsó tapasztalata az új-világban. S ennek a szabad életnek az egyházakban kifejezésre jutó megnyilatkozási formájáról akarok jelenleg rövid vázlatot építeni.

Kuyper jelszava: „szabad egyház szabad államban” Amerika földjén vesztette el eddig legigazabban jelentőségét. Mert itt kezdettől fogva megvalósult. Itt kezdettől fogva magáévá tehetette és meg is valósíthatta mindenki, aki csak akarta

Bibliáról.

(Építő történetek Pestaloczi után.)

(Folytatás.)

Egy nagy diák megkérdezte tanárját, szabad-e sok-sok kétségét a biblia felől benyújtani. „Nem szükséges, — mondotta a vallásos életű tanár — hanem olvasgassa csak a bibliát barátom.” „Szoktam” — volt a felelet. Ekkor a tanár azt tanácsolta neki, hogy olvasás előtt és után imádkozzék buzgón az Úrhoz. A diák így tett s később mint buzgó lekipásztör nagy biblikus lett, akinek nem volt szüksége papírra vetni az ő kétségeit, mert nem is voltak.

A híres természettudós Faraday „A könnynek kémiai elemzéséről” előadást tartva, megállapította, hogy az nem más, mint sós víz cseppje. De mint egyik hallgatója megjegyezte, egy könny-csepp még is minden tudomány ellenére más valami, mint egy csepp sós víz, hiszen az a szivből jó és szivre hat. Erre a tudós Faraday kijelentette hallgatójának, igaza van ép' úgy, mint azoknak,

kik azt mondják, hogy a biblia sem egy közönséges könyv.

A híres francia író Taine, kevéssel halála előtt egy francia lapban a „Revúe des deux mondes”-ben a következőket írta: „Az evangéliom még ma is 19 század után működik és hat az egész világon ugyanazon módon mint régen, sem lényege, sem alkalmazása nem változott. S mily gyümölcsöket hozott!... Sem a filozófiai okoskodás, sem a művészi kultúra, sem a katonai lovagias becsületézés, semmiféle törvénykönyv, hatalom és kormányzás nem elégséges, hogy a bibliát pótolja. Ez képes minket a lejtős pályánkon visszatartani; ez képes egyedül a mi észrevehetetlen sülyedésünket, amellyel a mi nemünk és korunk mélyebbre és mélyebbre sülyed, — megátolni.

Egy világlapban volt a következő történet címe: „Az olvasatlan levél”.

Egy jó családból való fiatal hollandus fiu, a bibliai tékozló fiu sorsára jutott. Nem jutott

ama másik jelszót, melyet Bethlen Gábor, Erdély dicső, protestáns fejedelme irt volt zászlójára: „Szabad hazában Istennel élni Istenért.” S boldog az amerikai nép, ezerszer boldog, hogy ezt megteheti. A szabad hazát már kész valóságként apától örökölte s e haza szabadságát senki idegen tőle el nem veheti, hacsak nem önmaga. Szabad hazában Istennel élhet Istenért. Ugy, ahogy akar. Minden korlát nélkül; egyházon belül, avagy kívül, mindegy, a fő, hogy minden szavát, tetté egyetlen törvény szabályozza, az Isten dicsőségének szolgálata.

Dayton, 1923 február 14.

Vasady Béla.

Folyt. köv.

Aldozatkészség

I Bőjtök az urasztalára adakoztak: A) Olasziban: Dragics Jánosné 100, Berke Péter 50, özv. Boros Jánosné 40, Török Károly, Maklári Kiss Gyuláné, Szücs Julia, Száva Antalné, Zele Ferencné, Demiánné, özv. Ponorán Lukácsné Lukács Piroska 20—20, Nagy János 15, özv. Szőke Jánosné, Doby István, Dézsi Ferencné, özv. Szücs Sándorné, Tivadar József és neje 10—10 Lei. Összesen 400 Lei. Kenyeret: Doby Istvánné. Bort: Szilágyi Lajos és Szilágyi Mihály.

B) Ujváros on: özv. Szabó Lászlóné, Barna Sámuel 25—25, Czákó Lajos, Molnár Erzsike, özv. Ozsváth Sándorné, Kovács József kőmives 20—20, özv. Soós Lajosné, Horváth Zsófia 10—10, özv. Gulyás Károlyné 5 Lei. Összesen 155 Lei. Kenyeret: Kondor Lászlóné, Boros Péter és neje. Bort: özv. Nagy Károlyné 2 l., Kondor Lászlóné 5 l., Varga László 2 l.

C) Velencén: N. N. 30, Rollinger Vilmosné, Bóna Imre, Tamás Lajos és neje, Szőke Rozália, Boros Imre 20—20, Héder Gyula, özv. Molnár Bálintné, özv. Balogh Jánosné, Dancsházy László, Barna Sámuel 10—10, özv. Szőke Jánosné, özv.

ugyan odáig, hogy az állatokkal egyen, hanem indiai katonának állott be. Innen irt atyjának röviden csak ennyit: pénzt! Egy hónap múlva hazuról levelet kapott, de mert ő pénzt várt, a levelet eldobta. Történetesen egyszer nagy beteg lett a fiu és elfogta a vágy olvasni a hazai levelet. Kérte az ápolót, keresse meg neki a levelet. A levél megkerült és biztosítja benne az apja, hogy semmi bántódása nem lesz, csak menjen haza, hol nagy szeretettel, örömmel várják. A nagy beteg fiu hívatta parancsnokát s azt kérte, engedje őt haza. Am a fiu — hiába engedték el — nem mehetett haza, betegségében meghalt.

Igy vannak az emberek a bibliával, amely égi Atyánk levele, eltévedt gyermekeihez. Mi földi nyomoruságunkban oltalmat keresünk, a biblia, ez az égi levél ajánlja azt s mert nem úgy ajánlja, amint mi akarjuk, megvetően eldobjuk, nem olvassuk. Mennyien csak későn ismerik meg becsét, de már hiába; vagy meg sem ismerik soha, — úgy halnak el. Szánandó emberek.

Peleskey Sándor.

[Vége]

Stettner Ferencné, K. Nagy Lajos 5—5 Lei. Összesen 195 Lei. Fekete Sándorné kenyeret, Virág Imre 5 l. bort.

2. A velencei imaházra: Fekete Sándor 100, Rizling István 25 Lei.

3. Ujvárosi harang-alapra: Szabó Lászlóné 50 L.

4. Egyházi célra: Hajdu Ferencné 5, Lele Károly 100 Lei.

5. Prot. Árvaházra: Mischák Lajosné 100 L.

6. Olaszi-i szegényeknek: Rácz Károlyné 20 L.

Hirdetés.

Az 1922. évi egyházi számadásokat a számvevőszék megvizsgálta. A számadások a lelkész-elnöki hivatalban [Ujváros] 1923. március 11—18-ig közszemlére vannak kitéve. A hivatalos órák alatt az egyházközség tagjai megtekinthetik.

Az olaszi-i templomban

1923 március 11-én este fél 6 órakor tartandó istentisztelet sorrendje:

1. Kezdő ének: 1. dics.
2. Közének: 199. dics. 1. és 3. verse.
3. Nagy Isten Téged imád [96. dics. 1. és 2. verse]. Énekli: Pázmány Ferenc, orgonán kíséri: Juhász Károly.
4. Az Isten országa. Énekli: az olaszi-i énekkar.
5. Biblia-magyarázat Tartja: Fodor József pósakalaki lelkész.
6. 237. dics. 1. v. Énekli: az olaszi-i énekkar.
7. Közének: 237. dics. 5. verse.
8. Közének: 37. dics.
9. Közének: 203. dics. 1. verse.

Magyar Református Kaptár még kapható korlátolt számban a lelkészi hivataloknál.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök,

Ujváros on: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Az új énekeskönyv ára 33 Lei

Dalestély. Az ujvárosi énekkar április 14-én a kath. kör nagytermében dalestélyt rendez.

A premontrai rend főgimnáziuma, mely századokon át nevelte Nagyvárad ifjúságát, vallás és nemzetiségre tekintet nélkül, a közoktatásügyi hatóság rendelkezése következtében megszünt munkálkodni. Két hónapja állanak zárva ajtajai, s most érkezett le a szomorú döntés, hogy tanulói az állami lyceumba iratkozzanak be, ahol megnyitják a magyar nyelvű osztályokat.

Jelentés a nagybányai református egyház 1922. évi állapotáról. Huszonegyedik füzet. Kiadja a presbyterium. — Ez a 26 oldalas füzet egy esztendő szellemi munkájának dús eredményéről számol be. Soltész Elemér a párisi egyetemről hazatérte után néhány héttel, 1899. december 17-én foglalta el a nagybányai lelkesi állást, s fölismerve nagyjelentőségét annak, hogy egyházunk ügyeit nyíltan oda tárjuk hűveink elé, immár a 21-ik évi jelentést szerkesztette meg. Tájékoztat az egyházközség bel- és küléletéről, szervezetéről, vagyonáról. Közli a múlt év folyamán hozott nevezetesebb egyházi határozatokat. — Minthogy az állami adó ma már nem szolgáltatja azt a biztos alapot, amelyhez az egyháztagok egyházi adójának mértékét szabni lehetne, az adó kivétő bizottság új egyházi adókulcsot készített, 15 Lei legkisebb és 1500 Lei legmagasabb évi egyházi adóval 14 osztályt állítván föl az egyháztagok számára. — Megtaláljuk a füzetben az adófizető egyháztagok névsorát is, az a) csoportban azokat, akik tartozásukat megfizették, a b) csoportban azokat, akik hátralékosok. Így van ez jól. — Az 1600 lelket számláló gyülekezetben 1922. évben 38,597 Lei adomány folyt be. — Példát vehetnek tőle a többi gyülekezetek. — A nagybányai egyházközség egyike azoknak, amelyek a hitvallásos iskolák roppant jelentőségét átérték és iskolákat létesítettek. Iskola szükségletei nem bálozásokból nyernek iedezetet, hanem az egyház lelkes nőtagjai által végzett u. n. kézimunka-akció jövedelméből. Mily dicső dolog, ha egy egyház elmondhatja: „Eként iskolánk jövőjét kétségtelenül biztosítja, az egyház hűveinek megértő aldozat-készsége.“ [5. lap].

Az újvárosi orgonajavítást a Weggenstein temesvári cég munkásai megkezdték. A vasárnap esti istentiszteleteket azért csak Olasziban tartjuk meg.

Soltész úr lele Nonfirmációját Káté kapható az olasz-i lelkesi hivatalban.

Szerezzünk előfizetőket lapunk részére!

Egy koszorú adok ingyen

1-10

a vidéki vásárló közönségnek!

Ingyen temetést eszközölök a helybeli szegényebb sorsú családoknak, kik a temetkezéshez szükséges árukat nálam szerzik be. — Tisztelettel

German Károly utóda

„Kegyelet“ Keresztény temetkezési intézet. NAGYVÁRAD, Fekete Sas-passage. A vaskereskedésben külön osztály.

Nagyvárad Hitebank

Zöldfa-u. és Szt. László-tér sarok. **R.-t.** Zöldfa-u. és Szt. László-tér sarok.

—SAJÁT HÁZ—

Alapítóké 6,000.000 Lei.

Telefon: 4-82 2-18 és 2-80

14-15

Foglalkozik a banküzlet minden ágával. — Az összes külföldi piacokra **átutalásokat** legelőnyösebben eszközöl. Az összes külföldi pénzek vétele és eladása.

Bódis Ferencz

ékszerész

Ferdinand király-út 2
(Rákóczi-út—Fő-u.)

14-26

Kerékpárok Varrógépek

10-10 teljesen új vagy használt minőségben jutányos árban beszerezhetők:

Kalenda János cégnél Nagyváradon

Ugyanott kézi utazókosarak, bőröndök, kerékpár külső és belső gummik, varrógép- és kerékpár alkatrészek nagy választékban találhatók. Varrógépek, kerékpárok, gramofonok jutányosan javíttatnak. Gyermekkoscsikerekekre gummi szintén kapható. Karbid eladás nagyban és kicsinyben, valamint asztali és kezi karbid-lámpákból nagy készlet.

Agárdi István mázoló és bútorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: bútorok bármilyen festését, épületeken ajtó, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sirkéreseket a legelsőbbrangu alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és pártfogást kér. **Strada Cosbue (Szalárdi-u.) 15**
1. sz. „Ulpia“ (Emke) épület

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt“ gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

14

„Orient“ Általános Biztosító Rt.

Oradea-Mare-Nagyvárad, Szalárdi-utca 4. szám.

ELFOGAD: élet-, tűz-, betörés-, baleset-, szavatosság- és jég-biztosításokat a legelőnyösebb feltételekkel és legolcsóbb díjakkal.

Kartelen kívül!

13

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

A szemnek csodálatos szépségek és nagy-szerűségek vannak fenntartva: a természet a maga igéző pompájával és végtelenségével. Nyári éjszakán a csillagos ég; téli hajnalon a havasok csúcsa; a tenger, mikor a vihar orkánja zúg; egy kristály, egy fűszál — de minnek sorolom fel: bűbajos szépségek, nagyszerű látások országa ez, de olyan ország, amelynek minden kincse látható,

Mig királyságának vendégei szertekalan-doznak csodabirodalmán, egyik ecsettel, a másik lanttal, a harmadik távcsővel vagy mikroszkópiummal, s egyik itt áll meg, másik amott ujjong fel, mint a gyermekek a gazdagon megrakott karácsonyfa mellett: a gazda látha-tatlanul, észrevétlenül „jár vala a kertben“, s most már nem előle rejtőznek el a gyermekei, hanem Ő rejtőzött el gyermekei előtt. Egy-egy katica-bogár pötttyeit egész tudós társaságok vizsgálják, — de Hozzá, a legnagyobbhoz, az egyetlen csodához, minden csodák és szépségek forrásához nem jut el senki, mert min-

denki csak testi szemeivel lát. Elmennek mel-lette, nevetnek rajta, szidják a gazdát a saját kertjében, maga jelenlétében sőt kétségbe-vonják, hogy létezik is, pedig Ő akkor is föléljük van hajolva s akkor is, ha szomoruan is, de lelkében megáldja, szánja, tovább szereti és várja őket.

*

Sokan, nagyon sokan vannak, akik nem tudják, hogy a hátuk megett a Gazda áll és nézi őket. Nagyzolnak, dicsekednek, pörölnek, hajbakapnak, illetlenül vagy nevetségesen visel-kednek, állatoknak vagy isteneknek mutatják magukat, mert nem tudják, amit pedig min-denki tud, hogy közvetlenül a háttérben egy függöny vagy oszlop mögött ott áll hallgatagon, csöndes fenséggel, élettől, hatalomtól, dicső-ségtől ragyogóan az egyetlen Ur, a királyok királya: Isten. De aki ránéz, aki észreveszi, annak egyszerre elhal az ajkán a hiu beszéd, az önelégült tetszelgés, a durva szitok, a ledér kacagás, a lázongás, a káromlás vagy jajve-székelés s mélyen megdöbbenve, mélyen meg-hajolva, megalázkodva és mégis boldogan karolja át annak a felségesnek lábait.

Madách.

Petőfi és Madách felé fordítja figyelmünket és velük együtt élénk állítja nemzetünk nagyjait, hogy bennük felösmernék és szemléljük a magyar nemzet

életerejét, mely a világ kulturájában pótol-hatatlan értéket jelentett és kell, hogy jelentsen ez-után is.

Madáchnak kétségkívül érdemes az egész költé-szetével megösmernedünk, bár tagadhatatlan, hogy minden munkáját belefoglalta főművébe, mely ennél- fogva meglep roppant gazdagságával.

Madách e műve arra int, hogy az Istentől elszakadt ember folyton bukik, de ha visszatér Istenhez, meg-nyeri annak segítségét, sőt voltaképpen az Isten segítése már benne gyökeredzik az ember lelkében. Ezt felejtí el a sátán és az emberi gonoszság és ezért bizik a maga győzelmében, de hiába, mert az emberben minden anyagiassága mellett is ott van az isteni Léleknek ereje, mely által az ember soha nem fáradó heroizmussal szembezáll minden kétséggel. Ezért Az Ember Tragédiája nem e sötét passzimizmus éneke, sötét színei dacára sem, hanem inkább a küzdelmek között is fölfelé vezető utnak az apotheozisa. És ezen az uton a dőre tagadás és az örök ártani akarás üthet ugyan rajtunk sebeket, de amit rontani vágy, az mindig csak a szépnek és nemesnek lesz új csirájává, mert felettünk paizsul áll az Isten kegyelme.

És ha a homályban küzdött olykor meglepi a kétség, akkor, hogy el ne kövesse a legnagyobb bűnök egyikét, az Isten iránt való bizalmatlanságot, meg-fogja hallani az Isten szavát: „Küzdj és bizva bízzál!”

(Memento.)

Vázlat az amerikai egyházi és vallási életről.

(Folytatás.)

Amerikát méltán nevezik a legkeresztyénibb államnak. Mert ami nála a keresztyén jelző mögött van, az duzzadó, hitben és cselekedetekben patakzó élet. A szubjektív, egyéni vallásosság megvalósulása. A teljes szívből, teljes elméből és teljes erőből fakadó személyes Isten-szeretet. Nem szabad azonban gondolnunk, hogy Amerika minden polgára már eleve keresztyén. Sőt, nagyon sokan, milliók és milliók vannak, akik megsem keresztkedtek, nem tartoznak egyetlen egyház kötelékébe sem s a szabadságot oda magyarázzák, hogy még az Istentől is függetleníteni akarják magukat. Ám az ilyenek száma napról-napra fogy. A protestáns egyházak, melyeknek száma száz felé jár s amelyek itt Amerikában bontakoztak ki minden erényükben és hibáikban egyaránt, hatalmas munkát fejtenek ki az egyházon kívül élő egyének megmenítése érdekében. Így pl. Chicagóban, a múlt év elején, az összes protestáns egyházak elhatározták, hogy minden erejüket összehozva, lelkészek, egyházi előljárók és egyháztagok egymással harmóniában dolgozva, arra fognak törekedni, hogy az év folyamán legalább 30.000 lelket nyerjenek meg a különböző protestáns egyházaknak. S mi lett az eredménye e nemes keresztyéni célnak? A munka megindult s az év bezártával a chicágói protestáns egyházak együttes gyűlése örömmel jelenthette ki, hogy nem 30.000 de 37.000 lélekkel gyarapíthatta egyháztagjainak létszámát. Egy másik adat szerint pedig az Egyesült Államok területén az elmúlt esztendő folyamán majdnem 4 millió embert nyernek meg a protestáns egyházaknak. Hogy mi az oka e csodálatos sikernek? Mindenekelőtt az egyháztagoknak anyagi áldozatkészsége és önfeláldozó munkája. Kétségtelenül, az egyházak lelkészeinek sehol sincsen oly sok munkatársa, segítsége, mint itt Amerikában. Mert minden egyháztag szívébe van oltva, hogy te nemcsak a magad életéért, de embertársad életéért is felelős vagy, nemcsak magadnak, de embertársaidnak is őrizője, megtartója kell, hogy legyél, hogy őt is megszerezve a saját nemes, keresztyéni érdekeid szolgálatának, veled együtt imádkozhassék és munkálkodhassék az Isten dicsőségéért. Soha annyiszor eszembe még nem jutottak, mint itt Amerikában, amikor találkoztam a munkás, áldozatkész, önfeláldozó lelkészek és egyháztagok csodálatos sokaságával. Jézus következő szavai: Ugy fényljék a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák a ti jócselekedeteiteket és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.

Az amerikai szabadgondolkodás a protestáns egyházak elterjedésének kedvezett. A lakosság nagyobb része protestáns. Ám a protestáns jelzőnek sehol máshol nincs akkora átfogó képessége, mint ez új-világban. A legszélsőbb episkopális (papuralmi) egyházi berendezkedéstől, a presbyteri rendszeren felépült egyházakon keresztül eljuthatunk a protestánsizmus főegnyulványaihoz: a szektákhoz. Az általános köztudat nem egyszer a szektákat is a protestáns egyház jelzővel látja el és az amerikai vallásos gondolkodásnak egyik gyengésége épen az erre való hajlékonysága, könnyed tendenciája. A szekták az önmagában kéjelgő s dobzódó szabadság torzszüleményei s tagjainak beteges és egészségtelen vallási élet folytatása nem egyszer az öndicsőítés és önkielégítés misztikus élményeiben jut csupán kifejezésre.

A protestáns egyházak közül legerősebbek a baptista, methodista, a presbyterianus és az episkopalista egyházak. A presbyterianus egyház testvéregyháza a református egyház (Reformed Church in the U. S.). A két egyház csak hagyományaiiban és nevében különbözik egymástól. Sok tekintetben együttműködnek, így pl. a külföldi misszió munkamezőkön. Mindkét egyház részéről megvan a hajlandóság az egyesülésre és a presbyteri alapokon felépült protestáns egyházi élet diadalnapja lesz, amikor e két egyház eggyé fog olvadni.

Folyt. köv.

Dayton, 1923 február 14.

Vasady Béla

Az új énekeskönyv ára 33 Lei

Az olasz-i templomban

1923 március 18-án este fél 6 órakor tartandó Istenisztelet sorrendje:

1. Kezdő ének 4. dics.
2. Közének: 262. dics. 1. és 3. verse.
3. 287. dics. 1. és 2. verse. Énekli a ref. polgári leányiskola.
4. Bibliamagyarázat. Tartja: V a d a y Béla élesdi ref. lelkész.
5. 290. dics. 1. és 2. versét énekli a ref. polgári leányiskolaa.
6. Várady Antal: Judás. Előadja K o v á c s Sándor gimn. VI. o. tan.
7. 20. és 100. dicséret. Énekli a ref. polgári leányiskola.
8. Közének 38. dicséret.
9. Záró ének 104. dicséret 1. és 3. verse.

Magyar Református Naptár még kapható korlátozott számban a lelkészi hivataloknál.

Áldozatkészség

1. *Velencei imaházra*: Tóth Kálmán 100 Lei. (Crovattó János koszorúmegváltás címén). R. M. [a megajánlott 4000 leiből első részlet] 500 Lei.

2. *Az olasz-i parochialis melléképületek javítására*: Harmathy István 100 Lei.

3. *Az olasz-i templom orgonájához*: az új énekeskönyv *Choral-könyvét* tulajdon költségén szerezte be Budapestről dr. Morvay Zsigmond presbyter, egyházmegyei tanácsbíró.

4. *Az olasz-i elemi iskolás növendékek vizsgai jutalmazására*: 300 Leit ajánlott fel Szilágyi Géza presbyter. A jutalomban a legjobb magaviseletű, a vallásban legkiválóbb előmenetelű és a legszebben éneklő tanulók részesülnek.

Helyreigazítás: Multkorai számunkban közölt adatokhoz. Úrasztalára Vargha László nem 2 lit. hanem 12 lit. bort adott.

Anyakönyvi adatok

1923 március 1—15-ig.

Születtek: Biró Katalin, Varga Pál, Szatmári Ilona, Szabó Róza, Cser Mária, Horváth Margit, Csete István, Nagy Jolán, Fazekas Magdolna, Szerző Sándor, Marge Mária, Balog Róza, Antal Teréz, Tarpai Róza, Szőke Ilona, Halász Miklós, Mihucz István, Szerencsi Juliánna, Pap Piroska, Pálfi Irén Ilona, Juhász Sándor.

Megesküdtek: Varga József ref.—Balog Juliánna ref., Sebestyén Károly ref.—Pallagi Ida ref., Rácz József ref.—Wieser Mária r. kath. (rev. javunkra), Nagy László ref.—Farnos Ilona ref., Gazdag Sándor ref.—Hodos Rozália ref.

Meghaltak: Ladányi Zsuzsanna 82 év, Fehér József 64 év, Juhász Sándor 65 év, Hatvány Vilmos 39 év, Molnár Juliánna 73 év, Bondor Lajos 75 év, Kis János 80 év, Tóth Julia 74 év, Fazekas Magdolna 15 nap, Fosztó József 49 év, Hégyi Gábor 68 év, Kékedi Béla 4 év.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 és délután 3 óra-
kor Csernák Béla lelkész.

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 óra-
kor Gargya Géza s. lelkész.

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 óra-
kor Kiss Károly lelkész szolgál.

Az olasz-i templomban március 18-án dél-
után 3 óra-
kor tartandó gyermek-istentisztelet sor-
rendje: 1. Kezdő-ének: 63-ik dicséret 1. ső verse.
2. Közének: VIII-ik zsoltár 1. verse. 3. Ima.
4. Karének: 101. dics. 5. Predikáció. 6. „Jöjjetek
hozzám”. Elmondja: Venyige Irén IV. o.
7. „Árny és fény”. Elmondja: Mohácsi Margit
III. o. 8. Karének: 98. dics. 9. „Hívogatás”. El-
mondja: Tamás Margit III. o. 10. „Ki tiltja meg
nekünk”. Elmondja: Keresztesi Jolán III. o.
11. Közének: 100-ik dicséret. 12. „Ima”. El-

mondja: Zagyva Rózsi IV. o. 13. Záró ének:
a XC-ik zsoltár I. vers.

Gróf Haller Lujza siremlékére, az olasz-i
lelkészi hivatal utján vett 90 lei adomány a
segesvári ünnepély rendező-bizottságának 1000
leies adományához csatoltan a Küküllői Takaré-
pénztár II 191. sz. betétkönyvére van elhelyezve.
Dr. Tóth Lajos, segesvári ref. lelkész.

Husvételre legátusokat küld egyházunkba
ismét a kolozsvári református papnevelő-intézet
(theologiai fakultás), akik nagypéntek és husvétel
délutánjain, valamint ünnep másodnapján délelőtt
templomi szolgálatokat végeznek. A főiskolák
legatus [követ] küldési szokása még a régi török
világból maradt fenn, mikor még nem ismerte a
világ a mai kitűnő postai intézményt s a fő-
iskolák fenntartására szánt adományokat a pat-
ronusok [kegyes jóltevők] és az egyházaktól ilyen
küldöttek utján szedték be. Ezeket a küldötteket,
akik szegénysorsu diákok voltak, az egyházak
szintén segélyben részesítették, hogy tanulmányai-
kat folytathassák. Szeretettel kérjük mi is ál-
dozatkész hiveinket, hogy a hozzánk érkező, sze-
génysorsu legatusok javadalmazásához hozzá-
járulni sziveskedjenek, miután őket egyházunk
pénztárából nem segíthetjük; — presbypereink
pedig már e célra meghozták áldozataikat. A
lelkészi hivatalok a legátusoknak szánt adomá-
nyokat készséggel átveszik s annak idején azok-
ról beszámolnak e helyt.

Közmunka Tésenfán. Az éppen 250 lelket
számláló kis gyülekezetnek renoválnia
kell egyházi épületeit s egy nagy harangra is
szüksége volna. Olyan kettő ez, amely a régi
békeviszonyok korában is megpróbálta a hivek
erejét. Hát még ma. De, akiket a Lélek vezet,
ismernek-e nehézséget? Nem. A tésenfaiak sem.
A közbirtokosságnak egy 10 holdas darab földjét
kivették a múlt évben feles-bérletbe. Közmunkával
termeltek rajta maguknak 42 q zabot, melynek
mai értéke [a zab ma is megvan.]
Egy lélekre esik kereset. S most kép-
zeljük el, ha a lélekpénz és fapénz mellett [mely
a lukmán felül vagy] fejenként
vetnének ki, mint rendkívüli adót — micsoda isten-
káromlások között tudná csak beszélni a — vég-
rehajtó. Így közmunkával pedig, — ha nem is
zsoltárénekléssel, mint az öregek, — de dalolva
keresték meg az eklézsiának. A közmunkát ez
évben is folytatják. Ugyanazt a 10 holdat buzával
vetették be az ősszel. Az Úr áldása kísérvé az
egyházért dolgozó gyülekezetet.

Ni fogadna örökbe egy 11 éves református
leánykát? Felvilágosítással szolgál az olasz-i
lelkészi hivatal.

A magyar történelmi társulat elnöke gróf Klebelsberg a társulat közelebbi gyűlésén megemlékezett arról, hogy a történészek nem méltányolják az egyházak döntő befolyását a nemzeti életre. Pedig az egyházak a vallásosság révén az erkölcsnek, — az iskolák által a kultúra ápolásával pótolhatatlan szolgálatot tesznek az emberiségnek és az egyes népeknek. A XVIII században Voltaire diadalmasan hirdette, hogy az egyház teljesen elavult intézmény. Ma Voltaire művei elavultan porosodnak a könyvtárak polcain, az egyház örökzöld fája pedig termi tovább gyümölcsseit . . . Nagyon szíveleljék ezeket a szavakat azok a hiveink, akik még mindig nem ébredtek kötelességük tudatára, akik magyar református egyházuknak csak holt tagjai . . .

Egy angol tudós kimutatta, hogy a felnőtt ember vérében egy kávé kanálnyi cukor, egy evőkanálnyi só van; a szervezet egész vastartalmából kitelnék egy közepes méretű vasszög; foszfortartalmából kétezerhatszáz gyufaszálat lehetne beborítani. — Egy másik tudós meg azt mutatta ki, hogy az ember szívében rejtőző gonosz indulatokkal fel lehet gyújtani nemcsak egy családot, — nemcsak egy gyülekezetet, — de az egész világot.

Kilenc millió. A szegedi zsidó hitközség 2200 adózó után 9 millió koronát állított be költségvetésébe, tehát fejenként 4000 koronát; de van, aki 80—100,000 korona adót fizet. Minden csak adó, mert az adományok a 9 milliónak háromszorosát is elérik.

A budapesti református egyház presbyteriuma 1922 december 30-án kimondotta az első budapesti református elemi iskola felállítását a főgimnáziummal kapcsolatban.

Eltűnt urasztali készlet. A Károlyi forradalom alatt eltűnt az a félmillió korona értékű urasztali készlet, amelyet a debreceni tisztikar ajándékozott a legénységnek.

Egy koszorút adok ingyen

2-10

a vidéki vásárló közönségnek!

Ingyen temetési eszközök a helybeli szegényebb sorsú családoknak, kik a temetkezéshez szükséges árukat nálam szerzik be. — Tisztelettel

German Károly utóda

"Kegyelet" Keresztény temetkezési intézet. NAGYVÁRAD, Fekete Sas-passage. A vaskereskedésben külön osztály.

Nagyváradai Hitelbank

Zöldfa-u. és Szt. László-tér sarok **R.-t.** Zöldfa-u. és Szt. László-tér sarok.

SAJÁT HÁZ

Alaptőke 6,000.000 Lei.

Telefon: 4-82 2-18 és 2-80

15-15

Foglalkozik a banküzlet minden ágával. — Az összes külföldi piacokra **átutalásokat** legelőnyösebben eszközöl. Az összes külföldi pénzek vétela és eladása.

Bódis Ferencz

ékszerész

Ferdinand király-út
(Rákóczi-út—Fő-u.)

2

15-26

Agárdi István mázoló és bútorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: bútorok bármilyen festését, épületeken ajtók, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sárkerítéseket a legelsőbbbrangu aluminium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és pártfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.)**
16 1. sz. „Ulpia“ (Emke) épület

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilet-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Lizkaviz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt“ gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

15

„Orient“ Általános Biztosító Rt.

Oradea-Mare-Nagyvárad,
Szalárdi-utca 4. szám.

ELFOGAD: élet-, tűz-, betörés-, baleset-, szavatosság- és jég-biztosításokat a legelőnyösebb feltételekkel és legolcsóbb díjakkal.

Kartelen kívül!

14

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdás
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Jézus virágvasárnapi könnyei.

Luk. 19:41.

Az embereket és nemzeteket egymástól elválasztó korlátok ledöntésére legalkalmasabb Jézus evangélioma. Nem csoda, ha sokak szemében a keresztyénség nagyon is internacionális, nemzetközi tanításnak tetszik.

Jézus evangélioma és a haza, a faj, a nemzet szeretet azonban nem zárják ki egymást; bizonyágai ennek Jézus virágvasárnapi könnyei. Az Ur, akit egy hozsánázó néptömeg ünnepel, Jeruzsálemhez közeledvén, elgondolkodik népe sorsán, multján és jövődjén — és sir azon.

A jézusi hazaszeretet tartalmát nem a hangos ünneplések, lelkes szónoklatok, a dárídós bankettezések alkotják; — nem elégszik meg csak a szülőföld szeretetével; bár Jézus is szereti a földet, ahol született, a várost, ahol nevelkedett, Jeruzsálemet, annyi dicsőség és gyász szent helyét; — de mindenekfölött népét, népe fiait szereti. Mindenekfölött nemzetén akar segíteni; ebben, ennek életében akarja megvalósítani isteni céljait.

Jézus virágvasárnapi könnyei, a tiszta, szent hazaszeretet e ragyogó gyöngyei, arra tanítanak, hogy előttünk sem lehet szentebb vágy, mint népünk fiait, minden egyes tagját jobbá, tisztábbá tenni, megnyerni Jézusnak, — hogy így e nép legfőbb kincse, ne gazdagság, hatalom, dicsőség legyen, hanem a tiszta, feddhetlen erkölcs és az igaz istenfélelem. Vissza kell adnunk népünknek hitét, amelyet istentelen emberek átkos munkája kiölt belőle, hogy megint fellángoljon benne a hithűség, egyház-szeretet, áldozatkészség és tiszta, Istennek tetsző életet éljen. Hitben járjon az Ur orcája előtt. Mert igaz: „Ha valamelyik nép élni akar, meg kell tanulnia hinni, — ha pedig nem hisz, szolgálni kénytelen.”

Vázlat az amerikai egyházi és vallási életről.

(Folytatás.)

Még egy pár sort a belső egyházi életről. Az egyház, mint már említettem, teljesen független az államtól. De az egyházak hatása megnyilvánul az állami és társadalmi életben egyaránt, mert az egyháznevelte emberek kerülnek fel idővel a legmagasabb állásokba. Így az egyház, ha nem is nyíltan, ha nem is közvetlenül, de közvetve és annál biztosabban érezteti hatását az állami és társadalmi életben. Az pl. mindenki előtt nyílt tény, hogy az amerikai szesztilalom, prohibíció az egyházi befolyás közvetett és áldásdús eredménye.

A protestáns vallástanítás teljesen a vasárnapi iskolai tanítás körletére szorítkozik. A vasárnap d. e.-i istentisztelet előtt van a rendes vasárnapi iskolai tanítási óra. Némely egyházban 8—10 osztály is van, a tagok számarányának megfelelően. Minden egyháztag gyermekkorától haláláig látogatója lehet és az is a vasárnapi iskolának. Vannak külön vasárnapi iskolai tanítók [világi emberek], akik a lelkészek vezetése alatt állanak.

Az egyházi élet az igazi mozgalmas keresztyéni élet jegyében folyik. A rendes istentiszteleteken kívül a gyülekezetek, egyházak meghívják egy-egy nevezetes evangelizáló lelkészt, aki azután 1 vagy 2 héten keresztül ott időzik az illető gyülekezet körében s minden este evangelizáló előadásokat tart. Hatalmas fasátort építenek számára s 5—6 héten keresztül tart beszédeket, evangelizáló előadásokat. Ily evangelizáló férfi volt Mr. Moody, jelenleg pedig Billy Sunday, akit az ősz folyamán Dayton városában esténként 10—12 ezer ember hallgatott állandóan. Philadelphióban pedig nem egyszer 25 ezer lélek zarándokolt el meghallgatására. Hogy mily áldásos az ő működése arra a városra nézve, ahol így megfordul, arról most hosszasan nem írhatok.

Az evangélikáló estélyek mellett a missziói napok és konferenciák is áldásos eszközei a vallásos élet növelésének. Az amerikai protestáns egyházak egyike-másika évenként csaknem akkora összeget fordít külmissziói célokra, mint belmisszióra. És az összeg, mely mindehhez szükséges, a hivek önkéntes adakozásából gyűl össze. Egyházi adót a legtöbb egyház nem ismer. Minden egyháztag, aki megkonfirmált, köteles adni annyit, amennyit tud és akar az isten dicsőségére. És ez önkéntes adományok sokkal magasabb összeget tesznek ki, mintha kötelezőleg előírt egyházi adót szednének be a hivektől.

Az egyháztagság szigorú kötelezettségéből áll. Istentiszteletekről, vasárnapi iskolából elmaradni haszontalan ok miatt nem lehet. Aki az év folyamán két alkalommal elmarad az urvacsorában való részesedéstől, megszűnik egyháztag lenni. Mindez mutatja, hogy az egyház Amerikában tagjaitól a legszigorubb vallásos és keresztyéni tettekben hővölködő életet követeli meg.

Ez alkalommal röviden ezekben próbáltam vázolni az amerikai vallásos és egyházi életet. Kétségtelenül e vázlatos jellemzés minden részletvonása különösebb, hosszabb és rendszeresebb tárgyalást igényel, de azt hiszem, az európai olvasó már ezekből is megláthatja, mi az, ami az amerikai vallásos és egyházi élet biztos továbbfejlődését, nagyságát és erősbödését biztosítja.

Dayton, 1923 február 14.

Vasady Béla

[Vége]

A bátor fiu.

Mikor Skótországbán nagyban folyt az üldözések a református egyház ellen, egyszer egy kis fiu, aki a hóna alatt bibliát vitt, az ország-uton egy csapat katonával találkozott.

— Micsoda könyv az? — kiáltottak rá.

— A biblia! — felelte a fiu s bátran fel-emelte a fejét.

— Azonnal dobd az árokba! — kiáltotta a kapitány, aki hirhedt volt a kegyetlenségéről.

— Nem! — felelte a fiu. Azt nem teszem, mert a biblia az Isten ígéje.

A kapitány megismételte a parancsot, de hiába, mert a fiu a szent könyvet csak annál erősebben szoritotta a karjaiba.

— Jó! — Kiáltotta a kapitány haragra gerjedve. — Huzd a sapkádát a szemedre! Ti pedig — szólt a katonáknak — töltsetek.

A katonák egy pillanatra vonakodtak; de parancsnokuk szigorú szavából látták, hogy nem lehet mást tenni, mint engedelmesskedni.

A bátor fiu reszketés nélkül állott ott. Egy hang zengett feléje a messzeségből, amelyet a

többiek nem hallottak: „Légy hí mind halálig s neked adom ez életnek koronáját.”

— Nein huzom a sapkát a szememre — válaszolta a kapitánynak szilárd hangon. — „Ugy nézek a szemetekbe, mint ahogy majd ti néztek az én szemembe az ítélet napján.”

Egy pillanat múlva eldőrdültek a fegyverek s a kis vértanu véres fővel bukott a porba. Hülfő kezei még az utolsó percben is görcsösen szoritották a szívéhez a bibliát.

Áldozatkészség

1. A Protestáns Jótékony Egyesület február 2-iki estélye alkalmával a terem befűtésére négy köbméter fát adományozott Barna Sámuel presbyter, fakereskedő.

2. A szegény iskolás-gyermekek felruházása alkalmával négy inget megvarrt: Kiss Juliska.

3. Velencei iskola-imaház alapra: P. J. 50 Lei.

Az ujjvárosi templomban

1923 március 25-én este fél hat órakor tartandó istentisztelet sorrendje:

1. Kezdőének: 1. dics.
2. Közének: 44. dics. 1. verse.
3. Imádandó nagy Istenünk. Bognár I.-től. Előadja az ujjvárosi énekkar.
4. Imádkozik és bibliát magyaráz: Csernák Béla lelkész.
5. Orgonajáték. Előadja: Juhász Károly énekevezér.
6. Isten édes jó Atyánk. Dürnertől. Előadja az ujjvárosi énekkar.
7. Közének: 37. dics.
8. Közének: 44. dics. 3. verse.

Magyar Református Naptár még kapható korlátolt számban a lelkész hivataloknál.

H I R E K.

Vasárnapi és ünnepi Istentiszteletek sorrendje:

Virágvasárnapján:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Gargya Géza s. lelkész, este fél 6 órakor Varga Gedeon s. lelkész,

Ujjvároson: délelőtt 10 órakor Varga Gedeon s. lelkész, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Nagypénteken:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, este fél 6 órakor Csorja Gyula legatus.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, délután 3 órakor Csulak Ferenc legatus.

Velencén: délelőtt 10 órakor Csulak Ferenc legatus, délután 3 órakor Csorja Gyula legatus szolgál.

Az új énekeskönyv ára 33 Lei

Husvételő, ünnep első napján mind a három helyen, másodnapján Ujvároson *urvacsorát osztunk.* Az urasztalára szánt adományokat a nagyhét folyamán jelentsék be a hivek a lelkészi hivataloknál.

Presbyteri gyűlés szombaton (24-én) este fél 6 órakor.

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ára nagyság és minőség szerint: 80, 60, 50, 45, 35, 10 és 8 Lei. (E két utóbbi Uj-szövetség.)

Soltész-téle Konfirmációs Káté kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ára 5 Lei.

Az ujvárosi templomban 1923. március 25-én délután 3 órakor tartandó gyermek-istentisztelet sorrendje: 1. Kezdő-ének: 7. dics. 2. Köz-ének: 100. dics. 1. 4. 3. Imádságot mond és prédikációt tart: Gargya Géza s. lelkész. 4. Isten dicsérete. Elmondja: Osvát Rózsi II. o. 5. Jöjj az Urhoz gyermekem. Elmondja: Kamocsa Béla II. o. 6. 288. dicséret. Énekli négy kis fiú. 7. Ima. Elmondja: Pásztor Juliska IV. o. 8. Jövel, jövel, isteni lélek. Elmondja: Balogh Gyula IV. o. 9. 98. dicséret. Éneklik: Soós Juliska és Ellenés Ferenc II. o. 10. Költemény. Elmondja: Beregi Tibor IV. o. t. 11. Virágvasárnap. Elmondja: Szabó Lujza IV. o. 12. Közének: 101. dicséret.

A ref. polgári leányiskolában vizsgálatot tenni óhajtó és eddig vizsgálatra nem jelentkezett magántanulók figyelmét felhívom arra a körülményre, hogy a közoktatásügyi miniszter ur legújabb rendelete lehetővé teszi számukra a vizsgálat letételét, ha szabályszerű kérvényeiket legkésőbb április 1-ig benyújtják az igazgatósághoz. Ez alapon I. írásbeli vizsgálatot június hó második felében tehetnek, II. írásbelit és szóbelit pedig szeptember hó második felében. Az igazgatóság.

A ref. polg. leányiskola és ref. tanítónő-képző növendékei számára mintegy 180—220 drb. diáksapka lesz szükséges. Felhívom a kalapiparosokat, hogy árajánlataikat adják be az inté-

zet igazgatóságához legkésőbb folyó hó 26. [hétfő] déli 12 óráig. Az érdekeltek közelebbi felvilágosítást nyerhetnek az igazgatóságnál.

Az ujvárosi énekkar dalestélye. Megemlékeztünk már arról, hogy az ujvárosi énekkar április hó 14-én a kath. kör nagytermében dalestélyt rendez, melyre az énekkar nagy buzgalommal készül Lobermayer Gyula énektanár vezetése alatt. A rendezőség is serényen buzgálkodik, hogy az estély minden tekintetben sikerüljön. A tiszta jövedelem egyházi célt szolgál. — Az énekkart a virágvasárnap esti istentisztelet alkalmával is Lobermayer Gyula énektanár vezeti.

A kárpátaljai egyházkerület szervezkedése. Csehszlovákia keleti részében, Ruszinszkóban (a máramarosi, ugocsa, beregi és ungi részeken) lakó reformátusok 1923 március 8-án Beregszászban tartották meg rendkívüli közgyűlésüket, amelyen Biki Ferenc püspökhelyettes elnöklete alatt jelen volt a 75 gyülekezetből 119 kiküldött. A főgondnok helyettes, Rátkonyi Ákos távol maradt, élethalál között lebegve, súlyos betegen fekszik. A gyűlés elrendelte a szavazást. A kerület tisztikarára: püspök, főgondnok, 4 lelkészi, 4 világi tanácsbíró, 2 fő és 2 aljegyző, 2 tanítóképviselőre; megszervezték a kerületi belmissziói lelkészi állást. A szavazatok beadásának határideje április 15.

Ujvárosi orgonánkat a vállalkozó cég március 20-án adta át teljesen kijavítva, a maga régi, — teljes szépségében és épségében. Illesse elismerés a javítás költségeit adományozókat, elsősorban az ujvárosi énekkart. De mindenek felett hála legyen Istennek, aki erre a nagy munkára megsegített.

Ifjú E. dály harmadik száma is megjelent. Tartalma kitűzött nemes céljait szolgálja. Szórazottat, oktat, nemesít, Istenhez emel. Középiszolás tanulóink közül eddig csak 20 rendelte meg. Ez a szám csekély. Ez a kitűnő folyóirat nagyobb támogatást érdemel. Felhívjuk a szülők figyelmét ez ifjusági folyóiraatra.

Szatmárcseke. Az ősök áldozatkészségének szép példáját adták a satmárcsekei református hivek. Febr. 7—9-ig csonkatornyuk felépítésére a helybeli segédlelkész egy bizottság élén sorra járta a békés falusi tűzhelyeket. A háromnapos gyűjtés összes értéke pénzben, terményben, fában, jószágban megközelíti a kétfélmilliót.

67—1923. ein. szám.

Pályázat

a nagyváradi (ujvárosi) református orgonista-énekvezéri állásra, amelynek javadalma következő:

1. Törzsfizetés 300, azaz háromszáz Lei. 2. Tűzifa házhoz beszállítva 48, azaz negyvennyolc köbméter, 3. Stóla énekszós és imádságos temetésnél 40, azaz negyven Lei, prédikációs temetésnél 60, azaz hatvan Lei, ami évenként 5—6000 Leit tesz ki. 4. Az egyházköztség épületében 3 szoba, fürdőszoba, konyha, kamara és pincéből álló szabad lakás. 5. Díjlevéltétel nélkül drágasági segély címen évi 7200, azaz hét-

ezerkettőszáz Lei. A készpénzfizetést az egyházközség pénztára havonként előre és egyenlő részletekben szolgáltatja ki.

Kötelessége: 1. A vásár-, ünnep- és hétköznapi isteni tiszteleteken az éneklésnek orgonával vezetése. 2. A másik kántorral felváltva temetési szolgálat. 3. Az iskolaszéki elnök által beosztott állami és községi iskolákban heti 6 órán egyházi énektanítás. 4. Egyházi énekkar szervezése és vezetése. 5. Egyházépítő munkában segédkezés.

Az egyh. l. t. c. 131. §-a szerint csak református vallású, tanítói vagy zeneiskolai oklevéllel bírók pályázhatnak. Azok, akiknek csak zeneiskolai oklevelük van, az egyházi énekből, vallásstanból és ezek módszertanából pótvizsgát tenni kötelesek. A pályázók keresztlevelel, oklevéllel, felettes egyh. hatóság által megerősített működési, családi és katonai állapotukat igazoló bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeket a folyó évi április hó 8. nyolc napjáig a lelkészelnöki hivatalhoz (Nagyvárad, Ör-utca 1. sz.) adják be. Elkésett kérvények figyelembe nem vétetnek. A pályázók próbaorgonázásra és éneklésre ez évi április hó 15. napján, délelőtt istenitisztelet végeztével megjelennek az újvárosrészi templomban. A megválasztott kész kiadásait az egyházközség pénztára megtéríti. Választás ezen a napon délután. A megválasztott állását ez évi szeptember hó 1. napján okvetlenül, felhívásra azonban már folyó évi július hó 1. napján elfoglalni köteles. A költözködés költségét az egyház előre, a megválasztottal egyetértésben megállapított általány összegben fizeti. A most jogerős díjlevél változtatás alatt van, értéke azonban a meghirdetett összegnél kevesebb nem lehet. Nagyvárad, 1923 március hó 8.

Az egyházközség elnöksége.

68—1923. eln. szám.

Pályázat

a nagyvárad-velencei református kántor-tanítói állásra, amelynek javadalma következő:

1. Két szoba, konyha, kamara és pincerészből álló lakás.

2. Évi 12,000, azaz tizenkettőezer Lei tanítói fizetés havonként előre és egyenlő részletben fizetve.

3. Énekeztető teendőikért 3000, azaz háromezer Lei szintén havonkénti egyenlő részletben előre fizetve.

Kötelessége: 1. Az I—VI. osztály tanítása az egyházkerületi tanterv szerint, az iskolaszéki elnök által megjelölt iskolában. 2. Vasár és ünnepnapokon az isteni tiszteleteken az éneklésnek egyelőre harmóniummal vezetése. 3. Rendkívüli szükség esetében templomban és temetéseknel a belső kántorok helyettesítése; templomban díjtalanul, temetéseknel azonban a szokásos stóla ellenében. Egyházépítő munkában a velencei városrészi lelkész mellett segédkezés.

Pályázhatnak okleveles tanítók, de előnyben részesülnek azok, akiknek vagy külön orgonista-kántori képzettségük van, vagy orgonázásban való jártasságokat igazolni tudják. A református vallású pályázók keresztlevelel, oklevéllel, működésüket eszerílt megerősített bizonyítvánnyal, családi és katonai viszonyukat feltüntető igazolvánnyal felszerelt kérvényeket a folyó évi május hó 1. napjáig Csernák Béla esperes és iskolaszéki elnök urhoz (Nagyvárad, Ezredévi-emelektér) terjesztik be. A pályá-

zók orgonázási és énekeztetői képzettségük megismeretése végett a folyó évi május hó 6-ik napján a délelőtti isteni tisztelet végeztével az újvárosrészi templomban megjelenhetnek. A megjelent és megválasztott pályázónak az utazással felmerült kész kiadásait az egyházközség pénztára megtéríti. A megválasztott tanító elköltöztetésére megegyezés szerint az egyház általányösszeget fizet. Az állás ez évi szeptember hó 1. napján feltétlenül elfoglalandó. Nagyvárad, 1923. évi március hó 8. napján.

Az egyházközség elnöksége.

Egy koszorú adok 3—10
ingyen
 a vidéki vásárló közönségnek!
Ingyen temetést eszközök a helybeli szegényebb sorsú családoknak, kik a temetkezéshez szükséges árukat nálam szerzik be. — Tisztelettel
German Károly utóda
 „Kegyelet” Keresztény temetkezési intézet. NAGYVÁRAD, Fekete Sas-passage. A vaskereskedésben külön osztály.

Bódis Ferencz
ékszerész
 Ferdinand király-út **2**
 [Rákóczi-út—Fő-u.]
 16—26

Agárdi István mázoló és bútorfestő
 Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtók, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sirkertéseket a legelsőbrangú alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és párfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 17**
1. sz. „Ulpia” (Emke) épület

Összes gyógyszerek
 gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilet-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszkviz**, a legjobb minőségben kaphatók
Németh Pál
„Arany Kereszt” gyógyszertárában
 Szent László-tér, a Városháza mellett 16

„Orient” Általános Biztosító Rt.
 Oradea-Mare-Nagyvárad,
 Szalárdi-utca 4. szám.
ELFOGAD: élet-, tűz-, betörés-, baleset-, szavatosság- és jég-biztosításokat a legelőnyösebb feltételekkel és legolcsóbb díjakkal.
Kartelen kívül! 15

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

A husvéti hit.

A husvéti hit diadalmas erejéről tesz bizonyosságot a keresztyén egyház, amelyet ez a hit segített diadalra, mialatt a pogány római birodalom sirba hanyatlott. A római birodalom kezében ott volt minden emberi eszköz, amelylyel emberi felfogás szerint biztosíthatta életét, volt gazdagsága, fegyveres ereje. Mégis elbukott. Mert vér és fegyver által parancsolt a világnak; roppant testét megölt országok romjaiból növelgeté, hatalma csak addig tartott, ameddig fegyvere ért; míg fiai nem hittek semmi igazságban, míg közöttük az erkölcs-telenség vad orgiákat űlt, addig lelkök felett a halál bus sejtelve űlt. A keresztyénség felett azonban egy jobb kor, egy tökéletesebb élet reményteljes biboros hajnala égett. A keresztyéneket gunyolhatták, üldözhatték, megfoszthatták mindenüktől, csak egytől nem: az életbe vetett hitöktől. A cirkuszokban hymnust énekeltek, míg a bős tigris testüket tépte. És hitük igaznak bizonyult. A római birodalom megsemmisült, a keresztyénség diadalt aratott

s a nagy világromlásban menedéket nyújtott népek millióinak.

A husvéti hit diadalmas erejéről beszél az egész emberiség története. Gondoljunk csak a lengyelekre.

A husvéti hit igazsága megbizonyosodik a te kis világodban is. Ebben a kis világban kettőt tapasztalsz. Egyik, hogy az élet hatalmas folyamának egyre hömpölygő árában csak

Skóciából.

Egyik Erdélyről tartott vetített képekkel és Petőfi-nótás hegedűszólókkal tarkított előadásunk után a legnagyobbik aberdeeni ref. templom pompásan felszerelt evangélizáló termében, nagy örvendezés között jött hozzám egy öreg néni, hogy minden gyönyörű volt, mégis neki legjobban a kolozsvári Mátyás szobor tetszett, miért nem szóltam róla egy kissé többet?

Megígérttem, hogy ha eljön a legközelebbi előadásunkra, akkor majd többet fogok beszélni Hollós Mátyásról. Tegnapelőtt volt az előadás. Sokat tűnődtem azon, hogy mit is mondhatnék, miről emlékezhethetnek meg a nagy királlyal kapcsolatban. Az angolok nem ismerik a történelmet, azért nem is tudják, hogy „Nyögte Mátyás bús hadát Bécsnek büszke vára”, nem ismerik a földrajzot, ezért Szabács ostromáról sem szólhattam, arról, hogy miként csolnakázott át a Száván. „Uj-

laki s a megbékült Garák"-kal kapcsolatban. Szép Ilonkáról és a vadászról akartam beszélni, de ez a történet is csak akkor gyönyörködtet igazán, ha Vörösmarty búfájós sorait olvassuk. Miről szóljak hát? A vásznon már megjelent a hatalmas, parancsoló, a dicső multakat jelentő szobor és ekkor eszembe jutott a leleplezés páratlanul kedves epizódja. A király képviselőjében megjelent főherceg elragadtatásában, a hivatalos szokásnál sokkal melegebben rázta meg a szobor lángeszű alkotójának, a nagy művésznek, Fadrusz Jánosnak kezét. Mikor azonban a már ugy is hosszúra nyúlt tetszés kifejezését be akarta végezni, hasztalan minden kísérlet, mert Fadrusz nem engedte el a kezét. A fenség zavartan nézett a kacagányos urakra. Kinos pillanatok teltek el. A szobrász az ünneplő sokaság között keresve járatta tekintetét, majd megszólalt: „Bocsásson meg fenséges uram, nem engedtem el a kezét addig, míg meg nem győződtem arról, hogy az édesanyám lát engem életem legnagyobb kitüntetésekor, mikor Fenséged a Király nevében megszorította a fia kezét.”

— És ha ez így van a testnél, aggódhatsz-e a jobbik feledért, a lélekért? Tudod mi a halál? Új élet nyitja az, holott tartósnyerünk törékenyért!

Lelkünk számára talál még helyet Istenünk; újabb, szebb, tökéletesebb élethivatást. Hol és miként? Ne kérd a titkot, mit jótékonyan takart el Isten-kéz, vágyó szemedtől. Elég ha tudod, hogy Jézus azoknak, akik elaluvának, feltámadásával lőn első zsengejök, s megváltói szava ma is szól a hívőkhöz: én élek és ti is éltek!

„Dolgozó egyház“.

Elszomorító összehasonlításokat szoktunk hallani arról, hogy a mi egyházi életünknel mennyire különbözik egyik-másik külföldi testvéregyházunké, mert ott az egyháztagek — dolgoznak az egyházukért. Nem is kell elmennünk külföldi példákért, anélkül is egész nyilvánvaló, hogy mint minden testület, úgy az egyház is, csak akkor számíthat előhaladásra, virágzásra, sőt fennmaradásra is, ha dolgozik. És pedig jól értsük meg, mivel nálunk, reformátusoknál, nem a papok az egyház, hanem az egyháztagek mind egyetemben, nem is a papok munkásságáról van szó itt, hanem az egyház tagjaiéről. A mi egyházi életünk nem lehet szép mutatványos előadás, amelyben néhány arra hivatalosan beállított ember serénykedik s a többiek — nézőközönség, mely legfeljebb még némi anyagi terhet is vállal „az üzem fentartására“; sem nem

Mátyás király nagy volt: Szilágyi Örszébet tette azzá; Mátyás király szobra páratlan remekmű, mert a szobrásznak, ha egyszerű asszony volt is az anyja, az mégis úgy nevelte, hogy a fia a legnagyobb kiténtetés, percében sem feledkezett meg róla.

lehet olyan teher, amelyet néhányan, akik az igát hordozzák, erejük megfeszítésével huznak, a többiek pedig fülelnek reá, hogy valahová majd csak eljutnak amazoknak fáradsága révén. Nem, — itt mindenkinek kell, hogy jusson valamilyen szerep és feladat és csak akkor lehetséges a boldogulás, ha mindenki hűséges a maga vállalt szolgálatában.

Bizony ahoz, hogy jó református légy, nem elég az, hogy akármilyen nagyszerű református családból vagy vidékről származtál is. Felséges dolog az ősök, akár hirnevesek, akár névtelenek öröksége. De nem elég. Az sem elég, hogyha akármilyen őszintén vallod magad is mint „egyetlen vigasztalásodat mind életedben, mind haláldobban“ azt a boldog hitet, amely őket oly nagyokkátette. Természetes, hogy nem lehetsz jó református, ha te is el nem mondhatod a régi Kátéval a nagybizonyosságú vallástételt: „mind testemmel, mind lelkemmel nem a magamé, hanem az én Uramé, a Jézus Krisztusé vagyok.“ De még ez sem elég. Mert az egyház nem pusztán közös őstket tisztelőknak, még csak nem is közös hitet vallóknak, hanem még ezentul egyuttal közös célt szolgálóknak a közössége is. Nos, állj a mérték alá: milyen munkát végzel ezért a közös célért? Panaszkodol talán egyházadnak sokrendbeli fogyatkozására, bírálgod, talán még kívülállóknak előtt is röstelkedve leszólsz? A kérdés visszafordul önmagadra: mit tettél te azért, hogy az egyházad erőteljesebb, virágzóbb, tökéletesebb legyen? — és hogy lehet azzá, amíg oly sok olyan tagja van, mint magad, aki zavarba jön, ha megkérdézik: milyen munkát végzel az egyházadért?

A „dolgozó egyház“, amelyben munkástagek viszik előre együttes buzgólkodással a közös ügyet, nem ismeretlen és új fogalom nálunk. Falvakon még régen még viruló életet élt és sokhelyt még ma sem halt ki egészen. Milyen örömmel szenteltek oda munkabíró férfiak napot nap után, hogy megmunkálják az egyház földjét és költség nélkül betakarják a termést, amelyből leikész és tanító megélhetett és fentarthatók voltak az Isten dicsőségére templom és iskola. Nem adó volt az! Kiváltságos szerep volt, amit büszkén és Isten iránti hálával töltöttek be. Nem muszáj volt, hanem szabad volt! Milyen gonddal, szeretettel fogtak össze a falu leányai, hogy tisztán tartsák, virággal is minden vasárnap újra felékesítsék a templomot. A gyerekek meg hajba is kaptak azon, hogy melyikük kerül sorra, hogy a harangozónak segítsen a kötelet huzni. Ha építkezés volt, nem kellett aggódni fuvar miatt; érezték a gazdák, hogy az ő közös ügyükről van szó. Ha szegénybetegje volt a gyülekezetnek, olyan szépen sorra főztek rá, szolgáltak körülötte, ápolták a jó asszonyok. És így tovább: milyen szükségleteket

az egyszerű falusi élet felvetett, azokkal szemben bebizonyították az egyháztalálkozó munkás készségeket. És ne felejtjük el a fontosabb szolgálókat: hogy segítettek a prédikátornak vasárnapról vasárnapra, amikor házuk népének már előre előkészítették a lelkét az Ige befogadására és templomozás után odahaza még egyszer megbeszélték a hallottakat, hogy a feledés madarai el ne kapkodhassák a lélekbe hullott magot. Serény méhkas volt minden gyülekezet. Folyt az egyházért és benne az Evangélium győzelméért a munka — és meg is volt a láttatja.

Ami városi viszonyaink mások, ugyebár azt mondja erre mindenki. De milyen irányban mások? Talán kevesebb szükség van itt a hives munkásságára, mint falvakon? Vagy tán inkább ezerszer akkora szükség? Hát akkor ne csináljunk mentséget a tétlenségünk számára abból, hogy nem utánozhatjuk a jó falusi atyánkfiaiak buzgólkodását. Nem utánozni, hanem felülmulni kell azt a mi városi viszonyaink közepette.

Testvéreink ezrei élnek körülöttünk, akik soha nem jutottak érintkezésbe egyházukkal. Talán azt sem tudják, hol van templomuk és mikor van ott istentisztelet és mi van ott még azon kívül. Ki keresse fel őket? Gyermekeink ezrei vannak, akikből csak akkor lesznek református hitűnk öntudatos vallói és annak ereje által nemzetünk tiszta lelkű és önzetlen szívű tagjai, ha a hittanórákon kívül is még sokat, nagyon sokat foglalkozunk velük. Ki szenteli erre vasárnapjainak, vagy még hétköznapjainak is egy-egy szabad óráját? Közömbösségbe, világiasságba merült tömegeket megint fel lehetne rázni, érdeklődésre indítani és be lehetne vonni az egyház életébe, ha a szívükhöz szóló ének és zene szavával, figyelmüket lekötő előadásokkal, és mindenekfelett szeretetteljes, barátságos környezettel hathatnánk a lelkükre. Kik sorakoznak annak a száz meg százféle szolgálatnak az elvégzésére, ami ezzel együtt jár? Szegényeink vannak, akiket otthonukban felkeresve állandó gyámolítás alá kellene fogadnunk. Lapjaink és nyomtatványaink vannak, amelyeket terjeszteni kellene. Betegeink vannak, kórházakban és egyébütt, akikhez elkellene vinni az érettük imádkozó gyülekezet szeretetét, valamilyen látható formában is. És ki győzné végig elsorolni a teendőket.

Tengernyi a munka — kicsi vödör csak a munkára kész lelkek gárdája. Hogy jussunk valaha is végére a feladatunknak! Megvigasztal az a gondolat, hogy Isten ügye mindig, eleitől fogva, évszázadokon át, ugyanezt a fájdalmas gondot viselte: sok az az aratni való és nagyon kevés a munkás. Csak egy hivatott ut van ebből a nehézségből, — az, amelyre Jézus rámutatott: „Kér-

jétek az aratás Urát, hogy küldjön aratókat...“ Ha mást nem tehetsz, ezt tedd meg: Kérd az aratás Urát, hogy szaporítsa munkásainak seregét. Hátha — téged küld majd elsőnek, feleletül önnön imádságodra? V. J. (Egyházi Értesítő.)

A presbyterium gyűlése.

A március 24-én d. u. fél 6 órakor tartott presbyteri gyűlés *Sutyok István* püspök, lelkész-elnök és dr. *Thúry Kálmán* főgondnok elnöklete alatt a következő fontosabb határozatokat hozta:

1. Csernák Béla indítványára:

a presbyterium az ünnep másodnapján délelőtt összegyűlő *perselypénzt* a légátusok tiszteletdíjainak pótlására fordítja.

2. Főgondnok jelenti, hogy az újvárosi orgonát az összehívott bizottság március 19. és 20-án Juhász Károly énekvezér és Ritókh István zene-tanár szakértői vizsgálata alapján átvette — megállapítván, hogy vállalkozó cég a javítási munkálatokat kisebb hangolási hibáktól eltekintve, a szerződésnek megfelelően teljesítette.

A presbyterium a jelentést tudomásul veszi és egyben az újvárosi énekkarnak jegyzőkönyvileg is hálás köszönetét nyilvánítja, amiért olyan jelentékeny adománnyal járult a költségekhez s legutóbb is a 2 orgonahangoló-mestert majdnem 2 héten át lakással és étellel látta el, miáltal ismét nagy terhet vett le az egyházzól.

3. Főgondnok jelenti azt is, hogy az orgona átvételére összehívott bizottság megbizta a Wegenstein-cégnek itt lévő alkalmazottját, hogy az olasz-i orgonát is hozzák 1500 Lei költséggel a lehető leghasználhatóbb állapotba.

A presbyterium a javítási munkálatra való megbízást tudomásul veszi.

4. Számvevőszék betérjeszti jelentését az 1922. évi egyházi számadások, pénztári okmányok, könyvek, alapítványi értékek megvizsgálásáról. Jelenti, hogy a számadások minden tételét számszerűleg helyesnek és kellően okmányoltak találta.

A számadások főbb tételei:

I. Főpénztári bevétel	— — —	488,942.66
kiadás	— — —	488,113.76
		828.90
II. Alapítványi pénztár:		
bevétel	— — —	238,643.93
kiadás	— — —	238,488.55
		155.38
III. Iskolai pénztár:		
bevétel	— — —	111,927.85
kiadás	— — —	90,977.85
		20,980.—
IV. dr. Várady Zsigmond-alapítvány:		
bevétel	— — —	37,696.—
kiadás	— — —	11,208.—
		26,488.—

A presbyterium a számvevőszék javaslata alapján — tekintettel arra, hogy a közszemlére kitett számadásokra senki észrevételt nem tett — a pénztárosnak a felmentést megadja és a számadások pontos és áttekinthető vezetéséért elismerését nyilváníttja.

5. *Lelkész-elnök*: bemutatja a váradi-velencei presbyterek kérvényét, melyben a harmadik lelkészi állás szervezését és annak Velence városrésze helyezését kéri.

A presbyterium mielőtt érdemben tárgyalhatná a kérelmet, kiadja azt javaslatétel végett a díjlevél megállapító bizottságnak.

6. *Lelkész-elnök*: bemutatja Végh Lajos egyháztag kérvényét, melyben a velencei temetőben jelenleg fennálló sirásdíjak leszállítását kéri.

A presbyterium a sirásdíjat, a sir nagysága szerint 60 és 100 Leiben állapította meg a velencei temető különleges viszonyaira tekintettel.

7. *Debreczy Imre* adóügyi főnök az egyházi adózási ügyek ismertetése kapcsán javaslatot tesz a hátralékoknak közigazgatási uton való behajtására, valamint az adófizetésnek ellenszegülőkkel szemben az egyházi fegyelem alkalmazására.

A presbyterium az elnökséget kéri fel, hogy az utóbbi indítványra vonatkozó javaslatát terjessze a legközelebbi gyűlés elé.

(—y)

Egyházunk 1922. évi számadása.

Az egyházi számadások a törvényes határidőben közszemlére voltak kitéve, hogy azonban mindenki könnyen és fáradság nélkül megismerhesse azokat: most a presbyterium jóváhagyása után lapunk hasábjain közöljük.

A) Kiadás:

I. Személyi:

1. Évi fizetés: 2 rendes lelkésznek 1400 L. 2. Egy vallástan. lelkésznek 1332 L. 3. Egy vallástan. segédlelkésznek 991.50 L. 4. Két segédlelkésznek 1855.33 L. 5. Két kántornak 600 L. 6. Egy vallástanítónőnek [szept. 30-ig] 3002.50 L. 7. Két harangozónak 699.99 L. 8. Két egyházfi-nak 600 L. 9. Fácánosi föld-alap kétharmad kamata a két rendes lelkésznek 1921.20 L. 10. Tüzifa járandóság a tisztviselőknek 30,071.66 L. Drágasági pótlék: 11. a két rendes lelkésznek 8992 L. 12. Egy vallástan. lelkésznek 10,000 L. 13. Egy vallástan. s. lelkésznek 12,000 L. 14. Két segédlelkésznek 9550 L. 15. Két kántornak 9600 L. 16. Egy vallástanítónőnek [szept. 30-ig] 3416.50 L. 17. Két harangozónak 4800 L. 18. Vallástanítási óradíj 5340 L. 19. Adóhivatali fő-

nőknek 4800 L. 20. Pénztáros, házgondnok tiszteletdíja 3000 L. Együtt 113,972.68 L.

II. Dologi:

1. Épületek javítása 24,741.40 L. 2. Tűzkár-biztosítása 1321.54 L. 3. Kéményseprési díja 1847.25 L. 4. Szeméthordási díja 1600 L. 5. Világítási díja 2728.05 L. 6. Csat. és vízdíja 9449.74 L. 7. Toronyórak gondozása 100 L. 8. Gazdasági hivatal fűtése 64 L. Együtt 41,851.98 L.

III. Kegyességi:

1. Urasztali kenyér és bor 36 L. 2. Segélyek 300 L. 3. Sirgondozás [Nagy István, Csák Máté, Kola Gábor, Polnik Mihályné] 40 L. Együtt 376 L.

IV. Adók:

1. Állami és községi adók 6586.26 L. 2. Köz-alap járulék 800.40 L. 3. Egyházmegyei közig. adó és nyugdíjjárulék 1254.51 L. Együtt 8641.17 L.

V. Törlesztések:

1. 122,500 Lei kölcsönre — L. 2. Az 5500 K-ás kölcsön visszafizetése 2612.50 L. 3. Polnik-alaptól vett kölcsönre 2000 L. 4. Tanítónőképző alapítványra 525 L. 5. Árvaházi alapítványra 525 L. 6. Alapítványok befizetése [Kálvineum 100 L. M.-Sziget 200 L. Sárospatak 60 L. M. Prot. Irod. Társ. 40 L.] 400 L. Együtt 6062.50 L.

VI. Velencei imaház:

1. Építési és berendezési költségek 178,118.10 L. 2. Kölcsön törlesztés 22,100 L. Együtt 200,218.10 L.

VII. Tőkésítések:

1. B. III. 1—17. alatt felsorolt alapok betéti kamataival 3008.50 L. 2. Új adományokból alapítványok és alapok növelésére 27,316.80 L. Együtt 30,325.30 Lei.

VIII. Tanulmányi:

1. Ösztöndíj: özv. Szeghalmy Bálintné ének-alapítványból 200 L. 2. Paróchiális könyvtár 210 L. 3. Iskolafenntartás [B. II. 8.] 15,233.80 L. Együtt 15,643.80 L.

IX. Járadékok:

1. Ujvárosi lelkészi kert kártalanítása 60 L. 2. Magyar József volt harangozó kegydíja 240 L. 3. Bernát Regina évjáradéka a Grünwald-alapból 240 L. Együtt 540 L.

X. Vegyesek:

1. Adószedők 15% jutaléka 15,771 L. 2. Adófizetők összeírása 272 L. 3. Nyomtatványok 2665.65 L. 4. Harangpénz-kezelés 50 L. 5. Egyházi vendégek ellátása 200 L. 6. Különfélék [ujvárosi orgonajavításra előleg 9650 L. Ujvárosi Urasztali szőnyeg 3015 L. stb.] 15,137.50 L. 7. Előre nem láthatók [kántorok helyettesítése és gyógyítási segélye 6115 L. Varga Gedeon állam-

segély pótlása 10,198 L. Légátusoknak 2000 L. Énekeskönyvek 13,500 stb.] Együtt 70,482.23 L.
• Kiadások végösszege 488,113 Lei 76 b.

B) Bevétel:**I. Ingatlanok jövedelme:**

1. Egyházi földek használatára 3210 L. 2. Épületek bérösszege 53,258 L. Együtt 56,468 L.

II. Alapok és alapítványok felhasználható jövedelme:

1. Nagy Lajos ösztöndíj-alapítvány 177 L. 2. özv. Szeghalmy Bálintné ének-alapítvány $\frac{2}{3}$ -ad része 238 L. 8. Grünwald-alap [iskolai célokra] 908.62 L. Harang-alapok 803.73 L. 5. Polnik-alap 704.40 L. 6. Fácánosi föld-alap 2882 L. 7. Iskola-alap 15,233.80 L. Együtt 20,772.32 L.

III. Alapok tökécsítendő jövedelme:

1. Csizmadia „Religió-társulat” iskolai alapja 170.98 L. 2. Timár társulat iskola-alapja 116 L. 3. Vallásos iratok alapja 22.90 L. 4. Konfirmándusok biblia-alapja 117.50 L. 5. Egyházfentartási alap 30 L. 6. Dr Várady Zsigmond „Reformatói” egyházfentartási alap 76.06 L. 7. Varga József „Énekeskönyv”-alapítvány 22.65 L. 8. Szegény-alap 265.23 L. 9. Terézia árvaház-alap 86.11 L. 10. Ujvárosi orgona-alap 1955 L. 11. Olaszi-i orgona-alap 72.76 L. 12. Olaszi-i templom világitási-alap 35.31 L. 13. Olaszi-i templom fűtési-alap 4.10 L. 14. Olaszi-i Urasztali szőnyeg-alap 3.20 L. 15. Velencei templom-alap [hadikötvény] — L. 16. Mester Mihály és neje ösztöndíj-alapítvány 24.70 L. 17. Dr Sarkady Sándor ösztöndíj-alapítvány 6 L. Együtt 3008.50 L.

IV. Egyházi adó:

1. 1921. évi hátralékból és 1922. évi új kivetésből 107,150.50 L.

V. Adományok és segélyek:

1. Egyházi közönséges szükségletekre 7333.49 L. 2. Urasztalára 6224.90 L. 3. Perselypénz 25,496.01 L. 4. Alapítványok és alapok növelésére 31,659.30 L. 5. Városi segély 1311 L. 6. Áll. iskoláktól vallástani díjak 1112 L. Együtt 73,136.70 L.

VI. Velencei imaház:

1. Régi alapok, kamatok, új adományok [77,207 L.]. Kölcsönök [90,000 L.] Együtt 200,373.48 L.

VII. Vegyesek:

1. Harangozási díjak 3590 L. 2. Velencei sirhely-díjak 1080 L. 3. Tanítónőképző szolgalmi jogért 120 L. 4. Előre nem láthatók [előleg visszafizetésért, énekeskönyv árusítás stb.] 17,921.46 L. 5. Dr Várady Zsigmond-alapítványtól 10% kezelési díj 2466 L. 6. 1921. évről pénztári maradvány 2855.70 L. Együtt 28,033.16 L.
Bevétel főösszege 488,942 Lei 66 bani.
Maradvány 828 Lei 90 bani.

Alapok és alapítványok vagyonállaga 1922 dec. 31-én.

[A zárjelben lévő szám a szaporodást jelenti.]

1. Szegény-alap [265.23] 5703.57 L. 2. Terézia árvaház-alap [86.11] 1777.57 L. 3. „Csizmadia Religió-társulat” ujvárosi iskola-alapja [563.98] 3648 L. 4. „Timár társulat” ujvárosi iskola-alapja [116] 4381 L. 5. Egyházfentartási-alap [30] 613 L. 6. Dr Várady Zsigmond „Reformatói emlék” egyházfentartási-alap [76.06] 1325.74 L. 7. Várad-velencei templom-alap [hadikötvény] 7450 [apadás 8394.58]. 8. Vallásos iratok alapja [22.90] 478.11 L. 9. Konfirmándusok biblia-alapja [791] 2156 L. 10. „Varga József: Énekeskönyv-alap” [72.65] 517.67 L. 11. Ujvárosi orgona-alap [9792] 24,592 L. [Orgona javításra előleg 9650 L.] 12. Ujvárosi harang-alap [2385.31] 9797.61 L. 13. Olaszi-i orgona-alap [1101.76] 2372.36 L. 14. Olaszi-i harang-alap [476.22] 4411.18 L. 15. Olaszi-i Urasztali szőnyeg-alap [28.20] 78.20 L. 16. „Polnik Mihályné” közszükségleti alap 20,000 L. 17. Fácánosi föld közszükségleti alap 42,816 L. 18. „Grünwald kultur-alap” 21,931.28 L. 19. „Nagy Lajos ösztöndíj-alapítvány” [hadikötvény] 537.59 L. 20. „özv. Szeghalmy Bálintné énekes-alapítvány” [2138] 5078 L. 21. „Balogh Bandi ösztöndíj-alapítvány [hadikötvény] 100 L. 22. Mester Mihály és neje iskolai ösztöndíj-alapítvány” [24.70] 524.70 L. 23. „Dr Sarkady Sándor ösztöndíj-alapítvány” 306 L. [Uj.] 24. „Sinka László ösztöndíj-alapítvány” 1000 L. [Uj.] 25. Olaszi-i templomfűtési-alap [uj] 1004.10 L. 26. Villamosmű-óvadék 625 L. 27. Dr Várady Zsigmond ösztöndíj és tanulmányi segély-alapítvány” 255,910 L. Összesen: 419,134.68 L.

Megszűnt alapok: 1. Ujvárosi templomvilágitási-alap. 3. Olaszi-i templomvilágitási-alap.
Alapok szaporodása: az 1922. ik évben 20,281.99 Lei. (—y.)

Áldozatkészség

1. Velencei imaház-iskolára: Kiss Károly 100, Kiss Ferenc 50, március 21-iki gyermekistentisztelet perselypénze 50, Szabó Lajos 20 Lei.
2. Jó tanulók vizsgai jutalmazására: Fekete Sándor 150 Lei.
3. Olaszi-i orgonára: Dani Sándor és neje 12 Lei.
4. A Ref. Tanítónőképzőintézet javára: Veress Imre irinyi ref. lelkész 200 leit adományozott, amit ezuton is hálával nyugtáz az intézet igazgatósága.

H I R E K.

Ünnepi istentisztelek sorrendje:

I. Husvét első napján:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, este fél 6 órakor Csulak Ferenc legátus,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, délután 3 órakor Csorja Gyula legátus.

Velencén: délelőtt 10 órakor Csorja Gyula legátus, délután 3 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

II. Husvét másodnapján:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csorja Gyula legátus, este fél 6 órakor Csulak Ferenc legátus.

Ujvároson: 10 órakor Csulak Ferenc legátus, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész, délután 3 órakor Csorja Gyula legátus szolgál.

Panaszos hangok az adókiivetés körül. Két hétfőig volt közszemlére kitéve az adólajstrom; meg volt hirdetve lapunkban, hogy azt bárki megtekintheti — és az 5000 adózó közül nem akadt 50, aki érdeklődött az adókiivetés iránt. Ebből joggal azt lehetett következtetni, hogy minden rendben van. — És most egymásután törnek elő a rejtett hangok a tájékozatlanság mélységéből, a célzatos megróvások, elkeseredett panaszok az adókiivető bizottság ellen [amelynek minden presbyter tagja volt] „A szomszédomnak két háza van és szülője és én mégis többet fizetek” — mondja az egyik „Hogy lehet nekem 40 Lei adóm, mikor hivatali társam csak 30 Leit fizet” — így a másik. És nem veszik észre, hogy saját magukat itélik el az ilyen kifogásokkal. Nem láttunk még adókiivetést, amelyikkel mindenki meg lenne elégedve, — hiszen senkinek sem lehet a zsebébe látni, még kevésbé a lelkébe. — De hálásan megköszönte volna az ilyen tények és aránytalanságok közlését a határidő lejárta előtt az adóügyi főnök, akinek hivatala mindenki előtt nyitva áll. Egyházunk szervezete nyitott könyv, amelybe minden egyháztagnak joga, sőt kötelessége betekinteni. És mi örülnénk legjobban, ha mindenki részt venne az egyházépítő munkában.

BÉRES KÁROLY

KÖNYVNYOMDA

PAPIRRAKTÁR

AZ „EGYHÁZI ÉS ISKOLAI SZEMLE”

A „MAGYAR REFORMÁTUS NAPTÁR”

kiadóhivatala

Oradea-Mare
Nagyvárad

Ferdinánd kir.-út 14

**Egy koszorú adok
ingyen**

a vidéki vásárló közönségnek!

Ingyen temetést eszköziök a helybeli szegényebb sorsú családoknak, kik a temetkezéshez szükséges árukat nálam szerzik be. — Tisztelettel

German Károly nőda

„Kegyelet” Keresztény temetkezési intézet. NAGYVÁRAD, Fekete Sas-passage. A vaskereskedésben külön osztály.

4—10

Bódis Ferencz

ékszerész

Ferdinand király-út

[Rákóczi-út—Fő-u.]

2

17—26

Agárdi István mázoló és bútorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtók, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sűrűkerítések a legelsőbrangu alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és pártfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.)**
18

1. sz. „Ulpia“ (Emke) épület

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

17

„Orient” Általános Biztosító Rt.

Oradea-Mare-Nagyvárad,

Szalárdi-utca 4. szám.

ELFOGAD: élet-, tűz-, betörés-, baleset-, szavatosság- és jég-biztosításokat a legelőnyösebb feltételekkel és legolcsóbb díjakkal.

Kartelen kívül!

16

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

„Gondolatok”.

Dr Ravasz László.

Imádság nélkül nincs keresztyén élet, mint ahogy szárnyak nélkül nincs repülés, mint ahogy nincs élet szívverés nélkül. Az imádság lényege az Isten lényegével való benső, mystikus összecsendülés: dicséret, hálaadás és magasztalás.

*

Az imádság — élet. Mindig új, mindig más és mégis ugyanaz. Mélységeiből ismeretlen forrásokat hoz felszínre, s mentől inkább buzog, annál tisztább lesz a vize. — Az imádság harctér, ahová életünk nagy csatáját át-helyezzük, hogy megnyerjük. Az imádság az étellel szemben támasztott igényünk, mely megtisztult, felemelkedett és tudatára jutott annak, hogy összecseng Isten akaratával.

Az imádság egy kapu, melyen át magasabb világba érünk. Imádság nélkül nincs újjászületés, bűnbocsánat, megszentelődés, örök élet. Imádság nélkül nincs vigasztalás, nincs csoda, nincs igazi élet. Az imádság a keresztyén élet oxygeniuma, a tápláló, éltető ózon a világmindenségben. Az imádság az Isten színe előtt uralkodóvá vált vágy, ami éppen azért teremtő vágygá lett. Olyan, mint a Pygmalion csók: lehelleteré elevenné válik az élettelen világ s megszólal belőle: az Ige

*

Igaz előkészület nélkül nem lehet, vagy hiábavaló templomba menni. Az előkészület az a korsó, amivel az épülés mély kutjából merítünk. Szegény szomjas ember, aki epedve nézi a mélyben buzgó forrást, de nem tud meríteni belőle... Az előkészület a léleknek áhítatos kisimulása és átlátszóvá tétele. A nap bármilyen főséges, háborgó vízben nem tud tükröződni. De ha csöndes a víz, akármilyen sekély is, olyan mélyen mutatja a napot, aminő magasan ragyog az.

Református vagy-é?

A sok sebből vérző magyar református anyaszentegyház intézi hozzád ezt a kérdést. Kérdez téged az anya bánatos szeretetével, a te vesztett boldogságodat féltő aggodalmával. Mit felelsz e kérdésre? Ettől függ a te kérdő anyaszentegyházad gyógyulása, a tenmagad és a tied boldogsága. Azért, hogy helyesen felelhess, azért is, hogy lélekéből igennel felelhess, szívedd meg az alább irottakat.

Az Ur Jézus Krisztus áldott magvetése idején, azután is néhány száz évig keresztyénnek lenni annyit jelentett, mint a Krisztus tanítása szerint odaáldozni az ember életét, javait, az Isten dicsőségére. Egész életüket úgy rendezték hát el az őskeresztyének, hogy minden nap jobban megnyilvánuljon benne a Krisztus uralma. Krisztus uralma pedig abban nyilvánult meg önáluk, hogy szeretetből, hálából Neki áldozták, szolgálatába állították testüket, lelküket, életüket, javaikat. Nem a bűnnek voltak szolgálói, mert az ellen harcoltak. Szakitottak önzésükkel, szennyes élvezeteikkel és hősiességükkel vívtak testük és lelkük tisztaságáért. S ehhez erőt nyertek abból, hogy egész valójukat átítatta a Krisztus evangélioma, amelyet nagy áhitattal naponként olvastak; ennek alkalmával örömmel és tiszta szívvel dicsérték az Istent, egyszerű meleg imádságokban és énekekben. Vasárnap estéknél közös vendégségre gyűltek össze, amelyeken egymás mellett ült és testvéri csókot váltott ur és szolga, gazdag és szegény. Egyazon Megváltójuk volt, tehát egyek voltak az Ő iránta és egymás iránt való szeretetben is. Ez a szeretet úgy összeforrasztotta őket, mintha egy testnek lettek volna különböző tagjai. — Krisztussal, mint fejökkel. Ezt a csodálatos testet elnevezték szent gyülekezetnek = eklézsiának, amit ma egyháznak mondunk. Mennyire egyek voltak az egyháznak tagjai, azt tetteikkel is megmutatták. Nem türték, hogy szükségét szenvedjen egy is közülök, mert szegényeikről, betegeikről, özvegyeik-

ről, árváikról rendszeren gondoskodtak. Mindegyik szívében volt hely, a másik baja számára. Nem volt köztük vándor, aki ne számíthatott volna arra, hogy keresztyén testvérei bárhol hajlékukba fogadják és asztalukhoz ültetik; nem volt olyan hitéért börtönben vagy bárhogyan és bárhol szenvedő keresztyén, akit ne segítettek volna; nem juthatott köztük sem egyes ember, sem egész gyülekezet önhibáján kívül úgy nyomorúságba, hogy rögtön száz és ezer felől ne nyult volna feléje segítő kéz. Mindez a pogányokat csodálatra ragadta. „Nézzétek — mondták — mennyire szeretik egymást, mennyire készek meghalni egymásért“. Ilyen nagy szeretetben, csöndesen, békén, tisztán éltek a Krisztus-követők az egyházban. Becsületes, kenyérkereső munkával tartották fenn magukat a világban; Pál apostollal azt vallották, hogy aki nem dolgozik, az ne is egyék. [Révész].

De mert a tisztátalanság soha sem érzi jól magát a tisztaság közelében s ha nem tud vagy nem akar neki meghódolni; akkor szabadulni igyekszik tőle, — üldözni kezdték őket a zsidók, pogányok egyaránt. Minő üldözés volt ez, mutatja az őskeresztyének vérrel és könnyel telt története. Am ők maradtak, akik voltak Nékiek semmi sem volt drága, csak győzzön ama Galilei, amint a pogányok Krisztust nevezték.

Minél jobban távolodott az idő a Krisztus földi életének végétől és minél többen lettek keresztyénekké, annál kisebb lett a Krisztus uralma az egyházban, meg az emberi lelkeken. Utoljára már az ördögök fejedelmének Béliálnak lett országa az egyház s ennek martalékai a hivek milliói. De mégis ott élt Ő, a Krisztus nagyon sok komoly keresztyének a szívében, úgy a papok, mint a hivek között. Ezek nyitott szemmel, orcapirulással nézték és mélyen fájlalták, az egyház

elaljasodását, mert a XV. század végéig teljesen rabja lett az egyház a hazugság és erkölcstelenség, az olthatatlan pénzsomj és a sivár hatalomvágy ördögi erejének.

Ezen a nagy bajon csak egyféleképpen lehetett gyökeresen segíteni: ki kellett vinni a Krisztus egyedüli uralmát az emberi szívekben s az egyházban. Krisztusnak az egyedül való uralmáért küzdöttek, életet és mindent áldoztak a reformátorok és az ő követőik. Mennyi vér és drága élet vesztése tapad e küzdelemhez, míg végre is a kegyes lelkek sóvárgása: az egyház visszaállítása eredeti, tiszta alakjában valósággá lett. Ez a munka, ez a hősi és diadalmas küzdelem a: reformáció, mely életrekeltője volt a magyar református anyaszentegyháznak is.

A reformátorok célja az volt, hogy eredeti tisztaságában állítsák vissza az őskeresztyén vallást, egyházat. Erre a célra volt ennek a munkának a legkiválóbb és legtisztább alakulata a református, tehát a magyar református egyház is. Hogy valóban ilyen volt a múlt századokban, azt a magyar református egyház történelme fényesen bizonyítja.

A reformáció Magyarországot nagyon siralmas helyzetben találta. A szörnyűséges Mohács után, az országot háromfelé darabolták. Ehhez a gyászos fájdalomhoz járult az árva magyar nép egyházának romlottsága is, amely olyan és annyi vigasztalást sem tudott adni, amennyit a nép lelke kívánt. Elgondolhatjuk hát, hogy amikor a magyar reformátorok jöttek népünkhöz és apostoli lélekkel, hittel hozták, szólták a Krisztus boldogító, vigasztaló evangéliomát, milyen csodálatos diadalt arattak a mi népünk között nem a reformátorok, hanem aratta fényes diadalát általuk a Krisztus.

Visk.

Peleskey Sándor.

Folyt. köv.

Az igaz és elfogadásra méltó beszéd.

Az újabb idők egyik legnagyobb keresztyén igehirdetője az angol nyelvű Spurgeon volt, aki arról volt nevezetes, hogy hallgató közönsége számára elég nagy terem, vagy templomot széles Londonban nem igen lehetett találni. Egyszer megkérték, hogy az igét a londoni kristálypalotában hirdesse. Ez a kristálypalota egy óriási üvegből készült terem. Ebben szokták rendezni a művészeti s ipari kiállításokat, de szoktak benne tartani hatalmas népgyűléseket is. Spurgeon elfogadta a felkérést, de előbb elment meggyőződni arról, hogy vajjon a hangja elegendő erős lesz-e arra, hogy az óriási csarnokot betöltse. Az üres teremben felállott a szószékre és hatalmas hangon belekiáltotta a terembe I. Timóth 1: 15-öt: „Igaz beszéd ez s teljes elfogadásra méltó, hogy Krisztus Jézus azért jött a világra, hogy megtartsa a bűnösöket“.

Amint az igét hatalmasan belekiáltotta a terembe, menten érezte, hogy szava erőlködés nélkül érthető lesz az egész gyülekezet előtt. Eppen ezért még egyszer, most már halkabban elmondta a szentírási helyet s aztán, mint aki jól végezte dolgát, haza ment.

Körülbélül 25 esztendővel később történt, hogy Spurgeon fítestvérét, aki szintén lelkész volt, Londonban egy mesterember halálos ágyához hívták.

„Készen vagy-e kedves atyámfia — kérdezte a fiatalabbik Spurgeon a haldoklótól, — hogy találkozzál az Urral?“

„Hála Istennek, készen vagyok — felelte a kérdezett teljes bizalommal s elbeszélte neki a következő történetet:

„Bádogos mester vagyok. Valami huszonöt évvel ezelőtt történt, hogy a kristálypalota tetején dolgoztam s munkámon kívül semmi másra nem

Aldozatkészség

A. Olasziban.

I. *Urasztalára, husvétkor*: Papp Ferencné 50, Somi Sándor és neje 10, Lazányi Pál 20, Farkas Jánosné 20, Szilvási Józsefné 60, Bene Sándor 24, Kata néni 5, Papp Gábor és neje 100, Tar Etelka 10, Veres József 20, Földesi Márton 10, Molnár Demeterné 15, Krupp Lajos 30, özv. Szücs Sándorné 15, Major Rózsika 20, id. Szilágyi Géza 30, ifj. Szilágyi Géza 30, Debreczy Imre 20, özv. Péchy Lajosné 15, Kállay Sándor 30, Szerző József 20, Kozma Jánosné 10, M Nagy Sándor 20, Sáhy József 20, Papp Lajos 20, Vég János 20, özv. Kapos Józsefné 10, Varga György 20, Goldberg Ferencné 20, B. Gy. 40, özv. Ponorán Lukácsné 20, Tóth Rezsőné 50, Szabó János 20, Zsigé György 50, Szücs Juliska 20, Török Károly 20, Kovács Juliánna 20, Benczik János 20, Tivadar József és neje 20, Papp Simonné 10, Sándor Józsefné 20, összesen 1004 Lei. *Kenyeret*: Gyémánt Testvérek; *Bort*: Fülöp István, Drágicsné Hendzsel, özv. András Istvánné, özv. Pethőné

II. *Olaszi-i orgonára*: Sáhy József 10, özv. Barabási Sándorné 50, összesen 60 Lei.

III. *Velencei iskolára*: özv. Barabási Sándorné 50, Sebes Gyula 100, összesen 150 Lei.

IV. *Olaszi-i harangalapra*: Zeke Ferenc 20 L.

V. *Az olasz-i énekkar a legátusok tisztelet-dijába*: 524/25 Lei.

VI. *Az olasz-i orgona karénekes könyvét bekötötte* Bakó Sándor asztalos 150 Lei költséggel.

VII. *Olaszi-i lelkészi hivatalnál legátusok tiszteletdíjába*: N. N. 20, Zeke Ferenc 20, Fülöp István 100, Szentpály Gyula 20, Kovács Mihályné 40, Dragicsné 40, özv. Péchy Lajosné 25, Kállay Sándor 10, Sáhy József 20, Sztitó János 30, Török Károly 20, Derzsi István és családja 25, Nagy Gyula 25, Lakatos Gyula 20, Makai Jánosné 15, összesen 430 Lei.

VIII. *A magyarcsékei egyháznak*: Szabó Istvánné és leánya 50 Lei.

B. Ujvároson.

I. *Egyházi szükségletekre*: Hajdu Ferenc 5, özv. Gulyás Károlyné 5, özv. Zih Imréné 50, összesen 60 Lei.

volt gondom. Egész életemben nem sokat törődtem Istennel, nem is igen hittem benne. Az a gondolat meg éppenséggel távol volt tőlem, hogy az Istennek gondja van rám. Ekkor hirtelen, mintha a magasságos mennyből lett volna, egy hang kiáltott felém: „Igaz beszéd ez s teljes elfogadásra méltó, hogy Krisztus Jézus azért jött e világra, hogy megtartsa a bűnösöket.”

Hirtelen abba hagytam a munkát, figyeltem, amire a csodálatos szózat megisméltődött. En nem törődtem eddig Istennel s az Isten ezzel az igével, mintegy hatalmas pörölyvel szétzúzta az én macacs, kemény szívemet. Az Isten szólt hozzám ebben az igében, Ő ajánlotta fel ebben számomra az üdvösséget az Ő fiában a Jézus Krisztusban. Nem lehetett előle kitérnem. Az üdvösséget elfogadtam. Attól a perctől fogva az Isten engem boldoggá tett, megmentett és én iparkodtam hűségesen szolgálni neki.”

II. *Ujv. harangtökére*: Olajos Mária 32, Ozsváth József 50, összesen 82 Lei.

III. *Ujv. szegényeknek*: Ozsváth József 50, özv. Balla Andrásné 10, N. N. egy szegény családnak 50, összesen 110 Lei.

IV. *Legátusoknak*: Simándi István 5, Mester Mihály 50, özv. Biró Andrásné 30, Hamar Dániel 15, összesen 100 Lei.

V. *Urasztalra*: özv. Mág Lászlóné 12, Vasadi Jánosné 15, Rácz Ferenc 5, özv. Gulyás Károlyné 5, özv. Tanka Miklósné 20, özv. Nagy Gáborné 20, Kerekes Lajosné 10, özv. Barza Józsefné 25, Illés Lajosné 10, özv. Osváth Sándorné 20, ifj. Varga László 100, Somogyi Istvánné 20, Vasadi Ferenc 5, Pap Sándorné 20, Darvasi Károlyné 20, Lakatos István 100, özv. Kollb Andrásné 10, Jób János 20, Szabó László 50, N. N. 25, Barna Sámuel 25, összesen 527 Lei.

Dr Morvay Zsigmond bor, Fülöp István bor, Borsi Géza egy cipót és bort, Hendzsel Lajos bort, Boros Péter és neje kenyeret.

C. Velencén.

I. *Urasztalára husvétkor*: özv. Balogh Jánosné 10, özv. Bartha Mihályné 10, özv. Kövesdi Mihályné 10, Bakró Sándorné 20, K. Nagy Lajosné 10, Kovács Gábor 10, Sújtó Sándor 50, özv. Stettner Ferencné 5, Bertalan Antalné 10, Barna Sámuel 10, Boros Imre 20, Dancsházi László 20, Mészáros Jánosné 10, Papp Demeter és neje 25, özv. Zilahy Józsefné 20, Sós István 10, özv. Nagy Józsefné 10, Héder Gyula és neje 10, Tamás Lajos és neje 20, özv. Balogh Péterné 10, Szilvási István 30, összesen 330 Lei.

Furulyás Illés kenyeret, Nagy Zoltán és neje kenyeret és 10 lit bort, Hendzsel Lajos 2 lit bort.

II. *Szegényeknek*: Boros Imre és neje 20, Tamás Lajos és neje 35, Bóna Imre 10, K. Nagy Lajos 10, összesen 75 Lei.

III. *Imaház-Iskolára*: Sáfian Józsefné 12 Lei.

IV. *Jótanulók vizsgai jutalmazására*: Barna Sámuel 100 Lei.

Anyakönyvi adatok

1923 március 15—31-ig.

Születtek: Székely Piroska, Tóth Zsigmond Ernő, Nánásy Irén, Fiók János, Nagy Piroska, Balogh Sándor, Sipos Erzsébet, Csonka Irén, Kovács Sándor József, Konkoly Mária Magdolna, Szilágyi Erzsébet, Molnár József, Lakatos Margit, Molnár Géza Lajos, Gál Ferencz, Szűcs József, Kulics István.

Megesküdtek: Szabó Sándor ref.—Horváth Mária ref., Dombrády József ref.—Kalmár Róza ref., Halász Sándor ref.—Nagy Etelka ág. ev., Szilágyi András r. kath.—Basa Ilona ref., Molnár Lajos ref.—Szalai Gizella ref., Bóna Imre ref.—Nagy Erzsébet ref.

Meghaltak: özv. Szabó Lajosné 68 év, Bundik Klára 48 év, Katona Ferenc 59 év, Dancs Anna 1 óra, Horváth Antal 23 év, Dancs Ferenc 57 év, Gyenge Róza 45 év, Csiszár Sándor 56 év, Bondár József 12 év, Debreczeni Albert 53 év, Pénczes Juliánna 76 év, Kovács Kálmán 8 nap, Almási Sándor 1 év, Porkoláb Juliánna 1 év.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, este fél 6 órakor Csernák Béla lelkész.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, délután 3 órakor Varga Gedeon s. lelkész.

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Az új énekeskönyv ára 33 Lei

Az olasz-í papszékre fekete terítőt készítettek: özv. Maklári Kiss Gyuláné és asszonytársai; a költségekből az oroszánrész e buzgó, áldozatkész asszonyunkat illeti. Ugy néki, mint a munkában, a gyászterítő előállításában résztvevő társainak hálás köszönetünket nyilvánítjuk.

A marashéolzi egyház templomát Dósa István és Tóth Mihály urak, mintegy 3000 Lei költséggel, kívül-belül bemeszeltették s a torony fedelét befestették. Báró Bánffy Dániel a templom fedelének befestését végeztette el, 1800 Lei-nyi költséggel. — Mezőméhesen Br. Incédi Ádám s neje Illyés Nelli [L. Kolozsvár] és dr. Horváth Miklós s neje Illyés Helén [L. Torda] az idei kemény télben a tűzifa szükségletnek kielégítésére 9 hold erdő fatermését adták el a lakosoknak, melyből 5 holdat a ref. és a vásárlásban hozzájuk csatlakozó nem ref. hivek vettek meg, akik hálából 2 nyilat a ref. iskola, 2 nyilat a ref. egyház, 1 nyilat a ref. egyh. „Hangya“ szövetkezeti bérháza részére kifizettek, levágtak és hazaszállítottak díjmentesen, ami összesen 3—6000 Lei értéket képvisel az egyház javára ma „fában!“ Mekkora áidás ez ott a Mezőségen!

„Gyeriayfény“ című havi missiói folyóiratát a brailai egyház buzgó lelkésze, Torró Miklós 6 évi szünetelés után újból megindította. Szerkesztőség: Braila, Bulevard Carol 213. sz.

Szép példát adott egyháza iránti szeretetének a gyulai gyülekezetben Tar Ferenc presbiter, aki maga közel kétmillió adományával egy nagy harang rendelését tette lehetővé. Nevezett földműves és családalan ember, aki így áldozatkésztségével a gyülekezet szívébe belevésztette emlékezetét és beírta nevét az utókor számára.

Hat hét alatti 102 mulatság. Január 1-től február 21-ig Debrecenben összesen 102 mulatságot tartottak. E mulatságok vigalmi adója kb. 25 millió koronát tett ki. Ha hozzávesszük ehhez az összeghez azt a tenger pénzt, amit a mulatozók elköltöttek, talán 100 millió koronára rug az az összeg, amit így eltékoztak. Mennyi nemes ügyet lehetett volna ezen a pénzen előbbre vinni.

BÉRES KÁROLY

KÖNYVNYOMDA

PAPIRRAKTÁR

AZ „EGYHÁZI ÉS ISKOLAI SZEMLE“
A „MAGYAR REFORMÁTUS NAPTÁR“
kiadóhivatala

Oradea-Mare
Nagyvárad
Ferdinánd kir. út 14

„Orient“ Általános Biztosító Rt.

Oradea-Mare-Nagyvárad,
Szalárdi-utca 4. szám.

ELFOGAD: élet-, tűz-, betörés-, baleset-, szavatosság- és jég-biztosításokat a legelőnyösebb feltételekkel és legolcsóbb díjakkal.

Kartelen kívül!

17

Agárdi István mázoló és bútorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: bútorok bármilyen festését, épületeken ajtók, ablakok, tüdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sűrűkerítéseket a legelsőbrangu alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és partfogást kér. Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 19

1. sz. „Ulpia“ (Emke) épület

Egy koszorút adok

5—10

ingyen

a vidéki vásárló közönségnek!

Ingyen temetési eszközök a helybéli szegényebb sorsú családoknak, kik a temetkezéshez szükséges árukat nálam szerzik be. — Tisztelettel

Germán Károly özvegye

„Kegyület“ Keresztény temetkezési intézet. NAGYVÁRAD, Fekete Sas-passage. A vaskereskedésben külön osztály.

Bódis Ferencz

ékszerész

Ferdinand király-út
(Rákóczi-út—Fő-u.)

2

18—26

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt“ gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

18

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Református vagy-é?

(Folytatás)

Ez a diadalt arató Megváltónk, az Ő szentes uralmával aztán, ami életre kelt magyar református egyházunkat s annak hiveit egész valójukban olyanokká tette, mint a fentebb írott őskeresztyének voltak. Lelküket, testüket, életüket, javaikat Krisztus követésében, Isten dicsőségére áldozták. Olyanok voltak Isten dicséretében, mint az ősidőben élt keresztyének: egyszerűek, de forró szent hevülettel tisztelők. Nagy árvaságukban felcsendült naponként a szent zsoltár és dicső ének ajkukon. Valóban szent lett nekik a szentírás, mert nemcsak olvasták az igehirdetését, nemcsak hallgatták, de aszerint éltek ők. Természetes következménye volt ennek a bűnök elleni kérlelhetetlen harc magukban ép úgy, mint gyülekezeti közösségükben. Lelki megújulásuk háborus lerombolások keserves idejében történt és mégis az áldozatos élet emelte, temérdek számban, emelte a templomokat, iskolákat, szeretet intézményeket. A nagyobb gyülekezetekben ma is meglevő, régi időkből maradt szegényházak [ispótyok] tanui ennek. A tanítóikat, papjaikat ingyen nevelő kollégiumok, az ezekbe tett alapítványok, az egyházra testált földek, házak, mind az Ő Krisztusért javaikat is áldozni tudó életük bizonyosságai. Ami őseinknek azonban életök sem volt drága az Ő hitökért. Tudjuk a vallásüldözések idejéből, mily sok református ősiünk sinylett a börtönben, ment gályarabságra, égött el a máglyán s végezte életét a bitón. Bizonyosság reá történelmünk, hogy több évszázadon által békés, munkás polgárok, előkelő tisztviselők, kegyes életű tanítók, papok, gyöngye lelkű nők ezreire várt és jött ilyen sors. És ők fölvetették a nehéz keresztet s derült nyájias arccal és hű szívvvel hordozták azt sokszor évekig, évtizedekig. Nem szégyellték megváltójukat, nem félték hitet tenni Róla és Ő csodás emberfeletti erőt adott nekik. A szenvedések irtózataiból ilyen üzeneteket küldtek övéiknek, gyülekezeteiknek:

„Maradj meg mindvégig igaz vallásodban,

amelyet tanultál, ne állj hátrább abban, Ne busulj, bár kárt vallj minden jószágodban, Higyjed együtt leszünk Isten országában.”

Amíg e nehéz, kegyetlen idők ezer bántásainak viharában éltek, virult az egyház és annak minden közintézménye.

Jöttek aztán a békésebb idők egyházunkra, hiveinkre, de ezzel együtt a régi hit, az egymásért élő szeretet, áldozatkészség halványodni kezdett, — de mégis élt és föl-föllángolt a régi tűz parazsa, a régi hit teremő ereje. Amde mind ritkábban, míg immár hosszú évtizedek során, mintha kialudt volna az. Eljött a romlások ideje, amikor nem a hitbéli áldozatosság, hanem az állami pénz táplált. Az éltető ereje ezzel aláhanyatlott egyházunknak s most már ezer bajban, ezer vádolást szól nekünk.

Ezért jött el az ideje, hogy felteszi és feltelesszük a halálosan komoly kérdést: magyar református vagy-é te?

Nekünk tudnunk kell azt, hogy a magyar református keresztyén, azoknak az őskeresztyéneknek és a reformáció formálta hitű ősöknek vagyunk egyenes utódai, akikről fentebb szövelünk s akiket ott jellemeztünk. Mi tehát csak akkor mondhatjuk magunkat igazán magyar reformátusoknak, ha egész énünkkel olyanok leszünk, mint ők. Am hol vagyunk mi tőlük? Ki meri közölünk belső megnyugvással állítani, hogy ő feltett kérdéseinkre az írás értelmében igen-nel felelhet?

Tudom, vannak, kik egyáltalában nem is felelnek e kérdésre vagy akik azt felelik: annak születtem, hát az vagyok! Milyen szálnalmas lelkek az ilyenek, hisz' ezek sem a beteg lelküket, sem a beteg anyjukat [anyaszentegyházat] nem akarják gyógyítani. Ezeknek szól az Idvezítő igéje: „Jaj néktek . . . hisz magatok ellen tesztek bizonyosságot, hogy fiai vagytok azoknak, akik megölték a prófétákat!” [Máté 23:31.] Ne legyünk ilyenek, hanem a komoly ember elhatározásával feleljük azt: én valóban magyar református keresztyén akarok lenni! Hogyan?

Megkérdelem tőled: kié a te, életed, kinek dicsőségét szolgálod te? Nos, ha te valóban magyar ref. keresztyén akarsz lenni, akkor így felelsz: én az Isten dicsőségét akarom szolgálni életemmel, javaimmal, enyéimmal. Helyezd hát magadat, tiedet, javaidat, a Krisztus uralma alá, hadd legyen megújulása a te életednek minden vonatkozásában s általad gyógyulása az anyaszentegyháznak is. Mert Krisztus uralma alatt megújul a te életed. Ugyanis akkor nappalod hajnalán ép ugy, mint alkonyán, fölcsendül a régen, — talán gyermekkorodban, — zengett ének a te hajlékodbán, előkerül a porlepte öreg biblia, mint hajdan zsoltáros, bibliás őseid házában. Akkor a te önző, békétlen lelked a ma sok zaklatásai között is, türelmesen váró békés, boldog lélek lesz, olyan, aki a bűnöket utálja és a Krisztusért áldozni tud. Az ilyen lélek, munkás élet, minthogy a valódi keresztyénség örök, szüntelen munkásság az Istenért, emberért, az egyház intézményeiért — s minden áldozat árán is.

Ilyen munkás keresztyén élet mellett nem lesznek helyiségeinkben a diszes korcsmák mellett disztelen, vakolat nélküli templomok és más egyházi épületek; akkor nem cifrán öltözött föl-ékesített gyermekek, emberek ülnek az ódon, romlásában disztelen templomban és iskolában és nem lesznek a hivek szűkkeblősége miatt szinte koldus-szegényen élő papok és tanítók. Bizonytal akkor nem az állam nyújtotta segítség mankóján jár az egyház és nem az államtól várja, hogy nekünk iskolákat, tanító- és papképzőket állítson és tartson fenn, hanem a buzgó hivek áldozatából épülnek, virulnak ezek és hirdeti benne minden az Isten dicsőségét. [Mint régen az ősök idején!]

Mindez meglesz, mindez így lesz, ha te magyar református keresztyén leszel valóban
Légy hát az!

Visk.

Peleskey Sándor.

[Vége]

Áldozatkészség

A) Olasziban:

1. *A szegényeknek*: Török Károly 10, Papp Margit 20 Lei.2. *Husvétkor legátusok díjába*: Papp Ferencné 25, Fazekas Jánosné [N.-Szalonta] 10, Kovács Mihályné 20, Száva Antalné 20 Lei.3. *Velencei imaházra*: R. M. [II-ik részlet] 500 Lei.

B) Ujvároson:

1. *Husvétkor legátusok díjába*: Fényes Loránd 100, Fekete Imre 30, Mezei Mihály 15, Vasady Ferenc 5, Jámbor Lajos 10, Vékony Bálint 20, Gyórfi István 20, Fekete Ferencné 10, Baranya Andrásné 10, Rácz Jánosné 50, Takács Andrásné

10, Péntes Sándor 10, Papp János 10, Goldberg Ferencné 10, Serfőzőné 10, Szász Károlyné 20, Tiszay Jánosné 20, Balaton József 30, Szántay Etelka 10, Simándy István 5 Lei.

A királyhágómelléki református egyházkerület közgyűlése.

Egyháztörténetünkben emlékezetes lesz a királyhágómelléki egyházkerületnek folyó hó 11-én tartott közgyűlése, amelyen Sulyok István püspök és Domahidy Elemér főgondnok elnöklelte alatt az egyházmegyék képviselői csaknem teljes számban voltak jelen. Itt láttuk az egyházkerület lelkesi főjegyzőjét,

Soltész Elemért, aki bucsuzni jött; Szabolcska Mihályt, a temesvári költő-papot, esperest, akinek a megjelenésével valami derült világosság áramlik be a terembe. Itt láttuk a magyar reformátusság színét-javát, Máramaros-szigettől-Szigetujfaluiig.

Bucsuzásul nagyszerű gesztussal egy püspöki segédlelkészi állással ajándékozta meg a kerületet, amennyiben az ő fáradsága révén a kerületi pénztárba befolyó zsoltár jutalék terhére egy segédlelkészi állás szervezését hozta javaslatba, rámutatván arra, hogy a kerület szolgálatában fáradozó két nagyváradi lelkész mennyire tulvan terhelve munkával. Az indítvány főlemelő hatása alatt állottunk még, mikor a referens az ez évi február hó 27-ik napján Kolozsvárott tartott értekezlet jegyzőkönyvéhez ért, amelyet csendben hallgatott meg a gyűlés

hogy az egyházkerület ügyeinek intézését az Egyházi első törv. cikk 179 és 184 §-aiban megjelölt funkcionáriusokra bizza. Együttal azonban fölír a Kultusz miniszterhez, megsürgeti, hogy Őfelsége a Királynál az egyházkerületet szervező közgyűlés egybehívására a felhatalmazást eszközölje ki, a királyi biztos kiküldése iránt intézkedjék, hogy az egyházkerület szervezése megtörténhessék. —

a két elnök meleg-tapsviharban hagyta el helyét, s a gyűlés további folyamán az elnöki tisztet Széll György legidősebb esperes és Babós János legidősebb gondnok látta el.

A gyűlés további folyamán megállapította a kerület az egyetemes stóladijakat, amint következik: A) *Lelkészeknél*: 1. Anyakönyvi kiadványok

dija 20 L. 2. A családi értesítőben minden egyes adat után az egységár fizetendő. 3. Keresztelés dija a) templomban vagy a lelkészi hivatalban 20 L., b) magánháznál 100 L. 4. Esketés dija a) templomban kanonikus napokon 50 L., b) más napokon 80 L., c) magánháznál 150 L. 5. Imádságos temetések dija a) templomban 60 L. b) háznál 100 L. 6. Temetés beszéddel a) templomban 100 L., b) háznál 150 L. B) *Énekvezéreknél*: 1. Énekszós temetés dija 40 L. 2. Imás temetés háznál 50 L. 3. Imás temetés a templomban vagy beszédes temetés a háznál 60 L. 4. Beszédes temetés a templomban 80 L. — A határozat érintetlenül érvényben hagyja a helyenként szokásos kísérési díjakat, ami Nagyváradon 50 L., egyik városrészből a másikba átkísérésnél 100 L.

Messzeható a közgyűlés az a határozata, amellyel fejenként 20 Lei közigazgatási adót vet ki, hogy ebből a közép és elemi iskolákat — ott ahol szükséges — segítse. Első tekintetre megdöbbenő nagynak tetszik ez az adó — ha nem éri is el az erdélyi 30 Lei adót; de az élni akarás jele. Mert vagy áldozatot hozunk, hogy éljünk, — vagy ha nem hozunk áldozatot: méltók vagyunk, hogy nyomorultul elpusztuljunk, mint elkorcsosodott fajzat.

Egy igen tiszteletre méltó, áldozatkész embert eskettünk föl az egyik tanácsbírói tisztségre: Tegledi László szigetujfalusi birtokost, [Temes m.] aki szívvvel, lélekkel ajánlotta magát egyháza szolgálatába e nehéz időkben.

Az ujjvárosi Ref. Egyházi Énekkar

1923. évi ápr. hó 14-én a Kath. Nőbzen tartandó dalistentélyének műsora:

Konferál: Dr Kazai Kálmán.

1. „Falu végén kurta kocsmá”. Műdal. Előadja az Énekkar.
2. Kuplék. Előadja: Madas István színművész.
3. „Nyári este furulyaszó hallatszik”. Népdal. Előadja az Énekkar.
4. Kuplék. Énekli: Stoll Béla színművész.
5. Vig monolog. Előadja: Ifj. Cser János.
6. Népdalok:
 - a) Régi nóta hires nóta.
 - b) Piroslík a bakar.
 - c) Nem vagyok én nagyon kényes.
 - d) Szép vagy Angyalom.
 - e) Jer hát, jer hát kedves Rózsám. Előadja az Énekkar.

Karvezető: Lobermayer Gyula zenetanár.

Kezdeté fél 9 órakor.

HIREK.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla lelkész.

Ujjvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész.

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Presbyteri gyűlést tartunk vasárnap délután 5 órakor.

Az új énekeskönyv ára 33 Lei

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ára nagyság és minőség szerint: 80, 60, 50, 45, 35, 10 és 8 Lei. [E két utóbbi Uj-szövetség.]

Soltész-téle Konfirmációs Káté kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ára 5 Lei.

Az ujjvárosi énekeszéri állásra pályáztak:

Aracsi Géza dálnoki, Béczi Ernő szilágypeéri, Bordás Imre nagyszalontai, Erdei Sándor patóházai, Ladányi Ödön szilágysomlyói, Lobermayer Gyula nagyváradi, Ölyű's Lajos kőszegremetei, Szűcs György beregszászi, Varga Ferenc érmihályfalvai, Vászár helyi Márton dési énekesz. A próba éneklés vasárnap délelőtt 11 órakor az ujjvárosi templomban; a presbyterium a választást ugyanaznap délután 5 órakor ejti meg.

Papok szabadnapja. Az egyik holland egyházi lapban egy lelkész azt indítványozza, hogy vigyék keresztül az összes hollandi gyülekezetekben azt, miszerint a gyülekezeti tagok a papokat szombat délelőtt soha semmivel ne háborgassák, hogy nyugodtan irhassák meg prédikációikat. Érdekes és praktikus gondolat, de csak ott van létjogosultsága, ahol a pásztori munka valóban intenzív s a papot egyébként a hét minden napján szakadatlanul igénybe veszi hivatala.

Angol vasárnapok. Az angol vasárnapokat régóta mintául állítják elének a Kontinensen és ami a nyilvános életet illeti, néhány év előtt még joggal is. A magánéletben azonban másképpen volt és nem volt jobb a helyzet, mint más országokban. Az angolok maguk is azt szokták mondani: Irországból egyszer mennek az emberek templomba, Skóciában kétszer és Angliában egyáltalában nem. Az irek vasárnap másik felét politikai gyűlések tartására használták fel, vagy versenyekre jártak, szóval a sabbathnak templombajáró megtörői voltak, ahogy az angolok szokták mondani. Ők maguk azonban, [t. i. az angolok] megtörték a sabbath törvényét, úgy, hogy a templomba csak el is mentek volna

A nyilvános életben azonban másként nézett ki a dolog. Színházak, futball- és krikettmezők, vasárnap zárva voltak és nem látogathatta őket senki. Ekkor kezdték a vasárnapi hangversenyek bevonulni a nyilvános életbe. Majd utána megnyitották a muzeumokat, végül pedig megnyitottak egyes mozgószínházak is és most Londonban egy lépéssel továbbmentek, amennyiben a sporttelepeket is megnyitották vasárnap, a kerületi tanács ellenőrzése mellett. Egy presbiteriánus lelkész megpróbált ez ellen ugyan elvi alapon tiltakozni, ez azonban nem sokat használt, mert lényegében már Londonban is feladták a vasárnap megszentelésének bibliai elvét. Viszont azonban tény az, hogy szükség van a vasárnap nyugalma, hogy a vasárnap megszentelésének megfelelő légkört teremtsen. E nyugalmat azonban csak az Isten kijelentett törvényeinek következetes alkalmazásával lehet megvalósítani. Nálunk mint látjuk, egyre-másra nyílnak meg a városokban a mulatóhelyek s főleg városon és falun egyaránt folyik a vasárnapi dorbézolás.

Kizárás a ref. egyházból. A nyárad-szentannai egyházközség presbyteriuma Berecki Károly nyárad-szentannai lakost különböző egyházellenes magatartása és eljárása miatt az egyházközségből kizárta. Berecki a presbyteriumot emiatt rágalmazásért beperelte. A járásbíró a presbytereket a vád alól felmentette, azzal az indokolással, hogy a presbyterium fegyelmi jogokat gyakorolhat, ilyen jogát a törvény kifejezetten elismeri, már pedig, ha fegyelmi joga van, annak gyakorlásáért felelősségre csak saját egyházi felettes szervei által vonható.

Megható ajdóalkézség. Egy Hollandiában tartózkodó magyar református lelkész leveléből idézzük a következő részleteket: „Zandvoortban ma 400 forint a segélypénz és 81 gyermek helyezhető el. Prédikációm után egy nehéz arany férfi gyűrű, este pedig egy arany női mellű is volt a perselyben... Sok helyen éreznem kell, hogy kimerítette az embereket a sok adakozás... Egy öreg házaspár, akiknek az ellátáson kívül évi 50 forint jövedelmük van: 10 forintot küldtek a perselypénzhez. Egy szegény özvegy asszony beszédem után minden pénzét, 50 centet, odaadta, sőt még a szomszédjától egy forintot kért kölcsön s a templom előtt sirdogált kijövet után, hogy nem adhatott többet”.

Gazdag országok. Kaliforniában minden öt polgár közül egynek automobilja van. Az Egyesült Államokban minden tíz lakosra esik egy automobil. 1922-ben Amerika 123 automobilgyára egy millió gépkocsit gyártott.

Szerezzünk előfizetőket lapunk részére!

BÉRES KÁROLY

KÖNYVNYOMDA

PAPIRAKTÁR

AZ „EGYHÁZI ÉS ISKOLAI SZEMLE”
A „MAGYAR REFORMÁTUS NAPTÁR”
kiadóhivatala

**Oradea-Mare
Nagyvárad**

Ferdinánd kir.-út 14

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liskaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

19

Egy koszorút adok

ingyen

a vidéki vásárló közönségnek!

Ingyen temetést eszközölök a helybeli szegényebb sorsú családoknak, kik a temetkezéshez szükséges árukat nálam szerzik be. — Tisztelettel

German Károly utóda

„Kegyelet” Keresztény temetkezési intézet. NAGYVÁRAD, Fekete Sas-passage. A vaskereskedésben külön osztály.

6-10

Bódis Ferencz

ékszerész

Ferdinand király-út

[Rákóczi-út—Fő-u.]

2

19-26

Agárdi István mázoló és bútorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: bútorok bármilyen festését, épületeken ajtók, ablakok, ürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sirkéretéseket a legelsőbbbrangu alumínium (ezüst) festékkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és pártfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.)**
1. sz. „Ulpia” (Emke) épület

19

„Orient” Általános Biztosító Rt.

Oradea-Mare-Nagyvárad,
Szalárdi-utca 4. szám.

ELFOGAD: élet-, tűz-, betörés-, baleset-, szavatosság- és jég-biztosításokat a legelőnyösebb feltételekkel és legolcsóbb díjakkal.

Kartelen kívül!

18

Református Híradó

Vallásos irányu néplap, Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

A teremtett világ sóvárgása.

... „mert a teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiának megjelenését. Róm. 8: 19.

Te, a te családod, rokonaid, ismerőseid, a város vagy falu, melyben laksz, sőt az egész teremtett világ sóvárog és vár, vár valamire. Az emberiség erőltetett nézéssel néz előre, mert homály van az ember körül, sűrű sötét éjjel. Az egyik gazdagságot, pompát, a másik rossz lelkiismeretére olcsó megnyugtatót vár. S így várnak mindenfelé mindenfelét, így sóvárog a teremtett ember valami után.

És neked s a tiednek mást kellene várnai, más után sóvárogni. Hiszen látod e tiszavirág-élet igen rövid voltát! S mi lesz veled, ha még e rövid életben is csak mulandókra vársz?

Ime, így látjuk mi a valóságot. De Isten részéről nézve másképen áll az! „Mert a teremtett világ hiábavalóság alá vettetett” — önhibájából, de nem reménység nélkül. „Mert a teremtett világ — Isten mondja ezt! — sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését.”

- Az Isten fiai az angyalok. Az Ur Jézus

visszajövelekor a királyi menet előhírnökei. Az ő trombitájuknak szava jelzi majd a hiábavaló várás elhalását s az ő diadalt jelző trombitálásuk nyomán megjelenik majd az ég peremén Ő, akit egyedül érdemes várnai, akit neked is várnod kellene.

Ez a hiábavalóság alá vetett világ az Ur Jézus után sóvárog. Csakhogy nem akarja azt beismerni. Édesebb neki a bűn és szebb a Sátán förtelmes járma, semmint Annak a csendes szeretettel hívó szava, aki vérét ontotta érette.

Te és a te családod, ismerőseid, mi után sóvárogtok? A Sátán parancsára a bűnös ember szemével elferdítve, meghamisítva óhajtod-e nézni továbbra is a teremtett világ sóvárgását? Felszakadt-e már bűnös életed legvalóbb mélyéről az első felkiáltás, az első mea culpa?

Mert csak így sóvároghatsz az Isten fiainak megváltó kürtzengése után.

Mert másképen az a kürtszó az örök elátkozottságnak, a sóvárogva várt s elékezett örök halálnak legelső perce lesz.

Galambos Zoltán.

A megmentett biblia.

1555-ben, mikor Anglia trónján a kegyetlen Mária királynő ült, volt Angolországnak egy falujában egy kovács, aki 15 éves, korán anyátlan maradt kis leányával egy félreeső házikóban éldegélt, amely mögött egy kis kert volt. Előtte meg egy másik szegényes épület, a kovácsműhely. A kovácsműhelynek az országutra nyíló nagy ajtaján kívül még hátul is volt egy kis bejárata, amely egyszerűen deszkával volt betámasztva. Ezen a nyíláson bukkantott be édesatyjához sokszor a kis Eszter, a kovács kis leánya, mikor atyját munka közben felkereste.

Egy napon megint így lopózkodott be teljesen csendben a kovácshoz, anélkül, hogy az észrevette volna. Láttá amint atyja egy darab vassal kopogtatta a nagy gerendát, amely a műhely egyik sarkától a másikig ért. Ahogy ütögette a gerendát, hát egyszer a gerendából kiesett egy darab fa s a fa mögött egy nagyobb nyílás tárult fel.

Ebbe a nyílásba a kovács egy fekete bőrbe-kötött könyvet rejtett el. Aztán a lyuk nyílását

megint a kiesett faékkal gondosan elzárta úgy, hogy még az éles szem sem igen vehette ki, hogy ott valami rejtekhely van. Mikor a kovács hátra fordult s maga előtt látta a leánykáját, összerezdült, aztán megkérdezte:

— Láttad, mit csináltam?

— Igen atyám, a szent bibliát elrejtetted a gerendába. Nagyon jó rejtek ez apuska, ott ugyan sem pap, sem katona meg nem találja a bibliát.

— Jobb volna kis leányom, ha semmit sem tudnál erről a rejtekhelyről. Még utóljára is bajt hoz rám, hogy láttad a dolgot. A világon senki-nek el ne mondd, hogy mit láttál. Tudod, mikor a mi jó öreg tiszteletesünknek a királynő porosz-lói elől külföldre kellett menekülnie, ő adta nekem a szent könyvet s nekem megkellett ígérnem, hogy úgy vigyázok rá, mint a szemem fényére. Tudod, hogy attól fogva a királynő az egész országban összeszedette és megégettette a bibliákat s rettenetes szigorú büntetést szabott azokra, akik még bibliát tartanak s abból olvasni mernek. Egész a tengerpartig nincs egy biblia sem a mi bibliánkon kívül. Többet is ér ez, mint az összes gyémántok

A presbyterium gyűlése.

Az április 15-iki gyűlés a kántorválasztás jegyében folyt le, melyen a presbyterek csaknem teljes számban megjelentek. A gyűlésen Sulyok István lelkészelnök és dr Thúry Kálmán főgondnok elnökölték:

1. Az esperesi körlevél kötelességévé teszi a presbyteriumnak, hogy április 1-től kezdve ugy a templomokban, mint az iskolákban az új énekeskönyvnek kizárólagos használatát vezesse be.

Tudomásul szolgál.

2. Esperesi körlevél felhívja a figyelmet a Braziliába való kivándorlásra csábító ügynökök lelketlen munkájára. Kötelességévé teszi a lelkészeknek és presbytereknek, de minden egyháztagnak is, hogyha tudomásukra jut ilyen eset, világosítsák fel a kivándorlási ügynök hálójába került szerencsétlen áldozatot, hogy a vesztébe rohan, mert Braziliában rabszolgamódrá fogják munkaerejét kihasználni, másrészt pedig a gyilkos éghajlat időelött elsorvasztja életerejét.

A presbyterium teljesen osztja a körlevél nemes célzatát s a maga részéről mindent megtesz annak érdekében.

3. Az egyházkerületi közgyűlés elrendelvé a szavazást Soltész Elemér lemondásával megüresedett egyhker. lelkészi főjegyzői tisztségre:

a presbyterium a maga hatos szavazatát Csernák Béla nagyváradai lelkész-esperesre adta, aki mellett az egyházkerület egyeteme is már a múlt heti gyűlésen egyhangulag megnyilatkozott.

4. Lelkészelnök ismerteti az Egyh. törv. I. t.-c. 117., 118. §-nak a kántorválasztásra

vonatkozó rendelkezéseit, továbbá a pályázati hirdetmény feltételeit, annak eredményét és a próbaéneklés lefolyását. Ezek után az elnökség a törvény értelmében a titkos szavazást elrendelvé: annak tartamára a gyűlést felfüggeszti.

A kiküldött szavazatszedő-bizottság előtt le-szavazott 43 presbyter, akiknek szavazata eképen oszlott meg: Vásárhelyi Sándor 22, Ladányi Ödön 12, Szücs György 7, Lobermayer Gyula 2 szavazat.

Elnök a gyűlést ismét megnyitván, megállapítja, hogy a választás szabályszerű lefolyása ellen senki óvást nem emelt, ennél fogva:

a törvény szerint megkívánt abszolút szótöbbséget elnyerő Vásárhelyi Sándor dési kántortanítót: a nagyváradai ref. egyház törvényesen megválasztott orgonistakántorának kihirdeti.

—y

Áldozatkészség

A) Olasziban.

1. Velencei imaházra: Fajzi Lajos 20 Lei. Egy kereskedelmi tisztviselő jutalékának 10%-ába 300 Lei.

2. Szegény gyermekek tandijára: Papp Dezső 250 Lei.

3. Szegényeknek: Molnár Albert 100 L.

B) Ujvároson.

1. Az orgona renoválásakor: Széles Sándor asztalosmunkát végzett, mintegy 300 Lei értékben. Czakó Lajos villanycsengőt készített, mintegy 400 Lei értékben.

a király koronájában. Tizenöt éves vagy Eszter, s így feléred ésszel, hogy nagyon fontos dologról van szó. S azért nem is kell többet mondanom.

— Ne féj atyám, — felelt Eszter — tőlem senki sem tud meg semmit a bibliánkról.

Mint e szavakat mondta, egészen elfehéredett. Nagyon jól tudta, mit jelent ez az egész s mi lehet a következménye.

Akkortájt mikor ez az eset történt, gyakrabban jött egy plébános a szomszéd faluból a kovács helységébe, hogy misét olvasson s az embereket újból visszaterelje a római egyházba. Mivel azonban a helység lakói valamennyien át voltak hatva az evangéliumtól, a templom mindig üres maradt. Ez aztán nagyon bántotta a papot s elhatározta, hogy bármi módon, de megtöri a község lakosságát. Elhamarkodottan azonban semmit sem akart tenni. Arra szánta hát magát, hogy amennyire csak tudja, kikémseli az embereket s viselkedésüket s kémselődésének az a biztos meggyőződés lett a vége, hogy a faluban valamelyik házban még mindig van egy biblia, ez a hatalmas könyv. S ez a könyv csak a kovácsnál lehet, mert a faluban csak a kovács tudott olvasni.

A pap azon volt, hogy a bibliát kézre kerítse, de minden nyomozása hiábavaló volt. Erre a hatóságoknál panaszt tett a község lakói ellen, aminek a következménye az lett, hogy egy szép napon egy királyi tiszt vezetése alatt hat katona jött a helységbe. Ezen a napon a kovács éppen nem volt odahaza. A tiszt felszólította a helység lakóit, hogy szolgáltassák ki a bibliát. Erre azonban az emberek egyenkint kijelentették, hogy náluk nincsen könyv.

A katonák az összes házakat a tetőtől a fundamentumig túvé tették s kijelentették, hogy ha biblia napfényre nem jön, felgyújtják a falut. Ez azonban nem igen volt inyére a papnak, mert tudta, hogy ha a falu leég, akkor abból nem igen lehet tizedet várni.

— Hagyjátok a többi házakat békében — mondotta a katonáknak. A biblia csak a kovács házában lehet.

Közben az idő nagyon előre haladt s a katonáknak sietve tovább kellett masirozniuk. Ezért elhatározták, hogy nem keritenek nagy feneket a dolognak, hanem egyszerűen felgyújtják a két nyomoruságos épületet; a kovács házat s

Az újvárosi református Énekkar dalestélye.

Néhai Gerencsér József kántor halálával árván maradt újvárosi Egyházi Énekkarunk vezetését Lobermayer Gyula ének- és zenetanár vette át ideiglenesen, míg már az új kántor állását el nem foglalja. Lobermayer Gyula régi karvezető, ki a nagyváradi Gutenberg Dalkörrel sok diadalt aratott a nagykárolyi dalversenyen. Övé az oroslánrész az április 14-iki dalestély sikeréből is. Az énekkar tagjai pompás érzékről és fegyelmezettségről tettek bizonyosságot s ének-számaikkal elragadták a hallgatóságot.

Az estély hangulatát ifj. Cser János vigszavalata, Madas István és Stoll Béla színművészek és a mi örökifju doktorunk dr. Kazay Kálmán fűszerezték.

Felülfizettek: Sulyok István, dr. Thury Kálmán, dr. Szeghalmy Sándor, Papp Dezső, ifj. Mónus Sándor, Kiss Tivadar, Kimpál Gábor, Gyrdán Döme, ifj. Varga László, Tarsoly János, Acélhang Dalkör, Gutenberg Dalkör 100—100, Béres Károly 150, Sarkady Zoltán 90, Deutsch futárhoza 75, Széles Sándorné 60, dr. Olasz Béla 60, Csernák Béla, Nagy Vilmos, Zemplényi Sándor, özv. Juricskay Dezsőné, Szabó László 50—50, Mester Mihály, Kállay Elek, Kondor László, Cser József 40—40, dr. Kazay Kálmán, Czakó Lajos, Nagy József, Sinka László 30—30, Debreczi Imre, K. I., Gyulay Károly, Kulcsár Sándor, N. N., Kalla Kálmán, Forgó Iluska, Bondor Mihály, Puskás Károly Szondyné, Oláh Lajos 20—20, Vasadi Ferenc, Óváry Margit 10—10 Lei.

Buffet részére adakoztak: Szűcs Józsefné és

Deczki Sándorné gyűjtőivére: Szűcs József 50 L. és 5 l. bor. Deczki Sándor 1 sonka és 5 l. bor. Deczki Mihályné 20 L. Tem Margitka 1 torta. N. I. 20 L. K. Nagy Lajos 50 L. Orbán Ferenc 5 l. bor. Juhász Margitka 10 L. Boros Ferenc 20 L. Malicza János 30 L. Petrás János 25 L. Oláh János [BFélegyháza] 25 L. N. S. 20 L. Balaton Gyula 60 L. id. Balaton Lajos 20 L. Nagy Ferenc 20 L. Ifj. Biró László 20 L. Farkas Sándorné 1 torta. N. N. 20 L. Kovács A. 30 L. Ifj. Nagy Lajos 20 L. Nagy Endréné 20 L. Lőrinczi Lajos 20 L. Orbán Józsefné 1 torta, 10 l. bor. Forgó Lajosné 50 L. Bereczki János 50 L. Póti Jánosné 5 L. Dr. Kazay Kálmáné 1 torta. Péchy Józsefné 2 torta. Oláh József 5 l. bor. Kőrösi Sándor 20 L. Szilágyi Lajos 100 L. Magel Gyula 50 L. Szilágyi István 50 L. Szilvássy István 20 L. Németh László 50 L. Bulbuka József 30 L. Leitner Ferenc sült, 25 l. bor. Takács Mihályné 10 l. bor. Pál István 20 L. Kocsis I. 20 L. N. N. 20 L. N. N. 50 L. Özv. Mellau Józsefné 100 L. Bulbuka Demeter 20 L. Ifj. Széplaki Sándorné kolbász Ludvig Lajos 50 L. Nagy Imre 50 L. Matyi József 25 L. Kovács Károly 20 L. Özv. Kovács Károlyné [Szalonta] 30 L. Papp István 20 L. Kovács József kőműves 1 torta, 5 l. bor. Mellau Károly 50 L. N. N. 10 L. Kovács Istvánné 30 L. Varga János 50 L. Ifj. Ertsey Józsefné 50 L. Somogyi István 40 L. Birinyi Imréné 40 L. N. N. 20 L. Sz. M. 40 L. Petry Margit 10 L. Dugais Lászlóné 20 L. Klein 10 L. Takács Endre 50 L. Koszta Tivadar cukorka. N. N. 20 L. Szabó Lászlóné 20 L. Tarbai Lajos 8 L. N. N. 20 L. Tándor János 10 L. Gaál Imre 10 L. Suba Mátyás 30 L. N. N. 20 L. Domokos Sándor 40 L.

a műhelyt. Ily módon egészen biztosra vették, hogy a biblia megsemmisül.

Mikor a katonák atyja házához közeledtek, a kis Eszter rettenetesen megijedt és elmenekült. Attól félt, hogy a katonák vallatóra fogják: hol van a biblia s nem szeretett volna hazudni. A háztól nem messze a cserjék között elbújt. Lassanként leszállt az éj s egyszer a leányka csak azt látta, hogy az eget felcsapó lángok festik pirosra. A lángok az ő házukból csaptak fel az égre. Ez a rettenetes szempillantás a leánykát hőssé tette. Hirtelen elfeledkezett minden veszedelemről s a lelkében csak egyetlen gondolat uralkodott: „A drága könyvet minden áron meg kell mentenem.”

Villámgyorsasággal visszasietett a szülői háza. A katonák éppen azzal foglalatostkodtak, hogy a két épület közé szalmát hintettek. Ezért észre sem vették, hogy a háztól a műhelyig, mely már lángban állott, egy emberi alak suhan tova. A leányka bátor elszántsággal hatolt be a műhelybe a hátsó bejáraton. Ott hirtelen olyan füst fogta körül, hogy szinte megfulladt bele s mindenfelől lángnyelvek hatoltak be kívülről, melyek már

megperzselték a ruháját, a haját, sőt az arcát és a kezét égették. Mindazáltal keresztül tört a füstfelhőn egész a rejtkehelyig. Hirtelen elővette a bibliát s lélegzetvesztetten menekült a szabadba. Odakint olyan sötét volt, hogy még a fel-fellobbanó lángok sem oszthatták el egészen a homályt. Senki sem látta meg. A kiskertbe sietett s ott a kerti vetemények között félig megfulladva rogyott le. Égési sebei kimondhatatlanul gyötörték.

Ezzel azonban még a biblia nem volt teljes biztonságban. Eszter észrevette a veszedelmet s ruhájába takarta a szent könyvet. Aztán az egyik nagy káposzta fej alá fájó kezével gödröt ásott s abba temette be a drága kincset. Aztán keservesen a kerti kuthoz kuszott s itt találta meg egy óra múlva a kiállott izgalomtól és fájdalomtól félig elájulva az atyja.

A hősiesség elszántsággal megmentett biblia attól fogva a család drága kincsévé lett. Eszternek valamelyik leszármazottja, tizenkettedik izen való unokája Amerikába is magával vitte, mikor néhány évtizeddel ezelőtt férjével együtt az ó-hazából az új-világ hantjaira vándorolt ki.

Fekete László 20 L. Major Ferencné sült. Özv. Baka Balázné 1 torta és sütemény. Kondor Lászlóné tészta, 5 l. bor, 1 kenyér. Szász Mihályné 20 L. N. 10 L. Lakatos István 20 L. Puskás Vilma 20 L. Tóth Lajos 25 L. Molnár Károlyné 20 L. Kiss Mihály 10 L.

Ifj. Cser Jánosné és özv. Nemes Lajosné gyűjtőivére: Ifj. Cser János 10 l. bor, 1 sonka. özv. Nemes Lajosné 10 l. bor, 1 sonka. Balaton József 1 torta, 1 sonka. Hant Frigyesné 5 l. bor, 1 sonka. Balogh Ferenc 100 L. Nagy József 7 l. bor, 50 L. Jámbor Lajosné sütemény. Juhász Józsefné sült, 1 torta. Nagy János 10 l. bor. Simon Mihály 10 L. Piskóti Albert 50 L. id. Mónus Sándor 100 L. ifj. Mónus Sándorné 1 torta, 12 l. bor. Kimpál Gáborné 100 L. Danó György 25 L. Boros János 30 L. Balogh Gy. 40 L. Báncz Nándorné 1 torta. Lovász Vilmos 5 L. Bányi Mihály 20 L. özv. Szabó Lajosné 20 L. Molnár János 11 l. bor. Molnár Erzsike sütemény. V. K. Sz. 25 L. Lerchner Ernőné 20 L. id. Cser Jánosné 50 L., 5 l. bor. Cser Lajosné 50 L. Boros Péter 1 sonka, 5 l. bor. Kovács József 1 sonka, kenyér. Weisz Mór 20 L. Szász Mihály 20 L. Sonnenwirt Simon 100 L.

Papp Ferencné gyűjtőivére: Nagy Zsigmondné 25 L. Veress Gyuláné 20 L. Kiss Gyuláné 25 L. Szántó Antal 25 L. özv. Kiss Gyuláné 30 L. Nagy Ferencné sütemény. Szikszai Aranka 20 L. Szilágyi Gézáne sült, 1 kenyér. Szatmári Mihályné 20 L. Ujlaki Károlyné 10 L. Hajnal Józsefné 30 L. Szabó Károlyné sült. Török Károlyné 20 L. Sáringerné 6 L. Szilvási Jánosné sült. Szilágyiné 5 L. Vajna Józsefné 10 L. Hódl Jánosné sütemény. Süttő Gyuláné sütemény. Szabó Lajosné 20 L. Papp Ferencné 100 L. Balogh Ferencné 40 L.

Nagy Imréné gyűjtőivére: Somogyi Józsefné sütemény. Nagy Imréné 2 drb. torta és sütemény. Lucskai Gyuláné sült. Kiss Ferencné 1 torta. Ambros Mihályné 1 torta. Kerekes Sándor 100 L. Jámbor Lajosné 1 torta. N. N. 20 L. N. N. 20 L. N. N. 10 L. N. N. 1 torta. N. N. 10 L. Vékony Bálint 20 L. Mudura György 5 L. Szabó Zsigmondné 20 L. Kurucz Gyula 20 L. Zemplényi Ferenc 10 L. Kiss Géza 20 L. Debreczeni Lajos 20 L. Nagy Lászlóné 1 torta. Blacsek Jakabné 20 L. Bulbuk Jenőné hideg felvágott. B. K.-né 30 L. Cseke Imréné sütemény. Ecsedi József 20 L. Zimányiné 30 L. Joó Lajos 20 L. Olvashatatlan 10 L. Kálmán György 20 L. Hajnal Izsó 10 L. K. J. 10 L. Németh Pál és neje 1 torta, 2 üveg likör. Banca de Credit din O.-M. s. a. 30 L. Kiss Györgyné 1 torta. Szilágyi Lajosné 20 L. N. N. 10 L. Szilas és Löwbeer 30 L. Szenszki Miklós 15 L. Cséki Kálmán 20 L. Gulyás Lajos 5 l. bor. Keller Sz. M. 10 L. Imre István 20 L. özv. Szabó

Lajosné 10 L. Schön Lipót 5 drb. vekni. Rákos Vilmos 20 L. Birinyi Jánosné 1 torta.

Nagy P. Istvánné gyűjtőivére: Vank István 10 L. Györfi Lóri 1 üveg rum. P. J. 1 üveg likör. Veress Györgyné 20 L. N. N. 20 L. N. N. 5 L. N. N. 1 torta. N. N. 25 L. Tarján Gábor 25 L. Donáth 20 L. Nagy Ferenc 1 torta, 5 l. bor. Nagy P. István 1 torta, 5 l. bor. Reigl Ernő 100 üveg szódavíz. Rauscher és Rakits 2 torta.

Bodnár Béláné gyűjtőivére: Nagy Lajos 5 l. bor. Özv. Nagy Károlyné 5 l. bor. Tarsoly János 1 torta. Órás László h.-felvágott. Kohn Salamon 2 vekni. N. N. 5 l. bor. Takács Mihály 5 l. bor. Kispipa vendéglő 10 l. bor. Fekete László 3 l. bor. Polonkai József 5 l. bor, 1 vekni. Budai Tibor 50 L. R. János 10 L. Reich Sándor 5 l. bor. Molnár Imréné kolbász. Szikszai Dánielné 50 L. János Ádámné 1 torta. Boksán Demeter 20 L. Székely Gyuláné 1 sajt, 1 torta. Ujlaky Istvánné 1 torta. Tóth Kálmán 25 L. Pénzes Mihály 20 L. Szabó László 50 L. Bodnár Béláné egy fej sajt és kenyér.

Nagy Jánosné gyűjtőivére: Ifj. Ráczné 15 L. Özv. Nagyné 15 L. Munkácsi Mártonné 15 L. Zeman Jánosné 10 L. Inczéné 5 L. Fésüsne 5 L. Szendrei Györgyné 10 L. Lukács Pálné 5 L. N. N. 15 L. Nagy János 5 l. bor. Dr. Olasz Béláné 1 torta. Papp Dezsőné 1 torta. Özv. Horváth Józsefné 5 l. bor. Horváth Zsófiika sütemény. Gieszföld Antal sült. Karalyos Sándor 1 torta. Szabó Andrásné 1 torta. Özv. Tarsoly Ferencné 5 l. bor. Halász Erzsike sütemény. Cser József 5 l. bor. Szántay János és neje sütemény. Szántay Gyula 1 torta. Zimányi András sült és tészta. Czakó Lajos 10 l. bor. Schranz Károlyné 1 torta. Andriská János 5 l. bor.

Buffetben a következő hölgyek szorgoskodtak: Bodnár Béláné, idősb. Cser Jánosné, ifj. Cser Jánosné, Cser Józsefné, Cser Lajosné, Decki Sándorné, Czakó Lajosné, Kondor Lászlóné, Nagy Ferencné, Nagy P. Istvánné, Nagy Imréné, özv. Nemes Lajosné, Oláh Józsefné, Szücs Józsefné. Fenti urnőknek, valamint mindazoknak, akik közreműködésükkel a dalestély sikerét szívesek voltak előmozdítani, ezúton mond hálás köszönetet az Énekkar választmánya.

Az új zsoltárok

börbe vagy valódi
angol vászonba való
a legocsbó árón és a legrovidebb idő alatt elkészíti

BÉRES KÁROLY könyvnyomdája

a „Corvinus” könyvtárazat képviselete
Oradea-Mare—Nagyvárad, Ferdinánd király-ut 14.

Anyakönyvi adatok

1923 április 1—15-ig.

Születtek: Györffy Anna Mária, Laczikó Ilona, Kis Margit, Szücs József, Kulics István, Ombodi Agnes, Mezey Vilma Ilona Juliánna, Mészáros Ferenc Károly, Mezei Ibolya, Klopcsa Ilona, Herr Béla, Varga Ferenc József, Pénzes Juliánna, Szabó Róza, Németi Ilona Emma, Diener Sándor, Nagy Imre, Molnár Károly, Major Lajos, Tóth Gyula, Varga Irén, Sipos Lajos Imre, Horváth Mihály, Csarkó Ilona, Herczegh Edith.

Megesküdtek: Pető Ambrus ref. — Misticzai Róza ref. Szabó Gyula Ref. — Szilágyi Irén ref. Timár Viktor r. kath — Sántha Teréz ref. Ákos Imre ref. — Jámbor Juliánna ref. Siteri Sándor ref. — Szilágyi Juliánna ref. Török Imre ref. — Kaba Mária gör. kel.

Meghaltak: Molnár Julia 78 év, Komjáti Péter 41 év, Demján Irma 9 hó, Szücs József 10 napos, Balogh Imre 26 év; Bányai Janka 70 év, Nagy Lajos 78 év, Helmeczi Róza 78 év, Patka József 60 év, Fazekas József 38 év, Török Albert 34 év, Oláh Sára 14 év, Germán Vilma 25 év, Fekete Juliánna 2 év, Veres Antonia 66 év, Mózsik Sándor 58 év, Fésüs Sándor 66 év, Vad Sabor 74 év, Bartha Balázs 78 év, Molnár Dezső 12 év, Jávai Sándor 62 év, Kenéz László 80 év, Boros Sándor — év, Telegdi Lajos 45 év, Takó József 14 év, Varga József 6 hó, Csapó Sándor 71 év, Lukács Erzsébet 1 hó, Horga Erzsébet 6 hó, Berki József 62 év, Deczki Juliánna 2 év, Szász Erzsébet 57 év.

Memento

Egy néger király keresztyén politikája.

A pozitív keresztyénség erő, élet, valóság. Európában épügy, mint Afrikában. A fehéreknel nem kevésbbé, mint a feketebőrűeknel. Keresztyén királyok ujitásaiban is.

Ime egy érdekes példa erre:

Bahuána néger törzs [Afrika] királya már régebben megtért a keresztyén hitre. Nevét [Kháma] megtartotta, de átalakult az egyénisége, az életprogramja. Megszüntette a pogányság önkényes monarchiáját, népét alkotmányos életre szoktatta s alattvalóit alkotmányos úton kormányozta. Soszhong nevű fővárosa közel a tengerparthoz igen egészségtelen helyen feküdt. Így az egész várost körülbelül 90 mérföldnyire az ország belséjébe, egészséges vidékre telepítette át. S hogy az új főváros új életébe a régi pogányság kultuszainak még az emlékei se kísértsenek, így megváltoztatta annak nevét is. Pedig egy jó 30,000 lelkes városról volt szó.

Miniszteriuma meggátolta a fehérbőrűek [angolok] kulturájának a terjesztését, t. i. a szesz-behozatalt. Sőt még a nemzeti italuk [sörféle] gyártását és árusítását is törvényileg megtiltotta.

Tanult ember volt. Jártas a keresztyén irodalomban. A modern kultúra eredményeit keresztyén politikájának szolgálatába állította. Számos iskoláiban a modern szemléltető módszernek adta az előnyt. Velített-képes előadások során maga

oktatta népét: Isten ismeretére, a keresztyén életre, Krisztus követésére. A mult hetekben fejezte be az Isten dicsőségét szolgáló földi életét 95 éves korában.

Hol vannak ma Európa fejedelmei, akik Isten országáért így tudnának vitézkedni? G. Z.

A bizalom.

Egy börtönből kiszabadult, sötét tekintetű embert, akit minden háztól elkergettek, fogadott meg egy gazda. A volt rab hűségesen szolgált, dolgozott, de másoktól különvölva, mintha mindig homlokán érezte volna, mint egy odasütött bélyeget, — bűnének nyomait.

Egy reggel a gazdája feléje kiáltott:

— János!

A volt rab eléje állt.

— János — szólt a gazda — vigye ezt az ötezer koronát a postára s adja föl. Siessen mert messze van a postahivatal!

Az ember tágranyilt szemekkel nézett gazdájára.

— Uram, — mondotta habozva — nem tudja talán, hogy én soká börtönben ültem?

— De tudom, — felelte az ura.

— És... mégis rám meri bízni a pénzt?

— Igen.

A volt rab szeméből kicsordult a könny. Lehajolt és megcsókolta azt a kezét, amely a pénzt nyújtotta felé.

— Köszönöm, — mondotta — most érzem, hogy más ember lehetek. Van még aki bizik bennem!

Elment, hűségesen elvégezte a reábizottakat. És ez az egy bizalommal teljes szó újra munkás, becsületes emberré tette egész életére.

Isten minden gyermekére ilyen nagy bizalommal tekint. Soha nincs késő az Ő reánk bízott munkáját elvégezni és a régi bűnnek emlékét is eldobni magunktól.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 óraker Gargya Géza s.-lelkész, este fél 6 óraker Csernák Béla lelkész.

Ujvároson: délelőtt 10 óraker Csernák Béla lelkész, délután 3 óraker Gargya Géza s.-lelkész.

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 óraker Kiss Károly lelkész szolgál.

Az új énekeskönyv ára 33 Lei

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ára nagyság és minőség szerint: 80, 60, 50, 45, 35, 10 és 8 Lei. [E két utóbbi Új-szövetség.]

Soltész-féle Konfirmációs Káté kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ára 5 Lei.

Böszörményi Lajos nagyszalontai református lelkész, a nagyszalontai egyházmegye esperese ebben a hónapban töltötte be lelkipásztorkodásának ötvenedik évét. Ez alkalomból egyházközsége és egyházmegyéje folyó hó 18-án meleg ünnepeltetésben részesítette a nagyérdemű férfiut, aki e ritka évfordulót életerejének teljességében érte el. Örvendező szeretettel és tisztelettel emlékezünk róla e helyen is és a mindenek áldások Istenének áldó és megszentelő kegyelmét kérjük további életére és munkásságára.

Csorja Gyula urat, a kolozsvári theologiai fakultás negyedéves hallgatóját, akit már gyülekezetünk úgy karácsonyi mint húsvéti legátusi szolgálatait után előnyösen ismer, a püspöki hivatal a nagyváradi református egyház egyik segédlelkészi állására admittálta. Az ifju tiszteletes ur f. hó 17-én foglalta el állását az olasz-i paróchián. Örömmel köszöntjük gyülekezetünk munkásai között. Isten áldása legyen szolgálatán.

Madas István színművész huszonötéves jubileuma. A múlt tavaszon ünnepeltük Tóth Elek és neje Pogány Janka színművészek jubileumát s egy esztendő sem telt el azóta, hogy a nagyváradi magyar társadalom ismét ünnepre ült össze, folyó évi április 18-án, hogy az örökifju aranyos kedélyű Madas István előtt mutassa be hódolatát negyedszázados színészkedése alkalmából. Mi nemcsak a kitünő színművészt látjuk Madas Istvánban, de a jó református, a buzgó templomlátogató vallásos lelkű embert is, aki az ünnepeltetés elragadó percében is először arról emlékezett meg, akinek mindent, életet, tehetséget, sikert köszönhet: az örömtől megteljesedett szív Isten elé borult. Áldja is meg a kegyelem Ura továbbra is, hogy még sok éveken át oszlassa lelke derűjével a mások borus hangulatát!

A legkiválóbb igehirdetők Budapesten. A budapesti egyház presbyteriuma azzal a tervvel foglalkozik, a Kálvin-téri szószék jelentőségét kidomborítandó, hogy a legjobb református igehirdetőket meghívja vasárnapi igehirdetésre. Ezt az illusztris sorozatot április 11-én dr Révész Imre debreceni lelkipásztor, volt kolozsvári theol. tanár nyitotta meg.

Egyházi legyelem Kórógyon. A kórógyi presbiterium megtiltotta, hogy a 16 éven alóliak a korcsmába menjenek. A tilalom ellen vétőket hazavezettetik s az egész község előtt szégyenkezniök kell. A fonóházat is betiltották s az egyház gondoskodik az ifjuság nemes szórakozásáról és neveléséről a téli hónapok alatt.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Templomépítés. Ez is ritkaság mai napság, hogy egy gyülekezet templomépítéshez kezdjen. Pedig nem is egy, hanem két templomépítésről van szó. Velimirovácon a régi imaházat fogják templommá építeni új toronnyal. Csácsincin pedig, ez alig 10 évvel ezelőtt keletkezett szórványban buzgó német testvéreink új templom építéséhez fognak a tavasszal. [Mindkét egyház szerb területen van.]

„Orient“ Általános Biztosító Rt.

Oradea-Mare-Nagyvárad,
Szalárdi-utca 4. szám.

ELFOGAD: élet-, tűz-, betörés-, baleset-, szavatosság- és jég-biztosításokat a legelőnyösebb feltételekkel és legolcsóbb díjakkal.
Kartelen kívül! 19

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt“ gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett 20

Egy koszorút adok ingyen

a vidéki vásárló közönségnek!

Ingyen temetést eszközök a helybeli szegényebb sorsú családoknak, kik a temetkezéshez szükséges árukat nálam szerzik be. — Tisztelettel

Germán Károly főda

„Kegyület“ Keresztény temetkezési intézet. NAGYVÁRAD, Fekete Sas-passage. A vaskereskedésben külön osztály.

Bódis Ferencz

ékszerész

Ferdinand király-út
[Rákóczi-út—Fő-u.] 2

20—26

Agárdi István mázoló és bútorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtók, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sárkerítéseket a legelsőbbbrangu alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és pártfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.)**
1. sz. „Ulpia“ (Emke) épület
20

Református Híradó

Vallásos irányú néplap. ⁰¹ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

A házasság lelki kísértései

[A reverzálisokról.]

Dr Ravasz Lászlónak a Kálvin-
téri templomban jan. 14-én tartott
beszédéből. Ef. 5., 28—32.

... Azt hiszem, nincs senki itt ebben a templomban, aki ne tudná, hogy mit jelent ez az idegen szó, hogy reverzális. Azt jelenti, hogy a házasságot kötő felek a házasság megkötése előtt megegyeznek arra, hogy születendő gyermekeik melyiküknek vallását fogják követni. Ezelőtt alig 30 esztendővel, az egyházpolitikai törvények révén jött a jogéletbe, még pedig tulzó liberális irányzattal szemben, szélső klerikális oldalról, még tulzóbb, még liberálisabb indokolással. Azzal az indokolással, hogy a szülőknek joguk van a születendő gyermekük vallásáról szabadon rendelkezni. Az evangéliumi hit erre nézve azt mondja, hogy nincs. Nincs mert Isten diszponált erről, először akkor, amikor megállapította a szülők vallását. Másodszor akkor fog intézkedni benne, amikor az a gyermek elég önálló és elég érett lesz arra, hogy ő maga tudjon határozni ebben az életkérdésben.

Egyetlen egyszer áll az anyaszentegyház egy ily nagyfontosságú döntő kérdésben az ő fiai és leányai elé, amikor az ily vegyes házasságok megkötése előtt reverzalist kérnek tőle, akkor áll az anyaszentegyház elő azzal a kéréssel, hogy: Ne tagadj meg, gondoldj rám. Gondoldj arra, hogy olyan egyháznak vagy tagja, amelynek hősei hitükért gályákra mentek. Kérdezem, hátha a Te ereidben is csörgedezik egy csepp abból a vérből, amelyik 300 évvel ezelőtt korbácsütésre serkent ki egyik ősednek a testéből, aki otthagya feleségét, gyermekeit, lemondott a hirről, dicsőségről, hogy egyedül maradjon Krisztusával egyetlenegy nyereségével, legfőbb becsületügyével, — és akkor Te képes vagy, látszólagos nyomások sulya alatt megtagadni ezt az anyaszentegyházat? — Azt az egyházat, amely bölcsönktől fogva koporsónkig szakadatlanul csak áld bennünket. Lehet, hogy Te nem tudod, mert te olyan konok vagy, hogy nem akarod meglátni, de ha eljössz hozzám, én megmutatom Neked, hogy Téged a református egyház, még akkor is, hogy áld, nevel, vezérel, ha Te nem is nyitsz be a templom ajtaján Még akkor is, ha káromolod,

Építő esetek.

(Pestalozzi után.)

Az anyák példája Azokat az embereket, de különösen a fiatal embereket gyakran kigunyolják, kik Istenfélő, kegyes keresztyén életet élnek. Egy ilyen gonosz barátoktól kigunyolt fiatal emberrel történt, hogy amikor barátai hetyke legénykedéseinek, kísértéseinek terébe esett, édes anyja, ki oly nagy szeretettel volt mindig hozzá és akit ő is lelkéből szeretett, próbálta őt a kegyes életnek, a Krisztusnak megtartani. Az édes anyák féltő szeretetével intette fiát, hogy legyen ezután is hívő jó fiu. A fiatal ember fontolóra vette az anyai intelmeket, hiszen az édesanya, vagy a gonosz barátok, Isten, vagy az ördög között kellett választania. Végre is arra a megállapodásra jutott: ha kételkedésem az Istenben, a kegyes keresztyén élet jóságában igaz, akkor az én hívő, kegyes életű jó anyám a legnagyobb bolond. De ez lehetetlen, ennek még a gondolatától is irtóztott a

fiu, hiszen az ő hívő anyja olyan nagyon jó és hitében olyan boldog volt. Elhatározta tehát, hogy inkább olyan bolond lesz, de boldog lesz, mint az édesanyja és nem olyan okos, hetyke, Istent gunyoló gonosz, mint eddigi barátai. És igen derék, jó keresztyén ember lett belőle.

Vigyázzatok anyák, apák, a ti példátok dönt gyermekeitek sorsáról.

Mi a hit? Barátságos téli estén vidáman beszélgettek a hívő doktor és a hitetlen kereskedő, miközben a hitetlen kereskedő egyszer csak azt kérgezi a doktortól: Mi a hit? A doktor a Pilátus „mi az igazság” kérdését vélte hallani és így felelt meg.

A doktor kis fiacskája, ki nyolc éves volt, mellettök játszadozott nagy vígan falóval és ólom katonáival, már nagy fáradtsággal összeállította őket s most lett volna már igazán a gyermeknek öröme. Ekkor a doktor az apai szeretet szigorával reá parancsolt: Fiam, rakd el rögtön

ha megbántod Őt, ha elhagyod Őt, azért, mert anya. Modern huszadik századbeli ember, egyetlen egyszer jut alkalmad arra, hogy megmutathatnád van-e benned akarat csak egy szemernyi? Micsoda gyávaság ezt az egy alkalmat is elszalasztani!

Ebből következik az is aztán, hogy én miképen nézek azokra, akik református létükre reverzalist adtak? Miután becsületes embereknek akarom tartani őket, felteszem, hogy azért adnak reverzalist, mert már itt minálunk nem érzik jól magukat, mert a lelkük oda vágyik abba az egyházba, mert szeretnének átköltözni oda. Miután én tisztelem az embereknek meggyőződését, ha már nem tudom megváltoztatni, szomoruan tárom ki ajtóm és lehajtott fővel nézem, míg a távozó testvér elmegy az én házamból. Nem átkozom meg, csak megsírom, mint egy lehullott csillagot.

De ha ez a gyermekét más felekezetnek eligérő testvér itt marad az én egyházamban, presbiteri széket akar ülni, közöttünk vezérkedni, ágálni akar, teszek róla, hogy egy nagyon hirtelen kinyitott ajtó figyelmeztesse a távozás erkölcsi kötelességére.

Áldozatkésztség

A) Olasziban: 1. A „Református Híradó”-nak ismeretlen jóltevő postabélyeget küldött.

2. A Prot. Árvaháznak: Goldburg Ferencné Nagykarolyban elhunyt Csata Mártonné koszorújának megváltása címén 100 L.

B) Velencén: 1. „Református Híradó”-ra: Harmathy István 12 Lei.

2. Harmóniumra: Kulcsár Sándor 100 Lei.

3. Egy urasztali terítőt Tamás Lajos és neje feketére festetett.

játékaidat s eredj feküdni, mert késő az idő. A kis fiu szomorú lett, hogy kedvenc játékaitól meg kellett válni, de látva apja arcáról annak megváltozhatatlan akaratát, elfojtotta könnyeit, elrakta játékszereit, megölelte atyját és ment feküdni.

Lássa barátom, szól most a doktor a kereskedőhöz, ez a hit! Akkor fiát visszahívta, jószágosan, titokteljesen a fülébe sugta: gyermekem, ha mindig ilyen jó leszel, a vakációban elviszlek nagyszüleidhez. A gyermek örömmel hagyta el a szobát s még sokáig lehetett hallani, amint hálószobácskájában énekelgetett.

A doktor még egyszer odafordulva a kereskedőhöz mondta: Ez a hit! Ebben a gyermekben ott van már az Istenben való hit csiréje, ő képes lesz hasonló érzéssel, engedelmességgel, bizalommal égi Atyját is átölelni, ha az élet örömeiből kiragadja az Istenhite tökéletes lesz, mint volt Abrahámé.

A kereskedő elkomolyodott s biztosította a doktort, hogy most már ő is tudja mi a hit.

Reverzálisok.

A január—márciusi negyedévben tízenhárom vegyes házaspár kötött reverzalist, még pedig javunkra 5, kárunkra 8 pár, így veszteségünk 3.

Kárunkra kötöttek reverzalist: Benedek Aladár r. kath.—Szántó Irén ref., Molnár Árpád r. kath.—Koloszvári Vilma ref., Szerapok Tódor g. kel.—Nagy Mária ref., Nagy László r. kath.—Szilágyi Julia ref., Harsányi Sándor ref.—Manó Mária ref., Rubesch János r. kath.—Raduly Julia ref., Maja Miron g. kel.—Kincses Emma ref., Tinó György r. kath.—Kabai Mária ref.

Nem tudjuk eléggé inteni a házasulandókat és a házasságkötéseknél közreműködőket, hogy el ne felejtkezzenek arról, mivel tartoznak magyar református/vallásuknak. — Mai vezércikkünket hiveink figyelmébe ajánljuk.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csorja Gyula, este fél 6 órakor Csernák Béla,

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Gargya Géza,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Az új énekeskönyv ára 33 Lei

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ára nagyság és minőség szerint: 80, 60, 50, 45, 35, 10 és 8 Lei. [E két utóbbi Új-szövetség.]

Soltész-féle Konfirmációs Kité kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ára 5 Lei.

A csodákról. Két ifju arról beszélgetett, hogy ma már nem történnek csodák, régen se lehettek. Egy koros ember meghallva ezt, a következőket beszélte el nékik: Gyógyszerészsegéd voltam és sokszor kellett éjjel is szolgálnom. Egy éjjel, amikor szolgálatban voltam, mélyen elaludtam és csak hosszas csöngetés után ébredtem föl, amikor egy ifju ember jött orvosságért nagybeteg anyja számára. Az álmoság annyira erőt vett rajtam, hogy a szegény ifjunak nagy tévedéssel halálos mérget adtam gyógyító orvosság helyett. Mikor a fiu elment, nem tudtam aludni, mert észrevettem tévedésem, de már az ifju lóháton elvágatott. Kinos lelkigyötrődés vett rajtam erőt, nem tudtam mit tegyek. Egyszer csak jött és csengetett újra az ifju s jelent, hogy az orvosságos üveg a vágatás közben kiesett kezéből és eltörött. Hálát adtam Istennek irgalmáért, ki velem ezt a szabadító csodát tette.

Ilyen az Isten csodája.

Pelesky Sándor.

Az ujuvárosi református templomban 1923. április 29-én gyermek istentiszteletet tartunk a következő sorrenddel: 1. XXV. zsoltár. 2. 31. dicséret. 3. Imádkozik és predikál Gargya Géza s. lelkész. 4. 98. dicséret. 5. Gyermekek éneke; előadja Kiss Ferenc II. o. t. 6. Jöjjetek hozzám; előadja Puskás Ferenc III. o. t. 7. Engem szeret Jézusom; éneklí négy gyermek. 8. Vallásos költemény; előadja Márton Éva IV. o. t. 9. Ima. Elmondja Ács Ilonka IV. o. t. 10. 245. dicséret 10. verse. Az énekeket Sulyok Ica k. a. vezeti orgonával.

Adakozás szegény gyermekek részére.

Homolya E. iskolájában az I–II. o. adakozása 136 L. 50 b. Papp Margit iskolájában a III. o. adakozása 213 L. Csathóné Tóth M. iskolájában a IV–V. o. adakozása 137 L. 25 b. Ref. internátus X. Y. adakozása 75 L. Összesen 561 75 L.

Önkéntes adózás. Debrecenben dr. Vásáry István városi tanácsnok, új egyházkerületi jegyző a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok jótékonyági adójának a törvényhatóság által történt leszállítása után akciót indított aziránt, hogy azokat az összegeket, mellyel jótékonyági adójuk leszállított, adományozzák a Kálvin-ház építési alapjára. Kérésére a debreceni bankok összesen 385-245 K-t adtak össze erre a célra.

628–1923.

Pályázat

a Királyhágómelléki ref. Egyházkerület elemi népiskolai és középiskolai kézikönyveinek kiadására és bizománybavételére.

A királyhágómelléki ref. egyházkerület pályázatot hirdet ref. elemi népiskolai vallástani kézikönyvek, ref. elemi népiskolai olvasókönyvek és ref. középiskolai [polgári, gimn. és lyceum] vallástani kézikönyvek kiadására és bizománybavételére.

Kiadandó lesz elemi népiskolai ABC és olvasókönyv 7 ív, II. oszt. olvasókönyv 9 ív, III. oszt. olvasókönyv 11 ív és IV. oszt. olvasókönyv 12 ív terjedelemben, nagy nyolcad alak, cicero, garmond és borgis szedés.

Ezen könyveket 1924 szept. 15-re forgalomba kell hozni.

A vallástani kézikönyvek II. kiadására és bizománybavételére csak a pályázat alatt levő I. kiadás [10,000–10,000 pld.] elfogyása után kerül sor s ezek a következők lesznek:

II. o. elemi népiskolai Vallástani olvasókönyv [2½ ív]. III–IV. o. Údvtörténet [egy füzetben 5–6 ív] és középiskolai [polgári, gimn., lyceum] I–II. osztályra [egy füzetben 5–5½ ív] Bibliáismertetés. Az utóbbi nagy — nyolcad alakú, mint az ol-

vasókönyvek, az elemi iskolai vallástani könyvek kis nyolcad alakúak, garmond szedéssel.

Az egyházkerület a könyvek megbíráltatásának jogát saját, megbízott bírálóival, magának tartja fenn. Köteles kiadó-bizományos a könyveknek az egyházkerület és kiadó-bizományos által közösen megállapítandó bolti árából az egyházkerület pénztárába befizetni a könyvek forgalmának arányában 20%-ot, szerzői tiszteletdíjra az I. kiadásnál 8%-ot, a II. kiadásnál 5%-ot, a III. kiadásnál 3%-ot, olyképen, hogy a tiszteletdíj 40% a az elfogadott pályaművek bírálata és állami approbációja után, 30%-a a mű megjelenése után 30 nappal és 30%-a a mű megjelenése után 90 nappal esedékes.

Az I. kiadások bírálatáért tartozik a kiadó-bizományos 2%-ot fizetni bírálóknak, s őt terheli az állami approbációval felmerülő költség. Tartozik kiadó bizományos a megrendelő egyházaknak és iskoláknak 10% kedvezményt biztosítani s a könyvek csomagolásáért csak a később egyházkerületileg megállapítandó költséget számíthatja fel. Kiadó-bizományos fizeti a pályázat alkalmával egy könyvre öt példányon felül beérkező minden egyes fölös példány és iv után esedékes 100–100 lei bírálati díjtöbbletet [a fenti 2%-on felül], valamint a IV. kiadás alkalmával szerzőknek ivenként járó 200–200 lei írói és korrektori díjat. Kiadó bizományos köteles az egyházkerület részéről megbírált pályamunkákat államilag approbáltatni s azokat az egyházkerület részéről történt megbírált kézirat átadása után 4 és fél hónap elteltével, 1924 szeptember 15-re forgalomba hozni. Az egyházkerület ezen könyvek kötelező használatát a főhatósága alá tartozó iskolákban elrendeli.

Kiadó bizományos tartozik a könyveket könnyen hozzáférhető és ellenőrizhető raktáron tartani.

Zárt ajánlatok legkésőbb május 15-ig nyújtandók be alulírott bizottsági elnökhöz.

Tájékoztásul felemlíthetem, hogy az egyházkerület felekezeti elemi iskoláiban 15,000 gyermek jár az I–IV. osztályokba. A kiadásra kerülő művek öt–tízezer példányban nyomandók.

Kelt Oradea-Mare [Nagyvárad], 1923. évi április hó 25-én.

Sulyok István s. k.,
bizottsági elnök.

628–1923. sz.

Pályázati hirdetmény

elemi népiskolai- és középiskolai vallástani olvasókönyv- és kézikönyvek megírására.

A királyhágómelléki ref. egyházkerület az 57/1923. sz. határozat alapján pályázatot hirdet a volt tiszántuli ref. egyh. ker. 1909. évi 461. sz. határozatával kiadott népiskolai tantervben foglalt követelmények szerint készítendő elemi népiskolai vallástani kézikönyvekre és az egyetemes konvent 82/1917. sz. határozatával kiadott polgári

(közép) iskolai tanterv követelményeinek, valamint az ide tartozó 215/1911. sz. régebbi konventi határozattal elfogadott középiskolai vallástani tantervben lefektetett elveknek is megfelelő, középiskolai vallástani kézikönyvek megírására.

Az elkészítendő könyvek a következők:

1. *Vallástani olvasókönyv*, az elemi népiskolák II. osztálya számára, legfeljebb 2 és $\frac{1}{2}$ nyomtatott iv terjedelemben, kis nyolcadrét alakban, sűrű garmond szedéssel. A kijelölt tananyagot szerző olvasmánytárgyalásra alkalmas modorban dolgozza fel.

2. *Üdvtörténet és „A Jézus Krisztus csodatételei és tanításai”*. Kézikönyv az elemi népiskolák III. és IV. osztályai számára, legfeljebb 5–6 nyomtatott iv terjedelemben, kis nyolcadrét alakban, egy füzetben.

3. *Az Ó- és Új-szövetségi kijelentés története.* (Bibliasmertetés.) Kézikönyv a középiskola [polgári, gimn., lyceum] fiú- és leányiskolák I. és II. osztálya számára, legfeljebb 5–5 $\frac{1}{2}$ nyomtatott iv terjedelemben, nagy nyolcadrét alakban, egy füzetben.

Az elfogadott pályaművek a királyhágómel-leki ref. egyházkerület tulajdonába mennek át. A szerzői tiszteletdíj az I. [10,000 pld.] kiadásnál a megállapítandó és az összes példányok elfogyatig érvényes bolti ár 8%-a, a II. [10,000 pld.] kiadásnál 5% és a III. [10,000 pld.] kiadásnál 3% olyképen, hogy ha esetleg az árak időközben emelkednek, a szerzői tiszteletdíj is a %-nak és annak megfelelően emelkedik. A IV. kiadástól kezdve a szerzőt, a kiadással megbízott vállalkozó terhére ivenként 200–200 lei korrektori díj illeti minden újabb kiadásnál. Az elfogadott munka minden kiadásának korrigálása és revideálása a szerző kötelessége a fenti díjak ellenében. Ha nem a szerző maga végzi a korrekurát és revideálást, úgy ennek az I–III. kiadásig ivenkinti 300–300 lei nyi s a IV. kiadástól ivenkinti 200–200 lei-nyi díjazása a szerzői tiszteletdíjből, illetve korrektori díjből vonatik le. A lényegbe vágó átdolgozások díjazásáról esetről-esetre történik intézkedés.

Nyomtatásban már megjelent művekkel is pályázhatnak szerzők, a pályázat ezekre nézve nyílt, a többiekre nézve zárt.

Az írói tiszteletdíjak a következő részletekben esedékesek: 40% [a bolti ár 8%-ának 40%-a] a pályamű elfogadásakor, illetve állami approbálása után és ettől feltételezetten, 30% a mű megjelenése után 30 nappal és 30% a mű megjelenése után 90 nappal.

Felhivatnak pályázni kívánók, hogy az elemi iskolai pályaműveiket folyó évi június hó 30-ikának déli 12 órájáig, a középiskolai pályaművet pedig folyó évi augusztus hó 1-ének déli 12 órájáig alulírott bizottsági elnökhöz küldjék be.

A pályaművek kéziratai tisztán és könnyen olvashatóan, esetleg gépirással, jeligés levél kíséretében nyújtandók be. Az el nem fogadott pályaművek kéziratai az elnöknel a pályázat eredményének kihirdetése után átvehetőek lesznek.

Kelt Oradea-Mare [Nagyvárad], 1923. évi április hó 25-én.

Sulyok István s. k.
bizottsági elnök.

Az új zsoltárok

börbe vagy valódi
angol vászonba való
a legolcsóbb áron és a legrövidebb idő alatt elkészíti

BÉRES KÁROLY

könyvnyomdája

a „Corvinus” könyvkötészet képviselője
Oradea-Mare—Nagyvárad, Ferdinánd király-ut 14.

„Orient” Általános Biztosító Rt.

Oradea-Mare—Nagyvárad,
Szalárdi-utca 4. szám.

ELFOGAD: élet-, tűz-, betörés-, baleset-, szavatosság- és jég-biztosításokat a legelőnyösebb feltételekkel és legolcsóbb díjakkal.
Kartelen kívüli: 20

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-ter, a Városháza mellett 21

Egy koszorút adok ingyen

8–10

a vidéki vásárló közönségnek!

Ingyen temetést eszközlök a helybéli szegényebb sorsú családoknak, kik a temetkezéshez szükséges árakat nálam szerzik be. — Tisztelettel

German Károly utóda

„Kegyelet” Keresztény temetkezési intézet. NAGYVÁRAD.
Fekete Sas-passage. A vaskereskedésben külön osztály.

Bódis Ferencz

ékszerész

Ferdinand király-út
[Rákóczi-út—Fő-u.] 2

21—26

Agárdi István mázoló és bútorfestő

Elsőrendű és jó anyagjaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: bútorok bármilyen festését, épületeken ajtók, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sirkertéseket a legelsőbbraung aluminium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és pártfogást kér. Strada Cosbuc (Szalárdi-u.)
1. sz. „Ulplă” (Emke) épület

21

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Leí. Egy évre 48 Leí.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Elmenvén, tegyetek tanítványokká minden népeket.

Máté 28, 19, 20-a.

A megdicsőülő Jézus királyi manifesztumának ez a parancsa Jézus tanítványainak, tanítványai összességének: a minden időbeli keresztyén anyaszentegyháznak szól. A megdicsőülő Ur Jézus szavai áldozócsüörtök napján azt hirdetik nekünk, hogy a népek boldogságáért az egyházak a felelősek, — egyik népért egyik, másikért a másik. A mi nemzetünkért a mi magyar református egyházunk. Ha az egyház nem engedelmeskedik Krisztus parancsának, ha nem tölti be hivatását, ha fásultság és közöny vesz rajta erőt, ha egész élete fényes, szeniális adminisztráció, alkotmánya pompás, de nem építi a lelkeket, igehirdetése erőteljes, sovány, ékesszóló, de Krisztus nélküli; hacsak a multtal, a mult nagyjaival, régi dicsőséggel kérkedik, de méltatlan a nagy őshöz, nincs benne áldozatos

láng; épen csak hogy tengődve él napról-napra, intézményei sinylódnak, sorvadnak, — óh akkor nem csoda, ha egy nemzet testébe belefészkel magát a romlás csirája s az önzés, az érzéki ség, élvágy megannyi gyom és dudvaként burjánzik föl, s a pogány bűnök, erkölcstelenség, hitetlenség megássák a nemzet sirját.

Mindez megtörtént velünk. Jó szerencse, hogy nem a tudományunk, nem az evangélium sava romlott, izetlenült meg, hanem mi magunk romlottunk meg, lettünk fásultak, közönyösek, kiveszvé belőlünk az igazi keresztyén lelkelet, érzés. De ma, ha az Ur szavát hallandjuk: Elmenvén, tegyetek tanítványokká minden népeket, meg ne keményítsük a mi szívünket; mert Jézus mindenekelőtt reánk, magyar reformátusokra bizza azt a missziót, hogy népünknek segítségére legyünk, elvezessük a Krisztusban ujászületés boldog örömeihez, a Krisztussal közös élet magasztos erkölcsihez; mikor többé nem könnyelmű,

A debreceni konzisztórium.

Dr Révész Kálmán miskolci püspök előadásából.

Épen mint Genfben, Debrecenben is, nagyon sokáig a városi kis és nagy tanács intézkedett, a papok és tanárok esetleges meghallgatásával, az egyházi és iskolai ügyekben is s az idevonatkozó feljegyzések és határozatok szétszórtan a város jegyzőkönyveiben maradtak fenn. Jóval később, valószínűleg az 1734-ben tartott bodrogkereszturi konvent hatása alatt, létrejött az egyházi és iskolai ügyek intézésére a konzisztórium, melynek jegyzőkönyve az 1739. év március 13-án kezdődik. A konzisztóriumot alkották a városi tanács tagjai [főbíró, szenátorok, jegyzők], a rendes lelkészek és főiskolai tanárok. Az elnök rendszerint a főbíró, némelykor a püspök, — jegyző a hivatalára nézve legifjabb lelkész vagy tanár volt. Érdekes, hogy a lelkészek és tanárok nem külön, de együtt vannak min tég feljegyezve hivatali idősebség szerinti rangsorban, mert ekkor a főiskolai tanárok, kivétel nélkül a papi státusba, az „ecclesiasticusok“ közé tartoztak. Nagyon természetes, hogy mikor a szeptesi kamara teljesen önkényesen, ügyet sem vetve a város önkormányzati jogára, róm. katolikus lakosokat is nevezett ki, 1755-től fogva a városi

tanácsba, ezek a r. kath. tanácsosok nem voltak a konzisztórium tagjai.

Ez a konzisztórium egészen 1848-ig állt fenn s nagy tekintéllyel és hatalommal intézte az egyházi és iskolai ügyeket, akár csak a genfi konzisztórium. Sokszor még a városi tanáccsal is szembe helyezkedett és azt álláspontja megváltoztatására bírta. Erre nézve csakis egy érdekes bizonytságot mondok el.

Endrődi Jonik, bazilita rendű g. kath. szerzetes és diakonus, a balázsfalvai zárdából az 1760-as évek elején megszökött, reformátussá lett, meg nősült és Debrecenbe menekült. Itt szívesen fogadták és a városi nyomdában betűszedőnek alkalmazták. De Darabanth Ignác archimandrita [később váradai g. kath. püspök] utána járt, hogy hol rejtőzik a szökött barát s megtudván, hogy Debrecenben van, rögtön jelentést tett a helytartótanácsnak, mely 1767. május 29. kelt intézvényében a debreceni tanácsnak szigoruan meghagyta, hogy Endrődöt azonnal fogassa el s kísértesse vissza elhagyott kolostorába, Balázsfalvára. Amint a rendelet az évi június 12-én Debrecenbe megérkezett, lón nagy rémület s szegény Endrődöt a tanács szótöbbséggel hozott határozata alapján még aznap be is börtönözték.

nem pártoskodó, nem káromkodó, hanem kötelességtudó, egymást megértő, istenfélő nép lesz megint. A keresztyénség a kálvinizmusban jutott a legmagasabbra; nagyá tette ez a világnézet azokat a nemzeteket, amelyek befogadták; ez emelte a Bocskayak, Bethlenek, Rákócziak idejében a dicsőség magaslatára a mi nemzetünket is; mikor ez a kovász megromlott bennünk: bukásunknak kellett bekövetkeznie. Megromlott állapotunkban a Jézus Krisztusnak a kálvinista puritánizmuson át áramló ereje építheti meg azokat a pilléreket; a lankadatlan munkakedvet, józan takarékosságot, a magát áldozó önzetlenséget, a tiszta erkölcsöket, a Gondviselésbe vetett hitet, a törhetetlen reménységet, az összetartó atyafiai szeretet, amelyek aztán elbirják nemzetünk sorsterhét.

Áldozatkészség

A) Olasziban:

1. *Prot. Árvaháznak*: özv. Szabó Józsefné 40, Mertz Sándorné 150 L.

2. *Szegényeknek*: ifj. Rác Jánosné 100 L.

B) Ujvároson:

1. *Egyházi szükségletekre*: Balogh István 20, Kovács Erzsébet 10 L.

2. *Prot. Árvaházra*: Kiss Géza, néhai Kiss Erzsébet ágyalapítványa pótlására 100 L.

3. *Szegényeknek*: Mihucz Györgyné 20 L.

Az új énekeskönyv ára 34 Lei

De a tiszteletes konzisztórium is felemelte hatalmas szavát. Junius 13. és 14. napjain tartott ülésében egyenesen kimondta, hogy Endrődi elfogatása „vallásunk és tudományunk” ellen való s hogy az árulás rut bűnét követné el a tanács, ha a város védszárnyai alá menekült s reformátussá lett Endrődöt, kit tehát már szerzetének s a kath. egyháznak törvényei egyáltalán semmire sem kötelezhetnek, a felsőbb hatóság kegyetlen bosszujának hűtlenül kiadná. Ez erőteljes határozat után a junius 15-én tartott tanácsülés most már egyhangulag elhatározta Endrődi szabadonbocsátását, ki is az „arestomból rögtön kieresztetett” s pár nap mulva a városból is eltávozott. A tanács, eljárása igazolása végett, alázatos folyamodványt küldött Mária Teréziához, melyben Ófelsége gratiáját kéri. A „gratia” helyett azonban megérkezett július 19-én a helytartótanácsnak július 3-án kelt keményhangú rendelete, melyben a tanács eljárásának rosszalása mellett, újra szigorúan meghagyatik, hogy Endrődöt rögtön keresztessék fel és kísértessék Balázsfalvára. Természetes, hogy Endrődi eltűnt s a tanács, ha akarta volna, sem tudta volna előkeríteni. Odafent pedig könyörgő instantiákkal nem elégedtek meg, hanem karácsonyi ajándékkul leküldtek egy Pozsonyban, dec. 17-én kelt rendeletet, mely szerint az

Anyakönyvi adatok

1923 április 16—30-ig.

Születtek: Törő Irén, Jámbor László, Nagy Károly, Szabó Károly, Sanyó Margit, Lestyán Anna, Toldi Vilma, Keresztesi Eleonora, Lengyel Mária, Fráter Loránd, Fényes Piroska, Fényes Juliánna, Szabó Juliánna, Török Viola, (Erzsébet), Boros Ilona, Földesi Lajos, Veres Erzsébet.

Megesküdtek: Horváth Gyula ref.—Tóth Erzsébet ref.; Martini Ottó Géza r. kath.—Somlay Irén ref.; Kiss Péter g. kel.—Balogh Róza ref. (Reverzális ref.)

Meghaltak: Szücs István 38 éves, Márki László 56 éves, Farkas Juliánna 17 éves, özv. Jónás Istvánné 81 éves, Csete Mihály 76 éves, Madarász Rebeka 76 éves, Veres József 39 éves, Serdült Sándor 3 éves, Szabó Juliánna 52 éves, Kovács Antonia 76 éves, özv. Fábiana Gergelyné 65 éves; Vigyikán Katalin 38 éves, id. Mikó József 77 éves, Buzi József 55 éves, özv. Borsi Lászlóné 55 éves, Hajdu Ferenc 65 éves, Perczigán Istvánné 35 éves, Keresztesi Eleonora 21 napos, Lovász Juliánna 64 éves, Fenyvesi Zsuzsanna 78 éves, Horváth Gergely 14 éves, Meier Józsefné 28 éves, Gazdag István 2 éves és 3 hón.

H I R E K.

Istentiszteletek sorrendje:

A) Vasárnap, május 6-án:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Sulyok István, este fél 6 órakor Csernák Béla.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csorja Gyula, délután 3 órakor Gargya Géza,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Endrődi szabadon bocsátásáért a tanács minden református tagját egy évi fizetése elvesztésére ítéltek s az így előállott összeget egy róm. kath. árvaháznak adták oda. Ezenkívül, hogy többé ilyen istentelenségek ne történjenek, a már meglevő két r. kath. tanácsos mellé még másik kettőt nevezett ki a helytartótanács. Ily érzékenyen bűnhődtek azok a derék férfiak, kik későbbek voltak lelki-ösmeretökre, mint a hatalom szavára hallgatni s kik előbb adták meg Istennek, ami az Istené s csak azután a császárnak, ami a császáré.

De ezzel még nem ért véget a városi tanács kálváriajárása. Mária Terézia „anyánk” annyira megneheztelt Erdődi miatt a debreceniekre, hogy midőn fia és kormányzó társa, II. József császár pár év mulva magyarországi körutjára indult, egyenesen meghagyta neki, hogy az Erdődi- eset miatt a debreceni tanácsot, szemtől-szemben a legszigorubban dorgálja meg.

II. József császár 1770 május 18-án érkezett Debrecenbe s kíséretével együtt a „Fehérlő” vendéglőbe szállott. Volt ekkor Debrecennek egy kiváló műveltségű, országos híru nagy férfia, Szilágyi Sámuel református pap és püspök. Mint kortársai nevezték: a természet csodája és remeke. Tizenhétéves korában már a berni egyete-

B) Áldozócsütörtökön, május 10-én:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Sulyok István, este fél 6 órakor Csorja Gyula.

Ujvárosban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, délután 3 órakor Gargya Géza.

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Biblia kapható az olasz-i lelkési hivatalban. Ára nagyság és minőség szerint: 80, 60, 50, 45, 35, 10 és 8 Lei. [E két utóbbi Uj-szövetség.]

Szótész-féle Konfirmációs Kité kapható az olasz-i lelkési hivatalban. Ára 5 Lei.

Az ujjvárosi ref. egyházi énekhar folyó hó 6-án [vasárnap] délután 4 órakor közgyűlést tart, melyre a rendes és pártoló tagokat tisztelettel meghívja. Az Einökség.

A konfirmációra előkészített gyermekek vizsgája május 12-én [szombaton] délután fél 3 órakor kezdődik az olasz-i templomban; az ünnepélyes felavatás május 13-án délelőtt történik meg, ugyancsak az olasz-i templomban.

Választások a Kárpátaljai (Máramaros-ugocsa-bereg-ungmegyei) Református Egyházkerületben. A kárpátaljai magyar reformátusok végre kerületté szervezkedtek. Április 17-én bontották fel a szavazatokat. Püspök Bertók Béla munkácsi esperes lelkész 47 szavazattal [Biki F. 24, Komjáthy Gábor 9 szavazata ellen] főgondnok György Endre egyhangulag, papi főjegyző Sütő Áron gáti, aljegyző Peleskey Sándor viski lelkész, világi főjegyző Komáromy Lajos,

men tanult, beszélt s értette a latin, görög, héber, arab, olasz, francia és holland nyelveket s ezek mindenikén jelesen verselt is. A testi ügyességekben is rendkívüli ember volt: kifünően vívott, lőtt, lovagolt és korcsolyázott. Ifju korában az akkor Debrecenben parancsnokoló tábornok egyenesen felszólította, hogy legyen katona és pedig azzal a kikötéssel, hogy 10 év alatt tábornok lesz belőle. De Szilágyi nem cserélte fel karddal bibliáját.

Nagyon természetes, hogy a császár is feletébb érdeklődött e rendkívüli ember iránt. Alig-hogy lemosta magáról a Fehérlóban az uti port, egyik hadsegédével rögtön felhivatá magához Szilágyit, a bejáratnál két tömött sorban várakozó előkelőségek közül a teljes papi díszben — reverenciában, palásttal levő s kissé elhízott 51 éves püspök egész buzgósággal tört magának utat a lépcsőkön át, de mire a császár elibe ért, elfuladt annyira, hogy pár percig szólni sem tudott. A császár előtt ekkor már ott állottak a belső és külső tanács érdemes tagjai, lesütött fővel, csüggetegen mert a császár haragtól kigyuladt arccal pirongatta őket, felséges anyja meghagyásából az Erdődi-eset miatt. „Mit tenne Ön, Tiszteletes Püspök ur, — kérdé a császár Szilágyitól, a dor-

aljegyző dr Baki Gábor; papi tanácsbírák: Szentimrey József, Mizsák Péter, K. Nagy Sándor, Bihari Lajos; világi tanácsbírák: Baki Bertalan, Gáthy Zsigmond, dr Korláth Endre, Nagyiday Ferenc; tanító képviselők: Füst M. László és Molnár Ferenc. A kerület alakulásába az állam nem avatkozott bele, midőn elhatározták a kárpátaljaiak annak megszervezését, elhatározásukat gyorsan valóra válthatták. Nagy szerencse az egyházra, iskolára egyaránt.

A szőlőmész. Mióta az Egyesült Államokban az alkohol élvezetét megtiltották, a bor kezdi elveszteni eddigi jelentőségét. Ezért sokféle egyéb módon próbálják a szőlőt értékesíteni. A végzett kísérletek közül kiválóan becses a szőlőmész készítése, amely reánk, magyarokra nézve is igen fontos, mert nagyterjedelmű szőlőink vannak és kívánatos, hogy szőlőtermésünket olcsó bor helyett inkább valamely drágább készítmény alakjában értékesíthessük. A szőlőmészt Monti olasz tanár állította elő először. Tökéletesített eljárása alapján Franciaország délkeleti részén külön iparág fejlődött ki belőle. A tökéletesített eljárást ma már az Egyesült Államokban is kiváló mértékben hasznosítják. Valójában a szőlőmész nem egyéb, mint sűrített must, amely ha az élesztőgombákat nem öltük ki belőle, nagyon könnyen eltartható. Ha a víz elvonásával térfogatának egyharmadát egyötödre sűrítjük, nem erjed többé, csekély térfogata miatt kis helyen eltartható és könnyen szállítható. A sűrítés költsége bőven megtérül abból az árkülönbözetből, amely a rendes és a sűrített must szállítása között van.

gatórium bevégeztével — ha fejedelem volna, az ilyen engedetlen alattvalókkal, mint ezek itt?”

„Felséges Uram! — felelt igen szellemesen a püspök — én királyilag gondolkozni nem tudok.” Aztán ékesszólóan előadta az ügy állását, megragadóan rajzolta azt a rettenetes és küzdelmes helyzetet, midőn az alattvalói hűség a lelkiismeret szavával, a világi hatalom parancsa Isten parancsával jó, ellenkezésbe. A császár arca mindjobban kiderült, a haragos felhőkön szivárvány tünt fel s a meghatott fejedelem, megelégedése saját-ságos jeléül, többször megfogta a püspök reverenciájának gombjait. A következő napon pedig magánkihallgatáson fogadta a császár Szilágyit, s aligha tévednek azok, kik a 11 év múlva [1781 okt. 13.] kiadott türelmi rendelet alap-eredetét a nagy császár és a nagy püspök ekkori találkozásában keresik.

Szilágyi Sámuel, a császár elmenetele utáni vasárnapon [május 20.] a kistemplomban e textus felett predikált: „A királynak orcájában élet van, kinek jóakarata olyan, mint a tavaszi esőnek sűrű köde.” [Péld. 16: 15.] Az Ur fogamatossá tette az ő beszédét, beteljesíté hiv szolgálja óhajlását: a király vidám orcájában csakugyan élet és jóakarát volt!

Milliomosok a börtönben. Az amerikai bíróság semmiféle különbséget nem ismer szegény és milliomos csempész között, amit legjobban a La Montague festvérek esete bizonyít, akik Newyork legismertebb nevű milliomosai közé tartoznak. Ezek a legelőkelőbb newyorki klubokban nagyszerű alkoholoraktárt rendeztek be és innen a legválogatottabb szeszes italokkal bőven ellátták a klubtagokat mindaddig, míg a rendőség üzelmek fel nem fedezte. Bíróság elé állítatván, az alkoholellenes törvény megszegése miatt súlyos börtönbüntetésre ítélte őket.

Határozott elvek az adakozásban. A „Christliche Apologete” írja: Nincs ferdebb dolog, mint pillanatnyi hangulatok által vezetett jó cselekedeteinket. Sőt ez egyenesen veszélyes is. Mert úgy vagyunk mi emberek, hogy adakozási kedvünk épen akkor hiányzik, amikor a kötelesség áldozatot kíván. A helyes keresztyén mindenben a szentírás alapelvei szerint jár el. Apránként rájönnek sokan arra, hogy ez a helyes az adakozásban is; hogy a megszokott, határozott rendszer mellett való adakozás pld. a bevételek tízedrészét adni, sokkal jobb, mint a személy, hangulat szerint való adakozás. A rendszeres adakozás első és legnagyobb előnye minden esetben az adakozóké. De másrészt Istenországára is végtelen nagy jelentősége van annak, ha gazdag eszközök állanak rendelkezésére. „Egyházainkban az ilyen rendszeres adakozástól régen elszoktak a hivek, odakötötték magukat az állam szekerehez, segíelyeihez. A sektáknál, szabadegyházaknál azonban másként van. Ott épen határozott elvek szerint való rendszeres adakozás van gyakorlatban, ezért munkájuk folytatására mindig megvan a szükséges összeg. Meg kell tanítanunk hiveinket újra a szentírás elvei szerint határozott célok és rendszer mellett adakozásra.

A hit győzi meg a világot és nem a kételkedés! Minden korszak bizonyos arculatot hord magán! a mienknek Tamás arca van. De nem a kételkedés, hanem a hit az, mely meggyőzte a világot. A kételkedés gyenge és gyümölcstelen. — Hogy vértanuk felékesítik magukat a máglyára menendők, mintha mennyegzőre készülhének. A kételkedés nem tanított ilyen zsoltárokat. — Látátok-e a középkor dómjait iverekkel, oszlopaikkal és tornyaikkal, mint a megkövesült égbe ragadó imádságokat? Ezeket nem a kételkedés építette! Találkoztatok-e a Keresztes vitézekkel, mikor felkél az egész nyugat és egy emberként vonul Jeruzsálembe a szent sirhoz? Ezt a menetet nem a kételkedés gyűjtötte össze! Hogy Franke Hermann Ágost kevés pénzzel olyan munkát kezd, amely mindmáig sok ezer árva gyermeknek ellátást, hajlékot és tanítást biztosít. Ot nem a kételkedés tette ily gazdaggá! — Ismeritek a Brüdergemeinde misszióit, a hatalmas tevékenységét északon, délen, a belpoklosoknál, a kiháló törzsek-nél, az elsatnyult népeknél? A szeretetnek és ékesszólásnak erre az izzó tüzére nem a kételkedés tanította őket. Térj meg, vergődő kor, gyógyítsd meg magad. Mert ha kételkedésed fel-emészti az utolsó maradék hitet, ha megszünteti a hit végső ellenállását, akkor kételkedésed két-ségbeesésre válik. [Kögel.]

Az új zsoltárok bekötését

bőrbe vagy valódi angol vászonba való a legolcsóbb áron és a legrövidebb idő alatt elkészíti

BÉRES KÁROLY könyvnyomdája

a „Corvinus” könyvkötészet képviselője
Oradea-Mare—Nagyvárad, Ferdinánd király-ut 14.

„Orient” Általános Biztosító Rt.

Oradea-Mare-Nagyvárad,
Szalárdi-utca 4. szám.

ELFOGAD: élet-, tűz-, betörés-, baleset-, szavatosság- és jég-biztosításokat a legelőnyösebb feltételekkel és legolcsóbb díjakkal.
Kartelen kívül: 21

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkavíz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett 22

Egy koszorút adok ingyen

a vidéki vásárló közönségnek!

Ingyen temetést eszközölk a helybeli szegényebb sorsú családoknak, kik a temetkezéshez szükséges árukat nálam szerzik be. — Tisztelettel

German Károly utóda

„Kegyelet” Keresztény temetkezési intézet. NAGYVÁRAD, Fekete Sas-passage. A vaskereskedésben külön osztály.

Bódis Ferencz

ékszerész

Ferdinand király-út
[Rákóczi-út—Fő-u.] 2

22—26

Ágárdi István mázoló és bútorfestő

Elsőrendű és jó anyagjaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtók, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sircritéseket a legelsőbbbrangu alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és pártfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.)**
1. sz. „Ulpia” (Emke) épület
22

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Jézus az ajtó.

János: X. 9.

Komoly és jelentőségteljes lépés a református ember életében a konfirmáció. És most épen azelőtt állunk. Több ezer ifju készül hitvallást tenni, felesküdni a Krisztus zászlója alá, belépni Isten országába, Isten láthatatlan anyaszentegyházába, hogy munkálja annak diadalát, dicsőségét. Ennek az országnak tagjai a Jézus Krisztusban kiválasztott, üdvözített lelkek tábora, kik Krisztusban egy testté lévén, egy belső lelki közösséget alkotnak. Ennek az országnak tagjaivá lenni nemcsak a konfirmálandó ifjaknak, hanem minden igaz keresztyén embernek törekvése kell, hogy legyen. Hogy azzá lehessen, — meg kell keresnie az ajtót, amelyen oda bejuthat. Aki rossz helyen keresi, úgy jár, mint az az ember, ki be akar menni egy szép, fényes épületbe, de sehogy sem találja az ajtót s így kívül marad rajta. Az Isten országába bevezető egyetlen ajtó Jézus Krisztus. Nekünk Rajta keresztül kell bemennünk. Más helyen hiába is próbálkozunk.

Konfirmálandó ifjak, ezt tartsátok szem előtt ti is. Ajánljátok fel életeteket Krisztusnak.

A zsemlyék.

Zugva zakatol a gyorsvonat egy téli napon a havas síkságon. Egyik tömvetelt II. oszt. kocsi zsufolt folyósóján két fiatal leány került egymás mellé. Idegenek, de olyan szorosságban állanak, hogy a feszes hallgatás nem tarthat sokáig, beszélgetni kezdenek. Farsangi idő van, de a két szép, komoly arc nem báli emlékek tüzetől gyul ki, inkább nagyon is komoly kérdések és gondok borítanak felhőt tiszta homlokukra: a szegénység, nyomor, — éhség, ezek a kínos gondolatok keresnek utat kifelé a szívükből. Nem a saját életök nyomoruságait panaszozzák, a másé sebzi őket. Tanítónő mind a kettő, Isten kegyelméből való, akik nemcsak tanítják, de szeretik, szánják apró neveltjeiket, de nem segíthetnek nyomorukon. „Igen” kezdi meg kis szünet után az egyik „nagyon igazságtalan dolog az, hogy egyesek, sőt sokak, dőzsölnek, duskálnak ma, mások pedig szivetfacsaró nyomoruságban tengődnek. Elmon-

Ő minden pillanatban: örömben és bánatban csapás és szenvedés között szüntelen figyel vár és hívogat minket és hiv titeket, hogy építsétek a világot Isten országává. Hogy e világ Isten országává legyen, teljesen meg kell semmisülnie, el kell pusztulnia. És boldogtalan az a lélek, mely a múlt világban otthon érzi magát, ki mintha hozzá volna láncolva, ennek szennyes nyomora közt vergődik. Boldog az a lélek, aki érzi, hogy ő magasabbra van hivatva ennél; ki üldözött madárnak érzi magát, mely ágról-ágra szállva menekül és végre nyugalomra talál. Az a lélek, mely érzi, hogy a világ szennyesége leköti és ettől menekülni akar, óh az a lélek megtalálja az Isten országába vezető ajtót. Ez az ajtó a Jézus Krisztus, ki meghalt a kereszten, hogy megtartassunk. Aki ezt érzi, az „bejár és kijár majd és jó fűvet talál”. Ezen az ajtón bemegyünk az üdvösségbe, megfürdünk az örök élet vizében és kijöve megtaláljuk a jó fűvet; megtaláljuk azt a világot, melynek üde, zöld fűvén fehér, ártatlan báránycák legelésznek. — Ifjak, ezt az ajtót keressétek, hogy bemehessetek Isten országába.

Csorja Gyula, ref. s.-le.kész.

dok egy esetet, amely nemrég történt meg az én iskolámban, hallgassa meg. Kültelki iskola ez, szegény emberek gyerekei járnak oda, némely része rongyokban, harisnya helyett ujságpapírral van kékre fagyott lábszárak bekötözve. Éhesek.

Egyik reggel, mikor épen benyitni készülök az osztályomba, belülről hangos sirás üti meg a fületem, besietek. Egy kis leány áll a közepén, a sirástól kivörösödött szemekkel és már siet is hozzám a panaszával: „Kisasszony kérem, — jelenté elcsukló hangon — nekem ellopták a kenyereket a kosaramból! pedig nem volt több ott-hon és tegnap sem volt, csak ezt a kicsit tettem el nekem édesanyám és én nem is reggeliztem, most pedig vége van, ellopták tőlem. És én tudom is, hogy ki, mert észrevettem, és nem tudom megett-e már a kenyereket!” Meg is jelöli a bűnöst, aki reszketve jön előmbe, semmivel sem menti magát, csak nyujtja sovány kis kezét előre, benne a bűnjel, a lopott kenyér. Egy-két ujnyi széles, kemény, fekete darabka, rajta két kis fog nyoma; mert nem

Olvasóinkhoz!

Midőn presbyteriumunk elhatározta, hogy lapunkat, a „Református Híradó“-t kiadja, nem tüzleti, vagy hasznothajtó vállalatnak számította azt, hanem egy olyan szellemi kapocsnak, melyre minden egyháza iránt érdeklődő magyar reformátusnak szüksége van.

A lapot előállító nyomdavállalat is igyekezett a nagy cél szolgálatába állani, minden érdek nélkül.

Midőn kis lapunkat 1921 szeptemberében szeretettel indítottuk reményteljes útjára, építő munkánkban számítottunk minden egyháza iránt érdeklődő egyháztagunkra. Akkor egy kiló ujságpapír 10 lei volt, egy nyomdászsegéd heti fizetése 450 lei. Most egy kiló ujságpapír 21 lei, egy nyomdászsegéd fizetése heti 730—780 lei. És ez emelkedik — rajtunk kívül álló okok miatt — állandóan.

Minden ujság 100 százalékkal emelte árait, lapunk megindítása óta és ha a mi nyomdászamlánkat is a munkabérek és papírárak arányában kellene fizetnünk, ez lapunk alapját renditene meg — és ily áremeléssel nem akarjuk előfizetőinket terhelni. E helyett kérjük olvasóinkat, hogy egyházunk, fajunk, magyar kulturánk érdekében minden előfizető *szerezzen még egy előfizetőt vagy hirdetésekét lapunknak.* Egy kis ügyszeretet, egy kis fáradság az, amit ezuttal kérünk a magasztos cél érdekében.

Alanti szelvényt kérjük minél előbb az új előfizető nevével és pontos lakcímével a lelkészi hivatalokhoz, vagy dr Szeghalmy Sándor urhoz

sikerült leharapni a száraz falatot. Kérdő tekintetemre végre megszólal: „Kisasszony kérem szépen, én nem is akartam ellopní a kenyéret, csak meg akartam kóstolni egy harapást belőle, mert nekünk sincs otthon kenyér és egyéb sincsen...“ Kivettem a táskából a tizórára hozott zsemlyémet s kettétörve a felek kezébe nyomva, — magam is sirva fakadva mentem ki az iskolából.

Megint ott csillogott a párja annak a könnynek a szelid szemekben és az utitársnő kis fehér kendőcskéje is átnedvesedett a szomorúság harmatától. Még sokáig beszélgettek, megszerették egymást, feljegyezték a címeiket s mikorra a csarnokba berobogott a vonat, mintkét barát nő elbucszott egymástól, a viszontlátásra nem-sokára!

Azt a másikat, a vidéki kis tanítónőt nem hagyta nyugodni a szomorú történet akkor sem, mikor dolgai elvégzése után hazakerült a falujába. A segíteni vágyás küzdött benne, a lehetlenség reménytelenségével. „Hát nem tudnék én csakugyan egy könnyet letörölni a szegény apróságok arcáról? Nem tudnám vagy egyszer a jóllakás örömét megadni egy kis éhezőnek? Magam-

[Szt. János-u. 82], esetleg lapunk nyomdájába [Fő utca 14.] beküldeni.

Uj előfizetőnek

urat
urnót

.....-utca.....sz.

kértem fel. Előfizetett.....évre.

.....
régi előfizető.

Ha nem tudjuk előfizetőink számát megkészszerezni, *elkerülhetetlen lesz* előfizetési árainkat legalább 50 százalékkal felemelni.

Szeretettel kérjük előfizetőinket munkára!

A kiadóhivatal.

Áldozatkészség

Olasziban:

1. A Református Híradónak ismeretlenjóltevő 50 Lei értékű bélyeget küldött. Jámbor Lajos 20 Lei.
2. Velencei imaházra R. M. (III. részlet) 500 Lei.
3. Református Árvaházra Mihucz Györgyné, sz. Ozsváth Juliánna 50 Lei.
4. Urasztalára: Mihucz Györgyné 50 Lei.

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ára nagyság és minőség szerint: 80, 60, 50, 45, 35, 10 és 8 Lei. [E két utóbbi Uj-szövetség.]

nak nincsen semmim, ez igaz, de nem tehetne a szeretet még így is valamit? De igen, azoknak az éhes kis gyerekeknek enni kell oit az iskolában, még pedig friss, puha, fehér zsemlyét, amelynek az ízét talán még nem is ismerik. Nem nyugszom, mig az ismerőseim között 1000 leit nem gyűjtök zsemlyére, hadd legyen nem egyszer, nem kétszer, hanem többször ünnepnapjok az iskolában és Mariskának is, aki tudom, milyen nagyon megörül majd a küldeménynek! És elindult; és nem járt hiába. A gyermeknyomor leírása mindenütt átjárta a sziveket és alig pár nap alatt már együtt volt nem egy, hanem négyezer lei zsemlyére s vitte is a posta a kedves tanítónő címére. Ugy bizony. És szeretném, ha azt az örömet láttatok volna! Még az igazgató ur is örült a kartársnak. És Jézus?! Az ő kicsinyei iránt tanusított szeretnek örülhet jobban valaki, mint Ő?

Mikor az osztás következett, megható volt látni a ragyogó arcokat s hallani a kedves megjegyzéseket: „Kisasszony kérem, ez szent zsemlye ugy-e?“ kérdi egyik kis leány. „Miért gondolod, Erzsike?“ „Mert, hogy olyan igen jó!“ „Kisasszony kérem“ esenkedett a másik, „hadd vigyem

Az emberiség szaporodásának határai.

A jelenkor legaktuálisabb problémája a világ gazdasági kiaknázásával járó összeroppanás kérdése. Az emberiség, mintha a világ végének a közeledését érezné, szinte mámortól ittasan rohan a testi gyönyörűséggel telt pohár fenékiig való kiürítésére, melynek utolsó cseppje gyilkos, halálhozó mérég. Vallás, hit, szeretet, tudás, félre dobva, mindig s mindenütt csak az Én s az Én jóléte. Az Én oltárán kell feláldozni mindent, mert ha az Én megsemmisül, értelmetlennek lesz része a megmaradt javakban. Az egyéni jólétnek a kultusza, különösen a fiatalembereknél, már annyira ment, hogy a legtöbb fiatalember fél az életet legboldogabbá tevő családi élet alapításához hozzáfogni, egyszerűen azért, mert fél egyéni jólétét a családi életből kifolyólag esetlegesen kockára tenni. Vagy pedig a saját jólétét tartva szem előtt, úgy iparkodik családi életet alapítani, hogy a talán nem egészen teljes egyéni jóléte biztosítva legyen. A lélek és a lelkiismeret mellesleg. Igaz ugyan, hogy ez alól a nők sem lehetnek kivételek, sőt közöttük is akadnak olyanok, akik a szeretet mellőzésével s anyagi jólétük felhasználásával iparkodnak bizonyos, általuk kitűzött célokat elérni. Vessünk egy pár pillantást arra, hogy mennyiben lehet jogosult az egyéni jólétnek ily módon való biztosítása.

Az egyéni jólétnek egy bizonyos fokig való biztosítása ugyanis kétségtelenül szükséges, úgy a magán, mint a családi életben. Ez a bizonyos létminimum azonban nemcsak most, hanem még másfél évezred múlva is megszereshető lesz pusztán kitartó munka árán s így kár érte csupán a munka elkerülése végett lelkünk nyugalmát feláldozni. Eme kijelentésemet geográfiai tényekkel fogom megerősíteni. A Föld összes területe jelen XX. századunk elején 510 millió km², ebből teljesen ismert 493 millió km². Ismeretlen terület

haza az édesanyámnak megmutatni!" „Én haza viszem a kisöcsémnek," döntötte el egy kis küzdelem után egy kis önmegtartózkodó harcot „ugy-e szabad, kisasszony kérem?" Egyébről sem volt szó ezen a délelőttön, csak a zsemlyéről, sőt a másik osztálybeli tanító is azt panaszkolta, hogy a növendékeivel nem boldogult az nap, olyan lázban voltak a zsemlyék miatt.

Eddig a történet, melynek minden szava igaz és most jön a tanulság.

Ó ti, kik jóllaktok minden nap puha, fehér kenyérral, sőt még édes, meleg tejecskébe is bele aprítottok azt, vagy szép, friss szalonnát vágtok mellé: jusson eszetekbe az a sok éhes szájacskó és szenvedő bús szív! Adjátok zsemlyére, kenyérkére valót azoknak, akiknek nincs, küldjétek abból, amitek van és gondoljátok Jézusra, aki még egy pohár hideg vizért is megfizet, ha az Ő nevében adjátok az Övének. Aki az éhezőknek ad, Neki ad. „Aki egy kis gyermeknek a gondját felveszi, nekem veszi fel gondomat." Általatos akar segíteni, akik ezt olvassátok, elfordulok-e Tőle? K; segít nekünk?

(Mustármag.)

Özv. K. J.-né.

van tehát még 17 millió km². Az előbb említett ismert területből látható 132 millió km², művelhető pedig 101 millió km² terület. Igaz ugyan, hogy Földünk eme területét nem áll módunkban meg-nagyobbítani, de még így is a Föld eme főntebb említett területével Reclus becslése szerint 7000 millió embert képes eltartani. Már most, ha figyelembe vesszük, hogy a Föld összes lakossága a XIX. század elején 1000 millió volt; a XX. század első tizedében, tehát 1910-ben 1700 millió, még eme nagyarányú szaporodás mellett sincs okunk a megélhetési viszonyok nehézségére való hivatkozással kivonni magunkat faji, egyházi és nemzeti kötelességünk alól.

Még inkább megerősítik állításomat a következő tények. Az 1910-ben élő 1700 millió ember élelmezésére kellett, napi 4¹/₄ kg. táplálékot számítva, 5400 millió mázsa szemes termény, 1550 millió mázsa burgonya, 600 millió darab házi állat. Figyelembe véve amaényt, hogy ez a szükséges mennyiségű táplálék csupán 27 millió km² területű szántóföldön s 43 millió km² területű erdőn lett kitermelve s így a jövő nemzedék számára még 31 millió km² területű puszta áll rendelkezésre. Ha pedig a csupán annyit termelő rendszerről, amennyire nekünk szükségünk van a többtermelő rendszerre térünk át, akkor még jóval kisebb területen is tudunk annyit termelni, hogy az 2000 millió ember számára is elég lesz, amennyire csak a XX. század végére szaporodhatik az emberiség, a jelenlegi szaporodási arány megmaradása mellett. Ellenkező esetben a 2350. évben az emberiség száma 8000 millió lesz, amennyit a föld már tényleg nem képes eltartani.

Még több, mint 1400 év van hátra s 6000 millióval lehet több az emberiség s mi már most félünk a megélhetéstől, de különösen a család-alapítástól s a munkától. Kitartó munkával pedig az anyagi jólétet is biztosíthatjuk számunkra, még hosszú időn át, ami a fentiekből is kitűnik. Igaz ugyan, hogy ez a nehezebb oldala az életnek, de a nemesebb is. — Varga László, kecskeméti tanítónőképezdei tanár.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 órakor Csorja Gyula,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor Gargya Géza,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly.

Pünkösöd első napján mind a három helyen, Olasziban pedig másodnapján is urvacsoraosztás. A bűnbánati hét napjain készülünk a szent vendégséghez. Az urasztalára szánt adományokat átveszik a lelkészi hivatalok.

Konfirmálandó gyermekeink vizsgája szombaton, felavatása vasárnap az olasz i templomban.

Az Újvárosi Egyházi Énekkar május 6-án tartotta tisztújító gyűlését Sulyok István főtisztjeletű úr egyházi elnök elnöklése alatt. A világi elnöki szék betöltetlen maradt. Alelnök létt: Nagy P. István. Jegyző: Kovács József. Pénztárnok: ifj. Cser János. Gazda: Szilágyi Lajos. Választmányi tagok száma 8.

Legátusokul pünkösöd ünnepére Bedő Béla és Zolyomi Jenő ref. theológusok jönnek. A legátusoknak szánt adományokat átveszik a lelkes hívatatok vagy az egyházfiak.

Az új énekeskönyv ára 34 Lei

Bódis Ferencz

ékszerész

Ferdinand király-út 2
(Rákóczi-út—Fő-u.)

23—26

Agárdi István mázoló és bútorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtók, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sírkerítéseket a legelsőbbbrangu alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és párfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 1. sz. „Ulpia“ (Emke) épület**

23

Az új zsoltárok

bőrbe vagy valódi **bekötését**
angol vászonba való
a legolcsóbb áron és a legrövidebb idő alatt elkészíti

BÉRES KÁROLY könyvnyomdája

a „Corvinus“ könyvkiadást képviselve
Oradea-Mare—Nagyvárad, Ferdinánd király-ut 14.

„Orient“ Általános Biztosító Rt.

Oradea-Mare—Nagyvárad,
Szalárdi-utca 4. szám.

ELFOGAD: élet-, tűz-, betörés-, baleset-, szavatosság- és jég-biztosításokat a legelőnyösebb feltételekkel és legolcsóbb díjakkal.

Kartelen kívül:

22

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toalettcikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liskavíz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt“ gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

23

Azon keresztyén családokat, kiknek halottja van, biztosítom, hogy

2000 leit megtakarít,
ha cégemnél érdeklődik

1—10

aziránt, hogy mennyibe kerül ma egy diszes temetés.

Saját érdekében keresse fel a

Germán Károly utóda

„KEGYELÉT“ keresztyén disztemetkezési intézetet, tulajdonos Tarsoly János vaskereskedő **Nagyvárad, Sas-Passage 45. sz. ajtó.**

Iroda és mintaraktár a vaskereskedésben. **Külön temetkezési osztály.** Minden felszerelés új! Fényképfelvételt mutatok az összes kiállításaimról. Előállítok: **kettős, négyes és hatos diszfogatokat,** ellátok **ingyen** temetéseket, vidéki feleknek egy koszorút adok **ingyen,** kik a temetkezéshez szükséges cikkeket nálam szerzik be. — Teljes tisztelettel

GERMÁN KÁROLY UTÓDA TARSOLY

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: **Csernák Béla** lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyvárad **Református Egyház.**

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: **Béres Károly** könyvnyomdaja
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

A Szentlélek ajándéka.

Pál I. kor. XII. 4.

Száll a Szentlélek és szétszórja ajándékait a földön. Zöld lombba öltözteti az erdőket, virágokkal ékesíti a réteket, színes felhőket terít szét az égen. A nap aranyözönében ragyog a lomb és a fű, fehérlik a fürtös akácvirág, piroslik a rózsza és kéklík a buzavirág a hullámozó kalászosok között. A pacsirta szenvedélyes dalt csattog az illatos levegőben, a sugárzó kék ég alatt. Mind ez a szín, illat, szépség, a Szentlélek ajándéka. A millió lélekző, ringó, zengő lény mind más és más, de az egyéneknek ezt a csodálatos gazdagságát ugyanaz a teremtő Lélek köti össze egy nagy családdá. „A kegyelmi ajándékokban különbség nagyon, de ugyanazon Lélek“.

Száll a Szentlélek át az ember történelmében és abba is beleszórja ajándékait. Virágoztatja, gyümölcsözteti a kulturát. Nagy embereket ad történelemnek, akiknek szíve úgy lobog, mint családi tüzhely, hogy sok fázó, nyomorgó testvér meneküljön hozzá felmele-

gedni. Embereket ad, akik nagy szeretettel és nyugodt bölcsességgel választják széjjel és békítik össze a viszálykodó testvéreket. Nagy tüzhelyeket és sok kis gyertyalángot gyújt a Szentlélek. Ugy füzi össze a tehetségeket, a különböző kegyelmi ajándékokat, mint nagy és aprószemű gyöngysort.

Száll a Szentlélek a földön és ünneplőbe öltözteti az embereket. Amerre jár, ott ragyognak a szemek, kipirulnak az arcok, zugnak a harangok, suttog az imádság, szárnyal az ének és zeng a tüzes ige. Az ihletés órájában elnémul a csatakiáltás és a piaci lárma és a tülekedő emberek, nemzetek északon, délen, nyugaton, keleten rövid időre belemerülnek az áldott „Szentek egyességébe“.

Száll a Szentlélek és szimfóniák, költemények, festmények, szobrok fölfedező gondolatok támadnak nyomában.

Végig száll a nyomoruságon és a szenvedések nagy kórházán és a megennyhülés sóhaj-tása hallatszik látogatása után. Halott hit megelevenedik, hervadt reménység erőteljesen

Az árvák atyja.

— Elbeszélés. —

Irtta: Szunyoghy Farkas.

Mogorva, magánakvaló ember volt Bódi István uram. Olyan volt, mint egy kiszáradt tapló; feketés-sárga arcából keserűen villogott ki szurós két szeme és csüngött lefelé kétoldalt szürke bajusza. Keskeny, halvány szája csak ritkán szólalt meg, akkor is szinte nyikorgott, mint a rozsdás, ritkán nyiló lakat. Jómódu, sokrament ember volt. Napestig turta a földet, verejtékezett cselédjeivel öreg, jómódu napjaiban épen úgy, mint régen, mikor még nem négy cimerez ökör és három jóvérű ló járt ki-be a portájáról, hanem egy rossz, félszemű lovacskával hordta ötven krajcárért a fát haza a Cserjéről.

Szörnyen fősvény volt. Senki tőle ajándékba nem kapott egy fillér érőt sem. Ajtója állandóan zárva volt. Gyerek, koldus, kéregető hozzá ugyan nem tette be a lábát még sátoros ünnepnapon sem.

— Nincs pénzem ajándékba való — szokta mododogatni. Dolgozzon, izzadjon mindenki, úgy, mint én és lesz másnak is. Nekem se onnan felül-

ről hajigálják. Mikor az eklézsia kéregetett a templom fedelének kitarozására, akkor is csak egy véka buzát tudtak tőle a szent célra kapni. Egy réz fityinggel se többet.

— Elég az, akinek nincs pénze, ne reperál-tasson, — mondta istentelen ajakkal.

Pedig kikért hájtotta egy a világot? Senkiért. Felesége s egyetlen leánya már régen eltávoztak ebből az árnyékvilágból.

— Attul fél, hogy éhen hal, higgyék meg. — beszélte öreg házvezetőnője a szomszédoknak. Attul az, lelkem, még magamagátul is sajnálja a betevő falatot.

És egyszer neki is megmozdult a szíve. Meghallotta a mennyei csengetyűnek szavát, amelyet lelkiismeret szavának is neveznek.

Illyés József temetése után történt. A mult ősön. Szomorú, nehéz felhők uszáltak az égen, lassan szállingózott a hó és bizony egy fehér bakacsin-terítő borult a koporsóra, amire vége volt a tiszteletes ur imájának. Szomorú, nagyon szomorú temetés volt. Őt neveletlen, apátlan árva állta körül a behavazott koporsót. Senkijük, semmijük ezen a világon, csak ez a koporsó, ezt is egy

virágzik, bünbe merült tékozló fiu megtér a szent atyai házhoz.

Betér a családokhoz és megszólal az öröm: „Én és az én házam népe dicsérjük az Urat!” Megostromolja a Krisztussal hadakozó Saulokat, míg meghódolva így nem szólanak: „Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus!” Örökéletről suttag a haldoklónak, míg el nem simul a viharos arc, mint az anyja ölében alvó gyermeké.

Száll, száll a Szentlélek a földön, hogy az önzésben szétszakadt emberiséget egy virágzó, ragyogó koszoruba kösse össze.

Koszorus István.

Áldozatkészség

a) Olasziban:

1. Prot. árvaháznak: Székely Imréné 20 Lei, Varga József 50, Kovács Ilona 100 Lei.
2. Legátusoknak: Nagy Sándor 20, Varga Vilma 50, Száva Antalné 20, Zeke Ferencné 20 Lei.

b) Újvároson:

1. Újvárosi harangtökére: Jóbb János 100 L
2. Prot. árvaháznak 100 Lei.

c) Velencén:

1. Az imaház-iskolára: Molnár Bálint szabó 100 Lei, Kosárka Demeterné 20 Lei.

d) A konfirmált ifjak:

A konfirmándusok bibliaalapítványára Kiss Károly lelkész útján: 418 Leit. [Szikszay Aranka 100, Papp Irénke 50, Kovács Ilonka 20, Lukács Emma 15, Lakatos Erzsébet 5, Szász Margit 10, Szabó Róza Tonk Károly 20, Mezei Juliiska 10, Tarr Rózsika 15, Sittenheim Róza 10, Szántó Juliiska 10, Sujtó Bözsike 10, Dézsi Anna 5, Pus-kás Mária 10, Szilvási Vilma 50, Ráduly 10, Darányi Zsófia 10, Pikó István 10, Sike Anna 10, Oláh Margit 5, Németh Mihály 2, Szilágyi József 10, Veres Ferenc 2, Kutasi Lajos 4, Barkó Sándor 5 L.]

félóra mulva elföldelik a temető kertbe. És egy hatvan éves öregasszony szegről végről atyafiuk az árváknak. Maga is ágról szakadt szegény.

Bódi István uram is ott volt a temetésen. Ridegen szemlélődött, morfondírozott. A temetőbe is kiment. Még ott a régi, falelkü ember volt. Semmi különösebb érzése se volt akkor sem, mikor a tiszteletes ur bucsuztató szavai után úgy sirtak az emberek, mint a májusi zápor. Még akkor sem, amikor a szertartás végeztével felesége és leánya sirját megnézni ment. De ott, hogy hogy nem, egyszerűen csak elszédült. Valami nre-legség járta át minden porcikáját, a két fejfa zengett, melegített, ragyogott hozzá neki. Meg kellett fogóznia, hogy el ne vágódjék a nagy lelki fel-indulástól.

— Jaj, édes Istenem mi ez? Mi van én velem? Lelkem, jó feleségem, drága leányom ti akartok nekem valamit mondani?

Néhány perc mulva magához tért. A temetési nép elszédült, az árvák nényjükkal ballagtak haza. Csendesesen, szomorúan, lassan. Hozzájuk szegődik

Sulyok Ilona vallástanító útján: 200 Lei.
Varga Gedeon útján: 270 Lei. [Gimnáziumból: Vajna József 30, Nagy Sándor 20, Zeke András 20, Madas László 10, Vas István 10, András László 5, Szabó Lajos 5, Kádár György 5, Cseh Zoltán 2 Lei. — Polgári fiúiskolából: Balogh József, Nyerges Zoltán, Orbán József 10-10, Kis Lajos 6, Elek Imre, Kovács József, Major János, Horváth József, Bányai Imre, Gere András, Halász Imre 5-5, Csegő Zsigmond 4, Blósz László, Juhász István, Nagy János, Bagdi József 2-2 Lei.]

Anyakönyvi adatok

1923 május 1—15-ig.

Születtek: Kovács Mária, Kertész Magdolna, Balogh György, Boldizs Gyula, Gazdag Ilona, Hetz Ottó, Tóth Erzsébet, Kiss Loránd Lajos, Vásári Zsófia, Bige Stefánia, Oláh Károly János, Kiss Ibolya Gizella, Mirki Gyula, Sipos Anna Zsuzsánna, Tar Erzsébet, Borsi Julianna, Lányi Margit

Megesküdtek: Katona Dezső—Kádár Zsuzsánna; Kovács László—Gergely Katalin; Almási Lajos—Pénzes Sarolta [Rev. ref.]; Horváth Zsigmond—Kiss Eszter; Gulyás István Lévai Zsuzsánna; Akom János—Kompár Ilona; Gécz Ferenc—Csarnai Anna; Pázmány József—Dani Zsuzsánna.

Meghaltak: Pénzes Ambrus 58 éves, Sütő Sándor 64 éves, Hermeczi Róza 37 éves, öz. Szabó Józsefné 85 éves, Okrös Sándor 85 éves, Furulyás Lajos 63 éves, Somogyi Mihály 76 éves, Vértesi Lajos 60 éves, Sipos Lajos 45 napos, Peihő Julianna 53 éves, Gulyás Gábor 60 éves, Bodnár Sándorné 55 éves, Ferenczi György 65 éves, öz. Vértesi Gáborné 82 éves, Turi Mózes 46 éves, Sass Zsuzsánna 51 éves, Főríz Gyuláné 35 éves, Bige Stefánia 2 napos, Fekete Róza 15 napos, Rádúj Lajos 17 éves.

Bódi István. Most már valamitől, valahogyan az ő szive is nehéz lett.

— Kinél fognak a gyerekek lakni, Fazekasné, ezután?

— Nálam, míg felcseperednek, gazduram.

— Hát aztán addig ki tartja el őket?

— Majd csak kirendeli az árvák atyja, az Uristen nekik is, nekem is.

Bódi uramnak már a száján volt, „hej de nehéz nóta lesz ez”, amikor ismét elővette a szédülés, átjárta testét-lelkét az előbbi melegség és nem tudta kimondani, amit elgondolt. Nem, hanem épen ellenkezőjét.

— Igaza van, Fazekasné, az Uristen kirendeli. Már ki is rendelte. En mondom magának, hogy kirendelte.

Sietősen elköszönt. Szinte futott hazafelé. Otthon két köből tisztabuzát rakatott szekérré, meg egy oldal szalonnát — és elküldte az árváknak.

— Mondd meg fiam — szólt a kocsisához — rendelkezett az árvák atyja, nálam rendelkezett, áldott legyen az Ó szent neve érette!

(Reformátusok Lapja.)

H I R E K.

Az ünnepi istentiszteletek sorrendje:

I. Pünkösöd első napján:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Sulyok István, este fél 6 órakor Zólyomi Jenő legátus,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, délután 3 órakor Bedő Béla legátus,

Velencén: délelőtt 10 órakor Zólyomi Jenő legátus, délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

II. Pünkösöd másodnapján:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csorja Gyula, este fél 6 órakor Bedő Béla legátus,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Zólyomi Jenő legátus, délután Gargya Géza,

Velencén: délelőtt 10 órakor Bedő Béla legátus, délután 3 órakor Zólyomi Jenő legátus szolgál.

Ünnep első napján vacsora-osztás mind a három helyen, — másodnapján csak Olasziban.

Az új énekeskönyv ára 34 Lei

Biblia kapható az olasz i. lelkészi hivatalban. Ára nagyság és minőség szerint: 80, 60, 50, 45, 35, 10 és 8 Lei. [E két utóbbi Uj-szövetség.]

Felhívás. Az 1923. jul. 1-től 1924. évi jun. 30-ig terjedő egy esztendőre elkészített választói névjegyzéket azzal a felhívással tettük közzemlére az ujvárosi lelkészelnöki hivatalban *e tő 25-ig*, hogy azt a hivatalos órák alatt bárki is megtekinthesse, s választói jogosultsága felől meggyőződést szerezhesse. Az egyház-törvény rendelkezése szerint azokat kell fölvenni a választói névjegyzékbe, akik előző évi egyházi adójukat f. évi május hó 15. napjáig befizették. Ha tehát véletlenségből valaki a névjegyzékből kimaradt volna, holott a fentebb említett törvényes alapokon ahoz jogigénye van, fölvételeit kérheti, s általában a névjegyzék ellen minden önjogu adózó felszólamlással élhet. Ha valaki egyházi adóhátraléka miatt maradt ki a névjegyzékből, de a fejszólamlási idő alatt [május 15—25.] tartozását kifizette, annak igazolása esetében a választók névjegyzékbe fölveendő. Nagyvárad. Az egyházközség elnöksége.

Felvételei hirdetmény a nagyváradi református fiu-internátusba. 170—1923. A nagyváradi ref. tanítónőképző-intézet és polgári leányiskola igazgatótanácsa az 1923—24. isk. évtől kezdődőleg *fiu-internátust* is fog fenntartani. Felvétetnek a nagyváradi középiskolákba járó tanulók, vallásfelekezeti különbség nélkül. Az ellátási díj *havi 500 lei-ban* van előírva, — fenntartva az

árak emelkedésének megfelelő díjmelést. Hozni kell ezenkívül minden bentlakónak *havonként* 10 kg. kenyérlisztet, 5 kg. 0-ás lisztet, 5 kg. burgonyát és 1 kg. zsirt. Ezen természetbeni járandóságok egész évi mennyiségének fele a beiratkozáskor és fele február hó 1-én szolgáltatandó be. Felvételeit a nagyváradi ref. tanítónőképző-intézet igazgatóságához címzett 1 leu és 25 bani bélyeggel ellátott, orvosi bizonyítvánnyal és a szülők vagyoni állapotát igazoló községi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényben kell folyó évi június hó 30-ig folyamodni Oradea-Mare [Nagy-Várad], 1923 május hó 15. Nagy Vilmos s. k., igazgató.

Felvételei hirdetmény a nagyváradi református leányinternátusba. 171—1923. Felvétetnek a nagyváradi középiskolákba járó leánynövendékek, vallásfelekezeti különbség nélkül. Az ellátási díj havi 650 leiban van előírva, fenntartva az árak emelkedésének megfelelő díjmelést. Hozni kell ezenkívül minden bentlakónak *havonként* 10 kg. kenyérlisztet, 5 kg. 0-ás lisztet, 5 kg. burgonyát és 1 kg. zsirt. Ezen természetbeni járandóságok egész évi mennyiségének fele a beiratkozáskor és fele február hó 1-én szolgáltatandó be. Felvételeit a nagyváradi ref. tanítónőképző-intézet igazgatóságához címzett 1 leu és 25 bani bélyeggel ellátott, orvosi bizonyítvánnyal és a szülők vagyoni állapotát igazoló községi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényben kell folyó évi június hó 30-ig folyamodni. Oradea-Mare [Nagy-Várad], 1923 május hó 15. Nagy Vilmos s. k., igazgató.

Mikor az ifjak tanítják az öregeket. Olvassuk, hogy a nagyenyedi tanítóképzészek lemondottak vasárnapi vacsorájukról, s annak értékét az elemi iskolák fenntartására ajánlották fel. Ti jól vacsorázók, akik egy-egy jó vacsorára százakat is kidebtok, — s ti valamennyien, akik reformátusoknak mondjátok magatokat, nem tudnátok lemondani vasárnapi vacsoráitokról? Óh, ezzel a kis áldozattal hőséges fedezetet nyerne a husz leies egyházi kulturadó! Óh, ha elég hitünk volna, — mint azoknak az ifjaknak — hegyeket mozdíthatnánk ki helyükről: a gond, a kétségbeesés Csimborasszóit!

Bizuk Istenre magunkat. Egy atya serdülő fiával kocsikázott. A fiu kérte apját, engedje meg, hogy ő bajtson. Am egyszer csak egy másik koci

jött velök szembe s ki kellett térniök. Az ut azonban szűk és minden oldalon tele volt kövekkel. A fiu ekkor látva, hogy erején felül van a kitérés, reá bízta az apjára a lovak kormányzását, hogy irányítaná ő a lovakat. — Így vagyunk emberek, Istennek gyermekei. Mi is hányszor magunk akarunk menni az élet utjain, vagy magunk akarunk az irányítók, a kormányosok lenni? Csak amikor nagy akadályok jönnek elő, amikor életutunk veszedelmes, amikor a keskeny útra és szoros kapuhoz érünk, bizzuk rá magunkat Istenre. De hányan elkésnek! De hányan elkésnek! Te ne késsél el, bízid idején, bízid mindig Istenre magadat.

Bódis Ferencz

ékszerész

Ferdinand király-út 2
[Rákóczi-út—Fő-u.]

24—26

Agárdi István mázoló és bútorfestő

Elsőrendű és jó anyagjaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m. bútorok bármilyen festését, épületeken ajtók, ablakok, tüdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sárkerítéseket a legelsőbbrangu alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és pártfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 1. sz. „Ulpia“ (Emke) épület**

24

Az új zsoltárok bekötését

bőrbe vagy valódi angol vászonba való a legolcsóbb áron és a legrövidebb idő alatt elkészíti

BÉRES KÁROLY könyvnyomdája

a „Corvinus“ könyvtárat képviselve
Oradea-Mare—Nagyvárad, Ferdinánd király-ut 14.

„Orient“ Általános Biztosító Rt.

Oradea-Mare-Nagyvárad,
Szalárdi-utca 4. szám.

ELFOGAD: élet-, tűz-, betörés-, baleset-, szavatosság- és jég-biztosításokat a legelőnyösebb feltételekkel és legolcsóbb díjakkal.
Kartelen kívül! 23

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt“ gyógyszer-tárában

Szent László-tér, a Városháza mellett 24

Azon keresztyén családokat, kiknek halottja van, biztosítom, hogy **2000 leit megtakarít, ha cégemnél érdeklődik** aziránt, hogy mennyibe kerül ma egy diszes temetés.

Saját érdekében keresse fel a

Germán Károly utóda

„KEGYELET“ keresztyén disztemetkezési intézetet, tulajdonos Tarsoly János vaskereskedő **Nagyvárad, Sas-Passage 45. sz. ajtó.**

Iroda és mintaraktár a vaskereskedésben. Külön **felmunkázási osztály.** Minden felszerelés új! Fényképfelvételt mutatok az összes kiállításaimról. Előállítok: **kettős, négyes és hatos diszfogatokat,** ellátok **ingyen** temetéseket, vidéki feleknek egy koszorút adok **ingyen,** kik a temetkezéshez szükséges cikkeket nálam szerzik be. — Teljes tisztelettel **GERMÁN KÁROLY UTÓDA TARSOLY**

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

A szőlővesszőkről.

Ján. 15, 1—11.

Tennyson, a nagy angol költő, midőn egyszer kérdezték, hogy tulajdonképen kicsoda, micsoda neki a Jézus Krisztus, egy virágra mutatott és szólt: „Látod e virágot? Ami ennek a nap, az énnekem a Jézus Krisztus“... Szépen, igazán költő módjára szólott; az ilyen vallomásnak nagy hatása van. De még szebben, még igazabban szólt Jézus, mikor magát szőlőtőnek, tanítványait szőlővesszőnek nevezte volt. Szavai azt jelentik, hogy Isten ereje és kegyelme egyedül általa és benne árad felénk, az örökkévalóság titkos mélységeiből. Isten szent neve mindaddig csak halavány fogalom, élettelen gondolat bennünk, míg Jézus segítségünkre nem jön; akkor aztán egyszerre úgy érezzük, hogy rajta keresztül Isten erejét, Isten életét vettük. Aki másként tapasztalta, mondja másképen, — de minden tapasztalás csak egyet hirdet, hogy Jézusra ép oly szükségünk van, mint a szőlővesszőknek a szőlőtőkére. — Én

megengedem, amit oly sokszor hallunk, hogy vallás nélkül is lehet valaki erkölcsileg komoly gondolkodásu. De állítom, hogy a jóból, a szép, nemes, igaz örök javaiból, a szeretetből és szentségből egy keresztyénben több lakozhatik, mint más emberfiában. És ha ez nem így volna nálad, az csak annak a jele, hogy elszakadtál a Jézus Krisztustól, vagy legalább is meglazult a kapocs, amely hozzáfűzött. Hogy azután másképen legyen, jer Jézushoz. Keresd fel őt reggel, midőn munkához fognál, érezni fogod, hogy Isten kegyelme reád szállott. Keresd őt munkád közben, munkádról emeld fel szemeidet az örök magasságok felé, onnét áldás és segedelem érkezik. Keresd őt pihenésed csendes óraiban, úgy érezni fogod, hogy közelében felüdülsz, mint a palánta, mikor arra rászáll a hajnal harmata. Jézusnak egy-egy igéje csodás hatással munkálkodik benned. Ha ő táplál, éltet, lelkesít, akkor ajkadon is fel fog zengeni Pál ap. diadal éneke: „Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus“.

Építő esetek.

Ember tervez, Isten végez. Napóleont, amikor oroszországi hadjáratára indult, óva intették barátai a veszélyes vállalkozástól s barátainak egyike e szavakkal fordult hozzá: „Napoleon meg fogod látni, ember tervez, Isten végez!“ Erre a fékevesztett hódító így felelt: „Én nemcsak tervezek, de végezek is és végre is hajtom e tervemet dicsőséggel“. Mire egyik udvarhölgye megjegyezte: „Az olyan ember, aki így megfélemledik magáról, az szerencséjének forduló pontjához érkezett, mert az Isten nem engedi, hogy egy halandó olyan hatalommal dicsekedjék, mint az ég és föld Ura.“ Napoleon hadjárata csakugyan csufosan végződött és szerencse csillaga Oroszországban letűnt, bebizonyosodván, hogy nem ember, de Isten végez.

A bűn. Egy kis fiu és kis leány játszottak együtt. A fiunak volt két almája s kérdezte a leányt: kell egy alma? — Igen, — volt a felelet. Melyik kell, a kisebbik, vagy a nagyobbik? kérdé újból a fiu. — A kisebbik, — felelt újból a leány. A fiu csakugyan a kisebbik almát adta neki. Akkor a kis leány szívébe fellépett az öreg Éva, mert nagy durcásan, megvetéssel nézve a fiura, így szól: Nem tudod te azt, hogy ha az ember a kisebbiket mondja is, mindig a nagyobbikat gondolja és akarja. Vajjon mi felnőttek majmoljuk a gyermekeket, vagy ők minket?!

Az öreg papot kérdezi egyik hive, miért prédikál mindig Jézusról és miért oly keveset az ördögről? Az öreg pap így felelt meg: Hiveim élete mutatja, hogy az ördögöt nagyon jól ismeri mindenik, de a Jézust oly kevesen. Hát ezért! Ugy e ma is így van!

Krisztus hatása. Egyik angol városban egy ifju ember tagadta a Krisztus Isten voltát s azt

A kálvinizmus társadalma.

[Részlet dr. Sz. Kun Béla debreceni egyetemi tanár előadásából.]

A kálvinista keresztyén társadalomnak mindenekelőtt a buzgó vallásos élet az ismertetője.

A vallásos buzgóság alatt pedig, mely a kálvinizmus társadalmának tulajdonsága, nem szabad érteni csak valamely általános, ködbe vesző istenhitet, nem még a Krisztus imádásával és követni akarásával megelégedést sem; — a kálvinizmus társadalmát annak a tételes vallásnak elfogadása és buzgó gyakorlása jellemzi, melyet a Szentírásból igaz keresztyén vallásnak megismert. Ezzel nem fér össze az ezen vallási rendszertől meghívánt vallási cselekményeknek, a templombajárásnak, sákramentumokkal élésnek, bűnbánatnak elhanyagolása. Ilyen szokások igazi kálvinista társadalomban lábra nem kaphatnak; — az pedig, hogy gyülekezeti előjárók, presbiterek és más egyházi tisztviselők lehessenek olyanok, akik az Isten házáat nem látogatják s a sákramentumokkal nem élnek, akik advent, böjt idején, vagy ép nagyhéten sem érzik szükségét a világi örömeiktől elvonatkozásnak, az Isten előtt megalázkodásnak, a Krisztus érdemére méltóvá léétel törekvésének: az az igazi kálvinista társadalomban egyenest elképzelhetetlen.

Hogy aztán ez a vallásos buzgóság milyen formák között talál kielégítést, az igazán nem lényeges, a fontos csak az, hogy a buzgóság őszinte legyen. Vannak népek, — mint a skótok —, akik hajlamosak az ájtatoskodásra, vannak népek — mint a magyarok —, akikben ilyen hajlandóság nem igen van. A vallásos élet bármily nagyfoku kifejlesztésében, sőt akár a vallási cselekményeknek előre megállapított módszer szerint végzésében képmutatást látni épen olyan ferde megítélés, mint ahogy igazságtalanság a vallás minden életviszony körében előtérbe állításának hiányából pogányságra következtetni. Olyanforma a viszony

mondta papjának, hiszem, ha a mi hires miniszterünk, Gladstone, ez a nagy államférfiu hiszi. A lelkipásztor azonnal irt Gladstonnak, ki 82 éves tapasztalatával a következőket írta: „Mindaz amit én gondolok, írok, beszélek, mindaz a mi Urunk Krisztusunknak Istenségén, egyetlen Reményén, Megváltóján alapszik“.

Igy van-e nálatok? Jó keresztyén családban a gyermekek rendszeren imádkoznak lefekvés előtt is. Egy hires orvos beszélt el a következő történetet: Gyermekeivel igen hosszú sétát tett s hazaérkezve a gyermekek nagyon fáradtak voltak, ágyba küldtem őket azzal, fiaim most fáradtak vagytok, én fogok helyettetek is imádkozni ez estén. Erre a legkisebbik gyermek így szólt: Edes apám, de az én szám nem fáradt el!

Japánban a keresztyéneket sok helyen „Ámen“ embereknek vagy „Mi Atyánk“ vallásuaknak nevezik, gyakori imádkozásaikért. Hát minket Európaiakat, hogy neveznének sok Isten-káromlásunkért?!

Megelégedés. Egy szellemes amerikai kihirdette a városban, hogy egy hold földet ad annak,

e kettő közt, mint az összhangzatos, meg az egyszerű, egyszólamu ének között. Az Istenhez szívből emelkedő harmonikus éneknél nincsen gyönyörűbb; — ám a bármily együgyű és szertehangzó gyülekezeti ének, mely valami kis falu templomából mélységes érzéssel harsog az Egek Urához, — bizonyára jobban tetszik Istennek, mint az a fényes templomi karének, melynek előadói üres szívvel, Istenre gondolás nélkül, Krisztustól idegenül, egyedül azzal törődnek, hogy a szólamok egybevágók, a pianók és a crescendók szabatosak legyenek. Szébb is, jobb is az élet minden mozzanatát meg-aranyozni Krisztus vallása napfényével, ha erre lelki szükség készlet; de vallási cselekményeket végezni vagy vallási áhitatot mutatni csak azért, mert az másoknál úgy szokás: a hegyi predikáció szavait juttatja eszünkbe: „nem mindenki, aki azt mondja: Uram, Uram, megyen be a mennyek országába“.

Az erős vallásosságnak következője az az őszinteség, nyíltság, lelki szilárdság, vagy, amint nálunk mondani szokták, vastagnyakuság, mely a kálvinizmus társadalmának szintén tulajdonsága. A kálvinista keresztyén ember tudja, hogy a Krisztus egyetlen érdeméért ő épen olyan közvetlenül járulhat Isten elébe, mint bármely ember-társa; — nem érzi tehát magát sem kisebbnek, sem jelentéktelenebbnek, mint bármely ember-társa; — tudja, hogy ő is, mint minden ember, csupán eszköz az egyetlen hatalomnak, az Ur Istennek kezében, akinek akarata nélkül egy hajszál sem hullhat le a fejről; — hiszi, hogy az Isten előre elvégzése szerint ő is az üdvösség részese leszen s ép azért hiszi, hogy az Isten őt nem haszontalan, vagy gonosz tettek végzésére választotta; — ennek folytán azt, amit az Isten törvénye szerint helyesnek és igaznak tart, meg meri őszintén mondani és meg meri bátran cselekedni: ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?! Ennek a lelki bátorságnak tehát kettős fundamentuma van. Az egyik az Isten törvényének ismerete, a másik

az embernek, aki igazán megelégedett. A hirdetésre ezerszámra fordult a nép hozzá. Akkor így szólt a sokasághoz: Valóban megelégedettek Önök? Igen! zugta réá ezer és ezer torok. Miért szeretnétek hát még egy hold földet, ha megelégedettek vagytok?

Elképedve oszlottak e kérdésre széjjel az emberek

Mi hát a megelégedés? Olvasd el Pál apostol Filippibeliekhez írott levele 4. része 11—13. verseit!

Hányfélék az emberek? Egy öreg tanító az embereket négy osztályba sorozta:

I-be tartoznak, akik ezt mondják: ami az enyim, az az enyim és ami a tiéd, az is az enyim. II-ba, akik azt mondják: Ami az enyim, enyim; ami a tiéd, tiéd. III-ba, akik szerint: ami az enyim, a tiéd és enyim, ami meg a tiéd, az az enyim, meg a tiéd. A IV-be, kik szerint: ami enyim, az a tiéd. — Az első osztályba tartoznak a tolvajok; a másodikba, akik csak magukról gondoskodnak, másokkal nem törődnek, a harmadikba, akik viszontszívességet várnak; a negyedikbe az igaz keresztyének.

Te hová tartozol?

Visk.

Peleskey Sándor.

az Isten bölcsességében és hatalmában való rendületlen bizalom. Azért a kálvinizmus társadalmának ez a sajátossága, amint természetes következése a kálvinista vallásosságnak, ép úgy vesztí erejéből, ha a kálvinizmus szellemével ellentétben a Biblia ismerete és a komoly vallásos élet aláhanyatlík; ahol a bibliaolvasást elhanyagolják s az Isten előtt naponként meg nem alázkodnak, ott a büszkén emlegetett kálvinista egyenesség és keményderekuság előbb-utóbb pusztá legendává süllyed.

Áldozatkészség

Olasziban.

1. Pünkösdkor Urasztalára: Lakatos Mihály 20, Boros Mihály 10, Molnár Györgyné 50, Nagy János 20, Dankuj Dénes és neje 50, Kincses Vilma 25, Nagy Sándor 20, Székely Imréné 20, N. N. 40, Szilvási Róza 20, N. N. 40, Tar Etelka 10, öz. Kapus Józsefné 10, Varga Vilma 50, Száva Antal és neje 20, Szilágyi Jánosné 20, öz. Thury Károlyné 20, Zeke Ferencné 20, Sziits Sándorné 15, Fekete Istvánné 25, öz. Ponoranné Simon Piroska 20, Krupp Lajos 20, Dézsi Ferencné 20, Szerző József 20, Farkas János 20, öz. Nagy Károlyné 30, Szabó Gyula 10, Lénárd Józsefné 20, Szücs Juliska 5, Szilágyi Lajos 20, P. I. 20, Nagy Mihályné 200, Dukrét Lajos 10, Berke Péter 50, Tóth Mihály 20, öz. Lustyák Mihályné 25, N. N. 5, Török Károly 20, Kóti Lajos 30, Mihucz Miklósné 20, Tivadar József és neje 20, Makai Ágnes 15, összesen 1135 Lei. Kenyeret: Papp Sándor, Molnár Demeterné, N. N. Bort: Fülöp István, Papp Sándor, Török Sándor [Templom-u] Szivós Emília, Hendzsel Lajos.

2. Velencei imaházra: Vékony Mihály lakodalma alkalmából 100, Nagy Mihály Ilona testvére esküvője alkalmából 100 Lei.

3. Szegényeknek: öz. Ponoranné Simon Piroska 56, Blaha István 30 Lei.

4. Legátusoknak: M. R. 20, Berke Péter 50, Sáhy József 20, Lakatos Gyula 5, Maklár Gyula 10, Varga József 50, Tonk Károly 20, Sziki János 50, Sziki Zsuzsika 40, Csapó Lajosné 5, öz. Nagy Józsefné 5, öz. Maklár Kiss Gyuláné 40, Blaha István 20 Lei.

Ujvároson.

1. Prot. árvaházra: Cs. I. 100, öz. Tanka Miklósné 100, Nagyvárad Hitelbank 600 Lei.

2. Prot. Jót. Egyesületnek: Nagyvárad Hitelbank 600 Lei.

3. Ref. Tanítónőképzőintézetnek: Nagyvárad Hitelbank 600, Sulyok István alapra Nagyvárad Hitelbank 1000 Lei.

[Folyt. köv.]

Az új énekeskönyv ára 34 Lei

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ára nagyság és minőség szerint: 80, 60, 50, 45, 35, 10 és 8 Lei. [E két utóbbi Új-szövetség.]

Vasárnap délután 4 órakor presbyteri gyűlést tartunk.

HIREK.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: d. e. 10 és este fél 6 órakor Varga Gedeon,

Ujvároson: d. e. 10 órakor Sulyok István, d. u. 3 órakor Gargya Géza,

Velenczén: d. e. 10 és d. u. 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Ujvároson délután 3 órakor gyermekistentisztelet.

A Bihari Református Egyházmegye 1923. május 29-én d. e. a nagyvárad-ujvárosi tanács-teremben tartandó közgyűlésének tárgysorozata:

1. Esperes megnyitó imádsága.
2. Megalakulás.
3. Szavazatbontó bizottság jelentése.
4. Egyházmegyei ügyész, nyugdíjintézet, közalapi, egyházmegyei, közigazgatási pénztárnok választása.

5. Tanügyi, missió stb. bizottságok, számvevőszék megválasztása.

6. Egyházkerületi határozatok előterjesztése.

7. Esperes időközi jelentése.

8. A mezőtelegdi, bihari, hegyközcsatári tanító, a nagyvárad kántorválasztás megerősítése.

9. Tanítók eskütétele.

10. A fugyivásárhelyi presbyterium ellen-szegülése az egyházkerület határozatának.

11. A nagyvárad tanítónőképzőintézet költségvetése.

12. A nagyvárad tanítónőképzőintézet igazgatótanácsának felterjesztése.

13. A nagyvárad tanítónőképzőintézet 1922. évi számadása.

14. A számvevőszék jelentése az egyházmegyei pénztárakról.

15. Nagykakucsi egyháznak a lelkészi jövedelemre vonatkozó kérelme.

16. Nagykakucsi egyház kérelme a lelkészi állásnak adminisztrator utjáni ellátására vonatkozólag.

17. Kulcsár Endre révi lelkész a konventi missiói segély kiszolgáltatását kéri.

18. Rév tűzbiztosítási segílyt kér.

19. Paptamási-i ótemető eladása.

20. Borsi, fugyi-i, váradlesi pótadók.

A királyhágómelléki református egyházkerület nagytiszteletű esperesi és lelkészi hivatalainak igazgatótanácsi és iskolaszéki elnökeinek.

Tájékoztatás végett közöljük, hogy a 26—1923. számú egyházkerületi határozat rendelkezésének megfelelően a lemondás folytán megüresedett egyházkerületi lelkészi főjegyzői tisztségre beadott szavazatokat folyó hó 23-án felbontottuk. Az érvényesnek elismert 155 szavazat közül Csernák Béla bihari egyházmegyei esperes, helyettes főjegyző 151 szavazatot nyert s így a más jelöltekre beadott 4 szavazattal szemben 147 szótöbbséggel egyházkerületi lel-

készi főjegyzővé választott. A fenti egyházkerületi határozattal nyert megbízásunkhoz képest Csernák Béla megválasztott lelkészi főjegyzőt hivatalába azonnal beiktattuk.

Oradea Mare (Nagyvárad), 1923 május 23.

A szavazatbontó-bizottság megbízásából:

Dr Babós János s. k.,
a királyhágómelléki ref. egyházkerület
világi elnöke.

Nagy Vilmos s. k.,
a királyhágómelléki ref. egyházkerület
lelkészi jegyzője.

Bódis Ferencz

ékszerész

Ferdinand király-út 2
[Rákóczi-út—Fő-u.]

25—26

Agárdi István mázoló és bútorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtók, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sírkerítéseket a legelsőbbbrangu alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és pártfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.)**
1. sz. „Ulpia“ (Emke) épület
25

Az új zsoltárok

bőrbe vagy valódi **bekötését**
angol vászonba való
a legolcsóbb áron és a legrövidebb idő alatt elkészíti

BÉRES KÁROLY könyvnyomdája

a „Corvinus“ könyvtárat képviselve
Oradea-Mare—Nagyvárad, Ferdinánd király-ut 14.

„Orient“ Általános Biztosító Rt.

Oradea-Mare-Nagyvárad,
Szalárdi-utca 4. szám.

ELFOGAD: élet-, tűz-, betörés-, baleset-, szavatosság- és jég-biztosításokat a legelőnyösebb feltételekkel és legolcsóbb díjakkal.

Kartelen kívül! 24

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilet-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszkaviz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt“ gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett 25

Azon keresztyén családokat, kiknek halottja van, biztosítom, hogy

2000 leit megtakarít,
ha cégemnél érdeklődik aziránt,

hogyan kerül ma egy diszes temetés.

Saját érdekében keresse fel a

Germán Károly utóda

„KEGYELET“ keresztyén disztemetkezési intézetet, tulajdonos Tarsoly János vaskereskedő
Nagyvárad, Sas-Passage 45. sz. ajtó.

Iroda és mintaraktár a vaskereskedésben. **Külön temetkezési osztály.** Minden felszerelés új! Fényképfelvételt mutatok az összes kiállításaimról. Előállítok: **kettős, négyes és hatos diszfogatásokat**, ellátok **ingyen** temetéseket, vidéki feleknek egy koszorút adok **ingyen**, kik a temetkezéshez szükséges cikkeket nálam szerzik be. - Teljes tisztelettel

GERMÁN KÁROLY UTÓDA TARSOLY

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Az igazi emancipáció.

I. Kor 1, 26, 27. Mert tekintésétek csak a ti hivatástokat, hogy nem sokan hívtak bölcsék test szerint, nem sokan hatalmasak, hanem a világ erőtleneit választotta ki magának az Isten, hogy megszegyenítse az erőseket.

Az elmúlt évtizednek állandóan szőnyegen levő problémája a „nő” kérdés volt. Az emancipáció hívei hatalmas táborba gyülekeztek s tettel, szóval, tollal elszánt küzdelmet indítottak kitűzött céljaik érdekében. Ez a harc, — mely különösen a nyugati országokban olykor-olykor nagyon is hangosan hevesse faujlt, — manapság ellanyhult, sőt mondhatjuk, egészen elült. Természetszerűleg történt ez, amiként minden tulzás abszurdumra vezet. Az emancipáció minden téren a férfiak jogát, szerepkörét követelte a nők számára, holott azok szervezeti alkatuknál, lelki tulajdonaiknál, képességüknel fogva, merőben más, vagy legalább is más mérvű rendeltetésre vannak hivatva. A világháboru vérzivataros éveiben azonban kijelölték az emancipáció határát, amelyen a legelszántabb harcosok is alig tudtak átlépni. Mikor csak a férfiak állottak sorompóba, hogy bizonyos nagy célok érdekében különleges képességeiket érvényesítsék, — mert ugyebár az kétségtelen, hogy csak a férfiúi testi és lelki erő képes ilyenemű és mérvű terhek elhordozására — s ugyanakkor a nők különösképpen a szeretet munkáinak gyakorlására, a vigasztalásra, ápolásra, gyógyításra szorítottak, a leginkább szemléltető irányban terelődött kétfelé és határolódott el egymástól a két nem szerepköre. És ugyebár, alig jutott eszébe egyetlen nőnek is, — lett legyen nagyon modern és szabadelvű, — hogy a maga szerepkörét a másikkal felcserélje.

És ez a jelenkori emancipáció, mely rossz utra tévedvén, csődbe jutott, kell, hogy emlékeztessen arra a másik emancipációra, mely az első, eredményes lépéseket tette meg a nő nem felszabadítása érdekében, amelynek szerén jutott el mostani helyzetére és fog eljutni a jövőben az őtet igazán megillető magaslatra.

— A legnagyobb emancipáció a keresztyénség volt s a legnagyobb emancipátor Krisztus maga. Mi volt, ki volt addig a nő, míg meg nem szólalt szava: „Nincsen férfi sem asszony között válogatás?” Vásáriportéka, megvetett rab-szolga, léleknélküli báb. Krisztus volt az, ki az emberi méltóság koronáját feltette a leigázott női nem fejére s a keresztyénség volt az, mely megadta nekik az emberi jogot és szabadságot s egyszersmind képességüknek, természetüknek megfelelő szép, nemes hivatások szolgálatába állította őket. Milyen szerepet töltött be a művelt görögöknél és rómaiaknál vagy tölt be ma a nem keresztyén mohamedánoknál, kínaiaknál, japánoknál az a nő, aki a ker. társadalomban minden emberi méltóság osztályosa, ki hivatásának magaslatán állva, lelkes munkása minden szépnek, jónak, ki mint feleség koronája az ő férjének s mint anya védangyala gyermekeinek, családjának! Tehet-e a nő nem érdekében annyit a ker. vallásos alapot nélkülöző emancipáció, mely mondjuk — orvost, mérnököt nevel a nőből, mint az a ker. vallásosság, mely megszenteli a nőt anyai, hitvesi szerepében. Egyenértékű fogalmak-e egy nőre vonatkoztatva: orvos, mérnök, vagy — hitves, anya. S hogy a keresztyén, közelebbről a protestáns vallásosság egyszersmind legigazibb emancipáció is, mi sem bizonyítja jobban, mint az Egyesült Államok példája, hol legintenzivebb a ker. protestáns vallásos élet, viszont a nők is a legtöbb jogban, szabadságban részesülnek.

És ezt nem volna szabad, hogy elfelejtse, egyetlenegy nő sem, még ha annyira modern, szabadelvű, nagytehetségű és tudományosan képzett is; mint ahogy nem felejtették azok a nők, kiket először helyezett emberi jogaikba, méltóságaikba s hívott el nagy, szent célok szolgálatára a messze fénylő krisztusi világosság. Nem felejtkeztek el a háláról, mely egyrészt a Krisztushoz való ragaszkodásra, másrészt a szeretet nemes munkáinak gyakorlására kötelezte el őket. Mária Magdolna, Salonné, a kegyes Mária és Tabitha a Megváltót a Golgotára kísérő asszonyok mind-mind tündöklő

példái a Krisztus iránti hűségnek, az áldozatot nem ismerő szeretetnek. S a későbbi apostoli korban is — bár ez igehirdetés nincs nekik megengedve — mint diakonisták tényleges részt vesznek a nők az egyházi életben. Pál apostol úgy rendelkezik, hogy az özvegy asszonyok közül választassanak ki a szegények gondozói. És aki ismeri a keresztyénség első századainak történetét, tudja, hogy volt ott elég seb bekötözni való, könny, letörölni való.

Gargya Géza.

Folyt. köv.

A presbiterium gyűlése.

A május 27-én délután 4 órakor tartott gyűlésen Sulyok István lelkészelnök és dr Thúry Kálmán főgondnok elnökölt.

1. Lelkészelnök ünnepélyesen bejelenti, hogy a királyhágómelléki ref. egyházkerület szinte egyhangulag Csernák Bélát választotta meg lelkészi főjegyzővé. Üdvözli a presbiterium nevében e szép kitiüntetés alkalmából és Isten áldását kéri új munkakörére.

Csernák Béla: hálásan köszöni a kedves szavakat, de úgy érzi, hogy megválasztásának örülni nem tud, sőt valami nyomasztó érzés nehezíti lelkére, mert ez a tény egy szomorú körülményre figyelmeztet bennünket. De mert elhivatott erre a felelősségteljes tisztségre, vállalt kötelességének eleget tesz, — igyekezni fog azonban elsősorban a várad-velencei egyházzal szemben fennálló kötelességét teljesíteni.

2. A bihari egyházmegye május 29-iki közgyűlésére

a presbiterium Debreczy Imre és Boros Péter presbitereket küldi ki képviselőkkül.

3. Lelkészelnök jelenti, hogy Vásárhelyi Sándor az új kántor bejelentette, hogy megválasztását elfogadja és július 1-én állását elfoglalja.

Tudomásul vétetik, s a költözési költség részére kiutaltatik.

4. A várad-velencei kántor-tanítói állásra az orgoná- és énekpróba eredménye alapján:

a presbiterium egyhangulag megválasztja Bancsik János hegyközkovácsi i kántort.

5. Elnök bemutatja a tanítónőképző-intézet igazgatótanácsának március 28-án kelt javaslatát, az intézetnek a folyó iskolai év végével leendő megszüntetése tárgyában.

A presbiterium a javaslatot nem fogadja el, mert e nagy kulturális jelentőségű és feltétlenül szükséges intézetet: a kulturadó és esetleges más segélyek figyelembevételével a nagyváradi egyház egy-

maga is kész fenntartani, — ha a társfenntartó testületek, u. m.: a bihari, nagyszalontai és érmelléki egyházmegyék az eddigi fenntartási segélyeket a mai viszonyokban mért összegre fel nem emelnék és a fenntartástól visszavonulnának.

6. A várad-velencei csere-dülőben lévő 1 és fél hold egyházi ingatlant

a presbiterium árverés útján próbálja értékesíteni. Tekintettel arra, hogy már 100 ezer leies ajánlatról is szó van és még ennél is magasabb ár érhető el. Elvileg kimondja, hogy a vételár (egy más) ingatlan vételére fog fordíttatni. (—y.)

Áldozatkészség

Ujvároson:

Ujv. harangalapra: Pázmány József 100, Puskás Mihály [Váradszentmártonból] 50 L. Urasztalára: Sós Istvánné 30, Vasadi Istvánné 20, özv. Mág Lászlóné 10, özv. Osváth Sándorné 10, Kerekes Lajosné 10, Darvasi Károlyné 20, Szitó Zsuzsika 20, özv. Kalla Andrásné 20, özv. Marosi Istvánné 30, özv. Tanka Miklósné 10, özv. Macskásy Alajosné 10, özv. Koroknay Györgyné 10, Barna Sámuel 25, özv. Ujlaki Istvánné 15, özv. Gulyás Károlyné 5, Simon Béláné 20, özv. Sós Lajosné 10, Kiss Lajosné 10, özv. Pap Bálintné 2 Lei. Kiss Tivadar kenyeret, Fülöp István bort, Major Ferenc 20, Molnár János bort, Nagy János bort, Jobb János 20, özv. Nagy Józsefné 20, Szabó László 50, összesen 397 Lei.

Szegényeknek: özv. Kalla Andrásné 30 Lei

Legátusok tiszteletdíjára: Kovács Mihály 20, Vasadi Ferenc 10, özv. Kalla Andrásné 50 Lei

Konfirmált növendékek adományai biblia alapra: Papp Ilona vallástanítónő útján. [Széles-u. isk.] Trippon László 20, Tolvaj Lajos 5, Oláh Ferenc 5, Földesi István 5, Kállai Anna 10, Barakonyi Mária 10, Barakonyi Magda 10, Nagy Erzsébet 8, Arany Julianna 5, Pénzes Mária 5, Szénási Ilonka 5, összesen 88 Lei.

Az árvák részére: Pálfi István [Gyapju] 15 Lei

Egyházi közszükségletre: Pálfi István [Gyapju] 15 Lei

Velencén:

Eneklésben kiváló tanulók jutalmazására: egy magát megnevezni nem akaró egyháztagnak 100 L.

Legátusok részére: Dancsházi László 10, K. Nagy Lajos 5 Lei.

Urasztalára pünkösdkor: özv. Gümő Jánosné 10, Mészáros Jánosné 5, Rollinger Vilmosné 20, özv. Bartha Mihályné 10, Bóna Imre és neje 10, Bartha László 5, Kiss Gábor 10, Kuttasi Lajos 20, Kulcsár Sándor 20, Boros Imre 20, K. Nagy Lajos 10, Siebert Emilné 50, özv. Molnár Bálintné 10, Molnár Bálint 10, özv. Kövesdi Mihályné 10, Dudik Anna 8, Dancsházi László 10, Barna Sámuel 10, Papp Demeter és neje 20, T. D.-né 20, Tamás Lajos és neje 25, özv. Nagy Józsefné 10 Lei. Kiss Gyula kenyeret, Nagy Lajos [Gyár-u 44] 5 l. bort.

Anyakönyvi adatok

1923 május 15—31-ig.

Születtek: Vida Ferenc Sándor, Hartmann Ibolya Veronka Anna, Puskás Ilona, Sánta András, Balogh Ilona, Kóta János, Keserü István, Sándor Juliánna, Szilágyi Magdolna, Nagy Károly, Venyige Ágnes Magdolna, Farkas Rozália, Münchstein Dóra, Somi Gábor, Borsi Tibor, Csák József, Ramocsán László, Starkovics László Mihály, Szabó Margit, Marozsán István Imre.

Megesküdtek: Tóth Imre ref.—Csoma Erzsébet ref., Poretonek György g. kath.—Balogh Juliánna ref., Frischmann József ref.—Szabó Zsuzsanna ref., Varga Albert ref.—Tóth Eszter ref., Vélkony Mihály ref. Oláh Jolán ref., Mihályi András r. kath.—Nagy Ilona ref. [Rev. ref.], Ilisz Lajos ref. Pável Anna ref., Tóth András ref.—Illés Irén ref.

Meghaltak: özv. Nagy György Istvánné 78 éves, Balogh Lajos 21 éves, Varga Károly 8 hónapos, Szakács Sándor 7 hónapos, Papp Juliánna 58 éves, Gáll Róza 72 éves, Jámbor Sándor 64 éves, Kóta János 3 napos, Nagy Vilma 4 éves, Szabó István 49 éves, özv. Tokai Péterné 78 éves, Boldizsár Gábor 28 éves, Debreczeni Albert 5 hónapos, Zilahi Károly 5 éves, Nógrádi József 62 éves, Bereczki József 73 éves, Reisch Gyulánné 54 éves, Sike Lajos 40 éves, Nagy Ida 7 éves, Mészáros Sándor 49 éves, Szabó Zoltán 5 éves.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Gargya Géza, délután 3 órakor a gyermekistentiszteleten és este fél hat órakor Csernák Béla.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csorja Gyula, délután 3 órakor Gargya Géza.

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly.

Az új énekeskönyv ára 35 Lei

Biblia kapható az olasz i. lelkészi hivatalban. Ára nagyság és minőség szerint: 80, 60, 50, 45, 35, 10 és 8 Lei. [E két utóbbi Uj-szövetség.]

R Rifoóhh Zsigmond-utcal áll. elemi iskolai tanulók vallásvizsgáját, — miután tanítójuk Csorja tiszteletes papi vizsgáját tenni Kolozsvárra megy, — 8-án délelőtt tartják meg.

Néh. Tóth Imrének, a nagyváradiak emlékeztetésben még ma is élő jeles néptanítónak özvegye Bihar i. Lidia urasszony élete 79 ik évében elhunyt. A megboldogultban dr. Tóth Ferenc presbiter és Tóth Mária Csathó Jenőné igazgató-tanítónő édesanyjukat gyászolják. Gyászükből részvételt osztozunk. A megboldogultnak örök üdvösséget, a gyászolóknak vigasztalást adjon az Úr!

Canonica visitatio. A református egyház ősrégi szokásai és törvényei szerint az egyházmegye esperese vagy maga, vagy megbízottja

utján köteles minden évben, minden gyülekezetet meglátogatni. Ezt a hivatalos egyház és iskola-vizsgálatot május 30. és 31. napján egyházunkban Major Gyula paptamási-i lelkész, egyházmegyei tanácsbíró és Balajthy Jenő biharpüspöki i. lelkész végezték, akik a tapasztaltak felett és ujvárosi tanácsteremben egybegyűlt presbiterium előtt a legteljesebb előismerésüket nyilvánították, jólesően állapították meg, hogy a nagyváradi ref. egyház elnökei és presbiteri a legnagyobb lelkiismeretességgel teljesítik egyház-építő kötelességüket. Felekezeti iskoláinkban a tanulás és nevelés oly magas színvonalon áll, hogy boldog lehet az a szüle, akinek gyermeke a nagyváradi református elemi és polgári leányiskolába jár. Meglepő volt a vizsgáló-küldöttség előtt az az áldozatkészség, amely egyházunkban a múlt évben oly jelentős eredményeket mutatott fel. Hisszük a hitbuzgóság, a református öntudat, a nagyjelentőségű célokat szolgáló áldozatkészség ebben az esztendőben sem fog mögötte maradni a tavalyi eredményeknek, hiszen iskoláink megmentéséért mindent meg kell tennünk, különben méltatlanok lennénk őseinkhez.

A jókedvű adakozót szereti az Isten. Naivságában is megható levelet kaptunk egy igazán szegény gyapjui földmives embertől. Megható az a gondosság, amellyel a küldött adományt szétosztja az árvák, az egyház és e kis református ujság között. Egy távoli faluba való szegény zsellér gondoskodása a mi egyházunk intézményeiről: milyen nemes példa lehetne a gazdagoknak, az anyagi javakban duskálóknak, ha lenne bennük lélek. Mily szegények ezek a gazdagok, akik nem érezhetik azt a boldog örömet, mely a nemes célokért való áldozattal térül vissza az emberi lélekre.

Magyar lányka levele Hollandiából. Kedves Nagymama és E. néni! Már egy hónapja lesz, hogy itt vagyunk, de eddig nem tudtam írni, vártam az alkalmat. Épen holnap megyünk be a városba, mert ez egy kis falucska, körülvéve a tengertől. — Kaptam özön fehérneműt, gyönyörű ruhákat, kötényeket, harisnyákat, 1 szép fekete félcipőt, 1 fehér kalapot, sötét-kék kabátot, de holnap ismét kapok a városban 1 szép kabátot, ezüst karperecet. Egy hónapja, hogy nem tudok Nagymamáékról. Nagyon vallásos nép, de segíti is a jó Isten. Itt nincs egy ember sem otthon vasárnap, kétszer az Istenházában van mindenki. Azonkívül minden evéskor bibliát olvasnak és imádkoznak. Én is tudok holland imát. Az énekeik ugyanazok, mint a mienk, csak önékik nincs dicséretjeik. Ha E. néniék kijönnének ide, milyen jó levegő van itt és remek tehének. Egy egyszerű 20 liter tejet ad. Boldog ország! Nem viselte meg a háboru. Hát ott milyen világ van? Bőske nem irt még? Ó épen az ország tulsó részén van. Én egy lelkész-családnál vagyok s nagyon szeretnek. Csak egy lányuk van, olyan mint én. Hát E. néni levizsgázott már román nyelvből? Képzelem nagy a drágaság; itt meg az olcsóság. A barátnőket üdvözlöm Nagymamának és E. néninek kezeit csókolom s boldog pünkösdi ünnepeket kíván szerető unokájuk, illetve hugok: Ica.

Árverési hirdetés.

A nagyváradi ref. egyház a tulajdonát képező s a nagyváradi 416. sz. betétben foglalt 2407 négyszögöl területű, Várad-velencén a vámon túl fekvő földjét eladni kívánja. E célból folyó hó 5 ik napján (kedden) délután fél 6 órakor dr. Olasz Béla egyházi ügyész irodájában (Rákóczi-ut 19 sz. a) nyilvános árverés alá bocsátja az ingatlanokat. Közelebbi feltételek ugyanott megtekinthetők d. u. 2—4 órák között.

Egyházi elnökség.

Bódis Ferencz

ékszerész

Ferdinand király-út **2**
[Rákóczi-út—Fő-u]

26—26

Agárdi István mázólo és bútorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtók, ablakok, fűrdőszobák, fűrdőkádák zománcozását, sárkerítéseket a legelsőbbangru alumínium (ezüst) festékkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és pártfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 1. sz. „Úlpia“ (Emke) épület**

26

Az új zsoltárok bekötését

bőrbe vagy valódi angol vászonba való a legolcs. bb aron és a legrövidebb idő alatt elkészíti

BÉRES KÁROLY könyvnyomdája

a „Corvinus“ könyvkötészet képviselője
Oradea-Mare—Nagyvárad, Ferdinánd király-ut 14.

„Orient“ Általános Biztosító Rt.

Oradea-Mare-Nagyvárad,
Szalárdi-utca 4. szám.

ELFOGAD: élet-, tűz-, betörés-, baleset-, szavatosság- és jég-biztosításokat a legelőnyösebb feltételekkel és legolcsóbb díjakkal.
Kartelen kívül! 25

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilet-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszkviz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt“ gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett 26

Azon keresztyén családokat, kiknek halottja van, biztosítom, hogy

2000 leit megtakarít, ha cégemnél érdeklődik

4—10

aziránt,

hogy mennyibe kerül ma egy diszes temetés.

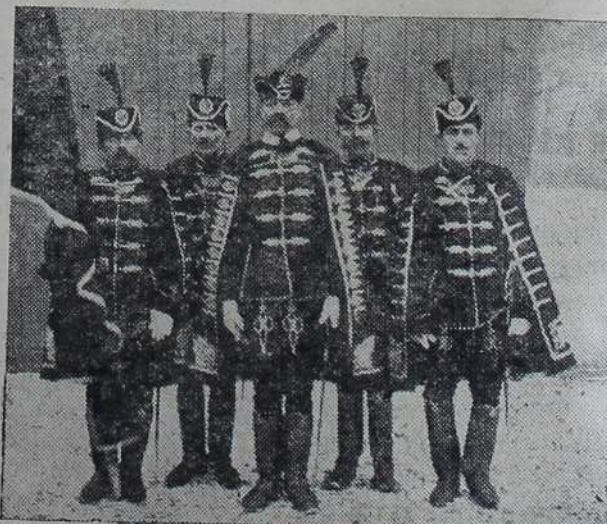
Saját érdekében keresse fel a

Germán Károly utóda

„KEGYELET“ keresztyén disztemetkezési intézetet, tulajdonos Tarsoly János vaskereskedő **Nagyvárad, Sas-Passage 45. sz. ajtó.**

Iroda és mintaraktár a vaskereskedésben. **Külön temetkezési osztaály.** Minden felszerelés új! Fényképfelvételt mutatok az összes kiállításaimról. Előállítok: **kettős, négyes és hatos diszfogatokat**, ellátok **ingyen** temetéseket, vidéki feleknek egy koszorút adok **ingyen**, kik a temetkezéshez szükséges cikkeket nálam szerzik be. - Teljes tisztelettel

GERMÁN KÁROLY UTÓDA TARSOLY

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti : Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja : a nagyváradí Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Az igazi emancipáció.

I. Kor 1, 26, 27. Mert tekintsetek csak a ti hivatástokat, hogy nem sokan hívtak bölcsnek test szerint, nem sokan hatalmasak, hanem a világ erőtleneit választotta ki magának az Isten, hogy megszégyenítse az erőseket.

De a későbbi századok s közelebről a mi magyar protestáns egyházunk története is számtalan példát mutat arra nézve, hogy az ideális, az eszményi nőnek két legékesebb tulajdonsága: a buzgó vallásosság és a könnyörülő szeretet. A nagy protestáns patrónák minden idők asszonyai előtt követendő példaképül állanak: Báthory Zsófia, Lorántffy Zsuzsanna, Bethlen Katalin, ki ezt a váradi egyházat a reformáció hajnalán oly híressé, dicsőségesse tette kegyes gondoskodása, adományozása révén.

De ne menjünk messze. Nem-e a legmagasztosabb hivatást teljesítették a nők a közelmúltban, a világháboru forogtatagában s nem azt teljesíthetik-e mostan is e sok sebtől vérző s a nagy vérvesztéstől elgyengült sinylődő világban. Mi lenne ebből a beteg emberiségéből, ha minden nő megtagadná azt a hivatást, melyre Isten rendelte. Annál a sok kis árvánál mi pótolhatná az elveszett édesapát is feledtető anyai szeretetet? Ki gyógyíthatná azokat a fájó sebeket, melyeket csak azokkal a lágyan puha kezekkel lehet kötözgetni? Ki vigasztalná a sötét bánatok, szomorúságok idején, mikor azokat csak a női sziv gyengédsége, melegsége tudja feledtetni! Igen! Az Istennek ereje erőtlenség által végeztetik el (II. Kor. 12., 9.); a gyenge nők által gyógyíthatja, teremti ujja ezt a halódó világot.

Istenesebb s egyszersmind emberségebb munkát lehet-e végezni azoknál az érdemes nőknél, kik erőiket egy jótékony együletbe tömörítik, hogy így egyesült erővel annál többet tudjanak tenni a társadalmi nyomor enyhítésére, szegények és árvák segélyezésére. Helybeli Jótékony Együletünk több mint kétszáz szegény, árva gyermeket ruházott fel a

mult esztendőben s azok a könnyörületes buzgó nők, de sok éhezőnek adtak kenyeret, de sok sirónak törölték le könnyeit. Az ő fáradozásuk teremtette meg a lehetőségét annak, hogy immár felállíthatjuk Nagyváradon a „Protestáns Árvaházat“, mely hívatta lesz arra, hogy megmentse s protestáns szellemben felnevelje azokat a szegény árvákat, kik más menedék híjján a nyomor, bűn karjaiba kerülnek. Van-e ennél szebb, nőiesebb, humánusabb, egyszersmind vallásosabb s egyházasabb munkálkodás!

Ez az a szerepkör, melyre Isten nem a hatalmasokat, hanem a világ erőtleneit választotta.

S ha volt valaha szükség a nők ilyen irányu munkálkodására, szükség van ma. Mikor az igazi hitbuzgóság olyan ritka, mint a fehér holló, a nő, az édesanya legyen példaképe a gyermekei előtt az igaz református vallásosságnak, mely lélekben és igazságban imádja az Urat. Mikor iskoláink egymásután hallgatnak el, a nő, az anya legyen gyermekeinek tanítója, oktatója őket minden szépre, jóra. Mikor egyházunk sok vihart látott hajóját annyi külső és belső ellenség ostromolja, a nő, a feleség buzdítsa hitvesét hitünk s egyházunk iránti hűségre, áldozatkésziségre. S amikor az elmúlt nagy világégésben kiégett, kihamvadt az emberek lelkéből a szent tűz, az anya írja kitörölhetetlen betűkkel a már eszmélő ifju szivébe eszményeink, igazságaink iránti lángoló lelkesedést. Legyen a nő férjének vigasztalója a mai nehéz gondterhes időben, legyen erősítője a csüggedés óráiban hitének hatalmával, hogy még a hitetlen férfi is megszenteltessék az ő feleségében.

Legyenek a nők buzgó látogatói az Ur házában, vigyenek onnan szent lelket magukkal családi hajlékaikba, hogy legyen az is templom, a szeretetnek és békességnek temploma.

Ez az egyedüli méltó hivatás és pályatér a nők számára. Ez az igazi emancipáció. Erre rendeli őket az Ur, mikor Pál apostol szavai-

val szól hozzájuk: „Tekintsétek csak a ti hivatástokat, hogy nem sokan hivattak el bölcsék a test szerint, nem sokan hatalmasak, hanem... a világ erőtleneit választotta ki magának a Isten, hogy megszegyenítse az erőseket “

Gargya Géza.

[Vége]

A középiskolai református-ifjak évzáró ünnepélye.

Június 3-án vasárnap, istentisztelet után a tanítónő-képző disztermében tartotta a középiskolai református tanuló-ifjuság záró ünnepélyét az egyházi elnökség, a presbyterium és nagyszámu közönség jelenlétében. A disztermet zsufolásig megtöltött szülők és tanulók nem lankadó érdeklődéssel s igazi lelki gyönyörűséggel élvezték az ifjuság vallásos működéseinek megnyilatkozásait, irodalmi és művészi szárny próbálgatásait. Különösen feltűnt az a mély vallásos szellem, mely az előadó szereplők egész lényén előmlött s amely zsoltárok, Hozsánna-énekek összhangzatos éneklésében és vallásos tárgyú költemények szavalásában nyilatkozott meg.

Kovács Sándor [gimn. VI.] mintegy kész theologus magyarázta Máté XXV. 14–30. versei alapján az Istentől rendelt tehetségek, talentumok helyes gyümölcsöztetését. A 101. dics. eléneklése és Tóth László ifj. elnök megnyitója után az 52 tagu ifjusági énekhar meglepő szabatossággal és színezéssel adta elő négy hangra „Óh jer haza“ kezdetű Hozsánna éneket. Virágos Sándor: „Lélek szárnyán“ c. versét Kúthy Zoltán [VI. gimn.] és Szabolcska Mihály: „János vallástétele Jézus iránt“ c. mély értelmű allegoriáját Csernák István [gimn. IV.] szavalták nagyszerű átérzéssel a közönség osztatlan tetszése mellett. Kalla István eredeti novelláját Fehér Imre [gimn. VI.] olvasta fel élénk érdeklődés mellett.

Szépen adta elő a „férfi négyes“ [Kovács, Tokaji, Ferenczy és Kulcsár] Csokonai „Földiekkel játszó égi tünemény“ kezdetű dalát és a nyolcas férfi-kar [Csernák, Kovács, Kiss, Tokaji, Ferenczy, Kalla, Kulcsár és Molnár] „Nagy majtényi sikon“ c. dalt. Az ifjuság legtehetségesebb költője Kúthy Zoltán [gimn. VI. o.] 2 költeménnyel mutatkozott be, akinek „Megszületett“ és „Feltámadás“ című tiszta vallásos tárgyú, szép költői nyelvezetű verseit Laczka Lajos olvasta fel, nagy hatás mellett. Élénk tetszést aratott Kovács Sándor Petőfi-versek szavalásával.

A műértő közönséget is meglepte a III. osztályos Fényes Szabolcs zongora-játéka, aki mint egy kis zene virtuóz, 10 percig játszott kotta nélkül nehéz opera részleteket.

Az ünnepély egy másik fénypontja volt Kalla István [keresk. IV. o.] szavalata, aki Jókai Mór „Munkácsi rab“ c. monológját adta elő, kifejtett színészi tehetséggel.

Kulcsár Sándor és Ferenczy Sándor [ip. szak. isk.] „Mazas duettjét“ játszották hegedtűn igen szép összetanulással.

Kalla István titkári beszámolója után a teljes énekhar „Jelszavunk előre“ kezdetű Hozsánna éneket énekelte négy hangra s végül Varga Gedeon vallásnár megköszönvén a szives érdeklődést, lelkes szavakkal kérte a közönség megértő támogatását a jövőre is.

Minden elfogultság nélkül mondhatjuk, hogy a jelenlévőket valósággal meglepte az a sok szép dolog, amit az ifjuság előadott, mert általános volt a vélemény a közönség köréből, hogy sokkal többet kaptak, mint amit vártak. Ez a hizelgés-nélküli dicséret és öröm a jutalma a vallásnárnak és az ifjusági munkát vezető két presbiterünknek dr Szeghalmay Sándor és dr Olasz Béla uraknak, akik önzetlen gyönyörűséggel munkálják a jövő nemzedék javát.

Megnyitak a szívek, megnyitak az erszények és néhány perc alatt 531 Lei gyűlt össze az ifjusági munka támogatására, — amelyért ez uton mond köszönetet az elnökség.

Áldozatkészség

Olasziban:

Velencei imaházra: N. N. 100 Lei.

Egyházi szükségletekre: N. N. 100 Lei.

Ref. Híradóra: Kövesdy Lajos 52 Lei

Iskolai célokra: N. N. 100 Lei.

Szegényeknek: Papp Lajos 10 Lei.

A Prot. Árvaháznak: Szabó István [Bródy Sándor koszoruja megváltása címén] 40 Lei.

Velencén:

Vizsgai jutalomra: Pálczá Viktor 20 Lei.

Konfirmándusok biblia-alapjára: Pálczá Viktor 20 Lei.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél hat órakor Varga Gedeon,

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Gargya Géza,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly szolgál.

Olasziban d. e. az ifjusági énekhar énekl.: „Ima a babyloni vizek mellett“ c. éneket.

Az új énekeskönyv ára 35 Lei

Biblia kapható az olasz-i lelkési hivatalban. Ára nagyság és minőség szerint: 80, 60, 50, 45, 35, 10 és 8 Lei. [E két utóbbi Új-szövetség.]

A nem református elemi iskolákba járó református tanulók vallásvizsgájának sorrendje: Junius 10-én délután Kiss Károly lelkész velencei tanítványai az imaházban; junius 11-én délelőtt Gargya Géza s. lelkész tanítványai az újvárosi templomban; junius 11-én délután Kiss Károly lelkész sánc-utcai tanítványai az imaházban; junius 12-én délelőtt Sulyok Ilona vallásitanitónő polgári leányiskolai tanítványai az olasz-i templomban; junius 12-én délután Sulyok Ilona vallásitanitónő elemi iskolai tanítványai az újvárosi templomban; junius 13-án délelőtt Papp Ilona vallásitanitónő széles-utcai leány-tanítványai a csillagvárosi tanulókkal együtt az olasz-i templomban; junius 13-án délután Papp Ilona vallásitanitónő széles-utcai fiu tanítványai az olasz-i templomban. — A vizsgák kezdete délelőtt 9 órakor, délután 3 órakor.

Protestáns Árvaházunk — ha Isten is úgy akarja — az ősszel megnyílik. Jótékony egyesületünk áldozatos lelkű elnöknője Papp Dezsőné urnő agilis munkája következtében a gyönyörűséges terv megvalósuláshoz közeledik. A Jótékony Egyesület választmánya május 25-én tartott gyűlésében kimondotta, hogy az Árvaházat egyelőre a református internátus néhány szobájában megnyitja. Mester Mihályné választmányi tag azonnal két ágyat ajánlott fel teljes felszereléssel; példája nyomán várjuk az egész protestáns társadalom megmozdulását! A Jótékony Egyesület női választmánya egy nép-ünnepély rendezésén fáradozik, amelyet ha a polgári hatóság engedélyét megnyerheti, már a jövő héten megtartana valamelyik alkalmas helyen, pl. a Sport-téren vagy a Bunyitay-ligetben, esetleg a Schlauch-téren. Az ünnepély jövedelme az Árvaház javára szolgál. Segitse meg Isten buzgó asszonyainkat szent fáradozásaikban!

Mibe kerül a keresztyénségem? Két katonára beszélgetett egymással arról az életről, mely a Krisztus szolgálatában áll. Egyik ezt a bizonyosságot tette: „El se tudom neked mondani, hogy mi lett számomra Jézus azóta, amióta megtaláltam őt. Úgy szeretném, ha beiratnék a te neved is a mennyei Király regimentjébe!” „Gondolkozom rajta” — válaszolt a bajtárs. „Előbb azonban számot akarok vetni azzal, hogy mibe kerül neked a keresztyénség?” Épp egy tiszt ment el mellettük, aki hallotta az utóbbi megjegyzést; kezét a beszélő vállára helyezve, barátságosan így szól hozzá: „Fiatal barátom, számot akarsz vetni azzal, hogy mibe kerül Krisztus követése, de számot vetted-e már valaha azzal, hogy mibe kerül az az élet,

amely nem követi Krisztust? Mennyivel több pénz kell a modern ruházatkodásra, a fényezés szokásaira, a világi egyesületekre, szórakozásokra, a társaságokra és effélékre! Sokan, míg a boldogságra vadásznak, elveszlik a vágyaik, kívánságaik felett való uralmat és a testiségnek, a Mammonnak lesznek rabszolgái. Eközben elvesztik nemcsak a szabadságot és a bensőt, meg a házi békességet, hanem végül a lelküket is. Démás intő példa ezek felől. Látod, nem lehet Krisztust ingyen megtagadni, látod még sokkal többbe kerül a nem keresztyén élet!” Napokon keresztül ott hangzott a fülében ez a válasz annak az ifju embernek. Nem talált nyugalmat, amíg Jézus lábainál nem kereste azt, ahol aztán boldogan meg is találta.

Egy huszárezredes Kecskeméten átutazván, fölkereste a templomot s ott hallván a lelkésztől, hogy a konfirmált növendékeknek adandó bibliák költségeire adakozásra szólítja fel a hiveket, ő is beküldte adományát a kis bibliákra, majd néhány nap múlva a távolból levelet írt a lelkésznek és arra kérte, hogy a bibliába az adakozó neve helyett a következő beírás tétessék: „Olvasd és tanulmányozd e szent könyvet annyi áhitattal, mint amennyi gyönyörűséggel azt az élet minden viharában egy idős — a világháborút ennek segítségével szerencsésen végig harcolt — ref. testvéred tette és fogja tenni!”

A debreceni híres öreg Rákóczi-harangnak megártott a tömérdek harangozás és elkopott, meglazult nyelvének a gyökere. A harangérc falat rengető, búgató ütőt, azaz a harangnyelvet tartó hatalmas csavar erősen elkopott s már attól lehetett tartani, hogy kettépattan a harang nyelvének a gyökere és harangozás közben lezuhan a nehéz ütő. Mivel még a hatalmas harang koronájának csavarjai is meglazultak, javítani kellett a híres Rákóczi-harangot, de már ismét újra megszólalt.

Ne tudja a te balkezed . . . Száz leit hozott valaki, egy öreg asszony bizonyos jótékony célokra. Nem tudjuk hogy ki, mert sem a nyugtázás céljából, sem semminemű kérdésre nem akarta megmondani a nevét. Éppen az előző nap panaszkodott valaki, hogy csak akkor adnak nemes célokra, ha más is tudja, ha más nem szerezhethet róla tudomást, vékonyabban csergedez az áldozatkészség. Olyan jó volt ez a példa. Olyan jó volt az a szigorú tiltakozás, az a nyilvánosság elől menekülni akarás, mely még a lekipásztor elől is el akarta titkolni nevét. A puritán öreg-asszony megtagadott minden felvilágosítást. Csak letette a pénzt és elment. Tudom, szeretett volna láthatatlanul bejönni és az adományt ott felejtetni. De azért valaki mégis tudja a nevét s talán egy

angyal örvendezőbben dicsérte az Istent akkor. Én pedig ne részesüljek megróvásban, ha ez esetben nem tudom az adakozó nevét bediktálni.

A szőnyi gyülekezet példája. Komáromot kétfelé vágta a trianoni határ. A megmaradt kisebbik részen maroknyi reformátusság ereje minden megfeszítésével küzd, hogy a gyülekezeti élet feltételeit megteremtse. Iskolaépítésre határozták el magukat legutóbb. A szomszéd szőnyi gyülekezet tagjai erre igazi keresztyén szolgálatkészséggel, meleg szívvvel siettek a testvér-gyülekezet segítségére. 125 ezer drb téglát 6 nap alatt az építés helyére fuvaroztak s a 200.000 K fuvar-díj felét a komáromi, felét a szőnyi egyháznak ajándékozták. Akiknek fogatjuk nem volt, azok szintén végeztek egy-két napi szolgálatot. Ki kell emelnünk ezt a cselekedetet olvasóink előtt is. A keresztyén hitnek, keresztyén életnek az áldozatkészség cselekedeteiben is meg kell bizonyítania magát! Áldja meg Isten gazdagon a szőnyi gyülekezet derék tagjait s buzgó lelkipásztorát és vezetőit. Cselekedetük pedig legyen fénylő példa messze földön!

Eladó egy drb 3 méter hosszú **körslafűrzs.** Megtekinthető az olasz-i lelkészlak udvarán.

Szerezzünk előfizetőket lapunk részére!

NAGYVÁRADI

1-10

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R. T.
Devizakötésekre jogosított bank:

Legelőnyösebben teljesít vételi és eladási megbízásokat az összes külföldi piacokra.

Vesz és elad mindenféle **valót**

Fő-utca és
Uri-u. sark
TELEFON:
6-58. 6-14. 6 62

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilett-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszkaviz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„**Arany Kereszt**“ **gyógyszertárában**

Szent László-tér, a Városháza mellett

27

Az új zsoltárok

bőrbe vagy valódi
angol vászonba való
a legolcsóbb áron és a legrövidebb idő alatt elkészíti

bekötését

BÉRES KÁROLY könyvnyomdája

a „Corvinus“ könyvkötészet képviselője

Oradea-Mare—Nagyvárad, Ferdinánd király-ut 14.

Azon keresztyén családokat, kiknek halottja van, biztosítom, hogy

2000 leit megtakarít,
ha cégemnél érdeklődik

5-10

aziránt,

hogy mennyibe kerül ma egy diszes temetés.

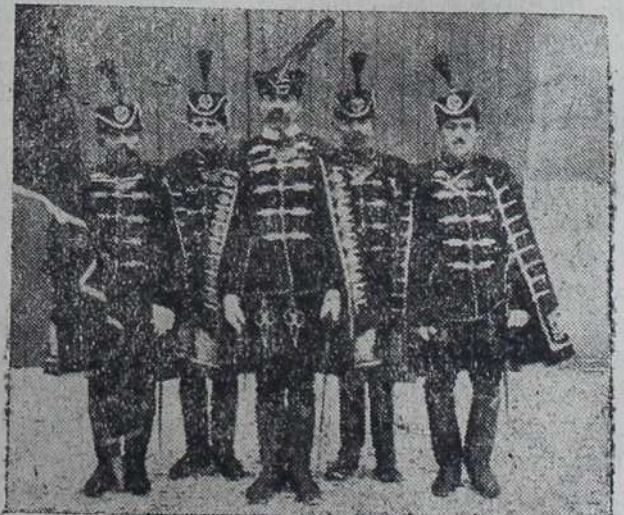
Saját érdekében keresse fel a

Germán Károly utóda

„KEGYELET“ keresztyén disztemetkezési intézetet, tulajdonos Tarsoly János vaskereskedő
Nagyvárad, Sas-Passage 45. sz. ajtó.

Iroda és mintaraktár a vaskereskedésben. **Külön temetkezési osztály.** Minden felszerelés új! Fényképfelvételt mutatok az összes kiállításaimról. Előállítok: **kettős, négyes és hatos diszfogatokat**, ellátok **ingyen** temetéseket, vidéki feleknek egy koszorút adok **ingyen**, kik a temetkezéshez szükséges cikkeket nálam szerzik be. - Teljes tisztelettel

GERMÁN KÁROLY UTÓDA TARSOLY

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Az igazi szabadságról.

II Kor. 3: 17. Az Ur pedig a Lélek; és ahol az Urnak Lelke, ott a szabadság.

Két szó ragadja meg itt a figyelmünket: a „lélek“ és a „szabadság“ szavak. Mind két szó élő valóságot jelképez. Előfeltételek, melyek nélkül emberi élet nem lehetséges. Legalább is nemes, tökéletes emberi élet. Tagadd meg azt, hogy lélek lakozik benned, tagadd meg azt, hogy szabadságra hívtál el s nem sokára ott fogsz fetrengeni világ csufjára az utca porában.

Sokan állanak elő a mai világban a kérdéssel: Mi a szabadság? Mit értünk igaz keresztyén szabadság alatt? Sőt még olyanok is akadnak, akik elének állnak s csodálkoznak felettünk e képen! Ó, te hiszékeny ember, hát te még a lélek valóságában is hiszel?

Igen is, hiszek. — És mily alapokra épited fel ebbeni hitedet? Mosolygunk. Eszünkbe jut Stephen Leslienek egyik mondása, aki a következőképen próbálta szemléltetni az emberben élő léleknek valóságát: „Leütök egy embert és leütök egy szobrot — mondotta — és mind a kettő elvágódik, mert mind a kettő anyagi. De mikor az ember felkel és viszont leüt engemet, ezt az eredményt már semmi féle mechanikai folyamattal nem tudom megmagyarázni.“ Stephen Leslie szemléltetése megkapó. Miért nem ütött le engemet a szobor is? Miért csak az ember? Mert az utóbbiban még valami más is volt, mint a szoborban. Nemcsak anyag, hus, por, hamu, de lélek is, lélek, amely erőt, bátorságot és képességet nyújtott neki, hogy a viszont leütéssel ő is jelt adjon magáról.

Lélek van és lélek nélkül nincs emberi élet. A lélek az ember. — Magának a léleknek két csodálatos tulajdonsága van: a) a lélek az, mely minket összeköt; b) a lélek az, mely megelevenít.

A lélek az, mely minket összeköt. Férjet feleségével, testvért testvérével, embert embertársával, szétszaggatott, megtépdesett nemzetnek fiait egymással. A görög filozófia Aristoteles szeméin keresztül szociális állatnak tekintette

az embert, jeléül annak, hogy felfedezte azt az összekötő erőt, képességet, mely az embereket egybe fűzi, egybe kapcsolja. A keresztyénség a „személyiség“ vallása és mégis ott találjuk Jézus tanai közt az Isten országára vonatkozókat is. Remekül szemlélteti Pál apostol is a léleknek eme összekötő erejét, mikor ezt mondja: „... egy Lélek által mi mindnyájan egy testté kereszteltettünk meg... és mindnyájan egy lélekkel itattattunk meg“. (I. Kor. 12: 13.)

De a lélek legcsodálatosabb tulajdonsága mégis az, hogy képes megeleveníteni, életet adni, tenni, ujjá szülni. Mily nagyszerűen szemlélteti a lélek eme megelevenítő erejét Ezékiel próféta a fogságba hurcolt zsidó nép megújulásának s felszabadulásának példájával. Ime a próféta látomása: előtte egy hatalmas mező, rajta szétszórt csontok, egy elveszettnek hitt, fogságba hurcolt nép tetemei, melyek némán, szóttanul esengnek: „Elszáradtak a mi csontjaink és elveszett a mi reménységünk; kivágattunk!“ És ekkor megszólal a magasból az Urnak lelke: „Imé, én bocsátok ti belétek lelket, hogy megéledjete... és megtudjátok, hogy én vagyok az Ur“. És ime „beléjük méne a lélek s megéledének és állának lábaikra, felette igen nagy sereg“.

A lélek Ezékiel látomásában felszabadító erő volt a megsemmisülten, tunyán, tehetetlenül heverő tetemeknek, szabadságot hozott a fogságban élő izraelitáknak. Így jutunk át a lélek fogalmából a szabadság fogalmához, mert „ahol az Urnak Lelke, ott a szabadság“.

A szabadság tehát a lélek szükségszerű származéka, azaz isteni adomány. Adomány, mellyel visszaélni nem lehet. A szabadság az élet lehetőségének előfeltétele. A szabadság alkalom, mely megadja az embernek azt, hogy ami benne dicső, magasztos, azt kifejezésre juttassa. A szabadság erő: önbizalmat és bátorságot nyújt. S a szabadság felelősség: jaj neked, ha szabadságodat oly dolgokra használod fel, melyek az Ur Lelkének ellene vannak. Mert „minden szabad nékem, de nem minden használ; minden szabad nékem, de nem min-

den épít." (I. Kor. 10: 23.) Jaj neked, ha szabadságot oly dolgok művelésére használod fel, amelyek néked magadnak is veszedelmet hoznak. Mert a szabadság ürügye alatt vetetsz a testnek s vethetsz a léleknek is. Ám „aki vét az ő testének, a testből arat veszedelmet; aki pedig vet a léleknek, a lélekből arat örök életet." (Gal. 6: 8).

Az igazi szabadság éghajlata a szeretet. A szabadság mely nem a szeretetben nyer kifejezést, meghalt önmagában. S jaj, ezerszer jaj annak a szabadságra vágyó népnek, melynek tagjai egymást marcangolják.

„Mert ti szabadságra hivatatok atyámfiai; csak hogy a szabadság ürügy ne legyen a testnek, sőt szeretettel szolgáljatok egymásnak. Mert az egész törvény ez egy igében teljesedik be: Szeresd felebarátodat, mint magadat. Ha pedig egymást marjátok és faljátok, vigyázzatok, hogy egymást felne emésszétek." (Gal. 5: 13—15).

A szabadság tehát törvény is. A szolgálat törvénye. A szolgálat pedig a szeretet legédesebb, legnemesebb gyümölcse. Az Isten lényege a szeretet. És ez a miénk is. Istent és embertársainkat szolgálni tehát ugyanannyi, mint a legigazabb szabadságban élni. „Az Urban elhívott szolga az Urnak szabadosa; hasonlóképen, aki szabadságban hivatott el, Krisztusnak szolgálja." (I. Kor. 7: 22.) Az Urat szolgáló, az Ur előtt megalázkodni tudó ember a világ legszabadabb embere.

Dayton, 1923 május 16.

Vasady Béla.

A Protestáns Jótékony Egyesület árvaházi akciója.

A Protestáns Jótékony Egyesület együttes választmányi ülésének egyhangu lelkes határozata alapján a megvalósítás stádiuma felé halad a Protestáns Árvaház közeli, lehetőleg még ez évbéli felállítása. Ezen hat év óta huzódó ügy végleges formába öntése az egyület aktív működésének egyik legbiztosabb és legkiemelkedőbb példája lesz.

Az árvaház felállítását kimondó együttes választmányi ülés által kiküldött hölgy-bizottság tevékenységének első és igen fontos mozzanatát képezi azon akció, mely egy nyári ünnepély révén óhajtja az árvaház létesítési költségeit biztosítani. A kiküldött hölgy-bizottság élén Papp Dezsőné elnöknővel fáradságot nem ismerő energiával szervezte meg rövid idő alatt ezen nyári ünnepélyt, melynek sikeres megtartására minden előkészület megtétetett. Az együletnek sikerült a város tanácsától a *Schlauch-teret* elnyerni ezen célra, úgy hogy semmi akadály sincs a *folyó évi*

június hó 17-én vasárnap délután 4 órakor kezdődő nyári ünnepély megtartására. Az ünnepélyen a rendezőség számtalan kedves ötlettel, tréfával és kedélyes szórakoztató mutatványokkal fogja a közönséget szórakoztatni. A tér közepén felállított szabad színpadon Madas István, Stoll Béla és a helyi szintársulat más neves erői fogják a közönséget szórakoztatni. Különbféle sátrakban hűsítő, enni és innivalók, cukrász-sütemények lesznek kiárulva a városunk bájos hölgyei által a jótékony cél javára. Losonczy Gábor ur az ötletes és rutinos mulatság-rendező egész új tréfákkal és szórakoztató mutatványokkal fogja a közönséget hangos jókedvre deríteni. A confecti és virág-csata méltó befejezése lesz a feledhetetlen estnek. Elvárjuk városunk protestáns lakosságától, hogy a nemes cél érdekében minden áldozatot meg fog hozni és megjelenésével is dokumentálni fogja erős akaratát a létesítendő Kulturintézmény megvalósítására. — Kedvezőtlen idő esetén a legközelebbi vasárnap lesz az ünnepély megtartva.

Nagyvárad, 1923 június 12.

Dr Soós István,
útsár.

Egy nagyjelentőségű presbyteri gyűlés.

A szatmári református egyház presbyteriuma 1923 május 26-án messzekiható fontosságú ügyekben hozott határozatokat, amelyek közelről érdeklik gyülekezetünk minden egyes tagját.

Kimondotta elsősorban is egyhangulag a presbyterium, miszerint eddigi felekezeti elemi iskoláját kibővíti, úgy, hogy a jövő tanév elejére 4 fiú és 4 leányiskolai tanteremben az összes jelentkező I—VI-ik osztályu református vallásu tankötelest beiskolázhassa. Természetesen e szándékát csak úgy valósíthatja meg, ha a költségek viselését a hivek magukra vállalják, mert most kívülről semmi anyagi támogatásra számítani nem lehet.

Elkészítvén a gazdasági bizottság az egyházi és iskolai szükségletek normál költségvetését, úgy mutatkozik, hogy az állandó és biztos bérjövödelmek betudása után, körülbelül 200,000 Lei az az összeg, amely évente a hivek terhét képezi. Ez összeget osztályba sorozás után javasolta az adófizetők között aránylagosan szétosztani minden adózó a vagyoni és kereseti viszonyainak megfelelő fizetési fokozatba soroztatván s jogában állván mindenkinek, hogy esetleg a tervezetnél magasabb osztályba soroztassa magát.

Ez előterjesztés alapján elhatározta a presbyterium, hogy az összes egyházi és iskolai szükségletek fedezése végett 15 osztályba sorozza az adózó egyháztagokat, felhívást küld szét az

egyháztagokhoz, melyben értesíti őket, hogy az arányosítást végző bizottság milyen fizetési osztályba javasolta őket sorozni s kéri, miszerint ez osztályozást magukra nézve fogadják el. Az így megállapítandó összegben mindenféle egyházi és iskolai adóteher bent foglaltatik s a fizetés megkönnyítése végett már a 40 lein felül levő adóról 4 nyugta állítatik ki, mely negyedévenkénti részletekben is beváltható. Végül megbízást nyert a gazdasági bizottság, miszerint gondoskodjék pénzbeszédőről s tegyen javaslatot mielőbb a 8 tantermes elemi iskola elhelyezéséről.

Teljes tudatában volt a presbyterium, hogy a hívek minden oldalról igénybe vannak sokszorosán véve, azonban felekezeti iskoláinkat a mai viszonyok között csak úgy tarthatjuk meg, ha ez áldozatokat átmenetileg magunkra vállaljuk. Épen azért az elemi iskolák felállításánál és a terhek megszavazásánál egyhangulag hozta meg fenti határozatait.

A presbyterium által elfogadott fizetési osztályozás a következő:

I. osztály évi	25 Lei	fizetők,
II. " " "	40 " "	" "
III. " " "	60 " "	" "
IV. " " "	100 " "	" "
V. " " "	150 " "	" "
VI. " " "	200 " "	" "
VII. " " "	300 " "	" "
VIII. " " "	400 " "	" "
IX. " " "	500 " "	" "
X. " " "	600 " "	" "
XI. " " "	800 " "	" "
XII. " " "	1000 " "	" "
XIII. " " "	1500 " "	" "
XIV. " " "	2000 " "	" "
XV. " " "	2000 Lein felül	fizetők.

A szatmári református egyház ragyogó példát szolgáltat minden egyháznak.

Áldozatkészség

Olasziban:

1. *Velencei imaház-alap*: R. M. [IV. részlet] 500 L.
2. *Egyházi szükségletre*: Barakonyi Mária III. oszt. 10 Lei.

3. *Prot. Árvaházra*: Keresztesi István 20, özv. Macskásy Alajosné 25, Papp Margit 20 L. Hat iskolás-leányka [Boda Boriska és Klárka, Molnár Boriska, Likay Ibolyka, Szabó Ilonka és Varga Anikó] kedves gyermekjátékukkal szerettek e célra 100 L. adományt. Pálfi István [Gyapju] 15 L.

Velencén:

1. *Vizsgái jutalmazásra*: Kiss Gábor és neje 3 drb könyv és 100 Lei, Barna Sámuel 6 drb énekeskönyv.

2. *Szegényeknek*: Fekete Sándor 25, Bóna Imre és neje 10, K Nagy Lajosné 10 Lei.

HIREK.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Gargya Géza, este fél 6 órakor Csernák Béla,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, délután 3 órakor Gargya Géza,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Az új énekeskönyv ára 35 Lei

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ára nagyság és minőség szerint: 80, 60, 50, 45, 35, 10 és 8 Lei. [E két utóbbi Uj-szövetség.]

Középiskolai református tanítónők vallástani évszámó vizsgálatára az olasz-i templomban június 16-án [szombaton] délután 3 órakor a kereskedelmi isk. fiú és leány, június 18-án délelőtt 9 órakor a főgimnáziumi, június 19-én délelőtt 9 órakor a polgári fiú-iskolai tanulóké.

A nagyváradi ref. tanítónőképző-intézet és polgári leányiskola, a nagyváradi más jellegű iskolákba járó református vallású középiskolai tanulókkal együttesen tartja *folyó hó 21-én csütörtökön délután 5 órakor* az emléktéri templomban a tanévzáró istentiszteletet és záróünnepélyt, melyre az érdekelt szülőket és tanügybarátokat ezúton hívja meg az intézet igazgatósága. *I. A tanévzáró istentisztelet sorrendje*: 1) Felálló ének: XC. zsoltár 1. verse. 2) Gyülekezeti ének: 221. dics. 1. és 3. verse. 3) Imádkozik: Varga Gedeon vallástanár. 4) Gyülekezeti ének: 245. dics. 10. verse. *II. A záróünnepély műsora*: 1) Hauptmann: „Ima” éneklő a tanítónőképző és polg. leányiskola énekkara. 2) Beszámolót tart Nagy Vilmos tanítónőképző intézeti és polgári leányiskolai igazgató. 3) Imma a babiloni vizeknél; éneklő a Bethlen-kör énekkara. 4) Arany János: Rachel siralma. Szavalja Boor Klára III. o. t. k. növ. 5) Petres: Székely nóta, Szavalja Jégh Irén II. polg. oszt. tanuló. 6) Fel barátim: éneklő az elemi isk. tanulók. 7) Vargha [Gyuláné]: A győzelem, szavalja Varga Anikó IV. oszt. tanuló. 8) Indul: éneklő a tanítónőképző-intézet és polg. leányiskola énekkara. 9) Virágos Sándor: Lélek szárnyán, szavalja Kalla István felső keresk. isk. t. 10) A hit. Költemény, írta és szavalja Kúthy Zoltán VI. gimn. o. tanuló. 11) Jelszavunk előre. Éneklő a Bethlen-kör énekkara. *Belépti-díj nincs.* A jótékony adományokat *ajándékkönyvek* vásárlására fordítjuk.

A nagyváradi ref. polgári leányiskola vallástani vizsgája folyó hó 22-én pénteken délelőtt 9 órakor lesz az intézet dísztermében, délután 3 órakor pedig ugyanott énekvizsga lesz. Ezekre a vizsgálatokra minden szülőt és tanügybarátot szívesen lát az igazgatóság.

Alapítvány a Protestáns Árvaháznál. Néhai özv. Tóth Imréné szül. Bihari Lidia urnó emlékét tisztelői és gyermekeinek barátai, barátnői, a Protestáns Árvaháznál létesítendő ágy-alapítvánnyal akarják megörökíteni. A nemesszívű adakozók élén Deák Farkas református hívünk áll, akinek buzgólkodására már eddig 5320 Leigyiült össze e célra, amely összeget a kegyeletes szívek 10.000 Leire akarnak kiegészíteni. Oh a temetési hiu pompánál, virágözönnél, drága koszoruknál, mennyivel méltóbb áldozat a halott emlékének egy-egy ilyen alapítvány, amely nyomort enyhít, könyvet töröl, bánatot derít, édig emel, Krisztus testvéreivé avat.

Tizennyolc éven alul tilos lesz szeszest italt inni Angliában. Az angol alsóház ugyanis már elfogadta lady Astor, az angol alsóház egyetlen hölgy-tagjának javaslatát, amely minden tizennyolc éven aluli fiatalembernek megtiltja a szesz élvezetét. A javaslat megokolásánál kijelentette, hogy: „Tizennyolc éven alul minden fiatalember még gyermek. Önök férfiak — folytatta tovább — valamennyien örökös nagy gyerekek. Az én törvényjavaslatom tehát alapján az önök védelmére van.” Most kíváncsian várják Angliában, hogy mit szól a törvényjavaslathoz a felsóház.

Szerezzünk előfizetóket lapunk részére!

NAGYVÁRADI

2-10

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R. T.

Devizakötésekre jogosított bank:

Legelőnyösebben teljesít vételi és eladási megbízásokat az összes külföldi piacokra.

Fő-utca és Uri-u. sarok
TELEFON:
6-58, 6-14, 6-62

Vesz és elad mindentféle valót!

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszer-tárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

28

Az új zsoltárok

bőrbe vagy valódi angol vászonba való

bekötését

a legolcsóbb áron és a legrövidebb idő alatt elkészíti

BÉRES KÁROLY könyvnyomdája

a „Corvinus” könyvtárszövetkezet képviselője
Oradea-Mare—Nagyvárad, Ferdinánd király-ut 14.

Azon keresztyén családokat, kiknek halottja van, biztosítom, hogy

2000 leit megtakarít,
ha cégemnél érdeklődik

6-10

aziránt, hogy mennyibe kerül ma egy diszes temetés.

Saját érdekében keresse fel a

Germán Károly utóda

„KEGYELET” keresztyén disztemetkezési intézetet, tulajdonos Tarsoly János vaskereskedő
Nagyvárad, Sas-Passage 45. sz. ajtó.

Iroda és mintaraktár a vaskereskedésben. Külön **temetkezési osztály.** Minden felszerelés új! Fényképfelvételt mutatok az összes kiállításaimról. Előállítok: **keftős, négyes és hatos diszfogafokat,** ellátok **ingyen** temetéseket, vidéki feleknek egy koszorut adok **ingyen,** kik a temetkezéshez szükséges cikkeket nálam szerzik be. - Teljes tisztelettel

GERMÁN KÁROLY UTÓDA TARSOLY

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyvárad Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Az Ur színe előtt.

... Avagy nem tudjátok-e, hogy nékem azokban kell foglalatosnak lennem, amelyek az én Atyámnak dolgai?" [Luk. 2. 49.]

Az Ur Jézus Krisztus e szavaival megmutatta nekünk, hogy az emberek iránti engedelmisségünket alá kell rendelni az Isten iránti kötelességeinknek, mert övé a szuveren uralom. Ha tehát a gyermekek szüleiknek, a szolgák uruknak, az alattvalók uralkodójuknak engedelmeskednek, mindez úgy történjék, hogy a legnagyobbtól a legkisebbig mindenki Istennek tegyen tisztességet, hogy elsősorban az Ő joga meg ne csorbítsassék. . . .

Ha meg nem tanuljuk panasz nélkül viselni teljesületlenül maradt vágyainkat, úgy igazságtalanok vagyunk Isten iránt és dicsőségétől fosztjuk meg őt. Mert bizonyos, hogy ha csak kedvteléseinktől vezetettjük magunkat; ha egyesek csak panaszkodnak és zúgolódnak, hogy Isten nem úgy bánik velük, ahogy szeretnék, mások felebarátaikat vádolják, mert nem törődnek velük eleget s azt szeretnék, ha mindenki csak ő róluk gondoskodnék, ilyenkor mindannyian — ha akaratlanul is, — de igazságtalanok vagyunk Isten iránt. . . .

Ezért jegyezzük meg az Ur Jézus Krisztus e szavait, alkalmazzuk életünkre azokat és törekedjünk mindég e cél megvalósítása felé: Istennek hatalma oly feltétlen legyen életünk felett, hogy ha igyekszünk egymás iránti kötelességeinket betölteni, úgy végezzük el, hogy Isten elfogadja azt, amit felebarátaikkal tettünk, — mert tényleg őt szolgáljuk, amikor teljesítjük kötelességeinket azok iránt, akiket ő reánk bízott. . . .

Soha ne térjünk el a nagy gondolattól, hogy mi mind teljesen Istené vagyunk, hogy Ő az egyetlen feltétlen hatalom felettünk, Őt dicsőítsük és vessük alá magunkat neki, kivétel nélkül, mindannyian! . . .

Calvin predikációjából.

A tanuló ifjuság jutalmazása.

Kicsiny magból lesz a terebélyes fa; kicsiny kezdetből lesznek nagy dolgok. — Immár hatodik éve, hogy az ifjusági munkát vezetők buzgó tevékenysége, lankadást nem ismerő lelkesedése mind szélesebb körben ébresztette fel az érdeklődést a tanuló ifjuság vallásos szellemű nevelése, összetartása és jutalmazása iránt. Elértük azt, hogy már nem is kell nagyon kéregetnünk a jutalomdíjakra, könyvekre, — szívesen nyílnak meg az erzsények, mert mindenki tudja, hogy nagy és nemes cél az, amelynek adományainkkal szolgálatába állottak. Köszönet érte a megértő lelkeknek.

A cél az volt, hogy az 5 különféle középiskolába járó református tanulókat jutalomkönyvek és díjak adományozásával buzdítsuk öntudatos tevékenységre és kálvinista öntudatra; s hogy egyrészt tiszta református szellemű könyveket adjunk a kezükbe, másrészt ez legyen az összetartó kapocs, ha már a mostoha viszonyok folytán egyházunk nem tarthat fenn külön középiskolát. Nagy lelki gyönyörűséggel láttuk azt a boldog örömet, mely a váratlan ajándékra a gyermekek szemében kigyulladt; örültünk, hogy ennyi jutalmat oszthattunk ki, — habár jól tudjuk, hogy nem minden mag hull jó földbe. De hiszen mi csak a magvető munkáját végezzük: a többi Isten kezében van.

A jutalmazásnál nem a szellemi tehetséget tekintettük, nem az észbeli fölény kétes értékű eredményeit kívántuk jutalmazni, hanem a sziv nemes gyümölcseit, a vallásos buzgóságot, a szorgalmat, az énekkarban és ifjusági körben kifejtett becsületes munkásságot. Itt, az ifjusági körben láttuk, hogy ébredt fel egyesekben a közérdekért való munkásság vágya; optimista világnézetük mint vitte őket az áldozatos munka mezéjére s mennyire fejlődött kálvinista öntudatuk. Szép jövőnek biztató kezdete ez, — terebélyes fának kicsiny magja.

A középiskolai tanulók vallástani vizsgáin a következő jutalmakat osztottuk ki:

- A) *özv. Szeghalmy Bálintné ifj. énekkari alapítványból:*
1. Molnár Pál ip. szakisk. III. o. t. 100 Lei;
2. Szegedi János ip. szakisk. III. o. t. 80 Lei;

3. Nagy Sándor gymn. II. o. 60 Lei; 4. Dózsa Lajos gymn. III. 60 Lei; 5. Dézsi Géza gymn. II. 50 Lei; 6. Cseh Zoltán gymn. III. 50 Lei ösztöndíjat.

B. „Bethlen Gábor-köri“ pályázatok:

I. Irodalmi pályázat

dr Szeghalmy Sándor pályadíja:

1. Kúthy Zoltán gymn. VI. o. t. [3 vallásos költeményért] 100 Lei; 2. Kovács Gábor gymn. VI. o. t. prózai dolgozatáért [„A protestantizmus hatása a magyar irodalomra“] 50 Lei.

II. Zene pályázat

Fényes Lóránd pályadíja:

1. Fényes Szabolcs gymn. III. o. t. [Petőfi költeményei, diszkötés]; 2. Kulcsár Sándor ip. szakisk. IV. o. t. 60 Lei; 3. Ferenczy Sándor ip. szakisk. III. o. t. 40. Lei.

III. Karének pályázat.

Telegdi József [300] és dr Szeghalmy Sándor [140] pályadíja:

1. Csernák István gymn. IV. o. t. 100 Lei; 2. Kovács Sándor gymn. VI. o. t. 80 Lei; Tokaji Sándor lyc. VI. o. t. 80 Lei; Kulcsár Sándor ip. isk. IV. o. t. 80 Lei; 3. Ferenczy Sándor ip. szakisk. III. o. t. 60 Lei; 4. Kiss Gábor ip. szakisk. III. o. t. 40 Lei.

IV. Versenyszaválás [alsó osztályosoknak] dr Olasz Béla pályadíja:

1. Lucskay Gyula gymn. I. o. t. 50 Lei; 2. Sáhy László gymn. IV. o. t. 40 Lei; 3. Tonk Emil gymn. II. o. t. 20 Lei; 4. Dukrét Géza gymn. III. o. t. 15 Lei.

V. Drámai szaválás.

Papp Dezsőné pályadíja:

Kalla István keresk. isk. IV. o. t. 100 Lei.

VI. Legsorgalmasabb szavalóknak.

dr Morvay Zsigmond pályadíja:

1. Kovács Sándor gymn. VI. o. t. 100 Lei; 2. Szabó Kálmán keresk. IV. o. t. 60 Lei; 3. Dukrét Géza gymn. III. o. t. [Petőfi, diszkötésben].

VII. Versenyszaválás.

Bethlen Gábor Kör díja:

1. Kovács Sándor gymn. VI. o. t.; 2. Tóth László keresk. IV. o. t.; 3. Csernák István gymn. IV. o. t.; 4. Kúthy Zoltán gymn. VI. o. t. [1—1 pld. Petőfi, diszkötés].

C) Énekkar:

Az 52 tagu ifjusági énekkarból vallásos buzgóságokért és szép éneklésükért jutalomkönyvet kaptak: [gym., lyc., keresk. isk. és ip. szakisk.] — [Sopran-Alt] Czeglédy Ete, Fremda József, Horváth János, Lukács Géza, Nagy Gyula, Nagy Jenő, Keresztesy Sándor, Ozsváth Ernő, Pétery Lajos, Péntes József, Sáfrány Lajos, D. Szűcs Lajos, Szilágyi Sándor, Szabó Lajos, Szentpály Gyula, Tokaji András, Tóth László, Vass István.

[Tenor—Bassus]: Ferenczy Sándor, Kató János, Szilágyi Gyula, Tóth Lajos, Tokaji Sándor, Boros Ferenc, Fehér Imre, Bordás Lajos, Szabó József, Tóth Lajos, Vass László, Vajna József.

D. Vallástanban való kitünő előmenetelükért:

[gymn., lyc., keresk. isk.] Fülöp Kálmán, Laczka Lajos, Várady Imre, Tonk Emil, Zeke András, Fodor Viola, Liszkay Margit. [polg. isk.]: Tárnok István, Pécsi Lajos, Piros Imre, Takács Gyula, Péntes Győző.

A Protestáns Jótékony Egyesület

nagyszerű nyári ünnepélye vasárnap folyó hó 17-én zajlott le a Schlauch-téren. Jóllehet a délutáni órákban leszakadt záporos óriási mértékben befolyásolta a közönség érdeklődését, mégis midőn a késő délutáni órákban a város utcáin végig vonult katonazenekar és kocsikorzó az ünnepély megtartását jelezte, a város közönsége azon érdeklődésnél fogva, mellyel mindég viseltetett a Protestáns Egyet által rendezett jótékonycélú mulatságokkal szemben, most is nagy tömegekben lepte el a Schlauch-tér helyiségeit. A Schlauch-téren az áldozatkész Szabó Károly műasztalos által ingyen felállított sátrak körül vig hangulat uralkodott s a közönség, mely Benes, Körösi, Madas és Stoll előadásai, a Losonczy Gábor aktuális tréfái, a felállított szaldobágyi muzeum érdekességeinek megtekintése, az indiai jós-nővé átváltozott Lázár Mártonné jóslásainak meghallgatása után a Lacikonyhák Bodnár B. né, ifj. Rácz J. né, Mester M. né és Sztupár T. né által szervirozott asztalai mellett legjobb hangulatban érezte magát.

Pazar látványt nyújtott az este kivilágított tér, hol a fiatalság vig konfetti-, virág- és serpentincsatát rendezett, midőn is a katonabanda és cigánybanda játéka szórakoztatta a megjelent közönséget. — Megelégedéssel konstatáljuk, hogy a rossz idő dacára a közönség minden rétege megjelent, ezáltal is reprezentálván egységét egy kultur cél megvalósítása érdekében. A rendezőség tagjai élén Papp Dezsőné elnöknővel, Csernák Béláné, Varga Dezsőné dr Olasz Béláné alelnöknőkkel, dr Soós István titkárral, Varga Dezső pénztárnokkal, dr Morvay Zsigmondné, Sulyok Ica, Steinhacker Adi, Csapó Lenke, választmányi tagokkal és még sok más közreműködővel biztosították az ünnepély sikerét, melynek eredménye mintegy 20,000 Lei a Protestáns Árvaház javára.

A rendezőség ez uton mond hálás köszönetet, mindazoknak, kik bármilyen módon is hozzájárultak az ünnepek sikeréhez.

Az árvaház javára rendezett népnepély anyagi sikerének emeléséhez pénzadományokkal hozzájárultak:

Bucico Coriolánné, dr Czeglédy Miklós, dr Ciffra Kálmánné, özv. Juricskay Dezsőné, dr Sarkady Sándor, dr Schilling Árpád, Szilágyi Lajos dr Zigre Miklósné 100—100; özv. Kiss Gyuláné, Krausz Samu 90—90; Nagy Vilmos 60; Béres Károlyné 200, Béres Károly 150, Barna Sámuel, Berkes István, dr Medvigy Ferenc, Székely Sándorné, Reismann Mórné 50—50; Kiss Antal, Tóth Sándor, N. N. 40—40; Konrád Géza, Butyka Lajos, S. G. 30—30; Olasz József 25; Butyka Lajosné, Fekete Sándor, N. N., Fischer Ervinné, Szilágyi Géza, Herczegh Irma, Simon Béláné, Lévy Sándor, dr Móricz Ernőné, N. N. 20 20; Réthy József 15; Tatár Zoltán, N. N. Géher, dr Kassay Kálmán, Kolb Rezsőné, Kovács Béla, Veress Károly, 13—13, Kis Viktor, Izsó, Melcher Juliska, Varga József, Ruffy Pál, Karalyos Sándor, dr Zigréné, G. J., G. L. 10—10; Sztó János 6; Mucika, N. N., N. N. 5—5; N. N., N. N. 1, Kenéz András 300, Sinka László 50, dr Bozóky Dezsőné 50, Morgenstein Zsigmond 50, Klein Gyula 50, Brassói lapok árusításából 315, Ellenzék árusításából 500, Szabó tésü áruház 100, Klein Gyula 117 50, Krausz István 10, Fazekas Lajos 110, N. N. 10, Weiszné 50, Tóth Lajos 10, Fodor Károlyné 10, Szabóné 10, Balogh Ferencné 100, Nagy Sándor 10, Ambrusné 10, Kurucsóné 20, N. N. 10 Lei.

Élelmiszereket adományoztak: Máhler György (Siter) 1 malacot. Dr Morvay Zsigmondné 10 lit. bor. Keztyüs Jánosné 6 lit. bor. Andriska János 6 lit. bor. Ramminger Istvánné 1 tortát, tésztát. Sulyok Istvánné 1 kenyeret. Steiner sütőde 10 krg. kenyeret. Morgenstein Zsigmond 10 krg. kenyeret. 2 üveg pezsgőt. Péter Lajosné 2 vekni. Boksa Istvánné 1 kenyér, Kondor Lászlóné 1 kenyér. Orbán Ferencné 1 kenyér. Kemény Gizella 2 vekni. Némethi Sándorné 2 vekni és hust. Kovács Józsefné hust. Balogh Gyula hust. Neuman Mór hust. Őszi Istvánné hust. Lőrincz Albert hust. Hottya János hust. Ötvös Károly hust. Molnár Imréné sült kolbász. Özv. Mág Lászlóné zsir-szalonna. Máthé Jánosné zsir-szalonna. Sztupár Traján hust. Juházi József hust. Rácz János hust. Bodnár Béla hust. Horváth Zsófia 1 kenyér. Forgó Ius 1 kenyér.

Áldozatkészség

Olasziban:

1. Szegény gyermekek tandijára: Papp Dezső 250 Lei; 2. Prot. árvaháznak: A. 100 Lei; A bélyegek küldője 50 Lei; Kovács Sándor VI. gymn. t. jutalomdíját: 100 Lei; 3. A Híradónak: Valaki tiz tábla bélyeget (50 L.)

Velencén: Prot. árvaalpnak: T. D.-né 50 Lei.

Az új énekeskönyv ára 35 Lei

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ára nagyság és minőség szerint: 80, 60, 50, 45, 35, 10 és 8 Lei. [E két utóbbi Uj-szövegség.]

Anyakönyvi adatok

1923 jun 1—15-ig.

Születtek: Mada Magdolna, Nagy Ilona, Fejes Ferenc, Ujvárosi Tibor, Szakács István, Máris György, Balázs Irén, Molnár Károly, Jégh Károly, Nagy Géza, Balogh József, Hégelő Margit, Székely Mártha, Pintye Lajos, Szilágyi Ferenc, Tóth István, Kulcsár Miklós, Kósa Gyula.

Eskettettek: Tarr István ref. - Török Mária róm. kath [rev. jav.]

Meghaltak: Csete István 3 év. özv. Apostol Máténé 81 év. Somi Istvánné 35 év. Krisár Miklós 86 év. Sztanyik János 65 év. Jós Istvánné 64 év. Somogyi Juliánna 1 év. Balogh Zsuzsanna 56 év. Krúčka Paula 54 év. Kónya Julia 76 év. Bán Imre 45 év. Gazsi Lajos 14 hó. Bernáth József 61 év. Horváth Terézia 12 év. özv. Oláh Lajosné 65 év. Széplaki Sándorné 70 év. özv. Mihály Gáborné 78 év. Varga Irén 1 hó. Barta Géza 1 év. Popa Zsófia 54 év. Cservák László 4 hó.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: d. e. 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla:

Ujvároson: d. e. 10 órakor Sulyok István, d. u. 3 órakor Gargya Géza;

Velencén: d. e. 10 és d. u. 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Június 23-án, szombaton délután 5 órakor presbyteri gyűlés az ujvárosi tanácsteremben

Elemi iskoláink tanévezárása a következő sorrendben történik: **június 23-án,** szombaton d. e. a gyakorló iskola IV. V. oszt. **június 25-én,** hétfőn d. e. a gyakorló iskola I—II oszt. és az ujvárosi iskola I—II. osztálya. **június 26-án,** kedden d. e. a gyakorló iskola III. osztálya és a velencei iskola III—IV. osztálya. **június 27-én,** szerdán d. e. az ujvárosi iskola III—IV. osztálya és a velencei iskola I—II. osztálya.

Négyszáz vendég és tizenhatfogásos vacsora egy falusi lakodalmon. A Balaton mentén minden lakást buzavallatáért adnak ki s mindent buzavallatában adnak el a nyaralóknak. De jól is él ott mindenki. Most például lakodalom volt Siómaroson, ahol tizenhatfogásos vacsorára gyűlt össze négyszáz halandó. Egy balatonfüredi kisbirtokos vitt asszonyt Siómarosról s az ő esküvőjük volt. A Reformátusok Lapja egyik előfizetője ott volt a lakodalmon s arról a következőket írja: „Dél felé megkezdődött a vidék bevonulása elegáns fogatokon és a bevándorlás tartott délután öt óráig. Végeláthatatlan kocsisor kísérte a menyasszonyt... tizennyolc rózsaszínruhás, gyöngyvirágcsokros nyoszolyólány fogta körül, Az egész Siómaros vasárnapot tartott. A Balaton tulsó partjáról érkezett vendégeket még délelőtt asztalhoz ültették egy kis pörköltre, meg egy kis töltött csirkére. Harminc szakácsné forgolódtott a konyha körül egy két éves üsző, két másfél mászás kövér sertés, háromszáz tyúk, csirke, liba stb. ontotta véréit — a vőlegényért. Az esküvő

után 7 órakor telepítették le a négyszáz vendéget vacsorához, amely 12 óra után ért véget... Az enyingi cigányok rázendítettek a shymmire, de nem akadt senki, aki járta volna, ellenben a csárdásban a felkelő nap is sokáig gyönyörködött." — Ilyen lakodalom is kevés esik meg mostanában. Bár ne esnék egy sem, hanem a pazarlás helyett az inségekben élő, hajléktalan családokat, a kenyérmorzszákon tengődő árvákat és özvegyeket istápolnák.

A prágai kormány nem hagyta jóvá a ruszinszkói ref. püspökválasztást. Ruszinszkói református vallású lakossága a napokban választotta meg Bartók Béla munkácsi ref. lelkészt püspöknek. A munkácsi püspökválasztást a prágai kormány nem hagyta jóvá. Ez a tény egész Ruszinszkóban nagy nyugtalanságot idézett elő. A prágai kormány belügyi osztály főnöke a munkácsi püspökválasztással kapcsolatban az egyik felvidéki lap prágai tudósítója előtt azt jelentette ki, hogy a ruszinszkói ref. püspökválasztást politikai okok miatt nem hagyják jóvá. A cseheknek nem tetszik az, hogy a választott ref. püspök hat magyar lelkészársával együtt még mindig nem tette le az állampolgári esküt és így ennek megtörténtétől teszik függővé a ref. püspökválasztás megerősítését. A tudósító megkérdezte, hogy mi történik, ha a cseh kormány jóváhagyása nélkül is installálják Bartók Béla ref. püspököt. A belügyi osztály főnöke erre az összes ruszinszkói ref. felekezeti iskolák államsegélyének megvonását helyezte kilátásba. Tehát Csehszlovákia a ref. elemi iskoláknak ad államsegélyt.

NAGYVÁRADI

3-10

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R. T.**Devizakötésekre jogosított bank:**

Legelőnyösebben teljesít veveli és eladási megbízásokat az összes külföldi piacokra.

Fő-utca és
Uri-n. sarok
TELEFON:
6-58 6-14. 6-62**Vesz és elad mindenféle valutát****Összes gyógyszerek**

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkavíz, a legjobb minőségben kaphatók

Nómeth Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Város-néző mellett

29

Az új zsoltárokbőrbe vagy valódi
angol vászonba való
a legolcsóbb áron és a legrövidebb idő alatt elkészíti**bekötését****BÉRES KÁROLY** könyvnyomdájaa „Corvinus” Könyvkötészet képviselője
Oradea-Mare—Nagyvárad, Ferdinánd király-ut 14.

Azon keresztyén családokat, kiknek halottja van, biztosítom, hogy

**2000 leit megtakarít,
ha cégemnél érdeklődik**

7-10

aziránt, hogy mennyibe kerül ma, egy diszes temetés.

Saját érdekében keresse fel a

Germán Károly utóda„KEGYELET” keresztyén disztemetkezési intézetet, tulajdonos Tarsoly János vaskereskedő
Nagyvárad, Sas-Passage 45. sz. ajtó.Iroda és mintaraktár a vaskereskedésben. **Nőfői temetkezési osztály.** Minden felszerelés új! Fényképfelvételt mutatok az összes kiállításaimról. Előállítok: **kettős, négyes és hatos diszfogatokat**, ellátok **ingyen** temetéseket, vidéki feleknek egy koszorút adok **ingyen**, kik a temetkezéshez szükséges cikkeket nálam szerzik be. — Teljes tisztelettel**GERMÁN KÁROLY UTÓDA TARSOLY**

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Ti vagytok a világ világossága.

Máté 5, 14.

Jézus nemcsak magára hivatkozva szolt: *én vagyok a világ világossága*, hanem tanítványaira mutatva is azt hirdette: *ti vagytok a világ világossága*.

Tanítványai közé tartoznak azok a tanuló gyermekek is, akik a közel napokban adtak számot egy esztendei munkájuk eredményéről. Amint ott ültek iskoláik padjain, a templomok boltjai alatt, amint hallgattuk értelmes feleleteiket, erőteljes vallástételüket, zengő énekeiket, buzgó imádságaikat, valami fényességet láttunk ragyogni felettük.

Soha találóbb nevet nem választhattak volna magoknak a gyermekek, mint egy alföldi nagy város iskolás gyermekei, akikről olvastunk, hogy — mint megannyi napsugarak, megalkották a *Napsugár* szövetséget.

A gyermekek napsugarak a családi otthonban, hol a szülők nehéz gondját, annak a gondnak sötét fellegét ragyogják be lelkük világosságával, jóságával, hálájával.

Napsugarak az iskolában, amelyet szorgalmatoskodásukkal, jó magaviseletükkel az egyház valóságos virágos kertjévé varázsolnak.

Napsugarak az egyházban, amely bennök és általuk ujul meg, bennök találja meg szebb jövődjét.

De mivel napsugár, fény, világosság nincs nap nélkül, napsugarak csak akkor lehetnek, ha napjuk az Ur Jézus Krisztus.

Ur Jézus, Te szeretted a gyermekeket földön jártadban. Vedd körül őket ma is áldó szereteted világosságával, hogy a te világosságod vissza tükröződjék rajtuk s legyenek világossága e mi világunknak, derítsék életünket, adjanak annak fényt, színt, melegséget, értéket, boldogságot!

A gyermek a jövő hordozója. A keresztyénség azért hódította meg a világot, mert egy bölcsővel kezdődik. A renaissance középpontjában egy gyermekarc áll s azért a világ legszebb képe a Sixtusi Madonna képe, mert ott a közelgető Gyermekek diadalmas visiója ezer meg ezer gyermekarc mosolyának fénylő ködéből bontakozik ki.

Dr Ravasz László.

Iskolai évváró beszéd.

Elmondta: Nagy Vilmos református tanítónőképző-intézeti és polgári leányiskolai igazgató, a református tanulók évváró ünnepélyén, 1923 június hó 21-én az emléktéri templomban.

A nagyváradai ref. tanítónőképző-intézet XVIII. s a ref. polg. leányiskola IV. tanévének ezen egyik utolsó napja nekem első alkalom, hogy ilyen kedves környezetben mondhatom el záró szavaimat. A kötelesség állít most Önök elé igen tisztelt hallgatóim, mért elfogadott szokás, hogy nagyobb közületek bizonyos időközökben beszámoljanak működésükről, érdekeltségeiknek. S ha nehéz a zárszámadás összeállítása tisztán anyagiakkal foglalkozó intézményeknek, sokkalta nehezebb a miénk, mert mi az anyagiakon fölül még föl nem mérhető szellemi javakkal is foglalkozunk.

Tantermeinkben, a művelődés ezen műhelyeiben, még folyik a szorgos munka, tanulóink megfeszített idegzettel s a szülők türelmetlen reménységgel várják az évi munkának s a nagy erőfeszítésekkel meghozott áldozatoknak gyümölcsét s vonják le ebből, reánk tanárookra is a maguk vegyes értékű megállapításait. Mi nem félünk a kritikától, lelkiismeretünk nyugodt, mert kötelességünket elvégeztük. Azonban emberé a munka, Istené az áldás.

Ez az időpont számadásra kötelez tehát minket is — és épen azért állok most itt Önök előtt, hogy ebben az ünnepélyes pillanatban elmondjam mindazt, amit iskoláink jövődjébe belső életének helyes kialakítása érdekében erről a helyről el kell mondanom.

Ha a pedagógia hármasságának a testi, értelmi és erkölcsi nevelésnek szempontjából nézem az elmúlt tanévet, sajnos, olyan szívfoltok mutatkoznak a szemem előtt elvonuló képen, amelyek rontják a harmóniát. A testi neveléssel még csak megvolnánk valahogy, a fiukat, leányokat tornáztatják, sőt az ifjakat talán erősen is atletizálják, hogy egészséges testű generáció nőjön fel; az értelmi nevelés is rendben folyik a tantervek szerint és a számos rendelet irányításával, — hanem az erkölcsi nevelésnél már sajnos.

bajok mutatkoznak. Szomorú és el nem hallgatható tapasztalat az, hogy a tanulói fűjúság magartása az iskolai fegyelemmel szemben elernyed.

Pedagógiai eredmények csak az iskola és szülői ház harmónikus együttműködésétől várhatók, — ma e két nevelői főtényező sokszor — mintha szemben állana egymással — és restelkedve ugyan, de be kell vallanunk azt is, — hogy az iskola egyszer-másszor engedett a éves uton haladó szülői felfogás nagy dinamikai erejének. Hogy pedig ne fárasszam sokáig türelmüket — állításaimat nem célzásokkal, hanem tényekkel igazolom. Iskolánk mint református hitvallásos iskola, hivatásszerű kötelességének megfelelően mindig nagy súlyt helyez a gyermekek vallásos nevelésére. Növendékeinket rendszeresen elvezetjük az Isten házába — s az istentiszteleteken való megjelenéskor mégis, általában hiányzik a református vallású tanulóink 30—40%-a — mért? Mert a szülők sem járnak templomba s a templomból elmaradó gyermekeik mulasztását — a gyermekek által is valótlannak ismert okokkal indokolják. A nagy pedagógusnak Salzmannel van egy kis életképe, melynek ez a címe: „Hogyan neveljük a gyermeket hazugságra”. A mi templommulasztóink igazolásai is ennek az életképeknek a körébe tartoznak. Nemcsak ebben, — egyébben is keresztezi a szülői ház vallásos nevelésünket és ezek közé az ellentétes tényezők közé tartozik: a tánc, a kinematográf és részben a színház is.

A világháborút végigkísérő nagy lelki szomorúság valamelyes enyhülete ellenállhatatlan erővel ragadta az emberiséget a sok ideig visszafojtott élvezetek és örömök után s ez a lelki állapot egy új típusú gyermeket termelt — a táncoló gyermek típusát.

Láttunk tanórákon tanítványaink soraiban az átvirrasztott éjszakáktól kifáradt, álmos gyermekeket — mint szomorú példáit, de azt is mondhatnám áldozatait — a megengedhetetlen szülői hiúságnak. Én magam alig tudok valami kinosabb és szomorubb látványt elképzelni, mint ezt a korán táncoló gyermekereget, amely a dekoratív hatás kedvéért kifestett arccal, a tapsok parancsának engedelmeskedve a késő esti, vagy éjjeli órákban, sokszor testi erejének kimerítésével iparkodik szórakoztatni az idősebbeket! Miért ne táncolnának? — süvölt a brüszk kérdés — mikor oly szomorú az élet!? De az élet még szomorubb lesz, ha gyermekeink lelkét mi magunk töltjük meg a hedonizmus és epikureizmus mérgevel, ahelyett, hogy a legdrágább kincset adnók nekik, ami ebben a szomorú életben egyetlen elperelhetetlen örömünk és boldogságunk a — valóságos érzést.

A közoktatást intéző körök végre tiltó szóval megállították a serdülő gyermekek moulin rouge-át — és ezt is tapasztalathól mondom — a szülők kelletlen érzéssel vették a táncvilágot tudomásul, mert — szerintök — ezzel elvették a gyermekek fősórakozását. Vallom mint pedagógus azt, hogy a gyermekek helyes testi nevelésének jelentékeny eszköze a tánc, mely ügyessé, simává teszi a mozdulatokat és erre a társadalomban élő embernek talán szüksége is van — de — engedelmet kérek, az ugynevezett modern parkett-táncok nem esztétikai és nem is pedagógiai, de legkevésbé szolgálnak erkölcsi célokat. A kinematográfok és színház látogatása szigorú endegyeltől van függővé téve, — de ez a látogatók számát egyáltalán nem csökkentette.

Volt nem egy eset, amikor szülők akadémiai vitatkozást kezdtek a tétel felett, hogy hát a szülő nem rendelkezik szabadon a gyermekével!? Ez a szülői szuverénitás rontotta meg a gyermekek lelkét a kinematográfok beteges detektivromantikájával, kergette a gyermekek fantáziáját a realisélet fokozatos élet fejlődésének egyenes vonalából a szertelenségek mocsárlázás útvesztőjébe, ez a szülői szuverénitás ültette be a színházi páholyparkányára arcpírulás nélkül végighallgatni az u. n. szellemes vígjátékok és operettek egyértelmű, kétértelműségeit.

Tessék a házilag így nevelt gyermekeket itt az iskolában vallásosságra, emberszeretetre, ősi hagyományaink tisztelésére, megbecsülésére és megtartására nevelni! Óriási feladat, majdnem lehetetlenség — de ez az, ami a pedagógust sarkalja — megkísérelni a lehetetlent is. És mi vállaltuk a munkát Isten előtti felelősségünk teljes tudatában. Bocsánatot kérek ezen kellemetlen igazságok elmondásáért — de a lélek kényszerített erre. Azt is el kell ismernem, hogy a szülők egyrésze jóakaratu és készséges. Merem is reményleni, hogy rövidesen el fog következni az az idő, amikor az iskola és szülői ház, kezét kézbe téve, támogatják egymást az erkölcsi nevelés nemes céljainak elérésére.

Áldozatkészség

A) Olasziban:

Tanítónőképző-int.-nek: Barna Sámuel 1500 L.

A Prof. Árvaháznak: N. N. 30, özv. Nagy Károlyné 20, Szabó Gyula 10, Cziáki Etelka 50 L.

B) Velencén:

Ref. Híradóra: Szücs Gyula 16 Lei.

A vel. ref. isk. felszerelésére: Szücs Gyula 60 L.

A vel. ref. iskola legjobb énekesének vizsgájutalmazására: Boros Imre 50 L.

A presbyterium gyűlése.

A június 23 án délután 5 órakor Sulyok István lelkész-elnök és dr Thury Kálmán főgondnok elnökléte alatt tartott gyűlésen a presbyterium a következő fontosabb határozatokat hozta:

1. Elnökség előterjesztésére

a presbyterium elhatározza, hogy mindenik templomban külön árvaházi perselyt állít fel, hogy a hivek állandóan adakozhassanak az árvaház fenntartására.

2. Elnök bejelenti, hogy dr Fráter Imre presbyter végleg eltávozott egyházközségünkől.

A presbyterium sajnálattal veszi tudomásul buzgó és áldozatkész tagjának távozását és jegyzőkönyvi kivonatban fejezi ki háláját és elismerését.

A megüresedett helyre dr Schilling Árpád pötpresbytert hívja be az elnökség.

3. Az egyházkerületi-közgyűlés a kulturadó kivételét elrendelvé,

a presbyterium kötelességének tartja, hogy az előmunkálatokat már most megtegye. Elrendeli, hogy a jövő évi költségvetéssel együtt tervezet készítsék és erre Debreczy Imre adóbizottsági elnök felkérjék. A gyülekezet tagjaihoz pedig lelkesítő felhívás intézendő, hogy ki-ki saját jószántából jelentse be a kulturadóhoz való hozzájárulás összegét.

4. Pénztáros indítványára

a presbyterium a vallásos iratok alapjához csatolja a konfirmándusok bibliálapját és abból 1500 Lei-t vallásos iratok beszerzésére kiutal.

5. Elnökség bejelenti, hogy az özv. Szeghalmy Bálintné ifjúsági énekkari alapítványból 6 középiskolai tanulónak 400 Lei ösztöndíj az alapító-levél rendelkezései szerint kiadott s a kamat egyharmad-része pedig a tőke növelésére fordított.

Tudomásul vételik.

6. Dr Olasz Béla egyh. ügyész bejelenti, hogy a mezőtelegdi országot mellett lévő másfél hold egyházi ingatlana a megtartott nyilvános árverésen 56 ezer Lei-es ajánlatot tettek.

A presbyterium névszerinti szavazással úgy határozott, hogy a nevezett ingatlant a megajánlott összegért nem hajlandó eladni.

7. Az iskolaszék bemutatja az elemi iskolák 1923-24. évi költségelőirányzatát, mely szerint 134,468 Lei szükséglettel szemben 60,000 Lei fedezet áll és így 74,468 Lei hiány a kulturadóval fedezendő az egyházi pénztárból.

A presbyterium a költségvetést elfogadja és azt is elhatározza, hogy az újvárosi iskolánál még egy tantermet állít fel. A szükséges átalakítással és a berendezés megrendelésével az elnökséget megbizzza.

8. Az újvárosi egyházi énekkar bemutatja évi zárszámadását, mely szerint 19740 Lei maradvány mutatkozik a múlt évről.

A presbyterium a jelentést tudomásul veszi és az énekkarnak eredményes működéséért, valamint az egyházi intézmények iránti áldozatkészségéért köszönetét fejezi ki.

Az alapszabályok értelmében a presbyterium kebeléből az énekkari választmányba kiküldi: Csernák Béla, dr Olasz Béla, dr Szeghalmy Sándor, dr Morvay Zsigmond, Sinka László és Molnár János presbytereket.

Az olasz-i egyházi énekkart felhívja, hogy alapszabályait a presbyteriumnak mielőbb mutassa be.

[A gyűlés fél 8 órakor véget ért.]

(-y)

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Gargya Géza, este fél 6 órakor Varga Gedeon,

Újvároson: délelőtt 10 órakor Varga Gedeon, délután 3 órakor Gargya Géza,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Az új énekeskönyv ára 35 Lei

Biblia kapható az olasz-i lelkesi hivatalban. Ára nagyság és minőség szerint: 80, 60, 50, 45, 35, 10 és 8 Lei. [E két utóbbi Új-szövetség.]

A református tanítónőképző és polgári leányiskola, az elemi iskoláinkba, valamint a nem református középiskolákba járt tanulókkal együtt 21-én csütörtökön, múlt számunk zártkörű tartotta meg lélekemelő tanévzáró ünnepélyét. A program ifjúsági számai kellemes hatást váltottak ki. Nagy Vilmos igazgató hatalmas, eszméltető beszámoló beszédét nem fogja elfelejteni egyetlen szüle sem, aki az ünnepélyen megjelent. Bár minél többen jelentek volna meg, hogy az elhangzottakkal meggazdagodva, irányíthatnák tovább gyermekeik nevelését.

Nemes cselekedet. Református tanítónőképzőnk kebelében fennálló gyakorló-iskolánk vizsgái e héten folytak le a legszebb eredménnyel. E vizsgákon a régi hagyományos szokás szerint a tanulók és szülők szebbnél-szebb virágokkal borították el a vizsgáló bizottság asztalát. A Papp Margit tanítónő kitűnő vezetése alatt állott III. elemi iskolai osztálynak, kedden e hó 26-án délelőtt folyt le a vizsgája dr Olasz Béla iskolaszéki tagunk elnökléte mellett. E vizsgán történt, hogy egy kiválóan értelmes, kedves kis

növendék: Kovács Erzsike, Kovács József csizmadia mester [Bem-utca 13. sz.] leánykája egy lezárt borítékban 50 leit tett le a vizsgálat elnökének kezeihez. A borítékon ez írás állott: „Kovács Erzsike a szokásos virág helyett 50 leit adományoz a felállítandó Protestáns Árvaház alapjára.” — Dr. Olasz Béla elnök átvevén a borítékot, záró beszédében megható szavakkal méltatta e nemes és okos cselekedetet, meleg köszönetet mondott a szülőknek, akik igaz keresztyénekhez méltó elhatározásukkal példát adtak mindnyájunknak! Isten áldása kísérje Öket!

A Bethania-Egylet átalakulás előit. A belmissziói munkát végző magyar egyesületek között legáldásosabb hatású volt a Bethania, amelynek csak egy dolgot lehetett róvasára írni: nem állott szorosán a történelmileg kialakult egyházak mellett. Most örömmel olvastuk a „Mustármag”-ban, hogy az egylet választmánya foglalkozott dr. Ravasz László püspök óhajával, hogy a Bethania egyleten belül református és evangélikus csoportok alakuljanak. Ez a terv általános és örvendező helyesléssel fogadtatott. Az egylet egyik vezető férfija dr. Csia Sándor is nyilatkozik, hogy a Bethania egyletnek teljesen a református és evangélikus egyházak mellé kell állani. Kijelenti, hogy e meggyőződése a református és evangélikus egyházakban tapasztalható ébredésre vezethető vissza.

NAGYVÁRADI

4-10

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R. T.
Devizakötésekre jogosított bank:

Legelőnyösebben teljesít vételi és eladási megbízásokat az összes külföldi piacokra.

Fő-utca és
Uri-u. sárok
TELEFON:
6-58 6-14, 6 62

Vesz és elad mindenféle **valót!**

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek. Liszkavíz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

30

Az új zsoltárok

borbe vagy valódi **bekötését**
angol vászonba való
a legolcsóbb áron és a legrövidebb idő alatt elkészíti

BÉRES KÁROLY könyvnyomdája

a „Corvinus” könyvtárszolgálat képviselője
Oradea-Mare—Nagyvárad, Ferdinánd király-ut 14.

Azon keresztyén családokat, kiknek halottja van, biztosítom, hogy

2000 leit megtakarít,
ha cégemnél érdeklődik

8-10

aziránt, hogy mennyibe kerül ma egy diszes temetés.

Saját érdekében keresse fel a

Germán Károly utóda

„KEGYELET” keresztyén disztemetkezési intézetet, tulajdonos Tarsoly János vaskereskedő
Nagyvárad, Sas-Passage 45. sz. ajtó.

Iroda és mintaraktár a vaskereskedésben. **Külön temetkezési osztály.** Minden felszerelés új! Fényképfelvételt mutatok az összes kiállításaimról. Előállítok: **kettős, négyes és hatos diszfogatokat**, ellátok **ingyen** temetéseket, vidéki feleknek egy koszorút adok **ingyen**, kik a temetkezéshez szükséges cikkeket nálam szerzik be. - Teljes tisztelettel

GERMÁN KÁROLY UTÓDA TARSOLY

Református Híradó

Vallásos ifjú néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: *[Név]* Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Fájdalmas tanítás.

Mikor az olaszországi katasztrófának az Éna szörnyű pusztításának híre — mint távoli mennydörgés elhaló moraja — fülünkhöz jutott, elszomorodtunk, megfélemlítettünk az emberi élet és javak ilyen mérhetetlen pusztulásának hallatára, de szívünkben ott rejtőzködött a titkolt öröm, hogy mi mindentől távol s biztonságban vagyunk. És ekkor közvetlen közelünkben is lesújtott a villám s egyetlen csapásával a gyásznak sötét leplét borította városunkra. Sirtunk, könnyeztünk, temettünk mindannyian.

A megdöbbenés halálös csendjét, a rémület dermedtő fagyát csak azok a halk szavak oldották fel, melyek bucsuzóul hangzottak el a távozó koporsó felett. Akik felzavart lelkükkel, könnytől elsötétült szemükkel nem láttak mást e megrendítő eseményben, mint a vak sors igaztalanságát, bölcs tanítást nyertek a koporsók mellett. Akiknek lelkében izzott s ajkukon lebegett a ki nem mondott fájdalmas „miért“, megkapták rá a megbékítő, kiengesztelő feleletet. Hát ez az emberi sors, ez az igazságosság, ez itt a vég?! Az a kis gyer-

mek nem mosolyog többet? Az életörömtől duzzadó leányszív édes reménységei közül egy sem válik valóra? Az az ifjú hitves boldogsága zenitjéről a megsemmisítés sötét éjjelébe hullott alá? Az a sokat küzdött édesanya nem éri meg, hogy boldogulni lássa kedves gyermekeit?

Nem, nem lehet az, mondták a bucsuzó szavak! Ember, láss tul könnyeid fátyolán, emeld fel tekinteted a koporsókról az égre, ott lakozik az a hatalmas Isten, aki képes a földi élet ilyen rettentő igaztalanságait is kiegyenlíteni. Ott van az az ország, hol a félbeszakadt élet folytatódik, hol a jól végzett munka elnyeri jutalmát és a földön szenvedőkre, suttogókra kibeszélhetetlen öröm várakozik. Azoknak a virágtól borított koporsóknak néma ajka kiáltotta lehangosabban, hirdette legmeggyőzőbben: van Isten, van igazság, van sirontuli élet. Az élet bizonytalan és igaztalan, csapás-csapásra gyül itt fejünk felé, de a földi lét legnagyobb megdöbbenései között, a sirnak fenyegető sötét éjjele felett is fénylőn világol nékiünk az örök élet reménysége.

Gargya Géza.

„Ne félj, csak higgy!”

— Uri álma. —

Élt a babyloni vizek mellett a fogság idején egy Uri nevű izraelita feleségével és gyermekeivel. Derék ember volt. De egyszer valami rossz lélek szállta meg s nem fogyott ki a panaszból. Kikelt Isten ellen, mert — ugymond — az Izrael népet elhagyta. Kicsoda az Ur, — kérdé kihívón — hogy engedjek az ő beszédének s mit érek vele, ha hozzá folyamodom? A próféták ígéreteiben se hitt, amikkel a Mindenható vigasztalta a foglyokat. Kicsoda szabadíthatná meg maroknyi seregünket a hatalmasok kezéből? — szólt elcsüggedve. És bosszuságában azokat is elkedvetlenítette, akik az Urban biztak és az Izraelnek megvigasztaltatását várták. De az Ur hosszútűrő volt iránta nagy irgalmassága szerint.

Történt pedig, hogy mikor Uri a fogsággal járó sok nyomoruság miatt panaszkodott és zúgolódott, az Isten mély álmot bocsátott a szemére.

Uri pedig álmódott s álmában úgy tetszett neki, hogy feleségével meg a gyermekeivel Babylomból haza költözött a Betlehem mellett emelkedő hegyre. Ott a pálmák és olajfák hűvös árnyékában hajlékot épített. Köröskörül a mezején nyáj legelészett s a szántóföldjén gabonakalász hullámozott.

Örvendezzünk és vigadjunk, mert minden nyomoruságnak vége vagy! — biztatta repeső szívvél a feleségét meg a gyermekeit.

Am a nap hirtelen homályba borult. Besötétedett. A menny dörgött, a föld rengett úgy, hogy az ajtófélfák megremegtek s a kunyhó megingott belé. Uri a feleségével meg a gyermekeivel kirohant a mezőre. Alig értek oda nagy recsegéssel összeomlott a hajlékuk. A föld rengett a lábaik

A tanuló ifjuság jutalmazása.

Nem hisszük, hogy lenne még egy iskola Váradon, ahol annyi jutalomkönyvet osztottak volna ki, mint amennyit mi adtunk tanulóinknak. Örvendező szívvel számolhatunk be erről a jelentős eseményről, mert ebből is láthatjuk hiveinknek nagy érdeklődését iskoláink iránt. Látjuk, hogy évről-évre mind többen segítenek megvalósítani szíves adományaikkal azt a szép gondolatot, hogy tanuló ifjuságunknak vallásos buzgóságát és kalvinista öntudatát jutalomkönyvek adományozásával fokozzuk s őket ezzel még szorosabban fűzzük egyházunkhoz a jövőre is. Amilyen örömet okoz a gyermeknek egy vallásos irányú jutalomkönyv, épen olyan kedves emléket is ébreszt benne mindig, valahányszor az később kezébe kerül. Ezért hatása talán még nagyobb a pénzbeli ösztöndíjnál is.

Mult számunkban közöltük a középiskolai tanulók jutalmazását, most közreadjuk a többiekét is.

Vallásos buzgóságukért, szorgalmukért és szép éneklésükért jutalmat kaptak:

1. *Tanítónőképző*: Tatár Erzsébet, Tatár Ilona, Parobek Irén, Adler Erzsébet.

2. *Potgári teányiskola*: Biró Mártha, Boda Boriska, Bódis Ágnes, Fazekas Margit, Mészáros Erzsébet, Bodnár Irma, Czeglédy Ilonka, Bódis Margit, Fényes Margit, Tóth Irén, Barta Erzsébet, Gyenge Márta, Farkas Erzsébet, Imre Erzsébet, Láng Mária, Varga Ibolya.

3. *Református elemi iskolák*: Olasz: I. és II. oszt. Kárándy József, Kiss Rózsi, Paksy Tibor, Sallay Ilona, Szücs Margit, Szarvas Marianna, Venyige Vilma.

III. oszt.: Buzi Ágnes, Csósz Zoltán, Incze

alatt, mintha megakarna nyilni, hogy elnyelje őket. Uri egész valójában reszketett és az övéivel a villám fényénél egy közeli sziklaoromra menekült. Szerencsétlenségére újabb veszedelem érte. Az egyik fiát, a legkisebbiket nem lelte sehol. Le akart hát rohanni, hogy megkeresse. De a föld megrendült s még rettenetesebben, mint az imént. Sűrű porfelhő szállott fel a nyomában. A felesége meg a gyermekei ijedtökben felsikoltottak. S Uri eltakarta a fejét s kétségbeesve sóhajta: végünk van! Ki szabadíthatna meg a halál torkából? Erre felébredt. S ime ott voltak s aludtak mellette a felesége meg a gyermekei. Még Babylon földjén volt. Az Urnak legyen hála, hogy csak álmodtam! — rebegette megindulva.

Es ime ott állott a lábainál az Isten angyala, mondván: Ezt az álmat az Ur bocsátotta reád! Megérintettem a homlokodat; felébredtél és kinos vergődésednek vége szakadt. Uri, ne félj, csak higgy! És Uri megalázta magát az Isten előtt, megtért és atyjafiaiba is bátorságot öntött!

Egyházi Ujság.

Irén, Hegedüs Boldizsár, Kereszttesy Jolán, Morvay Judit, Mohácsi Margit, Veres Gizi.

IV—V. oszt.: Boda Klára, Fülöp Vilma, Papp Juliska, Szabó Ilona, Takács Teréz, Varga Anna, Zagyva Rózsi könyvet, [„Balogh Bandi alapítványból”] Perczel János 20 Lei.

Ujváros: I—II. oszt.: Balogh Mariska, Juhász Mariska, Illés János.

III—IV. oszt.: Balog Gyula, Balog József, Földi Juliska, Juhász Béla, Rácz István, Sajti Juliska.

Velence: I—II. oszt.: Kiss Irén, Kiss Pál, Papp Irén, Papp Ferenc, Mihalek Ilona, Szőke Imre, Virág Imre.

III—V. oszt.: Bakró Mária, Farkas Lajos, Fórizs József, Kereszttesy Lenke, Kővágó Lajos, Mihalek Erzsébet, Nagy Mária, Biró József, Farkas Sándor, Molnár Mihály, Nagy Irén, Szőke István, Szilvási Zsuzsanna, Trutz Erzsébet, Virág Sándor, Fekete Sándor, Kiss Zsuzsanna, Nagy Ilonka.

4. *Állami iskolába járó református tanulók*: Széles-utca: Nemes Rózsa, Parag Ilona, Steinhacker Edit, Somogyi Erzsébet.

Vitéz-utca: Boros István, Materni Ilonka, Soós Juliska.

Sánc-utca: Eszfráti Dezső, Murezsán Gizella, Veres Lajos, Kiss Ferenc, Nagy Károly, Nagy Pál [énekeskönyvet] és Dobos Imre, Kállai Eszter, Macsinga Gábor, Szilágyi József, Németh Mihály, Szilágyi Margit 20—20 Lei jutalmat.

Áldozatkészség

Olasziban:

1. *Egyházi szükségletekre*: Olasz János 200 L.

2. *Szegényeknek*: N. N. 16 Lei.

3. *Elemi iskolások jutalomkönyveire*: Szilágyi Géza 300 Lei [20 könyv], Incze Istvánné 50 Lei [3 könyv].

4. *Ref. Híradóra*: Harmathy István 26 Lei.

5. *Velencei imaház-építés törlesztésére*: Balogh Géza férfi szabó 2000 Lei.

6. *Árvaházra*: Kosztin Jánosné 21, N. N. 3, Tallódy Dániel, Nagy Elemér, Biró Gyuláné 20—20 Lei. A fürdővonal összeütközéséből való szerencsés megmenekülésük öröme [ugyane célra]: N. N. 100, Nagy P. István 100, Kereszttesy János kereskedő 500 Lei.

Ujvároson:

1. *Protestáns Árvaházra* az ujvárosi lelkészi hivatalnál befolyt következő adományokat hálás köszönettel nyugtatványozzuk: Szabó László 100, néh. Hegedüs Gaborné emlékére hozzátartozói ágyalapotványul 500, Varga József 50, özv. Mag Lászlóné 20, Lakatos István 200, Keresztury István 20, N. N. 40, Jób János 500, özv. Soós Lajosné 20, N. N. 500 Lei.

2. *Ujvárosi harangtökére*: özv. Tanka Miklósné 100 Lei.

3. *Ref. tanítónőképzőnek*: Barna Sámuel 1500 L.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Varga Gedeon, este fél 6 órakor Csorja Gyula,

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Gargya Géza,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Az új énekeskönyv ára 35 Lei

Biblia kszphzió az olasz i lelkészi hivatalban. Ára nagyság és minőség szerint: 80, 60, 50, 45, 35, 10 és 8 Lei. [E két utóbbi Uj-szövetség.]

Csorja Gyula, az olasz i hivek közkedvelt segédlelkésze, a múlt héten tette le jó sikerrel Kolozsváron első lelkészi vizsgáját. Most, amidőn szívünk együtt érez vele, örömmel számolhatunk be arról is, hogy még egy évig a mi gyülekezeteinkben fogja hirdetni az Ur igéit.

A halál torkából való megmenekülés pillanatában az Istent hívó ember először is az Egek Urához emeli fel hálatelt szavait, — aztán azon gondolkodik, hogy lelke túlaradó örömeztetének miként adja látható jelét. A most vasárnapi istentisztelet után megható jeleneteknek voltunk tanúi: egymásután jöttek be a lelkészi hivatalba a felixfürdői vonatösszeütközésből megmenekült hiveink, hogy letegyék hálaáldozatukat. — És mire is adhattak volna nagyobb örömmel, mint az Árvaházra. Ha őket megtartotta az Ur gyermekeik számára, ők is segítenek megtartani azokat az árvákat, akiktől az Ur akarata elvette a jó szülőket. — Legyen áldás életükön továbbra is.

Uj kornak jelei. Régen szóvá akartuk már tenni, hogy alig van hét, hogy a Tisza-Dunamenti egyházközségekből újabb és újabb harangszentelésnek híre ne jutna hozzánk; milliókat pazarolnak a református testvéreink harangokra. De arról vajmi kevés vagy épen semmi hír, hogy a belső építés munkájára, a gyülekezeti munkások jutalmazására hasonló áldozatkészséget tanusítanak. Fülöpszállási református atyánkfiai öt harangjuk mellé már a hatodikot is megrendelték, amelynek 8 millió az értéke. Uj kor jelének kell minősítenünk a sárbogárdiak eljárását, akik a harangok öntetését leszavazták azzal az érveléssel, hogy előbb a gyülekezeti belmissiói munkák céljaira szolgáló gyülekezeti házat építik meg. — A harangoknál előbb valók az iskolák, ahol gyermekeinket oktatjuk, előbb valók a gyülekezeti termek, amilyen nálunk a Rétre kellene egy. — Ugy hallottuk, a fülöpszállásiaknak e célra egy

özvegy asszony hagyott tekintélyes örökséget, úgy hogy a természet még az idén felépítik. Hát közöttünk akad-e ilyen Istentől ihletett lélek?!

Harc a káromkodás ellen. Olaszországban a káromkodás ellen szövetség alakult, amelybe tömegesen lépnek be az emberek. A szövetség tagjai fogadalmat tesznek arra, hogy a káromkodás istentelen szokása ellen az élet minden területén küzdeni fognak. — Ilyen szövetségre nekünk is szükségünk volna, mert a mi néptünk is hajlandó az éktelen káromkodásra.

A debreceni kollegium tápintézetével együtt hova tovább válságosabb helyzetbe sodródik, mert az élelmi cikkek ára napról-napra emelkedik. A kollegiumnak most husz millió nem elég évente tüzelő anyagra. Fát régen a várostól ingyen kapott; ma a város fadeputátum [327 öl] árába 35 ezer koronát fizet.

Az amerikai Egyesült Államokban népszámlálás volt. Az ország lakosai vallásfelekezeteik szerint: Protestáns 78 millió. Római kath. 18 millió. Zsidó 1.6 millió [ennek nagyrésze New-Yorkban lakik]. Görögkeleti ötszáz ezer.

Kapuzárás a Lápossy zeneiskolában. A Lápossy zeneiskola vizsgái az idén is a siker jegyében folytak le. — A június 29-iki záróünnepély pedig méltó befejezése volt egy esztendei szorgalmas, komoly munkának. — Ugy a hegedű, mint a zongora tanszakon számos dicséretre-méltó növendék akadt.

A kárpátaljai (ruszinszkói) református püspök, Bartók Béla beiktatása megtörtént Munkácson, ahol a csehszlovákiai ruszinszkói magyarság képviselői nagy számmal sereglettek össze. A beiktatást Biky Ferenc máramaros-ugocsai esperes, püspök helyettes, Szentimrei József beregi és Kinizsi Sándor ungi helyettes esperesekkel végezte. A munkácsi református templomban még sohasem volt sem papavatás, sem püspöki beiktatás s a jelenlevőkre mély hatást gyakorolt a történelmi jelentőségű, fenséges esemény, amelyet Biky Ferencnek, e szelid lelkű galambösz apostolnak áldást kérő imádsága tett igazán fenségessé. — Az egyházkerület főgondnokának, György Endrének beiktatása ezuttal elmaradt, mert a főgondnok nem jelenhetett meg. A püspök beiktatását követte a többi tisztviselők eskütétele. — Ezzel a csehszlovákiai reformátusok törvényesen megalakult három kerületében megindulhat a konventen is, a zsinaton is az egyházépítő roppant munka. — Hát minálunk mikor fog megindulni?!

A templomi helypénzek. Szokás némely felekezeteknél, hogy a templomi ülőhelyeket egész esztendőre bérbe adják. Ez a szokás — kimondjuk: rossz szokás — megvan a különben derék

hollandus reformátusoknál is itt-ott. Olvastuk, hogy egy ilyen ülőhelyért adott évi bér néha meghaladja a mi pénzünk értéke szerint a félmilliót is. — Ha nem helyeselhetjük is ezt az eljárást, de mégis láthatjuk belőle, hogy milyen erős Hollandiában a templom szeretete s milyen nagy összegeket hajlandók áldozni azért, hogy a templomban minden egyes alkalommal biztos helyre jussanak. — Szerintünk a templomban szegénynek, gazdagnak egyenlően jussa van a jó helyhez, de azt már nagyon is helytelenítjük, hogy sokszor iskolás gyermekek, vagy alkalmi templomlátogatók veszik el az idősebb és állandóan templomba járó hivek megszokott helyét. Az ifjaknak minden felszólítás nélkül, tiszteletudásból át kell adni a jobb, kényelmesebb ülőhelyet az idősebbek számára.

Mi az Isten? Hiron pogány király megkérdezte egyszer a bölcs Simonidestől, hogy magyarázza meg neki: mi az Isten? A bölcs egy napi gondolkodási időt kért, mikor az eltelt, kettőt, majd négyet. A királynak feltűnően a halogatás, megkérdezte a bölcstől, hogy miért késik oly soká a felelettel? „Minél többet gondolkozom Istenről — mondotta a bölcs — annál kevesebbet tudok róla.” — Mennyivel boldogabbak vagyunk mi keresztyének, kiknek Isten az ő fiában a Jézus Krisztusban kijelentette magát. Mi bizonyosan tudjuk, mert hiszen az mondta nekünk, aki Istennel egy, hogy az Isten szeretet!

NAGYVÁRAD

5-10

AGRAR TAKARÉKPÉNZTÁR R. T.
Devizakölésekre jogosított bank:

Legelőnyösebben teljesít vételi és eladási megbízásokat az összes külföldi piacokra.

Vesz és elad mindentéle valót!

Fő-utca és
Uri-u. sarok
TELEFON:
6-58, 6-14, 6-62

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkavíz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

31

Az új zsoltárok

bőrbe vagy valódi
angol vászonba való

bekötését

a legolcsóbb áron és a legrövidebb idő alatt elkészíti

BÉRES KÁROLY könyvnyomdája

a „Corvinus” könyvkötészet képviselete

Oradea-Mare—Nagyvárad, Ferdinánd király-ut 14.

Azon keresztyén családokat, kiknek halottja van, biztosítom, hogy

2000 leit megtakarít, ha cégemnél érdeklődik

9-10

aziránt,

hogy mennyibe kerül ma egy diszes temetés.

Saját érdekében keresse fel a

Germán Károly utóda

„KEGYELET” keresztyén disztemetkezési intézetet, tulajdonos Tarsoly János vaskereskedő
Nagyvárad, Sas-Passage 45. sz. ajtó.

Iroda és mintaraktár a vaskereskedésben. **Külön temetkezési osztály.** Minden felszerelés új! Fényképfelvételt mutatok az összes kiállításaimról. Előállítok: **kettős, négyes és hatos diszfogatokat**, ellátok **ingyen** temetéseket, vidéki feleknek egy koszorút adok **ingyen**, kik a temetkezéshez szükséges cikket nálam szerzik be. — Teljes tisztelettel

GERMÁN KÁROLY UTÓDA TARSOLY

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdájá
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

A mai szülői nevelés.

I. Tim. 5, 8.

Intelligens fiatal asszony kopogtat be a lelkészi hivatalba. Elmondja, hogy gymn. II. o. tanuló fia eddig a *róm. kath.* vallástant tanulta. Most az igazgató utasítására a református hit-tanból kell vizsgáznia, mert addig bizonyítványt nem kap.

Megdöbbenve hallottam ezt az esetet és bizonyos szemrehányással érdeklődtem a dolog iránt: hogyan történhetett, hogy a szülők évek óta nem tudták, hogy fiuk milyen vallástant tanul? Bármilyen közönyös legyen is sok ember előtt a vallás, de a szülők előtt nem lehet közömbös dolog, hogy gyermekük milyen vallásos nevelést nyer az iskolában. És vajjon nem tűnt-e fel eddig a szülőknek, hogy diák fiuk nem tudja a református énekeket? Kijelenttem, hogy amennyiben a kis fiu nem fog tudni eleget a református vallástanból meg kell ismételnie az osztályt.

Erre az anya — megindító könnyek között — mondta el fájdalmas történetét: „Gazdasági elfoglaltságunk miatt a kis fiu mellé, — aki szemünk fénye volt, — nevelőnőt fogadtunk, aki azonban többet foglalkozott a férjemmel, mint a gyermekkel. A dolog vége az lett, hogy helyemet a nevelőnő foglalta el s több évi boldog családi élet után el kellett hagynom otthonomat. A kis fiut a Szent Vince intézetbe adtuk, akinek nevelését családi életem feldulása után nem tudtam kellően ellenőrizni — férjem pedig nem törődött vele.“

Átéreztem az anyának szomorú lelki állapotát és nehéz helyzetét, de mentségnek mégsem fogadhattam el. Mikor közöltem vele, hogy szeptembertől kezdve megnyílik a református fiu-internátus, — ahol gyermeke igazi református nevelésben fog részesülni és szorgalmával pótolhatja két esztendő mulasztását: nagy lelki megnyugvással vette.

Ez az eset szinte klasszikus példa a mai szülők nevelési rendszerére. A gyermek mellé nevelőt fogadnak, vagy beadják egy intézetbe,

amely más vallásban, más világnézetben neveli fel a gyermeket: évenként egyszer-kétszer látogatják meg ott s akkor sem érdeklődnek a gyermek lelki világa iránt, csak azt nézik, hogy a nevelése ne kerüljön sokba. Az, hogy otthon elővénnek a gyermeket, vallásos érzést csepegtetnének fogékony lelkébe, jó könyvet adnának kezébe, templomba vinnék: már régen kiment a divatból.

Szülők! vigyázzatok, mert azt mondja az apostol: „Valaki övéiről, háza népéről gondot nem visel, az a hitet megtagadta s a hitetlennél alábbvaló.“

Varga Gedeon.

Egy vasárnap Toledóban.

A püünkösdi ünnepeket a detroiti magyarság között töltöttem. Detroit egyike Amerika legfiatalabb s legnagyobb városainak. Ma az Egyesült Államok negyedik városa. A nagy tavak egyikének partjain terül el. Egészen közel Canadához. Nagyobbára bevándorolt népek lakják és a magyarság is szép számmal van képviselve benne. A város gyors növekedésének legfőbb oka az, hogy itt van Henry Fordnak, az automobil-királynak gyártelepe, amely egyuttal a világ leggazdagabb embere. Detroiti gyártelepén hétvenezer munkás dolgozik. Naponta félmillió dollárt fizet ki munkabér fejében s gyára naponként hatezer automobil készit. Munkásai, alkalmazottai között hatvan különböző nemzetiség van képviselve; természetesen igen szép számmal a magyarok is.

A magyarok a város nyugati részén laknak. Mint Amerika nagyobb városaiban, úgy Detroitban is rengeteg egyesület, szövetség, klub található testvéreink között. Az egyházi élet is virágzó. A protestáns felekezetek közül a reformátusok, lutheránusok szép számmal vannak képviselve. A különböző amerikai szekták is megtalálhatók magyarjaink között. A magyar temperamentum azonban nem olyan jó talaj számukra, mint amilyen a mindig rendkívüli és különös után vágyódó, mindennapi amerikai ember lelki strukturája.

A református egyház Detroitban alig husz éves. Kezdetben leányegyháza volt a toledói magyar református egyháznak; ma azonban egyike a legnagyobb amerikai magyar református egyházaknak. Ötszázhuszonhat magyar család él védő szárnyai alatt. Az egyházi élet intenzitását mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a múlt év folyamán egymásután három egyesület is alakult az egyház keretein belül: a nőegylet, az ifjúsági egylet és az énekkar. Ez utóbbi ma már több mint hatvan tagot számlál s nemcsak rendkívüli alkalmakkor és nagy ünnepeken lép fel, hanem igyekszik összhangzatos énekével minden vasárnap elősegíteni a gyülekezeti istentiszteletet. Rövid félévi munkálkodás után az egyházat 426 dollárral segítette. A női egylet egyike az egyház leg-hathatósabb támogatóinak. Egyébként, ha valahol, úgy Amerikában, a nők teljesen kiveszik részüket az egyházi munkákban. Joggal mondta egyik nagy amerikai református egyházi férfiú, hogy a református egyházakban a legkiválóbb férfiak — a nők. A detroit-i nők is bizonyosságot tettek és tesznek erről. Mig férjük a gyárban dolgozik, ők az egyház körül forgolódnak. Áldásos munkálkodásuk eredményeképpen rövid hat hónap alatt 1822 dollárral szaporították az egyház bevételeit.

A detroit-i egyháznak, mikor a temploma épült, igen kevés egyháztárgya volt. Ma már a nagyobb ünnepeken még állóhely sem található a templomban. A gyülekezet ép most van készülőben, hogy egy új templomot épít magának. Az építkezés szükséges volta különben általános szimptomaként jelentkezik a legtöbb amerikai magyar református egyháznál. Ennek egyik oka az Amerikába való kivándorlás folytonossága és a régebben kivándoroltak természetes szaporodása, a másik — és ezt bátran állapíthatjuk meg — kivándorolt népünknek nagyobbfokú érdeklődése a vallási és egyházi élet iránt. Lassankint azok is, akik a szabadság félremagyarázott, tévesen értelmezett fogalmával kezdenek életfolytatáshoz itt az Újvilágban, belátják azt, hogy egyedül csak a magyar református egyházak keretein belül kaphatják meg szükséges lelki táplálékukat: mert ez a táplálék és egyedül csakis az itt nyert táplálék magyar is és református is egyszersmind.

De mit is irtam fel cím gyanánt e cikk felé? „Egy vasárnap Toledóban”. És én eddig még mindig csak a detroit-i egyházi életről beszéltem. De nem minden ok nélkül. Mert az a vasárnap, melyet Toledóban töltöttem s melyről mostan írni akarok, nem volt egyéb, mint egy rég tervezett látogatási nap, mikor is a detroit-i egyház tagjai meglátogatták toledói hit és fajtestvéreiket. Ez a nap testvéri ölekezés napja volt s áldásdus gyümölcsök teremtek nyomában.

Toledó Detroittól mintegy hatvan mérföldnyire van. Hatvan mérföld nem nagy távolság Amerikában. Rövid két óra alatt beszáguldja egy automobil. A detroit-i magyar reformátusok automobiljai is hamar megtették ezt az utat. Hasonlóképpen a toledóiak automobiljai is. Mert előbb a toledóiak mentek át meglátogatni detroit-i testvéreinket. Május 13-án reggel lekipásztörök vezetése mellett. A templomban a vendégjelkész predikált, a toledói dalárda szerepelt. Délután pedig a toledóiak szindarabot adtak elő a detroit-i nagyközönségnek.

Ami pedig e kölcsönös látogatás megvalósulása mögött rejtett, az egy nagyszerű dalverseny eszméje volt. Két dalárda szállott sikra egymással. A kipróbált detroit-i és toledói református dalárdák. Egy ezüst serlegért folyt a küzdelem, melyet a Detroiti Ujság tulajdonosa ajándékozott erre a célra.

É sorok írója csak a detroit-iaknak Toledóban tett látogatásán lehetett jelen, május 27-én. Reggel 6 óra tájban indultunk el körülbelül 25—30 automobillal, mintegy háromszázan Detroitból. A gépekre tűzött amerikai és magyar zászlók jelezték, hogy a bennülők ünnepélyre és nagy-utra készülnek. Kevéssel nyolc óra után érkez-tünk meg Toledóba. Gyönyörű templom, iskola, paróchia fogadott itt bennünket. És igazi magyaros vendégszeretet.

Dayton, 1923 június hó 10.

Vasady Béla.

Folyt. köv.

Anyakönyvi adatok

1923 jun. 16—30-ig.

Születtek: Szél Ilona, Varga Elvira Hedvig, Vasvári Ilona, Lévay Sándor, Kun Magda, Mágocsi Magda, Pusztai Irén, Végh Margit, Bezlánovics Margit, Berkesy Zoltán, Viktor Magdolna, Popovicsi László, Tokaji Kálmán, Pakó Bálint.

Esküdtek: Török Lajos ref.—Tölcsér Mária ref., Szántó Lajos ref.—Sarkady Emma ref., Ötvös Lajos ref.—Holén Gizella r. kath. [rev. jav.]

Meghaltak: Bónis Sándorné 78 éves, Bányai Dániel 27 éves, Bartha Juliánna 61 éves, Szatmári Erzsébet 35 éves, Béres Lajos 66 éves, Türr Béláné 41 éves, Borbély Deák Imre 54 éves, Ujvárosi Petronella 76 éves, Papp János 56 éves, Balogh József 3 napos, özv. Nemes Lajosné 73 éves, Telegdi Róza 53 éves, Mensanyi Sándor 7 hónapos, Borsi Juliska 1 és fél hónapos, Gara Piroška 42 éves, Biró Ferenc 35 éves, Bagosi Józsefné 31 éves, Lévay Sándor 2 napos, Ferenczi Johanna 55 éves, Papp Károly 38 éves, Boda Gyula 41 éves, Dudás Vilma 19 éves, Dudás Lőrincné 52 éves, Szilágyi Lajos 54 éves.

Az új énekeskönyv ára 35 Lei

Szomoru jelenségek.

Többször szóvá tettük már e lap hasábjain a reverzálisok ügyét s felhívtuk híveink figyelmét a veszteségre, melyek egyházunkat ez oldalról érik, de — ugylátszik — hiába. Az elmúlt év-negyedben ismét 10 vegyes házaspár adott más felekezet javára reverzalist. Tíz református lélek mutatta meg hűtlenségének, hálátlanságának ilyen kiáltó jelét az iránt az egyház iránt, mely mint édesanya attól kezdve, hogy a keresztség vizével magának eljegyezte — kebelén hordozta, éltette, biztatta és reménységgel táplálta őket.

Kárunkra reverzalist adó párok: Rácz János g. kath.—Szondi Juliánna ref. [rev. g. kath.]; Kalla János r. kath.—Földesi Juliánna ref. [rev. r. kath.]; Kun Imre r. kath.—Böszörményi Erzsébet ref. [rev. r. kath.]; Ványa József ref.—Khon Mária izr. [rev. izr.]; Nesalovszki Demeter g. kel.—Ambroi Irén ref. [rev. g. kel.]; Fey József r. kath.—Papp Irén ref. [rev. r. kath.]; Szálkai György g. kath.—Ferenczi Margit ref. [rev. g. kath.]; Vetési András r. kath.—Kubai Margit ref. [rev. r. kath.]; Szabó Sándor ref.—Holtz Gizella r. kath. [rev. r. kath.]; Adorján János g. kel.—Papp Anna ref. [rev. g. kel.]

A vegyes házasságok részéről fenyegető veszedelem szerencsére lokális jellegű, de egyházunk lelkészei mellett a presbytereknek és minden jó református egyháztagnak teljes erővel oda kell hatnia, hogy jövőben kárunkra reversalist egyetlen református házassulandó fél se adjon.

Gargya Géza.

Áldozatkészség

Olasziban:

1. *A Protestáns Árvaházra*: Juhász István és neje Gyulai Lilinek, keresztlányuknak emlékére, koszoru megváltás címén 100 Lei. Hajnal József és neje [I. részlet] 50, dr Bolkás Agostonné [ágyalapotványra] 100 Lei.

2. *Híradóra*: Krupp Lajos 25 Lei, Vékony Bálint 6 Lei.

3. *Szegényeknek*: Székely Imréné 10 Lei, Jámbor Lajos 15 Lei.

4. *Tanítónőképzőnek*: Csernák Béla 60 Lei.

Ujvároson:

Szemérmes szegények részére: egy vidéki tanító-pár 200 Lei.

Velencén:

1. *Velencei imaház iskolára*: Kulcsár Sándorné 100 Lei, N. N. 100 Lei.

2. *Harmóniumra*: N. N. 100 Lei.

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ára nagyság és minőség szerint: 80, 60, 50, 45, 35, 10 és 8 Lei. [E két utóbbi Uj-szövetség.]

HIREK.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Sulyok István, este fél 6 órakor Csorja Gyula,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Varga Gedeon, délután 3 órakor Gargya Géza,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

A velencei imaházban folyó hó 15-én délután 3 órakor, káté magyarázat után vallásos délutánt tartunk a következő műsorral: 1. Gyülekezeti ének: 205. dics. 10 v. 2., „Vallás és véték”: Kiss Erzsébet 3., „A régi könyv”: Madas Zsuzsanna 4., 101. dics. éneklük: Boros Margit és Molnár Vilma 5., „A szélvész” felolvassa: Borbu Jánosné 6., „Utolsó sor”: Macsinga Mária 7., „Ima a szeretetért”: Kiss Juliánna 8., „De sok fájdalom van” éneklük: Boros M. és Molnár V. 9., „A nővér”: Török Ilona 10., Gyülekezeti ének: XC. zs. 1. v.

Felvételi hírdetmény a nagyváradai református fiu-internátusba. 170—1923 A nagyváradai ref. tanítónőképző-intézet és polgári leányiskola igazgató-tanácsa az 1923—24. isk. évtől kezdődőleg *fiu-internátust* is fog fenntartani. Felvétetnek a nagyváradai középiskolákba járó tanulók, vallásfelekezeti különbség nélkül. Az ellátási díj *havi 500 lei*-ban van előírányozva, — fenntartva az árak emelkedésének megfelelő díjemelést. Hozni kell ezenkívül minden bentlakónak *havonkint* 10 kg. kenyérlisztet, 5 kg. 0-ás lisztet, 5 kg. burgonyát és 1 kg. zsirt. Ezen természetbeni járandóságok egész évi mennyiségének fele a beiratkozáskor és fele február hó 1-én szolgáltatandó be. Felvételért a nagyváradai ref. tanítónőképző-intézet igazgatóságához címzett 1 leu és 25 bani bélyeggel ellátott, orvosi bizonyítványát és a szülők vagyoni állapotát igazoló községi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényben kell folyó évi augusztus hó 20-ig folyamodni. Oradea-Mare [Nagyvárad], 1923 május hó 25. Nagy Vilmos s. k., igazgató.

Felvételi hírdetmény a nagyváradai református leányinternátusba. 171—1923. Felvétetnek a nagyváradai középiskolákba járó leánynövendékek, vallásfelekezeti különbség nélkül. Az ellátási díj havi 650 leiban van előírányozva, fenntartva az árak emelkedésének megfelelő díjemelést. Hozni kell ezenkívül minden bentlakónak *havonkint* 10 kg. kenyérlisztet, 5 kg. 0-ás lisztet, 5 kg. burgonyát és 1 kg. zsirt. Ezen természetbeni járandóságok egész évi mennyiségének fele a beiratkozáskor és fele február hó 1-én szolgáltatandó be. Felvételért a nagyváradai ref. tanítónőképző-intézet igazgatóságához címzett 1 leu és 25 bani

bélyeggel ellátott, orvosi bizonyítványát és a szülők vagyoni állapotát igazoló községi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényben kell folyó évi augusztus hó 20-ig folyamodni. Oradea-Mare [Nagyvárad], 1923 május hó 15. Nagy Vilmos s. k., igazgató.

Felóziel a nagyváradi református tanítónő-képző-intézetbe. A református tanítónőképző-intézet I. osztályába felvételért az 1923-24. isk. évre augusztus 20-ig lehet folyamodni. Felvételnek a polgári vagy leányközépiskolát végzett tanuló. A kérvényhez mellékelni kell az iskolai bizonyítványon kívül a születési anyakönyvi kivonatot és orvosi bizonyítványt. Nagy Vilmos s. k., igazgató.

Harangszentelés. A szalárdi református templom új harangját, amelyet az egyház egyik buzgó presbytere G. Szabó József készített 52,000 Lei költséggel, június 17-én szentelték föl nagy ünnepélyességgel. A harang felirata hirdeti a jövő nemzedéknek, hogy azt az ajándékozó Isten dicsőségére, a szalárdi ref. egyház részére, a harctéren elesett kedves fia, József emlékére készítette. — Megható megnyilatkozása a buzgó vallásosságnak és az emlékező kegyeletnek.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

NAGYVÁRADI

5-10

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R. T.
Devizakötésekre jogosított bank:

Legelőnyösebben teljesít vételi és eladási megbízásokat az összes külföldi piacokra.

Fő-utca és
Uri-II. sarok
TELEFON:
6-53, 6-14, 6 62

Vesz és elad mindenféle **valutát**

Összes gyógyszerek
gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkviz, a legjobb minőségben kaphatók
Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában
Szent László-tér, a Városháza mellett 32

Az új zsoltárok
bőrbe vagy valódi **bekötését**
angol vászonba való
a legolcsóbb áron és a legrövidebb idő alatt elkészíti

BÉRES KÁROLY könyvnyomdája
a „Corvinus” könyvkötészet képviselője
Oradea-Mare—Nagyvárad, Ferdinánd király-ut 14.

Azon keresztyén családokat, kiknek halottja van, biztosítom, hogy

2000 leit megtakarít,
ha cégemnél érdeklődik aziránt,

hogyan mennyibe kerül ma egy diszes temetés.

Saját érdekében keresse fel a

Germán Károly utóda

„KEGYELET” keresztyén disztemetkezési intézetet, tulajdonos Tarsoly János vaskereskedő
Nagyvárad, Sas-Passage 45. sz. ajtó.

Iroda és mintaraktár a vaskereskedésben. **Külön temetkezési osztály.** Minden felszerelés új! Fényképfelvételt mutatok az összes kiállításaimról. Előállítok: **kettős, négyes és hatos diszfolgatókat**, ellátok **ingyen** temetéseket, vidéki feleknek egy koszorút **ingyen**, kik a temetkezéshez szükséges cikkekét nálam szerzik be. - Teljes tisztelettel

GERMÁN KÁROLY UTÓDA TARSOLY

Református Híradó

Vallásos irányú néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdájá
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Aratás napján.

Egy kisleányról van megírva ez a történet valahol. Éveinek száma mindössze kettő. Szülei szegénysorsban a földet munkálják. A szegénységet azonban ő még nem érzi. A szegény leány is — ha két éves — királyleány. Talán azért volt szőke haja, ragyogó kék a szeme, kacagós az arca.

Ugy van az, hogy a munkára menő szegény ember magával viszi a csöpp gyermekét. Könnyebb így rá vigyázni. Ki is vitték a szőke, két éves kis leányt magukkal a mezőre, apja és anyja. Letették egy hús fa alá, játékbabát a kezébe és aztán mentek a munkára.

A kisleány egy ideig játszik. Csititgatja, elaltatja, meg fölkelte babáját. Aztán megunja. Körülnéz. A közelben a hatalmas — urasági — buzatábla. Belőle a nevető pipacsok, kék buzavirágok integetnek feléje. Hivogatják, csalogatják. És ő megindul feléjük.

Ujjaival egymásután tépegeti őket. Tele van már mind a két kezecskéje, fordulna is vissza, de mind újabbak és újabbak nevetnek, integetnek feléje; tépj le engem is! És mind beljebb és beljebb megy a nagy buzatáblába. Egyszer csak eszébe jut az édesanyja, hozzá akar menni, ám óriási buzaerdő jobbra is balra is és honnan tudja egy két éves kis leány, hogy az egyetlen ki út: az egyenes? Sirva fakad, anyját kiáltja. Ezüst csengő csengéséhez hasonló sirása elvész a végtelen égben. Csak a zizegő buzakalásznak válaszolnak titokzatos szavakat, csak a pipacsok nevetnek rá kajánul.

Szépen elalszik a buzatábla közepén.

Szülei egy kevés ideig keresték. Aztán könnyen megnyugodtak. Bizonyára kóborló cigányok ellopták.

... Néhány hét múlva aratásra pendült az aratók kaszája. A nagy buzatáblát aratták. Rendre dől az áldás, az arany kalász.

Egyszerre csak nagyot pendül az aratók kaszája, mintha valaki sikított volna. Mi tör-

tént? Megakadt a kasza egy kisleánynak zápormosta, fehér csontjain.

*

Érdemes elgondolkozni a kisleány tragédiáján. Hasonlóságot találunk vele a saját sorsunkban. Urunk Jézus mondotta: Legyetek hasonlóak a kisgyermekhez. Mi megfogadjuk a parancsot, de nem abban az értelemben, melyben Jézus gondolta: a lélek tisztaságában. Hasonlóak vagyunk a kisgyermekhez az ő tudatlanságukban.

Az életben integetnek felénk nevető pipacsok, szép buzavirágok: e világnak hivságos dolgai és mi utánuk megyünk az élet rengetegében, nem tudjuk, merre van az egyenes kiút és az aratás napján találják meg semmivé vált csontjainkat Istennek angyalai. R. L.

Egy vasárnap Toledóban.

(Folytatás.)

Toledó egyike a legszebb, legrendezettebb amerikai magyar református egyházaknak. Templomát bátran irigyelhetik egyes otthoni egyházak is. Két lelkész is szolgálja az egyházat s itt van az Amerikai Magyar Református Egyesületnek titkári hivatala is. Toledóban is, miként Detroitban, több magyar ujság van.

Alig hogy megérkezünk, visznek bennünket a vasárnapi iskolába. Gyönyörű szép gyermekcsoport fogad itt. Az embernek örül is és sir is a lelke, mikor meglátja őket. Örül a lelke, mert hisz büszke rájuk és sir a lelke, mert eszébe jut egy másik baba, amely ott terül el a Tisza-Duna partján s amelyről ezek a gyermekek csak a szüleiktől hallott mesékből tudnak egyet-mást.

A vasárnapi iskolában világi emberek: nők, férfiak tanítanak. A lelkész készíti elő őket pénteken vagy szombaton este. Ép úgy, mint az angol gyülekezeteknél. Több osztály is van. Előbb közös ének, ima és bibliaolvasás van. Azután megmozdul a gyermekcsereg, mindenik szalad a maga csoportjához, a mennyezetről leengedik a függönyöket avagy papírfalakat és megkezdődik az osztályonkénti tárgyalása a vasárnapi iskolai

leckétek. Egy félóra múlva a falak, illetve a függönyök újra eltávolítottak, megtörténik a perselezés [minden kis gyermek odaadja a pennijét avagy a nickeljét] s közös ének, közös ima fejezi be a rövidke órát.

A vasárnapi iskola mindenütt reggel 9–10 óra között van. Közvetlenül utána jön az istentisztelet. Bevonulunk a templomba. Ott látjuk a padok között detroiti és toledói testvéreinket egyaránt. A detroitiak lelkésze predikál. Majd fenn a gyönyörű karzaton felcsendül a detroiti vegyes dalárdának megkapó hanganyaga még megkapóbb egységbe olvadva.

Istentisztelet után szép fehér terített asztalok várakoznak ránk az iskolában. Három-négyszáz magyar ül le melléjük testvéries szeretettel. Kedves ima hangjai nyitják meg a bankettet, azután megcsendül hátunk mögött a toledói református ifjúsági kör bandájának zenejátéka; az ajtó felől megindul a leánysereg, kezében hozva a jobbnál jobb magyar ételeket; az ajtón keresztül a konyhából behallatszik a jó magyar szakácsnők sürgése-forgása; nagy Amerikában van az ember s mégis egyszerre úgy érzi, mintha szegény Magyarországnak kellős közepében lenne.

Alig hogy elhangzanak az utolsó felköszöntő tréfás hangjai, már visznek is bennünket tovább. Megyünk meghallgatni a két dalárdának versenyét. Most a detroitiak adnak elő egy szindarabot a toledói közönségnek Amerikában született magyar ifjak és lányok ajkain felcsendül a magyar nóta s a „Gyimesi vadvirágok” szereplői egymásután jelennek meg a színpadon. Szemünk könnyel telik meg. Szegény magyar nyelv, vigan is bus magyar nóta, meddig fogsz te még élni Amerikában. Hiszen már is haldokolsz!

Azután egymásután megjelennek a színpadon a két dalárda tagjai. Megindul a verseny. Mindkét dalárda a legjavát adja. A bíráló bizottság ott ül elől egy asztal mellett. Hat személyből áll. Hárman vannak Detroitból, hárman Toledóból.

Előbb „Detroit” énekel s „Detroit” — tapsol [t. i. a közönség soraiban] Aztán „Toledó” énekel s „Toledó” — tapsol. [Na de az önzés ilyenkor megbocsátható.] A bíráló-bizottság kivonul. Tíz perc múlva pedig hatalmas csend támad az egész teremben. Megjelenik a színpadon a bíráló-bizottság egyik tagja, hogy kihirdesse az eredményt. A bizottság egyhangú döntése: ez alkalommal a detroiti dalárdáé a győzelem. Övék a serleg. De hiszik, hogy jövőre, ha a toledói dalárda is vegyessé alakul át, úgy a serleg átszáll öreájuk. És most újra tapsol, — tapsol a közönség. Az egész közönség. A toledói, detroiti közönség egyaránt...

Aztán nemsokára a bucsu szavak hangjait

halljuk magunk körül. A detroitiak indulnak haza felé. „Tehát jövő ilyenkor újra itt lesztek!” „Akkor mi visszük el a serleget” csendülnek a végső szavak a testvéries kézzszorításokat kísérve...

Majd feljajdul a hatalmas automobil-sereg méla túlkölése. És robogunk Detroit felé.

Fenn már kigyultak a fényes csillagok, ragyog királynőjük a mosolygó hold is. S álmos nagy tiszta amerikai éjszakában száguld a messze verődött szittyfa faj a négykerékű amerikai lovakon.

S gyorsabban, mint ahogy a gép száguld velünk, repül haza a mi képzeletünk. Átszáll a tengeren tulra, bekalandozza mindazt a vidéket, ahol csak magyarok laknak. Vajjon tudnak-e ők is minden akadály nélkül néha napján egybeforradni, összelelkezni, még akkor is, ha oly messze laknak egymáshoz, mint a detroitiak és toledoiak? Nem írjuk ide, mit küldöttek a nagy magyar pusztára és az erdélyi hegyek erre válaszul. És az elhagyott, szeretett református templomok. Csak annyit árulunk el, hogy könnyen csillant meg a szemünkhen s könnyesen robogtunk be — Detroitba...

Dayton, 1923 június hó 10.

Vasady Béla.

[Vége.]

Aldozatkészség

Olasziban:

1. *Árvaházra*: N. N. 45, Szerző József 150, Bus Lajosné 100, Szerző Józsefné 50 Lei.
 2. *Velencei imaházra*: Egy ismeretlen 100 Lei.
 3. *A Ref. Híradónak*: Egy ismeretlen bélyegkeket küldött.
 4. *Szegényeknek*: Bus Lajosné 72 Lei.
 5. *Iskolák fenntartására*: Szerző Józsefné 150 L.
- Velencén:
1. *Árvaházra*: Barna Sámuelné 500 Lei.
 2. *Az imaházra*: Szabó Lajos 10, A július 15-iki vallásos délutánon begyűlt 100 Lei.
 3. *Szegényeknek*: K. Nagy Lajosné 10 Lei.

Anyakönyvi adatok

1923 jul. 1—15-ig.

Születtek: Hajner Károly József, Lovas Erzsébet Juliánna, Szabó Margit, Bereczki Béla, Ludány Sándor, Szőke Erzsébet Ilona, Gáll József, Szántó Lajos, Kallai József, Biró Ferenc Bálint, Sziki Elemér, Hajdu Juliánna, Schultz Erzsébet, Fenesi Margit Erzsébet, Ábrány Lajos, Erdőháti Veronka, Sztankovits Béla, Kovács Tibor József, Nemes Valéria, Szilágyi Károly István, Kovács Sándor Elek.

Esküdtek: Havasi Sándor r. kath.—Vaczal Gizella r. kath., Tamás Lőrinc g. kel.—Szabó Etelka ref. (Rev. jav.), Ecsedi Sándor ref.—Bogdándi Irma r. kath. (Rev. jav.), Putnoki Ferenc ref.—Nagy Etelka ref., Boldizsár Imre ref.—Orosz Margit ref.

Meghaltak: Juhász János 1 éves, özv. Novák Károlyné 81 éves, özv. Trombitás Gáborné 70 éves, Hajdu Zsuzsanna 31 éves, Rács Sándor 6 hónapos, Julicsik Jánosné 63 éves, Keresztúri István 56 éves, Joó Gyula 5 hónapos, Kiss Károlyné 38 éves, Varga Mária 62 éves, Nagy Lídia 67 éves, Vass Julia 80 éves, Lukán Lajos 41 éves.

A gyűlölet nagy fenntartási erő, de azok számára kitalálva, akinek nincs meg a szívbéli emelkedettségük.

Dr Ravasz László.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: d. e. 10 és este fél 6 órakor Csorja Gyula,

Újvároson: d. e. 10 órakor Sulyok István, d. u. 3 órakor Gargya Géza,

Velencén: d. e. 10 és d. u. 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Az új énekeskönyv ára 35 Lei

Biblia kapható az olasz-i lelkesi hivatalban. Ára nagyság és minőség szerint: 80, 60, 50, 45, 35, 10 és 8 Lei. [E két utóbbi Uj-szövetség.]

Vilma holland királynő, aki oly sokszor adta tanujelét magyar református hittestvéreihez való vonzalmának, ez évben tölti be uralkodásának 25. évét.

Templomból mozi. Az orosz szovjet kormány elrendelte, hogy a hatumi nagy templomot lefoglaltatja mozgószínháznak, a kommunista érzelmű ifjúság számára. De a hívek nem nyugodtak bele s amikor az első előadást meg akarták tartani, több ezer ember seregett egybe, behatoltak, a filmet és a készülékeket elpusztították és a kommunistákat kikergették. A szovjet hatóságok a vörös őrséghez folyamodtak segítségért, de ez megtagadta (?) az engedelmességet. Örvendetes hajnalsugár!

Templomszentelés. A hegyközsáldobági reformátusok közel harmincezer lei költséggel renoválták templomukat. A megújított templomot folyó hó 29-én óhajtják megnyitni, ünnepélyes istentisztelet keretében. Meglehető hír egyházunk közvetlen közelében élő gyülekezetéről, amely 83 éves ősz pásztorának vezetése alatt csendben, zaj nélkül oly derék munkát végzett — Isten dicsőségére.

Zsinat után. Ezt a sokat mondó címet a szlovén- és ruszinszkói refo. mátusok egyházi lapjában láttuk. Ők már túl vannak a zsinaton! Azaz ők már megalakíthatták az állam-hatalom zavaró beavatkozása nélkül kerületeiket, konventjüket, zsinatjukat s megindíthatták az egyházépítő munkát, amelynek eredménye új törvénykönyvük. Eddig az alkotmány,

a nyugdíjintézet, a lelkesválasztás és az egyház belső építése tárgyában hoztak törvényeket. Ez utóbiban az egyházfegyelemlről — kimondották az urvacsorától való eltiltás és gyülekezetről való kizárás lehetőségét is. — A zsinatot Léván tartották. A lévai zsinat történelmi jelentőségű. Vágyakozással nézünk a jövőbe, hogy mikor lesz nekünk konventünk, zsinatunk! Mert addig minden munkánk barkácsolás. A késedelemnek okai nem m vagyunk, hanem akik megakadályozzák.

Francia reformátusok keveset tudnak rólunk, multunkról. Egy intelligens protestáns férfi azt kérdezte a napokban Franciaországban ott járó magyar református lelkesztől: „Igen örülök, hogy Magyarországon oly szépen halad a protestántizmus! Ugyebár Önök magyarok, eddig görög keletiek voltak”. — Montpellierben az elesett hősök emlékére istentiszteletet tartottak a templomban. A lelkeszt textusa ez volt: „A tolvaj azért jó, hogy lopjon, öljön és pusztítson.” (Ján. 10:10.) A tolvaj Németország volt. Milyen nagy lehet ott a gyűlölet árja, hogy beborítja az egyetlen kiálló kősziklát, az evangéliom szószékét is! — Franciaországban — ahol átlag minden 40 emberre jut egy italmérés — két év alatt 70.000-el fogyott a születések száma.

Benedek László ny. kir. ítélőtáblai bíró 81 éves korában, kiterjedt családjának és nagyszámu tisztelőinek mély gyászára júniusban Belényesen elhunyt.

A nagyszalontai egyházmegyének 5 évtizeden át tanácsbírája, a belényesi egyháznak ifjúságától presbytere, általában kálvinista egyházi közéletünknek egyik legnemesebb vezető tagja volt.

Vele egy korszak szállt alá a sirba. Egy rég letűnt világnak volt utolsó képviselője, aki már nem érezte itthol magát abban a világban, melyet az övétől idegen egyének irányítanak, más ideálok érdekelnek, más gondolatok hevitenek. — Megtért porladó szeretteihez, hol újra feltalálja az ő sokszor emlegetett, sokszor megkönnyezett régi világát...

A földi bíró immár a mennyei Bíró ítélőszéke előtt áll, hogy megítéltesse s mi hisszük, hogy az ítélet: kegyelem!

Temetése június 26-án volt Belényesen, nagyszámu gyászoló közönség jelenlétében. Az élet igéjét a belényesi, tárkányi és nyégerfalvi lelkesek hirdették felette.

Kozma Pál biharnagybajomi s. lelkes, Kozma Zsigmond biharnagybajomi lekipásztor jeles képzettségű nagy reményekkel biztató fia júniusban rövid szenvedés után elhunyt. A derék ifju halála széles körben nagy és méltó részvétet keltett.

Legyen az emlékezetük áldott, az Urban való feltámadásuk boldog és diadalmas!

Olaszországban szövetség alakult a káromkodás ellen. — Az olasz protestánsok papszentelő intézetüket Firenzéből Rómába helyezték át, ahol a híres Angyalvár mellett, a Vatikán közvetlen közelében emeltek gyönyörű theológiát. Ezen a helyen égették meg 1560-ban a reformáció első olasz mátyrját.

Az elismerés, a hála, a szeretet, gyönyörű megnyilatkozásának adta tanujelét a gégenyi presbyterium 1923 június 17-én tartott gyűlésében, amidőn Vas Mihály lelkész, volt esperes nagy érdemeire, melyet csaknem négy évtizedes odaadó, önzetlen munkásságával a gégenyi egyház anyagi és erkölcsi felvirágoztatása körül kifejtett: négy hold földet adományozott házhelyül ősz lekipásztorának. A nemes presbyterium fenkölt szellemből áthatott határozata illette hasonló cselekedetre sok-sok egyház presbyteriumát, hogy a hű szolga, ki becsülettel sáfárkodott ereje teljességében, saját lészkében pihenje ki az élet fáradaimait s családja se maradjon hajléktalanul, ha az Ur akarata szerint el kell költöznie a színről-szinre látás és örök jutalmazás honába.

Felvételi hírdelmény a nagyváradi református fiu-internátusba. 170—1923. A nagyváradi ref. tanítónőképző-intézet és polgári leányiskola igazgató-tanácsa az 1923—24. isk. évtől kezdődőleg *fiu-internátust* is fog fenntartani. Felvétetnek a nagyváradi középiskolákba járó tanulók, vallásfelekezeti különbség nélkül. Az ellátási díj *havi 500 lei-ban* van előirányozva, — fenntartva az árak emelkedésének megfelelő díjemelést. Hozni kell ezenkívül minden bentlakónak *havonként* 10 kg. kenyérlisztet, 5 kg. 0-ás lisztet, 5 kg. burgonyát és 1 kg. zsirt. Ezen természetbeni járandóságok egész évi mennyiségének fele a beiratkozáskor és fele február hó 1-én szolgáltatandó be. Felvételért a nagyváradi ref. tanítónőképző-intézet igazgatóságához címzett 1 leu és 25 bani bélyeggel ellátott, orvosi bizonyítványát és a szülők vagyoni állapotát igazoló községi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényben kell folyó évi augusztus hó 20-ig folyamodni. Oradea-Mare [Nagyvárad], 1923 május hó 25. *Nagy Vilmos s. k.*, igazgató.

Felvételi hírdelmény a nagyváradi református leányinternátusba. 171—1923. Felvétetnek a nagyváradi középiskolákba járó leányösvendékek, vallásfelekezeti különbség nélkül. Az ellátási díj *havi 650 leiban* van előirányozva, fenntartva az árak emelkedésének megfelelő díjemelést. Hozni kell ezenkívül minden bentlakónak *havonként* 10 kg. kenyérlisztet, 5 kg. 0-ás lisztet, 5 kg. burgonyát és 1 kg. zsirt. Ezen természetbeni járandóságok egész évi mennyiségének fele a beiratkozáskor és fele február hó 1-én szolgáltatandó be. Felvételért a nagyváradi ref. tanítónőképző-

intézet igazgatóságához címzett 1 leu és 25 bani bélyeggel ellátott, orvosi bizonyítványát és a szülők vagyoni állapotát igazoló községi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényben kell folyó évi augusztus hó 20-ig folyamodni. Oradea-Mare [Nagyvárad], 1923 május hó 15. *Nagy Vilmos s. k.*, igazgató.

Felvétel a nagyváradi református tanítónőképző-intézetbe. A református tanítónőképző-intézet I osztályába felvételért az 1923—24. isk. évre augusztus 20-ig lehet folyamodni. Felvétetnek a polgári vagy leányközépiskolát végzett tanulók. A kérvényhez mellékelni kell az iskolai bizonyítványon kívül a születési anyakönyvi kivonatot és orvosi bizonyítványt. *Nagy Vilmos s. k.*, igazgató.

Az új zsoltárok bekötését
 bősre vagy valódi angol vászonba való a legolcsóbb áron és a legrövidebb idő alatt elkészíti
BÉRES KÁROLY könyvnyomdája
 a „Corvinus” köh kötészeti képviselője
 Oradea-Mare—Nagyvárad, Ferdinánd király-ut 14.

NAGYVÁRADI 7—10
AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R. T.
Devizakötésekre jogosított bank:
 Legelőnyösebben teljesít vételi és eladási megbízásokat az összes külföldi piacokra.
Vesz és elad mindenféle valutát
 Fő-utca es. Uri-ut. sárok
 TELEFON: 6-58, 6-14, 6-62

Összes gyógyszerek
 gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók
Németh Pál
„Arany Kereszt” gyógyszerertárában
 Szent László-tér, a Városháza mellett 33

Egy koszorú adok ingyen 10—10
 a vidéki vásárló közönségnek!
Ingyen temetést eszközök a helybéli szegényebb sorsu családoknak, kik a temetkezéshez szükséges árukat nálam szerzik be. — Tisztelettel
Germán Károly utóda
 „Kegyület” Keresztény temetkezési intézet. NAGYVÁRAD. Fekete Sas-passage. A vaskereskedésben külön osztály.

Református Híradó

Vallásos irányú néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

A városi gyülekezet szervezése.

"Az Ut" címen jeles lelkipásztori folyóiratot indított meg a kolozsvári ref. teológiai tanári kar három tudós tagja: dr. Makkai Sándor, dr. Imre Lajos és dr. Tavaszy Sándor. Ebben a folyóiratban fenti cím alatti I. L. tollából gyülekezetünk tagjait is érdeklő cikk jelent meg, amelyből közöljük a következőket:

Próbáljuk meg egy-néhány alaptypusba csoportosítani a városi gyülekezetek tagjait aszerint, amint a gyülekezeti munkában felhasználhatók.

Az első typust nevezzük tradicionalista typusnak. Jellemző vonása, az egyházhoz annak hagyományai miatt való ragaszkodása. Legtöbben a földmivelő osztályból tartoznak hozzá, de sok iparos, sőt intelligens embert is találunk képviselői között. Az istentiszteletet általában szorgalmasan látogatják, az igehirdetést megkritizálják és megbeszélik. Közülök kerülnek ki a legbuzgóbb presbiterek, akik utolsó csepp vérig védik az egyház kint levő vagyonát az adósok és haszonbérliők ellen, akik legszigorubbant ellene vannak minden fizetés-emelésnek s akik az egyházban földi Urat látnak, kinek jobbágyai az alkalmazottak. Vannak e typus képviselői között, akik valóságos buldogjai az egyháznak, vannak aztán olyanok, akik — különösen az intelligens néposztály között, — ép az egyház érdekében és az egyház munkájáért ellenzéket csinálnak annak, mert nem elégti ki őket a gyülekezeti munka folyása. Ennek a typusnak érdeklődése, mint mondtuk elsősorban az egyház anyagi ügyei s annak más felekezettel való viszonya felé van fordulva. E különleges megítélés lassanként kiölt ebből a typusból minden érdeklődést az egyház reális, jelenlegi feladatai iránt. Ezekből kerül ki a gyülekezet zöme a legtöbb helyen. Az igehirdetést meghallgatják, mert úgy szokták, templomba eljárnak, de mélyebben nem látják meg azokat a kérdéseket, melyek a gyülekezet előtt állanak. Így az egész egyháziasságuk merev tradicionalismusban és formalismusban merül ki.

A másik typust egyháziatlannak nevezhetnők. Ennek képviselői közé tartozik igen nagy

részben városi gyülekezeteink intelligens eleme, igen nagy szám a kereskedők és iparosok közül. Ez elemnek az egyháztól való elidegenítése már évtizedek óta tart. Kezdődött azzal, hogy az egyház legtöbb helyen munkáiban (igehirdetéseiben különösen) elszakadt a modern kor gondolatvilágától. Képviselője maradt egy dogmatikus ideológiának, melyet a gyülekezet gondolkozó elemei képtelenek voltak összeegyeztetni a maguk modern felfogással átitatott gondolatvilágával. Ez intellektuális ut mellett társadalmi uton is folyt az elidegenítés. Városi egyházaink szocialis munkában elmaradtak az állami és városi törekvések mellett, s így hiveik munkakészségét, aktivitását képtelenek lévén lekötöni, azokat lassanként a munka szempontjából elvesztették. E hosszú folyamat, melynek csak két utját és annak lényegét akartuk vázolni, odavezetett, hogy megalakult a városi gyülekezetek tagjainak ez az egyháztalan typusa. Ez a typus az egyházban csak adószedő intézményt lát, a vallásban csak egy letűnt kor ideológiáját. Vannak azonban e typusnak nemesebb képviselői is, akik teljes mértékben értékelni tudják a vallásos élet élményeit, csak az egyházban, mint közösségben nem látnak megelevenítő erőt. Vannak, akik alapjában mélyen vallásosak s ép amiatt, mert tudják, hogy mi az egyház feladata, tartják távol magukat a tétlen szervezettől. Ez a typus nemesebb képviselőiben igen értékes s gyülekezeti munkára is megnyerhető, ha a lelkipásztor időt és alkalmat talál rá, hogy intellektuális kételyeiket tisztázza, aktivitásuknak az egyházban munkát biztosítani tudjon. A lelkipásztor felvilágosító munkájának itt nagy szerepe van, csak azt kell világosan látnia, hogy nem mindenki atheista, akinek kételyei vannak és nem mindenki vallástalan, aki az egyházzal — bármelyik fél hibájából — a szükséges közösséget nem érzi. E munkára különben később térünk rá.

Harmadik typus gyanánt emeljük ki a reformerek typusát. Ez alkotja a városi gyülekezeteink legértékesebb elemét, s ez az elem az, melyre a lelkipásztor mindig számíthat. Kép-

viselői egyaránt kerülhetnek ki bármelyik társ osztályból. Mindenki ismer a földműveléssel foglalkozó hiveink közül is olyan embereket, akik csodálatosan tisztán látják az egyház előtt álló feladatok egyrészét s tanulmányaikhoz és látóköriükhez képest meglepően éles megfigyeléssel tartják számon, mit tesz és mit kell tenni a gyülekezetnek. Az iparosok és kereskedők között is sok van ilyen s a lelkipásztornak, aki állásánál és társadalmi helyzeténél fogva inkább a lateiner-osztály gondolkozásmódját szokta megfigyelni, sok örömet okoz találni egy-egy olyan lelket, melyet az egyház iránti buzgalom s munkáiban való vágya hevit. Ez a típus nem helyesel mindenre, hisz értéke épen az, hogy gondolkodik és ítél, ezért gyakran kellemetlen a lelkipásztorok azon fájának, akik gondolkozás nélkül engedelmeskedést várnak. Kezdeményezője az egyház belső életében szükséges reformoknak, ezért tűnik fel sok lelkipásztor előtt úgy, hogy ezek kritikuskok és akadékoskodók. Nem is szereti őket, csak az a lelkipásztor, aki méltányolni tudja azt a fontos jelenséget, hogy hivei gondolkoznak az egyház ügyeiről. De aki megérti őket, annak igen nagy segítséget nyújtanak. A gondos és körültekintő lelkipásztor ezekre támaszkodik, keresi velük a kapcsolatot, igyekezik bevonni őket az egyház ügyeiről való bizalmas megbeszélésekbe, meghallgatja, esetleg irányítja véleményüket, s munkakedvük s erejük felhasználásával megpróbál utat adni nekik arra, hogy gondolataik megvalósításában saját maguk is részt nyerjenek. Elidegenítésük akár véletlenül, akár szándékosan történjék az, nagy baj. Természetes következménye ez elemnek az egyháztól való elszakadása, egyháziatlanná válása, legjobb esetben is elidegenedés és bizalmatlankodás az egyház hivatalos vezetői iránt. Sok nemes gondolkozású, mélyen vallásos lélek kergettetett már így el az egyháztól, közülök némelyek visszavonultak, lemondva minden munkáról az egyház érdekében, mások elkecseregve csatlakoztak minden egyházi kapcsolat ellenzékéhez, ismét mások a szekták hiveinek számát szaporították. Ez utóbbiak legértékesebb eleme ezekből kerül ki, s miután nem építheti saját egyházát, csatlakozik azokhoz, kik tépik és bontják azt.

Az új énekeskönyv ára 35 Lei

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ára nagyság és minőség szerint: 80, 60, 50, 45, 35, 10 és 8 Lei. [E két utóbbi Új-szövetség.]

Árvaházunk megnyitása.

Jótékony Egyesületünk elnöknője Papp Dezsőné urnó és az egyesület többi fáradságtalan munkásai Istenben bizva törnek a nagy és szent cél felé, hogy az Árvaházat szeptemberben megnyissák.

Az Árvaház berendezésére azonban elégtelen a meglevő összeg. Azzal a kéréssel fordulunk azért áldozatkész hivéinkhez, hogy az Árvaház céljaira adományait fokozottabb mértékben hozzák meg. Hála Istennek, nincs hét, hogy valamilyes áldozathozatalról Híradónkban be ne számoljunk. Pénzadományok mellett azonban nagy szükségünk volna ágy- és ruhaneműekre, különösen fehérneműekre, amelyeknek beszerzése a mai roppant drágaság mellett az Árvaház minden vagyonát felemésztené; továbbá edényekre és evőeszközökre; ugyszintén az ellátás céljait szolgáló terményekre.

Hisszük, hogy az Árvaház megnyitásának közeledtével az áldozatkészség új erővel lángol fel azokban, akik magukat Jézus Krisztuséinak vallják. Nem elegendő, hogy Jézust szeressétek, hogy iránta határtalan hódolattal viseltessétek; Jézusnak nem kell kegyes érzélgősség, rajongás. Ő csak azt a szeretet értékeli, amely munkává lesz. Azért parancsolja, hogy folytassuk azt a munkát, amit ő félbehagyott: „amit cselekesztek egygel az én kicsinyeim közül, velem cselekesztek azt!”

Az adományokat kérjük Papp Dezsőné elnöknőnél, vagy a lelkészi hivatalokban bejelenteni.

Csernák Béla,
árvaatya.

Áldozatkészség

Olasziban:

1. Árvaháznak: Gombos Lupa 100, ifj. Rácz Jánosné 100, Varga József 50, Dragicsné 100 L.
2. Egyházi szükségletekre: Dragicsné 100 Lei.
3. Szegényeknek: Lakatos Gyula 20, ifj. Rácz Jánosné 50, özv. Kovács Mihályné 50, Dragicsné 10 Lei.
4. Híradónak: Mester Mihályné 62 Lei.

Velenec:

1. A Protestáns Árvaház javára: Barna Sámuelné 500 Lei; Lakatos István gyűjtőívén: Opra Márton 20, Frigyes orvos 15, Balkányi Lajosné, Gyulai Károlyné, Pavlovics, Órás László, Lányiné, Orbán József, Biró Laci, Zboray Gyula, Szabó Lászlóné 10–10 Lei; Pető Ambrus, Braun Teréz, özv. Páhn Antalné, Jónás Sándorné, Kovács, Rokszin Terike, Henczel Lidike, Rugán 5–5 L.; Serfőző 2 Lei.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Gargya Géza, este fél 6 órakor Csorja Gyula,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csorja Gyula, délután 3 órakor Gargya Géza,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

A hegyközsáldobági református egyház templomának felszentelése alkalmából a következő meghívót bocsátotta ki: „Meghívó. A Hegyközsáldobági Református Egyház július hó 29-én, vasárnap délelőtt 10 órakor, megjavított templomát ünnepélyes Istentisztelettel megnyitja, melyre t. Cimet tisztelettel meghívja az Egyháztanács. Az ünnepi istentisztelet sorrendje: 1. Felálló ének. 90 dics. 1. verse. 2. Közének. 234. dics. 1. és 2. verse. 3. A nagyvárad-ujvárosi református énekkar éneke. 4. Sulyok István püspök ur felszentelő imája. 5. Közének. 74. dics. 4-5. verse. 6. A nagyvárad-ujvárosi református énekkar éneke. 7. Csernák Béla esperes ur ünnepi felavató prédikációja. 8. A nagyvárad-ujvárosi ref. énekkar éneke. 9. Közének. 233. dics. 3. és 8. verse. — Este pontosan 6 órai kezdettel, a tanítói lak udvarán [kellemetlen idő esetén pedig az iskola tantermében] Jótekonycélu Táncestélyt rendezünk. A tiszta jövedelmet az egyház javára fordítjuk. Belépti díj: Személyjegy 20 Lei, Családjegy 60 Lei.”

A velencei imaház-iskolában folyó hó 29-én délután 5 órakor vallásos iskolai ünnepélyt tartunk a következő műsorral: 1. Gyülekezeti ének 100, dics. 1. v. 2. 98. dics. 1., 2. v. Éneklő Kiss Pali és Ilus, hegedűn kíséri Ackner Ottó. 3. „A kis savoyard”. Szavalja Bondár Sándor. 4. 20. dics. Éneklő Ritókh Magduska és Katica, harmónium kísérettel. 5. „A tollkés” gyermekjelenet. Előadják Fekete Sanyi, Molnár Rózsa, Keresztessi Lenke, Szilvássy Vilma. 6. „Győzedelem”, szavalja Varga Anikó. 7. 288. dics. éneklő Ritókh Magduska harmónium kísérettel. 8. Gyülekezeti ének CV. zsoltár 1. v. — A perselypénz iskolai felszerelések beszerzésére fog fordíttatni.

Az imádság megtartó ereje. A munkanélküliség nagy nyomorúságot hozó idejében történt, hogy egy több gyermekkel megáldott munkáscsaládnak már a mindennapi kenyere sem volt meg. A gyermekeik, hitvesét szerető családapa hiába kereste naphosszat a munkát, nem talált, rabolni, lopni nem tudott, de nem is akart. Egy este, mikor hazatért, iszonyu kétségbeesés vett rajta erőt, látva éhségtől összeaszott gyermekeit, hallva a könyörgő hangot: „kenyeret hoztál?”

kenyeret adj már jó apám!” Igéretekkel, szép szavakkal nagysokára elaltatta családját. Ekkor arra gondolva, hogy ez holnap is így lesz, örjítő szándék vett rajta erőt, elhatározta, hogy megöli magát. Kezébe vette már a fegyvert, de mielőtt tettét elkövetné, néhány sort akart írni bucsuzóul családjának. Amint papírt keresett, az iskolás kis fiának irkája került a kezébe, amelynek szeme előtt levő lapjára saját kezével ezt írta a gyermeke: „Én Istenem, Reménységem! jó apámat tartsd meg nékem.” Ahogy a zavaros tekintetű apa elolvasta gyermeke irását, kezéből kihullott a fegyver, leroskadt fejével asztalára és hangosan zokogva sirt és... imádkozott ő is. A gyermeke imádsága megtartotta, saját imádsága megerősítette, az Ur pedig őt munkához, családját meg kenyérhez juttatta. — Vigyázatok és imádkozatok!

20,000 K-át adományozott egyházi célokra egy budapesti ref. egyháztag. Az adomány tizedrésze annak az összegnek, melyet tulajdonosa értékpapírosokon nyert. Amint mondotta, az egyház szomorú pénzügyi helyzete indította arra, hogy nyereségének egytizedét felajánlja. Ha minden egyháztag hasonlóan cselekednék, egyházunk pénzügyi nehézségei meg volnának oldva.

Önkéntes egyháziadó Beregszászon. A beregszászi református egyház, hogy a reá nehezedő, főként a templomépítésből származó folyó kiadásait fedezhesse, szakítva az eddig szokásos adókivetéssel, az önkéntes adózásra tért át. A hivekre bizta, hogy ajánlják fel évi egyházi adójukat, földi vagyonuk és égi hitük szerint. Az egyház vezetősége sokat várt ezen újítástól, de az eredmény a legszebb reményeket is messze meghaladta. A szétküldött ajánlási-lapokat az egyháztagok nagyrésze a szívével töltötte ki, a beírt összeg nem a vagyona, de a hite nagyságát mutatja. A múltévi adónak ugyanis körülbelül nyolcszorosával sietett a hivek vallásos buzgalma a nehéz próba elé állított egyház segítségére. Az adózók önként ajánlott adótételeit nézve, könnye hullásáig megindul az ember. Egy egyszerű utmester, aki eddig talán 10 csekhoronát fizetett, most lelke sugallatára 600 csekhoronával járul egyháza folyó évi terhéhez; egy gyári munkavezető 200 csekhoronát ajánl fel a maga szegénységéből; egy kocsis és egy favágó 100-100 csekhoronát von el a szájától, hogy Istennek tetsző áldozatot hozhasson. Nem kell félteni hát egyházunkat a rátört viharoktól! A hitükért és egyházukért gályára menő elődöknek, mint látjuk, méltó utódaik vannak! — Jövő évtől kezdve a nagyváradi egyház terhei is megsokasodnak. Vajon lesznek-e nálunk, akik a beregszászi hivek áldozatkészségével sietnek egyházunk segítségére?

Felvétele a nagyváradai református tanítónő-képző-intézetbe. A református tanítónőképző-intézet I. osztályába felvételért az 1923-24. isk. évre augusztus 20-ig lehet folyamodni. Felvétetnek a polgári vagy leányközépiskolát végzett tanulók. A kérvényhez mellékelni kell az iskolai bizonyítványon kívül a születési anyakönyvi kivonatot és orvosi bizonyítványt. *Nagy Vilmos s. k., igazgató.*

Felvételi hirdetmény a nagyváradai református fiú-internátusba. 170-1923. A nagyváradai ref. tanítónőképző-intézet és polgári leányiskola igazgató-tanácsa az 1923-24. isk. évtől kezdődőleg *fiú-internátust* is fog fenntartani. Felvétetnek a nagyváradai középiskolákba járó tanulók, vallásfelekezeti különbség nélkül. Az ellátási díj *havi 500 lei-ban* van előirányozva, — fenntartva az árak emelkedésének megfelelő díjemelést. Hozni kell ezenkívül minden bentlakónak *havonként* 10 kg. kenyérlisztet, 5 kg. 0-ás lisztet, 5 kg. burgonyát és 1 kg. zsirt. Ezen természetbeni járandóságok egész évi mennyiségének fele a beiratkozáskor és fele február hó 1-én szolgáltatandó be. Felvételért a nagyváradai ref. tanítónőképző-intézet igazgatóságához címzett 1 leu és 25 bani bélyeggel ellátott, orvosi bizonyítványát és a szülők vagyoni állapotát igazoló községi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényben kell folyó évi augusztus hó 20-ig folyamodni. Oradea-Mare (Nagyvárad), 1923 május hó 25. *Nagy Vilmos s. k., igazgató.*

Felvételi hirdetmény a nagyváradai református leányinternátusba. 171-1923. Felvétetnek a nagyváradai középiskolákba járó leánynövendékek, vallásfelekezeti különbség nélkül. Az ellátási díj *havi 650 leiban* van előirányozva, fenntartva az árak emelkedésének megfelelő díjemelést. Hozni kell ezenkívül minden bentlakónak *havonként* 10 kg. kenyérlisztet, 5 kg. 0-ás lisztet, 5 kg. burgonyát és 1 kg. zsirt. Ezen természetbeni járandóságok egész évi mennyiségének fele a beiratkozáskor és fele február hó 1-én szolgáltatandó be. Felvételért a nagyváradai ref. tanítónőképző-intézet igazgatóságához címzett 1 leu és 25 bani bélyeggel ellátott, orvosi bizonyítványát és a szülők vagyoni állapotát igazoló községi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényben kell folyó évi augusztus hó 20-ig folyamodni. Oradea-Mare (Nagyvárad), 1923 május hó 15. *Nagy Vilmos s. k., igazgató.*

Jegyzet. Mosást az intézet nem vállal. Épen ezért minden bentlakó annyi fehérneműt hozzon magával, amennyit anyagi körülményei jelenleg megengednek s az egészség és a tisztaság megkövetelnek. Tájékoztatás végett ide írjuk, hogy a régebbi időkben mit és mennyit kellett a ruhánemből hozni a beiratkozóknak:

a) Ágyneműek: paplan 1, gombolható paplanlepedő 2, párna 1-2, párnahaj 2-4, alsó lepedő

9, matrac, vagy puha vastag pokróc 1, [az utóbbiak az ágy hossza és az egyformaságra való tekintettel lehetőleg Nagyváradon szerzendők be.]

b) Fehérneműek: nappali ing 6, éjjeli ing 2, nyári és téli alsószoknya 1-2, felsőszoknya 2, nyári 4, hálókabát 6, nyári nadrág 4, téli 4, harisnya 8-10 pár, zsebkendő 12, mosható kötő 5, törülköző 6, abrosz 1, asztalkendő 4, vastag vászonlepedő vagy kendő esetleg borogatásra 1-2, mosdótörülő 1-2, evőeszköz törülő 2.

A fehérneműek a növendék nevének kezdőbetűivel ellátandók, azonkívül az intézetbe lépéskor kapott számmal jelölendők meg. Az egyenruházat nem kötelező.

Felsőruha, kabát, kendők, esernyő, napernyő, kalap, lábbeliek a szülők tetszésére bizatnak. Mindenesetre óhajtandó, hogy a ruházat egyszerű, de erős anyagból készítették, s minden ruhadarabhoz lehetőleg foltnak való csatoltassék.

Egyéb szükségletek, mint pl. öltözködési készletek [tükör, fésűk, kefék, szappan], varróeszközök [olló, gyűszű, tű, cérna], levélpapíros, boriték, bélyeg, íróeszközök szintén a szülők tetszése szerint szerezhethők be. Minden bentlakó jelenleg köteles egy szalmazsákot, 1 abroszt, 4 asztalkendőt, 2 mosdótörülőt, 2 tányértörülőt, 1 mosdótálat, 3-4 tányért, csészét, poharat, evőeszközöket és egy jól záródó lakatot magával hozni.

A fenti tárgyak leltárát 2 példányban elkészítvén az egyik nyilvántartás végett a nevelőnőknek átadandók, a másikat pedig a növendék őrzi meg, mert e tárgyakat év végén visszakapják.

Az új zsoltárok bekötését

bőrbe vagy valódi angol vászonba való a legolcsóbb áron és a legrövidebb idő alatt elkészíti

BÉRES KÁROLY könyvnyomdája

a „Corvinus” könyvkötészet képviselője
Oradea-Mare—Nagyvárad, Ferdinánd király-ut 14.

NAGYVÁRAD

8-10

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R. T.

Devizakötésekre jogosított bank:

Legelőnyösebben teljesít vételi és eladási megbízásokat az összes külföldi piacokra.

Vesz és elad mindenféle valutát

Fő-utca és
Uri-u. sarok
TELEFON:
6-58. 6-14. 6-62

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

34

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Lei.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Mindenkor hálaadással tartozunk az Istennek ti érettetek... II. Thess. 1., 3.

Pál apostollal szólunk ma, midőn századik szombat reggel köszöntünk be gyülekezetünk hű tagjaihoz a „Református Híradó“-val.

Száz hét mulott el felettünk azóta, hogy az első számot jó reménységgel kibocsátottuk, szentül meggyőződve arról, hogy a XX-ik században már nem elegendő fegyver az egyháznak kezében a szószék, hanem segítségül kell hívni a sajtót is, amely diadalra segítette a reformációt s amelyet Isten egyházunk mostani megújulásában is fel akar használni. Mert egyházunknak vannak speciális kérdései, amelyekről a katedraban nem szólhatunk, amelyekről beszámolni az egyházi lapok hivatottak. Minden élni akaró nagy gyülekezetünknek (Szatmár, Szeged, Kecskemét, Hódmezővásárhely, Miskolc, Budapest) megvan a maga gyülekezeti lapja. Egyházunk örök érdekeiért

vállaltuk a terhes munkát. Kitarással futottunk a cél felé. Meg nem szégyenültünk reménységünkben. Ma már nem ezer, de egyezerötven példányban nyomatjuk lapunkat.

De egy pillanatig sem fogja el lelkünket elbizakodottság, önelégültség, mert előfizetőink száma még mindig csak ötödrésze az egyházközség adófizető tagjainak (holott a magyarországi baptisták 9616 gyülekezeti tagja közül 4000 járattja a baptista Békehírnököt). Az egyre súlyosabbá váló nyomdai viszonyokat tekintve, Istent kérjük, hogy szent Lelkével folytassa gyülekezetünkben ébresztő munkáját s lapunk barátainak, egyházunk anyagi és szellemi dolgai után érdeklődőknek seregét sok-sok százzal növelje meg. Mostani hű barátainkra gondolva, Pál szavait ismételjük: „*mindenkor hálaadással tartozunk az Istennek ti érettetek!*“

Biblia kapható az olasz-i lelkési hivatalban.
Ára nagyság és minőség szerint: 80, 60, 50, 45, 35, 10 és 8 Lei. [E két utóbbi Uj-szövetség.]

Megemlékezzél az Urnak napjáról!

Évekkel ezelőtt történt, hogy egy házaló ügynök állított be vasárnap reggel egy fűrészmalomba. A tulajdonos felesége azt mondta neki, hogy a vasárnap az Urnak napja és egyáltalában nem munkára való. Ha árusítani akar, jöjjön valamelyik hétköznapon. A házaló ügynök elcsodálkozott, hogy az asszony ilyen különösen a lelkére veszi a vasárnapot, holott a legtöbb keresztyén vasárnap is szokott venni és eladni. Erre a háziasszony a következő történetet beszélte el neki:

„Látja, most körülbelül husz éve történt, amikor a férjem és én még fiatal házaspár voltunk és az első fiacskánk két esztendő volt. Az uram azelőtt komoly kegyes ember volt s mi minden vasárnap együtt mentünk a templomba. Később azonban istentelen emberek addig beszéltek neki a hit ellen, amíg elérték céljukat s amikor én a templomba mentem, ő itthon maradt és dolgozott vasárnap is a fűrészmalomban. Bár én nem egyszer próbáltam megmagyarázni neki, hogy az bűn, hogy Isten meg fogja vonni tőlünk áldását, nem akart hallgatni sem reá. Ekkor történt, hogy egy vasárnapon ismét egyedül kellett a templomba indulnom, mert az uramnak valami nagyobb meg-

rendelése volt s a deszkákat pontos időben kellett szállítani. Nagyon kértem őt, állítsa meg a malmot s jöjjön velem, de ő erre nem volt hajlandó, hanem úgy vélte, hogy jó lesz, ha én imádkozom ő érte, ő pedig dolgozni fog én értem. Annyit mondtam még neki, hogy jól vigyázzon a kis fiura s nehez szívvél távoztam.

A templom felé vivő úton egy másik malom mellett haladtam el, amely elég messze esett tőlünk. Ez a malom állt s az öreg molnárt ott láttam ülni az ajtó előtt. Az öreg megszólított s résztvevően kérdezte, miért vagyok olyan szomorú — s én elmondtam neki, hogy áll a dolog. Ő vigasztalt s arra buzdított, hogy csak könyörögjek buzgón férjemért, Isten majd meg fogja találni a módját, hogy férjem szívét megváltoztassa. Így mentem én a templomba. A templomban azonban egyszerre elszorította valami a szívemet; a fiamra gondoltam s nem bírtam egy pillanatig nyugodni: nagy aggodalommal és sietve mennem kellett haza. S amint a malomhoz értem, mit láttam! A malom járt, a fényes, éles fűrész dolgozott és a fatörzson, amelyet fölvdalt, rajta ült az én kis gyermekem, mint valami falovon, egészen közel már a fűrészhez és örült, ujjongott a recsegésnek és a fűrész villanásának s már a kezecskéjét is nyújtotta a

Dr Fráter Imre

A magyar társadalomnak nagy gyásza van: dr Fráter Imre, a Biharmegyei Közkórház harminc éven át volt igazgató-főorvosa, álmosdi birtokán — hova csak pár hónapja költözött körünkből — megtért őseihez. A nagy szív megszűnt dobogni, a nemes lélek immár nem lelkesedik többé a nagy ideálokért. Harminc évig élt közöttünk, a mi városunkban. Ott láttuk őt mindenütt, ahol nagy célok, nemes elhatározások hozták össze az ideális, önzetlen embereket. Az orvosi hivatásnak igazán példás magaslatán állott, nemcsak nagy tudással, de páratlan szívjósággal és lankadatlan buzgalommal töltötte be harminc éven át — a legnehezebb időkben — kórházigazgatói hivatását. Mint magánorvos is a legnagyobb tiszteletet, megbecsülést vívta ki lelkiismeretességével, fáradhatatlanságával. Önzetlen, nemesszívű ember volt, akit nem az anyagiak, hanem magasztos hivatásának szeretete vezérelt. Igazi emberbarát volt, akinek nemes szive nem tudott különbséget tenni gazdag és szegény, ur és szolga között, az ő tudása, lelkiismeretessége, buzgó önfeláldozása mindenki részére egyformán készen állott. Óh be sokat tudnának erről beszélni a külvárosi kicsiny viskók nyomorban vergődő lakói, óh de sok köny és hálás elismerés kíséri Őt az örök nyugalomra!

De a mélységes gyászból s általános részvétből mi reformátusok is részt kérünk! Ő a mienk volt. Nemcsak azért, mert reformátusnak keresztelték, hanem mert egyházához, vallásához mélységes szeretettel ragaszkodott. A nagyváradi

fűrészfélé, amely őt a következő pillanatban borzalmasan szét fogja hasítani. Láttam, hogy nincs már rá időm lerántani a gyermeket onnan s a rémület belemerevedett a tagjaimba. Ekkor — a fűrészfél hirtelen megállt és az egész nagy malomalkotmány olyan csöndesen állt, mintha valami hatalmas kéz ragadta volna meg. Gyermekem meg volt mentve.

Mi történt? A férjem nem tudott semmiről semmit, ő hátul dolgozott valamit a félszerben. Hanem az öreg molnár jött fel hozzánk, mert magában ezt gondolta: Neked meg kellene egyszer mutatnod a te fiatal szomszédoknak, mi a helyes, vasárnapiapinon s jött, egy szót sem szólt senkinek, hanem odalépett a malomgáthoz és elzárta azt. Így állt meg a malom, éppen abban a pillanatban, amikor a fűrészfél az én édes gyermekemet elkapta volna. Az uram elcsodálkozva azon, hogy a malom megállt, bejött és — igen, akkor világosan látta, hogy van élő Isten s attól az órától kezdve más emberré lett. A vasárnapi munka nálunk megszűnt s mi ezt így tartjuk husz esztendeje. Nos, most már tudja Ön, miért nem dolgozunk és vásárolunk mi az Úr napján."

egyháznak hűséges presbytere, a bihari egyházmegyének ügybuzgó tanácsbírája volt. Egyházunk életében felmerült minden mozzanat iránt érdeklődött s az áldozatkészségben is példaadó volt.

S most már ott nyugszik ősei mellett az álmosdi temető szomorú fűzfái alatt. Kihűlt a hű kebel s mi, akik itt maradtunk: sirunk, siratjuk az igaz embert! „Az igaznak emlékezetete áldott.“

Dr Olasz Béla.

Itt említjük meg, hogy az elhunyt tisztelőinek nagy sokasága koszorúmegváltás címen a „Protestáns Árvaházban“ néhai dr Fráter Imre nevére ágyalapítványt tesznek. A kegyelet és jótékony-ság e nemes célra szánt adományait a lelkész-i hivatalokban és dr Olasz Bélánál kérjük leadni.

Áldozatkészség

Olasziban:

1. *Árvaháznak*: Kiss Tivadarné 100 L.

Ujvároson:

1. *Konfirmandus növendékek Biblia-alapjára*: Veress Lujza 50 L.

Velencén:

1. *Imaházra*: özv. Nagy Józsefné 50 L.

2. *Iskolai felszerelésre*: a július 29-iki iskolai ünnepély perselypénze 180 L.

Anyakönyvi adatok

1923 jul. 16—31-ig.

Születtek: Szabó Magdolna, Molnár Anna, Udvardi Piroska, Panyicska Magdolna, Fodor Ferenc, Fodor Árpád, Tar Ilona, Merjáros Mihály, Mészáros István, Sujtó János, Diószegi Margit Erzsébet, Oláh Mihály, Bende István Ferenc, Miskolczi Margit, Szűcs Béla.

Esküdtek: Fábíán József ref. — Marozsán Erzsébet g. kel., Billeg Lajos r. kath. — Körmenői Margit ref. [rev. jav.], Győri László ref. — Genda Ilona ref.

Meghaltak: Szőke Alice 6 hónapos, Tóth Károly 58 éves, Bartos Irén 13 éves, Tóth Károlyné 54 éves, Cseh Albert Béla 15 hónapos, Török Károlyné 90 éves, Bereczki Ferenc 4 hónapos, Czirják Miklós 57 éves, Hajdu Irma 18 éves, Kovács Imre 66 éves, özv. Asztalos Lajosné 74 éves, Tarsoly Olga 18 hónapos, Kádár Sándor 14 éves, Jámbor Imre 7 hónapos, Sztankovits László 2 hónapos, Bereczki Béla 1 és fél hónapos, Biró Sándor 71 éves.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 óra-
kor Csernák Béla,

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 óra-
kor Gargya Géza,

Velencén: délelőtt 10 órakor Csorja
Gyula, délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

100-ik száma a „Református Híradó“-nak a mai számunk. 1921-ben 17, 1922-ben 52 szám jelent meg, 1923-ban pedig ez a 31-ik.

Árvaházunk megnyitásának közeledtét egy örvéni cseléd amint meghallván, egy párnát ajánlott fel e célra... Ti, akik azt mondjátok, hogy nem tudtok áldozatot hozni egyházatok és magyar fajotok jövődjéért, jertek és tanuljatok ez egyszerű cselédétől. — Az áldozatkészségetek sohasem attól függ, hogy mennyi pénz van a zsebetekben, hanem hogy milyen szív lakik a kebleteketben.

Magyar református embernek nem szabad felejtetnie, hogy a legelső magyar szótárt, a legelső magyar énekes könyvet, a legelső magyar nyelvtant, a legelső magyar történelmet, a legelső magyar nyelvű számtankönyvet protestáns szerző írta.

Egy református tanító Szabó Lajos, a kenderesiek derék tanítómestere, körlevélben kéri a református egyházak vezetőit, hogy minden fölük telhető tegyenek meg az egyház bajainak orvoslására, a nép erkölcsi romlásának megállítására. Szigorú törvények életbeléptetését sürgeti a vasárnapi vásárok, korcsmázások, bálozások, káromkodások stb., megszüntetésére. Minden öntudatos református programjában benne kell lennie ezeknek a pontoknak.

A legnagyobb fejedelem. A magyar teológusok gönci konferenciáján az ősz amerikai teológiai tanár dr Good mondotta egyik előadásában: „Önöknek sok nagy fejedelmük volt, de a magyar történelem legnagyobb embere Károli Gáspár, aki megajándékozta népét a magyar Bibliával.”

Grófi komaság. Gróf Széchenyi Aladár somogy megyei gróf, téves adatok alapján azzal vádolta meg a somogy megyei református papságot, hogy a somogyi magyarságot pusztító egy gyermek rendszer [egyke] bűnében maga jár elől rossz példával. A gróf ur vádja éles tiltakozást váltott ki a református lelkipásztorok köréből. Hivatalos statisztikai adatokkal halmozták el a gróft, sőt a külső-somogyi esperes rágalmozás címén bírói eljárást indított ellene. De legérdekesebb a zsujtai lelkész bizonyítási módszere. Abból az alkalomból ugyanis, hogy Isten a nyolcadik gyermekkel, még pedig a hatodik fiúgyermekkel ajándékozta meg, tudatta levélben családi örömét, kérve, hogy a kapott bizonyítékot hozza nyilvánosságra, egyben följánlotta neki a keresztpai tisztet is. A gróf kérte a nyilvánosságra kényszerítésnek mellőzését s egy 100,000 K-ról csekklapot mellékelte keresztfia részére, kérve, hogy keresztfia testi és lelki állapotáról időnként

értesítsék addig is, míg személyes látogatásra Zsujtára indulhat. A találékony zsujtai lelkész ország-világ előtt csattanósan bebizonyította a gróf ur vádjainak igaztalan voltát.

Csehek Budapesten. A Nemzetközi Jóbarát-ság Egyházi Világszövetségének cseh osztálya részéről öt kiküldött jelent meg július 16-án Budapesten, hogy dr Ravasz László elnöklete alatt a magyar osztály delegátusaival tárgyaljon a kisebbségi kérdésről. A tárgyaláson jelen volt Sir Dickinson angol küldött is. A konferencia a következő közleményt adta ki zárt tanácskozásairól: 1. A fajok között béke biztosítása szempontjából első követelmény a békeszerződés pontjainak becsületes betartása. 2. Minden nemzeti bizottság a cél érdekében a legtöbbet tegye meg. 3. A kisebbségek legyenek képviselve a nemzeti bizottságban és minden előforduló ügyet közös gyűlésen tárgyaljanak meg. 4. A konferencián résztvevő bizottságok között kívánatos a levelezés megindítása. 5. A nemzeti csoportok december 31-ig a londoni központnak munkájukról beszámolót küldjenek. — A konferencia legértékesebb gondolata volt, hogy a Népszövetség képtelen a világbéke megteremtésére. Ezt a feladatot egyedül az Egyházak Világszövetsége tudja megoldani.

Karlsbádban, a híres világfürdőhelyen, 80 év [1842] óta az idén tartottak először protestáns istententiszteletet, amelynek végzetével urvacora osztás volt. Mialatt a berlini jeles lelkész, dr Louard az urvacorai beszédét mondotta, kinyílt a teremajtó és tizenöt parasztférfi lépett be, nagy botokkal és porlepte cipőkkel, látszott rajtuk, hogy nagy utat tettek meg. Midőn a lelkész előtt megállottak, közülök egy ősz férfi szól, mondván: „Kedves testvérek! Hallottuk, hogy ma itt urvacoraosztás lesz. Engedjétek, hogy mi is résztvehessünk. Régóta vágyunk utána, messziről, a hegyek közül jöttünk, hogy Krisztus megtört testének és kiöntött vérének jegyeit magunkhoz vehessük.” A lelkész kérdésére: „Megvalljátok-e, hogy kárhozatra méltó bűnös emberek vagytok?” — mind a tizenöt egyszóval felelte: „Igen.” „Hiszitek-e — kérdé tovább a lelkész — hogy egyedül csak Isten fiának, a Jézus Krisztusnak érdeme tisztíthat meg bűneitektől.” — Valamennyien vallást tettek erről. — Nos akkor jertek, hívta őket a lelkész és a cseh-morva testvérek késő le származottjai együtt vettek urvacorát a világ minden részeiből összegyűlt református és evangélikus testvéreikkel.

Felvétel a nagyváradai református tanítónő-képző-intézetbe. A református tanítónőképző-intézet I. osztályába felvételért az 1923–24. isk. évre augusztus 20-ig lehet folyamodni. Felvételnek a polgári vagy leányközépiskolát végzett tanulók. A kérvényhez mellékelni kell az iskolai bizonyítványon kívül a születési anyakönyvi kivonatot és orvosi bizonyítványt. Nagy Vilmos s. k. igazgató.

Az új énekeskönyv ára 35 Lei

Felvételi hirdetés a nagyváradi református fia-internátusba. 170—1923. A nagyváradi ref. tanítónőképző-intézet és polgári leányiskola igazgató-tanácsa az 1923—24. isk. évtől kezdődőleg *fia-internátust* is fog fenntartani. Felvétetnek a nagyváradi középiskolákba járó tanulók, vallásfelekezeti különbség nélkül. Az ellátási díj *havi 500 lei-ban* van előirányozva, — fenntartva az árak emelkedésének megfelelő díjemelést. Hozni kell ezenkívül minden bentlakónak *havonként* 10 kg. kenyérlisztet, 5 kg. 0-ás lisztet, 5 kg. burgonyát és 1 kg. zsirt. Ezen természetbeni járandóságok egész évi mennyiségének fele a beiratkozáskor és fele február hó 1-én szolgáltatandó be. Felvételért a nagyváradi ref. tanítónőképző-intézet igazgatóságához címzett 1 leu és 25 bani bélyeggel ellátott, orvosi bizonyítványát és a szülők vagyoni állapotát igazoló községi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényben kell folyó évi augusztus hó 20-ig folyamodni. Oradea-Mare [Nagyvárad], 1923 május hó 25. Nagy Vilmos s. k., igazgató.

Felvételi hirdetés a nagyváradi református leányinternátusba. 171—1923. Felvétetnek a nagyváradi középiskolákba járó leánynövendékek, vallásfelekezeti különbség nélkül. Az ellátási díj *havi 650 leiban* van előirányozva, fenntartva az árak emelkedésének megfelelő díjemelést. Hozni kell ezenkívül minden bentlakónak *havonként* 10 kg. kenyérlisztet, 5 kg. 0-ás lisztet, 5 kg. burgonyát és 1 kg. zsirt. Ezen természetbeni járandóságok egész évi mennyiségének fele a beiratkozáskor és fele február hó 1-én szolgáltatandó be. Felvételért a nagyváradi ref. tanítónőképző-intézet igazgatóságához címzett 1 leu és 25 bani bélyeggel ellátott, orvosi bizonyítványát és a szülők vagyoni állapotát igazoló községi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényben kell folyó évi augusztus hó 20-ig folyamodni. Oradea-Mare [Nagyvárad], 1923 május hó 15. Nagy Vilmos s. k., igazgató.

Jegyzet. Mosást az intézet nem vállal. Épen ezért minden bentlakó annyi fehérneműt hozzon magával, amennyit anyagi körülményei jelenleg megengednek s az egészség és a tisztaság megkövetelnek. Tájékoztatás végett ide írjuk, hogy a régebbi időkben mit és mennyit kellett a ruhaneműből hozni a beiratkozóknak:

a) Ágyneműek: paplan 1, gombolható paplanlepedő 2, párna 1—2, párnahaj 2—4, alsó lepedő 9, matrác, vagy puha vastag pokróc 1, [az utóbbiak az ágy hossza és az egyformaságra való tekintettel lehetőleg Nagyváradon szerzendők be.]

b) Fehérneműek: nappali ing 6, éjjeli ing 2, nyári és téli alsósoknya 1—2, felsősoknya 2, nyári 4, hálókabát 6, nyári nadrág 4, téli 4, harisnya 8—10 pár, zsebkendő 12, mosható kötő 5, törülköző 6, abrosz 1, asztalkendő 4, vastag vászonlepedő vagy kendő esetleg borogatásra 1—2, mosdótörő 1—2, evőeszköz törő 2.

A fehérneműek a növendék nevének kezdőbetűivel ellátandók, azonkívül az intézetbe lépéskor kapott számmal jelölendők meg. Az egyenruházat nem kötelező.

Felsőruha, kabát, kendők, esernyő, napernyő, kalap, lábbeliek a szülők tetszésére bíznak. Mindenesetre óhajtandó, hogy a ruházat egyszerű, de erős anyagból készítették, s minden ruhadarabhoz lehetőleg foltnak való csatoltassék.

Egyéb szükségletek, mint pl. öltözködési készletek [tükör, fésűk, kefék, szappan], varrész-közök [olló, gyűszű, tű, cérna], levélpapiros, boríték, bélyeg, íróeszközök szintén a szülők tetszése szerint szerezhetők be. Minden bentlakó *jelenleg köteles egy szalmazsákot, 1 abroszt, 4 asztalkendőt, 2 mosdótörőt, 2 tányértörőt, 1 mosdótálat, 3—4 tányért, csészét, poharat, evőeszközöket és egy jól záródó lakatot magával hozni.*

A fenti tárgyak leltárát 2 példányban elkészítvén az egyik nyilvántartás végett a nevelőnőknek átadandók, a másikat pedig a növendék őrzi meg, mert e tárgyakat év végén visszakapják.

Agárdi István mázólo és butorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legutányosabb és legjobb munkát végez. u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtókat, ablakokat, fürdőszobák, fürdőkádat románcozását, sirkérfestéket a legelőbbrangú alumínium (ezüst) festékkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és partfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 27**
1. sz. „Ulpia“ (Emke épület)

Az új zsoltárok

bőrbe vagy valódi **bekötését**
angol vászonba való
a legolcsóbb áron és a legrövidebb idő alatt elkészíti

BÉRES KÁROLY könyvnyomdájá

a „Corvinus“ könyvkötészet képviselője
Oradea-Mare—Nagyvárad, Ferdinánd király-ut 14.

NAGYVÁRADI

9—10

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R. T.

Devizakülfélésekre jogosított bank:

Legelőnyösebben teljesít vételi és eladási megbízásokat az összes külföldi piacokra.

Vesz és elad mindenféle **valutát**

Ró-utca és
Uri-u. sarkon
TELEFON:
6-58, 6-14, 6-62

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt“ gyógyszerertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

35

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Ő ami tőle tett, azt tevő.

Márk 14, 8.

Mária háromszáz pénznél is többet érő drága olajat tölt az Ur fejére; a tanítványok pazarlásnak tekintik tettét; az Ur azonban hálásan fogadja az áldozatot és elismerő szavakkal csöndesíti le tanítványait: Ő ami tőle tett, azt tevő.

Minden időben igyekeztek megtenni a jó keresztyének azt, ami tőlük tett — az Urért. Áldoztak az Urért vagyont, jólétet, életet. Ami tőlük tett, megcselekedték.

Két közeli gyülekezetből is örvendetes hírt vettünk. A hegyközszáldobagyiak megújították avult, időrongálta templomukat. A körösvölgyi Pósalaka új harangokat öntetett, hadba vitt harangjai helyett. Mind két gyülekezetéről elmondhatjuk Jézus szavaival: Ő ami tőle tett, azt tevő.

Szép dolog. Buzdító példát szolgáltat e két kis gyülekezet népe, a népesebb, nagyobb egyházaknak. A buzdító példákra szükségünk is van, mert az Ur mindnyájunktól elvárja, hogy megtegyük, ami tőlünk telik.

Egyházkövetés.

Bizony, erről sem igen tudja már a mai kor gyermeke, hogy mi fán terem, miféle csodabogár lehet ez. Hát elmondom, úgy amint történt, hadd tanuljon, hadd épüljön belőle a mai hitetlen, vallástalan világ.

Valamikor régen, nagyapám idejében történt. Ugy volt az, hogy a Nagy Lidinél hamarabb lett meg a keresztlő, mintsem az esküvő. Jobban szerették egymást a Bódor Imrével, mint ahogy kellett, mint ahogy szabad lett volna. De lett is aztán belőle olyan hét országra szóló veszedelem, hogy csak az Isten a megmondhatója. A Lidit elűzte, elkergette az apja a szülei háztól, még tán meg is átkozta, mint a család szégyenét, megrontóját. A szegény leány így bujdokolt heteken keresztül a réten, a mezőn, majd a jó lelki rokonoknál. Az édesanyja eleintén csak úgy titkon táplálgatta, lopogatott neki hol enni valót, hol egy-egy ruhadarabot, közben lágyította, puhította a férjét, az édesapát, hogy így-ugy, ha már egyszer így esett a dolog, hát ne eméssze fogytig magát, hiszen egyszer valahára mégis csak meg kell

Valahol van egy kép, amely a keresztre feszített Krisztust ábrázolja. A kép alá ez van írva: Ezt tettem én érted, hát te mit cselekedtél én értem? Jézus számon kéri tőlünk, hogy mit cselekedtünk az Ő evangéliumáért? Országa földi céljainak megvalósításáért? Meghoztuk-e a tőlünk telhető áldozatokat? — Közelebről hitvallásos iskoláink fenntartásának roppant feladatát állítja elénk. Figyel minket, várakozással tekint reánk: megtegyük-e, ami tőlünk telik? Meghozzuk-e legalább azt az áldozatot, amit felekezeti oktatásunk és magyar kulturánk, nemzeti műveltségünk fenntartásáért előnkbe ír egyházi főhatóságunk?

Nem lesz nehéz megtennünk, ha a lelkiekben is megcselekedjük, amit az Ur méltán elvár tőlünk; ha levetkezzük önzésünket s élünk nem a mi apró hitvány érdekeinknek, hanem élünk egyedül Őneki; a Tőle vett nagy kegyelemért odaadjuk magunkat egészen az Urnak; szolgálatába állítjuk testi-lelki javainkat, minden erőnket, minden tehetségünket. Ha ítélete rólunk is így fog szólni: — megtettük ami tőlünk tett, — akkor a poklok kapui sem vehetnek diadalt az Ő magyar református egyházán.

bocsátani, lám Krisztus Urunk is megbocsátott a bűnös asszonynak; na meg az Imre gyerek is, aki a vétket elkövette, csak megjön egyszer a katonaságtól, aztán jóvá lesz téve minden, hát csak juhászokdjék meg kend. Így az édesanya! Mert hát mit meg nem tenne az a gyermekéért! Szóval, az lett a vége a dolognak, hogy a haragvó apa is megengesztelődött, visszafogadta bűnös lányát a szülői házba.

De nem úgy ám az egyház, a gyülekezet. Ez nem bocsátott meg olyan könnyen. Mert hát az a szegény, ami a Lidin esett, szegénye, gyalázata, szennyfoltja lett az egyháznak is. Ki kellett hát engesztelni, meg kellett követni ezt is. Ennek pedig nagy ceremóniája van. Ma ha egy leányon valami szegény esik, egy-két nap múlva napi-rendre tér felette a falu szája. De nem így volt ez ennekelőtte, mikor az emberek még jók, tiszták, becsületesek, istenfélők voltak, akkor még aki vétkezett az Isten törvénye ellen, meg kellett követnie az egyházat.

Így történt az Lidivel is. Nagyapám gyűlésbe hívta a presbyteriumot s ott egyhangulag elhatározták, hogy K. Nagy Lidinek 2 hónapig nem

A református világszövetség zürichi konferenciája.

A világ minden tájáról, többen sok heti utazás után érkeztek meg Svájcnak egyik legszebb és legnevezetesebb városába Zürihbe, hogy részt vegyenek a református, [vagy az amerikai szóhasználatával élve: presbiteriánus] világkonferencián. Neves tudósok, egyházi vezetőférfiak, nagyhitű reformátusok imádságos elhatározással akarják így is szolgálni Krisztus Urunk földi testének, az Egyháznak szent ügyét, hogy Isten országa minél hamarabb eljöhessen.

A konferencia helyét jól választották meg. Zwingli városa a régi emlékekkel; a templomok, épületek harmonikus stílusokkal; a zürichi tó s a város hegyes-vadregényes környéke minden szépségükkel, hangulatos változatosságukkal olyan sok kellemes érzést kölcsönöznek, hogy az ember itt alig érzi a meleget s talán sohasem fáradt a reformációjáról annyira nevezetes, szépségéért annyiszor felkeresett s becsületes, tiszta népéért annyira dicsért Svájcban a háborút veszített országok fiai is megkönnyebbültebb lélekkel ülnek le konferenciázni.

Körülbelül 20 országból jöttek el a kiküldöttek és körülbelül 30 református Egyházat képviselnek. Az európai ismertebb református Egyházakon kívül képviseltetik magukat még: Egyiptom, Dél-Afrika, India, Új-Zeeland, Ausztrália és az Új-Hebrida szigetsorozat reformátusai is. Csonka-Magyarországot képviselik: dr. Ravasz László, Boér Elek, Forgács Gyula, Victor János, Vass Vince, Görömbei Péter. Jugoszláviát: Klepp Pé-

ter; Erdély reformátusait gróf Teleky Arvéd, dr. Imre Lajos s a szlovenszkói református Egyházat: Balogh Elemér, Sörös Béla és György Endre. Szóval a magyar református Egyház örvendetesen nagy számban.

Mint a legtöbb világkonferencián, így itt is legtöbb az angolul beszélő s így a konferencia tulajdokaipeni hivatalos nyelve is az angol.

A gyűlés mai hivatalos megnyitóján Curtis [angol] elnök meghatóan szép beszéddel köszöntötte a konferenciát s a program megbeszélése után felolvastatott a jelenlevők névsora, hogy az ismerkedés így is könnyebben menjen, mire az első gyűlés véget ért. Ma este a helyi református szövetség látja vendégül a konferencián résztvevőket a Zunfthaus zur „Meise“ ires épületében. Zürich, július 21. Galambos Zoltán.

Áldozatkészség

Olasziban:

Prot. Árvaháznak: Molnár Demeter 15 L., Dormán Sándor 100 L., Kisferkó Erzsébet 100 L. és egy alsó ágylepedő, 6 konyharuha, Juhász Juliska 40 L. — Steinhacker Adél és vőlegénye Gyémánt Elek eljegyzésük alkalmából néhai Steinhacker Valéria ágyalapítványának növelésére 1000 Lei.

A Református Árvaház felszereléséhez természetbeni adományokkal hozzá járultak:

Németh Pál gyógyász. egy vaságyat teljesen felszerelve. ifj. Rácz Jánosné 1 vaságyat teljesen felszerelve. Czira Kálmánné 1 vaságyat teljesen felszerelve. Bochnár Béláné 1 vaságyat teljesen felszerelve. Török Károlyné 1 drb. lepedő, 2 drb. törülköző. özv. Rész Mihályné 2 törülköző, 2

szabad a templomi székbe ülnie, hanem azalatt az idő alatt minden vasárnap délelőtt és délután csak a cinteremben kell ülnie, ott bánkódni, vezetnie, míg csak meg nem tisztul a lelke egészen. Akkor járhat, de csak akkor járhat az Urnak szent asztalához, de akkor is csak külön egy-magában, hogy elrettenő például szolgáljon mindenkinek. Eljött a nagy nap, az Urvacsoraosztás napja. Tele volt a templom, mint rajzás előtt a köpü. Szem, fül volt minden egyes lélek, leste, várta mindenki a pillanatot, mikor Lidi az Urasztalához fog járni. Ott ült szegény leányasszony talpig feketében, egy külön lócán, közel a papszékhez, arca fehér, mint a leasett hó, keze, lába reszket, mint a nyárfalevél, szép szeme le-sütve, egy világért fel nem merne pillantani, talán nem is él, csak úgy van odafestve. Két presbyter lép ki a székből, úgy vezetik oda Lidit, mint a halottat, az Urasztaláshoz, ahol a lelkész már várt reá s következtek egymásután a kérdések, hogy szánja-bánja-e elkövetett bűnét? hajlandó-e megkövetni a gyülekezetet? kész-e buzgó szívből imádkozni az Isten bűnbocsátó kegyelméért? s mikor az ima kezdetét vette, a gyülekezet mind egy lábíg feláll, a templomban néma csend, követ-

kezik az Urvacsora kiszolgáltatása s utána a bűnelodó papi szózat, „mint Krisztus Urunk a bűnös nőnek egykoron, én is megbocsátok tenéked, eredj el, de többé ne vétkezzél, hogy gonoszabbul ne légyen dolgod.“

Szegény Lidi se holt, se eleven arcára csak lassan tér vissza az élet pirja, de szemét már felmeri emelni s azokban a szép dióbarna szemekben annyi bűnbánat, annyi töredelem, a megtisztult léleknek szelid bűnbánata, mélységes töredelme.

Igy folyt le a Lidi egyházkövetése. Mikor e történetet papírra vetem, valami szent fájdalom vonaglik végig lelkemben annak elgondolására. De egyuttal kérdések is tolnak ajkamra, hogy hát valóban megtörtént az valaha? Hát volt valaha olyan idő, mikor az emberek olyan jók, olyan tiszták, olyan becsületesek voltak, hogy így tudtak, így mertek ítélkezni a bűnös felett? Volt, volt ilyen idő. Egyházi és nemzeti életünk újjászületése függ attól, hogy vissza tudjuk-e állítani a szigorú egyházi fegyelmet. Oh bizony sokat tanulhatunk a régi jó időkben. Ime itt a példa, „akinek szeme vagyon a látásra — lásson s füle a hallásra — halljon.

Vérkepartii.

tányér és 2 kis kanál. Merza Sándorné 3 vánkoshuzat, Könyves Ferencné 3 pár evőkészlet és egy levesmerő kanál, Fábian Sándorné 2 törülköző és 2 csupor. Özv. Homolya Istvánné 1 kis fogas, 6 drb porcellán tányér. Fekete Istvánné 1 párnahuzat, 1 törülköző. N. N. konyha felszerelések. Makláró Kiss Gyuláné 1 ágylepedő. Váradi Imréné 1 tollpárna. Kiss Antalné 1 tollpárna 3 huzattal, 1 lepedő, 2 törülköző, 2 pohár, 2 kanál, 2 villa, 2 kis Kanál. Szikszay Dezsőné butor. özv. Bancsik Sándorné 1 tollpárna huzattal. Száva Antalné 4 drb törülköző. Szudorai Tamásné 1 tollpárna. özv. Morvay Tihamérné 2 drb. tollpárna. Megyeri Sándorné 6 drb. tányér. Mikis Lászlóné 6 drb pohár és dió. özv. Tóth Gáborné 1 drb. 18 lit. lábos. Bódis Ferencné 2 párnahuzat. Papp Imréné 1 drb. tollpárna huzattal. Zeke Ferencné 6 drb vizespohár és egy kanna. Vajna Józsefné 1 drb. sütőteknő. N. N. 6 drb törülköző. Halápi Erzsébet 3 drb. tányér. Blum Gézáné 6 kávéscsésze. Tóbiásné 2 pohár. Szűcs Antalné 1 pár evőeszköz. Csikai Lajosné 1 drb tollpárna. Mágotsi Nagy Lajosné 1 drb. tollpárna. Denderle Józsefné 1 drb. tollpárna. Berke Péterné 3 tányér, 1 tál. özv. Zsiga Miklósné 1 drb. tollpárna. N. N. 1 klg. zsir és szappan.

Pénzbeli adományok: Merza Sándorné a nyári ünnepélyen 100, Szabó Mária tanítónő 50, N. N. 100, Nagy Zsigmond és neje 150, Varga Mihályné 50 Lei, Magácsi Nagy Lajos 500 korona, özv. Tanka Miklósné 500 Lei.

Velencén:

Szegényeknek: Tamás Lajos és neje 15 Lei.

Prot. Árvaházra: Szabó Lajos 20 Lei.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 óraker Gargya Géza, este fél 6 óraker Varga Gedeon,

Ujvároson: délelőtt 10 óraker Varga Gedeon, délután 3 óraker Gargya Géza,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 óraker Kiss Károly szolgál.

Az új énekeskönyv ára 38 Lei

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ára nagyság és minőség szerint: 80, 60, 50, 40, 35, 12 Lei.

Templomszentelés. Különös kegyelemben részesítette Isten a hegyközszáldobágyiak 83 éves lelképásztorát, Bokross Benedek atyánkfíát, aki 51 éve szolgálja az Urat Hegyközszáldobágyon s ez idő alatt másodizben renováltathatta gyülekezete kisdud templomát. A váradi szőlőhegyek közvetlen szomszédságában fekvő falu örömnepén az istentiszteletet a váradi lelképásztorok végezték, a presbyterium tagjai közül megjelentek: dr Olasz Béla, dr Szeghalmy Sándor, dr Sarkady Sándor, Herczeg Lajos, Sütő

Gyula stb.; az ujvárosi énekkar pedig Nagy P István és Lobermayer Gyula vezetése alatt csaknem teljes számmal. Szemmel látható hatást gyakorolt a száldobágyiakra a szomszédos nagy gyülekezet testvéri meleg érdeklődése, reméljük is, hogy látogatásunk emléke buzdítani fogja őket, hogy ne álljanak meg a templom rendbehozatalánál, hanem mindazt megtegyék, amit megtenniök az iskola fenntartása, tanítójuk és agg lelképásztoruk megélhetésének biztosítása szempontjából még meg kell tenniök és ami ki is telik tőlük. Szép, szép dolog, hogy harminckétezer lei önkéntes adománnyal templomot renováltak! — Ahol önként ily összeget adományoznak össze, ott a sokkal kevesebb köteles járandóság beszolgáltatása is becsületbeli dolog. A külsőleg-belsőleg megújuló gyülekezet virágozzék — Isten dicsőségére!

Pósalaka buzgó református magyarsága augusztus 15-én örömnepet ül, új harangjainak fölavatási ünnepét, amelyre közelebről-távolabbról nagy számmal készülődnek gyülekezeteink küldöttei. Az istentisztelet végzésére egyházunk lelkészeit kérték fel.

Erdély és Királyhágómellék református irói a *Református Egyház Naptára*-val ajándékozzák meg hiveinket a jövő 1924-ik évre. Közre munkálnak e naptár megalkotásában a két egyházkerület hivatalos vezetői is, amennyiben a naptár keretében bocsátják közre az egyházak és iskolák legujabb névtárát is, amelyre, a változott viszonyok között, oly égető szükség van. A naptár létesítése érdekében Csernák Béla kereste meg úgy az erdélyieket, akiknek igazgatótanácsa Péter Károly titkárt bizta meg a munkában való részvétellel, mint a szatmári lelkészestevéreteket, akik élükön Bélteky Lajossal, az általuk szerkesztett Protestáns Naptár helyett a Református Naptár kiadásával járó teendőket végezni készek. A közös alkotást kísérje Isten áldása, legyen bőséges ne csak a szellemi, de az anyagi haszna is, amely a leirhatatlan nyomoruságos sorsban élő református lelkészözvegyek és árvák gyámolítására fog szolgálni. — A naptár diszes kiállításban, értékes szépirodalmi tartalommal ez év október havában, a reformáció emléknepjára megjelenik.

Beiratások a kolozsvári ref. kollégiumban. A kolozsvári ref. kollégium főgimnáziumába és 4 osztályu elemi iskolájába, továbbá internátusába naponként d. e. 12 órától 1 óráig lehet beiratkozni. A beiratást vidéken lakók postai uton is elintézhetik. A beiratásnál bemutatandó a tanulók születési anyakönyvi kivonata, az előző osztályokról kiállított iskolai bizonyítványai, himlőoltási igazolványa, ref. tanulók keresztelési igazolványa is.

Dijak: iskolai díj egész évre I–IV. osztályosoknak 1290 L., ebből 90 L. és az alapösszegek fele szeptember közepéig fizetendő be, 600 L. február 1–5-én, V–VIII. osztályosok számára 1890 L., ebből 980 L. szeptember közepéig, 900 L. február 1–5-én fizetendő. Lakásdíj két félévi részletben előre fizetve: 1500 Lei. Étkezési díj 4 negyedévi részletben előre fizetve szeptember, november, február és április elején, egész évre 4800 Lei. A előljáróság fenntartja a jogot, hogy a drágaság esetleges további növekedésével a díjakat évközben arányosan növelje. Az évközben adott három napnál hosszabb szüneteken az étkezés is szünetel. Ilyen címen díjelengedésnek, vagy visszatérítésnek helye nincsen. — A bentlakó tanulók teljes ágyneművel és fehérneművel lássák el magukat. A fent írt díjakba a mosatás nincs beleszámítva. Az eleni iskolai fenntartói díj később állapítatik meg. Cluj—Kolozsvár, 1923 augusztus 1. Kovács Dezső, igazgató.

Felvételi a nagyváradi református tanítónőképző-intézetbe. A református tanítónőképző-intézet I. osztályába felvételért az 1923–24. isk. évre augusztus 20-ig lehet folyamodni. Felvételnek a polgári vagy leányközépiskolát végzett tanulók. A kérvényhez mellékelni kell az iskolai bizonyítványon kívül a születési anyakönyvi kivonatot és orvosi bizonyítványt. Nagy Vilmos s. k., igazgató.

Felvételi hirdetmény a nagyváradi református fiu-internátusba. 170—1923. A nagyváradi ref. tanítónőképző-intézet és polgári leányiskola igazgató-tanácsa az 1923—24. isk. évtől kezdődőleg fiu-internátust is fog fenntartani. Felvételnek a nagyváradi középiskolákba járó tanulók, vallásfelekezeti különbség nélkül. Az ellátási díj havi 500 lei-ban van előirányozva, — fenntartva az árak emelkedésének megfelelő díjemelést. Hozni kell ezenkívül minden bentlakónak havonként 10 kg. kenyérlisztet, 5 kg. 0-ás lisztet, 5 kg. burgonyát és 1 kg. zsirt. Ezen természetbeni járandóságok egész évi mennyiségének fele a beiratkozáskor és fele február hó 1-én szolgáltatandó be. Felvételért a nagyváradi ref. tanítónőképző-intézet igazgatóságához címzett 1 leu és 25 bani bélyeggel ellátott, orvosi bizonyítványát és a szülők vagyoni állapotát igazoló községi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényben kell folyó évi augusztus hó 20-ig folyamodni. Oradea-Mare [Nagyvárad], 1923 május hó 25. Nagy Vilmos s. k., igazgató.

Felvételi hirdetmény a nagyváradi református leányinternátusba. 171—1923. Felvételnek a nagyváradi középiskolákba járó leánynövendékek, vallásfelekezeti különbség nélkül. Az ellátási díj havi 650 leiban van előirányozva, fenntartva

az árak emelkedésének megfelelő díjemelést. Hozni kell ezenkívül minden bentlakónak havonként 10 kg. kenyérlisztet, 5 kg. 0-ás lisztet, 5 kg. burgonyát és 1 kg. zsirt. Ezen természetbeni járandóságok egész évi mennyiségének fele a beiratkozáskor és fele február hó 1-én szolgáltatandó be. Felvételért a nagyváradi ref. tanítónőképző-intézet igazgatóságához címzett 1 leu és 25 bani bélyeggel ellátott, orvosi bizonyítványát és a szülők vagyoni állapotát igazoló községi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényben kell folyó évi augusztus hó 20-ig folyamodni. Oradea-Mare [Nagyvárad], 1923 május hó 15. Nagy Vilmos s. k., igazgató.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Agárdi István mázoló és butorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtó, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sárkerítéseket a legelsőbbbrangu alumínium (ezüst) festékkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és partfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 28**
1. sz. „Ulpia“ (Emke épület)

Az új zsoltárok

hőbe vagy valódi **bekötését**
angol vászonba való
a legolcsóbb áron és a legrovidebb idő alatt elkészíti

BÉRES KÁROLY könyvnyomdája

a „Corvinus“ könyvkötészet képviselője
Oradea-Mare—Nagyvárad, Ferdinánd király-ut 14.

NAGYVÁRADI

10—10

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R. T.

Devizakötésekre jogosított bank:

Legelőnyösebben teljesít vételi és eladási megbízásokat az összes külföldi piacokra.

Fő-utca és Uri-u. sárok
TELEFON:
6-58, 6-14, 6-62

Vesz és elad mindenféle valutát

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt“ gyógyszer-tárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

36

Református Híradó

Vallásos irányú néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Bérés Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Az egyház neve és mivolta.

Olvasd: 1. Péter 2, 9-10; 1. Kor. 1, 2, 3, 16-17;
Róm. 1, 5-7.

Az egyház magyar nevének megfelelő új-szövetségi görög szó, a mai keresztyének és különösen a magyar reformátusok között is, használatos „ekklésia” szó „elhívott gyülekezet”-et jelent. A régi pogány, klasszikus görög világban az olyan népgyülekezeteket nevezték e néven, amelyek nem úgy verődtek össze véletlenül, találomra, magokban a néptömegekben rejlő ösztönös érdekek sugallatára, hanem valamely felsőbb hatóság hívására, a jog parancsának engedelmeskedve gyülekeztek össze. Az ekklésia tehát nem azonos egy akármilyen tömeggyülekezettel, nem azonos még a nép, a néptörzs, a nemzetség, a nemzet összességével sem, hanem olyan gyülekezetet jelent, amelyik egy magasabb hívásra sereglük össze: a vallásos felfogás, a mi értelmünk szerint a legmagasabbra, az Isten hívására.

Ebből az következik, hogy az „ekklésia” fogalmát nem meríti ki a pap, a kántor, a presbyter, a kurátor, meg a harangozó — és a magyar közpéldabeszédben mindezekkel

összekötött hagyományos „szegénység”. Az ekklésia, tehát az anyaszentegyház olyan lelkek gyülekezete, akik Istennek szerelmesei, tehát öröktőlfogva „választottai” és akiket az Isten, hogy rajtuk örök szerelmét és kiválasztó kegyelmét megbizonyítsa, kit-kit az időnek egy-egy meghatározott pontjában „elhív” és néppé gyűjt össze. Az ekklésia — egyház a „hivatalos szentek” társasága: azaz olyan lelkeknek közössége, akik már „megizlelték, hogy jószágos az Ur”, azaz megtapasztalták az ő kegyelmét, amellyel nem engedte őket a bűn és a lelki vakság sötétségében tespedni és aljasodni, hanem hatalmas és ellenállhatatlan, atyai hívó szavával, a Krisztus evangéliumával elhívta őket, szólította őket, parancsolt nekik, hogy attőlfogva az egész életük, minden beszédük és cselekedetük ne legyen más, mint az Ő csodálatos dolgainak: bűnt megbocsátó, szivsebeket gyógyító, roncsolt életeteket helyreállító, sirbadólt nemzeteket, önmaguk ellen esküdt társadalmakat fölemelő és önmagukkal kibékítő örök szeretethatalmának a hirdetése, a megbizonyítása.

Az egyház az a testvérnép, amelyet az Isten züllött, csavargó, önmagukkal és egy-

Dinom-dánom falusi kurátor uram.

Még ősz sem volt, mikor utoljára találkoztam Csárdás Miska kurátor urral, ki Dinom-dánom falu érdemes kurátora hosszú évek óta. Még tán az apjának az apja is kurátor volt és ő csak úgy beleszületett, mint ahogy ma beleszületnek igen sokszor azok, kiknek néhány hold földdel többjük van, mint többi társaiknak.

Uram fia, mi történik a világban ma? Csárdás Miska kurátor bátyáék nagy csizmásan a minap hozzám köszönt be. Majd hanyat vágódtam a nagy csodálkozástól. Mit keres „kend itt Miska bátyám, mikor a magához hasonló jó „szőrü” embereknek itt helye nincs Regátban. — Hát kérem az asszonyoknak akarok valami kedvet csinálni...

Vásárolnék holmi szoknyának valót, mert hát tudja kérem, nem járhat afféle szöttes ruhában, ezután is, mint a többi paraszt asszonyok. Nekünk van s hadd látszoljon meg a ruhánkon

is ez... Őt is tán olyan ruha megilleli, mint a papné, kinek az urát mi tartjuk?

Jó, hogy ép' eszembe jutt a pap. Hallgassa meg őcsém, ez a mi bolond vén papunk azt a szamárságot vette a fejébe, hogy mi is, mint másutt a fiatalabb papok ekkléziájában, építessünk felekezeti iskolát. Már ilyent még se teszünk... inkább menjen el az öreg pap, akit ugyis a fehérnépek meguntak s jöjjön valami fájtintos fiatalabb... ennek még inkább építkezünk... de az én időmben ezt sem akarom. Így is alig élhet az ember...

— Csárdás uram maga nem helyesen gondolkodik.

„Mán” mint én, hogy nem helyesen gondolkodom? Ezt még az öreg pap se merte szemembe mondani, még akkor se, mikor leszavaztattam az iskola építést... Hát nincs elég teher az emberen? Disznópásztornak 2 vékát, tehénpásztornak 2 vékát, juhásztornak 3 vékát fizessen az ember... a papnak eddig egy vékát adtunk, ha iskolát építünk, akkor még a tanítónak is tudom kell egy-két véka, ki bírja ki ezt?

mással hadilábon álló tékozló fiakból és leányokból alkot és szervez magának, az ő elhívó, atyai kegyelem szavával, amelyet mind-egyikük az életének egy-egy nagy megrendülésében hall meg, ért meg és kezd, először tántorogva, aztán mind biztosabb lépésekkel követni: „jőjj haza te, aki mégis mindennek ellenére, fiam vagy — jőjj haza, minden meg van bocsátva; és ezentul a te életednek, testvéreiddel összeköttetésben, nem lesz egyéb föladata, mint hogy ezt hirdesd, erről tégy bizonyosságot”.

Ilyen hazajött, ilyen elhívott, ilyen engedelmes és ilyen bizonyágtévő gyermekek vagyunk-e mi, magyar református „egyháztagok”?

Hit és Élet.

Szellem és anyag.

Vidéken jártam mostanában s megfordultam több református egyházban. Olyanban is, amelyeknek nagyszámu hivei tulnyomóan jóvagyonu emberek, — meg olyanban is, amelyekben a kevésszámu lakosságnak legnagyobbrésze napról-napra él. A tapasztalat, amit szereztem, bár nem lepott meg, minden bizonnal figyelemre méltó. Mert azon, ha a szegényebb nép körében több a vallásos buzgóság, melegebb az egyházi élet, rendszeresebb az Isten országának keresése, senki se csodálkozhatik, aki megemlékszik a teve és tí foka példázataról. Ellenben az, hogy anyagiakban is a gyér népességű és szegénysorsu hivekből álló kis ekklezsiák állanak jobban, már inkább meggondolandó jelenség. Pedig picike faluban láttam tisztának, szépnek a kis templomot, díszesen felkerítve s jókarban tartva a paróchiát, hallottam zugni új harangokat; viszont népes, gazdag községekben láttam hullani a vakolatot a

— Jaj drága Csárdás ur! Kegyednek kár, hogy él... annyi vagyona van, hogy egyedül felépíthette volna azt a szegényes ref. iskolát... az egész falu tisztelte volna érette és halála után is örökre megmaradt volna emléke... de mint látom, a rosszabb utat választotta. Még a népnek is a rosszabbik utat mutatta meg.

Hol van a „kend” esze. Egy pár 1000 Leivel kevesebbre vásárolna az asszonynak és adná az így megspórolt Lei-eket a Tiszteletes ur kezeibe, mennyivel másként beszélne a faluban? Nem gondol erre?

Nekem nem feladatomban, hogy most arról beszéljek „kend”-nek, kell-e vagy nem kell a népnek az állami iskolába adni gyermekeit. Aki oda adja, az jól teszi, aki református létére a ref. magyar iskolába járattja gyermekét, az még jobban teszi, mert mindig úgy volt e világi életben, hogy az ember otthon biztosabban érezte magát, mint egyébutt.

„Biz az igaz.”

templomról, romladozónak a templomkert kerületét és hallottam panaszt, hogy milyen sokba fog kerülni az az új harang, amelyiknek a megrendeléséről már mégis csak tanácskozni kellene.

Vagyis ime a teve és a tí foka példázata nemcsak egyes emberekre talál, hanem erkölcsi személyekre, az egyes ekklezsiákra is. A szegények szivesebben áldoznak, mint a gazdagok s azok a parányi kis egyházak, amelyek nem hivalkodhatnak azzal, hogy magukat hegyen épített városnak emlegessék, dicsekedés helyett cselekvésben találják a gyönyörűségüket.

Itt aztán hallani vélem a szokásos közbeszólást: Hja, a vezetők. Hát igen, a vezetők is. A paptól meg a presbyterektől nagyon sok függ. De hiába hoznám a buji papot meg presbyteriumot Debrecenbe. Nem elég a jó ember, jó intézmények is kellene. Jó ember van elég mindenütt, Bujon is, Debrecenben is. De kevésbé jó is van, amott csakugy, mint itt. A kis ekklezsiák gyönyörűséges szép fejlődése nemcsak attól van, hogy jó a papjuk. Esetleg nincs is olyan jó, mint egy másik, nagyobb helyen levő. És a nagy ekklezsiák elmaradása nem azért van, mintha a papok elzárnák magukat a lelki gondozás munkájától. Hanem azért szép az eredmény ott, mert az átlátszó viszonyok közt a lelkiismeretes munka érhet el sikert. És azért folytonos a keserűség itt, mert az emberek és viszonyok labirintusában a legkitünőbb elme s legkészebb szív sem találja helyét.

Denique Carthaginem...

A kis egyházközségek rendszere egyedül, ami a református egyházat megtarthatja a maga felséges szép munkájára képesek. Nem kellene paróchiális körök, kis egyházközségek tagolás kell.

Debreceni Prof. Lap.

— De hát hogy teszi az öreg lelkész urat, kinek hire még ide is eljutott, annyira tevékeny becsületes ember, a disznópásztor mellé? Annak adnak 2 vékát és a papnak 1 vékát? Hát a disznópásztor régen is ennyit kapott? ... ugy-e régen egy-két literrel is beérte, mert a sok disznó után mégis csak szépen gyűlt.

Most felemelték fizetését emberségesen, de az öreg tiszteletes urnak még mindig a régi alapon fizetnek. Mit szólna a disznópásztor, ha neki is a régi 1-2 liter járna ma is?

„Óh kérem, ma annyiért senki sem bolond szolgálni.”

— No és a papjuk még mindig a régi bérért prédikál.

Menjen haza Csárdás bátyám s kérjen bocsánatot eddigi eljárásáért faluja érdemes papjától.

Ezt az életet ugyanis egyszer éljük, éljen kend is magyar emberhez illő életet... ne piszkolja be ocsmányságaival buzgó ősei szenttelen becsületét.

Anyakönyvi adatok

1923 aug. 1—15-ig.

Születtek: Havrilnsák Ibolyka Anna, Tóth Sándor, Szabó János, Puskás Irén Juliánna, Konrád Margit Erzsébet, Mátyás Berta, Kiss Gizella, Molnár János Ferenc, Kanalas Juliánna, Erdőháti Tibor, Kiss Dezső, Nagy Lajos, Márkus Sándor, Juhász Gyula, Szabó Róza Etelka, Nagy Edit, Irinyi Sándor József, Osváth Zsófia Johanna, Bancsik Valéria Juliánna.

Megesküdtek: Szölner József r. kath. — Lakatos Juliánna ref., Czirják Lajos ref. — Halas Jólán r. kath., Veress Ferenc ref. — Elek Juliánna ref., Kocsis Gábor ref. — Bányai Mária ref.

Meghaltak: Molnár Géza 4 hónapos, Bihari Eszter 28 éves, özv. Krakovszki Jánosné 53 éves, Ardeleán Tibor 1 és fél éves, Popovics László 2 hónapos, Kún Zsuzsánna 36 éves, Fekete József 81 éves, Kovács Mária 7 hónapos, Balogh Józsefné 28 éves, Rozsolyi Ágnes 91 éves, Tornyai Eszter 32 éves, Bihari Ilona 6 hónapos, Harsányi József 16 éves, özv. Fejes Ferencné 66 éves, Kenéz Balázs 32 éves, özv. Kovács Imréné 75 éves, Bánca Ferenc 10 éves, Pálfi Irén 6 és fél hónapos, Molnár Elek 41 éves, Kalla Magda 1 éves, Répászi Erzsébet 6 hónapos.

Áldozatkészség

OLASZIBAN:

Árvaházra: Juhász Juliska 50, özv. Nagy Károlyné 30, Szűcs Mátyásné 50, Hajnal József (III) 50, Székely Imréné 50, A—100, özv. Vécsey Sándorné 100 Lei.

Pelbárthidáról: ifj. Bokor Benjamin 5, Nagy Károly 5, Vasady Lajos 250, Szabó Zsigmond 2, Csomai József 2, Weisz Jenő 5, Kiss Imre 2, Bokor Béni 1, Kocsis Elek 1, Lün Sándor 2, Nemes Imre 2, Szoboszlói Ágnes 1, ifj. Dézsi Lajos 2, Nemes Sándor 2, Bernát Antal 1, Nagy Juliánna 1, Vasady Sándor 1, özv. Kiss Bálintné 4, Nemes István 2, H. I. 1, Kiss Gábor

A kend neve ugyanis össze van forrva Dinom-dánom falucska egyházi életével, ne akarjon éket verni a kettő köze... mondja meg az asszonynak is... Te Rózi vagy Mária, vagy aminek hívják... még a Regátban is a magyar gyerekek csak magyar iskolába tanulnak... olyan helyet is tudok, ahol a nép semmit se fizetett [nem volt miből] s mégis a tanító ur ingyen tanítja a szegény gyerekeket... nekünk is kell ezután tennünk valamit.

* * *

Dinom-dánom kis faluban delet harangoznak. Összegyűltek a helybeli felekezeti magyar iskola gyermekei szépen sorban a templom előtt. Vajjon mi történik ott? Mire várakoznak tanítóstud együtt a kicsinyek? Néhai Csárdás Miska kurátor ur végrendeletét ma olvassák fel a templomban 1 éves halála évfordulóján.

Mire utolsót kondult a harang, az egész falu népe, még a mezőről is beszaladt... hadd hallja a testamentumot.

2, Gönczi Ferenc 1, Máté József 1, Máté Lajos 2, Dézsi Lajos 2, Gönczi Bálint 1, Nemes András 2, Bokor Zsigmond 2, Bereczky Lajos 2, Bereczky Bálint 2, Takács Ilona tanítónő 1050, együtt 70 Lei.

Iskolai célra: Papp Dezső 250 Lei.

Egyháznak: Szűcs Sándorné 100 Lei.

Velencei imaházra: Hajnal Árpád 300, R. M. [VI. rész] 500 Lei.

VELENCÉN:

Egyházi közszükségletre: Bakró Sándorné 20 Lei.

Imaház-iskolára: N. N. 50 Lei.

Árvaház részére: Zalányi Gyula ur gyűjtőívén: Zalányi Gyula 50, Harmathy István 120, Hangya 20, Szűcs Sándor 10, Ackermann 20, M. S. 10, Szabó Etelka 20, Ritter Albert 15, összesen 265 Lei.

HIREK.**A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.**

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 órakor Csorja Gyula,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor Varga Gedeon,

Velencén: délelőtt 10 órakor Varga Gedeon, délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Az új énekeskönyv ára 38 Lei

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ára nagyság és minőség szerint: 80, 60, 50, 40, 35, 12 Lei.

Az olasz-i énekkar vasárnap délelőtt Velencén az istentisztelet alkalmával egyházi énekeket ad elő.

Vasárnap délután 5 órakor presbyteri gyűlés az újvárosi tanácsteremben.

„Mivel feleségemnek úgy is külön vagyona van s ő nem vágyik az én vagyonomra, józan és világos ésszel sajátom felett így rendelkezem: Az egyik házam legyen örökre és visszavonhatatlanul Józan Aron öreg lelkész uré, hogyha majd nyugalmába megy, akkor se hagyja el falunkat. A másik házam legyen az egyházi állandó tanító lakásul. Összes birtokomat élvezze a helybeli felekezeti iskola. Évi jövedelméből tartsák fenn évről-évre magyar iskolánkat. Azt az iskolát, amelyet egy regátbeli utamból hazajövet építettem. A testamentum felolvasója kapjon 100 Leit és minden iskolas gyerek után a szülők 1000—1000 Leit... Ezzel akarom helyre hozni összes hibám, melyet a nehéz időben egyházam és fajom ellen vétettem.“

Sirva borult le az egész falu népe, öreg lelkészével egyetemben s hálát adott Istennek a nehéz időben jött kegyes adományért. Évről-évre ma is megünnepli ezt a napot örök megemlékezésül.

Benevolus.

A velencei kanonik-janításra megválasztott Bancsik János tanító ur augusztus 1-én állását elfoglalta. — A kegyelem Istene tegye áldásossá bejövételét, munkálkodását.

Harangváltás Pószlakán. Augusztus 12-én a Körösvölgy szépen fejlődő kis gyülekezetének örömmünnepeén egyházközségünkben résztvettek: Sulyok István, dr Thury Kálmán, Csernák Béla, dr Czegléd Miklós, Csorja Gyula; az egyházmegye lelkészi karából: Konrád Géza, Vaday Béla, Baka Béla, Kádár Miklós, ifj. Nyeste István, Székely Jenő; a világi tanácsbírák közül: Telegdi József. A mezőtelegdi pusztajlaki és mezőtelki presbyterium számos tagjai. Főlemelő érzéssel töltötte a vendégsereget a tapasztalat, hogy Fodor József lelkész vezetése alatt a pósalakai egyház nagyobb gyülekezeteket is tulszárnyaló fejlődésnek indult. Virágozzék is Isten dicsőségére!

A népszövetség kiküldöttével a nagyváradi református tanítónököképző-intézetben. Aug. 3 án d. e. 11 órakor jelentek meg Colban népszövetségi tanácsossal élükön dr P. Ionescu general director és D. Pteancu general inspector kíséretével. Fogadásukra megjelentek Sulyok István igazgató tanácselnök, dr Thury Kálmán alelnök, Csernák Béla lelkész, Varga Dezső h. igazgató. A küldöttek alig öt percet töltöttek az intézet falai között. A bemutatkozáson és a kölcsönös üdvözléseken felül rendelkezésre álló idő alatt dr Thury Kálmán folytatott beszélgetést Colban urékkal, akik annyira siettek, hogy le sem üttek s mint akik jól végezték dolgukat, tovább mentek.

Nagyhitű Kata. Így hívtak egy asszonyt Skóciában. Történt, hogy egy utas látni akarta ezt a hitéről híres asszonyt s kérte a falubelieket, vezessék el őt hozzá. Mikor a kíváncsi látogató megérkezett az asszony konyhájához, — aki éppen az erdőből érkezett haza, vállán egy köteg rőzseivel — egyenesen az asszonyhoz fordult és kérde tőle: „Maga a nagyhitű Kata”? A munkásnő szerényen felelt: „Hogy a hitem nagy-é, azt nem tudom; csak azt tudom, hogy van egy nagy Megváltóm: az Ur Jézus Krisztus”.

Az orosz szovjet új kalendáriumot rendelt el. Az évet 60 öt-öt napos szakaszra osztják, amelyeket kommunista nyugalomnapok választanak el egymástól, ezenfelül még néhány kommunista ünnep, összesen 65 ünnepnap van a régi 52 vasárnap helyett.

A „száraz” Ameriksz. Mióta az Egyesült Államok néhány esztendővel ezelőtt törvénybe iktatta a szigorú alkoholtilalmat, sok haszontalan

vitatkozás foly, helyes volt-e, vagy pedig nem a washingtoni szenátus elhatározása. A tények úgy beszélnek, hogy helyes volt. Egy hírneves angol politikus hivatalos megbízásban bejárta egész Észak-Amrikát s egy előkelő, teljes világi jellegű folyóirat (Fortnightly Review) áprilisi számában egy nagyon érdekes cikkben számol be uttapastralatairól. Az alkoholtilalomról a következőket írja: „Néhányan még haboznak, nem kellene-e szabaddá tenni a könnyebbfajta bor és sör élvezetét, de akik szociális ügyekkel foglalkoznak, teljesen el-lene vannak a törvény bármilyen meglazításának, vagy könnyebbé tételének. A munkaadók, a gyárosok pedig mind a munkásosztály életszínvonalának feltűnő emelkedéséről beszélnek. A munkások élete táplálkozásban, ruházkozásban, „modern comfort”-ban meglepő mértékben javult. A hétfő teljes munkanap. Az Üdv Hadseregének misszióáriásai bezárt börtönökről, üressé vált szegényházakról beszélnek. Egy Üdv Hadseregbeli „colonel” az egyik missziói körútján egyik bányaváros fogházában beszédet akart tartani. A fogház üres volt és be volt zárva”. Igen a tények beszélnek.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Agárdi István mázoló és butorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtó, ablakok, fürdőszobák, fürdőkadák zománcozását, sikkertéseket a legelőbbrangu alumínium (ezüst) festéssel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és partifogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 29** **1. sz. „Ulpiá” (Simke épület)**

Az új zsoltárok

börbe vagy valódi **bekötését**
angol vászonba való
a legolcsóbb áron és a legrövidebb idő alatt elkészíti

BÉRES KÁROLY könyvnyomdája

a „Corvinus” könyvkötészet képviselője
Oradea-Mare—Nagyvárad, Ferdinánd király-ut 14.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilet-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszkviz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszerertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

37

Református Híradó

Vallásos irányú néplap. ☒ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) út 14.

A kőszikla.

Olv.: Máté 16, 13—18.

Aki mint alázatos és hívő keresztyén olvassa ezt a történetet, az két hatalmas szívdobbanást fog belőle kihallani.

Az egyik szívdobbanás a Péteré: Te vagy a Krisztus! Jézus és az apostolok nyelvén és gondolatvilágában ez ezt jelentette: Te vagy a Messiás! Te vagy a világ birája, a gonoszság és hitelenség összetörője, egy, a föld és a menny ölelkésében létesülő Isten-uralom megalapítója; Te vagy az az Isten-bajnok és Isten-küldött, aki után több nem jöhet — mert Te nemcsak követe vagy az Örökkévalónak, hanem képe is; nemcsak szolgája, hanem fia is! Igen, Te vagy a Jahve fia, a Messiás!

Péternek erre a hatalmas szívdobbanására felel a Jézusé: Igen, én vagyok az, — te pedig, emberszív, mely erről egy náladnál erősebb hatalomtól meggyőzöttetvé, megbizonyosodtál, te Kőszikla vagy. Emberszív, apostolszív, tanítványi szív — kőszikla vagy, mely sziklatestvéreiddel együtt, a jövőnek láthatatlan kezek építette palotáját

Egy hitvalló egyház.

Akik Istent szeretik, azoknak minden javára van.
Róm. 8. 28.

Kicsiny francia templomban, talán egy hónappal ezelőtt hallottam ezt az Igét a prédikátor ajkán. A falu néhány száz emeletes kőházból állott. szűk, kanyargó utcákból. A falu szélén állott a templom. Belseje egyszerű, derült. Középen díofaragású szószék. Falán az egyházból elesett fiatalokat megörökítő márványtábla. A falu egyik oldalán beláthatatlan szőlőskertek, dűsan rakott tökéekkel; a másik oldalon kezdődik a kopár vidék, az olajfák birodalma. Egy-egy helyen, ha elálmódoznék az ember, könnyen odaképzeltetné a Gecsemáné kertét, várva minden percben, hogy a Mester kilép a sűrű lombu fák alól. Itt lovagoltak egykor XIV. Lajos francia király hírhedt dragonyosai, hogy kiirtsák a birodalom kertjének felburjánzó „gyomát” — a protestánsokat. Ebben a környezetben olyan különösen hangzott az Ige, amint szinte a multak messziségei verték vissza:

hordozod: az Isten társadalma, országa, uralma, minden boldog lelkeknek multat, jelent, jövőt átfogó közössége és egy boldog világnak sziklába ágyazott lehetősége és az, ami mindezt egyszerre jelenti és egybefoglalja: az Anyaszentegyház, terajta nyugszik, óh Krisztust megismert, Krisztusnak meghódolt, Krisztussal megteljesedett emberi szív!

*

Atyámfia: tenéked volt-e már ilyen péteri szívdobbanásod? És te hallottad-e már ezt a jézusi feleletet, ezt az Örökkévalóságból áthangzó szívdobbanást!

Birod-e már, tenmagadban, ezt a kősziklát, amelyen sarkallik — értsd meg jól! — egész keresztyénséged és egész egyháztagságod?

Mert, ha csak azután indulsz és azt ismételteted gépiesen, amit mások, „az emberek” mondanak róla; ha e világ veszendő bölcsessége után még és csak egy nagy prófétát látsz Benne — habár talán a legnagyobbat is — sok közül; esetleg egy nagy előfutárt, aki után még más, vagy mások emberek, vagy rendszer hozzák a teljes,

Akik az Istent szeretik, azoknak minden javára van! — A francia református egyház szerette Istent, mégis, ez úgy látszik, a halálára volt. A reformáció kitörésekor már máglyák lobogtak Páris utcáin. A falú bibliaárus, akit rádobott a hóhér a sustorgó parázsra, csak az élén haladt a hitvallók seregének, akik kétszáz év kegyetlen nyomorgatása közben utána léptek nyugodtan a véres uton. Kétszáz, sőt háromszáz éven át hugenotta vér csordult végig a kinzópadon, a kinzókeréken; s a történelem mártírbitókkal szegélyezett útján elszoruló szívvel nézi az ember ezt az öngyilkos nagy nemzetet, a franciát, amint megcsonkítja saját magát, lemetszi legértékesebb tagjait, kioltja a szemefényét; legjobbait, bibliás hőseit kinzókeréken törli össze, tűzbe dobálja, határain tul üzi. Kétszáz év alatt több, mint egy millió protestáns francia menekült idegenbe. Elhagyták földi hazájukat, mert az égitől akarták elszakítani őket. Ez a falúból kiszakított törzs más népek földjén vert gyökeret. Igen sokan váltak később németekké is s lettek a Poroszság

végleges élet- és világmegoldást; ha még elméd és szived rendíthetetlen nyugalmával és hálás alázatosságával nem látod benne a Fiút és Királyt, Uradat és Istenedet, aki tegnap és ma és mindörökké ugyanaz: úgy még nem vagy Kőszikla, nem vagy olyan kő, amellyel és amelyre Jézus építhet — nem vagy igazi tagja az ő anyaszentegyházának és a pokol kapujának legkisebb résén kisurruló legparányibb gonosz szellem is elég, hogy magához lerántson s örökre hatalmába ejtsen.

Az egyháznak csak azok a tagjai, a megbízható hordozói, a sziklafundamentumai emberi részen, akiknek királyuk, életük, üdvösségük, mindenük: egyszóval Krisztusunk a Jézus.

Ilyen tagok kellene magyar református egyházunkba.

Hit és Élet.

A presbyterium gyűlése.

Augusztus 19-én délután 5 órakor az újvárosi tanácsteremben Sulyok István lelkészelnök és dr. Thúry Kálmán főgondnok elnöklete alatt tartotta meg rendes gyűlését a presbyterium.

1. Lelkészelnök bejelenti, hogy Bancsik János kántortanító a velencei iskolánál állását elfoglalta. Reméli, hogy új tisztében is vallásos szellemben és lelkiismeretesen fogja hivatását betölteni.

2. Lelkészelnök jelenti, hogy az újvárosi iskolánál a második tanterem elkészült és most már csak a berendezés és a tanszerek beszerzéséről kell gondoskodni.

legértékesebb elemévé. Akik ott maradtak, a halálé voltak. A puszták prédikátorai bujdosva gondozták nyájukat. Barna kősziklák között, éjjeli tisztásokon gyülekeztek össze. Ha meglepték az istentiszteletet, a prédikátor széttépeit testtel szenvedett ki néhány nap múlva, a hallgatókat pedig ezrével hajtották a gályákra — evezős raboknak. Az ő számukra azonban áldás lett a szenvedés, mert önként vállalták, mert zsoltárrá irták át és miközben a testüket összelörték, elkínnozták, a lelkiük tisztult, erősödött és az örökkévalóság koszorúja hullott rájuk. De nemcsak önekik, hanem unokáiknak is áldássá, erővé lett a sok üldözés. A francia reformátusok száma alig egy millió, negyven millió nép között. Az egyház független az államtól, önkéntes adózás tartja fenn. Emellett nagyszerű tudományos tevékenységet fejt ki, folyóiratait mindenütt olvassák. Vallásos lapjai, mint Noé fehér galambjai, szertepülnek a világon. Szeretefintézményei vannak. Laforceban egy olyan telep, szinte falu, a világ legnyomorultabbjai számára, melynek évi költségvetése 700.000 frank, mai értékben 350 millió horona, mely tisztán ön-

A presbyterium az iskola felszerelés megrendelésével az iskolaszéki elnököt és a pénztárnokot bizza meg; a költségek fedezetére pedig felhasználni rendeli a „Csizmadia Religió-társulat” és a „Timár-társulat” iskola-alapjának egyrészét, mint amely alapok kifejezetten erre a célra szolgálnak.

3. Lelkészelnök hivatkozással a presbyteriumnak legutóbb hozott határozatára: szükségesnek tartja, hogy a kulturadó kivetése iránt a megfelelő intézkedések megtéessenek; a tanítónő-képző-intézetnek teljesen a nagyváradi egyházközség fenhatósága és kezelése alá vételvégett bizottság küldendő ki, amely az igazgatótanáccsal az átvételt elintézzze. Ha az egyház véglegesen átveszi az intézetet, a kulturadóból semmit sem kell a központba beszolgáltatni, mert a nagyváradi egyház kulturszükséglete az egészet felémészti.

A presbyterium elrendeli az egyházkerület által lélekszám szerint 20 Leiben megállapított kulturadó kivetését és behajtását. A tanítónő-képző-intézet átvételére pedig a bizottságot így alakítja meg: Elnök: dr. Sarkady Sándor. Tagok: Kiss Károly, Tatár Zoltán, dr. Morvay Zsigmond, Szabó Károly, Varga László, Kovács Gábor.

4. Az iskolaszék jelentése alapján

a) a presbyterium jóváhagyólag tudomásul veszi, hogy az iskolaszék 1923—24. évre is Csathó Jenőné Tóth Mariska tanítónőt bizza meg az igazgatói teendők végzésével;

b) tudomásul veszi, hogy a tanítók teljes illetménye szept. 1-től kezdve havi 1000 Lei és a lakbér, továbbá 5 évenként évi 1000 Lei korpótlék, amihez járul a lakbér;

kéntes adakozásból kelelkezett és abból áll fenn. Párisban hittérítőket képző iskolát alapítottak és tartanak. Kinában, Madagaszkar szigetén, Afrikában hatalmas erővel viszik az Evangéliumot hittérítői a vadak, néhol a volt emberevők közé. Most alakítják és dolgozzák az orosz missziói tervet. Bent az országban hatalmas lendülettel halad a belmisszió. Nagy, tisztán katolikus tengerekben új protestáns egyházak támadnak. Különösen északon, a bányászok között halad előre az evangélizáció. Spanyolország északi részén Evangéliumra szomjas tömegeket találnak az ott dolgozó francia lelkészek.

Vajon mi két és félmillió magyar kálvinisták megtettük-e kötelességünket? Mennyi lappangó érték, mennyi tett, mennyi áldozat rejtőzködik közönyünk, mozdulatlanságunk alatt? Mi lenne itt, ha egy lelkiébredés átzugna rajtunk? Ha jobban megismernénk Jézus Krisztust? Várjuk, hisszük és reméljük ezt a lelki megújodást, Jézus Krisztus hatalmas megrendítő munkáját mai közönyös, elfordult, vagy pogány világunk átalakítására.

Muraközy Gyula.

c) a velencei iskolához helyettes tanítónőnek a presbyterium szavazás útján szinte egyhangulag Török Irén tanítónőt alkalmazza;

d) az elemi iskolákba felvételre jelentkezések szept. 3-tól szept. 10-ig lesznek megtartva.

5. Az elnökség jelentése folytán

a presbyterium elrendeli, hogy az Ujvárosra megválasztott új kántor állását szept. 1-én feltétlenül foglalja el és részére a javadalmához tartozó természetbeni lakás kiüresítve és kifestve átadassék.

6. Az olasz-i egyházi énekkar bejelenti, hogy szept. 2-án egy nyári helyiségben dalestélyt akar rendezni, az orgona-alap javára.

A presbyterium örömmel veszi tudomásul az olasz-i énekkar nemes igyekezetét s a dalestély rendezéséhez az engedélyt megadja, azzal, hogy a műsor összeállításánál és a rendezésnél az egyház méltósága megóvassék.

(-y.)

Memento

A két nagy veszedelem. Dr Ravasz László dunamelléki püspök egyik nagyszabású cikkében két nagy veszedelemről emlékezik meg, amelyek ártalmunkra vannak t. i. a szervezett hitetlenségről és a közömbösségről, apathiáról, amelyek különböző módon, de egyformán veszedelmesen bomlasztják hástyáinkat. Hogy melyik a veszedelmesebb ellenség, azt nehéz lenne megállapítani, mert vannak, akik a közömbösséget még nagyobb ellenségnek tartják, mint a hitetlenséget. A hitetlenség programja és célkitűzése ugyan veszedelmesebb, de viszont a közömbösség éppen úgy elsorvasztója az egyházi életnek, mint a másik: mind a kettő megöli az egyház életét. Legfeljebb csak a halál neme és a haldoklás tartama más az egyiknél, mint a másiknál. És úgy áll a helyzet, hogy a veszedelmességüket csak most kezdjük igazán látni. Mert a hitetlenség önmagában is veszedelem. De mikor szervezeten, a szellemi fegyverek gazdag tárával lép fel s ezerféle uton hozza, csempészi a mérget az emberek gondolkodásába, mint ma, a veszedelem különösen is nagy. A közömbösség pedig, mint a minden életet, haladást és fejlődést megfojtó tehetetlenség olyan arányban lesz veszedelemmé, amilyen arányban lépnek fel körülötte szervezeten és aktíve azok az erők, amelyek a keresztyénség, vagy a református keresztyénség megsemmisítésére törekzenek. Ezzel a két nagy veszedelemmel szemben csak két nagy fegyver használ: a szervezett hit, s az élő, aktív, építő és kifelé, ha kell, harcolni is tudó egyházi élet.

A szunnyadó erők... nagy anyagi erők és erkölcsi tőkék szunnyadnak egyházunkban kihasználatlanul." Jó lenne, ha dr Ravasz László püspöknek nyilatkozatát bőséges magyarázatokkal minden református gyülekezet előtt ismertetnénk. Mert úgy a kishitűekkel és pesszimistákkal, mint a rövidlátók és önteltekkel szemben nagy szükségünk van erre. A kishitűekkel szemben azért, hogy lássák be azt, miszerint nemcsak külföldön, hanem itthon is megvannak a nagyszerű lehetőségek. A rövidlátókkal és önteltekkel szemben pedig azért, hogy ne higgyék azt, miszerint itt már minden erő munkába lépett, minden anyagi forrás felhasználtatott, s így több nagyobb erőfeszítésre nincs már szükség. És a pesszimisták rendszeren azzal kezdik és végzik, hogy szegények vagyunk; az optimisták pedig azzal, hogy minden úgy van jól, ahogy van és mindent elvégeztünk amit lehetett. A végső konklúziója pedig mindkettőnek az, hogy most pedig jöjjön és segítsen a külföld. Ezt a szégyenletes gondolkozást kell megszüntetni és kiirtani. És mindkét féllel megértetni, hogy igenis, óriási szunnyadó, kihasználatlan anyagi és erkölcsi tőkénk vannak s ezeket nemcsak az egyházi élet külső feltételeinek előteremtésére kell előhívni, hanem sokkal inkább az egyházi élet lelki feltételeinek virágzása érdekében! Megkell mozdítani a szunnyadó erőket. És az az ébredési mozgalom lesz igazán egyházépítő, amely ezeket a szunnyadó anyagi erőket és erkölcsi tőkéket az egyház javára fogja tudni segítségül hozni, áldozatokra indítani és céltudatosan felhasználni.

Aldozatkészség

OLASZIBAN:

Temető céljára: Földesi Imre fia Zoltán halálának évfordulóján 25 L.

Harang-alapra: Nagy János 20 L.

Árvaháznak: Szántó Lajosné Sarkady Emma egy párna, egy paplan 2-2 huzattal; özv. Zalder 10, Nagy Imre 50, Buzi Ágnes 20, Németh János [Mezőtelegd] 30, Major Ferenc 200 Lei, Agárdi István egy ágy és egy ruhaszekrény.

Tivadár József és neje Nagy Juliánna házasságuk 30 éves évfordulója alkalmából a velencei imaházra 100, az árvaháznak 100, a Prot. Jótékony egyletnek 100 Leit adományozniak.

UJVÁROSON:

Az árvaháznak: Boros Péter és neje 500 Lei.

VELENCÉN:

Harmóniumra: Kiss Sándor 50 Lei.

E lapot ha kiolvastad, kölcsönözd oda annak, aki még nem olvasta. Nemes dolgot cselekszel vele.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután fél 6 órakor Csorja Gyula,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, délután 3 órakor Gargya Géza,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Az új énekeskönyv ára 38 Lei

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ára nagyság és minőség szerint: 80, 60, 50, 40, 35, 12 Lei.

A nagyváradai református egyház olasz-i templomi énekkara a Karger-vendéglő helyiségében szept. 2-án délután 4 órai kezdettel Csernák Béláné, dr Thúry Kálmánné urnók és dr Thúry Kálmán és dr Olasz Béla urak védnöksége alatt dal-estélyt rendez, melynek tiszta jövedelme az olasz-i templom orgonájának és énekkarának alapjára fordíttatik. A műsoros dal-estélyt tánc és tombola követi. A tombola tárgyakat az olasz-i ref. kántori lakásra kéri küldeni a rendezőség. Műsor: 1. Megnyitó. Tartja: Csernák Béla esperes ur. 2. Szövetség dal. Előadja: Az énekkar. 3. Humoros felolvasás. Tartja: Nosz Gusztáv ur. 4. Bortal. Előadja: Az énekkar. 5. Vig magánjelenet: Madas-István urtól. 6. Vig magánjelenet: Losonczy Gábor urtól. 7. Cserebogár. Kutasi csárda. Előadja: Az énekkar.

A várasfenesi ref. egyház harangszentelési ünnepélye augusztus 19-én folyt le. Egyházközségünkben megjelentek: dr Soós István városi I. aljegyző, Gargya Géza segédlelkész és még számosan, akiket a várasfenesi gyülekezet Juhász András lelkész — egykori segédlelkészünk — vezetése alatt nagy szeretettel fogadott. A megható ünnepély maradandó hatást váltott ki a jelenlevők lelkéből. — A várasfenesi áldozatkész gyülekezetet lelkipásztorával, Juhász Andrással együtt áldja meg a kegyelem Ura és virágoztassa tovább — Isten dicsőségére.

Pál apostol újságíró lenne, ha ma élne, — mondotta valaki szellemesen. Azt akarja kifejezni, hogy a XX. század emberére nem annyira az élő szó, mint inkább a nyomtatott betű gyakorolja a döntő hatást. Ezért hívjuk fel olvasóink figyelmét arra, hogy ha a kálvinizmus ügyének szolgálatot akarnak tenni, juttassák el lapunkat gondolkodó barátaik kezébe és ezzel elsősorban nem egy új előfizetőt szereznek lapunknak, de egy új katonát a kálvinizmus programjának.

Jézus hatása. A nagy modern drámaíró: Ibsen Henrik, egyik drámájában a „Császár és Galilabeli“-ben mondja a hitehagyott Julián: „Nem vagy te képes ezt felfogni, megérteni, mert soh'se voltál az Isten-ember Jézus hatása alatt igazán, nem voltál az Ő igazi tanítványa! Több mint tanítás az Ő igéje, mit Ő e világnak szólt, igézet az, mely az érzést fogva tartja. Aki egyszer ennek hatalmába került igazán, nem tud soha attól egészen megszabadulni.“ — Érezted-e Te már ezt, olvasóm?!

BÉRES KÁROLY

könyvnyomdája, könyv- és papirkereskedése
Nagyvárad, Ferdinánd király- (Rákóczi-) út 14.

Mint az Egyházkerület Vallástani kézikönyveinek kiadója és főbizományosa, ajánlom — nagybani vételnél a szokásos engedménnyel — a Királyhágómelléki Református Egyházkerület által az új iskolai évre tanításra elrendelt és más könyvekkel nem helyettesíthető következő vallástani kézikönyveket:

Elemi iskolák II. osztálya részére: Zöld Mihály: „A református gyermek első olvasókönyve.“

Elemi iskolák III-IV. osztálya részére: Nagy Vilmos: „Vallástani kézikönyv.“

Középsiskolák I-II. osztálya részére: „Az Ő- és Uj-szöveget-ségi kijelentés története.“

Midőn ezen körülményre felhívom szíves figyelmét, tisztelettel tudatom, hogy a már több, mint másfél évtizede fennálló és jóhírnevű könyvnyomdát, egyházi és iskolai nyomtatványraktáramat ez alkalomból

könyvkereskedéssel

bővíttem ki és raktáron tartom nemcsak az Egyházi Főhatóság által tanításra elrendelt Vallástani kézikönyveket, hanem mindenféle, az elemi iskolákban használandó tankönyveket, új szótárakat, térképeket, irkákat, füzeteket, mindenféle írónokat, krétákat, szivacsokat, törlőgumikat, tollszárazakat, legjobb minőségű tollhegyeket, tintákat, palatáblákat, palavesszőket stb. stb. a legolcsóbb napi áron árusítom.

Nagybecsű megbízásait kérve, legszolidabb, pontos kiszolgálásomról előre is biztosítva, vagyok, hűtestvéri tisztelettel

BÉRES KÁROLY

Agárdi István mázoló és butorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtók, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sirkerítéseket a legelsőbbbrangu alumínium (ezüst) festékkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és partfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.)**
30 1. sz. „Ulpia“ (Emke épület)

Összes gyógyszer

különlégességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt“ gyógyszertárában

Szent László-tér, a Váresháza mellett

38

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

A református egyház lelke.

Olvasd: Zsid. 5₁-6₁. Lukács ev. 9.

A református egyház lelke: az élő Isten föltétlen uralma, amelyet Ő egyedül és kizárólag a Krisztus által akar gyakorolni nemcsak gyermekei, választottai, de az egész emberi élet és az egész látható és láthatatlan világ felett. Ez a mi örökségünk. Más keresztyén földi egyházak kaphatták szép, tisztos és máig nemesen gyümölcsöztethető örökségbe a vallás és a világi élet szempontjainak mesterei egyeztetését, a keresztyéni és nem keresztyéni vallásos érzés és felfogás művészi egybeolvasztását, vagy a vallásos életnek egy boldog csodaszívetként való őrizését és ápolgatását. Minket, reformátusokat csak egy föltétlen krisztusi istenuralomra való állandó és következetes törekvés tehet a nevünkhöz méltókká és örökségünkhöz hivekké. A mi számunkra a vallás nem lehet a világ szövetségestársa, nem lehet egy külön mystikus életdarab sem: a mi számunkra a vallás nem lehet más, mint a Krisztus diadalai által lépésről-lépésre megvalósuló egyetemes és kizárólagos Istenuralom s a mi egyházunk nem lehet más, mint ennek az uralomnak előképe és követője, hírnöke és bajnoka e földi világban.

*

Lássuk hát, él-e bennünk ez a lélek? Ugy élünk-e mi, református egyháztagnak, mint akik tudatában vannak lelki örökségünknek? És ugy fest-e a mi egyházunk életének a képe, hogy joggal lehet belőle következtetni ennek a léleknek jelenlétére és uralmára?

Belülről az egyház lelke a világnézet és az életfelfogás alakításában, a tanban és az erkölcsben, a szellemben és a jellemben érezteti a maga hatalmát. A magyar református egyháztagnak zöme pedig az egyik tekintetben — fájdalom — époly kevéssé református, mint a másokban. Még pedig nem azért, mert nem ismeri és nem vallja

hajszálig menő pontossággal a XVI. századbeli ősi hitvallásaink betűjét; nem is azért, mert életfolytatása mérhetetlen távolban van egy Kálvin-korabeli genfi polgárnak, egy XVII. századbeli angol puritánnak, vagy zarándokatyának életfolytatása külső formáitól. Hanem azért, mert sem a gondolkozásunk, sem az életünk nem lehel Istenuralmat. Gondolkozásunk innen-onnan felszedett elemei között teljesen hiányzik az egység: a kálvinista világnézet hatalmas, egyetemesen átfogó szempontja, mely mindent az Istennek Krisztusban reánk sugárzó dicsőségéből vezet le és oda is vezet vissza. Életünk pedig örökös kompromisszumok vergődéseiből áll, amelyekben rendszerint gyakorlati istenuralom: a tiszta, szent erkölcsiség huzza a rövidebbet.

A református egyháztagság a lehető legmagasabbra fokozott lelki nagykorúságot kellene, hogy jelentse; mi azonban, mai magyar reformátusok, még a „Krisztusról való kezdetleges beszédnek“ a hallására is „restek lettünk“.

Törekedjünk azért tökéletességre, készségesen meghallván és ha az Isten engedi, meg is cselekedvén, amit a mi lelkünk mond a mi gyülekezetünknek!

Hit és Élet.

A nagyváradai református egyház olasz-i templomi ének-kara a Karger-vendéglő helyiségében szept. 2-án délután 4 órai kezdettel Csernák Béláné, dr Thúry Kálmánné urnők és dr Thúry Kálmán és dr Olasz Béla urak védnöksége alatt dalestélyt rendez, melynek tiszta jóvedelme az olasz-i templom orgonájának és ének-karának alapjára fordítatik. A műsor kezdete este 8 órakor. 1. Megnyitó. Tartja: Csernák Béla esperes ur. 2. Szövetség dal. Előadja: Az ének-kar. 3. Humoros felolvasás. Tartja: Nosz Gusztáv ur. 4. Bordal. Előadja: Az ének-kar. 5. Vig magánjelenet: Mada s István urtól. 7. Vig magánjelenet: Losonczy Gábor urtól. 7. Cserebogár. Kutasi csárda. Előadja: az ének-kar.

Az egyetemes egyházi adó.

A hitvallásos iskolák fenntartása évről-évre nagyobb terhet jelent az egyházakon. A magyar egyházak minden alkalmat felhasználnak, hogy hiveiket kulturájok fenntartására buzdítsák. Hirlapi cikkekben ismertetik előtök, hogy micsoda áldozatokat hoztak őseik az iskolák alapításával és fenntartásával; így buzdítják a mai nemzedéket hasonlatos áldozatokra. Másfelől rámutatnak a közelmúlt szükkeblüségére, mikor csupán anyagi érdekből, hogy ne kelljen egyházi adót fizetni, odaadtuk iskoláinkat az államnak vagy a városnak mint itt Nagyváradon a reformátusok ezelőtt negyven évvel, amikor a reformátusok példáját egyik felekezet sem követte, még a csekélyszámu lutheránusok sem! A közös, állami iskolákban valami vallásnélküli szellem lett urrá, s a felnövekedett ifju nemzedék tele lett vallás és egyház, Isten és hazaellenes szociálista, majd kommunista szellemmel. A vallás- és egyházellenes gondolkodás és cselekvés még az u. n. intelligens, lateiner osztályban is feltalálható. A közélet hangos volt nagyszáju emberek handa-bandázásától, akiket az erkölcstelenség és vallástalanság örvényébe sülyedő társadalom bálványozott, prófétáknak tekintett, pedig csak ügyes üzletemberek voltak, akik a hiszékeny, felültetett nép vállain jólétre emelkedtek. Ezek eszes, tanult, ugynevezett művelt emberek voltak. Csodálkozhatunk-é aztán, ha a kevésbbé művelt és tanult emberek követték őket szokásaikban, erkölcsi életükben. A kevésbbé műveltek is csak a jól élésre törekedtek, az eszem-izsomra, csak gyomrukat szerették, csak arra áldoztak, csak szenvedélyeiket, alacsony állati ösztöneiket elégitették ki és vágyakoztak a mások verejtékkel szerzett vagyonára, a kommunizmusra esküdtek fel.

Sem az intelligens, vallás-, egyházellenes radikálisok, sem a szenvedélyes rövidlátó kommunisták nem gondolták meg, hogy egy sok százados kulturának ássák meg a sirját s a sirba maguk is bele hullanak.

Hogy a romok között élet sarjadjon, mindent el kell követnünk iskoláinkért. Nem szabad engednünk, hogy megsemmisüljenek. Nem elég, hogy az új nemzedék irni-olvasni tudjon, tanul legyen, munkás és jó adófizető, — hanem az is szükséges, hogy becsületes, istenfélő, felebarátját szerető is legyen. Ilyenné pedig a keresztyén hitvallásos iskolák nevelhetik. Ilyen iskolákra van szükségünk. Ilyenek fenntartásáért minden keresztyén felekezetnek meg kell hozni a legnagyobb áldozatot.

Nekünk, nagyváradai reformátusoknak, van elemi iskolánk hét tanítóval, van polgári leány-

iskolánk s tanítónőképezdénk. Ezeknek fenntartására háboru előtt kaptunk államsegélyt. Ez a segély a háboru után megszűnt. Fenntartáshoz segítségei külföldről sem várhatunk. Most minden országnak, minden népnek megvan a maga baja. Nem támaszkodhatunk másra. Magunknak kell fenntartanunk iskoláinkat. És ki is telnék tőlünk. Csak szakitanunk kell azzal a gonosz felfogással, amely hiveink legnagyobb részét eltöltötte, hogy [ha régebben 1—2 koronát] ma 10—20 vagy pár száz Leit áldozunk az egyháznak, iskolának, akkor már valami szörnyü nagy áldozatot hoztunk, amely áldozat terhe alatt összeroskadunk. Megtörtént, hogy 1—2 korona adótöbbletért még presbyter ember is felebbezett az egyházmegyére, pedig háza, jó ipara, keresete volt. Vagyonos ember, aki régen fizetett 10 korona adót [egy cipő árát], ma elviselhetetlen tehernek tekint 100—200 Leit, amiért még papucsot sem vehetne. Egy-egy iparos-segéd ma vasárnaponként százakat elmulat, de egyházától sajnál pár öt lejest egy évre. Nagy jövedelmü emberek felebbeznek egyházi adó ellen, mikor előkelő életmódot folytatnak. Azt tartják tehát sokan: mindenre juthat, de a magyar egyházak kulturális céljaira nem! Mert ma már nemcsak a református egyház kér hiveitől adót, kulturintézményeinek fenntartására, hanem a többi egyházak is. Az erdélyi magyar egyházak olyan kulturadót szednek, amely fejeként harminc Lei-nek felel meg. Nagyváradai római katolikus testvéreink iskoláik fenntartására már a mult év szeptemberétől szedik ezt az adót s bizony nálók 3—5 ezer Lei-es adó sem ritkaság.

A királyhágómelléki református egyházkerület ezidőszerint 20 Lei-ben állapította meg a teher mértékét. Amit nem úgy kell magyarázni, hogy mindenki, szegény és gazdag minden családtag után 20—20 Leit fizet; például egy családtalan gazdag ember 20 Leit, egy hatgyermekes szegény ember maga, felesége és 6 gyermeke után 160 Leit. Ez képtelenség volna. Az egyházkerület csak azt állapítja meg, hogy Nagyváradon az 1910. évi népszámlálás szerint volt 20,000 reformátusa, tehát a hivekre ki kell vetni 400,000 Lei kulturadót; s ezt a kivetést aztán az egyház vagyonaránylagosan hajtja végre. A szegényebb, nagycsaládu egyháztagok kevesebbel, a jobb módúak többel terhelhetnek meg. Például Szatmáron a minimális adó 25 Lei, a maximális adó 5000 Lei.

És csak református egyházukat, magyar fajukat nem szerető emberek mondják azt, hogy ezt a terhet lehetetlen elviselni. Egyik amerikai testvérünk, aki itt járt, mondta szemünkbe, hogy nem áldozunk eleget egyházunkra és iskoláinkra, mert az állami terhek mellett eltörpül, elenyészően

csekély az, amit egyházunk kér tőlünk. Náluk, Amerikában a legtöbb református ember jövedelme tízed részét adja az egyháznak. Nálunk ezt megteszik a baptisták, akik aránytalanul nagyobb terhet viselnek, mint mi reformátusok. Egy-egy cseléd leány havonta 50–100 Leit ad náluk közcélra. Már Széchényi István száz évvel ezelőtt megmondta, hogy a magyar egyik szörnyű bűne, hogy közcélra nem áldoz. — Ez a bűne a magyarnak ma is megvan. De csak egyházával szemben. Például a socialista munkások hallatlan összegeket áldoznak a párt-kassza céljaira egy év alatt.

Hála Istennek, közöttünk is vannak sokan, akik készséggel áldoznak egyházuk, fajuk kulturális céljaira. Isten áldja meg őket! A többiek vegyenek tőlük jó példát.

Kezdődik az új iskolai esztendő. Egyházunkhoz felhívást intézett a felsőbb egyházi hatóság, hogy kezdjük meg az egyetemes kulturádó kivetését, hogy elemi, polgári leányiskolánkat és tanítónőképzőnket fenntartsuk. Megmozdul az egész Királyhágómellék.

Értsétek meg, kedves atyámfiak, hitsorsosaim, hogy az a kérdés: élni akarunk é, vagy nem?! Ha élni akarunk, akkor hozzuk meg az áldozatot gyermekeinkért, a jövő nemzedékért. Ha nem áldozunk, akkor iskoláinkkal elpusztulunk mi is és sirjaink felett átkozni fogják emlékünket. A történet könyvébe pedig bejegyzik, hogy Erdélyben és a Királyhágó mellett élt vagy egy milliónyi református magyarság, amely őseit megutálta, egyházát elhagyta, iskoláit magától eldobta, erkölcsstelen és vallástalan, nemzetietlen gondolatoknak hódolt, nyelvét elfelejtette, megsemmisült.

Mit akartok: élni, vagy megsemmisülni?

Debreczy Imre,
presbyter.

Áldozatkészség

OLASZIBAN:

1. Ref. Híradónak: ötven bélyeget Földesi Imre, Deák Ferenc 20 Lei.

2. Arvaháznak: egy család 200 L. [ágyalaptvány első részletébe], Takács Gézané 100 L. Elediek 870 Lei.

Arvaházra: néh. dr Fráter Imre koszorúja megváltása címén dr Olasz Béla és neje 200, Weiszlovits Lajos 200, Csernák Béla 100, Sáratory Endre ny. kórházi gondnok 100, dr Grósz Menyhért 100, Debreczy Imre 30, Zeke Ferenc 20 Lei.

VELENCÉN:

Arvaháznak: Bertók Márton 100 Lei.

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ára nagyság és minőség szerint: 80, 60, 50, 40, 35, 12 Lei.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 órakor Csorja Gyula,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor Gargya Géza,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Mind a három helyen Urvacsora-osztás.

Az új énekeskönyv ára 38 Lei

Szülők figyelmébe. A református elemi iskolákba az előjegyzések szeptember 3–10. napjain, mindenik városrészen az iskolai helyiségekben, naponként délelőtt 9–12-ig. Tudatjuk a szülőkkel, hogy újvároson két szép, egészséges teremben helyeztük el az iskolákat, külön az I–II. és külön a III–IV. osztályu növendékeket — A díjak a tavalyiak.

Az újvárosi református énekkar szeptember 29-én jótékonycélu szüreti mulatságot rendez, amelynek előkészítését a vezetőség megkezdte.

A református polgári leányiskolába az 1923–24. iskolai évre szeptember hó 12. és 13. napjain lehet felvételre jelentkezni szabályszerűen 1 Leu és 25 banis bélyeggel felszerelt s az intézet igazgatóságához címzett kérvénnyel, melyhez mellékelni kell az anyakönyvi kivonatot, az újraelváltási bizonyítványt és az I. osztályba jelentkezőknek az elemi iskolai végbizonyítványt, a II–IV. osztályba jelentkezőknek az előző osztály elvégzését igazoló bizonyítványt. Az I. és II. osztályba csak protestáns vallásu tanulókat veszünk fel. Más vallásuaknak az igazgatóság útján beadott kérvényre esetleg a miniszter ur ad engedélyt. A III. és IV. osztályba minden volt tanítványunkat felveszük, felekezeti különbség nélkül. Az I. osztályu helybeli tanulók kötelesek szeptember hó 17-én hétfőn délután 3 órakor az intézet disztermében tartandó írásbeli és szóbeli felvételi vizsgálaton megjelenni. *Felvételi vizsga a IV. elemi isk. osztály tananyagára terjed ki.* A vidéki tanulók felvételi vizsgálatára szeptember hó 19-én délután 3 órakor lesz ugyancsak a diszteremben. A felvételi vizsgálatot sikerrel kiállott helybeli és vidéki I. oszt. tanulók beiratása szeptember hó 20-án történik 9–12. A II. osztályukat szeptember 20-án délután 3–6-ig, a III. osztályukat 21-én 9–12-ig, a IV-ig osztályukat pedig 21-én délután 3–6 óráig írjuk be. Beiratáskor minden tanuló tartozik 160 Lei beiratási díjat fizetni. A tandíj összegét később fogja a fenntartótestület megállapítani. A javítóvizsgálatra utasított rendes

és magántanulók bizonyítványukat szeptember 12. és 13-án adják be az igazgatóságához s vizsgálatra szeptember 17-én reggel 9 órakor jelennek meg. Azok a IV. oszt. rendes és magántanulók, akik okmánnyal igazolható okból a juliusi végvizsgálaton [abszoláló-vizsga] nem jelenhettek meg s most óhajtanak vizsgázni, szintén szept. 12. és 13-án jelentkezzenek az igazgatóságnál, csatolva kérvényeikhez az elmaradást igazoló bizonyítványt. A végvizsga írásbelije szept. 17. és 18-án, szóbelije szept. 19-én lesz. Az évvégi magánvizsgálatokon a román nyelvből kiegészítő vizsgálatra utasított magántanulók vizsgálatára szeptember hó 17. és 18-án tartatik meg. A tanév-megnyitó istentiszteletet szeptember hó 22-én reggel 9 órakor tartjuk meg az emlék-téri templomunkban, mely után az iskolai törvényeket felolvassa, megkezdjük a rendes tanítást. A tankönyvek jegyzékét a beiratáskor közöljük. Tandíjmentességért a beiratáskor kell folyamodni, szegénységi bizonyítvány mellékelésével. Figyelmeztetem a tanulókat, hogy az egyensapka és a karszalag viselete minden rendes tanulóra szigorúan kötelező. A karszalagot minden tanuló részére az intézet egy tömegben fogja megrendelni. Oradea-Mare—Nagyvárad, 1923 aug. 20. Nagy Vilmos s. k., igazgató.

A ref. tanítónőképző növendékeit szeptember 20. és 21-én írjuk be. Javitóvizsga itt is szeptember 17. és 18-án lesz. A rendes tanítás kezdete szeptember 22. Az I. II. osztályba csak protestáns vallásuk vehető fel. Oradea-Mare—Nagyvárad, 1923 VIII. 30. Nagy Vilmos, igazg.

Élesdiek az Áruházáért. Protestáns Áruházaunk őszi megnyitásában a vidék is szép összegű adományaikkal támogat bennünket, felekezeti különbség nélkül, megértve, hogy ez nemcsak a mi ügyünk. Különösen kiemelendő az élesdiek szép összegű kegyes adománya, ahonnan az alábbi adományok érkeztek: Sziüts Aladár földbirtokos [Örvénd] 200, dr Ujfalusi Sándor ügyvéd [Élesd] 100, dr Weisz Jakab orvos [Élesd] 100, Kocsis Béla gyógyszerész [Élesd] 100, Bikkfalvi József adó főtan. [Élesd] 100, Makai Erzsébet tanítónő [Élesd] 50, Hollmayer Béla táblalabíró [Élesd] 50, dr Sebestyén Kálmán ügyvéd [Élesd] 50, Makai Kálmán ügyvéd [Élesd] 20, dr Szirmay Kálmán orvos [Élesd] 100, összesen 870 Lei, Vaday Béláné 1 drb törülköző, 2 pár evőeszköz. Fogadják ezuton a nemesszívű adakozók adományaikért hálás köszönetünket!

Lápossy zeneiskola

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve. Zongora-, hegedű- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiú és leány növendékeket, kezdőket, haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít bármely bel- vagy külföldi zeneconservatorium vizsgáira. Felnőttek részére külön tanfolyam, Mérséket tandíj.
Oradea-Mare Bethlen-utca 20. szám.

Őz. Bada Gyuláné szeptember elsején Kossuth-u. 16 [Str. Avram Janku] szám alatt könyv-, papir- és zeneműkereskedést nyit, kéri ismerősei, jóbarátai és a nagyérdemű közönség támogatását.

Mindenkinek érdeke,

1-26

hog

Hajnal és Rózsa

vászonkülönlegességek
és nődivat-áruházában vásároljon.

Nagyvárad, Iosif Vulkán (Nagy Sándor-u.) 1.

BÉRES KÁROLY

könyvnyomdája, könyv- és papirkereskedése
Nagyvárad, Ferdinánd király- (Rákóczi-) út 14.

Mint az Egyházkerület Vallástani kézikönyveinek kiadója és főbizományosa, ajánlom — nagybani vételnél a szokásos engedménnyel — a Királyhágómelléki Református Egyházkerület által az új iskolai évre tanításra elrendelt és más könyvekkel nem helyettesíthető következő vallástani kézikönyveket:

„A református gyermek első valláskönyve“, az elemi iskolák II. osztálya részére, írta Zöld Mihály, ref. lelkész. Ára 10 L.

„Református Vallástani kézikönyv“, az elemi iskolák III. oszt. számára, írta Nagy Vilmos, ref. tanítónőképző-int. igazg. Ára 12 L.

„Református Vallástani kézikönyv“, az elemi iskolák IV. oszt. számára, írta Nagy Vilmos, ref. tanítónőképző-int. igazg. Ára 12 L.

Midőn ezen körülményre felhívom szives figyelmét, tisztelettel tudatom, hogy a már több, mint másfél évtizede fennálló és jóhírnevű könyvnyomdám, egyházi és iskolai nyomtatványraktáramat ez alkalomból

könyvkereskedéssel

bővítettem ki és raktáron tartom nemcsak az Egyházi Főhatóság által tanításra elrendelt Vallástani kézikönyveket, hanem mindenféle, az elemi iskolákban használandó tankönyveket, új zsoltárokat, térképeket, irkákat, füzeteket, mindenféle írókat, krétákat, szivacsokat, törítógummit, tollszárakat, legjobb minőségű tollhegyeket, tintákat, palatáblákat, palavesszőket stb. stb. a legolcsóbb napi áron árusítom.

Nagybecsű megbízásait kérve, legszolidabb, pontos kiszolgálásomról előre is biztosítva, vagyok, hittestvéri tisztelettel

BÉRES KÁROLY

Agárdi István mázoló és butorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: outorok bármilyen festését, épületeken ajtókat, ablakokat, fürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sirkéreseket a legelsőbbbrangu alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és partfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 6**
1. sz. „Ulpia“ (Emke épület)

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt“ gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

14

Refórmátus Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradí Refórmátus Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hírdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Mit cselekedjünk?

Olvasd: Apost. Csel. 2, 37-39.

A nagy kínzó kérdésre: „mit cselekedjünk egyházunk megújulásáért?” csak egy lehet a felelet és az abból megszülető, alapvető, megújító tett: „Térjete meg!” Egyházunk megújítása nem kezdődhet másként. Nem fakadhat az sem az egyház és állam közti viszony helyesebb rendezéséből, sem egyház-szervezetünknek kálvinibb szellemű átalakításából, sem újabb bel- vagy külföldi anyagi erőforrások megnyitásától. Egyedül az egyháztagoknak (a lelkipásztorokat is beleértve) személyes megtérése az, amiből minden egyéb megújítási folyamatnak ki lehet és ki kell indulnia.

Meg kell fordulnunk a közöny útján. Egyszer már mondjuk meg, hogy valósággal megdőbbentő az a lelki kényelemszeretet, az a mohammedánokat is megszegyenyítő fatalizmus, amellyel egyházunknak még jobb érzésű és református nevükre őszintén büszke tagjai is kísérik egyházunk életének vergődéseit és vajadásait. Ha ezt a közönyt — ami egyébként

a mai magyar léleknek (még az u. n. „intelligens” társadalmi rétegekben is) nemcsak egyházi vonatkozásban jellemző tünete, — nem váltja fel a felelősségérzet friss és komoly érdeklődése: akkor egyházunk roskatag épülete mihamar feltétlenül ránszakad és magunkkal együtt maga alá temet minden benne rejlő és beleépített lelki értéket is, amelyek pedig még a legközönyösebb embernek is sokkal drágábbak, hogysen azt ő maga is gondolná.

Meg kell fordulnunk a világiasság útján. Jól tudom, hogy erre a szóra mosolyogva szoktak egyet legyinteni az emberek; de ez a legyintés rendszerint veszedelmesen hasonlít az elhessegetéshez. Aki csak egy kicsit is kezdi komolyan venni a keresztyénségét, annak számára kell, hogy nap-nap után kínzóbb problémává nője ki magát a világhoz való viszonya. Szabad-e református keresztyén embernek a világ erkölcsi mértékeivel mérnie a nagy és kicsiny életkérdéseket (öltözködések, szórakozások, érdekharc, szerelem, családi élet stb.) és szabad-e a maga életét ezek szerint és nem az Isten igéjének mértékei szerint alakítania? Amíg a református keresztyén egyének egy

A kis fiam kérdez.

„Tanítsd a gyermeket az ő útjának módja szerint, még mikor megvénhedik is, el nem távozik attól. [Példab. 22, 6.]

A gyermekek vallás-erkölcsi nevelésének mérhetetlen fontossága az egész életre kiható nagyjelentősége s a nevelői eljárás legfőbb alapelve jut kifejezésre a bölcs prédikátor eme felhívásában.

E felhívás gyakorlati alkalmazása, — a gyermeknek, az ő útjának módja szerint, vagyis értelmének megfelelő módon és igazságokkal való tanítása amily fontos ép oly nagy körülménytől igénylő feladat. Azonban, nem szólva most a tanítás és nevelés egyéb útjairól és módjairól, csupán a gyermekek kérdezősködésével szemben követendő eljárásról kívánok szólni az alábbiakban s néhány esetet I. osztályt végzett kis fiammal való beszélgetéséből elmondani.

Különös tárgy s meglepő tartalma kérdéseikkel nehéz helyzetbe hozzák a gyermekek gyakran szülőiket. Bármilyen különösek legyenek

is azonban ezek a kérdések, nem szabad azokat sohasem — mint mondani szokták — egyszerűen agyon hallgatni, vagy jelentéktelen haszontalanságoknak minősíteniük és ez által a gyermek kedvét a kérdezősködéstől elvonnunk, sőt felelőségünk teljes tudatában igyekeznünk kell a gyermek tudás vágyát értelmének megfelelő vallásos fogalmak közlése által kielégíteni. Ilyenformán:

Fiu: Édesapám! én ha meghalok és angyal leszek és egészen közel jutok a jó Istenhez, megmondom neki: bocsásson kénköves esőt a zsidókra, mint egykor Sodomára és Gomorára, miért feszítették meg Jézust; hiszen Jézus olyan jó volt és annyira szeretett mindenkit!

Apa: Igazad van fiam; nagy gonoszság volt a zsidóktól, hogy Jézust megfeszítették, mert senki sem szerette jobban az embereket és senki sem tanította annyi szépre s jóra őket, mint Jézus; de hát nem ezek a most élő zsidók feszítették őt meg. Hiszen az már nagyon régen történt; te még a II. osztályban sem tanulsz odáig számolni, ahány évvel ezelőtt ez történt, mert annak már majdnem 2000 éve. És aztán meg mi, ha meg-

nagy, döntő belső leszámolásban meg nem győződnek arról, hogy ezekre a kérdésekre csak egyféle, még pedig tagadó felelet lehetséges: addig a református keresztyén egyház mindig és pedig nemcsak külsőségekben, veszedelmesen fog hasonlítani ilyen vagy amolyan világi társaságokhoz.

És meg kell fordulnunk a hitelenség útján. Mert végre is minden bajunk forrása ez. „Ami nem a hitből van, bűn az.” Hitelenség, azaz bizalmatlanság a jó hatalmában és végleges diadalában; bizalmatlanság abban, hogy jónak, nemesnek, tisztának, megbocsátónak, áldozatosnak lenni érdemes, nem külső, akár földi, akár mennyei jutalmakért, hanem magában a jóságban, nemességben, tisztaságban megbocsátó és áldozatos lelkületben rejlő belső élet szépségeiért és életgazdagodásért; bizalmatlanság abban, hogy Istennek van ereje a Jézus Krisztusban kijelentett megváltó szeretet-akarátát véghez is vinni, mert Ő nagyobb az egész világnál és nagyobb a mi szívünknel is: ez a hitelenség rongál bennünket, ez teszi az életünket vakondok-életté sas-élet helyett, ez teszi végső elemzésben az egyházunkat is koldustarisznyáján sirdogáló „szegény-eklézsiává” királyi zászlaját büszkén lobogtató hadsereg helyett.

*

Meg kell fordulnunk végzetes utunkon, tehát — nincs ennek enyhébben magyarázható értelme! — meg kell térnünk bűneinkből.

*

Magyar református nép, Istennek elpártolt népe: megújodott egyházzá, azaz elhívott és

haltunk is lelkünk visszaszáll megint a jó Istenhez, akkor sem adhatunk tanácsot öneki, hiszen Isten tud mindent; tudja kiket kell megbüntetni és megjutalmaztatni, tehát az ítélet nem miránk tartozik. Lásd, Jézus is arra tanított bennünket, hogy „Ne ítéljétek, hogy ne ítéltessetek!” — És már a régi világ bölcse is azt mondja: „Az Urtól van kinek-kinek ítélete”.

Fiu: Ezt megértettem, apám! De hát a most élő zsidók sem szeretik ám Jézust. Ma sem hiszik, hogy ő Istenfia és a mi Megváltónk és Isten ezért sem bünteti meg őket, hiszen a templomban nem egyszer hallottam, hogy még a reformátusokat is megbünteti, ha nem szeretik és nem követik Jézust?

Apa: Igen! Isten megbünteti mindazokat, akik nem szeretik Jézust. De hogy ki szereti Jézust és ki nem, azt a mindentudó Isten nem csupán abból ítéli meg, hogy ki milyen templomba jár s milyen valláshoz tartozik, hanem kinek-kinek az életéből is; aki jó ember, szereti és szívből imádja Istent, — szereti embertársait és jót tesz mindenkivel, azt Isten úgy tekinti, mint aki szereti

szent gyülekezetté csak egyénekenkénti megtérés által lehetsz.

De az által egészen bizonyosan azzá lehetsz, mert Istennek örök és változhatatlan ígéretei, amelyek szerint a Hozzá való térésből, a Vele és Benne való életből egyénben és közösségben megújulás fakad, nemcsak egy vagy egynéhány népnek és kornak, hanem téneked és a te gyermekeidnek is, tehát úgy a jelenre, mint a jövőre nézve szólnak.

*

Oh, ne erre gondolj, hanem éhségedre és süllyedségedre, mint a tékozló fiú — fordulj vissza végzetes utadon, amelyen idáig jutottál s akkor meg fogod látni, hogy az, akinek udvarában te, a te furdalt lelkeddel csak béres kívánnál lenni, már régen gyermekeként vár haza!

Hit és Élet.

Az olasz-i egyházi énekkar.

Örömmel tölt el mindnyájunkat, hogy több évi szünetelés után az olasz-i hívek énekkara is a haladás és fejlődés útjára lépett és hatalmas lendülettel igyekszik elérni az egyházépítő munka terén azt a színvonalat, amelyen az újvárosi énekkar áll. Kétségtelenül nagy szerepe van az egyházi énekkarnak a hitélet benső fejlesztése terén bármely egyházban, de különösen Váradon, ahol az egyháztársadalmi szervezkedés jóformán az énekkarban valósulhat meg. Láttuk az utóbbi években, hogy milyen nagy tömegeket tudott megmozgatni és áldozathozatalra bírni az újvárosi énekkar a dalestélyek rendezésével és most ugyanezt az eredményt láttuk az olasz-i énekkarnak szept. 2-án megtartott dalestélyén is. Ugy a

Jézust, akár zsidó, akár keresztyén is; viszont a gonoszéletű, istentelen embert, még ha keresztyén is, úgy tekinti, mint aki nem szereti Jézust. Hogy jobban megértsed, amiket mondtam, felkeresek most neked egy helyet a mi szent könyvünkben, a bibliában [Apostolok csel. 10. r. 34–35. v.], ahol ezt olvassuk: „Isten nem személyválogató, hanem minden nemzetségben kedves Ő előtté, aki Őt féli és igazságot cselekszik.”

Fiu: Hát a katolikusok keresztyének-e? Ők szeretik-e Jézust?

Apa: Miért kérdezed ezt?

Fiu: Azért, mert a kath. templom előtt is keresztre van feszítve Jézus, meg a zárdában is; hát ők is megfeszítették Jézust?

Apa: Nem! A katolikusok keresztyének és ők is igyekeznek szeretni Jézust; azért tartják ott templomaikban és iskoláikban is a keresztet és azon a Jézus szobrát, hogy az juttassa mindig eszökbe, hogy Jézus érettünk feszítettett keresztre.

Fiu: Hát akkor mi reformátusok miért nem csinálunk ilyen Jézus-szobrot, hogy minket is emlékeztessen Jézus szenvedéseire?

rendezőség, mint a közönség izgalommal várta ezt a napot, amely az énekkarnak első próbája volt. És az énekkar sikerrel állta ki a próbát. Már eddig is több alkalommal állapítottuk meg, hogy az olasz-i énekkar még sohasem volt ilyen jó, mint a mostani és egyházi énekek előadásával teljes elismerésünket érdemelte ki. Most pedig világi dalokkal vivta ki a legteljesebb sikert, amiért Juhász Károly énekvezért illeti a dicséretet. Az ő kitűnő képességének és fáradhatlan munkásságának köszönhető az énekkar újjászervezése és pompás betanítása. Ő kivüle még Lőrinczy Rezső és Kiss B. László urak fáradoztak igen sokat az estély rendezésén, az anyagi sikert pedig előmozdították a rendező hölgyek, a tombolatárgyak összegyűjtésével.

A műsor minden száma nagyon tetszett a közönségnek, amelynek csak a fele fért be a Karger-mulató nagytermébe.

Az énekkar dalai, a Losonczy Gábor rendezésében színrekerült mókás darabok osztatlan tetszést arattak. De az erkölcsi sikerhez méltó volt az anyagi siker is, ami körülbelül 17.000 Lei összeget eredményezett az olasz-i orgonapalpra és az énekkar pénztára javára.

A részletes elszámolást lapunk legközelebbi számában közöljük.

Áldozatkészség

OLASZIBAN:

Urasztalára: Tivadar József és neje 20, özv. Diószegi Ferencné 50, Lakatos Mihály 20, Szűcs Sándorné 20, özv. Lénárt Józsefné 10, Szűcs Juliska 25, N. N. 20, N. N. 10, Szerző József 20, özv. Resch Mihályné 20, özv. Ponorán Lukácsné 20, Földesi Márton és neje 20, Száva

Apa: Azért mert sok tudatlan embert aztán nem az igazi Jézust imádja, hanem csak azt a szobrot, vagy képet; hogy ez nálunk meg ne történjék, azért nem tartunk mi templomainkban szobrokat, képeket, hanem tartjuk magunkat Isten parancsolatához: „Ne csinálj te magadnak faragott képet...” [II. Mózes 20. r. 4. v.] Tartjuk magunkat Jézus tanításához: „Az Isten lélek és akik Őt imádják, szükség, hogy lélekben és igazságban imádják!”

* * *

Ilyen és ezekhez hasonló kérdések özönével támadnak az élénk képzeletű gyermeki lélekben, különösen így a nyári vakációban, midőn új ismeretek felvétele helyett, az iskolai év folyamán elméjükbe, szívéjükbe fogadott tananyagot tudatuk tárházában rendezgetik, érlelgetik; az otthon hallottakkal és látottakkal összehasonlítják s az ekként leszűrt igazságokat lelki életük állandó alkatrészévé, — érzelmeik, gondolataik és cselekedeteik mozgatójává, zsinórmértékévé teszik. S ha mindenkor kellő figyelemben kell részesíteniünk s a jó irányítás önként kínálkozó kedvező alkal-

Antalné 20, Farkas Jánosné 20, Krupp Lajosné 10, Papp Simonné 7, özv. Papp Istvánné 20, N. N. 20 Lei, összesen 362 Lei. Kenyeret Nagy P. István, Bort: dr. Olasz Béla adományoztak.

Árvaháznak: Kovács Imre 50, Kovács Imréné 50, Földesi Márton 20, Fábrián Sándor 100, Kovács József 100 Lei.

Orgonára: Zsigó Györgyné 20 Lei.

Híradóra: Deák Imre 20, Szentmiklósi Györgyné 6 Lei.

UJVÁROSON:

Ujkenyéri urvacsorához adakoztak: Süttő Zsuzsika 50, özv. Gulyás Károlyné 6, Darvasy Mihályné 32, özv. Nagy Sándorné 10, özv. Soós Lajosné 10, Kerekes Lajosné 20, özv. Tanka Miklósné 10, Tóth Juliska 25, Jakab András 10, özv. Koroknay Györgyné 10, Macskásy Alajosné 10, Simon Béláné 20, Oláhné 20, Barna Sámuel 25, Szabó László 50, N. N. 20 Lei, összesen 328 Lei. Boros Péter és neje kenyeret, Varga László bort.

VELENCÉN:

Szegényeknek: Bóna Imre és neje 15, özv. Szodoray Tamásné 25 Lei.

Imaház-iskolára: özv. Szodoray Tamásné 100, Tóth Zsigmond 50 Lei.

Protestáns Árvaházra: özv. Szodoray Tamásné 50, Tóth Zsigmond 50, Héder Gyula 20 Lei.

Urasztalára: Bóna Imre és neje 10, Sós István 10, Szabó Juliska 20, özv. Gulyás Károlyné 5, özv. Molnár Bálintné 10, özv. Balogh Jánosné 10, Tóth Zsigmond 10, özv. Gümő Jánosné 5, Boros Imre 20, Mészáros Jánosné 5, Barna Sámuel 15, Papp Demeter és neje 20, özv. Szodoray Tamásné 25, özv. Sáriné 5, Héder Gyula 10 Lei, összesen 205 Lei. Kiss Károly kenyeret, Kiss Gyula bort.

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ára nagyság és minőség szerint: 80, 60, 50, 40, 35, 12 Lei.

mainak kell tekinteniünk gyermekeink ébredő tudásvágyát s ebből eredő kérdézősködését: kiváló gondot kell arra fordítanunk különösen a szünidő alatt, midőn az iskola építő hatását nélkülözik, a templombajárást megdöbbentő arányban elhanyagolják. Mintha csak a vakáció beálltával Isten atyai gondviselő jósága és őrző kegyelme is megszűnt volna felettük, vagy mintha Isten vigyázására s segedelmére nem volna ép oly szükségük, mint az iskolai év folyamán: iskolás gyermekeink 80%-a nem jár a templomba!!

Ha a vallás-erkölcsi nevelés két legfőbb tényezője: a család és iskola, e nevelés csak úgy lehet céljának megfelelő, ha e két tényező összhangban működik s a családi oktatás és főként példaadás nem rontja le, sőt támogatja, megerősíti az iskola jótékony hatását. Azért: „Ti atyák neveljétek gyermekeiteket az Úr tanítása és intése szerint!” [Ef. 6.] És „ti gyermekek, hallgassátok a ti atyátoknak erkölcsi tanítását és a ti anyátoknak oktatását el ne hagyjátok.” [Példab. 1. 8]

Kiss Károly.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Gargya Géza, este fél 6 órakor Csernák Béla,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, délután 3 órakor Gargya Géza,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Az új énekeskönyv ára 38 Lei

A velencei imaház-iskolában **1. hó 9-én (vasárnap) d. u. 5 órakor** az imaház-iskola felavatásának évfordulója alkalmából vallásos délutánt tartanak a következő műsorral:

1. Gyülekezeti ének: 100. dics. 1. v.
2. Megnyitó beszéd: Gargya Géza s. lelkész.
3. „Az én imakönyvem”: Burger irén.
4. „Istennel” éneklí a vel. leányénekkar.
5. „Fiamnak”: Horváth Zsófia.
6. „Az algyői bujdosók” felolvassa: Laczka Lajos
7. „Ima”: Kovács Sándor.
8. „Bizzál lelkem” éneklí: Horváth Zsófia és Bereczky Ilona.
9. Szavál: Gargya Géza.
10. „Uram, mi mindent hozok” éneklí a vel. leányénekkar.
11. „A tollkés” c. gyermekjelenet: Fekete Sándor, Molnár Róza, Keresztessy Lenke, Szilvássy Vilma.
12. Gyülekezeti ének: 149. dics. 1. v.

A perselypénz az imaház-iskola még fedezetlen építési költségeinek törlesztésére fog fordíttatni.

Az **ujvárosi református énekkar szüreti mulatsága** elé, mely szeptember 29-én a Kereskedelmi Csarnok dísztermében lesz megtartva, nagy érdeklődéssel tekint a város református közönsége. Multságának tiszta jövedelme iskoláink fenntartására, illetve árvaházunk alapjának gyarapítására fog szolgálni. Az énekkar ez alkalommal előadandó énekszámait az újonnan megválasztott énekvezér V asár helyi Sándor fogja dirigálni.

„**Vasárnapi iskola**”. Mily kedvesen hangzik e szó! Mégis sokan idegenkedve állanak meg e szót hallva. — Így gondolkozik némely szülő: „nem elég, hogy egész héten tanul a gyermekem, még vasárnap is az iskola köti le?” Úgy gondolván, hogy Isten a vasárnapot nem munkára teremtette, nem ismerve a vasárnapi iskola mivoltát, egyszerűen nem engedi gyermekét oda. — Elviszi inkább a moziba, stb. ehhez hasonló helyre, hol az ártatlan gyermek lelkét megmértelyezik! — Óh Ti anyák! kik a jótól elvonjátok gyermekeiteket és saját kezetekkel dobjátok a bűn fertő-

jébe, méltók vagytok-e erre a szép névre? „Édesanya”. A valódi szerető édesanya megfogja a gyermeke kezét és az Ur Jézushoz viszi a vasárnapi iskolába. Oh mily jó itt az Ur szíven pihentetni a gyermeket. Hol kicsiny szíve előtt egy csodás világ nyílik meg, az Ur Jézus világa. Hull ártatlan szívébe az ige. — Milyen boldogság hallgatni ezeket a kicsinyeket, hogy csacsogó ajkukról nem csunya, illetlen szavak hangzanak el, hanem az Ur Jézus szavai. Minden kisgyermek szava egy dicsősége az Urnak. Valóra válik az ige: „Gyermekek szája által szerzettél magadnak dicsőséget.” — Ugy hiszem, hogy minden szerető édesanya szeretné, ha az ő gyermekéből derék, istenfélő ember válnék. S, hogy valaki azzá legyen, szükséges, hogy már gyermek korában az Ur Jézusnak adja szívet. — Jöjjetek ezért gyermekek, Jézus kedves kis báránykái, kitárt karokkal vár a Jézus. Ne maradjon távol közületek egy sem. Ó olyan kedvesen hív, hogy lehetetlen meghallani hívó szavát.

Özo. Boda Gyuláné szeptember elsején Kossuth-u. 16 [Str. Avram Janku] szám alatt könyv- papir- és zeneműkereskedést nyit, kéri ismerősei, jóbarátai és a nagyérdemű közönség támogatását.

Mindenkinek érdeke,

1-27

hogy

Hajnal és Rózsa

vászonkülönlegességek és nődivat-áruházában vásároljon.

Nagyvárad, Iosif Vulkán (Nagy Sándor-u.) 1.

Lápossy zeneiskola

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve. Zongora-, hegedű- és zeneelméleti tanszakok. Felvesz fiú és leány növendékeket, kezdőket haladókat. Aka jémiál osztályokból előkészít bármely bel- vagy külföldi zeneconservatorium vizsgáira. Felnöttek részére külön tanfolyam. Méréskelt tandj.

Oradea-Mare Bethlen-utca 20. szám.

Agárdi István mázoló és butorfestő

Elsőrendű és jó anyagjaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtók, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sirkéreseket a legelsőbbbrangu aluminium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és partfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 7.**

1. sz. „Ulpia” (Emke épület)

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„**Arany Kereszt**” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

15

Református Híradó

Vallásos irányú néplap. Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Krisztus a király.

1 Kor. 15.: Mert addig kell néki uralkodnia, míg nem ellenségeit mind lábai alá veti.

A megtérés csak kezdete és kiinduló pontja egyházunk megújulásának, de egyáltalában nem meríti ki azt.

Istennek az Ő anyaszentegyházával egyáltalában nemcsak az a célja van, hogy legyenek Őhöz méltó megtért, magukat az Ő megváltottainak érző lelkek, akik aztán Őt szünetnélküli boldog hálaadással magasztalják, élvezik a keresztyéni élet belső örömeit és szépségeit és igyekeznek, a bűnös világtól minél jobban elzárkózva, már e földön lehetőleg mennyei módra formálni érzés és gondolatvilágukat, szavaikat és tetteiket. Isten egyáltalában nem egy ilyen szent és kegyes „zárt kört” akar az Ő anyaszentegyházában a megtérés által létesíteni. Istennek a végső célja, e világban és e világ fölött, amint azt Ő minékünk kijelentette, ország, tehát országolás, uralkodás. Anyaszentegyháza ezért a célnak megfelelően, nem lehet egy, a világtól elhuzódó és azt sorsára hagyó zártkörű pietistikus társaság, hanem egy hadsereg kell hogy legyen,

amely rendszeres hadműveletekkel, fáradhatatlanul és megszűnés nélkül végezve és verejtékezve igyekszik előmozdítani az egész világban, annak áthatásával és meghódításával az Ő szentséges uralmi céljait.

Isten pedig az Ő uralmát — amint ez a bibliai kijelentésből szintén egészen világos — nem pusztán személytelen Törvények és elvont Ezmék által akarja gyakorolni. Ahogyan magát Istent, úgy az Ő országolását sem gondolhatjuk el másnak, mint a szó legfenségebb értelmében személyesnek. Ez pedig azt jelenti, hogy Isten a Jézus Krisztus által akar uralkodni, akiben Ő mivelünk magát a maga személyiségének, gazdagságában és erejében közölte és akinek Ő „mindent átadott” úgy, hogy „senki sem ismeri az Atyát, csak a Fiu és akinek a Fiu akarja megjelteni.” (Máté 11₂₇).

Isten országa tehát egyedül a Krisztus királysága által valósulhat meg. Egyházban élni annyit jelent, mint küzdeni a Krisztus királyi zászlaja alatt, az Ő uralmának megvalósulásáért, a magunkén elkezdve minden emberi életterületen és minden világi életviszonyban. És az egyház akkor ujhodik meg, hogyha ezt az

Egy katona megtérése.

Egy katona, aki a Jézust szerette, a következőképen beszéli el, hogy ismerte meg a Megváltót.

Amikor megismertem 30 évesnél idősebb voltam. Több mint tíz éve, hogy katonáskodtam és az egész országot keresztül-kasul jártam, sőt határain túl is voltam. Voltam beteg és egészséges. Bővülködtem és szűkülködtem is, látogattam színházat és templomot, vigádtam a táncteremben és nyögtem kórházban. Jó szemmel néztek rám fellebbvalóim, szerettek alantasaim, képzett katonának tartottak. De elhíhetik nekem, egész kőborlásaim alatt a keresztyénségből nem tapasztaltam semmit sem.

Bibliám, az igaz, nem volt, imádkozni nem szoktam. El voltam bizakodva, hogy rendes tisztességes ember vagyok, akiről senki sem beszélhet rosszat. Természetesen azt, hogy életem tulajdonképen istentelen, hogy mint ember Isten nélkül, mint keresztyén Krisztus nélkül élek, azt nem vettem észre. És az ugynevezett apróságokat, mint

káromkodás, olykor-olykor lerészegedés s paráznazkodás, nem is tartottam bűnnek.

Egyszer egy faluba értünk, ahol nyolc napig akartunk pihenni. Egyszerű földmives házához szállásoltak, ahol szívesen fogadtak. Amikor a gazda megmutatta szobámat, megkérdezte, hogy velük akarok-e étkezni, vagy pedig a szobámban magam. Barátságosan feleltem, hogy szívesen étkezem az ő társaságukban. Mivel pedig dél volt, bevezetett a szobába, hol a gazda és családja szolgálóival és szolgálóival egy asztalnál ült. De mennyire meglepődtem mikor, — miután az ételt az asztalra tették — mindnyájan felállottak és a házigazda áhitatos hangon elkezdte:

„Reád tekint minden szem Uram és Te megadod nékik az ő eledelüket a maga idejében. Megnyitod kezeidet és megelégitesz mindent ami él!”

Azután az Uri ima következett s végül: Jövel Jézus légy vendégünk.

Mindnyájan áhitatosan álltak körül az asztalt és látszott rajtuk, hogy együtt imádkoznak. Még

elhomályosult, többé-kevésbé feledésbe is merült hivatását kötelességét újra metszően éles világossággal fölismeri és a megtérés fölfakasztotta titkos forrásokból merített szent energiával ujólag követni kezdi.

„Egyház“ nem lehetünk újra addig, míg meg nem térünk Istenhez, „Keresztyén“, azaz krisztusi egyház nem lehetünk újra addig, amíg bűnbánó szökött katonákként, vissza nem térünk újra a nagy Királynak zászlója alá, harcolni most már hiven és mindhalálig.

Egyházunk akkor fog majd megújodni, amikor a megtért tagjai alázatos szívvel, de emelt fővel így szólnak önmagukhoz és a világhoz: elég volt az alkuból és a hátrálásból; előre Krisztus a király nevében, minden Ő ellenségei: a hazugság, a képmutatás, a kapzsiság, a kizsákmányolás, a sötétség, a fajtalanság szívének szegzett éles és tiszta lelki fegyverrel — elszaggatva minden kedves köteléket, lemondva minden előkelő és divatos előítéletről, önboldogságunk romjain gázolva és sáncárcokat töltve holttesteinkkel, ha kell, de győzelem teljes bizonyosságában, mert a mi Királyunk nem lehet gyáva és hazug — és Isten, aki Őnéki mindent átadott és az idők végéig Ő általa akar országolni, nem lehet erőtelen és következetlen, nem lehet nem jó és nem igazságos!

Hít és Élet.

Az új énekeskönyv ára 38 Lei

Ebiba kapható az olasz-i lelkészi hivatalban
Ára nagyság és minőség szerint: 80, 60, 50, 40, 35, 12 Lei.

a kis három éves fiúcska is csendesen viselte magát, mintha templomban volna.

Én is felállottam velük együtt tisztességtudásból, de a lábaim reszkettek a belső felindulástól. Keveset ettem, bár a házigazda állandóan kínálgatott. Mikor vége volt az ebédnek, ép olyan tiszteletparancsolóan felállottak, mint előbb, a családfeje elmondta az asztal utáni áldást s aztán mindenki ment a maga dolgára.

Csendesen s magamba mélyedve egy sarokba ültem. A kis fiú hozzám jött, mellém állt, térdemre támaszkodott s kedves nyájassággal így szólt: „Mesélj nekem valamit a Jézusról!”

Zavaromban mesélni kezdtem neki bárányról, farkasról, törpékről, óriásokról, mert bizony Jézusról nem sokat tudtam.

De a kis fiú álhatatosan azt követelte, hogy a Megváltóról meséljek neki. Végre megkellett vallanom neki, hogy én nem sokat tudok Jézusról.

„Te ilyen nagy vagy és nem tudsz a Megváltóról?!... akkor te sem jutsz a mennyországba!“ ... mondta a gyermek.

Persze a mennyországgal nem sokat törődtem

Az imádkozó magyar.

Olvasd: 50. zsolt. 15. v.

Ezen a címen imádságos könyvet adott ki dr Révész Imre, a nagytudományu debreceni lelkész, püspökhelyettes. Előljáró beszédében nagyon sok megszivlelendő igazságot mond. Nem arra a célra adta ki könyvecskéjét, amire a ma forgalomban levő imakönyvek legtöbbszörét, fájdalom, a legtöbb református ember, kivált a nők használni szokták: hogy, ha nagy ritkán, templomban vagy odahaza megszállja őket az áhitatnak egy átfutó hangulata, egyik vagy másik ima gyors elolvasásával igyekezzenek „eleget tenni Isten iránti kötelességeiknek“.

A legfőbb cél, amire ezt az imádság gyűjteményt összeállította, az volt, hogy kézzel fogható módon meggyőzze a mai reformátusokat annak a ma általánosan elterjedt nézetnek a hiábavalóságáról, hogy a magyar embernek az imádkozás, általában a kegyesség ellenkezik a természetével; hogy az elmélyedő áhitat, a komoly magabaszállás, Istennek buzgó keresése és szent akaratának mindennapi, rendszeres tudakozása „nem magyar embernek való“, legföljebb a papoknak, akiknek „ez a mesterségük“. Aki ugyan csak egy kicsit alaposabban gondolkozik a kérdés fölött, az minden bizonyítás nélkül is beláthatja ennek a nézetnek helytelen és haszontalan voltát: hiszen, ha az imádság nem való a magyar embernek, akkor nem neki valók mindazok a lelki javak sem, amelyeket máskép, mint imádság által, el nem nyerhetünk, épugy, mint ahogy jól lakni sem tudunk máskép, csak ugy, ha szánkat fel-

addig, de mégis kínos volt egy gyermek szájából hallanom az ítéletemet.

Elementem a faluba, felkerestem bajtársaimat, de nem leltem nyugalmat sehol. Elérkezett a vacsora ideje. Elhatároztam hogy csak akkor megyek haza, ha a házigazdamék már megvacsoráltak. Végre nyolc óra tájban haza tértem. A háziak már régen elköltötték a vacsorát, de el-tették a részemet. Evéshez láttam. Ekkor hozzám jött a kis fiú, aki már ágyban készült, komolyan rám nézett s így szólt:

„Előbb imádkozzál és azután egyél!“

Ez egy újabb, még keményebb ítés volt. Nem tudtam imádkozni s a kis fiú összetette a kezét és imádkozott helyettem:

„Jövel Jézus légy vendégünk, áldj meg minket s áldd meg amit adtál nekünk! Amen. Így imádkozz!“ szolt a gyermek s aludni tért.

A falat majd a torkomon akadt.

Lefekvés előtt újra összegyűlt a ház népe és esti áhitatot tartott. Előbb énekeltek, azután a Bibliából olvasott a gazda s végül imádkoztak

tájuk és dolgozunk a nyelvünkkel, nyelvünkkel és fogainkkal. Vagyis akkor a magyar emberért nem szenvedett, nem halt meg és nem támadott fel a Jézus Krisztus; És akkor ebből nyilván ez is következik, hogy nekünk magyaroknak egészen kár volt a kereszténység felvételével bajlódniunk s amely védelmében a vérünket ontanunk és tulajdonképen az volna megfelelő a lelki természetünknek, ha ma is ősi pogány bálványisteneinknek áldozniok folyó vizek mellett, berkekben, ligetekben, halmokon a fehér lovat. Erről persze még azok is elismerik, hogy képtelenség, akik különben nagyon szeretik hangoztatni, ezt a nézetet s magyarságuk, sőt „kálvinistaságuk“ egyik tündökletes bizonyosságát szeretik abban látni — ami pedig bizony csak lelki tunyaságukra, közönyökre makacs megkeményedettségre vagy még sötétebb bűnökben vált megrögzöttségükre vall az, hogy ők nem „ájtatoskodnak“ annyit, amennyit más „arraalóbb“ nemzeteknek a gyermekei, vagy más „elmaradottabb, babonásabb“ keresztényen felekezeteknek a tagjai.

A legszembeeszköbbsé cölolata azonban ennek a nézetnek mégis csak az lesz, hogyha megtudjuk mutatni, hogy minél magyarabbak voltak a magyarok és mind Kálvinistábbak voltak a mi magyar kálvinista eleink: annál többet, annál szívesebben és annál buzgóbban imádkoztak. És hogyha ma a magyar kálvinista ember nem imádkozik úgy és annyit, amint és amennyit az ősei, az nem annak a jele, hogy mi különb magyarok és különb kálvinisták volnánk, mint ők; hanem — éppen ellenkezőleg — azt, ami máshonnan is szomorúan világos köztudomásu, hogy a mi kálvinistaságunk fájdalmasan nagy átlagban ahhoz az ékszerhez hasonlatos, amelyből sorra kihullottak

büneik bocsánataért, szeretteikért, az Isten oltalmáért az éjszakában.

En egészen beleszedültem Elszégyeltem magam, hogy szemeimet sem mertem felemelni és mégis olyan jól éreztem magam. Jó éjszakát kívánva egymásnak, aludni mentünk. Szobámba érve az ágyra borulva így imádkoztam:

„Isten e háznak Istene! légy az én Istenem is!“

Döntő volt rám nézve a legközelebbi vasárnap, mikor mindenki templomba ment, kivéve egyet, akinek a házra kellett vigyázni. Olyan istentiszteletben volt részem, amit sohasem fogok elfelejteni. Ettől kezdve meg is változtam és most szeretem is a Megváltómat teljes szívemből, tudom is, hogy az ő érdemből ott leszek, ahol Ő van és meglátom Őt az Ő dicsőségében!

Eddig tart a katona elbeszélése. Most még ezt kérdelem tőled kedves olvasóm: ha ez a katona éppen a te házadba került volna, megtalálta volna-e nálatok a Megváltót? Gyertyatartóban áll-e a ti világosságotok, vagy véka alá rejtetted?

A. M. R. L.

a drágakövek. Akkor, mikor kálvinistának lenni annyit jelentett, mint hitben és életben leglisztább és legkövetkezetesebb kereszténynek lenni és amikor a kálvinista ember olyan volt egyéb keresztények között, mint a briliáns egyéb kövek között, akkor a magyar kálvinisták voltak a magyar nemzetben az emberileg legtökéletesebben valóra váltói az örök érvényű áldott igének „Szüntelen imádkozzatok“.

Folyt. köv.

Az Olaszi-i Református énekkar beszámolója.

Az Olaszi-i Református Énekkar f. hó 10-én tartotta meg közgyűlés keretében szept. 2-iki dalestélye beszámolóját. A dalestély 17,700:50 Lei tiszta jövedelemmel zárult, ami örvendetes bizonyítéka annak, hogy a rendező énekkar főcélját — az olaszi-i orgona-alap növelését — a nagy közönség hatalmas rétege magáévá tette.

A számadások felülvizsgálása után a közgyűlés a 12 tagu előkészítő és rendező bizottságnak a felmentvényt kifogás nélkül megadta. A bizottság tagjai voltak: Kiss B. László elnök, Lőrinczy Rezső jegyző, Harmathy István pénztárnok, Bakó Sándor, Nyerges Sándor ellenőrök, Kiss István, Kiss Gyula, Kovács Béla, Balogh Sándor, Füzessy István, Döge Lajos, Kovács Lajos.

Fáradságot nem kimélve csatlakozott fentti bizottsághoz Csernák Béláné és dr Thury Kálmánné urnők védnöksége alatt megalakult hölgybizottság. Tagjai: Juhász Teruska, Kiss B. Lászlóné elnöknők, Kiss Gyuláné, Lőrinczy Rezsőné, Nyerges Sándorné, Fekete Istvánné, Nagy Jucika, Zichert Irén, Zichert Böske, Kiss Mariska, Óváry Margitka, Nyerges Ida, Kutassy Vilma, Döge Anna, Harmathy Karolin, Kovács Erzsébet.

A közgyűlés mindkét bizottság fáradságos munkájáért jegyzőkönyvileg hálás köszönetet szavazott.

Tombolatárgyak adományozásával és felülfizetésekkel hozzájárultak a jövedelemhez alant felsoroltak, akiknek áldozatkészségéért ez uton is hálás köszönetet mond az Énekkar.

A) Tombola tárgyak:

1. Kiss B. Lászlóné gyűjtőivén: Bobovszky Lajosnétól 1 drb virágkosár, 1 tálcakendő, 1 drb könyv. Bátyi Jolánkától 2 kis virágváza. Gäberdinger Irénkétől 1 drb cukortartó, 1 drb golyó. Gróf Lajosnétól 1 pohár. Melkuhn Jenőnétől 3 drb kotta. Blatsek Jakab 1 drb elődrukkolt zsebkendő és 1 drb elődrukkolt tálcakendő.

2. Harmathy Karolin gyűjtőivén: Simon Ferencné 2 drb nipp, 1 drb fényképkeret. Legányi

Lajosnétől 1 izzó-készlet. N. N.-től 2 drb habverő, 2 doboz fogpor, 2 pár inggomb, 3 drb zsebtükrő, 1 drb dohánytárca, 1 drb olló, 1 nyakkendő, 2 drb hajcsatt, 4 drb brosszű, 1 körömkéfe, 1 drb kézímunka terítő.

3. Nagy Juci gyűjtőivén: „Corvina” írószerek. N. N. 2 drb cipőkrém. Deutsch K. I. 2 drb csupor. Mégay László 1 drb kézinyomda. 16 drb naptár 2 drb notesz, 1 tucat ceruza, 10 drb tollszár. Pásztor Ede 1 doboz levélpapír. Gaál 4 drb fésű. Madarasi 1 cipőkrém. Mihelfi 1 doboz gyümölcs. Berger M. 4 drb kotta. Mandics 1 szappan, 1 fogpor, 2 drb shampon. Schwartz 3 csörgő.

4. Kiss Gyuláné gyűjtőivén: a gyűjtő adománya 1 tálcakendő, Kiss Mariska terítő. Száva Antalné 1 emlékpohár. Benedek 1 doboz cukorka. Aszódi Mihály cukor.

5. Óváry Margitka gyűjtőivén: Gancz sütőde 4 drb fehér kenyér. Hilf Ádám 5 fehér vekni. Kohn Dávid 1 fehér kenyér. Pavlovits Gyula 4 kgr. fehér kenyér. Kohn Salamon 4 kgr. f. kenyér. Friedmann Hermann 30 drb kifli. Friedmann Mór 50 drb percc. Schwartz Pálné 5 drb tombola-tárgy. Rosenblich Jenőné 1 üveg konyak. Molnár Lajosné 4 drb apró tombola-tárgy. Farkas Sándor 3 drb könyv. Nagy Erzsike váza, tojástartó. Lévy Mariska 4 drb váza. Lévy Imre 1 drb korsó. Óváry Margitka himzett zsebkendő, hamu-tálca.

6. Kiss Sándor gyűjtőivén: Kiss Gyula 1 bot. Kiss Sándor 1 virágváza. Kertészné 1 szappan.

7. Kutassy Vilma gyűjtőivén: Tóth Sándor 1 üveg konyak. Vidor Manó rt. 5 naptár, 5 csomag levélpapír. London István 1 fogpaszta, legyező. „Hangya” 2 csomag féregirtó. Fiumei kávébehozatal 2 csomag teasütemény. Fekete drogeria fogpor. Sonnenfeld 20 leveléző-lap. Balogh János 2 makaroni. Gróza József 1 doboz bonbon. Bürger Manó 3 levélpapír. Novák Gyula szappan. N. N. cipőkrém. London és Weisz 10 dessert. „Korona”-gyógyszertár Laj.-viasz. Havranek 3 borotválk. ecset. Schwartz M. tükrő. Engel Park váza. Spitzer Béla 2 gallér. Klein Vilmos 3 pár keztyű. „Órszem” 3 naptár, 2 levélpapír. Klein Simon kalapdisz. Tátray Gusztáv 5 drb lyra-jelvény. Karnevál gyöngyöv. Oláry I. fűrdősapka. Wurst József likőr. Musika 1 kép, 1 szájsíp. Steinfeldné 2 drb képkeret. Vadász és London pisztráng. Nagy Sándor 2 puder, 2 fogpor, 2 Jess-borax. Federala Crisul 1 üveg likőr. Bódis F. wecker óra. Missir 6 szappan. Központi Ujságitroda 5 cs. levélpapír. Lengyel I. 1 zokni. O. E. 1 pár zoknitartó. „Favorit” 5 Menthol, 5 Crem-rud. „Aranysas”-gyógysz. 2 d. puder. Friedmann S. 4 drb pénztárca. Mihovits Károlyné cukor. Kleinné Bay-rum. N. N. zsebkendő. Mégay és László 2 notes. „Musika” 1 muzsika. Engel papirprés.

8. Kováts Erzsébet gyűjtőivén: Atlasz József 6 drb smoll „Viktoria” parfüm. Koller 1 olló. Freund Benjamin 1 hőmérő. Weisz mosdószappan. Carmen Sylva kölni viz. Rauscher és Rakits 1 drb torta. Eszes Sándor torta. Rosenberg Jenő 10 doboz szeg. Mezey János 1 kétszersült és 1 bekenő kefe. Darvas István 3 francia puder. „Hófehérke” 3 mosdószappan. Hajnal Izsó 3 szappan. Lucullus 1 keksz. „Corvina” tollszár, palavessző, irón. Mihelfi Jenő szardínia. „Kömlös” 1 nipp. Molnár szappan. Talmeiner Ferenc 2 üveg sósborszesz. Rosenzweig 2 csatt, 1 öv. Veress Imre és neje 1 torta. Maklár Gyula vágótábla. G. I. 4 pár gummi és 2 krém.

9. Juhász Teruska gyűjtőivén: Hajnal József 1 zsebkendő. özv. Resch Mihályné 2 váza. N. N. 1 nipp, 1 disztányér. Oláh Böske 1 tálcakendő. Oláh Rózsika 1 brosszű. Matula Gyula képek. Linoleum 2 pár faszandál, 3 pár kaucsuk kezelő.

10. Nyerges Sándorné gyűjtőivén: N. N. egy gyöngysor, 1 üveg parfüm, 1 üveg Bay-rum. Bermann 3 pár zokni. Vasváry 1 baba. Ertsey és Halmos 10 drb gyermekjáték. Tarsoly 1 kávédaráló, Deutsch K. I. 1 gyümölcskosár. Guttmann 1 tükrő. N. N. 1 cérna. Farkas-bazár 1 baba. Dombrádi Józsefné 1 kis váza, 1 majom.

11. Döge Anna gyűjtőivén: Atlasz József 1 csomag gyufa. Tóth Böske 1 emlék-pohár. Thalmeiner Ferenc 1 üveg kékitő, 3 üveg sósborszesz. Végh Jánosné, Galucz Jánosné 7 pohár.

12. Nyerges Ida gyűjtőivén: Művirág- és Sirkoszorugyár 5 drb mürözsa, Ullmann József 1 szappan, N. N. 1 szappan. Jánosházy Antal 1 kgr. dió. Minerva-gyógytár 1 fogkrém, 1 doboz puder. N. N. 1 szál ceruza. Nasch 1 doboz cigaretta. Csanda 4 doboz fogpor, 2 citronat. 2 Podol. N. N. cipőkrém. Corvina 1 irón, 1 notesz. Mihelfi 1 doboz kávébonbon. Aranykereszt 2 szappan, 2 creme. N. N. 1 fogkefe. Pacala gyógytár 1 üveg kölni-viz. Gonda 3 cipőkrém. Szenszky M. 3 zsebkendő, 6 pár keztyű. Tarsoly 1 kávédaráló. Novomeszky 1 torta. Deutsch K. I. 2 drb váza. Thalmeiner 1 üveg konyak, 5 üveg sósborszesz. N. N. 1 baba. Czillér Imre 1 csipkeruha, 3 csatt és 1 zacskó. Szabó Lászlóné 12 drb különféle. N. N. 1 g. cérna. N. N. 7 drb különféle.

13. Bakó Piroska gyűjtőivén: özv. Kohn Sámuelné 1 doboz cigaretta. Özv. Schwartz Ferencné 1 üveg konyak. Kiss István 5 drb könyv.

14. Lőrinczy Rezsőné gyűjtőivén: Lőrinczy Rezsőné 100 levélpapír, 100 levélboríték.

15. Zicher Böske gyűjtőivén: Máté Lajosné 1 üveg váza. Bondray Lászlóné 5 drb apróság. Nagy Irén 1 hattyu. Jakab Irén 1 váza. Vargha Margit 1 virágváza. Papp Irén 1 váza. Szabó

Böske üvegváza. Nagy Istvánné 1 doboz bonbon és 1 cukortartó. Tamás 1 doboz cipókrém és 3 drb művészlap Vargha Iréntől.

16. Fekete N.-né gyűjtőivén: Özv. Homolyáné kölni-vizes üveg. Papp Irénke 4 drb nipp. Kiss Béláné 1 váza, 1 üveg kölni. N. N. tálca-kendő. Szilvássy István 3 borotváló-jegy, 2 üveg bor. Szilvássy Zsuzsika 1 sétatálca. Sebestyén Rózsi 1 nipp. Fekete Böske 2 kép. Kövér Dezső 1 cukortartó, 1 tányér.

17. Özv. Makláró Kiss Gyuláné gyűjtőivén: 20 drb tombolatárgy.

18. Szilvássy Jánosné gyűjtőivén: Szilvássy Jánosné 4 drb tombolatárgy.

19. Zichert Irén gyűjtőivén: Gáll József 1 tucat bñriabda. Szirmay Lajosné 2 tñpárna.

20. Nagy Juci gyűjtőivén: 1 putton szilva Csapó Lenkétől. Friedmann Hermann 40 drb kifli.

21. Török Béla gyűjtőivén: Török Béla 4 drb puder. Pfaff Kálmán 3 kosár. Török Béla 4 drb kép. Özv. Bancsik Sándorné 1 nipp. Szondi Sándorné 5 drb könyv.

B) Felülfizetések:

300 lei: Ujvárosi Énekkar, Kovács Béla.

200 lei: Magyar Általános Hitelbank, Banca Marmorosch Blanc & Co., Agrár Takarékpénztár.

140 lei: N. N.

100 lei: Egyesült Bank és Takarékpénztár, Adria Biztosító, Orient Biztosító, Első Erdélyi Ált. Biztosító, Nagyvárad Takarékpénztár. Sulyok István, Csernák Béla, Thury Kálmán dr, Nagy Vilmos, Olasz Béla dr, Szeghalmy Sándor dr, Sarkady Sándor dr, Morvay Zsigmond dr, Schilling Árpád dr, Herczegh Lajos, özv. Juricskayné, Szabó Károly, Barna Sámuel, Bódis Ferenc, Diósy Sándor, Bányay Lajos, Molnár János, Szilágyi Géza, Béres Károly, Krausz Samu, Hödl János, Bognár és Szántó, Stern Dezső, Bazili Mihály, Nagy István, Kovács István, Joó Lajosné, özv. Steinhacker Mihályné, Pankolits Károlyné, Keszler, Domokos László, Ujlaky István, Komlós Aladár, Mandel Ede, Glückmann és Farkas.

60 lei: Mihók Eulimie, Medvigy Gábor dr, Boros Imre, Vitályos Albertné, Vargha Gedeon, N. N. Varga György.

50 lei: Merza N., Balogh István, Angol-Osztrák Bank Szenes Jenő, Gombos L.-né, Gáll József, Papp Ferenc, Merza Kálmán, Gergely Gyula, ifj. Cser János, Robicsek Béla, Molnár Sándor, Kiss Gyula, Kassay Kálmán dr, ifj. Rác János, Balogh Vilmos, Grosz Ignác, Karácsonyi Mihály, Magyar Mihály és neje, Mónus Sándor, Rác Ferenc p. ü. fñtanácsos, Pap Sándor p. ü. fñtanácsos, Major Rózsi, Imets táblabíró, Cséky Sándor, Hajnal József és neje, Fekete Sándor, Fülöp István, N. N.

40 lei: N. N. özv. Mág Lászlóné, Matula Gyula, Wittenberger Sándor, dr Czeglédy Miklósné, dr Kecskeméti Lipót, Nagy Károlyné, Gelb Ignác, Herczegh József, Sütő Gyula, Föző Jenő, Molnár Sándor, Matkó Benjámin, Oláh István, Forgó Ilus, Kazay Kálmán dr, N. N.

30 lei: „Fonciera” Biztosító, Steiner Viktor, Simándi Istvánné, id. Cser Jánosné, Kiss Károly, Kürthy Jolán, Széles N., Szilágyi Dénes.

25 lei: N. N. Nagy Zsigmondné, Hendzsel Lajos, Nagy Margit, Vargha László.

21 lei: Orbán Ferenc.

20 lei: „Steana” biztosító, Rosenfeld Dezső, Gál Szabó István, Kertész Sándor, özv. Wallner Ferencné, Dombrády Józsefné, Szabó Sándor, Horvát Imréné, D. L., Szentpály Gyula, Brandl Cornél, Szikszay P., Nagy, Fröhlich Jánosné, Oláry I., Szilágyi Sándor, Hotya János, K. B., C. Z., özv. Pusztay Istvánné, Avimger Mátyásné, Kurucz Gyula, Brannhoff József, Óváry Gyuláné Lukács Sándorné, Szántay György, Borbély Dezső, ifj. Rác Jánosné, Dobi István, Harmathy Károly, Tóth József, Sinka László, Militz József, Szabó László, N. N., N. N., N. N., Szondi Sándorné, Várszeghy Béláné, Verner Kálmán, Vásárhelyi Sándor, N. N., Kiss Lajos, Tamás Lajos, Bartha László, Szana Antal, N. N., Nagy Ferenc, Sebestyén Rózsi, Debreczy Imre, Kövesdi Lajos, N. N., Nagy Imre, Tóth Gergely, Frischmann József, Riedl Rudolf, Csorján Zsigmond, Mónus Mihály, özv. Létay Józsefné, Tóth Mihály, Vargha László.

15 lei: Agrár, N. N., N. N., Töttös, Tatár Zoltán, Bereczky Istvánné.

10 lei: B. I. „Fortuna”, Zemplényi Sándor, Jakobi M. N. N., Veksz Lázár, Szathmáry Miklósné, özv. Havrancsákné, N. N., Soós, Molnár, Szabó, Veres Gyuláné, Zeke Ferencné, Hidegi Ferenc Nagy János, Nagy Magda, N. N., G. Z., N. N., özv. Borbély N. né, Hock Ferencné, Balogh Lajosné, Kozmáné, N. N., Szántó N., Berke Péter, Szilvássy János, Vitályos Ilona, N. N., Szilvássy Róza, Varga Károly, Oláh Andrásné, Csapó Lajos, Korbucz Péter, N. N., Kuczik Sándor, Nagy Mihály, Szalay József, Novák, özv. Szabó Zoltánné, Pacsai Sándor, Neu Istvánné, Salzberger Józsefné.

6 lei: Kovácsné

5 lei: N. N., O. J., Weinberger, N. N., Altmann és Reich, Szűcs Mátyás, N. N., Lőrincz Mór, N. N., N. N., N. N., Rattalszky, N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., Kalmár Sándor, Deák Ferenc, Vargha Erzsébet, V. P. M., Vajda, Pacsai, Beöthyné, R. S. N. N., Róthné, Dajka Józsefné, Balogné, Szabó Zsigmond, Szabó Irén, Dormány Boriska, N. N., N. N., N. N., Vaday János, Sinka Ferencné, özv. Puskás Lajosné, Ujlaky Károlyné, Paksy Viola, Petry Pál, Balogh Ferencné.

4 lei: Pribék János 3 lei: Krupka Ferenc.

2 lei: E. M., Fazekas Márton, Mittelmann, S. F.

276 felülfizető: 10,647 lei összeggel.

Aldozatkészség

OLASZIBAN:

1. Árvaháznak: Takács Gézáne 100, özv. Csabay Lajosné 45, Doh Lajos 20, Czapp Juliánna 20, Sollinger Mátyásné 100, Papp Ferencné 500 L., Bige Gyulané egy nagy ruhás szekrényt, Steinhacker Adél és Gyémánt Elek házasságkötésük alkalmából néhai Steinhacker Valéria ágyalapítványára 1000 L.

2. Orgonára: Zsigó Györgyné 20 L.

3. Híradóra: özv. Szentmiklósi Györgyné 6 Lei.

4. Velencei imaházra: Sáfrány János 20 Lei.

VELENCÉN:

Imaház iskolára: Szabó Lajos 20, szept. 9-iki vallásos délutánon perselyben gyűlt 520 L. Prof. árvaházra: özv. Kántor Imréné 100 L.

Anyakönyvi adatok

1923 aug. 16—31-ig.

Születtek: Fenyődi Árpád Károly, Medgyesi Imre, Fábrián Ilona, Cseh Imre, Sütő Etelka, Vekerdi Sándor, Rimár István, Pethő Lidia, Balogh Sándor, Kiss Sándor, Biri Róza, Kiss Béla, Togyer István, Sándor Béla.

Megesküdtek: Karasi Sándor ref. — Szántai Margit ref., Kövály János g. kel. — Szabó Erzsébet ref., Vlád László g. kath. — Tolna Erzsébet ref. (rev. jav.), Botics Péter g. kel. — Kiss Erzsébet ref.

Meghaltak: Lengyel Lajos 73 éves, Tokai István 63 éves, Szabó Vilmos 1 és fél éves, özv. Papp Lajosné 44 éves, Nagy Józsefné 60 éves, Szabó József 58 éves, Nagy Imre 19 hónapos, Fényes Péterné 66 éves, Király János 57 éves, Konkoly Mária 5 hónapos, Balogh Sándor egy napos, Nagy József 61 éves, Anka József 9 hónapos, Mester Róza 5 hónapos, Mihók Bálint 73 éves, Zele Gáspárné 59 éves, Szabó Rebeka 58 éves, Nagy Mária 64 éves, Főríz István 48 éves, Lénárd Zsuzsánna 73 éves, Szegő Kálmáné 41 éves, Vitális József 1 napos.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 órakor Varga Gedeon.

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Gargya Géza.

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Presbyteri és egyházközségi közgyűlést tartunk vasárnap délután 4 órakor.

Kiss Tiódar pék mester, életének 43-ik évében, váratlan szerencsétlenség következtében, folyó hó 10-én elhunyt. Temetése a város lakosainak nagy részvéte mellett, 12-én d. u. 5 órakor ment végbe. Őt gyermekével hátramaradt özvegyét sorsunkat intező menyei Atyánk gondviselésébe ajánljuk.

Szülők figyelmébe! Református elemi iskoláinkban a beiratások szeptember 21-ig tartanak. Évmegegyítő istentisztelet szeptember 22-én délelőtt 9 órakor, amely után a rendszeres tanítás megkezdődik. — Minden református szülő felhívunk, hogy gyermekét egyháza hittanulási iskolájába irassa be. Beiratási idő délelőtt 9—12-ig.

Az ujjvárosi református énekkar szüreti mulatsága e hó 29-én a Kereskedelmi Csarnok dísztermében lesz megtarva. Névre szóló meghívókat a rendezőség nem bocsájt ki, hanem ez uton hívja meg az énekkar barátait. Jegyek előre válthatók ifj. Cser János és Nagy P. István urnál, valamint az énekkar tagjainál. Jegyek árai: ülőhely 30, állóhely 20 Lei.

Kicsoda fogadná házi szolgálatba Pálfi István gyapjui uradalmi kertész 13 éves kis leányát Pálfi Ilonkát, azzal a feltétellel, hogy a leánykát vallásórákra gondosan eljártatja? Jelentkezhetni az olasz-i ref. lelkészi hivatalban.

Mindenkinek érdeke,

3-26

hogy

Hajnal és Rózsa

vászonkülönlegességek
és nődivat-áruházában vásároljon.

Nagyvárad, Iosif Vulkán (Nagy Sándor-u.) 1.

Lápossy zeneiskola

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve. Zoogóra-, hegedű- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiú és leány növendékeket, kezdőket, haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít bármely bel- vagy külföldi zeneconservatorium vizsgáira. Felneveltek részére külön tanfolyam, Mersékeket tanít.

Oradea-Mare Bethlen-utca 20. szám.

Agárdi István mázoló és butorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtó, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sárkerítéseket a legelsőbbrangu alumínium (ezüsti) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és partfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 8**
1. sz. „Ulpia“ (Emke épület)

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt“ gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

16

Chy. ando.

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Akik előttünk jártak...

Zsidók 13, 7: 9.

Mérhetetlenül nagy jelentőségük van a keresztyén anyaszentegyháznak az életben, tehát a Krisztus királyságának a kibontakozásában a történelmileg kialakult keresztyéni hitvallásoknak, felekezeteknek, földi egyházaknak. Senki a maga keresztyén életének a kialakításában nem mellőzheti büntetlenül az ő előtte jártaknak utját, példáját, eszményeit. Senki a maga lelki elfacsarodásának végzetes kockázatása nélkül nem szakíthat könnyelműen atyái hitvallásának utjával, amíg hecsületesen végig nem járta azt. Senki nem lehet közömbös a századoknak az ő lelkében is ott szunnyadó, nevelő, formáló szava, felséges istenbizonyosságai iránt — senki sem cserélgetheti másod-, sőt tizedrangú indító okokból a vallását és a felekezetét anélkül, hogy előbb-utóbb áldozatává ne lenne „a különböző és idegen tudományok által való félrevezettetésnek“ tetszetősnel tetszetősebb külsőben megjelenő idegen világnézetek, életfilozófiák, valláspótlékok és lélekmaszlagok bóditó propagandájának, amely a szívet utoljára is éhesen hagyja, mert annak — „jó dolog, hogy kegyelemmel erősítsék meg a szívet“ — egyetlen maradandó kielégülése csak a Jézus Krisztusban teljessé lett megváltó Istenszeretet: a kegyelem lehet.

*

„Különböző és idegen tudományok által ne hagyjátok hát magatokat félrevezettetni“ ti se, magyar reformátusok! A mi egyházunk megújodása, a mi megtérésünk, a mi Krisztusnak való meghódolásunk és csatarendjébe való állásunk, Isten imént megmagyarázott nagy törvénye és kegyelmes akarata szerint nem következhetik be másként, mint a mi előttünk jártaknak az utján, a mi történelmünk lelkének beszédét hallgatva, a mi multunkban, a mi fejlődésünkben kijelentett keresztyéni életigazságokra, életeszményekre és hősi életpéldákra figyelmezve. Mi nem tudunk másként jó keresz-

tyének lenni, csak hogyha jó reformátusok vagyunk; mi nem tudunk másként, egyénekül és egyházul megújulni s magunk körül új életet teremteni, csak úgy, hogyha a mi református keresztyén hitvallásunk régi világító nyomai által, a mi lelkünkhöz egyedül természetesen hozzászabott uton indulunk meg a jövő felé!

E nyomok ott világítanak hitvallásunkban. (II. Helvét Hitvallás), Heidelbergi Káténkban, Énekeskönyvünkben és — mindezeknek is alapjaként — Bibliánkban. Minden attól függ, kihűlt és megfeketült lávarétegek lesznek-e ezek a számunkra tovább is, mint addig azok voltak, sajnos, már 2—3 emberöltő óta — vagy pedig, merész elszántsággal és legyőzhetetlen szerezettel, leásunk bennük addig, amíg el nem jutunk az örök, a központi tűzig, amelyből ezek születtek, s amelyből mi is újjászülehetünk: Isten kegyelmének személyes, boldog, élet- és világ-átalakító megtapasztalásig, a reformáció felfedezte igaz, ősi, tiszta evangélium ujjmutatásai szerint!?

Minden ettől függ. Vagy eljutunk ide, s akkor, kegyelemtől megerősített szívvel, megújulunk — vagy nem, s akkor erők és életünk fel fog emésztődni az „eledel körül való haszontalan járásban“ a világ szolgálatában, amely megújodást sohasem szerez, csak szomorú elkopást, lelki elértéktelenedést és tönkremenést vonhat maga után.

Melyiket válasszuk?

Hil és Élet.

Az ujoárosi református énekkar 29-iki dalestélyére nagyban folynak az előkészületek. A rendezőség mindent elkövet, hogy az énekkar ez estélye is a siker jegyében záródjék. A műsort a jövő számunkban fogjuk leközoelni. Tekintettel a jótékony célra, reméljük, hogy mindenki ott lesz. Helye: a Kereskedelmi Csarnok diszterme. Jegyárak: ülőhely 30, állóhely 20 lei.

Az ároaház javára

felajánlott természetbeni adományokat az Előnkesség átveszi szeptember 25 (kedden) d. e. 10—12 és d. u. 3—5-ig a ref. internátus helyiségében.

A presbyterium és a képviselőtestület gyűlése.

Sulyok István lelkészelnök és dr. Thúry Kálmán főgondnok elnöklete alatt vasárnap délután 4 órakor a presbyterium, majd ezt követően 5 órakor az egyházközségi képviselőtestület közgyűlése az egyház jövő fejlődésére nagy fontosságú, mondhatni történelmi jelentőségű tárgyokban határozott:

1. Elnökség jelenti, hogy a tanfelügyelőség szeptember 15-iki hatállyal, minden törvényes indokolás nélkül megszüntette a már 4 év óta fennálló váradvelencei elemi iskolánk működését.

A presbyterium megdöbbenéssel értesül iskolafenntartó jogának korlátozásáról, — amit törvény biztosít részére s így azt semmiféle hatóság el nem veheti. Erről a jogáról semmi körülmények között le nem mond, s ahhoz a végletekig ragaszkodik. Iskoláit az egyház a kitűzött időben feltétlenül megnyitja s addig is megbizva az elnökséget, hogy e hatáskör túllépése ellen a miniszterhez előterjesztést tegyen.

2. Elnökség örömmel jelenti, hogy a váradolaszii egyházi énekkar jólsikerült dal-estélyének jövedelméből 10.000 leit adományozott: — dollár pénzneben — az olaszii orgona alapra.

A presbyterium hálás köszönettel fogadja a jelentékeny adományt, amit az énekkar intenciója szerint fog kezelni és erről az énekkar elnökségét jegyzőkönyvi kivonaton értesíti.

3. Lelkészelnök ismerteti a gyűlés legfontosabb tárgyát: a nagyváradi ref. leánynevelő intézetnek (tanítónőképző, polgári leányiskola és internátus) a nagyváradi egyházközség kizárólagos fennhatósága alá vételét. Előadja, hogy ebben a kérdésben az iskola igazgatótanácsa már igenleges határozatot hozott, mint-hogy az eddigi fenntartó testületek közül a nagy-szalontai, a bihari és az érmelléki egyházmegyék semmi anyagi, de sőt még erkölcsi támogatásban sem részesítették az utóbbi nehéz időkben az intézetet és az egész teher a nagyváradi egyházra nehezedett.

Ezután felolvastatott a presbyterium által a kérdés tanulmányozására és az igazgató tanácsal való értekezésre kiküldött bizottságnak dr. Sarkady Sándor biz. elnök által szerkesztett terjedelmes jelentése és indokolt javaslata, amely történelmi előzmények ismertetése és a jelen állapotok feltárása után abban összefoglalóan, hogy a nagyváradi egyházközségnek örömmel kell magára vennie az iskola fenntartásával járó terheket, mert egy ilyen nagyjelentőségű kulturintézménynek megmentése, fenntartása és tovább fejlesztése szent kötelesség és dicsőség.

Ismertette lelkészelnök az 1923–24 tanévre már megállapított iskolai költségelőirányzatot, mely szerint a tanítónőképzőnél 373.000 lei szükséglettel szemben 76.000 lei fedezet áll s így a hiány 297.000 lei; a polgári leányiskolánál a fedezetlen hiány 17.000 lei, együtt 314.000 lei,

ami az egyházközségre kivetendő kulturadó-ból nyer fedezetet. Az egyházközség lélekszáma után 390.000 lei kulturadót tartoznék a központi pénztárba beszolgáltatni, ha ezt saját iskoláira fel nem használja. Minthogy a nagyváradi egyháznak — a fentiekén kívül — elemi iskoláira is van 140.000 lei kiadása: ennél fogva a központba nem kell semmit beküldenie, mert a kulturadó teljes összegét — sőt még azon felül is — saját iskoláira fogja felhasználni. Terheli még az intézetet 320.000 lei jelzálogos adósság is.

Dr. Olasz Béla lelkesítő és mindenkit meggyőző erőteljes beszédében történelmi pillanatnak nevezi ezt az alkalmat, mert tudja, hogy az egyház kulturhivatását mélyen átérző és igazán lelkes presbyteriumunk olyan határozatot fog hozni, ami méltó lesz a nagyváradi egyháznak dicső múltjához.

Ezekután a presbyterium bizakodó hangulatban névszerinti szavazással egyhangulag elfogadta a bizottság javaslatát és kimondotta, hogy a nagyváradi leánynevelő intézetet összes terheivel és jogai-vel 1923. szeptember 16-tól átveszi és erről az eddigi fenntartó testületeket, valamint a felettes egyházi hatóságokat értesíti.

4. Debreczy Imre adóbizottsági elnök részletesen ismerteti a mult gyűlésen nyert megbízatása folytán elkészített javaslatát a kulturadó kivételéről és az egyháztagoknak osztályba sorozásáról. Ezek szerint a 390.000 lei kulturadó nem külön, hanem a rendes 300.000 lei egyházi adóval együttesen vettetének ki, ami összesen 690.000 leit tenne ki. Ez 5000 adófizető egyháztagra aránylagosan és progressive lesz kivelve, akként, hogy a vagyonosabb és többet kereső hivek aránylag többet fizetnek, mint a szegény sorsuak. Az adó kulcs az alsó fokozatokon az 1923. évi adónak kétszerese, a felsőbb fokozatokon háromszoros, ami azonban nem jelenti azt, hogy valakire ne lehessen ennek az ötszörösét is kivetni, ha kereseti vagy vagyoni viszonyai úgy javultak, vagy eddigi adója aránytalanul csekély volt. Ezzel szemben méltánylást érdemlő esetben mérséklésnek is van helye. Az adókivetést kerületenkint az egész presbyterium végzi, mert a kivetésért az egész presbyterium viseli a felelősséget, nemcsak a bizottságnak esetlegesen jelen lévő tagjai. Sőt kötelességük lesz a képviselőtestületi tagoknak is részt venni az adókivetésben akként, hogy az utcánként sorra kerülő egyháztagok vagyoni- és kereseti viszonyairól pozitív tájékoztatást nyújtsanak. Ezzel nagy mértékben megközelíthetjük az igazságos adókivetést.

A 20 adóosztály a következő: [a zárjelben lévő szám az 1923. évi adó]

I. oszt.	[10—	Lei]	25—	Lei
II.	[15—	"	30—	"
III.	[20—	"	45—	"
IV.	[25—	"	60—	"
V.	[30—	"	70—	"
VI.	[35—	"	80—	"
VII.	[40—	"	90—	"
VIII.	[50—	"	110—	"
XI.	[60—	"	130—	"

X oszt.	[70—	Lei]	150.—	Lei
XI.	[80—	"	200.—	"
XII.	[100—	"	300.—	"
XIII.	[200—	"	500.—	"
XIV.	[300—	"	800.—	"
XV.	[400—	"	1000.—	"
XVI.	[500—	"	1300.—	"
XVII.	[600—	"	1600.—	"
XVIII.	[700—	"	2000.—	"
XIX.	[800—	"	2500.—	"
XX.	[1000—	"	3000.—	"

A tárgyhoz Csernák Béla esperes lelkész szólott először. Összehasonlítja az adóösszegeket a békebeli értékekkel és ebből megállapítja, hogy az adótételek csak számszerűleg látszanak nagynak, de valójában kisebbek a békebeli adónál. Nem szabad semmi áldozattól visszariadnunk, amidőn olyan nagy kulturértékek megmentéséről van szó, mint messze földön ismert iskolánk. Nem szabad kételkednünk az eredményben: csak erős hittel akarnunk kell és mindent elérhetünk.

Ezután a presbyterium névszerinti szavazással egyhangulag elfogadta egész terjedelmében az előadói javaslatot és az adókövetési munkálatok megkezdését elrendelte.

A határozat kihirdetése után Sulyok István lelkészelnök mélyen meghatva, a presbyterium nemes gondolkodásától, mond köszönetet ezért a nagy jelentőségű határozatért. Boldognak érzi magát, hogy megérhette, hogy a nagyváradi egyház ismét felvette iskoláinak gondját, amit évtizedekkel ezelőtt olyan megfontolatlanul levetett vállairól. A maga részéről is fokozottabb arányban kíván résztvenni a megindult kulturmunkában és a törvényes adóosztályon felül az 1000 leies adóosztályba kéri felvételét.

Hasonlóképpen Csernák Béla és Nagy Vilmos is 1000—1000 leit ajánlanak meg, Szeghalmy Sándor pedig 2000 leit.

Nagy Vilmos tan. képző igazgató, a tanártestület nevében mond köszönetet a presbyteriumnak. Bizakodó reménységgel tölti el őket ez a határozat, mert érzik, hogy most már nem kell félni az intézetet az anyagi összeomlástól, amikor ilyen lelkes fentartói lesznek.

A presbyterium gyűlése után lelkészelnök megnyitja a képviselőtestület közgyűlését.

Bár a törvény a jelen esetben nem kívánja kifejezetten a közgyűlés összehívását, de hogy ez a nagy ügy minél szélesebb körben a nagy nyilvánosság előtt tárgyalassék és módjában legyen határozni az egész egyházközségnek: az elnökség szükségesnek tartotta a közgyűlés összehívását. Ezután dr. Soós István e. t. jegyző felolvasta a presbyteriumnak a leánynevelőintézet átvételéről és a kulturadó kivetéséről hozott határozatait, lelkészelnök pedig röviden ismertette az egész ügyet, minthogy annak már a presbyterium előtti tárgyalását a nyitott ajtók mellett a közgyűlés tagjai is hallották és mindenről tájékozást nyertek. Lelkészelnök indítványára:

a közgyűlés névszerinti szavazással egyhangulag elfogadta a presbyterium határozatát.

Ezzel a közgyűlés lelkes hangulatban véget ért, de a nagy számban összegyűlt tagok még sokáig tárgyalták egymás közt az ügyet, közülök is többen magasabb adóosztályba felvételüket kérték és a polgári fiúiskola felállításának szükségességét hangoztatták. (—y.)

Áldozatkészség

OLASZIBAN:

Hiradónak: Szikszay Dezső 100 Lei.

Árvaháznak: Szikszay Dezső és felesége és gyermeke 500, Homolya Etelka 100, Hajnal József (III.) 50, Nagy Sándor sógornője esküvőjének alkalmából 100 Lei. Borsik Bálintné egy párna, két huzattal. Özv. Macskásy Alajosné 1 drb. tollpárna 1 uj huzattal. Özv. Tanka Miklósné 2 drb. uj párnahuzat.

Dr. Fráter Imre ágyalapítványára dr. Olasz Béla gyűjtő ivén: Dr. Morvay Zsigmond 200, Domokos László, Fülöp István, dr. Szeghalmy Sándor 100—100 Leit.

A paptamási-i egyház hívei a Prot. Árvaház javára adakoztak: Major Gyula ref. lelkész 25, Pósta Lajos ref. tanító 20 Lei, N. N. egy vászonkendő. Perselypénz 440, Kovács László 200, Sárközi György 5, özv. Nagy Sándorné 2, Tóth Vince 5, idős Hariz Istvánné 5 Lei, özv. Szekeres Józsefné 20 Lei és egy uj bluz, 1 tányér, egy kanál, egy csupor. Elek Gáspárné egy törülköző, Weisz Albert 50 Lei, Elek Imréné két kendő. Szilágyi Dánielné 3, K. V. 12, id. Szűcs Imre 20, Kálmán Etelka 10, Kaszonyi Imre 6, Fazekas Bálint 10, Szabó Sándor 10, id. N. Szabó Sándor 5, özv. Nagy Dániel 2, id. özv. Kaszonyi Imréné 5, S. Tóth Károly 5, özv. K. Tóth Lajosné Palatinus Erzsike 50 Lei, Diós Bálintné 6 Lei és 1 törülköző.

Velencei imaházra: R. M. 1000 Lei.

Ujvárosi iskolának: Juhász István 2 Thonet széket.

Egyházi szükségletekre: Kovács József 200 Lei.

Szegényeknek: Doh Lajos 10 Lei.

Vasárnapi iskolásoknak a daytoni (Ohio) magyar vasárnapi iskolás gyermekek, tanítójuk Vasady Béla daytoni theologus útján 3 dollár, Vasady Béla 2 dollár (értéke 1000 Lein felül).

VELENCÉN:

Szegényeknek: Nagy Zoltán 10 L., Orbán Gyula egy árva gyermek egész évre megajánlott iskola fenntartási díjak első havi részlete 20 L.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Sulyok István, este fél 6 órakor Csorja Gyula,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, délután 3 órakor Gargya Géza,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Az új énekeskönyv ára 38 Lei

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ára nagyság és minőség szerint: 100, 80, 60, 40, 35, 12 Lei.

Éomegnyitó Isteni szünetet tartunk szombaton [szept. 22.] délelőtt 9 órakor az olasz-i templomban, ahol a református tanintézetek tanulói tanáraik, tanítónők vezetése alatt megjelennek.

Biharmegyében minden második újszülött elpusztul. A megyei közigazgatási bizottság ülésén az orvosfőnök érdekes előadásban ismertette a megye közegészségügyi helyzetét. Megdöbbentők azok az adatok, amelyeket a főorvos felsorakoztat. — A gyermekhalandóság a megyében katasztrófális. Julius hónapban a született gyermekek 49.87 százaléka, augusztusban pedig 57.21 százaléka meghalt. — Ennek egyrészt a járványos betegségek az okai, de másik fő oka az óriási számban levő és folyton csak szaporodó sok korcsma. Például a 800 lakosu kis Vaskóhn tizenhét korcsma van. Természetes, hogy így az alkoholizmus katasztrófálisan terjed és az újszülöttek nagy része vézna és angolkóros.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Összes gyógyszerek gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toalettcikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett 17

Béres Károly Könyv és papírkereskedése
Oradea-Mare—Nagyvárad, Fő-utca 14.

Mindenkinek érdeke,

4—26

hogy

Hajnal és Rózsa

vászonkülönlegességek
és nődivat-ruházában vásároljon.

Nagyvárad, Iosif Vulkán (Hagy Sándor-u.) 1.

Lápossy zeneiskola

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve. Zongora-, hegedű- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiú és leány növendékeket, kezdőket, haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít bármely bel- vagy külföldi zeneconservatorium vizsgáira. Felölttek részére külön tanfolyam. Mérsékelt tandíj.
Oradea-Mare Bethlen-utca 20. szám.

Strada Regele Ferdinand 9. Stepper cukrászda mellett, özv. PETRI ÁRPÁDNÉ látszerész üzletében

HERBST

tekintse meg

ékszerész raktárát és a kirakatban az árakat. — 26-1 Brillánsot, arany és ezüst dísztárgyakat, órákat olcsón ott vásárolhat. Brilláns karátjáért 20—25—30 ezer leit fizetnek!! — Arany- és ezüstért a legmagasabb árakat!!

Agárdi István mázoló és butorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtók, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sirkertéseket a legelsőbbrangu alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és partfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 9**
1. sz. „Ulpia” (Emke) épület

Ne dobjon ki senki nehéz ezreket, míg össze nem hasonlítja árait más üzletével.

Féláron rendezek olyan díszes temetést, mint más vállalat.

Nagy összeget takarít meg, ha előbb nálam is érdeklődik.

Teljesen átszerveztem

a vállalatot.

Pompás felszerelés! Kitűnő személyzet!

„Kegyelet”

52—1

temetkezési vállalat

German Károly ut. TARSOly János Sas-passage.

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradí Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Egyházunk megújodása.

Krisztus teste, Krisztus tagjai.

I. Kor. 12: 27: „Ti pedig a Krisztus teste vagytok és tagjai rész szerint.”

A mi magyar református egyházunk megújodásának egyik alapföltétele: a rendszeres egyházi szeretetmunka megindulása, amelyet a tagok mint egyháztagok s nem pusztán mint „jó szivek” végeznek: éhezőkön és szomjúhozókön, jövevényéken és meziteleneken, betegeken és foglyokon — Királyukért. (A Máté ev. 25, 31. skk. szerint.)

De az egyházi szeretetmunka megindulásához viszont az kell, hogy legyen egy erős egyház, amelyik ezt a munkát a saját lábán (tehát mindenféle külső segítség nélkül) megszervezni és fenntartani képes. Hiszen ahhoz, hogy a tagok úgy működjenek, ahogyan azt a testben lakozó lélek kívánja: szükséges, hogy magának az egész testnek is legyen állandó, egyenletes életereje, amelyet a tagokba át tud árasztani — ehhez viszont szükséges bizonyos állandó erőforrások egyenletes igénybevétele, ami a táplálkozás útján történik.

Az egyház testének is táplálkoznia kell tehát s az erőforrás, amelyet erre a célra újra meg újra, rendszeresen igénybe vesz és kell vennie: a hívők szive. Az egyháztagoknak az a szeretete, amely nemcsak más egyéni tagokra, hanem — még magasabbra felfokozott önzetlen áldozatkészséggel — a tagok összességére, a test egészére, tehát magára az egyházra irányul.

Az az egyház tehát, amelyet nem a saját hívei tartanak fenn és fejlesztenek rendszeres áldozatkészségükkel — tényleges állapotát illetőleg nem érdemli meg „a Krisztus teste” nevet.

Az az egyház, amelyik kegyes bagyományokból vagy más ősi jussokon ramaradt nagy vagyonában bizik, abból éldegél s még abból akar fejlődni is — csak olyan értékű: „Krisztus-test”, mint amennyit ér „Krisztustagnak” az olyan ember, aki azért tartja magát nagyon jó „kálvinistának”, mert az úkapja az X-i kálvinista

templomban van eltemetve... amely templomba azonban ő maga egyáltalában nem jár s másba még kevésbé.

Az az egyház, amelyik kényszeradóból tartja fenn magát, olyanformán tesz, mint az az elaggódott szülő, aki birói uton akarja kényszeríteni gyermekeit, hogy tartsák el őt.

És az az egyház, amely reménye horgonyát az államsegély fővenyartjába veti, még most sem gondolván meg, hogy ma olyan idők járnak, amikor minden part szakad — ugyanolyan okosan és előrelátóan cselekszik, mint az a bárány, amelyik arra kéri a farkast, hogy tartsa el őt. Az el is tartja — de csak a saját maga számára. Lehet, hogy hosszú hizlalóba fogja — de lehet, hogy ha nagy inségbe jut, még azelőtt felfalja, mielőtt meghoznák.

Egyházunk megújodásának, Krisztus testvé válásának másik, az előbbivel együttjáró alapföltétele az, hogy az önkéntes áldozatkészség egyre szélesebb körben meginduljon, hódítson s elhanyagolható parádés függelékéből az egyház anyagi önfenntartásának sarkpontjává váljék. Amikor az „adóból” áldozat, a „muszájból” „szabad” lesz: akkor fog az egyházunk megújodni, vagyis akkor lesz belőle történelmi kadáver helyett újra a Krisztusnak teste.

Hit és Élet.

Vendég-lelkészek fogják hirdetni Isten igéjét vasárnap az olasz-i templomban. Délelőtt az erdélyi lelkész-egyesület országoshírű alelnöke, Kádár Géza zilahi lelkész, aki a vasárnapi iskoláknak, az egyházi belmissziói munkának egyik nagytekintélyű apostola; istentisztelet végeztével a tanítónőképző-intézet disztermében a vasárnapi iskoláról fog előadást tartani. — Dr Nánássy Lajos amerikai lelkész az Amerikába kiszállt magyar ref. lelkészek között egyike a legképzettebbeknek, theologiai tanár. Szerdán este 6 órakor a kolozsvári theologian tartott előadást. — Legyen áldásos bejövetelek és kimenetelek.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Évmegnyitó beszéd.

Elmondotta Nagy Vilmos tanítónőképző-intézeti és polgári leányiskolai igazgató, az emlék-téri templomban 1923. szept. 22-én.

Egybegyültünk ismét mindnyájan, akik a nagyváradi ref. egyház veteményes kertjéhez tartozunk, hogy megkezdődő munkánkhoz Isten megáldó segítségét kérjük. Érzéseimbe egyre erősebben és erősebben csendül bele a zsoltáriró szava: „Szemeimet a hegyekre emelem, onnan jön az én segítségem.” (121. Zsolt 1. v.) A eljövendő iskolai év tényleg úgy tűnik fel lelki szemem előtt, mint egy roppant magas és meredek hegy s, hogy feljutunk-e a célunkhoz vagy idő előtt zuhanunk-e le a jobbról is, balról is tátongó szakadékokba, azt csak a mi gondviselő jó Istenünk tudja.

Imádkoztunk a segítségéért, amelyet bizonytalanság meg is ad a mi erőtlenségünknek — de dolgoznunk is kell mindnyájunknak!

A munka természetében rejlik, hogy annál szaporább, minél biztosabb célkitűzéssel és az eszközök minél teljesebb ismeretével kezdünk hozzá! A cél adva van abban az el nem felejthető körülményben, hogy *református magyar iskolák* vagyunk; az eszközök pedig a református lélek kincsesházában, ahol a legelső sorban ragyog az egy élő Istenbe vetett hit, a kultúra- és emberszeretet, a hazaszeretet, melyeknek eredménye a növendékeink lelkében mutatkozó és abba kitorölkhetetlenül belevésődő kálvinista világnézet kell, hogy legyen.

Hogy a mi református hitvallásos iskoláink érték-e ezt az eredményt minden időben? — erre a kérdésre, a legutóbbi évtizedek tapasztalatai alapján — sajnos — tagadó feleletet kell adnunk. A mi iskoláink szelleme valahogy megszükkült, elszínteledett. A régebbi időkben a debreceni, sárospataki, pápai és nagyenyedi diákok, ha tájszólásra nézve különböztek is egymástól s talán az életfelfogás árnyalataiban is, — az iskolák sajátos különbözőségei, mint számlálók egy közös nevezőre voltak hozva és ez a diákjaik hamisítatlan kálvinista lelkülete és világnézlete volt. Ebben egy szög sem volt az állami gimnáziumok elszíntelenedett diáklelkületéből. A régi kálvinista iskolák jellemeket formáltak, amelyek lehetnek külső megjelenéseikben érdekesek, darabosok, de mindenestre súlyosak voltak.

Miben nyilvánul ma a kálvinista jelleg? Talán az az osztályonkinti és hetenkinti 2—2 vallásóra vagy a tanítás előtt és után így-ugy, de többnyire szórakozottan elmondott imádság és zsoltárszöveg elénekzése teljesen kielégítő megnyilvánulása a kálvinista lelkületnek? Bizony nem! És ezt a hiányt minden gondolkodó református lélek érzi. Halljuk is, hogy tanári kongresszusokon, pedagógusok értekeznek a kálvinista világnézet megszilárdításának módszereiről s egyházfők, iskolalátogatóik rendjén meg-

szabják az irányt. Egyik nagy püspökünk azt kívánja, hogy a mi iskoláink mesterjegyként vessék tanítványaik lelkébe a kálvinista lelkületet, mint ahogy cégjegyző a gyáros a maga gyártmányát, a neves iparos a maga készítményét, a művész a maga alkotását. A mi iskoláink nélkülözök ezt a mesterjegyet s mert maguk közt vágyunk, megmondhatjuk — hogy a jezsuita iskolák nem; ezek erősen megadják.

A kálvinista szellemnek a tantárgyak kezelésében is érvényesülni kell, legyen az irodalomtörténet, mely kegyelettel gyűjti össze és őriz meg a régi kálvinista irodalmi termékeket, vagy történelem, mely a kálvinista eleink, hőseink és vértanúink emlékezetét jegyzi fel. Schleiermacher azt mondja, hogy a történelem az erkölcsstan képekönyve, s az erkölcsstan a történelem szabálykönyve, törvénye. Milyen szépen rá lehet a történelemben mutatni a keresztyén erkölcsi elvek nagy megszemélyesítő hőseire. Vagy ott vannak a természettudományok, amelyek ezer alkalmat szolgáltatnak az Isten hatalmának a természeti tárgyakban és törvényekben való megláttatására, nem kacérkodva az atheizmussal, hanem hívő lélekkel lebörülve a mindenható Isten nagysága előtt. És ha mindezeket átöleli és egybeolvasztja a tanító mesterek kálvinista világnézettel telített lelkülete — ez — és így megadja a tanítványok lelkének is a református jeleget.

* * *

Napjainkban a hitfelekezeti iskolák jelentősége egyre erősödik, — mert a világ helyesen értékeli művelődési eszményeinknek a vallásosságnak, a nemzeti érzés ápolásának és történeti hagyományok tiszteletének — az egyetemes művelődés folytonossága szempontjából felbecsülhetetlen nagy értékeit.

Teljesen igaznak kell elfogadnunk egy a 90-es években félreismert, zseniális irodalomtörténészünknek, (dr. Bodnár Zsigmondnak) hullámelméletét, mely szerint az emberi művelődés hullámvonal irányában halad. Ezen elmélet igazságát éreztük a közelmúltban a forradalmak viharzása idején, amikor mindnyájan felismertük az eseményekben, hogy a nagy francia forradalom hullámvonala tért vissza. A francia encyclopédizmus, a felvilágosodottság legélesebb támadásait az emberi művelődés három legerőteljesebb oszlopa a vallásos hit, a nemzeti érzés és a történeti hagyományok ellen intézte, s e három oszlop kiemelése összeomlással fenyegette az emberi művelődés egész épületét. A gondolkodó elmék szinte állati ösztönöséggel menekültek vissza az általános felfordulás között régi eszményeikhez, hogy megmentse, ami menthető. A szellemi életnek vannak a fizikai élettel párhuzamos érzései. Ez az érzés azonos az emberekben földrengéskor mutatkozó érzésekkel. Nem a japáni földrengésről beszélek és nem ujságcikkből — nekem ez saját élményem.

Kis diákkoromban éltem át a zágrábi földrengés egy szélső hullámának rázkódását. Templomban vol-

tunk s a földlökés egy pillanat alatt elvette az öntudatunkat, nem tudtuk hol vagyunk s kétségbeesett jajongással szinte egymást letiporva kerestünk valami szilárdan álló helyet. S midőn a következő pillanatban mozdulatlanok éreztük a talajt a lábaink alatt, egymást átölelve, szemeinkben könny rezdült meg s a lelkünk felolvadt a hálaadásban, hogy az Isten az életünket megmentette. Ma világosabban látom, hogy miként történt, akkor öntudatlanul sodródtunk ezen érzelmi fokozatokon át. A mi legutóbbi forradalmainkban is ez a folyamat ment végbe a gondolkodó lelkekben, mert éreztük, hogy minden elpusztul, ami igazi érték, s szinte ösztönszerűen ragadtuk meg valásunk, nemzeti érzéseink és történelmünk szent hagyományait. A nagyváradi egyház pénztári naplója bizonyítja, hogy mikor itt is kiadták a jelszót — „nem kell az egyházi adót fizetni” — önkéntes adományokból szinte kétannyi folyt be, mint más években adóból. S ha a történelmi példából nem tanulnánk semmit, itt van előttünk a nagyváradi egyház történelmi jelentőségű nagy napjának határozata az iskoláink összes terheinek átvállalására. Ez erkölcsileg kötelez bennünket tanítókat és titeket tanulókat, hogy eszményeinkhez rendületlenül hívek legyünk. Jöjjetek tehát utánam a munkára Isten nevében, az Isten dicsőségére.

* * *

Megköszönve a nagyváradi egyház itt megjelent vezetőinek szives érdeklődését, az igen tisztelt közönségnek felénk irányuló rokonszenvét s iskoláink ez évi működésére Isten megáldó kegyelmét kérve, a tanítónőképző XIX. évét, s a polgári leányiskola V. évét ünnepélyesen megnyitom.

Aldozatkészség

OLASZIBAN:

Szegény tanuló ifju támogatására: Krausz Samu, Krausz Irén és Morvay András esküvője alkalmából 500 Lei.

Árvaházra nagy szeretettel gyermekeink is úgy áldoznak, ahogy tőlük telik. Megindító ez a gyermek-akció. Ösmerőseik körében apró gyermekjátékokat adnak elő és az előadások pénzbeli jutalmát hozzák az árváknak. Kiss Ernő, Nagy Józsi, Bika Dani, Tárnok Pista 125 Lei. — Kovács Piroška és Bözske, Lukács Emmuska és Ilonka, Czapfalvi Margit, Pázmány Nóra, Mendelovits Liči 310 Lei.

UJVÁROSON:

Árvaházi ágyalapítvány növelésére: id. Cser Jánosné 100, Nagy Vilmosné ágyalapítvány címen 500 Lei.

Iskolai célra: Szabó Imréné 50, Czakó Lajos 100 L i.

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban.

Ara nagyság és minőség szerint: 100, 80, 60, 40, 35, 12 Lei.

Az olasz-i templomban

tartandó vasárnap esti istentisztelet sorrendje:

1. Fennálló ének: 1. dics. 1. vers.
2. Gyülekezeti ének: LXVI. zsolt. 1. és 2. vers.
3. Imádkozik és prédikál dr Nánássy Lajos amerikai ref. lelkész, theol. tanár.
4. Hegedű szóló orgona kísérettel. Előadják: Szilágyi Béla és Juhász Károly.
5. Gyülekezeti ének: XC. zsoltár 9. verse.

Anyakönyvi adatok

1923 szept. 1—15-ig.

Születtek: Mező Magdolna, Pászler Mária, Kéri Imre, Irimiás Mihály, Vincze György, Vass János, Makacsi Tibor Sándor, Szöllösi Juliánna, Lobják László József, Karácsony Ilona, Gallovitz Vilma Rozália, Hüzső Erzsébet, Fazekas Mihály, Bálkó Zsuzsanna, Tóth Erzsébet Adél.

Megesküdtek: Gyémánt Elek ref.—Steinhacker Adél ref., Szabó Ferenc ref.—Kulcsár Agniss ref., Szabó József ref.—Dombi Róza ref.

Meghaltak: Ács Juliánna 73 éves, Ke dődé Gyula 66 éves, Péter Sándor 63 éves, Nagy Lajos 43 éves, Lakatos Mihályné 82 éves, Vad Kálmánné 46 éves, Boros Anna 29 éves, Kiss Gyula 29 éves, Kiss Loránd 4 hónapos, Kiss Tivadar 40 éves, Dobrai Katalin 71 éves, Hemér Juliska 4 éves, Kéri Ferenc 50 éves, Karolás Irén 44 éves.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje

Olasziban: délelőtt 10 órakor Kádár Géza zilahi református lelkész, este fél 6 órakor vallásos estély.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor Gargya Géza,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Az új énekeskönyv ára 38 Lei.

Érmegnyitó istentiszteletre gyűltek össze iskoláink növendékei az olasz-i református templomba szeptember 22-én, amikor Kiss Károly vallásos vezető végzte a lelkészi szolgálatokat, majd Nagy Vilmos igazgató mondotta el megnyitó beszédét, amelyet jelen számunkban közlünk.

Az Ujvárosi Református Egyház Énekkar

1923 szeptember hó 29-én a Kereskedelmi Csarnok dísztermében tartandó szüreti mulatságának műsora: 1. Népdalok: a) Két gyöngye volt... b) Két szép lánya... Előadja az Énekkar. 2. Ezüst fátyol legendája. Szavalja: Demkó Böske k. a. 3. Hegedűszám (kvartett). Előadják: Balázsi M., Putnik E. Tenkei S., Koller Gy. 4. Énekek: Baranya

Jolán operaénekesnő. 5. Szavai: Balassa Ernő színművész. 6. Népdalok: a) A hervadó rózsabimbót... b) Esik az eső... Előadja az Énekkar. 7. Kuplák. Előadja: Madas István színművész. 8. Körmagyar-tánc. Jelmezben lejt: 12 nő és férfi. Konferál: ifj. Cser János. — Itt említjük meg, hogy a hegedűszámot Láposy Erzsébet zenetanárnő, a körmagyar-táncot Cser József ur tanította. Kezdeté este 8 óra-kor. Jegyárak: ülőhely 30, állóhely 20 Lei. Jegyek előre válthatók ifj. Cser János urnál és Nagy P. István fő-utcai üzletében. — Jószívű adakozóinkat ezután kérjük fel, hogy gyümölcsadományait a fent nevezett helyre 29-én, azaz szombaton 2—5-ig felküldeni sziveskedjenek. Rendezőség.

Iskoláinkba beiratkoztak: A gyakorló iskola I—II. osztályába 50, III. és V. oszt. 51, IV. oszt. 64; Ref. Körben: I—II. oszt. 49, III—IV. oszt. 45; Imaházban: I—II. oszt. 32, III—V. o. 60. A még be nem írtott gyermekeket szülők sürgősen hozzák fel.

A nagyváradi magyar asszonyok Mária királyné felséges asszonyhoz mennek küldöttségbe. A minden politikai színezettől ment felségfolyamodványt aláírás végett — minden nap délután 4—6-ig a Kath. Körben és a Kereskedelmi Csarnokban teszik ki, amelyet a kérvényező anyák megbízásából ezer magyar nő fog Mária királynénak átadni.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Lisztkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett 18

Ne dobjon ki senki nehéz ezreket, míg össze nem hasonlítja áralmat más üzletével.

Féláron rendezek olyan díszes temetést, mint más vállalat.

Nagy összeget takarít meg, ha előbb nálam is érdeklődik.

Teljesen átszerveztem

a vállalatot. Pompás felszerelés! Kitűnő személyzet!

„Kegyelet”

temetkezési vállalat
Germán Károly ut. TARSOLY János Sas-passage. 52—2

Béres Károly könyv és papírkereskedése
Oradea-Mare — Nagyvárad, Fő-utca 14.

Mindenkinek érdeke,

5—26

hogy

Hajnal és Rózsa

vászonkülönlegességek és nődivat-áruházában vásároljon.

Nagyvárad, Iosif Vulkán (Nagy Sándor-u.) 1.

Láposy zeneiskola

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve. Zongora, hegedű- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiú és leány növendékeket, kezdőket, haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít bármely bel- vagy külföldi zeneconservatorium vizsgáira. Felnöttek részére külön tanfolyam, Mérsékelt tandíj.
Oradea-Mare Bethlen-utca 20. szám.

Strada Regele Ferdinand 9. Stepper cukrászda mellett, özv. PETRI ÁRPÁDNÉ látszerész üzletében

HERBST

tekintse meg

ékszerész raktárát és a kirakatban az árakat. — 26-2 Brillántot, arany és ezüst dísz tárgyakat, órákat olcsón ott vásárolhat. Brillánt karátjáért 20—25—30 ezer leít fizetek!! — Arany- és ezüstért a legmagasabb árakat!!

Agárdi István mázoló és butorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtók, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sirkéreseket a legelsőbrangu alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és partfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 10** 1. sz. „Ulpia” (Emke) épület

Református Híradó

Vallásos irányú néplap. ☒ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: **Csernák Béla** lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: **Béres Károly** könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Egyházunk megújodása.

Tisztaság.

I. Korinth. 5. 6 : 8.

Tudjuk, hogy az őskeresztyén apostoli egyház egyik legnagyobb ereje és történelmileg legfényesebb vonása épen az volt, hogy benne hatalmas lánggal lobogott a tisztaságnak ez a pathosa, ez a szenvedélye, amely Pál apostolnak ugy ezen, mint minden más hasonló tárgy sorából valami egész perzselő hévvel csap felénk. És az egyház történelme azt is egészen világosan tanítja, hogy a keresztyénség életében a sülyedés hullámvölgyei mindig akkor állottak elő, amikor ez a lobogó szenvedély megapadt és kihült; a nagy fölemelkedések és megújodások hullámhegyei pedig akkor, amikor ez a szenvedély újra hatalmas izzással fellobogott.

Már most, soha még eddig a történelemben hatalmasabb izzással föl nem lobogott ez a szenvedély, mint a kálvini reformációban és a Kálvin egyházában. Ugy, hogyha van hagyománya a református egyháznak, amely életet és örökös megújodási forrást jelent: akkor ez a tisztaság szenvedélye az. Bármely református egyháznak s így a miénknek is, bármely időpontban attól függött és függ a megújodása: tud-é és akar-é ugy gondolkozásban, mint életben a Krisztusnak olyan tiszta teste lenni, tudja-é és akarja-é a Krisztus igazságát és a Krisztus életformáló erejét akkora tisztasággal képviselni, amekkorra az adott történelmi helyzetben emberi erőktől egyáltalában telik.

Református tisztaság a gondolkozásban: az erre való eljutásnak két nagy föltétele van: a református iskola és a református irodalom ujjáteremtése.

Református iskoláinknak a jövőben szellemük tisztítására s ezzel együtt mélyítésére kell törekedniök. Erre pedig az ut egyfelől a vasárnapi iskolai munka legintenzivebb és legrendszeresebb beállításán, másfelől az erőteljes ref. világnézeti szellemű tanár- és tanítóképzésen át vezet.

Református irodalmunknak sem az volt a legutóbbi száz év folyamán a legnagyobb baja, hogy nem volt eléggé termékeny, hanem az, hogy nem volt eléggé belterjes: nem képviselte a református szellem igazságát és tisztaságát akkora mélységgel és akkora eréllyel, amekkorát a Szenczi Molnár Albertek, a Bod Péterek és a Hatvani Istvánok törvényszerű örököseitől joggal el lehetett volna várni.

Református tisztaság az erkölcsiségben: az erre való eljutásnak nagy föltétele a református egyházfegyelem visszaállítása.

Mi jellemzi ma a legrikítóbban a református egyház belső életét? Az, hogy nagyon sok benne a fegyelmi, de nagyon kevés benne a fegyelem: az a fegyelem, amelyet Kálvin az egyház idegrendszerének mondott, amely tehát a Szentlélek szolgája és eszköze, nem pedig a fegyelmi paragrafusoknak sokszor poroszloí ridegségü, sokszor több mint samaritánus lágy-ságu érvényesítése csupán. Majd amikor visszaáll a maga kálvini szigorúságában, de életteljes-ségében is a református gyülekezeti fegyelem s a **lelkipásztoroknak önmaguk fölött gyakorolt cenzurája:** akkor kezd a hajnala fölhasadni egyházunk megújodásának.

Hit és Élet.

Kádár Géza zilahi és dr Nánássy Lajos amerikai lelkésztestvéreink kedves ünnepnappá avatták mult vasárnapunkat. Délelőtt Kádár Géza hirdette az olasz-i templomban megjelent híveknek az evangéliumot, Lukács ev. 2. 49. alapján, este pedig ugyanott dr Nánássy Lajos, János jelenésekről írott könyve 21. 1. alapján szólott a nagy számban egybesereglettekhez. — Kádár Géza a délelőtti istentisztelet után a tanítónőképző-intézet dísztermében beszélt a vasárnapi iskola áldásairól, szépségeiről meleg szeretettel és lelkesedéssel, megnyerve a jelenlevők szívét a vasárnapi iskola szent ügyének; beszéde maradandó nyomokat hagy hátra gyülekezetünkben. — Mind a két vendég prédikátorra Istennek gazdag áldását kérjük.

Nyári magyar iskolák Amerikában

Az amerikai vallásos nevelési rendszer teljesen más alapokon épült fel, mint az európaiak. Szükségszerű következmény volt ez már csak azért is, mert az amerikai egyházak legtöbb törekvése mindenkor az volt, hogy az állam beavatkozásától amennyire csak lehet, függetlenítsék magukat. Nem céлом részletesen feltárni e vallásos nevelési rendszert a maga egészében, csak röviden emlékezem meg a különböző eszközökről és módozatokról, amelyek e rendszerbe, mint lényeges alkotórészek, beleolvadnak.

A vasárnapi iskola Magyarországon sem ismeretlen már. Teljes kifejlettségnek azonban itt Amerikában örvend. Leglényegesebb módozata és eszköze a vallásos nevelésnek. Több osztályra tagozódik. Külön osztályt képeznek a kis gyermekek, külön osztályt a nagyobb gyermekek; külön osztályok vannak az ifjak és felnőttek számára. A vasárnapi iskolába minden egyháztag köteles eljárni.

Míg a vasárnapi iskolaórák a délelőtti folyamán, az istentisztelet előtt nyerne elhelyezést, addig az esteli, illetve délutáni órákban minden egyházban az ugynevezett „Christian Endeavour Society”-kel találkozunk. (Magyar fordítása: „Keresztyén Törekvő Társaság.”) Ugy a vasárnapi iskolai leckék, mint a C. E. (Christian Endeavour) leckék minden héten pontos kidolgozásban részesülnek az egyes egyházi lapokban.

A harmadik módozata az amerikai vallásos nevelési rendszernek az u. n. „Mindennapos vallásos iskola”. Ez azonban még teljesen kiforratlan, meg nem állapodott s kezdeményezése teljesen a közelmúltba vezethető vissza.

A negyedik az u. n. „Mindennapos vakációi bibliai iskola”. („Daily Vacation Bible School”) Az angol gyülekezetekben ez rendszerint 3—4 hétig tart a nyár folyamán, naponként 2—3—4 órai tanítási rendszer mellett. Ez az az iskola, melyet az amerikai magyar reformátusok közönségesen „nyári magyar iskolának” hívnak.

Anélkül, hogy a „Mindennapos vakációi bibliai iskolának” az angol gyülekezetekben elfogadott rendszerét bővebben ismertetném, ráérek ez iskolának az amerikai magyar református egyházakban kialakult sajátos formájának ismertetésére.

Az amerikai (angol) egyházi körök mindenfelé elismeréssel nyilatkoznak arról a nemes és fontos törekvésről, amelyet az amerikai magyar ref. gyülekezetek az Amerikában született és u. n. „második generációnak” nevelésére fordítanak. Dr. Schaeffer, az amerikai református egyház belmissziói főtitkára a magyarokról írott füzetében, a nyári iskolákkal kapcsolatban a következőképpen nyilatkozik a többek között: „Tény az, hogy a magyarok voltak a „Mindennapos vakációi bibliai iskoláknak” a kezdeményezői itt Amerikában.”

E nyári magyar iskoláknak két főcélja van: 1. az egyháztagok gyermekeinek vallásos nevelésben való részesítése; 2., a könnyen elangolosodó „második generáció” lelkében felébreszteni és ébrentartani a magyar fajhoz és nyelvhez való ragaszkodásuk szükséges voltánának tudatát.

Minden egyház tart ilyen nyári magyar iskolát. Rendesen a lelkész és felesége s oktatnak lenni a tanítók. Ujabbban azonban a Daytonban és Lancasterben tanuló magyar theologusok és kollégiumi növendékek tanították a legtöbb helyen ez iskolák növendékeit.

Az imádkozó magyar.

Olvasd: 50. zsolt. 15. v.

(Folytatás és vége.)

Ezeknek a szüntelen imádkozó, „nagy lelki buzgóságu” régi és igazi magyar kálvinistáknak az imádságaiból ad Révész egy Isten előtt illatozó csokorra valót. Ezekből megláthatjuk, hogy a mi őseink az őnekik is bőven — legalább is olyan bőven, mint minékünk — kijutott életharcokban és szenvedésekben miért tudták úgy megállni a helyüket. Továbbá megláthatjuk, hogy a régi magyar reformátusok az imádkozást nem tekintették csakis papi tudománynak, papi mesterségnek. Azok a magyar férfiak és nők, akiknek Isten előtt való meghódolása, Istenben való reménykedése, a Jézus Krisztus által folytonos „erőről-erőre jutása” Révész könyvében megszólal, egytől-egyig nem papi emberek voltak, hanem [rossz, mert nem kálvinista szellemű szóval, ugynevezett] „világiak”. S még hozzá nem is közrendű és tanulatlan emberek, hanem főrangúak. Amiből megtetszik az is, hogy a régi magyar nép és társadalom azért volt vallásos, mert őszintén és példaadóan vallásosok voltak a vezetői, s ahogyan ma

a népnek annyiszor fölpanaszolt istentelenségének és társadalmunk mélységes romlottságának az egyik legfőbb magyarozatát a régi, nyers, de nagyon bölcs magyar példaszó adja meg, hogy „fejétől búzlik a hal”, ugy a régi magyar népünk és társadalmi életünk azért állott ebben a tekintetben sokkal különbül, mert a főitől nem a rothadás, hanem a tisztulás szent erőhatásai áradtak beléje.

Révész könyvében megszólal *Ecsedi Báthori István* országbiró, *Károlyi Gáspár* biblia fordításának bőkezű pártfogója [1555—1605]; *II. Apafi Mihály*, az 1695 ben Bécsbe internált utolsó előtti erdélyi fejedelem és felesége az 1725-ben elhalt *Bethlen Kata*, ez az országának és trónjának vesztése közben Istenhez csak annál rendületlenebbül ragaszkodott, együtt imádkozó fejedelmi pár; aztán az özvegy *Teleki grófné Arva Bethlen Kata* [1700—1759] ez a kora ifjuságától mindvégig csaknem szakadatlanul szenvedett csodahitű nagycsodaszó; és végül *Ráday Pál*, *II. Rákóczi Ferenc* kancellárja [1677—1711] ez az államférfinak és költőnek egyaránt kiváló nagy magyar, akit azonban mindezek kiválóságai csak annál alázatosabbá tettek Istene és Megváltója előtt.

E sorok írója a daytoni magyar ref. egyházban volt nyári magyar iskolai tanító. 132 gyermek iratkozott be ez iskolába, nagyobbára reformátusok, de szép számmal voltak a katolikusok is. A gyermek-sereg három osztályra oszlott. A hat éven aluli gyermekek képezték az óvodások osztályát. Ezek magyar verseket, zsolnárokat, népdalokat tanultak. A második osztályt a 6-9 éves gyermekek alkották. Főtárgyuk a bibliai történetek tanulása és a magyar nyelv olvasásának és írásának elsajátítása volt. A harmadik osztályt a nagyobb gyermekek látogatták s itt az előírt bibliai leckéken kívül „Egész-Magyarország” földrajzának, több mint ezer éves történetének megismerése képezte a tanítás anyagát. A versek, zsolnárok és énekek tanítása természetesen ez utóbbi két osztályra is kiterjedt.

Mily szívesen hallgatták ezek a gyermekek az „ó-hazából” átvett meséket! Mily örömmel mutatták meg a térképen azt a helyet és azt a vármegyét, ahonnan szüleik évekkal ezelőtt kijöttek. És hogy felcsillant szemük egy-egy jó, pattogó, magyar népdal éneklése közben!

A nyári magyar iskolák költségeit egyrészt a gyülekezetek, de nagyobbára azt a felettes amerikai egyház fizeti, amelynek védő szárnyai alá az illető gyülekezetek tartoznak. Az amerikai református egyház különösképen élénk figyelemmel kíséri a magyar nyári iskolákat és ez iskolákat illetőleg, valósággal büszke magyar gyülekezeteire.

Egy-egy nyári magyar iskola nyolc hétig tart. Hetenként ötnapi és naponként 5 órai tanítási rendszer mellett. Ezalatt az idő alatt kell tehát a gyermekeknek elsajátítani oly dolgokat, amelyek tanítására otthon csaknem tíz hónapot fordítanak. És bár ez Amerikában született második generáció mindenkori csodálatos szorgalommal és kedvvel tesz eleget nyári magyar kötelességeinek és bár a szülők elsőrendű kötelességüknek tartják, gyermekeiknek magyar református nevelésben való részesítését, — a szomorú tapasztalat mégis csak az, hogy bár az amerikai magyarságnak „két hazát adott a végzete”, voltaképpen egy sincs, amelyet boldogan a magáénak mondhatna. Mindazonáltal talán még legjobban Tompa ismert két verssorának következő átírásával jellemezhető az amerikai magyarság jelenlegi lelkivilága és törekvése:

„Nekünk két hazát adott a végzetünk,
S mind a kettőt egyformán kell szeretnünk.”

Hogy azután e nemes törekvés a legtöbb esetben nem sikerül, az kétségtelen.

Dayton, 1923 augusztus 30.

Vasady Béla.

Az árvaház javára

felajánlott természetbeni adományokat az Elnökség átveszi október 9-én kedden délelőtt 10-12 és délután 3-5-ig a ref. internátus helyiségében.

Áldozatkészség

OLASZIBAN:

1. Árvaháznak: Brád Györgyné 50, Szerző József 100, egy család ágyalapítványa (II) 200 L.

2. Szegény tanulók részére adakoztak a ref. gyakorló iskolában: Szekeres Piroska 25, Péntes Mihály 20, Fülöp Jenő 50, Fülöp Gizella 50, Kalmár Lajos 25, Szűcs József 17, Kutasi Bálint 10, Jáhi Bálint 10, Oláh István 10, Meluch Lajosné 5, Berecki Kálmán 10, Jakobi Heinz 20, Szarvas Pál 40, Tóth Dániel 100, Csősz József 100, Hegedűs Boldizsár 200, összesen: 692 Lei.

3. Iskolai célra: Frenkel I. 20 Lei.

Anyakönyvi adatok

1923 szept. 16-30-ig.

Születtek: Tokai Erzsébet, Tóth Vilma, Szabó Dezső, Nagy Eszter, Vig Sándor, Kovács Irma Vanda, Kralik József, Lovas Margit, Árgyellen János, Csorkó Ilona, Török Sándor, Nagy Lujza, Fényes Emma, Lőrincz Jolán Erzsébet, Szilágyi János, Bertalan Mária, Bercze Irma.

Megesküdtek: Szabó András r. kath.—Czölder Juliánna ref. [rev. jav.], Riegeisen József r. kath.—Fóris Irén ref. [rev. jav.], Bódis Ferenc ref.—Csonka Ágnes ref., Morvay András ref.—Krausz Irén r. kath. Kovács Dezső ref.—Ruff Margit r. kath. [rev. jav.], Farkas János g. kel.—Nagy Juliánna ref. [rev. jav.]

Meghaltak: Sábán Sándor 7 hónapos, Horváth Klára 10 hónapos, Diósi Ilona 37 éves, Balogh János 52 éves, Nagy Károly 66 éves, Simon Anna 36 éves, Drolneák Mária 9 hónapos, Pozsán Mária 27 éves, Szakács Mihályné 85 éves, Hegyi Róza Proska 24 éves, Szűcs Gábor 29 éves, Toppa Bálint 63 éves, Dézsi Lajos 40 éves, özv. Boros Jánosné 58 éves, Lőrinczy Lajos 48 éves, Szatmári Károly 57 éves, Szentmiklósy Dániel 41 éves, Zetényi Melánia Lujza 15 éves.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Gargya Géza, este fél 6 órakor Csorja Gyula,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, délután 3 órakor Gargya Géza,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Olasziban: vasárnap délután 3 órakor gyermek-istentisztelet.

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ára nagyság és minőség szerint: 100, 80, 60, 40, 35, 12 Lei.

Az Ujvárosi Református Énekkar 29-én megtartott szüreti mulatsága ismét eggyel gyarapította az Énekkar sikerült estéinek számát. Jól esett látnunk azt az érdeklődést, amelyet a nagyközönség tanusított. Külön dicséretet érdemel a

rendezőség, amely minden erejével igyekezett az est sikerét előmozdítani. — A műsor minden egyes számát figyelemmel hallgatta végig a közönség s a szereplőket szünni nem akaró tapssal jutalmazta. Igen tetszettek: Baranyai Jolán opera áriái, Balácsi Margitka zeneszáma, míg Demkó Böske k. a. és Balassa Ernő szavataikkal arattak sikert Madas István most is megneveztette a közönséget. Az énekkar által előadott dalok a gondos tanításról és fegyelmezettségről tettek bizonyosságot. A műsor egyik legszebb száma a körmagyar-tánc volt, amelyet 12 pár lejtett jelmezben. Úgy a táncosokat, mint Cser József urat, a tánc betanítóját a közönség lelkesen ünnepelte. Jámbor Lajos kisbíró és Somogyi József mint zsidó, külön dicséretet érdemelnek. Ifj. Cser János ügyesen konferált. — A rendezőség mindazoknak, akik ezen mulatság érdekében fáradoztak, vagy adományaikkal annak anyagi sikerét előmozdították, ez uton mond hálás köszönetet. — A felülfizetők és adakozók névsorát jövő számunkban közöljük.

Vasárnapi iskolai tanfolyam Debrecenben.
A tiszántúli református egyházkerület megbizta a debreceni lelkészképző-intézetet, hogy szervezzen tanfolyamot a vasárnapi iskolai tanítók kiképzésére. A tanfolyam október hóban kezdődik és mindössze 8 napig tart.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkvaz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett 19

Béres Károly könyv és papírkereskedése
Oradea-Mare—Nagyvárad, Fő-utca 14.

Mindenkinek érdeke,

6-26

hogy

Hajnal és Rózsa

vászonkülönlegességek és nődivat-áruházában vásároljon.

Nagyvárad, Iosif Vulkán (Nagy Sándor-u.) 1.

Lápossy zeneiskola

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve. Zongora-, hegedű- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiú és leány növendékeket, kezdőket, haladókat, Akadémiai osztályokból előkészít bármely bel- vagy külföldi zeneconservatorium vizsgáira. Felnöttek részére külföldi tanfolyam, Mersékeit tandíj.

Oradea-Mare Bethlen-utca 20. szám.

Strada Regele Ferdinand 9. Stepper cukrászda mellett, özv. PETRI ÁRPÁDNÉ látszerész üzletében

HERBST

tekintse meg

ékszerész raktárát és a kirakatban az árakat. — 26-3 Brillánsot, arany és ezüst dísztárgyakat, órákat olcsón ott vásárolhat. Brilláns karátjáért 20-25-30 ezer lelt fizetek!! — Arany- és ezüstért a legmagasabb árakat!!

Agárdi István mázoló és butorfestő

Elsőrendű és jó anyagjaival a legutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtó, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zomancózását, sikkritéseket a legelsőbbrangu alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és partfogást kér.

Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 1. sz. „Ulpia” (Emke) épület

11

Ne dobjon ki senki nehéz ezreket, míg össze nem hasonlítja áraimat más üzletével.

Féláron rendezek olyan diszes temetést, mint más vállalat.

Nagy összeget takarít meg, ha előbb nálam is érdeklődik.

Teljesen átszerveztem

a vállalatot.

Pompás felszerelés!

Kitünő személyzet!

„Kegyület”

52-3

temetkezési vállalat
German Károly ut. TARSOly János Sas-passage.

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Aki voltál...

1. Kor. 13 : 11. Mikor gyermek valék, úgy szóltam, mint gyermek, úgy gondolkodtam, mint gyermek, úgy értem, mint gyermek...

A daytoni Joug Men's Christian Association (Keresztyén Ifjúsági Egyesület) auditoriumában ülünk. Hallgatjuk Marion Lawance-t, aki egyike a legkiválóbb vasárnapi iskolai munkásoknak Amerikában: „A XVIII. század felfedezte az embert (lelki életének csodálatos mélységeit és magasságait), a XIX. század felfedezte a nőt, s a XX. század felfedezte, jobban mondva, kezdi felfedezni a *gyermeket*.” Egész lényünk összerázkódik egy pillanatra. Érezzük, hogy Marion Lawance-nak igaza van. Mert hiába szólottak csaknem 2000 évvel ezelőtt hozzánk Jézusnak csodálatosan mélyen járó szavai: „Bizony mondom néktek, ha meg nem tértek és olyanok nem lesztek, mint a kis gyermek, semmiképen nem mentek be a mennyeknek országába”, — mi ennek dacára még csak ma *kezdjük* felfedezni a gyermeki lelket, azt, aki voltunk.

Pedig valóban elérkezett már az ideje annak, hogy megismerd a gyermeki lelket, azt *aki voltál*, hogy azután még ridegebben, még szívetmaróbban álljon előtted fenyegető kérdőjel gyanánt az a másik kérdés: hogy azután a csodálatos „aki voltál” után kivé lettél, kivé fejlődöttél, kicsoda vagy ma?

A modern lélektan feltárta a vallásos lélek csodálatos összeszövődöttségét s valósággal preparátumot készített az emberi lélek vallásos mivoltának fázisairól, s nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a mai tudományos világ a vallást már nem mint szégyenfoltot, mint okvetlenül nélkülözhető és nélkülözendő valamit kezeli, hanem egyenesen megerősíti, igazolja a nagy vallásos lelkek igénylésének jogosultságát: a vallás nemcsak hogy nem nélkülözhető, de egyenesen előfeltétel; a vallásos élet, csodálatos mélységekből fakadó és még csodálatosabb magasságokig elható élet az életben...

A modern lélektan feltárja előttünk az emberi lélek vallási fejlődését.

Minket ez alkalommal a modern lélektan a gyermeki lélek vallásos mivoltának komplexusára adott feleletei érdekelnek. Lássuk tehát, hogy mit felel nekünk a modern lélektan abban az esetben, ha megkérjük, hogy mutassa fel nekünk azt a valakit, aki mi is voltunk: a gyermeki lelket...

Korántsem akarunk hosszasan lenni és tulságosan tudományoskodók. Sőt inkább a nagyon is praktikus következtetésekhez jutás tárgyalásunk főcélja. Épen azért a gyermeki lélek vallásosságának csak három jellemző sajátosságáról emlékezünk meg, melyeket a megszokott tudományos elmélet a következő kifejezésekkel ruház fel: 1., a gyermek vallásának a tekintélyére (autoritásra) való támaszkodására 2., az utánzás (imitálás) művészetének a gyermeki lélekben csodálatosan ösztönyszerű működésére, és 3., az emberiesítés (anthropomorfizmus) elkerülhetetlen voltára. És mielőtt tovább mennénk, már most megállapítjuk, hogy e három jellemző sajátosság praktikus követelményeket támaszt, vagy legalább is kell, hogy támasszon a mi részünkről, akik a gyermek környezetét alkotjuk. Miért? Hadd adjam még röviden a feleletet.

1. Vegyük a gyermek vallásának első sajátosságát. A gyermek vallása kezdetben nem egyéb, mint a tekintélyre való támaszkodás. Már most: kinek a tekintélyére támaszkodnék inkább, mint a körülötte élő, felnőtt, őt gondozó, védő környezetjére. A gyermek vallásos hitének tárgya, amint ezt egyes vallás pszichológusok megállapítják, kezdetben maga a szülő, s ha a gyermekék tudnának verseket írni, bizonyára szülei istenítésére pazarolnák költői tehetségüket. A gyermek hisz a szülőjének, jobban mondva: örül annak, ha van valaki, akinek hihet, s jaj annak a szülőnek, aki ezt a mélységesen gyermekded hitet, még fiatal, gyenge, fiatal korában, egy meggondolatlan, következtelen cselekedettel felbomlasztja.

Csak egy praktikus példával hadd szolgáljak. Egy alkalommal megkérdeztem egy kis fiút (éveinek száma 4). „Mi vagy te Jani, fiu, avagy leány?” Felelt a gyermek: „Fiu”!

Szinte féltem tőle, de azért megkockáztattam a következő kérdést: „S honnan tudod, hogy te fiu vagy?” S jött a válasz a gyermek ajkáról: „A mama mondta, hogy én fiunak születtem és én hiszek a mamának, mert ő szeret engemet.”

E feleletből a gyermek tekintélyhitének újból való megállapításán kívül levonhatjuk egyúttal a legfontosabb követelményt is a szülők részéről s ez pedig az: csak az a szülő képes gyermekének eme naiv alapokon nyugvó hitét a természetes továbbfejlődés háttáráig épen megtartani, aki minden egyes alkalommal keresztyéni szeretettel közelít hozzája.

Dayton, 1923 augusztus 30.

Vasady Béla.

Folyt. köv.

A Protestáns Árvaházat október 31-én megnyitjuk.

Az árvák sorsa a legsúlyosabb problémája a háboru utáni időknek s a társadalom lelkiismeretén világszerte fekete volt, hogy nem gondoskodott, nem gondoskodik aránylagosan az elhagyott gyermekekről. Jól eső érzés konstatálni, hogy akadnak a materiális küzdelmek között nagylelkű asszonyok, akik árvaház alapításának és fenntartásának rengeteg energiát követelő gondját magukra vállalni merik. És épen ezért minden elismerő szó és dicséret illeti Papp Dezsőné, a Protestáns Jótékony Egyesület elnöknőjét azért a gondolatért s esztendőknön át kifejtett munkásságért, hogy egy új árvaházzal gyarapította Nagyvárad jótékony intézményeit. Az érdem oroszlán-része az övé, bár tagadhatatlanul osztozik benne az egyesület női választmánya, amelynek tagjai odaadó s megértő lelkesedéssel támogatta az árvaház eszméjét.

Az árvaház megnyitásának gondolatát néhány

hónappal ezelőtt hozták nyilvánosságra és az egyesület vasárnap délután 5 órakor, a tanítónő-képző-intézet disztermében tartott közgyűlésén véglegesen elhatározták.

A közgyűlést Sulyok István elnök nyitotta meg. Egyetlen tárgy volt az árvaház megnyitásának idejét elhatározni. Sulyok István, majd Papp Dezsőné ismertették az előkészítő munkálatok eredményét, amely szerint a református nőképző internátusában az árvaház megnyitható. A közgyűlés ezek után kimondotta, hogy október 31-én a reformáció jubiláris ünnepén az árvaházat szerezni, de ünnepélyes keretek közt megnyitja. Egy háló-, egy dolgozó-, és egy felügyelő nőszoba áll az árvaház rendelkezésére. Határozatilag kimondotta a közgyűlés, hogy egyelőre 8–10 fiugyermeket vesz fel 6–12 éves korig. Elsősorban teljesen árvákat és másodsorban félárvákat, illetve olyanokat, akik gondozás nélkül vannak. A felvétel elbírálását, valamint a felügyelőnő megválasztását a választmányra bízták, csak annyi utasítást adtak, hogy az árvák felvételénél előnyben részesülnek a nagyváradiak s azután következzenek a biharmegyei árvagyermek, tekintettel arra, hogy Nagyvárad város protestáns társadalmának áldozatkészsége létesítette és nagyjából az áldozatmánya fogja fenntartani az árvaházat.

Nagy feladatot vállalt magára az egyesület, de viszont olyan kötelességet a protestáns árvákkal szemben, amelyet minden protestáns embernek tehetségéhez mérten támogatni kötelessége s az a megértés és áldozatkészség, ami eddig megnyilvánult, biztosítja a jövőben is az árvaház fenntartását s kibővítését.

Az elnökség egyébként a következő felhívást adta ki a jelentkezésre:

A Nagyvárad Protestáns Jótékony Egyesület ez évi október hó 31-ik napján az árvaház meg-

A csoda.

Irtá: Szunyoghy Farkas. (Elbeszélés.)

— Azt mondod öcsém, ma nincsenek csodák és épen azért régen sem voltak? Gőgös tévedés. Voltak régen is és vannak ma is. Az a baj, hogy a régieket tagadjátok, mert hát régen volt, mese volt. Azokat meg, amelyek előttünk és közöttünk játszódnak, nem vesszük észre. Nem akarjuk észre venni. Addig forgatjuk elülről-hátulról, amíg ráfoghatjuk „ah nagyon természetes dolog ez, nincs ennek semmi köze a matérián kívül semmihez sem.”

Hát én elmondok egy csodás esetet. Itt történt közöttünk, még ma is él a történet szenvedő személye. Ő maga is megerősíti előadásomat.

— Ismered öcsém P. Tóth Jánost? Az Újnémeti-utcán lakik. Azt a szegény nyomorékot, aki koldulásból tengeti nyomorult életét. Hej öcsém, nyalka ember volt az valamikor. Kedvéntölt fiatal ember. Mikor darutollas kalapját szemére húzta, cifra szűrét panyókára vetette, sok taréju sarkan-

tyuját hetykén össze verte — sok fehérnépnek dobogot hangosabban a szive — és egy édesanyának hullott keserves könnye. Dáridózott nap mint nap. Ha véletlenségből egy hétig dolgozott, bizonyosan addig nem ment haza, míg egy árva huszást érzett a zsebében.

Zsák a foltját megleli. Feleségül vette a legcifrább lányt. Tagadhatatlanul szép pár voltak, mikor összeeskettek őket. Ha külsőről ítélte meg őket valaki, azt tudta csak rájuk mondani: gyönyörű pár ember. De János édesanyja keserű könnyekkel nézett rájuk. Ő szivesebben látott volna fia oldalán bárkit, mint a világszép Sötér Böskét. Az anyai szív előre látta mi lesz ebből a házasságból. Veszekedés, nyomorúság, koldusság! Ugy is lett. János nem dolgozott, Böske asszony cifrázkodott s első télen már hideg kemence mellett éltek. Persze, civakodás, pörlekedés, verekedés lett a vége. Az édesanya élete pokollá vált. Ha a fiát békéltette, a menyé haragudott meg, ha meg a menyének fogta pártját, a fia támadott reá.

nyitásához egyelőre 8—10 olyan protestáns vallású 6—12 éves korában levő fiút helyez el, aki vagy teljes, vagy félárva. A hadiárva hasonló előnyben részesül. Felhívjuk Nagyvárad és Biharvármegye területén lakó érdekelt gyámokat, hogy ha ilyen árvát felvétetni óhajtanak, a gyermek születési és egészségi állapotát igazoló hatósági orvosi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket legkésőbb e hó 20. napjáig az egyesület elnökségénél Nagyvárad, Petru Maior (Ór-utca 1. sz.) nyujtsák be. Elnökség.

A folyó évi október 31-én megnyitandó Prot. Árvaház gondnoknői állására intelligens nőt keres az elnökség. Az érdeklődők bővebb felvilágosítást nyerhetnek Papp Dezsőné elnökknőnél (Mészáros-utca 6.). Szives figyelmébe ajánljuk ezt az állást lelkészi és tanítói özvegyeknek.

Az ujjvárosi Református Énekkar szüreti mulatságára

Felülfizettek:

- 1000 Lei: Kereskedelmi Csarnok.
- 400 Lei: Olaszi-i Református Énekkar.
- 250 Lei: Szabó László.
- 200 Lei: Balogh János.

100 Lei: Sulyok István, Csernák Béla, dr. Olasz Béla, dr. Thúry Kálmán, Nagy Vilmos, Papp Dezső, dr. Szeghalmy Sándor, dr. Gyenge János, dr. Roszkopf Béla, Czipóth Ferenc, Karácsony Gyula, dr. Tóth Ferenc, Gutenberg Dalkör, Acélhang Dalkör, Béres Károly, Balaton Gyula, ifj. Varga László, Kovács József kárpos, Balogh Ferenc, Kállay Elek, Veiszlovits Lajos, Szilágyi Lajos, özv. Mág Jánosné, dr. Schilling Árpád, Kondor László, Kovács Józsefné, Köteles Gáspár, Nagy Ferenc.

80 Lei: Kállay Elek.

60 Lei: Tarsoly János, Bauer Jenő, Debreczeni Lajos, Csarkó Iluska, Fritz Nándor.

[Folyt. köv.]

Egy ilyen zivataros alkalommal Tóth János kezét emelt az anyjára. Megütötte. Megütötte saját nevelő anyját. A szegény öreg asszony elájult. Nem a testi fájdalomtól, a lelki megrázkódtatástól. Mikor magához tért, zokogva szólt fiához:

— Mit tettél kedves fiam, mit tettél? Megvér az Isten!

A szomorú házaselet folytatódott tovább, a civódás, az istenkáromlás, verekedés napirenden volt ezután is. Egyszer csak minden előzmény nélkül, a Tóth János keze, az, amelyiket szülő anyjára emelt, fájni kezdett. Ment orvostól orvoshoz, próbálta a szentmihályi javasasszonyt, elment a géresi paphoz és a kásaszemű orvosságért, minden hiábavaló volt, mert megbénult a keze. Elszáradt, mint kóró ősszel. Nos, őcsém nem csoda ez? Nem a hatalmas Uristennek ujjmutatása ez?

Az ősz pap elhallgatott. Beszélgető társa, a falu fiatal orvosa idegesen törölgette a vikkerjét. — Kedves tiszteletes bátyám, világért sem akarom hitében megsérteni, mondhatnám azt is, hogy véletlen egybeesése a Tóth János csont-

Áldozatkészség

OLASZIBAN:

Árvaháznak: Szitó János 100, Krupp Lajos 50, Molnár Istvánné 100 Lei. — Vargha nővérek Kurthy Jolán temetése alkalmából, koszorúmegváltás címen 100, Forgó Lajos Balaton József koszorúja megváltása címen 150 Lei.

UJJVÁROSON:

Prot. Árvaházra: néh. Nyéki József hagyatéka 60, Bogdi Sándorné 40, Szabó László és neje: Balaton József koszorúja megváltása címen ágyalapítványra 250 Lei.

Ujjvárosi énekkarnak: Juhász József, Balaton József elhalálása alkalmával koszorúmegváltás címen 50 Lei.

VELENCÉN:

Imaházra: Czirják Zsigmond 100 Lei.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor és este fél 6 órakor Csorja Gyula,

Ujjvároson: délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Gargya Géza,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Telegdi József mezőtelegdi főgondnok és egyházmegyei tanácsbíró újabb nagy áldozatokkal lepte meg gyülekezetét. A második tanítói állás javadalmazására 12,000 Lei-t, a lelkészlak építési alapra ismételten 5000 Lei-t adományozott. „Ugy fénylik a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák a ti cselekedeteiteket és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.” [Máté 5., 16.]

Rhol imádsággal kezdődik a munka. Az amerikai Duquoin bányavároskában a bányászok, akik az egyik ottani nagy bányában dolgoznak, legújabbán azt a szokást hozták be, hogy lenn a bánya mélyén minden reggel, a munka megkez-

tuberkulóziásának az esettel. Megbénult volna ő anélkül is, hogy az anyját megütötte. De mást mondok, lehetséges az is, hogy lelkileg hatott rá az édesanyja jajveszékeltő szava és ez okozta kezének sorvadását. Akár így, akár úgy magyarázom is az esetet, épenséggel nem csodás, de, hogy a kedves bátyám beállítása ügyes és hatásos, azt elismerem.

Ismét csend lett a szobában. Csak az óra ketyegett halkán az egyszerű falusi paplakban.

— Őcsém, ennél a csodás esetről csak az csodásabb, hogy milyen kétségbeesetten tudnak az emberek küzdeni az isteni ujjmutatások ellen. Milyen misztikus problémákat képesek kigondolni, csak hogy el ne kellessen hinniök, ami legtermészetesebb: a Mindenható hatalmát. Még csak ennyit mondok: tudja őcsém, az Uristen nem ver böttal. Meghogy bűvészi mutatványokat, klinikai jeleneteket sem produkál, de boldogok, akik az ő cselekedeteit meglátják, mert azok már az ő utján járnak!

Ref. Lapja.

dése előtt istentiszteletet tartanak. A közös imában oltalmat kérnek magukra és családjuk tagjaira. A rövid kis alkalmat éppen olyan komolyan és áhítatosan végzik a bányászemberek, mintha a templomban volnának. Valamennyien hajdonfővel mondják együtt az imádságot.

Amire a külföld tapsol. A szerb megszállás alatt élő magyar reformátusok lapja a „Magvető” közli a következő kis hirt: Tudósításunkban megírtuk, hogy a zürichi református világszövetség gyűlésén Klepp Péter esperes beszámolt a jugoszláviai református egyházak helyzetéről. Beszámoló beszédét a külföldiek kétszer félbeszakították viharos tapsal és — angol szokás szerint — láb-dobogással. Először, mikor azt mondta, hogy mi az egyházfegyelmet be akarjuk vezetni és pedig kezdjük a lelkészeket, folytatjuk a presbitereken és végezzük az egyháztagokon. Másodszor pedig, mikor beszámolt árvaházunkról s elmondta, hogy ezt kizárólag szeretetadományokból tartjuk fenn és pedig saját hiveink szeretetadományaiból s nem a külföldi testvérekből, sőt még ezeket is megrostáljuk s pl. bálók jövedelmeit nem fogadjuk el, sem pedig a polgári kormány kilátásba helyezett és felkinált támogatását nem vesszük igénybe. Ez a két kijelentés, amit a külföld megtapsolt, most bejárja az egész világ református sajtóját.

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ára nagyság és minőség szerint: 100, 80, 60, 40, 35 12 Lei.

Lápossy zeneiskola

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve Zongora-, hegedű- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiú és leány növendékeket, kezdőket, haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít bármely bel- vagy külföldi zeneconservatorium vizsgáira. Felöltök részére külön tanfolyam. Mérsékelt tandíj.
Oradea-Mare Bethien-utca 20. szám.

Béres Károly könyv és papírkereskedése
Oradea-Mare—Nagyvárad, Fő-utca 14.

Mindenkinek érdeke,

7-26

hogy

Hajnal és Rózsa

vászonkülönlegességek
és nődivat-áruházában vásároljon.

Nagyvárad, Iosif Vulkán (Nagy Sándor-u.) 1.

Agárdi István mázoló és butorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtók, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sűrűkerítéseket a legelsőbbbrangu alumínium (ezüst) festékkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és partfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 12**
1. sz. „Ulpia” (Emke) épület

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

20

Strada Regele Ferdinand 9. Stepper cukrászda mellett, özv. PETRI ÁRPÁDNÉ látszerész üzletében

HERBST

tekintse meg

ékszerész raktárát és a kirakatban az árakat. — 26-4 Brillántot, arany és ezüst dísz tárgyakat, órákat olcsón ott vásárolhat. Brillánt karátjáért 20—25—30 ezer lejt fizetek!! — Arany- és ezüstért a legmagasabb árakat!!

Ne dobjon ki senki nehéz ezreket, míg össze nem hasonlítja áralmat más fizletével.

Féláron rendezek olyan díszes temetést, mint más vállalat.

Nagy összeget takarít meg, ha előbb nálam is érdeklődik.

Teljesen átszerveztem

a vállalatot.

Pompás felszerelés!

Kitűnő személyzet!

„Kegyelet”

52-4

temetkezési vállalat

German Károly ut. TAROLY János Sas-passage.

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Aki voltál...

1. Kor. 13: 11 Mikor gyermek valék, úgy szóltam, mint gyermek, úgy gondolkodtam, mint gyermek, úgy értettem, mint gyermek...

II. De menjünk tovább. A másik sajátosság, amelyet a gyermek vallásában kiemeltünk, az utánczás művészetének csodálatosan ösztönyszerű igénybevétele. S eltekintve attól, hogy a gyermeknek, aminthogy a felnőttnek is, ha theológiát igen, de vallást semmiesetre sem taníthatunk, mert hisz ez utóbbinak, mint életnek, a lélek ösztönyszerű mélységeiből kell felszakadnia, — mindazonáltal, mint elvitázhatatlan tényt kell leszögeznünk azt, hogy a gyermek vallása, mint ahogy egész lénye is, állandóan és megszakítatlanul környezete formáló hatásainak van kitéve és hogy e hatások elfogadása, magáévá tévése kétségtelenül az utánczás művészetének segítségével történik. És most újra, minden további elemző vizsgálódás nélkül, vonjuk le e másik jellemző sajátágnak feltétlen és szükségszerű követelményét a szülők, illetve a gyermek környezete részéről: a magunk részéről: *mi* vagyunk azok, akik önkénytelenül és *természetesen* példaként szolgálunk a gyermeknek, aki bennünket utánoz. *Cselekedjünk tehát mindenkoron úgy, hogy méltók legyünk Isten leg-gazdagabb ajándékának, a gyermeknek bennünket való utánczására.* Avagy ellenkezőleg odajutunk, ahova az a szülő jutott, akihez gyermeke a következő, mindnyájunk számára megfontolásra méltó kérdést intézte: „Apa, mondd, hát csakugyan meghalt az Isten?” „Miért?” — kérdezi tőle az apja. „Mert egy bizonyos idő óta nem beszélsz, nem imádkozol hozzája. Bizonyára azért, mert meghalt. Pedig úgy szerettem én is beszélni hozzája, amikor te is imádkoztál.” — Mindehhez nem kell kommentár.

III. A harmadik sajátossága a gyermek vallásos mivoltának anthropomorfizmusa. Azaz igyekszik még az Istent is a maga látható és

tapasztalati világának keretében elhelyezni. Így történik meg az, hogy nagyon sok, sőt a legtöbb gyermek, midőn vallása tárgyának meghatározásához jut el, mint már említettük is, vagy szülőjét helyezi isteni magaslatra, vagy pedig legjobb esetben mint embert képviseli el saját magának.

Daytoni magyar gyermekeimnek felírtam a nyár folyamán a nagy kérdést a táblára: „Kicsoda az Isten?” És jöttek a megfontolt gyermeki válaszok a 8—10 éves kezektől vezetett pennák percegése nyomán: „Az Isten egy igazán jó ember.” „Az Isten egy olyan ember, aki sohasem fog meghalni.” „Az Isten egy olyan ember, aki megajándékozott minket a Bibliával.”

Remélem, kedves olvasóm, e válaszok, melyek az Istent embernek értelmezik, legfeljebb csak szelid és a gyermeki lelket megérteni tudó mosolyra gerjesztenek. Mert ha nem, úgy álljon itt utbaigazítás és figyelmeztetés gyanánt Pál apostol felkiáltása, amely neked is szól és mindenkinek szól, aki kicsinyből lett naggyá és felnőtté: „Mikor gyermek voltam, úgy szóltam, mint gyermek, úgy értettem, mint gyermek...” Azért amikor gyermekre nézel, jusson eszedbe mindig az a valaki is, *aki te voltál*, s úgy viselkedj azzal a kiseddel szemben, mint ahogy régi gyermeki éneddel szemben viselkednél... Ugy nézz arra a gyermekre, úgy ítélkezz felette s úgy próbálj meg közelebb férközni hozzá, mint ahogy a felett ítélkeznél, mint ahogy arra a valakire néznél, mint ahogy ahhoz a valakihez próbálnál közelebb férközni, *aki te is voltál*... a te saját, régi, ártatlan és mégis ezerszeresen titokzatos gyermeki lényedhez...

Dayton, 1923 augusztus 30.

Vasady Béla.

(Folytatás és vége.)

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban.
Ara nagyság és minőség szerint: 100, 80, 60, 40, 35 12 Lei.

A Protestáns Árvaház avatási ünnepélye.

Folyó év, október hó 31-én, a protestáns egyházak nagy ünnepén, a reformáció évfordulóján a nagyváradi református híveknek egy oly kultur eseményben lesz részük, mely a nagyváradi református hívek életében nagy jelentőségűnek mondható.

Ezelőtt hat évvel 1917. október 31 én a reformáció 400 éves évfordulóján fogamzott meg az eszme, hogy a Protestáns Jótékony Egyesület árvaházat létesítsen Nagyváradon s ma már az egyesület vezetőségének ambíciójából s a tagok lelkesedéséből kifolyólag odáig jutottunk, hogy az egyesület által létesítendő árvaházat ugyancsak ezen nevezetes napon felavathatjuk. — Ez a felavatató ünnepély, mely a református tanítónőképzőintézet dísztermében lesz megtartva, mintegy szimbóluma lesz annak, hogy a nagyváradi reformátusok humánus és egyházi célok érdekében minden áldozatkésztségre kaphatók. Az árvaház megnyitása azonban nem jelenti egyben azt is, hogy az árvaház anyagi szükséglete biztosítva van, minthogy e tekintetben igen nagy pótolni valók állanak fenn, melyeket csak a hívek erős akaratával és áldozatkésztségével lehetséges kiküszöbölni és az árvaház fenntartását biztosítani.

Ebből a célból határozta el a Nagyváradi Protestáns Jótékony Egyesület, hogy a megnyitás napján, azaz október hó 31-én a Kath. Kör nagytermében jótékonycélu teaestélyt rendez, hogy ennek jövedelméből legalább az első hónapok szükségleteit fedezni és biztosítani tudja. Remélhetőleg azon lelkesedés, mely ezen a kettős ünnepen a protestáns és elsősorban a református híveket áthatja, jelentkezni fog akkor is, midőn egyházi és humánus célokra csekély áldozatot kell hozni, épen az újonnan létesült árvaház fenntartása érdekében.

Az egyesület által rendezendő teaestélyen műsor nem lesz, azonban az elnökség tombola tárgyak kisorsolásáról és bufférol gondoskodik. Mindkét jövedelmi forrás csak úgy szolgálhatja az egyesület célját, ha azok az egyesület pénztárának megterhelése nélkül állnak rendelkezésre, minek következtében a vezetőség elhatározta, hogy egy tombolatárgyakat, mint a bufféhez szükséges élelmicikkeket és italokat adományozás folytán fogja összegyűjteni. Az egyesület elnöksége felkéri egy az egyesület tagjait, mint a protestáns társadalom minden egyes tagját, hogy mindenki járuljon hozzá tehetségéhez képest adományával (torta, sült, bor stb.) a már konkrét formába öntött célunk realizálásához.

Az estély este 7 órakor kezdődik, melyre

nézve a belépti díjat 10 Leiben s a belépti díj mellé váltandó teajegy árát 20 Leiben állapítja meg az elnökség.

Az elküldendő ételek és italok küldési idejét az elnökség a lapokban fogja hirdetni.

Elvárjuk a város és megye protestáns társadalmától, hogy amint eddig, úgy ezután is átérezvén az árvaház alapításának és fenntartásának fontosságát, megfogja tenni egyházával szemben kötelességét.

Nagyvárad, 1923 október hó 16-án.

Dr Soós István,
titkár.

Egy nemes példa.

Lélekemelő ünnepség színhelye volt e hó 7-én Bihardiószeg, az Érmelléknek ez a virágzó nagyközsége. Kólyi Nagy Sándor, a község érdemes régi polgára és neje született Kiss Zsuzsánna gyönyörű példáját adták kálvinista hitükhöz való hűséges ragaszkodásuknak s áldozatkésztségüknek. A világháboruban hősi halált halt fiuk: ifjabb Nagy Sándor emlékére egy hatalmas harangot öntettek 35 ezer lei költségen s azt a bihardiószegi ref. egyháznak adományozták. E gyönyörű hangú, szép nagy harang ünnepélyes felavatása történt meg a már jelzett napon. Már korán reggel az egész piacteret betöltötte az ünneplő közönség; ott állott a templom udvarán feldíszítve virággal a felavatandó harang. Vég h József esperes pontban 9 órakor a környékbeli lelkészek kíséretében a harang elé lépve, megható imát mondott és Isten áldását kérte a nemesszívű adományozókra s az egész gyülekezetre. Ezután megáldotta a harangot, melyet a diószegi leányok és iskolás gyermekek gyönyörű szavalatok kíséretében megkoszorúztak. Jeladásra a harang kezdett felemelkedni s lassan, méltóságteljesen elérte rendeltetése helyét a tornyot. Szem nem maradt szárazon a harang megkonduálásának hallatára. A gyülekezet megható vonult be folytonos harangzugás közepett a templomba, hol Füzesy Géza vedresábrányi lelkész prédikált. A tömeg megható távozott a templomból s a nemes példán felbuzdulva elhatározták, hogy jövő évben templomukat és tornyukat fogják kijavíttatni közadakozásból. Erre a célra lesz fordítva a harangavatási ünnepély estélyén rendezett bál hétezer leit meghaladó tiszta jövedelme is.

Kólyi Nagy Sándor és neje nemes cselekedetükkel nemcsak emléket állítottak ifju élete delén hősi halált szenvedett derék fiuknak, — hanem nekünk mindnyájunknak felemelő példát szolgáltatottak megértésükről. Igen, ők megértették

a súlyos idők szavát, mely harsogva kiáltja felénk, hogy ha valamikor szüksége volt a mi kálvinista egyházunknak a hivek áldozatkészségére, úgy ma százszorosa a mindnyájunk kötelessége, hogy súlyos megpróbáltatások között szenvedő egyházunkat tőlünk kitelhető minden anyagi és erkölcsi támogatásban részesítsük!

Ma különösen és elsősorban iskoláink fenntartása veszi igénybe ekkleziáink pénztárait s így maguknak az egyházközségeknek nem áll módjukban a háboruban elnémult harangjaink pótlása. Az egyeseknek — akiket épen a háboru ipara és kereskedelme tett gazdaggá — vált kötelességévé az ily irányú áldozatkészség. Nagyváradnak is volt már egy ily nemes példát statuált vagyonos iparos polgára: Kola Gábor fazekas mester, akinek nevét soha sem fogja az idő elmosni, hisz minden felnőtt ember és gyermek mindennap emlegeti az ujjvárosi templomunk hatalmas szavu harangját: a Kola-harangot. Így fogják emlegetni Bihardiószegen is a Kólyi Nagy Sándor és neje nevét, míg csak református magyar emberek fognak élni. A nemes tett magában hordja az elismerést.

Dr Olasz Béla.

Az ujjvárosi Református Énekkar szüreti mulatságára

Felülfizettek:

50 Lei: Galucz Gyula, Nagy József, Gál Béla, Czakó Lajos, Molnár Jánosné, Boros Péterné, Daróczi János, N. N., Raminger István, Czeglédy Jeremiás, Joó Lajos, Mertz Sándor és neje, Tonk Emilné, Balaton József, Leitner Ferenc, Csorja Gyula, Nagy József tímár, Boros János, Piskóti Albert, Sarkadi Zoltánné, Székely Jenő, Karalyos Lajos, Széles Sándor, [Kiss] Nagy Lajos, Forgó Lajos, Bulbuka József, Zumber Sándor, Orbán József.

40 Lei: Özv. Nemes Lajosné, Cser Lajos, Zagyai Mihály, Barta János, Deczki Sándor, N. N., Mester Mihály, Kiss Rózsika, N. N., Orbán Ferenc.

30 Lei: dr. Kazay Kálmán, Sinka László, Szántó Lajos, Kozma Margit, Fekete Sándor, N. N., Kiss Károly, Schadaberg Béla, Bereczkiné, Matyi József.

25 Lei: Szitó János, Ö. I., Réti József, ifj. Pánti János.

20 Lei: Genda János, Puskás Lajos, V. K. s., Kiss Lajos, Novomeszky, Petrás János, N. N., Ambrus Mihály, Sztankovits Lajos, Szántay Gyuláné, Bondrai Pál, özv. Bereczky Lajosné, Boros Ferenc, Birinyi Imre, Csekő Lajos, Perjéssy Jánosné, Nagy Endre, Kovács András.

10 Lei: Oláh Lajos, Erdődi József, N. N., N. N., Tóth József, N. N., N. N., Elő János, Buczi István, N. N., Péter Sándor, N. N.

5 Lei: N. N.

Szólót adományoztak:

Boros Péter, Molnár János, özv. Nemes Lajosné, Kóta József, ifj. Mónus Sándor 1—1 putton; Kondor László, Nagy Imre, Nagy János, Bereczki Sándor, Kútassy Benedek 10—10 kgr.; Kiss Ferenc, Zöldi Károly, Szűcs József, Kovács József, Péter Sándor, Nagy Antal, Oláh József, Deczki Sándor, Tóth Lajos, Tarsoly János, Nagy Ferenczné, Pázmány Lajos, Marosi, Biró Ilona, Kolláti Károly, Petri Sándor, özv. Szabó Lajosné, özv. Pasali Péterné, Czégény Sándor, Pató Károlyné, Zalányi Lászlóné, Orbán József 5—5 kgr.; Oláh József 2 kgr. alma, Nagy Ferenc egy gyümölcskosár feldiszítve.

Virágot adományoztak:

Nagy Imréné, Kovács Józsefné, özv. Januschek Károlyné, Czira Kálmánné, özv. Jelinek Ferencné.

(Folytatás és vége.)

Áldozatkészség

OLASZIBAN:

Egyházi célra: Szitó János 100 Lei.

Kultur adóra: dr. Gyenge János 400 L.

Internátusnak: Krupp Lajos 50 Lei.

Ref. Híradónak: Egy jóltevő tíz hajtás bélyeget [50 L.].

Olasz-i harangalapra: Krupp Lajos 50 Lei.

Arvaháznak: Gazdag Sándor 20, Hajnal József és neje [IV.] 50, N. N. 100 Lei, özv. Janza Gyuláné [Cséffa] 20 kgr. lisztet és egy párna tollat. — [A körös-jenőiek adományai jövő számunkban.]

VELENCÉN:

Imaház udvarának rendezésére: Barna Sámuel 100 Lei.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Sulyok István, este fél 6 órakor Csorja Gyula,

Ujjvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, délután 3 órakor Varga Gedeon,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Templomszentelés Gencsen. Fényes ünnepély keretében történt meg e hó 14-én a híres-neves gencsi reformátusok templomának fölszentelése. Szatmár-vármegyének az anyagiakban és szellemiekben egyaránt gazdag és hitbuzgóságban nagy gyülekezeteket is tulszárnyaló faluja lobogó lelkesedéssel várta az egyházkerület vezéreit Sulyok István és Domahidy Elemér urakat. A vendégek elé a falu legénysége lovasbandériumban vonult ki. — A templomszentelő imádságot, Sulyok István tartotta, predikált Csernák Béla a bezáró-imádságot a nagykárolyi egyházmegye

esperese, Havas Gyula mondta. Istentisztelet után az üdvözlők, tisztelgők serege járult Sulyok István és Domahidy Elemér ömeltósága elé tisztelegni. — A gazdag ebéd a gencsi asszonyokat és lányokat dicsérte. — A virágzó gyülekezet vezére Papp József lelkész igazi példaképe az Isten szíve szerint való lelkipásztoroknak. Az Ur áldása nyugodjék meg a pásztoron és a derék gyülekezeten.

Árvaházi hírek. A Nagyvárad Prot. Árvaház Jótékony Egyesület ez évi október hó 31-ik napján az árvaház megnyitásához egyelőre 8-10 olyan protestáns vallású 6-12 éves korában levő fiút helyez el, aki vagy teljes, vagy félárva. A hadiárva hasonló előnyben részesül. Felhívjuk Nagyvárad és Biharmegye területén lakó érdekelt gyámokat, hogy ha ilyen árvát felvétetni óhajtanak, a gyermek születési és egészségi állapotát igazoló hatósági orvosi bizonyítvánnyal fölszerelt kérvényeket legkésőbb e hó 20. napjáig az egyesület elnökségénél Nagyvárad, Petru Maior (Or. utca 1. sz.) nyújtják be. Elnökség. — A folyó évi október 31-én megnyitandó Prot. Árvaház gondnoknői állására intelligens nőt keres az elnökség. Az érdeklődők bővebb felvilágosítást nyerhetnek Papp Dezsőné elnökőnél [Mészáros-utca 6.]. Szíves figyelmébe ajánljuk ezt az állást lelkészi és tanítói özvegyeknek. — Ugyancsak az árvaházban szükség van egy komoly, vallásos cselédre, a mindenes teendőinek ellátására. Jelentkezhetni Papp Dezsőné elnökőnél [Mészáros-u. 6.]

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett 21

Ne dobjon ki senki nehéz ezreket, míg össze nem hasonlítja áraitat más üzletével.

Féláron rendezek olyan díszes temetést, mint más vállalat.

Nagy összeget takarít meg, ha előbb nálam is érdeklődik.

Teljesen átszerveztem

a vállalatot.

Pompás felszerelés!

Kitűnő személyzet!

„Kegyelet”

52-5

temetkezési vállalat

Germán Károly ut. TARSOLY János Sas-passage.

Nyomatott BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea-Mare (Nagyvárad), Ferdinánd király-utca (Rákóczi-ut) 14.

Béres Károly könyv és papírkereskedése
Oradea-Mare — Nagyvárad, Fő-utca 14.

Láposy zeneiskola

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve Zongora-, hegedű- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiú és leány növendékeket, kezdőket haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít bármely bel- vagy külföldi zeneconservatorium vizsgáira. Felnöttek részére külön tanfolyam, Mersékei tandíj.
Oradea-Mare Bethlen-utca 20. szám.

Mindenkinek érdeke,

8-26

hogy

Hajnal és Rózsa

vászonkülönlegességek
és nődivat-áruházában vásároljon.

Nagyvárad, Iosif Valkán (Nagy Sándor-u.) 1.

Agárdi István mázoló és butorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: outorok bármilyen festését, épületek ajtóit, ablakok, fürdőszobák, fürdőkadak zománcozását, sűrűkerítéseket a legelsőbbbrangu alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és partfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 1. sz. „Ulpia” (Emke) épület 13**

Sirada Regele Ferdinand 9. Stepper cukrászda mellett, özv. PETRI ÁRPÁDNÉ látszerész üzletében

HERBST

tekintse meg

ékszerész raktárát és a kirakatban az árat. — 26-5 Brillántot, arany és ezüst dísz tárgyakat, órákat olcsón ott vásárolhat. Brillánt karátjéért 20-25-30 ezer lelt fizetek!! — Arany- és ezüstért a legmagasabb árat!!

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Reformáció évfordulóján.

Október 31-én négyszázhat esztendeje lesz annak, hogy Luther Márton a vittenbergi vártemplom ajtajára kilencvenöt tételből álló írást szögeztet ki, amelyben tiltakozott a bűnök megbocsátásának akkor divatos módja ellen, hogy t. i. a pápa bűnbocsátó cédulákat árul-tatott országról-országra járó ügynökei által.

Ettől a naptól számítjuk a keresztyén egyház megújodását, a reformációt. A reformációban a hit bizonyította meg ellenállhatatlan erejét és csodás hatalmát, amellyel való-ságos új tavaszt teremtett a lelki világban, mintha maga Krisztus járt volna a földön.

Mélyen érezzük, hogy Krisztus egyházában ma sincs minden a rendjén. Betegség tünetei jelentkeznek magyar református egyházunk testén is. Egyházunknak is számtalan oly tagja van, aki azt sem tudja, miért református; miért keresztyén; ép úgy lehetne zsidó, mohammedán vagy buddhista is; erkölcstelen és hitetlen. A hitlenség seperte le a családok asztaláról a Bibliát. A hitlenség némitotta el az ajkakon az imádságot. A hitlenség kergeti a tömegeket az erköcstélenség fertőjébe. A hitlenség töltötte meg az emberiséget a minden bűn gyökerével, a pénz szerelmével, az önzéssel. A hitlenség, a Krisztustól és evangéliomától elszakadás tette a világot siralomvölgyé.

Hogy a világ kiszabaduljon mai átkozott állapotából, hitre van szüksége; új erkölcsi és vallási életet szülő, Krisztus egyházában új reformációt támasztó hitre.

A nagy reformáció évfordulóján tehát alázattal boruljunk le és a beteg gyermekéért aggódó édesapa könyörgő szavával esedezzünk mi is az Ur Jézushoz: Légy segítségül a mi hitlenségünknek!

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban.
Ara nagyság és minőség szerint: 100, 80, 60, 40
35 12 Lei.

Krisztus Oroszországban.

Irta: Ducommun Konstantin

[volt orosz tanár, jelenleg orosz misszióra készülő theol. hallgató.]

Ha valaki mostanában a szovjetek országáról beszél, — és ki ne emlékeznék meg róluk, — egészen bizonyosan a bolsevista rémtetteket, a társadalmi, gazdasági és politikai elnyomorodást hozza szóba. Újabb hírek felfedték az orosz orthodox egyház és az orosz keresztyének rémületes helyzetét. De az orosz vallásos élet egyik oldala általában még ismeretlen: a pozitív eleme, a vallásos ébredés nagy mozgalma, melynek hatalmas lehellete átszál az egész országban. Erre nézve néhány szemtanut idézünk, akik legújabb látogatták Oroszországot s néhány ott lakó orosz. „Párhuzamosan a kiáltó éhséggel — beszél egyik szemtanu, — nő és nagy erővel nyilatkozik meg az Evangélium utáni éhség. Az egész országot hatalmába kerítette Isten keresése utána való vágyakozás, még orosz földön soha nem látott mértékben.”

Az 1917-i forradalom az orosz történelemben legelőször tette szabaddá az Evangélium hirdetését orosz nyelven. Ennek a szabadságnak hamar mutatkoztak eredményei.

Az orosz protestánsok, akik az üldözés dacára is, már számosan voltak, — erőteljesen munkához láttak. Csak a kharkovi kormányzó-ságban egyedül 500 gyülekezet keletkezett. „Minden vasárnap ezrenként kereszteltek meg, bizonyosságául, hogy szakítottak régi életükkel s új életet kezdenek.” A pétervári nagy német újság szerkesztősége megerősíti ezt: A népet mélyen felrázták az utolsó évek megpróbáltatásai. Felébredt hosszú álmából Városban és falun egyformán erős vallásos szomjúsággal találkozunk. A régi vallásos szertartások, melyek hajdan ki-elégítették a népet... már elégtelenek számára.”

Egy orosz ember írja 1923 január 10-én Tagenrogból: „Ahol a bűn elhatalmasodik, ott megnövekedik a kegyelem. Altalában, ahol az igazságtalanság növekedik, ugyanott szétárad az Evangélium fénye is és ott áthatol, mint egy hatalmas áradat, a népiünk lelkén. Az Ur üdvösséget termő munkát végez itt. Tüzek gyuladnak, ahol soha még nem lobbantak föl. A vetés érett az aratásra, de kevés az arató.”

Egy másik Asztrahánból írja január 29-én: „Itt most nagy vallási ébredés van. Sokan megtérnek a szörnyű idők, az éhínség dacára. Az Ur munkálkodik.”

A nagy lelki ébredés és a mély vallásos szomjúság mellett, az élelmiszertől megfosztott

oroszlép fájdalmasan érzi a Biblia és a keresztyén irodalom hiányát. Egész gyülekezeteknek egyetlen Bibliájuk van, egyetlen énekeskönyvük. A háború és forradalmak alatt egyetlen fajta kicsiny alaku Bibliát nyomtak 1917-ben.

A jelenlegi kormány természetesen nem érzi szükségét a Biblia terjesztésének. Viszont a rá való vágyakozás rendkívül nagy. A német misszió, a Licht am Osten egyik munkatársa, amikor 1921 végén Szibériából hazatért, beszélt, hogy egy orosz ember egy Bibliáért két juhot, száz font lisztet és egy rézüstöt adott. Egy másiknak két lovába került egy Biblia. És mindez egy éhínség dulta, koldussá lett országban!

Az evangéliumi mozgalmaknak ezt a csodálatos fejlődését, az elnyomott népnek ezt a varázszerű ébredését és Isten után való vágyakozását, nyomon kíséri a sátáni értelemmel megszervezett, rettenetes üldözés.

„Legyőzzük Krisztust is, mint legyőztük többi ellenségeinket — mondotta nemrégén Trockij egy kommunista gyűlésen.

O azonban csalódik. A keresztyén lelket az üldözés nem tudja kiirtani és nem fogja kitephetni — a minden tanulmányozó bizottság szerint — végtelenül vallásos orosz lélek lelki szükségéit.

Az Ur munkában van ebben az annyira megpróbált országban. Ki állíthatná meg az ő munkáját?

Vasárnapi iskola gyülekezetünkben.

Vallásos nevelésünk három sférában mozog, három formában történik: vallástanítás, vasárnapi iskola és gyermekistentisztelet. A vallástanítás a vallásos világnézet megalapozására szolgál; „rendszeres összefoglalása és módszeres odanyújtása a vallásos nevelés anyagának”. A gyermek istentisztelet célja az építés; bevezetni a gyermeket a gyülekezeti kultusz közösségébe és felkelteni a gyermek lelkében az áhitat érzését. A kettő között mint egy aranyhid, átmenet képen áll a vasárnapi iskola, amely „a keresztyén életfolytatás személyes problémáiba akar behatolni s a keresztyén vallásos világnézet alapján élő erőket akar adni a gyermekeknek”. Világosan látszik tehát, hogy a gyermekek pásztoralására, személyes vallásos nevelésére igen nagyfontosságú és megbecsülhetetlenül szükséges a vasárnapi iskola.

E szükségességét látva, már a múlt században kezdeményezések történtek rendszeresítésére. Azonban a nagy eszme, sokak előtt ellenszenvre talált. Csak alig egy évtizede annak, hogy nélkülözhetetlenségét belátva, nagyobb, sőt kisebb gyülekezeteinkben is kezdték életbeléptetni.

Egyházközségünkben évek óta végzik már az uttörők munkáját Nagy Vilmosné igazgatóné és Homolya Etelka gyakorló isk. tanítónő. — Azonban rendszeressé egy olyan szerves egészzé, hogy az egész város gyermekeregét felölelje, még

eddig nem fejlődött. — Az elvetett mag kezd már terebélyes fává növekedni. Jelen tanévben rendszeres, kidolgozott program szerint indult meg a nagy munka. Komoly, céltudatos, szervezett sereg gyűl össze minden szombaton, hogy előkészüljön a másnapi munkára. Az itt nyert irányítás, előkészítés nyomán, vasárnap a ref. tanítónőképző helyiségeiben, az újvárosi ref. elemi iskolában és a velencei imaházban, fél 9 órai kezdettel folyik Isten kicsinyeinek Jézus Krisztushoz vezetése. A szombat esti előkészítő órákat én vezetem és részt vesz azokon s egyszersmint a tanítás vezetésében is segítkezik a csoportvezető tanítónőknek, a vasárnapi iskoláért lelkesedő és annak ügyét szíven viselő néhány nő.

Ezt a munkát egyházi életünkben oly fontosnak és nagyjelentőségűnek tartjuk, hogy különrovatot nyitunk számára, amelyben közöljük mindig azt a leckét, mellyel éppen foglalkoznak gyermekeink, hogy így a szülők is figyelemmel kísérhessék az egyházi munkának ezt az áldásos célját.

Legyen érte dicsőség Istennek!

Csorja Gyula,
ref. s.-lelkész.

Október 31.

A reformáció emléknapiján október 31-én, szerdán reggel 9 órakor istentiszteletet tartunk az olasz-i és újvárosi templomokban.

Elemi iskoláink az emlékezet adóját a reggeli istentisztelettel kapcsolatban röjják le.

Olasziban az október 31-iki reggeli emlékűnnepély a következő sorrend szerint megy végbe:

1. Fennálló ének: XC. zsoltár.
2. Közének: CV-ik zsoltár.
3. Imádkozik és bibliát magyaráz: Csernák Béla, lelkész.
4. Közének: XXIII. zsoltár.
5. Karének: A 237-ik dicséretet éneklük a gyakorló iskola növendékei.
6. „A reformáció emlékűnnepén”. Szavalja: Székely Emma V. o. tan.
7. „Ének a gályarabokról”. Szavalja: Székely Lidi IV. o. tan.
8. „A gályarabok”. Szavalja: Ince Irén IV. o. t.
9. Gyülekezeti ének: 100. dicséret.

Az újvárosi reform. iskola az okt. 31-iki reformáció ünnepséget a következőképpen tartja meg: Október 31-én, szerdán reggel 8 órakor a templomban imádság. Istenisztelet után bevonulnak a tanulók a tanterembe a jelenlevő szülőkkel és érdeklődőkkel és ott az ünnepély programja a következő:

1. 236. dicséret.
2. Nem hagyjuk el a bibliát. Szavalja: Balajti Klári II. o. tan.
3. Október 31. Szavalja: Nagy Imre IV. o. tan.
4. Házi Istentisztelet. Szavalja: Nagy Magda.
5. Alkalmi beszéd. Tartja: Sulyok István.
6. [Térj magadhoz.] 237. dicséret.
7. Fogadástétel. Szavalja: Emődy Imre IV. o. t.
8. Az evangélium. Szavalja: Juhász Mancsi II. o. tan.
9. A gályarab. Szavalja: Török Zsófi IV. o. t.

A Református Tanítónőképző és Polgári Leányiskola, valamint a más jellegű középiskolákba járó tanulóifjúság ünnepélye délután 5 órakor az olasz-i templomban a következő műsorral:

1. Gyülekezeti felálló ének: XC. zsolt. 1. vers.
2. Gyülekezeti közének: CV. zsolt. 1., 2. vers.
3. Imádkozik: Varga Gedeon vall. tan. lelkész.
4. Gyülekezeti közének: 7. dics. 5. vers.
5. Reformáció emlékünnepe. Óda: Kádár Gézárról. Szavalja: Adelsberger Katalin II. é. tanítónő-jelölt.
6. Ima: Wébertől. Énekli: Boor Klára IV. é. tan-jelölt, orgonán kíséri: Juhász Károly.
7. Ünnepi beszéd. Tartja: Csorja Gyula s.-lelkész.
8. Kegyelmedből nagy Isten. Karének. Énekli: a tanítónőképző és polg. leányiskola énekkara.
9. A hitvallók. Ünnepi óda: Jánossy Zoltántól. Szavalja: Kovács Sándor főgimn. VII. o. t.
10. Gályarabok éneke. Énekli: a Bethlen Ifj. Kör énekkara.
11. Záró beszéd. Tartja: Kiss Károly vall. tan. lelkész.
12. Bezáró ének: 245. dics. 10. vers.
Perselypénz a tanítónőképző javára.

Velencén: az emlékünnepelet november 4-én [vasárnap] délután tartjuk meg.

HÍREK.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 órakor Csorja Gyula,
Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor Varga Gedeon,
Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Az **ujvárosi énekkar szüreti** estéjén bevétel 27,328 Lei, kiadás 17,455 Lei, maradvány 9873 Lei. — A választmány a számadásokat megvizsgálta és a felülfizetőknek köszönetét tolmácsolja. [A számadásokról ezek szerint megállapíthatjuk, hogy a sikerült este bevételének egy harmada a tiszta haszon, két harmadát a költségek emésztették fel.]

November 4-én újbori üdvacsora-osztás.
Az urasfalára számtal adományokat átvesszük a lelkészi hivatalok.

Az áldozatkészség és az anyakönyv adatait jövő számunkban hozzuk.

A **Protestáns Árvaház ünnepélyes megnyitása október 31-én délelőtt 11 órakor** történik a ref. tanítónőképző intézet e célra átadott egyik termében, az Árvaház alapításán fáradozó vezetőség és a jelenlevő közönség jelenlétében a következő programmal: 1. A jelenlevők éneke. 2. Imát mond: Sulyok István. 3. Beszédet tart: Csernák Béla árvaatya. 4. A jelenlevők záró éneke. 5. Az Árvaház átadása a gondnoknőnek. — Az érdeklődőket a vezetőség ez uton meghívja. — A Protestáns Nőegylet vezetősége kéri mindazokat, kik buffetjüket adományaikkal támogatni szokták, hogy október 31-én rendezendő teaestélyük anyagi sikerét adományaikkal támogassák. Adományokat a vezetőség a Katholikus Körben vesz át, 31-én délután 2 órától.

Kiss Lajos elnyomorodott apa, aki öt kis gyermekével Drágcséke közelében egy tanyán lakik, két gyermekét, a 11 éves Etelkát és a 9 éves Bélát iskolába szeretné járatni. Ki fogadná magához és ki iskoláztatná a két gyermeket, hogy egyházunkra s nemzetünkre nézve el ne vesszenek? — Jelentkezhetni az olasz-i lelkészi hivatalban.

Vasárnapi iskola

Rovatvezető: CSORJA GYULA s.-lelkész.

1923 október

28-iki lecke:

Kapernaumi százados.

Máté: 8. r. 5-13. v.

A főgondolat, mely a történet elbeszélésén és az egész tanításon végig vonul: Jézus alázatosságot, bizalmat [törhetetlen hit] és engedelmességet vár mindazoktól, kik gyógyulást keresnek.

Az *elbeszélésben* kiemelendő motívumok: A százados egy római katona volt. A rómaiak és zsidók nagy ellenszenvvel viseltettek egymás iránt, mert azok ezeket az adó miatt sanyargatták. Ez a százados nem ilyen volt. Mindenki szerette. Volt egy kedves szolgálója, ki nagy beteg volt. Senki sem tudta meggyógyítani. Hallotta, hogy Jézusnak milyen nagy hatalma van az egész földön és hogy alá van rendelve a természet minden ereje. Hozzá ment segítséget kérni. Bár oly nagy ur volt, hogy az egész hadseregnek ő parancsolt, mégis elismeri kicsinységét Jézus előtt és *megalázkodva* kéri, hogy gyógyítsa meg szolgálóját. Mikor Jézus kész volt kérése teljesítésére, *bizalmát* az által mutatta meg, hogy azt mondotta: „Uram, nem vagyok méltó, hogy az én hajlékomba jöjj, hanem szólj csak egy szót és meggyógyul az én szolgálóm.” És mikor Jézus azt válaszolta nekie: „Eredj el és legyen a te hited szerint,” *engedelmeskedett* és haza menve, meggyógyulva találta szolgálóját.

Tanítás. A multheti anyagban a bélpoklos történetéből láttuk, hogy Jézus ur a betegség felett. Ő az egyedüli orvos és ha hozzá megyünk, kész segíteni a bajon. Ezt a százados jól tudta. Megalázva magát Jézus előtt, eloadja kérelmét. És Jézus kész segíteni. Nem határozott nála a nemzetiség, hisz Ő mondá: „Egy Atyának gyermekei vagyunk.”

Minket is meggyógyít, ha alázatosan közelünk hozzá. Mikor vagyunk alázatosak? Ha elismerjük az Ő uraságát felettünk.

De a százados alázatossága bizalommal volt párosulva. Erősen meg volt győződve arról, hogy Jézusnak nem szükséges a beteget látnia, mert az Ő szavára anélkül is meggyógyul a beteg. Ezért mondotta azt: Csak szólj. Ha mi nem bízunk, nem hiszünk abban, hogy Jézus mindenképen megtud gyógyítani, nem is gyógyulunk meg. Ez a hit azután engedelmisséget kíván. Ki az engedelmes: Aki azt teszi, amit Jézus mond. Alázatosságunkat, hitünket imádkozásunkkal fejezzük ki, engedelmisségünket pedig az által, hogy mindazt, amit szüleink, tanítóink, felebarátaink mondanak, parancsolnak, kész örömmel teljesítjük.

Aranymondás: „Amit könyörgéstegekben kértek, mindazt megkapjátok, ha hisztek.” [Máté 21. r. 22. v]. Ének: 95. dicséret 2. verse.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

22

Ne dobjon ki senki nehéz ezreket, míg össze nem hasonlítja árait más üzletével.

Féláron rendezek olyan diszes temetést, mint más vállalat.

Nagy összeget takarít meg, ha előbb nálam is érdeklődik.

Teljesen átszerveztem

a vállalatot.

Pompás felszerelés! Kitűnő személyzet!

„Kegyefel”

52-6

temetkezési vállalat

Germán Károly ut. **THRSOLY** János Sas-passage.

Nyomatott BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea-Mare (Nagyvárad), Ferdinánd király-utca (Rákóczi-ut) 14.

Béres Károly könyv és papírkereskedése
Oradea-Mare – Nagyvárad, Fő-utca 14.

Lápossy zeneiskola

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezelve Zongora-, hegedű- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiú és leány növendékeket, kezdőket, haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít bármely bel- vagy külföldi zeneconservatorium vizsgáira. Felőttek részére külön tanfolyam, Méréselt tandíj.

Oradea-Mare Bethlen-utca 20. szám.

Mindenkinek érdeke,

9-26

hogyan

Hajnal és Rózsa

vászonkülönlegességek
és nődivat-áruházban vásároljon.

Nagyvárad, Iosif Vulkán (Nagy Sándor-u.) 1.

Agárdi István mázoló és butorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtókat, ablakokat, fürdőszobákat, fürdőkadák zománcozását, sirkéretéseket a legelsőbbbrangu alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és partfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 1. sz. „Ulpiá” (Emke) épület**

Strada Regele Ferdinand 9. Stepper cukrászda mellett, özv. PETRI ÁRPÁDNÉ látszerész üzletében

HERBST

tekintse meg

ékszerész raktárát és a kirakatban az árakat. — 26-6 Brilliantot, arany és ezüst dísz tárgyakat, órákat olcsón ott vásárolhat. Brilliant karátjáért 20-25-30 ezer lelt fizetek!! — Arany- és ezüstért a legmagasabb árakat!!

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut. 14.

Az Árvaház megnyitása.

Istené a hála, Istené a dicsőség, hogy a Nagyváradai Protestáns Jótékony Egyesület a reformáció évfordulóját az Árvaház megnyitásával ünnepelhette meg! Ebben az ünneplésben maga az Ur is gyönyörűségét találta. Mert, ha bölcs amerikai professzor mondotta is, hogy a gyermeket a XX. század fedezte fel, mégis úgy van, hogy a gyermeket a gyermekek legnagyobb barátja, a Jézus Krisztus fedezte fel. Míg a Krisztus előtti pogány világ szemében oly értéktelen valami a gyermek, hogy könnyű szívvvel dobja oda a mezei vadaknak is, addig Jézus szemei meglátják benne az örökkévaló értéket, az örvendetes lehetőségeket. Ez a Krisztusi szeretet forrása annak a munkának, amely a gyermekek nevelését, gondozását, ápolását tüzi ki céljául, s amely munkában a világ protestáns népei járnak elől. Sajnos, mi magyar reformátusok és evangélikusok e munkatéren többi testvéreink mögött igen elmaradtunk. Iskolákat ugyan már a reformációtól kezdve létesítettünk és iskoláinkkal a világversenyben meg is álljuk helyünket, azonban a gyermek menhelyek, árvaházak létesítése kívül esett törekvéseink körén. Az első magyar protestáns árvaházat 1859-ben alapította Budapesten az országos Protestáns Árvaházi Egyesület.

A csoda.

Irta: Szunyoghy Farkas. [Elbeszélés.] II.

— Kedves tisztelletes bátyám! Sok száz holttestet boncolt fel már bicskám, óh a nagy háboruban alig győzték szállítani a szerencsétleneket, kik a műtő asztalon haltak meg, de én még a lélekkel sehol és soha nem találkoztam. Nem én, egyszer sem!

— Ennek öcsém maga az oka. Lelki szemével még nem tud látni. Én a a modern természet-tudományokat csak, mint laikus ismertem, de úgy tapasztalom, sokkal merevebb az animizmus elleni elzárkózás a tudomány közkatonái, mint a hadvezérei között. Azt is megállapítottam itt az én falusi magányomban, hogy miként például a kémianak meg voltak a maga korszakai, amikor más és más dogmákra esküdött, az alchimia, a leiró kémia, a phlegiston korszaka, ép így van minden emberi

Hasonló nehéz időkben jön létre ez a mi Árvaházunk is. Véres háboru idején mondja ki létesítését Egyesületünk, egy vajudó világban ölt testet az ige.

A kezdet kicsiny. De Jézus nem quantitative nem mennyisége szerint, de qualitative, minőségileg méri cselekedeteinket; nem csak akkor fogadja szívesen áldozathozatalunkat, ha százzal, vagy ezerrel teszünk jót. Ha az ő kicsinyei közül csak egyetlen eggyel teszünk jót, azt is szívesen fogadja, azt is megáldja. A pietismus nagy alakja Franke Agoston Armin 1695-ben a szobája falára függesztett perselyben talált 7 forinttal és egy gyermekkel fog ahhoz a munkához, amely halála évében 1727-ben 2500 gyermekre ifjura terjeszti ki áldását.

Az a szeretet, az a lelkesedés, amellyel egyetlen tagjai, gyülekezetünk hivei, meleg szívű elnöknőnk és törhetetlen akaratu elnökünk mellett árvaházunk ügyét felkarolták, zálog afelől, hogy az elvetett mustármag terebélyes fává fog növekedni, Isten kegyelméből, Isten dicsőségére.

Az árvaházat egyelőre a református tanítónő-képző-intézet négy helyiségében [Nagy Sándor-u. felől] helyeztük el. Itt folyt le a megnyitás egyszerű, de megható ünnepélye, amelyen a román társadalmat dr Buciconé polgármesterné kép-

ndománnyal. Öcsém, esküszik az anyagra, mert a materializmus virágkorában nevelődött és nem látja, mint közeleg egy egész más világnézet. De erről nem beszélek, hallgassa meg ezt a rövid történetet.

A világháboruban, talán 1916 januárjában történt. Óriási havazások voltak mindenfelé. Sokszor egész napot is késtek a vonatok. Egy ilyen zavaros közlekedési napon hivatnak özv. Fazekas Kálmánné halálos ágyához. Az urvacsorát óhajtott felvenni. Már az utoljában volt, mikor megérkeztem. Egy elfáradt utas képét nyújtotta, alig tudott néhány szót suttogni. A házbellekkel imádkozni kezdtünk, mint ilyenkor szokás s mikor magához vette a szent jegyeket egész megkönnyebbült.

— Csak a drága jó lányomat szeretném még egyszer látni, sóhajtott néhányszor. Óh édes Istenem add megérem, hogy elbucsozzam tőle!

Kinosan teltek a percek, a várva várt lány nem érkezik. Est alkonyaton csendesen elhunyt:

viselte, a róm. kath. nőegyletet dr Kassay Kálmáné. A megjelentek lelkéből eleven erővel tört fel az ősi XC. zsoltár. Majd Sulyok István elnök mondotta el könnyekig megindító imádságát és Csernák Béla árvaatya és Papp Dezsőné elnöknő köszönték meg az egyesület minden tagjának, az áldozatos lelkek nagy táborának azt a szeretetet, azt a sok áldozatot, amellyel az Árvaház létesítésének ügyét felvették és diadalra segítették. Az árvák szemében ott csillogott a hála könnye, míg az ajkakon felzendült: Dicséret, dicsőség, tisztesség és hálaadás...

Áldozatkészség

OLASZIBAN:

Árvaházra: Zsigó Györgyné 100, Deák Mancsi 20, Sz. E. és Sz. I. 40, özv. Nagy Sándorné [Paptamási] 1070, Doh Lajos 20, Török Sándor 100, Borbély György 100, Szilvássy Józsefné 50, N. N. 52, özv. Ponoránné 100, Bige Béla [ágy-alap] 500, Wallerstein Dávid néh. Balaton J. koszoruja címén 200, Kezdődy Endre 100, özv. Janka Gyuláné 100, Vasadi Ferenc 20 L.

Sáhy József gyűjtése: Spitz Sámuel 1 alumínium lábas, Schönberger 3 pár gyermekharisnya, Glückmann és Farkas 1 doboz festék, Vajda Testvérek 1 kiló mosószappan, ifj. Ullmann Izidor 2 kiló kávé, Schwartz és Ullmann 2 tál, Schwartz Hermann 5 kiló grizes-liszt, Schwartz 20, Klein Béni 20, Diósi 10, Hitter és Breier 30, Reich Izsó 10 Lei, Fridrich Testvérek 10 kiló grizes-liszt, Katzender 10 kiló grizes-liszt, özv. Debreczeni Ferencné 100 Lei.

UJVÁROSON:

Az Árvaháznak: Az énekkar a szüreti mulatság jövedelméből 5000 Lei.

Mester Mihályné gyűjtőívén adakoztak: Tanka Miklósné 100, Mág Lászlóné 30, Szakáts Jenő 100, Kiss Györgyné 30 Lei. — Természetbeni adományok: Mágocsi Nagy Lajos és neje

nem győzte várni gyermekét. Azután felöltöztették, koporsóba tették, kiterítették. Ekkor érkezett meg a várva-várt gyermek. Ráborult a koporsóra s igaz gyermeki könnyek közt zokogta: nem vártál meg drága jó anyám!

És egyszer csak a viaszsárga arc pirulni kezd, a halvány ajak susog, megelevenedik néhány pillanatra, mély sóhajtás vételek mellett az anyai holttest. Csak egy pillanatra, csak míg ezt elszuttogta: eljöttél kedves leányom! Áldjon meg az Isten!

— Lásna kedves öcsém, ezt a jelenséget a lélek nélkül megmagyarázni nem lehet. Ez az eset pedig olyan igaz, mint hogy $2 \times 2 = 4$!

A fiatal orvos nagy civikker törlések között így válaszolt: Az a különbség kettőnk között, hogy tiszteletes bátyám csak a megmagyarázhatatlanokat keresi és látja, énnekem meg azokhoz semmi közöm.

— Így azután kedves öcsém elhiszem, hogy nem találkozott soha sehol a lélekkel.

egy ágy teljesen felszerelve, N. N. 6 törülköző, Haláti Erzsébet 3 tányér, Blum Gézané 6 kávéscsésze, Tóbiásné 2 pohár, özv. Szűcs Antalné 1 pár evőeszköz, Csigai Lajosné 1 párna, 1 huzat, Czira Kálmáné 1 ágy felszerelve, Bodnár Béláné 1 ágy felszerelve, Denderle Józsefné 1 párna, két huzat, Berke Péterné 3 tányér, 1 tál, özv. Zsiga Miklósné 1 párna, 1 huzat, N. N. 1 kgr. zsír 4 drb szappan, özv. Nagy Gáborné 1 lepedő, 2 törülköző, Bancsik Bálintné 1 párna huzattal, 3 kávéskanál, özv. Nagy Józsefné 1 párna huzattal, Kovács József 1 pár csizma, özv. Biró Andrásné 10 drb. szappan, Gulyás Lajos 1 ágy, Bródy Gábor 1 szalmazsák, Mág Lászlóné 2 szappan, Sályi Józsefné 1 kgr. zsír, 1 kgr. szappan, 10 kgr. hagyma, N. N. 1 veder, 1 zsiros bödön, 1 laska-szűrő, 1 leves szűrő, 1 tej szűrő, 2 konyha-reszelő, Földes Mórné 2 méter karton, Köteles Erzsébet [Tenke] 1 törülköző, 1 párnahaj, Kápolnay Gyula 1 faágy, Svarcz Laci 2 pár zokni, 1 pár harisnya, 1 trikónadrág, Korbucz Józsefné 2 drb. szappan, 1 és fél kgr. rizskása, Krupka Ferencné 1 kgr. zsír, Tóth Annuska 1 labda, Demkó Gyula 1 tepsi, özv. Nagy Károlyné 1 nagy lábos, 1 nagy fazék, özv. Páloczy Károlyné 1 törülköző, 3 és fél m. zefir, N. N. egy csésze és 2 kis tányér, Petrikó Gyula 1 pár csizma [Tenke], Kápolnási Gyula 1 lábos, 2 tőkgyalu, 1 teakanna, 1 tepsi, 1 hogrács, özv. Krauszné 1 ing, 2 zokni.

Az Árvaháznak Sinka László: egy nagy ágytakaró gyapju-pokróc, egy nagy tiszta tollpárna 2 tarka huzattal, egy fehér szalvéta, egy törülköző, egy pár evőkés, villa csontnyéllel, egy kis kávéskanál, egy evőkanál, két porcellán tányér.

VELENCÉN:

Imaházra: Félő József 100 Németh Sándor 50 Lei.

Anyakönyvi adatok

1923 okt. 1—31-ig.

Születtek: Papp Margit, Rózsa László Ferenc, Sas Ilona, Murvai Mihály, Vágó Zoltán, Purger István, Marton János, Vladár Margit Erzsébet, Gyarmati László, Gonda László, Barabás Kálmán, Török József, Gergely Ilona, Zaharovics János, Bimbó Piroska, Vlász Erzsébet, Tarsoly Erzsébet, Bereczki Sándor, Gerőczy József, Kuk János, Czeller Lajos, Lőrincz Mária, Törő József, Ónodi Gizella, Fegyveneki Tibor, Jordán Piroska, Borbély György, Drajnik Erzsébet Margit, Barbán Tibor László.

Megesküdtek: Nagy Kálmán ref.—Rogolyán Juliánna g. kath. [Rev. jav.], Bujdosó Ferenc r. kath.—Varga Terézia ref., Tóth Kálmán ref.—Farkas Erzsébet ref., Nagy Sándor ref.—Kajczér Mária ref., Oláh Sándor ref.—Fekete Emilia ref.

Meghaltak: Oláh Juliánna 76 éves, özv. Homai Jánosné 77 éves, Fűrész Lajos 38 éves, Nagy Sándor 20 éves, Balaton József 32 éves, Kürti Jolán 25 éves, Murvai Ferenc 33 éves, Tolnai Juliánna 52 éves, Fekete András 78 éves, Szilágyi János 21 napos, Dani Ferencné 80 éves, Oláh György 60 éves, Elek Gáborné 57 éves.

özv. Erdei Jánosné 82 éves, Szabó Zsuzsánna 65 éves, Makra Lujza 28 éves, Diószegi Ferencz 37 éves, Debreczeni Mihály 40 éves, Major János 38 éves, Dancsházi László 68 éves, Fazekas Sándor 60 éves, Abrányi Lajos 4 hónapos, Kiss Imre 46 éves, Gyöngyös Imre 39 éves, Tózsér Irén 22 éves, Fekete Mihály 42 éves, Kárándi Endre 4 éves, Nagy Imre 43 éves, Czegödi Mihály 26 éves, Végh Sándor 58 éves, özv. Farkas Istvánné 76 éves, Balogh Borbála 75 éves, Fülöp Juliánna özv. Tarsoly Jánosné 71 éves.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Sulyok István, este fél 6 órakor Csorja Gyula,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, délután 3 órakor Gargya Géza,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly szolgálat.

Vasárnap délelőtt mind a három helyen uroacsora-estés.

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ara nagyság és minőség szerint: 100, 80, 60, 40 35 12 Lei.

A reformáció emléknappélya a velencei imaházban november 4-én (vasárnap) este fél 6 órakor tartjuk meg a következő műsorral: 1. Fennálló évek: 63. dics. 1. v. 2. Közének: CV. zs. 1. 2. v. 3. Imádkozik: Kiss Károly vallástani-lelkész. 4. Közének: LXXXIX. zs. 1. v. 5. „Október 31.” szavalja: Szilvássy Vilma. 6. Emlékbeszéd: tartja Bancsik János kántortanító. 7. „Gályarabok” szavalja: Achner Ottó. 8. „Óh Sion, légy csendességben” éneklék a konfirmált leányok. 9. „Október 31.” szavalja: Sós András. 10. „Otthon-otthon” éneklék: Vásárhelyi Sándor org.-énekező és Bancsik János kántor-tanító; harmóniumon kíséri: Kiss Magda. 11. „Reformáció emléknappélya” szavalja: Mihály Irén. 12. Gyülekezeti ének: XC. zs. 1. v.

Rákosi Viktor meghalt. Nekünk reformátusoknak különösen fájdalmas gyászunk Rákosi Viktor halála. A modern magyar irodalom mind sűrűbben foglalkozik a református pap alakjával. Szabó Dezső nagy tehetsége egy ríktő torzrajzot adott, amit fölkapnak azok, akiknek eljött az idő, hogy a magyar kálvinizmus ellen intézett támadásba az Elsodort falut is faltörő kosznak használják. Móricz Zsigmond már művészebb eszközökkel az ő vaskos, durva szövésű vásznára akarta felrajzolni a magyar kálvinista papi élet vázlatát. A legjobban megértette azonban a szegényes paróchiák küzdelmeit, a magyar kálvinizmus nemzetmentő hivatását Rákosi Viktor. Sok novellája, írása elhullik az idő zúgó szekeréről,

az Elnémult harangok azonban klasszikus regényeink fokán örök fényességgel fog beszélni hozzánk. Rákosi Viktor, a katolikus ember, Takáts József ceglédi lelkész családi körében — hova felesége révén gyöngéd kötelékek vonták — tanulta ismerni és becsülni a magyar reformátuság lelki életét, a paróchiák tiszta magyar levegőjét s regényében el nem muló emléket állított nekik. A kegyelet koszoruját mi is rátesszük a sirhalmára.

Egy vidéki lelkész-család magához venne egy 7–12 éves árva leánygyermeket. Jelentkezhetni az olasz-i lelkészi hivatalban.

Nis Lajos zinyomeredő apa, aki öt kis gyermekével Drágcséke közelében egy tanyán lakik, két gyermekét, a 11 éves Etelkát és a 9 éves Bélát iskolába szeretné járatni. Ki fogadná magához és ki iskoláztatná a két gyermeket, hogy egyházunkra s nemzetünkre nézve el ne vesszenek? — Jelentkezhetni az olasz-i lelkészi hivatalban.

Vasárnapi iskola

Rovatvezető: CSORJA GYULA s.-lelkész.

1923 november

4-iki lecke:

Gutaütött.

Márk: 2. r. 1–12. v.

Főgondolat: Szenvedésünk forrása a bűn, egyetemes betegség lévén, saját hitünkkel segítünk másokat a belőle való meggyógyulásra.

Elbeszélés: Jézus Kapernaumban egy házban tanított. Sokan gyűltek össze hallgatására. Ember ember hátán állott. Annyian voltak a házban, hogy lehetetlen volt bárkit is beengedni. Egyszer csak hordágyon négy ember hoz egy beteget, hogy Jézus gyógyítsa meg. Ez az ember egy gutaütött volt és akik hozták, azok a barátai. Az emberek nem engedték Jézushoz. Még jobban összeszorultak, csakhogy be ne lehessen vinni. A gutaütött arcvonásából lehetett látni, mennyire kétségbe van esve, mivel nem engedik be. Barátai gondoltak egyet és megkerülvén a házat, felvitték a beteget a ház tetejére [a ház teteje ugyanis lapos volt] és a padlót kezdték felszedni, hogy a hordágy leereszthető legyen. Az emberek odakiabáltak: mi jogon merik ezt csinálni, majd Jézus megfogja büntetni. — De ezek erősen hitték, hogy Jézus nem fogja bántani, sőt meggyógyítja a beteget. És valóban. Jézust meghatotta a négy ember önfeláldozó hűséges barátsága és azt mondja a betegnek: „Fiam, megbocsátottak a te bűneid.” A farizeusok elszörnyülködtek Jézus eme szavain és felelőségre vonták. De Jézus tudván, hogy ennek a betegnek nemcsak testét köti meg a betegség, hanem lelkét is a bűn, és ezért mondja: „kelj fel és járj”. A beteg úgy érezte,

hogy teljesen újra született, lelkében megszünve minden kétségbeesés, szomorúság, Jézus kezébe fogózva kelt fel és az emberek csodálatára eltávozott a szobából.

Tanítás. Jézus nemcsak a külső bajt látja bennünk, hanem meglátja a belsőt, a bünt is, amely a mi szenvedésünknek a forrása. A gutaütött ugyan testileg is szenvedett, de lelkileg annál jobban, mert érezte bűnösségét. Ebből a betegségből csak Jézus gyógyíthat meg. Ezt a gutaütött is tudta. Vannak emberek, akik szenvednek és mégis békések, mert békességben vannak Istennel. Ilyen volt Jézus is. De vannak, akik éppen azért szenvednek, mert nincs békességük Istennel, bűnösök. Ezen csak Jézus segíthet, ő megtisztíthat minket.

De mivel a bűn egyetemes betegség, hogy Jézus meggyógyíthasson, nemcsak magunkat kell hozzá segíteni, hanem másokat is. Azonban, hogy mások hozzá segíthessenek, tárjuk fel előítűk vétünkét. Mi által segítünk másokat Jézushoz? Szavainkkal, példáinkkal, életünkkel. Honnan tudta a négy ember, hogy Jézushoz lehet menni? Mert mindenki odament. A Jézushoz való fordulást nem kell szégyelni.

Aranymondás: Bizzál fiam, megbocsátottak néked a te bűneid. [Máté 9. r. 2/b vers. Ének 76. dics. 1. és 2. verse.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

23

Ne dobjon ki senki nehéz ezreket, míg össze nem hasonlítja áraitat más fizletével.

Féláron rendezek olyan diszes temetést, mint más vállalat.

Nagy összeget takarít meg, ha előbb nálam is érdeklődik.

Teljesen átszerveztem

a vállalatot.

Pompás felszerelés!

Kitűnő személyzet!

„Kegyület”

52-7

temetkezési vállalat

Germán Károly ut. THRSOLY János Sas-passage.

Béres Károly könyv és papírkereskedése
Oradea-Mare - Nagyvárad, Fő-utca 14.

Lápossy zeneiskola

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve Zongora-, hegedű- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiú és leány növendékeket, kezdőket haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít bármely bel- vagy külföldi zeneconservatorium vizsgáira. Felneveltek részére külön tanfolyam, Mérsékelt tandíj.
Oradea-Mare Bethlen-utca 20. szám.

Mindenkinek érdeke,

10-26

hogy

Hajnal és Rózsa

vászonkülönlegességek
és nődivat-áruházában vásároljon.

Nagyvárad, Iusit Vulkán (Nagy Sándor-u.) 1.

Agárdi István mázoló és bútorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: bútorkok bármilyen festését, épületeken ajtókat, ablakokat, fürdőszobákat, fürdőkádakat zománcozását, sárkerítésekét a legelsőbbbrangu alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és partiógást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 1. sz. „Ulpia” (Emke) épület**

Strada Regele Ferdinand 9. Stepper cukrászda mellett, özv. PETRI ÁRPÁDNÉ látszerész üzletében

HERBST

tekintse meg

ékszerész raktárát és a kirakatban az árakat. — 26-7 Brillántot, arany és ezüst dísz tárgyakat, órákat olcsón ott vásárolhat. Brillánt karátjáért 20-25-30 ezer leit fizetek!! — Arany- és ezüstért a legmagasabb árakat!!

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Francia református lelkész a felekezeti iskoláról.*

Tíz éve már annak, hogy utra készülődtem Budapest felé, hogy viszontlássam Montaubanban megismert barátaimat. Ez esztendőben, — ha a körülmények megengedték volna — újra elidültam volna újra látni embereket és viszonyokat, de ez alkalommal már a feleségem társaságában. Ha ezt a tervet most nem valósíthattam meg, azért még nem mondtam le róla, s remélem, azaz inkább reméljük, hogy megismerjük a kecskeméti egyházat, melyre sokat gondolunk, melyről többet hallottunk, mint az összes többi magyar egyházakról, mely iránt nem szününk meg érdeklődni, s melyről a Reformátusok Lapja hétről-hétre elhozza a híreket. Valamennyire éppen a Reformátusok Lapjának tudható be, hogy én most kezembe veszem a tollat. Egyik utóbbi számában megdicsérte a francia protestánsizmust, ragyogó képet festett róla, s úgy mutatta be, mint keresztyén munka remek, a Krisztus ügye és Isten országa iránti önfeláldozás mintaképét. El kell hinnünk ezt a cikket, viszont az is igaz, hogy minekünk lekipásztoroknak sok szomorúságot okoz hiveink közönyössége, önzése, az emberek erkölcsi és vallásos gyarlóságai, egyházaink és munkáink folytonos anyagi deficitje. Ez az érem sötét oldala, mely miatt mi sokszor nem látjuk meg a ragyogó, fénylő, biztató felét. A harcban állók főként a nehézségeket látják, érzik és szenvednek a csapások alatt; állandóan csatára készen állanak, mindig új küzdőterek nyílnak előttük, úgy, hogy az újra és újra megújuló küzdelmek előtt hamar elfelejtkeznek az egyszerűen megszerzett győzeleimről. Nincs időnk elgyönyörködni sikereinken, hiszen olyan könnyű lenne az embernek önmagával elégedetten azt gondolni, hogy valami nagy dolgot csinált, babérajain megpihenni s megfelekedni arról, hogy az ellenség soha nem ismeri el legyőzöttnek magát...

* Ennek a cikknek szerzője Seigneur [Szenyőr] Emil jenosesi francia lelkész, a budapesti theol. akadémiának egykori hallgatója, ki a magyar és francia protestantizmus testvéri viszonyának egyik apostola, ki sokat tett értünk, s ki a kecskeméti Reformátusok Lapjának franciaországi munkatársa.

... Részemről a sөvényen átnézve, csodálok és irigyelek! Egy szempontból milyen szerencsések Önök, magyar reformátusok. Ötven éve már, hogy a francia iskolákat „laicizálták”, világiakká tették. Sok helyen azt mondták rá a francia protestánsok: „Azért voltak felekezeti iskoláink, mert nem akartuk, hogy gyermekeinket katolikus szellemben neveljék. Most, hogy nem jó többé katolikus pap sem az iskolába, fölösleges már a mi költéséges iskoláinkat fenntartani. A laikus tanító megtanítja a gyermekeket írni, olvasni, a vallásos nevelést pedig a család és templom adja meg nekik”. Elméleti szemből teljesen igaz ez s mig az elméletek világában éltem, magam is úgy gondolkoztam. Mióta azonban, mint gyülekezeti lekipásztor Josnesben vagyok, kénytelen voltam a nyilvánvaló tények előtt meghajolni. Hajdan egy protestáns felekezeti iskola állott itt s az iskola miatt és mellé építették a templomot. Ötven év óta, vagyis az iskolák megszünése óta, felére apadt a gyülekezetem. Az egyház élő és hűséges tagjai azok az öregek, akik még ebben az iskolában növekedtek s biztosan tudom, ha az iskolánk megmaradt volna, a josnesi egyház még növekednék a mostani fogyatkozás helyett.

A szülőknek, még ha akarják is, nincs mindig idejük arra, hogy gyermekeik vallásnevelésével törődjenek. Sőt könnyelműségből, vagy gondatlanságból sokszor nem küldik el gyermekeiket csütörtökön és vasárnap a templomba, sokszor pedig szabálytalanul, úgy, hogy szegény kicsikék igen keveset ismernek meg Isten dolgaiból. Ha még meglennének a mi felekezeti iskoláink, az értelmi kiművelődés mellett elláthatnók gyermekeinket lelki, vallásos kulturával is.

Önök megcsodálják a mi szeretetmunkáinkat, mint a la-forcei, a mi pogányok között dolgozó külmissziókat, mi meg irigyeljük az Önök iskoláit. Megvannak, őrizték meg őket, mint a szemük fényét. Gondozzák és vegyék körül szeretetükkel, figyelmükkel. Ezekben van az Önök országának és Isten országának jövődjöje. S főként ne kövessék el azt a hibát, amibe mi beléestünk. Szörnyü anyagi nehézségekkel küzdenek most, de ezek nem tartanak örökké és a homály után eljö

a fény. Ha valamit elveszitenek ebben a zivatarban, az olyan biztosan elvesz, mint a kincs, amit súlyedő hajójuk megkönnyítésére a tengerbe dobálnak a hajósok. De az iskola nem olyan kincs, amit el lehetne dobni, ez maga a hajó, ha ezt elhagyják, bizonyos, hogy sokkal keserűbb jövőendő felé haladnak.

A fő pedig — a soha meg nem szünő bizalom. Megpróbáltatásaink vannak, mindez a világ természetes gyümölcse. De Jézus azt mondta: „Bizatok — én meggyőztem a világot.” [Ján. 16. 33.]

Seigneur Emil.

Áldozatkészség

OLASZIBAN:

Urasztalára: Papp Ferencné 100, Nagy Sándor 20, Szilvássy Józsefné 50, Kis Antai 100, Doby István 20, Száva Antalné 20, öz. Ponoránné 20, Szücs Mátyásné 10, öz. Gál Józsefné 50, Garai Kálmán 20, öz. Vég Mihályné 10, Goldberg Ferencné 20, Kovács Istvánné 10, Erős Jánosné 5, Lénárt Józsefné 10, öz. Demján Istvánné 20, Kozma Jánosné 10, Kállay Sándor 40, Doh Lajos 10, Krupp Lajos 40, Papp Lajos 20, Csomás József 40, Zeke Ferencné 20, Gombos Lujza 40 Lei. [Együtt 705 L.] — Kenyeret: Gyémánt Elekné. — Bort: Szilágyi Mihály, Szondy Sándor, Blaha István.

Árvaházra: Goldberg Ferencné 100, öz. Demján Istvánné 20, Egy család [III részlete ágyalaptiványra] 200, Kállay és Gulyás 100, öz. Tunyoghyné 20 Lei. Dr. Olasz Béláné 3-szoros matrác, 1 tollpárna, 1 paplan, Fazekas Lajos 50 kgr. 0 ás liszt és 50 kgr. főzőliszt, Incze Lipót 200 Lei, Széles Sándor 1 drb mosóteknő és 2 drb szék, Schwartz Jakab 1 drb gyűrőtábla és 2 drb hokedli, Kállay és Gulyás 1 drb konyhasztal, Tivadar Lajos és Dömötör Károly 1 drb nagy ebédlőasztal elkészítését végezték, amelyhez N. N. adta az anyagot és készített ezenfelül 2 drb kamara és konyhaállványt.

Tiszteletes Székely Ernőné gyűjtése Köröskisjenőből: Köteles Viktor 1 tál liszt, Köteles Lajos 1 kosár krumpli, Gutí Viktorné 2 drb törülköző kendő, Gutí Viktor 1 kosár krumpli, Rév Lajosné 1 drb törülköző kendő, Rév István 1 kis kosár krumpli, Szőke Sándor 5-50 Lei, Rádaj Lajos 2 liter paszuly, 1 kosár krumpli, Piski Lajos 1 liter paszuly, Pap Sándor 1 tál liszt, 1 törülköző kendő, Kovács Lajos 1 kis kosár krumpli, Szilágyi Andrásné 1 kosár krumpli, öz. Gutí Ferencné 1 kosár krumpli, Nagy Lajos 2 tányér, 2 pohár, Göc János fél véka krumpli, 1 tányér liszt és 5 Lei, Kondor Péter 1 kosár krumpli, Debreceni Ferencné 1 kosár liszt, Debreceni Imre 1 tál liszt, Karácsony Ferenc 1 tál liszt, Pellei Zsuzsánna 5 Lei, Pellei Józsefné 5 Lei, Cégényi János 1 tál liszt, Göc Ferencné 1 tál liszt, Balog István 1 kosár krumpli, Szilágyi István 1 kosár krumpli, öz. Gutí Lajosné 20 Lei, Gutí Józsefné 1 kosár krumpli, Könyves Sándor 1 kosár krumpli, Göc Lajos 2 liter paszuly. Szilágyi Imréné 10 Lei, idb. Kondor Viktor 1 kosár krumpli,

ifj. Kondor Viktor 1 kosár liszt, Révi Ferenc 5 Lei, Debreceni Károly 1 kosár krumpli, Gutí Gyula 1 tál liszt, 1 kosár krumpli, Balog Ferenc 1 kis kosár krumpli, Békési István 1 kis kosár krumpli, Lőrinc Lajos 1 kis kosár krumpli, Kis Mihály 20 Lei, Karácsony András 20 Lei és 1 tál liszt, Sanyó Lajos 20, Oláh Károly 20, Göc Ferenc 10 Lei, Székely Ernőné 1 kosár liszt, ifj. Székely Ernő 450 Lei. [Együtt 150 Lei.]

Néhai öz. Tóth Imréné szül. Bihari Lidia ágyalaptiványára, Deák Farkas kezdeményezésére és fáradozásaképpen koszorúmegváltás címén: Büchler Márton 100, Deák Farkas 100, Leitner Ferenc 100, Keszler Sándor 100, Salamon Jakab 20, dr. Erdélyi 100, dr. Egry 100, Kalendar 20, Zsigmondovics G. 100, Csanda 50, Hajdu M. 100, dr. Kassay 100, Sinka László 100, Varga László 100, Ehrlich Imre 100, Cserey Dezső 100, dr. Olasz Béla 100, Láng Jakab 100, Weisz Sámuel 100, Weisz Mihály 100, Balog János 100, Vicsay István 100, Bódis Ferenc 100, Örömy Gyula 100, Neuman Zsigmond 200, Tarsoly János 100, Czillér Imre 100, Friedländer Ernő 100, Szeberényi Pál 100, dr. Lőrinc Sándor 100, Völgyi Gábor 60, dr. Grósz Bandi 40, Löwenstein Zsiga 30, Stoll Béla 20, ifj. Popper József 20, dr. Szeghalmy Sándor 20, Kiss Dávid 20, Frankó István 20, Papp Sándor 20, dr. Bárdos József 20, Szabó Ákos 20, Sfete Konstantin 20, Szilágyi Dénes 20, Mihelfi Jenő 30, Beznayák Gyula 40, Karay Kálmán 40, Zitzman József 20, Papp László 20, Sz. Kocsis János 40, Csurka Péter 50, Németh Pál 50, Móré Pál 20, Tátrai Kálmán 20, Karácson Gyula 60, Ebert Kálmán 20, Hartmann Sándor 20, Moldován Gy. 20, Czerkovicz Béla 50, Kocsán János 20, dr. Fényes Samu 100, Mendli Gyula, dr. Lenkei József 50, dr. Perczel Adolf 100, dr. Gáspár Miska 100, Riha Oszkár 100, Satory Ferenc 100, Fülöp István 100, Onucz János 100, dr. Roskopf 50, Topsal Vilmos 20, dr. Fried János 100, László Vilmos 100, Bodnár János 20, Tátray Sándor 50, Novomeszky 100, Fröhlich János 100, Molnár Győző 100, Szücs Béla 20, Balog Döme 50, Bancilla 100, Sonnenfeld 100, Korda A. 20, Bumbera István 20, dr. Kepes A. 100, Barcs Imre 100, Nagy István 100, Kiss Ernő 100, Szilvássy János 100, Réz Bertalan 100, Sztahó Károly 100, Szabó Sever 20, Horgos Izidor 20, Horváth Ferenc 20, dr. Tóth Ferenc 680 Lei. Együtt: 7000 Lei.

UJVÁROSON:

Urasztalára: Vasadi Ferenc 10, Kerekes Lajosné 10, Darvasy Károlyné 20, Barbus Tivadar né 20, Soós Józsefné 20, Pető Ágnes 25, Kóta Lajos 30, Barna Sámuel 25, Somogyi István és neje 25, Hant Frigyesné 200 Lei. [Együtt 385 Lei.] Kenyeret és bort Boros Péter gondnok, egy cipőt és bort Nagy Károlyné, bort Mertz Sándorné.

Árvaháznak: Kezdődy Endre 100, Vasady Ferenc 20, Somogyi István és neje 100 Lei.

Egyházi alapítványi célra néhai Darvasy Lajos volt városi tanácsos emlékére özvegye 5000 Lei-t, amely összegből befizetett 2500 Lei-t.

VELENCÉN:

Urasztalára: Bakró Sándor 10, öz. Bartha Mihályné 20, Miklós Antalné 5, öz. Gümbö

Jánosné 5, Héder Gyula 10, N. N. 20, Nagy Zoltán 20, K. Nagy Lajos 10, Boros Imre 20, öz. Gulyás Károlyné 6, Dancse Lukácsné 100, Vigh József 10, Szilvássy István 20, Mészáros Jánosné 5, Barna Sámuel 15, Tamás Lajos és neje 20, Bóna Imre és neje 15, öz. Molnár Bálintné 10, Hámos Gyuláné 50, öz. Balogh Jánosné 10, összesen 381 Lei. — Fekete Sándor kenyeret, Szücs Gyula 5 liter bort, Papp Demeter és neje 2 liter bort.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csorja Gyula, este fél 6 órakor Csernák Béla,

Újvárosban: délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Gargya Géza,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

A bihari református egyházmegye Nagyváradon 1923 nov. 15-ikén tartandó közgyűlésének tárgysorozata:

- A) 1. Esperes imádsága.
2. Megalakulás.
3. A szavazatbontó-bizottság jelentése.
4. Felsőbb egyházhatósági leiratok.
5. Esperesi jelentés 1922. évről.
6. Esperes időközi jelentése.
7. Tanító-választások [Váradpósa, Nagyvárad, Nyüved, Örvénd, Siter].
8. Tanítók eskütele.
9. Az egyházmegyei pénztárnok és a számvevőszéki elnök jelentése.
10. Egyházm. lelkészgyámint. pénztárnok jelentése.
11. A fugyivásárhelyi lelkész jelentése az istentiszteletek eltiltásáról a hegyen.
12. A nagyvárad [velencei] iskola bezárása.
13. A váradlessi lelkész jelentése.
14. A nagyvárad ref. tanítónőképző és polgári leányiskola 1923—24. évi költségvetése.
15. A nagyvárad presbyterium határozata a tanítónőképző átvételéről.
16. A nagyszántói adókulcs.
17. A hegyközcsatári költségvetés és adó ügyével kapcsolatos felebvezések.
18. A fugyivásárhelyi presbyterium kérelme az időközi lelkészi javadalom felhasználása végett.
19. Szalárd vallástanító-kántori állást szervez.
20. Szalárd határozata a kulturadó tárgyában.
21. Pósalakai földszerződés.

B) Közigazgatási és fegyelmi bírósági ügyek.

Egy kicsiny egyház dicsősége. A balassagyarmati református egyház kicsike, 800 lelket számlál mindössze. Nagyjórészt fizetésükből élő hivatalnokok a tagjai. 1898-ban még nem volt templomuk. Hat év alatt e kis gyülekezet a semmiből felépítette szép kis templomát, lelkészlakát s

mellé egy szép épületet, ami iskolának való. A kecskeméti földrengéssel egyidőben megcsuszott a balassagyarmati templom alapja. Ahhoz állt közel, hogy kettéváljon. Nagy, hosszú repedések sebei nyitak a mennyezetén végig. Nehéz küzdelmes időben kezdtek hozzá a templom kijavításához. Ennek a templomépítésnek és javításnak története a magyar reformátusság életében egy gyönyörű, hősiesség részlet. A főgondnokuk, egy táblabíró — kivette szabadságát — s heteken át ott állt az építők mellett. Naponta való gonddal és szinte naponként teremtette elő a munkabért, a szegény emberek megfeszített áldozatkészségéből. Valaki a ruhájára összetakarított pénzét 250.000 K-t adta. — Egyetlen ruhám van, — mondta —, de ez még kophatik tovább. A templomunkat azonban nem hagyhatjuk összedülni. Az elmúlt vasárnap vallásos hangversenyt rendeztek a templomépítésre. Dr. Pólya Antal pénzügyi főtanácsos, az ifjusági egyesület elnöke mondott megnyitót. Kecskeméti művészek Herédy Szabó Imre, Csomák Elemér emelték az est sikerét. Ünnepi beszédet Muraközy Gyula, Kecskemét országos nevű költő-papja mondott. Az estnek mindenképpen fényes sikere volt. — Isten áldja és segítse ezentul is a kicsiny, de nagy bajokban sem csüggedő egyházat.

Értesítés. Tisztelettel értesitem atyánkfiait, iskoláink és egyházközségeink vezetőit, hogy bukaresti esperesi irodai helyiségemet és lakásomat str. Caragiale 15. sz. alól str. Sf. Voivozi 12. szám alá helyeztem át. Levél címünk: Protopopie Reformată C. P. 330 [postafiók], Sürgönycím: Tőkés, București Sf. Voivozi 12. Tőkés Ernő, ref. esperes.

Vasárnapi iskola

Rovatvezető: CSORJA GYULA s.-lelkész.

1923 november

11-iki lecke:

Tíz bélpoklos.

Lukács: 17. r. 11—19. v.

Főgondolat: Jézus a velünk közlött sok jótéteményéért hálát követel.

Elbeszélés: A bélpoklosság a legfájdalmasabb és legveszedelmesebb ragályos betegségek egyike. A zsidók között sokan voltak benne. Óvakodás szempontjából az ilyen betegeket elkülönítették az egészséges emberektől és így családjuktól távol, a gyűjtőhelyeken éltek le kinokkal teljes életüket. Mindenki félt a bélpoklosoktól, mert aki velük érintkezett, feltétlen elragadt reája. Egy ideig teljesen gyógyíthatatlan volt, mióta azonban Sírjában egyet Jézus meggyógyított, azóta tömegesen jöttek hozzá gyógyulást keresni. Egy alkalommal Galileán keresztül Jeruzsálembé utazva, tíz bélpoklos jött hozzá és kérte, hogy gyógyítsa meg őket. Meg is gyógyította. Kilenc közülük csak

'esti gyógyulást kapott, de egy, ki bár idegen, samariabeli volt, lelkileg is meggyógyult. A zsidók és samariaiak ellenségek voltak és ez az egy mégis visszajött Jézushoz és Istent dicsőítve leborult előtte s hálát adott a jótéteményéért. Jézus látva ezt, csodálkozott, hogy csak ez az egy ad hálát és csodálkozva kérdi: A másik kilenc hol van? Ők is nem tartoztak volna dicsőséget adni az Istennek? Hogy megmutassa, mennyivel nagyobb gyógyulásban részesült ez, azt mondta: „Kelj föl és menj el, a te hited téged megtartott.”

Tanítás. [Az előzőkkel összefoglalóan tani tandó.] Jézus ur minden betegség fölött. Egyedüli orvosunk. Reá is szolgált ő erre a névre. Földi utjában mindenféle betegekkel és szerencsétlenekkel találkozott; nem ment hozzá egy beteg sem, kit, mint jó orvos, meg ne tudott volna gyógyítani. Minket is meggyógyít, ha bizunk benne.

De Jézus nemcsak hogy meg tud gyógyítani, hanem meg is akar. A tudás és akarás párosulva vannak nála. Engedelmeskedhetünk tehát neki.

A fiz belpoklos történetéből látszik, hogy 9 mennyivel kapott kevesebbet, mint az egy; hisz testi gyógyulás mellett lelkét is kapott. Ez a legnagyobb betegség, mert az Istennel való békétlenségünk miatt van. E betegség a bűn. — Jézus nemcsak meg tud és meg akar gyógyítani, hanem Istennel is kibékít.

A belpoklosok közül, kik örvendettek az életnek, egy átérezvén, hogy életét Jézusnak köszönheti, visszament és mondotta: ime életemet tőled kaptam, felajánlom neked. Ez háládatos volt. Mi is adjuk át életünket Jézusnak. Mi által lesz ez? Ha azt akarjuk, amit Ő, vagyis a szenvedőkön segítünk.

Aranymondás: „A te hited téged megtartott.”
Ének: CV. zsoltár 1. verse.

BÉRES KÁROLY könyv- és papírkereskedése
Oradea-Mare - Nagyvárad, Fő-utca 14. szám.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek. Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

24

Mindenkinek érdeke,

11-26

hogy

Hajnal és Rózsa

vászonkülönlegességek
és nődivan-ruhájában vásároljon.

Nagyvárad, Iosif Valkán (Nagy Sándor-u.) 1.

Agárdi István mázoló és butorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtók, ablakok, fürdőszobák, fürdőkadák zománcozását, sirkertéseket a legelsőbrangu alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és partfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 1. sz. „Ulpia” (Emke) épület**

Strada Regele Ferdinand 9. Stepper cukrászda mellett, özv. **PETRI ÁRPÁDNE** látszerész üzletében

HERBST

tekintse meg

ékszerész raktárát és a hirdetésben az árákat. — 26-8 Brillióntot, arany és ezüst díszírgyakot, órákat olcsón ott vásárolhat. Brilliónt karátjáért 20-25-30 ezer lelt fizetek!! — Arany- és ezüstért a legmagasabb árákat!!

Ne dobjon ki senki nehéz ezreket, míg össze nem hasonlítja áraitat más üzletével.

Féláron rendezek olyan diszes temetést, mint más vállalat.

Nagy összeget takarít meg, ha előbb nálam is érdeklődik.

Teljesen átszerveztem

a vállalatot.

Pompás felszerelés! Kitűnő személyzet!

„Kegyelet”

52-8

temetkezési vállalat

Germán Károly ut. TARSOLY János Sas-passage.

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

ELŐFIZETŐINKHEZ!

Istennek kegyelméből ujévkor a IV-ik évfolyamába lép a **REFORMÁTUS HÍRADÓ**. Előfizetőinknek és olvasóinknak napról-napra gyarapodó tábora arra enged következtetni, hogy e kis lapra igenis szükség, nagy szükség volt és van. Lapunk egyrészt arra törekszik, hogy érdekes és főleg öntudatos kálvinista jellemet fejlesztő elbeszélésekkel és cikkekkel gyönyörködtesse olvasóit, másrészt azt a fontos célt is szolgálja, hogy egyetemes egyházunk és nagyváradai egyházközségünk minden jelentős dolgában hiven tájékoztassa hittestvéreinket. Hála Istennek, már eddig sikerült elérnünk, hogy nap nap után emelkedik hiveink részéről az egyre jobban megnyilvánuló érdeklődés egyházunk és annak minden ügye s intézménye iránt. Amikor ezt jóleső örömmel és büszkeséggel állapítjuk meg: szigorú köteletségünknek tartjuk, hogy kitűzött szent céljaink elérésére ezen túl is minden erőnket és tudásunkat oda adjuk. S azon legyünk, hogy olvasóink megelégedését, szeretetét a jövőre is biztosítsuk lapunk számára. Mi szíves örömet bocsátjuk rendelkezésre testi és szellemi erőinket — de szeretett hiveinktől is kérnünk kell a további hathatós támogatást. ☐ Midőn két évvel ezelőtt útnak indítottuk a **REFORMÁTUS HÍRADÓ**-t, az akkori nyomdai árak mellett elegendő volt a 40 Lei előfizetési díj. Egy évvel ezelőtt a papírárok, nyomdaköltségek folytonos és nagyméretű emelkedése folytán kénytelenek voltunk az előfizetési díjat az eredetileg tervezett 48 Leiben állapítani meg. Egy év leforgása alatt a papírárok, nyomdaköltségek még rohamosabban emelkedtek, úgy, hogy lapunk előfizetési árát újévtől a következőképen kell megszabnunk:

Egész évre	60—	Lei
Fél évre	30—	"
Negyed évre	15—	"
Egyes szám ára	1:50	"

Kérjük előfizetőinket, támogassák és szeressék lapunkat továbbra is, e szeretetben ne ingassa meg az a csekély pénzáltozat, mely az előfizetési árak emelése folytán reájuk vár. ☐ Az újévig fölmerülő túlkidadásainkat adományokból reméljük fedezhetni. **A Kiadóhivatal.**

Az örök reformáció.

Kaptuk a következő levelet:

Az Ur Jézus nevében [Kol. 3:17].

Nagytiszteletű Egyháztanács!

Szeretett Atyámfiai. [Róm. 12:10]. Járjunk az Urnak világosságában! [Esaiás 2:5]. Hogy ezt tehessük, mi mint Kálvin reformációja szerint való keresztyének vizsgáljuk meg, vajjon mennyiben tértünk el az utról, melyet Kálvin vágott a mi számunkra! Higyjük el, előbb a Kálvin szerint való evangéliumi életünket kell visszaszerezni, hogy azután még közelebb juthassunk az Ur Jézushoz.

Kálvin, Genfje és mi.

I. Kálvin anyagi, társadalmi s más feltételek nélkül bizott Istenben. — Mi az előbbiekkel való megalkuvástól tesszük függővé Isten parancsainak való engedelmisségünket. A sok „ha” és „de” határoz hitünkben.

II. Kálvin mindent az Istenének tekintett. — Mi azt hisszük, hogy a magunkéból áldozunk az Istennek.

III. Kálvin mindent Istenért tett. — Mi önmagunkért teszünk. Istenszolgálatunk nálunk szó és külső szokás csupán.

IV. Kálvinnak és gyülekezetének a biblia mindennapi lelki tápláléka volt, melyhez arra rendelt időben a hivek is hozzászólhattak. — Mi azt hisszük, már felette ismerjük a Bibliát. Hiveinknek reá vonatkozó véleményét pedig meg sem hallgatjuk.

V. Harangszóra mindennap megállt a munka és templomba vonult a nép. — Rólunk beszéljenek a tények!

VI. Kálvin térdre hullva tisztelte az Urat. — Mi csak énekeljük: „Mi is hát térdet hajtunk.”

VII. Genfben nem volt kétnapos ünnep. — Nálunk van. Sőt némely helyen három napig is ünnepel népünk.

VIII. Genfben csak a templomban történt a keresztelezés és az apa is ott volt. — Nálunk a papi háznál kereszteleznek többnyire lelkészeink. Sokszor a keresztyanya helyett is más tartja kereszt-

vizre a gyermeket. Keresztzülék semmit sem törődnek keresztgyermekük hitéletével.

IX. Genfben urvacSORA előtt a lelkészek és presbyterek házanként előkészítették a híveket s többeket eltiltottak az urasztalától. — Nálunk sok presbyter sem él az urvacSORával. Urvacsora délutánján sok lelkész templomba sem megy.

X. Genfben az életmód bibliai alapon egyszerűsítve és szabályozva, továbbá kegyességgel áthatva volt. — A mi életünkhöz semmi köze a Bibliának. A kegyességtől életörömeinket féltjük. Táncolunk.

XI. Genfben nem volt persely, adó, idegen segély, koldus. Nincs diakonus, szeretetház s mindenre adomány. — Nálunk van adó, persely, koldus. Volt diakonus, szeretetház. Nem ritkán fenyegetőzünk a végrehajtóval és idegen segélyre szükségünk van.

XII. Genf nagyszerű fegyelmet gyakorolt. — Mi nem ismerjük.

XIII. Genfben a házasesetire nagy figyelem volt fordítva s házasságkötés csak templomban történhetett. — Nálunk a házasesetire semmi figyelem nincs és bárhol megjelenik a lelkész esketésre.

XIV. Genfben egyszerű, szertartás, fényűzés, harangszó nélküli temetés és sirbolt, sirkő nélküli gondozott temető. — Nálunk költséges, pompás temetés. Pompázó nagy harangozások. Sokszor a halott emlékét tulbecsülő dicsérő beszéd. Sok helyen a halálozás évfordulóján való emlékharangozások. Részben sirboltokkal, drága sirkövekkel diszített, részben gondozatlan, elhagyott temető.

XV. Genfben a theologusok életére nagy gond fordított. — Nálunk meg kell jól tekinteni életüket.

XVI. Genfben a lelkész a „Tiszteletes tanács” által lett rendelve. — Nálunk esetleg katonaság által ellenőrzött rendtartás mellett választva.

XVII. Genfben a lelkészek nagy gonddal látogatták a családokat, kivált a betegeket. — Nálunk sok 50 éves szolgálattal bíró lelkész sem mondhatná, hogy 50, vagy felényi családot otthonában meglátogatva, serkentett a hitéletre, vagy mint beteget 50, vagy csak felényi hívét vigasztalni ment. Nálunk a családi istentiszteletek a lelkészek házában is többnyire hiányzanak.

XVIII. Genfben kevés presbiter egy-egy évre választva s minden presbiter valódi szolgatársa a lelkésznek, lelkieben és életükben példaadók. — Nálunk beszéljen a valóság!

XIX. Genfben a presbiterium imával kezdett és zárt heti gyűléseket tartott a hitélet gondjainak hű hordozására. Közigazgatásra külön volt a „Nagy Tanács!” — Nálunk csak közigazgatási ügyekben tart nagy ritkán, sok esetben épen vasárnap gyűlést a presbiterium, nem egyszer gyűlölettől fűtött hangulatban.

XX. Az ifjak a Biblia alapján való több évi nagy előkészítés után, 16 éves korukban konfirmáltak. — Ma pár hónapi futólagos oktatás után urasztalához léphet a 12 éves gyermek. Egy bibliai részt sok konfirmált ki sem tudna keresni. Magától való imádkozásra nem is figyelmeztetett.

XXI. Kálvin rengeteg fáradalma, élettöredelme, fent röviden feltárt eredményei után is kezdetlegesnek, sok tekintetben hézagosnak és fejleszteni valónak látta munkáját. — Mi felette megvagyunk elégedve magunkkal, munkánkkal. Kivált, ha a Bibliával semmi vonatkozásban nem levő új harangunk is van, mely pedig csupán az egyház külső disze volna.

Mi hát a mi kálvinistaságunk? Mi itt a tennivalónk? Új zsinati törvények várása nélkül minden gyülekezet a régi törvényes alapokon evangéliumi életet pezsdíthet igaz bűnbánattal, lélek szerint való imádkozással, gyakori titkos és nyilvános térdrehullás mellett, Bibliával kezében. Ez utóbbi nélkül hiába lesz a legnagyobb törvényhozás is. Törvény hit nélkül semmi. A hit minden törvéynél tökéletesebb életet teremt.

Határozottan látom hitéletünk leromlását. Semmiképen sem egyesek hibájának, hanem a kor elstülyesztő hatalmának minősítem. Az ébredést azonban egyesek által fogja eszközölni az Ur. Szeretném ismerni legalább írásaikból azokat az egyeseket, kik megérezték, hogy a szó mellett tenni is kell. A konferencia mélyebbre törő cselekedetek nélkül meddő összejövetel lesz. Szeretném, ha életcélokról terveket küldenének a buzgó Atyafiak! Egyet szigorúan megjegyezni kívánok: Az igaz hit semmiképen sem lehet a korszak megalkuvó szolgája, de a korszakot Krisztushoz vezető erőként kell működnie ma és minden időben.

Szegénységem miatt csak válaszbélyeg csatolása mellett válaszolhatok külön. Egységes válaszómat későbbi levelemben közlöm majd.

Mindezek után a mi Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme legyen mindnyájan ti veletek. Ámen!
Kenderes. [Postabélyeg kelte.]

Atyafiságos szeretettel

Szabó Lajos,
ref. tanító.

A bihari ref. egyházmegye gyülekezeteinek lelkészi hivatalait az egyházmegyei közgyűlés határozatából kifolyólag tisztelettel felkérjük, hogy lapunkat híveinknek a tél folyamára ajánlani sziveskedjenek. Egy negyed évre [december—február] az előfizetési díj 20 Lei, amelynek még e hónapban beküldése ellenében az újságot az új előfizetőknek december 1-én megindítjuk. Egyházmegyénk területére eddig 51 példányban járt a Református Híradó.

Aldozatkészség

A Protestáns Jótékony Egyesület október 31-iki tea-estélyén az árvaház javára adakoztak:

a) Készpénzben:

Bodnár Béla 550, dr Bucico Coriolánné, Kenéz András, Tonk Emilné 200—200, dr Czeglédy Miklós, dr Cziffra Kálmánné, Juhász Elemér, özv. Juricskay Dezsőné, Deutsch Pál, dr Gyenge János, Horváth Árpád, Mónus Sándor, Papp Dezső, dr Sarkady Sándor, dr Thury Kálmán, Vargha László, dr Zigre Miklósné 100—100, Csernák Béla, 80, dr Morvay Zsigmond, dr Olasz Béla, dr Szemes Ferenc, Szilágyi Géza, dr Zigre Miklós 70—70, dr Tripsó Sándor 60, Búzás Istvánné, özv. Darvasy Lajosné, Neumann Zsigmond, Neumann Zsigmondné 50—50, dr Fekete József, Gorhardt Gyula, Németh Pál, dr Stokker József 40—40, Balla Sándorné, Molnár Sándor, Szabó István, Vigh József 30—30, Debreczy Imre, Bartha János, Czirják Zsigmond, Könyves Ferencné, özv. Koronkay Györgyné, dr Kazay Kálmán, Sály József, Serbánné 20—20, Sulyok István, Stramb Domokos, Konrad Géza, Ujlaky Károly, Bene Ferenc, Máthé Tamás, Sebesi Károly, N. N., N. N. 10—10, N. N. 5 Lei. Összes bevétel: 20,876 Lei. Tiszta jövedelem: 10,460 Lei.

b) Természetbeni adományok:

Sült és hús félét küldött: Szilágyi Gézánné, Beregi Sándorné, Szabó Károlyné, dr Verzár Istvánné, Materny Imréné, Molnár Imréné, özv. Mág Lászlóné, Sztupár Trajáné, Leitner Ferencné, Butyka Lajosné, Bulbukné, Nagy Imréné, dr Morvay Zsigmondné, Somogyi Géza, Krausz Samu, Décsey Mihályné, özv. Imicokayné, Fényes Loránd.

Süteményt küldött: Resch Mihályné, Varga Mihály, dr Schilling Árpádné, András Istvánné, Nagy P. Istvánné, dr Tóth Ferencné, Goldburg Ferencné, dr Morvay Zsigmondné, dr Imetsné, dr Domokos, dr Szőke Eerencné, dr Abár Béláné, Rammigerné, Fráter Gézánné, Harsányiné, dr Mooriné, Fényes Lorádné, özv. Hegyesy Mártonné, dr Cziffra Kálmánné, Tóth Emilné.

Torta: Török Károlyné, dr Bathó Andorné, dr Verzár Istvánné, Szeghalmy Julia, Szabó Istvánné, Német Pálné, Czira Kálmánné, Varga Dezsőné, Novomeszki, Bihari Lajosné, Rérdner Gyuláné, Papp Sándorné, Szabó Lajosné, Thury Kálmánné, dr Sarkady Sándorné, Zeke Ferencné, Maklári Gyuláné, Straub Domokos, Rauscher Edéné, Merza Sándorné, dr Bucico Coriolan, Csapó Lenke, Csernák Béláné, Czillér Imre, özv. Imicokayné, Horváth Zsófia.

Bort küldött: dr Stokker József, Novák Balázs, Szerző József, ifj. Cser Jánosné, ifj. Mónus Sándorné, Kasa Lajos, dr Domokos, Fülöp István, Harsányiné.

Pástétom: Olasz Béláné. Likör: Német Pálné. Rum: Goldburg Ferencné, Rammigerné. Szőlő: Merza Sándorné. Tepertő: Bodnár Béláné, Rác Jánosné.

Ugy az itt felsorolt szíves adakozók, mint azok, kik tombolatárgyak ajándékozásával, vagy személyes fáradozással járultak az estély sikeréhez, fogadják a Jótékony Egyesületünk elnökségének hálás köszönetét.

HIREK.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Gargya Géza, este fél 6 órakor Csernák Béla,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csorja Gyula délután 3 órakor Gargya Géza,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ara nagyság és minőség szerint: 100, 80, 60, 40 35 12 Lei.

Európa katasztrófájáról értekezett Bernáth István a neves ref. világi vezér-férfi, az Országos Nemzeti Klub első őszi összejövetelén. Egészen bizonyosnak látszik a katasztrófa — mondotta Bernáth — ha Európa új irányokba áttérni nem tud. A szabadság, egyenlőség és testvériség frázissá sülyedt. A szabadság helyett magában Franciaországban a legtulzottabb centralizáció uralkodik. Az egyenlőségre érdekes fényt vet Rathenau ismert mondása, amely szerint Európa sorsát kétháromszáz ember tartja kezében. Ami pedig a testvériséget illeti, arra csattanós választ ad a bolsevik uralom s a franciák benyomulása a Ruhr-vidékre. A munka azonban tovább folyik. Ferrer világszerte dicsőítik, a szabadkőművesek páholya Maratnak Párisban szobrot emel s hasonlót tesznek az orosz uralom hívei Oroszországban, dicsőítvén ez uton Judás emlékét. Voltaire álma megvalósult. A keresztyénség szerepe háttérbe szorult, de ezzel együtt Európa elveszti a haladásnak és emelkedésnek legerősebb és legtartósabb biztosítékait. Ez katasztrófája és ha belőle kilábolni nem tud, végzete lesz Európának.

Gyűjtünk előfizetőket lapunk részére!

Vasárnapi iskola

Rovatvezető: CSORJA GYULA s.-lelkész.

1923 november

Jézus és a gyermekek.

18-iki lecke:

Márk: 10. r. 13—16. v.

Főgondolat: Jézus igazi barátja a gyermekeknek és megáldja őket.

Elbeszélés: Jézus Galilea és Samaria bejárása után tanítványaival átment a Jordánon túlra, Judeába, hogy itt is tanítsa az embereket Isten szeretetére. Vigasztalja a szenvedőket; gyógyítja a betegeket. Bármerre is járt, tömegesen jöttek az emberek elébe. Jeruzsálem felé haladva, egy kis falu határában az egész falu népe várta. Kérték, hogy tanítsa őket. Odajöttek a falu kegyes asszonyai is, karjukon hozva kicsinyeiket, oda mentek a gyermekek is, hogy Jézust megláthassák és áldást nyerjenek tőle. Olyan sokan voltak,

hogy a gyermekek semmiképen nem tudtak hozzájutni. Az emberek is rájuk kiabáltak: nem takarodtok el innen, hisz még mi sem látunk. De a gyermekek annál jobban ragaszkodtak, vágyakoztak Jézushoz; csak őt akarták látni. Mikor semmiképen nem tudtak közelébe menni, sirni kezdettek. A tanítványok is ezt hallván, elutasították úgy az anyákat, mint a gyermekeket, mondván: ne zavarják Jézust. Jézus azonban hallván a zajt, figyelmes lett. Megtudván okát, megdorgálta tanítványait, mondván: „Engedjétek hozzám jönni a kicsinyeket, mert ilyeneké a mennyeknek országa.” A gyermekek oda is mentek és Jézus megsimogatva őket, beszélt nekik az Isten szeretetéről. A beszélgetés után fejükre tévén kezét, megáldotta őket.

Tanítás. A gyermekek vágyakoztak Jézushoz, mert szerették. Odamenetelők nehézségekbe ütközött, mert az emberek megakadályozták. De ők annál jobban ragaszkodtak Jézushoz. Csak azok juthatnak Jézushoz, kik őszintén és igazán vágyakoznak hozzá.

Jézus is nagyon szereti a gyermekeket. Vére épen azért ömlött ki, hogy megváltsa Isten minden gyermekét a haláltól és a kárhozattól. Barátja a gyermekeknek, mert tudja, hogy azok a jellemvonások, melyek az Isten országába való bejutáshoz szükségesek, a gyermek alázatosságában, ragaszkodásában és őszinteségében vannak legjobban jelképezve. Ezért mondja: „Ilyeneké a mennyeknek országa” és ezért áldja meg őket. Jézus igazi és őszinte barátja a gyermekeknek és megáldja őket.

Ő ma is magához hívja a kicsinyeket és megáldja őket. A keresztség szent vizével, mintha csak az Ő vére lenne ez, megmos minket már csecsemő korunkban és a mennyei élet magvait

elplántálja lelkünkben, hogy tudjunk élni és fel-növekedni Őbenne, szent és igaz életben, örök életre és üdvösségre.

Aranymondás: „Aki nem úgy fogadja Isten országát, mint gyermek, semmiképen nem mehet be abba”.

Ének: 135. dicséret 1. verse.

Református imakönyveket jutányos áron vásárolhat
BÉRES KÁROLY könyv és papírkereskedésében
Oradea-Mare—Nagyvárad, Fő-utca 14. szám.

Mindenkinek érdeke,

12—26

hogyan

Hajnal és Rózsa

vászonkülönlegességek
és nődivat-áruházában vásároljon.

Nagyvárad, Iosif Vuikán (Nagy Sándor-u.) 1.

Agárdi Jstván mázoló és butorfestő

Elsőrendű és jó anyagjaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtók, ablakok, fürdőszobák, fürdőkadák zománcozását, sirkéteket a legelsőbbbrangu alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és partfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 1. sz. „Ulpia” (Emke; épület 17**

Strada Regele Ferdinand 9. Stepper cukrászda mellett, özv. PETRI ÁRPÁDNÉ látszerész üzletében

tekintse meg HERBST

ékszerész raktárát és a kirakatban az árákat. — 26-9 Brillántot, arany és ezüst dísz tárgyakat, órákat olcsón ott vásárolhat. Brillánt karátjáért 20—25—30 ezer lelt fizetek!! — Arany- és ezüstért a legmagasabb árákat!!

Ne dobjon ki senki nehéz ezreket, míg össze nem hasonlítja áráimat más üzletével.

Féláron rendezek olyan díszes temetést, mint más vállalat.

Nagy összeget takarít meg, ha előbb nálam is érdeklődik.

Teljesen átszerveztem

a vállalatot.

Pompás felszerelés!

Kitűnő személyzet!

„Kegyelet”

52—9

temetkezési vállalat

Germán Károly nt. TARSOLY János Sas-passage.

Református Híradó

Vallásos irányú néplap. Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lej. Egy évre 48 Lej.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

A keresztyén ifjusági munkáról.

„... minden ország támasza, talpköve a tiszta erkölcs, mely ha megvész, Róma ledől s rabigába görbed” — mondotta Berzsényi a nagy költő. És ma, amikor annyira meg van romolva a közerkölcs, a közszellem, méltán kiálthatunk fel: Mi lesz velünk?! Hová jutunk?! Hát ennyire elfajult a keresztyénség?! Be kell látni már, hogy ez így nem mehet. Javítani kell az állapotokon. De hogyan? Az Evangéliumi Diákszövetség adta ki néhány évvel ezelőtt a jelszót: „A világ krisztianizálása ebben a nemzedékben”, azaz Krisztushoz vezetni ezt a nemzedéket. Egy új generációt kell nevelni keresztyén, evangéliumi szellemben. Az ifjuság lelkét kell betölteni vallásunk örökkévaló javaival. Az ő szívökben kell felébreszteni a váltság utáni vagyat, megmutatni Jézusban az igazi megváltót, ki evangéliumának mennyei erejével felfegyverezve képessé lesz a bűn ellen diadalmasan harcolni. Az ifju nemzedék lelkét kell nemesíteni, mert erkölcsi romlottságunk főoka épen az, hogy lelkük nagyon el van hanyagolva. Az elemi iskola végeztével szélnek eresztődnek, senki sem törődik többé

velök, hanem engedjük őket elsodortatni az utca szennyes áradatába. A fogékony ifju lélek az, amely keresve a mindennapi szórakozást, könnyen rossz társaságba keveredik és erkölcsrontó helyeken talál alkalmat élvezetei kielégítésére. Ezért ifjainkat kell összegyűjteni, táborba tömöríteni, hogy így el legyen vonva figyelmük és alkalmuk attól, hogy szabad idejüket életükre nézve ártalmas helyeken töltsék.

E célra alakulnak világszerte a keresztyén ifjusági egyesületek. Nálunk is újabban egymásután történnék ilyen tömörülések, hogy evangéliumi munka által ifjuságunkat testben, lélekben egészséges, munkás keresztyén jellemekké kifejlődni segítsük s ezáltal Istenországának alkalmas munkásaivá, Krisztus igaz követőivé tegyük.

E nemes ügynek velünk való megismertetésére jött Romániába Sartoryus Ernő, az Ifjusági Keresztyén Egyesületek Világszövetségének titkára, aki ennek a hónapnak végén megfogja látogatni egyházunkat is, hogy az ifjusággal való foglalkozásról előadást tartson, tanácsot és utbaigazítást adjon mindenkinek, aki ilyen ügyekben hozzája fordul.

Hazulról.

Irtá: Szunyoghy Farkas.

Az én kedves Marci bátyám, tiszteletes ** Márton szülőfalunk volt lelkésze, ott messze, a kéklő Meszes hegység alján, egy bogárhátú házikótömegnek, egy fele magyar, fele román községnek. Lelkésze körülbelül öt-hatszáz földhözragadt kálvinista magyarnak. Milyen könnyen leírom ezt a szót: lelkésze, hej, pedig nehéz hivatás volt ez. Mert az ő hivatása se nem kezdődött, se nem végződött a katedrával. Egy vegyes nemzetiségű falu papja minden lépésében, minden cselekedetében pap. Keveset mondtam: már felkelésében is példányképnek kell lennie. Ilyen volt tiszteletes ** Márton. Szeretnék róla olyan képet rajzolni, amelyet az ő erős kálvinista érzése, fajmagyar szeretete és puritán jelleme megérdemelne. Félős, gyöngye lesz tollam.

Nem sokan szeretik erre fele a falusi papot. Nem a gazdag alföldi magyar falunak a papját

értem, hanem az erdélyi kongruás egyházak papjait, kik kiveresedett gérokban, kizöldült rojtos szélű vaskalapban hordták ugy aratás után a termést a legközelebbi városka piacára, — hogy összekalapálják az árából a zilahi, az enyedi vagy más kollégiumba küldendő gyermekeik neveltetési költségeit.

Kivörösödött Ferenc József-kabát, rojtosszélű kalap... tizenöt krajcáros görbe bot, fakó szekér... ezekben a látható jegyekben jellemződött az én kedves Marci bátyám,

A falusi nép korán kél. Foglalkozása miatt is. Csorda hajtás után, már a határban van a magabiró lakosság. Nos hajnali fél öt óraker megszólalt a... kálvinista torony harangja és különösen hétfő hajnalonkint a templom falához támasztott vasvillák, kapák, kaszák, gerebjék mutatták, hogy a tiszteletes ur imádkozik hiveinek

Ezt a munkát a bibliai órák körében kell megkezdeni. A biblia-kör az evangéliumi munkának egyik fontos ága és ahol valami ifjúsági munka folyik, ott nélkülözhetetlen.

Hadd gyuljon lángra ifjúságunk lelkében ez ügy iránti szeretet, a munkára indító lelkesedés, hogy a mi árva és Isten által ostromozott népünket valahogy kiragadva a halál karjai közül, mentjük meg egy jobb jövőre, Istenországára számára.

Csorja Gyula,
ref. s.-lelkész.

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Orgona-alapra: Balogh Zsigmond [Velence-part] 50 Lei.

Velencei imaházra: Tárnoki László 40 Lei.

Szegényeknek: Doh Lajos 20, Blaha István 20, Hajdu József 20, Tóth Mihály [Kálvár-u.] 20 Lei.

VELENCÉN:

Imaház-iskola udvarának rendezésére: Bereczki József 40, Molnár Károly 20, N. N. 100, Tamás Lajos 50, Orbán Gyula 40 Lei.

B) Az árvaház céljaira:

Özv. Bozsódi Sándorné 12, Petrányi Ferenc 100, Bartha László ágyalapítv. [I. részlete] 100, Szilágyi István dr Fráter Imre ágyalapra 100, Dancse Lukácsné 100, Somogyi István és neje házasságuk évfordulója alkalmából 100, Fráter Zsigmond [Fráter Imre koszorúmegváltása címén] 100, özv. Maklári Kiss Gyuláné [férje halálának évfordulóján] 100 Lei, Gyémánt Elekné egy zsák zöldség. Néhai dr Fráter Imre ágyalapítványának növelésére Domokos László 100, özv. Resch Mihályné 100, Török Juliánna [Köröstarján] 20, Felvinczy István 50, Felvinczy Sándor 50,

Felvinczy Ferenc 50, Szilágyi István 50, Sarkadi Dániel 100, Kondor László 100 Lei, Szabó Andorné 2 tányér, 1 kávécsésze aljával, 1 kés, 1 villa, 1 kávékanál, 1 evőkanál, 1 szalvéta, Pántya cég 2 párnahuzatravaló sefir, özv. Szabó Adolfné 2 törülköző, özv. Biró Andrásné fél kg. griz, 10 tojás, 1 torta Kohn Salamon 4 kgr. fehér kenyér, Biró Lászlóné 1 kenyér, ifj. Rácz Jánosné 3 kgr. hus, Sztupár Traján 1 kgr. hus, ifj. Bodnár Béla 1 pár harisnya, Tóth Józsefné 1 lepedő, 3 törülköző, Tarsoly János 3 drb zomácozott tányér, 1 habzókanál, 1 tészta-szűrő, 2 konyha-kés, 2 nyújtó-fa, 1 bárd, 1 hus-puhító, 1 pecsenye-villa, özv. Bodnárné [Teleky-u.] 1 drb 40 lit. mosófazék, özv. Tanka Miklósné 2 párnahuzat, özv. Szombathy Istvánné 1 lábas, Szücs Gyuláné [Kertész-utca 17.] 4 drb kávésbögre, 2 drb vizespohár, 4 drb konyha-ruha, 4 villa, 2 kés, 4 kanál.

Velencén: Szilvássy István 100, Dancse Lukácsné 100 Lei.

H I R E K.

A vasárnapi istentisztelet sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor és este fél 6 órakor Csorja Gyula,

Ujvárososon: délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Gargya Géza,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Biblia hapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ara nagyság és minőség szerint: 100, 80, 60, 40 35 14 Lei.

Vasárnap délután 4 órakor presbyteri ülés.

A vasárnapi iskola világszövetségének titkára, id. Viktor János e hó 20-án délután érkezett Romániába, hogy a vasárnapi iskola itteni barátait — felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül — egy szövetségbe tömörítse. Lapunk szerkesztőjét délután 4-5 óra között kereste fel

seregével az eljövendő hét terhes munkájának áldásáért. Őt óra után már szanaszét végezte ki-kidolgtát a határban.

Fél öt — óh ez már nem is volt olyan jókor: már ekkorra a parókián mindenki elvégezte a maga dolgát. A cselédek, a gyermekek, a tiszteletes asszony és a tiszteletes ur! Az ólban, a kertben, az udvarban, a konyhán, az irodában. És mentek a templomba. Ott... nem volt magasan szárnyaló retorikai fogásokkal felépített, költői képekkel megspékelt beszéd hallható, hanem... egyszerű nyáj, együgyű lelkéhez való, szívből jövő ima, telve helyi intimitásokkal a kérésekben. Emlékezem egy áldásos, esőben bővelkedő nyáron, minden vasárnapra virradóra gyönyörű csendes eső hullott a határra és boldog alázatos szívvel köszöntek meg hétfőn reggelenként az Urnak a bölcs rendelkezését, mely szerint hétköznapi idő van dolgozni, a pihenés napján meg... esik szépen, csöndesen a termékenyítő eső.

Aratáskor ez volt a textus: egyél, igyál én lelkem, sok esztendőkre eltett javaid vannak né-

ked! Egyik aratáskor úgy, mint a másikon. Már könyv nélkül tudták a beszéd fordulatait és... mit gondol a nyájas olvasó, hogy milyen hatással volt a hivatkozott? Ünnepies, felemelő hatással! Előre kérdezték az egyházfőtől még a görög katolikus hívek is: Zsiga bácsi, mit gondol, jön-e már az „egyél-igyál“ vasárnap?

— Még nem, hanem egy hétre, akkor már le lesz aratva az egész határ.

Es azon a vasárnapon különösen dugig volt a templom. Nemcsak kálvinista magyarok, de görög katolikus románokkal is. Egy ünneppé avatta az a beszéd, egy különleges ünneppé a vasárnapot: az aratás boldog ünnepevé.

A falusi élet minden nyilvánulásában ő volt a középpont. Bármiféle buja-bánata volt a népnek, vagy öröme: menjünk a tiszteletes urhoz. Es ő mindig segített, oktató, korhólt — ahogyan kellett.

Ez időben sok baja volt a józansági fogadalmakkal. Ez szokatlan valami a kálvinista egyházban. Ugyanis nagyon rászoktak a „-iak“ az italozásra: a 90-es évek végén sok fuvaros

s örömmel hallott az eddig végzett munkáról. Meglátogatta baptista atyánkfiai is, akiket szintén meghívott a Kolozsvárott tartandó szervezkedési gyűlésre. Este tovább folytatta útját Brassóba. Az ősz, mégis ifju tűzzel buzgólkodó apostoli férfiú Kolozsvárról hazautaztában betér hozzánk hétfőn [e hó 26-án] este, amikor a ref. tanítónő-képző-intézet dísztermében 6 órakor előadást és mintatanítást tart.

Felhívás. Az olasz-i biblia-körbe jelentkező konfirmált leányok első biblia-köri óráját e hó 27-én [kedden] tartjuk meg délután 6—7-ig az olasz-i tanácsteremben [Nagy Sándor-utca 14., bent az udvarban]. Biblia-köri óra minden héten kedden délután 6—7 óráig, amikor szívesen látjuk azokat, akik e munkában lelkek indításából részt venni óhajtanak. Csorja Gyula, s.-lelkész.

Vasárnapi iskola. Jól eső érzéssel kell megállapítani, hogy a hitépítést és vallásos öntudatot fejleszteni hivatott kis lapunk nemcsak itt a közvetlen közelségben, de távolabb is, ahová eljut, — a lelkeket megragadván, a Krisztus ügyének munkálására figyelemreméltó elhatározásokat ébreszt. Fényes példája ennek az a női kezekből hozzánk küldött levél, mely a nagyszalontai gyülekezetből a vasárnapi iskola érdekében érkezett hitbuzgó nők ajánlván fel készségeket, hogy örömmel állanak ennek az ügynek szolgálatába, mert forró vágyuk, hogy a jövő nemzedéket Krisztushoz közelebb vezessék. Amilyen meghatározó a hithű lelkeknek ez a megmozdulása, éppen annyira kötelességgé is tette reánk nézve, hogy azt ne hallgassuk el, hanem a nagyszalontai pásztorok tudomására hozzuk, ráemlékezvén az írás szavaira: „ez alkalmat áron is megvegyétek.” [Eféz. V. 16.] Erősen hisszük, s meggyőződésünk, hogy az első sorban érdekelt vezetőknél ez a

akadt a kőut csinálásokra. Bővebb garas könnyelműséget szül: nem egy kaptos ember került haza szombat esténként. Persze civakodás, keserűség származott ebből.

Délceg Rubinné egy ilyen keserű verekedés után kerekén kijelentette urának: itt hagyom kendet, itt én világ csúfjára, ha még egyszer italozik.

— Nem iszom többet, szólt sötéten a férj.

— Nem iszik? Mondta ezt már máskor is! Ha ura akar lenni szavának, jöjjön velem a tiszteletes urhoz. Ott, előtte fogadja meg, hogy nem iszik többet.

Elmentek a tiszteletes urhoz, ott előadta a menyecske bánatát és... egy alapos fejmosás után megfogadta Rubin gazda, hogy nem iszik többet. Es megállotta emberül. Mi lett ebből? Az, hogy egész csapat házastársat kellett békiteni, hiteltetni ezután a tiszteletes urnak!

Igy élnek a mi református magyarjaink csöndesen falvaikban. Áldja meg az Isten verejéküket... imádságaikat.

feltörekvő jószándék nemcsak megszívlelésre talál, de mihamarabb erős lendítést ad az ottani vasárnapi iskolák nagyjelentőségű beállításának.

Ifju Erdély címen jelenik meg a romániai magyar református ifjuságnak szánt szépirodalmi folyóirat, dr Imre Lajos kolozsvári professzor főszerkesztésében. A minden sorában magas erkölcsi célokat szolgáló lap második évfolyamának előttünk fekvő első számát örömmel üdvözljük és szeretettel ajánljuk a szülők, a serdülő ifjuság figyelmébe. Egy szüle sem lepheti meg szebb ajándékkal gyermekét, mintha e lapot számára megrendeli. Kiadja a kolozsvári ref. theol. fakultás ifjusága.

A bihari ref. egyházmegye gyülekezeteinek lelkesi hívataltait az egyházmegyei közgyűlés határozatából kifolyólag tisztelettel felkérjük, hogy lapunkat hiveinknek a tél folyamára ajánlani szíveskedjenek. A tél folyamára [december—március] az előfizetési díj 20 Lei, amelynek még e hónapban beküldése ellenében az újságot az új előfizetőknek december 1-én megindítjuk. Egyházmegyénk területére eddig 51 példányban járt a Református Híradó.

Școala normală reformată de fete din Oradea-Mare. - Nagyváradí Református Tanítónőképző-intézet. — Școala civilă (medie) reformată de fete din Oradea-Mare. - Nagyváradí Református (közép) Polgári Leányiskola.

432—1923. sz.

Pályázat tanári állásra.

A nagyváradí ref. tanítónőképző-intézet és polgári leányiskola fenntartótestülete a román nyelvnek, román történelemnek, földrajznak és alkotmánytannak heti husz [20] órában leendő tanítására román anyanyelvű és szabályszerűen képezett tanárt alkalmaz az állami fizetésnek megfelelő díjazással. Felszerelt pályázati kérvények folyó évi december hó 4-ig adandók be az intézet igazgatóságához.

Oradea-Mare [Nagyvárad], 1923. nov. 22-én.

Nagy Vilmos s. k.,
igazgató.

Dr Thury Kálmán,
ig. tanácsi h. elnök.

Vasárnapi iskola

Rovatvezető: CSORJA GYULA s.-lelkész.

1923 november
25-iki lecke:

A gazdag ifju.
Máté 19. r. 16—25 vers.

Főgondolat: Jézus barátja mindazoknak, kik érette képesek lemondani javaikról.

Történet: A gyermekek megáldási jelenete alig záródott le, amikor Jeruzsálem felé utaztában egyszerre csak Jézus állt, ott az uton, egy ifju, aki bár a környék leggazdagabb egyéne volt, mégsem talált életében örömet, mert érezte, hogy lelke nagyon szegény; mert volt lelkében valami

olyan üresség, ami az ő legnagyobb vágyát, az örök élet reményességét tette képtelenné előtte. Bár megtartotta a parancsolatokat, minden dolga szeretetben ment végbe, egész élete jó cselekedetekben merült ki, mert ezek által akarta kiérdemelni az örök életet, lelke mégis háborog, reménytelenséggel teljes; megy Jézushoz és tőle kérdezi meg, mit cselekedjen, hogy az örök életet vehesse. Jézus e fedhetetlen életű és bizalommal hozzáforduló ifjuban azonnal felismerte a hibát, az Istenországába való bejutásnak az akadályát. Látta, hogy ez az ifju csak jócselekedeteiért várta az üdvösséget és semmit sem tud Istennek Benne megjelteni kegyelméről és ezért mondja: „Add el minden vagyondodat, oszd ki a szegényeknek... és jér és kövess engem.” Jézus ez által minden földi jónál nagyobbat, Isten kegyelmét ajánlotta fel az ifjunak, ki inkább lemondott ezek hallatára az üdvösségről és választotta a kárhozatot, de vagyonáról nem mondott le.

Tanítás. Jézus magához hívta a gazdagokat is. A gazdag ifjunál látta a szív őszinteségét, a lélek vágyódását az örökké tartó javak után és ezért hívta magához, hogy vágya teljesüljön. Az ifju miben látta az üdvösség útját? A cselekedetekben, mert azt kérdezi: „Mit cselekedjem?” Ő jó cselekedetek által akart megigazulni, pedig csak hit által Isten ingyen kegyelméből igazulhatunk meg. — Jézus is a megigazulás ezen útjára akarta vezetni az ifjut, mikor követésére szólította fel. Hogy próbára, vagyonától akarta megszabadítani. Az ifju erre nem volt hajlandó, pedig Jézus nem akarja, hogy valaki bármit is inkább szeressen, mint Istenországát.

Jézus reánk is szeretettel tekint, épen mint a gazdag ifjura; tőlünk is megkérdezi, vajjon cselekedetek által akarjuk-e kiérdemelni az üdvöt,

vagy hitünkkel fogadjuk el Isten kegyelmének gazdagságát. Jézus hív. Engedelmeskedjünk hívő szavának és kövessük Őt.

Aranymondás: „Keressétek először Istennek országát és az Ő igazságát; és ezek mind megadatnak néktek.”

Ének: 290. dics. 1. v. Kövesd a Jézust...

Református imakönyveket jutányos áron vásárolhat
BÉRES KÁROLY könyv és papírkereskedésében
Oradea-Mare - Nagyvárad, Fő-utca 14. szám.

Mindenkinek érdeke,

13-26

hogy

Hajnal és Rózsa

vászonkötőlegességek
és nődivat-áruházában vásároljon.

Nagyvárad, Iosif Vulkán (Hagy Sándor-u.) 1.

Agárdi István mázoló és butorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtó, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sűrűkerítéseket a legelsőbbbrangú alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és pártfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 1. sz. „Ulpiá“ (Emke) épület**

Strada Regele Ferdinand 9. Stepper cukrászda mellett, özv. PETRI ÁRPÁDNÉ látszerész üzletében

HERBST

tekintse meg

ékszerész raktárát és a kirakathat az árakat. — 26-10 Brillióntot, arany és ezüst dísz tárgyakat, órákat olcsón ott vásárolhat. Brilliónt karátjáért 20-25-30 ezer lelt fizetek!! — Arany- és ezüstért a legmagasabb árakat!!

Ne dobjon ki senki nehéz ezreket, míg össze nem hasonlítja árait más üzletével.

Féltáron rendezek olyan díszes temetést, mint más vállalat.

Nagy összeget takarít meg, ha előbb nálam is érdeklődik.

Teljesen átszerveztem

a vállalatot.

Pompás felszerelés! Kitűnő személyzet!

„Kegyelet“ 52-10

temetkezési vállalat

Germán Károly ut. TARSDLY János Sas-passage.

Református Híradó

Vallásos irányú néplap. 000 Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész. (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyvárad-i Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

A presbyterium gyűlése.

November 25-én délután 4 órakor volt a presbyterium gyűlése az újvárosi tanácsteremben, Sulyok István lelkészelnök és a főgondnok távollétében Varró Domokos presbyter elnökléte alatt:

1. Dr Fráter Imre halálával a presbyteriumban megüresedett helyre az elnökség dr Schilling Árpád pótpresbytert hívta be, aki az esküt a törvény értelmében letette.

Lelkészelnök: bensőséges, meleg szavakkal üdvözölte az új presbyter viharvert egyházunk tanácsában, rámutatván nagynevű őseinek példájára, akik közül egyik évtizedeken át volt gondnoka egyik erdélyi egyházmegyének.

Schilling Árpád: mélyen meghatva köszöni meg az üdvözlést, igyekezni fog teljes erejével kiérdemelni az előlegezett bizalmat. Két üzenetet hoz az „elnémult harangok” hazájából, a hérces Erdélyből; — egyik a hívekhez szól: „hithűség, áldozatkészség, szeretetteljes munkásság”, a másik szeretett lelkészeinkhez szól, mint évszázados üzenet, amit a noszpolyi kis egyház Árpádkori templomában a szószék koronáján bevésve találtak: „Kiálts tele torokkal és még ne szűnjél, — miként a trombita, — hirdetni a te népednek az ő bűneit”

Presbyteri működése megkezdésének emlékére: ezer leít adományoz iskolai szükségletekre.

2. Lelkészelnök jelenti, hogy a bezárt várad-velencei iskola ügyében megérkezett az első elutasító miniszteri válasz. Az elnökség újabb felterjesztéssel élt, amelyben hivatkozás történt a kolozsvári vezérigazgatóságnak 1920-ban kelt rendeletére, mely így szól: „Elismerjük, hogy az 1868:XXXVIII. tc. 10. és 11. §§. alapján a felekezeteknek joguk van iskolákat felállítani, ha azt a consistorium [egyházi hatóság] engedélyezi, mi csak azt kívánjuk, hogy azt nálunk jelentsék be, „hogy annak a nyilvánossági jogot megadjuk”. — A régebbi kormányok tehát elismerték a ref. egyháznak iskolafenntartási jogát; mi tehát erre hivatkozva kértük a sérelmes intézkedés feloldását.

3. Az egyházmegyei közgyűlés köszönetet mondott a nagyvárad-i ref. egyháznak azért a páratlan áldozatkészségért, amit az iskolafenntartás és egyházépítő munkásság terén a múlt évben kifejtett. [Bár maradna állandó és mindig fokozódó ez a szépen nekilendült hitbeli buzgóság.

4. A kolozsvári ref. theologia igazgatósága kérdést intézett egyházunk elnökségéhez, hogy ezután is kíván-e az egyház a nagy ünnepeken légátusokat hallgatni?

A presbyterium megmarad eddigi elvi állás-

Útamból.

— Vázlat —

Írta: Szunyoghy Farkas.

Úton járó emberré tettek. Sohasem otthon, csak útban haza. A fáradt test, a zaklatott lélek balzsamot keres nehéz útjában. És talál az Urban, nézvéen az Ó bölcs rendelkezéseinek folyó vizét: az úton járó sokat láthat, ha nyitva a lelke és csukva a szeme. Ezt láttam és így láttam. És örömmel láttam, mert kitetszék, hivatalos már az én turáni népem is a legfenségesebb lakomához: már tudja és érzi az Ur parancsát, melyet sok-sok évezrednek előtte kapott a kiválasztott nép.

Igy volt. Zakatoló, rázó, rohanó vasúti kupé Harmadik osztály. Fáradt, küszködő lelkek, bűz, szenny, piszok: kétségek hulláma: mi lesz velünk! Világtalan, vak asszony ül egyik lóca közepén. Szemének tükrét, arcának simaságát vitriol marta

le — valamikor, régen... szép, májusi estén, orgonavirágos, illatos tavaszkor. Szemben vele egy lóto-futó Jákób-fi. Rohanásainak sora ott éktelenkedik nadrágján, keshedt gummi köpenyén, izzadságtól csapzott rőt haján. Kövér ludat gyömöszölülő helye alá. Szomszédja egy magyar paraszt. Nagy, gombásos kalapu, meztlábos hortobágyi gulyás. Két tehenet hajtott Hortobágyról Kisujszállásra, „egy paraszt burzsulynak”, mint kifejezte saját szavaival.

— Be derága ez a vasut, majd ezer korona esett a bilétáért Karcagtól Debrecenyig Pég Kisujtól Karcagig gyalog jöttem. Megittam, amit megspóroltam. Csak így szakítottam egy kis italra a hajtó pénzből.

Száll a pipák bűzös füstje, száll a lelkek zaklatott beszéde ide-oda. Elnéztem a két embert. Az eszes, nyugtalan Jákób-fit a kövér luddal, a gulyást, ki huszonyolc kilométert gyalogolt, hogy

pontján és a kolozsvári theologia támogatása és a benső összeköttetés fenntartása céljából két légátust kér a nagy ünnepekre, kiknek tiszteletdíját egyenkint 1500 Lei-ban állapítja meg. Ezt az összeget a hivek adományából reméli összegyűjteni.

5. Özv. Darvassy Lajosné: férje emlékének megörökítésére 5000 Lei-es alapítványt kíván létesíteni, melynek célját akkor jelöli meg, ha az egész összeget befizette. Ezuttal 2500 Lei-t adott át az elnökségnek.

A presbyterium az alapítványt hálás köszönettel fogadja és vállalja a felelősséget az alapítvány céljának betartásáért.

6. Gerencsér József kántor elhalálozása folytán a presbyteriumban megüresedett helyre Vásárhelyi Sándor kántor és Bancsik János kántor tanító között a presbyterium a választást elrendeli s azt december 18-ára kintüzi. Választási elnök Olasziban: dr. Olasz Béla, Ujvároson: dr. Sarkady Sándor, Velencén: dr. Tóth Ferenc.

7. Iskolaszék javaslata alapján:

1. a presbyterium a tanítónőknek 1923 szept. 1-től dec. 31-ig terjedő időre 2—2000 Lei rendkívüli segílyt állapít meg. Fizetésük rendezéséről véglegesen a költségvetés kapcsán fog határozni;

2. a „vasárnapi iskolák” fűtési költségeire 3200 Lei-t állapít meg, amit a költségvetésbe fog beállítani.

8. A kántorok stóladíját a változott viszonyok folytán a mai naptól kezdve

a presbyterium ekként módosítja: 1. énekszós és imádságos temetésért 60 Lei, egyébként 80 Lei Átkisérésnél kétszeres díj.

2. A kórházakban és egyéb közintézetekben hozzátartozók nélkül elhalt hivek temetéséért 30 Lei díjat állapít meg az egyházi pénztár terhére.

[A gyűlés fél 7 órakor véget ért.] (—y.)

megihasson egy liter savanyu bort. Hasonlítgatom őket. Hasonlítgatom és szomorú reám, fajtámra nézve az eredmény. Turáni testvérem gyönyörű test. Mint egy érből öntött ember... de még csak ott tart, hogy huszonnyolc kilométert gyalog egy liter bor megihatásáért. Szomszédja csak ember-vakarcs hozzá képest, de... bizonyosan nem gyalogol félnapi járó földet egy liter borért.

Ebes! Egy perc! Nagy zökkenővel indul a vonat. Kászolódik az útas-tömeg. Veszi cók-mókját mindenki... egyik a kövér libáját, másik a szűrét, kinek mije van. Csak a szegény világtalan ül mozdulatlanul. Szeliden, csendben. Tétovázóan szólítja meg a vele szemben ülőt.

— Legyen szives, jó ember, segítsen le a kupéból és vezessen be a váróterembe.

Véletlenül az izraelitát szólította meg. Vártam, mi lesz most. Lázás tárgyalását az akció tojásról, a drága buzáról félbeszakítja, de csak

A Vasárnapi iskolák Világszövetségének titkára Nagyváradon.

Mult számunkban közöltük, hogy id. Viktor János ur, a Vasárnapi iskola Világszövetségének titkára kilátásba helyezte, hogy egy estét szentel nekünk. Igéretét Isten segítségével be is válthatta s erdélyi utjából jó egészségben visszatérve, hétfőn este a tanítónőképző-intézet dísztermében hallgattuk meg. Itt várt reá este 6 órakor a vasárnapi iskola lelkes gárdája.

A nyájas, szelid arcú vendég megérkezése után felzúgott az ének: Jövel Szentlélek, Úr Isten! — majd Sulyok István buzgó imádsága emelte föl a lelkeket a Szentháromság egy igaz Istenhez, ugyancsak ő üdvözölte meleg szavakkal a kedves vendéget.

Id. Viktor János titkár ur megköszönve a szives fogadtatást, a szeretet közvetlenségével fordult a gyermekek felé, oda ült közéjük, hogy tanítsa őket János ev. 8. rész 12. verse alapján. A neveléssel nem foglalkozó hallgatók is azonnal megérezték, hogy itt Isten különös kegyelmével megáldott tanító mestert hallgathatnak. Az a negyed óra elég volt, hogy tíz gyermeki szívet boldoggá tegyen, megtanítson arra, hogy Jézus nekünk az élet minden körülményei között világosságunk.

A gyermekeket elbocsátva, a munkásokhoz szólott, ösmértelve velük a vasárnapi iskolának az egész világot átfogó áldásos hatását és meghívta a nagyváradi munkásokat arra a kongresszusra, amelyet a vasárnapi iskola munkásai 1924 júniusában Glasgowban [Skócia] tartanak. A jó skótok 6000 vendégre számítanak. Az utazás 10—12 métermázsa buza árába kerül. Reméli, hogy Királyhágómellékről sem maradnak el.

A megjelentek nevében Csernák Béla mondott köszönetet a Világszövetség titkárának

pillanatra. Főlényes biztossággal szól a pásztorra:

— Nézze barátom, segítse le ezt a jó asszonyt.

És folytatja a tárgyalását a buzáról, a tojásról.

A hortobágyi pásztor nem válaszol egy szóval sem. Megfogja félkézzel a vak asszony csomagját, a másikkal vezeti a nyomorultat és méltóságteljesen, lassan, nyugalommal legutolsónak száll ki. Vezeti, figyelmezteti, ide lépjen, ott vigyázzon, a sineken keresztül, a kijárónál a váróterembe. Mire ő is útjára mehet, a kövérlibás ember már messze fut, rohan rogyó inakkal, feccsögő szájjal.

Elmult lelkem szomorúsága, nem fáj az öt évezedes kulturális mult, a turáni nyugalom soha szebben nem ragyogott előttem, mint ez egyszerű pásztor emberben. Boldog voltam: nem mi kaptuk a törvényt, de már a népem legegyszerűbb fia lelkében is élő valóság annak a betűje.

s imádsággal zárta be az összejevetelt, amelynek tagjai a XC. zsoltár eléneklése után lélekben gazdagodva térhettek haza.

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

UJVÁROSON:

Ujvárosi harangtőke növelésére:
Darvasi Károlyné 100 Lei.

B) Az árvaház céljaira:

Ifj. Cser Jánosné 200, Bauer Nándor 100, özv. Trombitás Gáborné 30 Lei. — Az október 31-iki teaestély alkalmából Elnöknő kezeihez: Nagyváradai Sörgyár 600, Beregi Sándorné 500, dr. Kassay Kálmáné 200, Imets Eva Magda 200, Béres Károly 100, Kiss Antalné 100, Kolb Rezsőné 100, Reismann Mórné 50, dr. Kovásznay Marcellné 50, özv. Vécseyné 50, Kereskedő a tombola tárgyakon kívül 145 Lei.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Sulyok István, este fél 6 órakor Csorja Gyula,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csorja Gyula, délután 3 órakor Gargya Géza,

Velencén: délelőtt 10 órakor Csernák Béla szolgál.

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ara nagyság és minőség szerint: 100, 80, 60, 40, 35 14 Lei.

Kiss Károly lelkésziünket veszedelmes tüdőlob fektette ágyba a múlt hét péntekén, úgy hogy vasárnap nem is végezhetette az istentiszteletet. Hála Istennek, ma már állapota javulóban, egészsége rövidesen visszatér s a jövő vasárnap már megint ő hirdetheti Isten igéjét a velencei imaház buzgó látogatói előtt.

Meghívó. Az 1924. évi egyházi és iskola-fenntartási járulékok kivetését 1923. év december hó 5-én megkezdjük. Felkérem a presbyterium azon tagjait, akik a kivetési munkálatoknál közreműködni kívánnak, hogy délelőtt 10 órától 1 óráig és délután 4 órától 6 óráig az ujvárosi tanácsteremben megjelenni sziveskedjenek. — Tájékoztatásul megjegyzem, hogy 5-én a Ferdinánd- (Rákóczi-) ut és Bunyitai-liget közt fekvő utcákban lakó ref. hívek járulékát, 7-én és 8-án pedig a Szent László- (Körös) utca és a Körös közt fekvő utcákban lakó ref. hívek járulékát fogjuk megállapítani. A kivetés iránt érdeklődő híveinket szívesen látjuk, sőt a kivetés pontossága és helyessége érdekében el is várjuk minél nagyobb számban. De b e r e c z y, elnök.

Vidéki Lelkész-társaim becses figyelmét felhívom arra a körülményre, hogy Sartoryus Ernő ur, a Ker. Ifjúsági Egyesületek Világszövetségének főtitkára december 6-án délután Nagyváradra érkezik és a református tanítónőképző-intézet dísztermében este 5 órakor tartja meg előadását. Szíves megjelenésüket kérem. Csernák, esperes.

Felhívás. A legátusok tiszteletdíját ősi szokás szerint a hívek szokták összeadni. Tisztelettel kérjük híveinket, hogy adományukat a lelkészi hivataloknál, vagy az adószedőknél levő gyűjtő-íven jelentsék be és a karácsonyi ünnepekre eső részt már a bejelentéskor, illetve a gyűjtőív aláírásakor fizessék be.

Biharpüspökiben pár héttel ezelőtt halt meg a község egyik jómódu polgára: id. Simon Lajos, ki végrendeletében 19,000 leit hagyományozott a püspöki-i református egyháznak. Ez eset is bátorító jel egyházunk jövőjére nézve. Ime híveink lelkében — szórványosan ugyan — de mindiggyakrabban lobban fel az ősök egyház iránti szeretetének és áldozatkészségének lángja. Amit Simon Lajos cselekedett, — emlékezetessé tevén nevét eme nemes adományával — hányan megtették nagyapáink közül, kik végrendeletükben el nem feledkeztek az őket egész életükben tápláló és boldogító szent eklézsiáról, hanem mindig testáltak reá földi javaikból valamennyit. Mikor így volt, nem volt szükség egyházi adóra, s ha most így lenne, most sem volna szükség. — Ez az eset eszünkbe juttatja a furta! egyházban nemzedékek óta fennálló szokást, hogy ott senki sem hagyja ide e földi hazát anélkül, hogy maga, vagy az ő nevében hozzátartozói, Isten dicsőségére ne hagyományozna, vagy ne adományoznának.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Vasárnapi iskola

Rovatvezető: CSORJA GYULA s.-lelkész.

1923 december

Jézus születése.

4-iki lecke:

Lukács 1. r. 26-33; 2. r. 1-7. vers.

Főgondolat: Isten ígérete teljesült be Jézus megszületésében, kit — bár Megtartó gyanánt jött — az emberek nem fogadtak be.

Elbeszélés: A kicsiny Názáret elhagyatott magányában élt egy szegény istenfélő jegyespár, József és Mária. Abban az adventi hangulatban, mely a prófétai jóslatok hatása következtében betöltötte az emberi lelkeket s amelyben e bűnös világ várta Isten ígéretének, a Szabadító elküldésének beteljesedését, a názáreti szegény

házascska belsejében angyal jelenik meg Máriának álmában. Tiszteletteljes üdvözlés után elmondja a remegő nőnek, hogy őt Isten küldötte el hozzá azért, hogy bejelentse azt, hogy az ő születendő fia lesz a megígért Messiás; az a nagy Király, aki uralkodni fog örök időn keresztül a föld minden népei felett. Mária ennek hallatára nagyon megörvendett és ezután még hivebben ragaszkodott Istenhez. — Az Augusztus féle népszámlálás miatt neki is, mivel József bethlehemi volt, oda kellett mennie. Sok szenvedés és fáradsággal utaztak. József Máriát egy számarra ültette, hogy jobban bírja az utat. Ahol megállottak, József hűségesen őrködött. Napokig tartó nehéz utazás után érkeztek meg éjnek idején az ismeretlen városba, ahol a sok idegen miatt sehol sem kaptak helyet. Nekik szegényeknek nem adtak helyet az emberek, pedig a fáradság miatt még állani sem bírtak. Egy istállóban kaptak nehezen szállást. Mialatt József élelemért volt, Máriának megszületett a fia, kit bölcső helyett a jászolba fektetett. Nagy volt mindkettőjük öröme a gyermek felett.

Tanítás. A bűneset következtében az emberiség mindig érezte a bűnnek a terhét. Szabadulni szeretett volna. E bűnnek oka az, hogy a nép elhagyta Istent. Ezt a próféták jól látták és ezért hirdettek: „Térjete meg!” mert közelgett az az idő, mikor megvalósul az Istenországa és akkor béke, jó akarat fog uralkodni az emberek között. Isten mindenkit meg akar szabadítani a bűntől. Igérete nekünk is szól. Jézus hozzánk is eljön. Az emberek hajdan nem fogadták be. Egy istállóban született meg. Az ő lelkükben nem is születhetett meg. Ha mi hajlandók vagyunk befogadni, csak akkor születik meg lelkünkben. A mi szívünk legyen a bethlehemi jászol-bölcső. Az a gyermek, aki a Golgotán királlyá lesz, vállain

hordja a keresztet és aki ezt hajlandó felvenni, annak lelkében megszületett Ő.

Aranymondás: „Örülj nagyon, Sionnak leánya, örvendezz, Jeruzsálem leánya! Imé jön neked a te királyod; igaz és szabadító; szegény és számár háton ül. [Zak. 9. r. 9. v.]

Ének: 77. dics Isten, aki népedet...

Református imakönyveket jutányos áron vásárolhat
BÉRES KÁROLY könyv és papírkereskedésében
Oradea-Mare Nagyvárad, Fő-utca 14. szám.

Mindenkinek érdeke,

14-26

hog

Hajnai és Rózsa

vászonkötölegességek
és nődivatruhákban vásároljon.

Nagyvárad, Iosif Vuikán (Nagy Sandor-u.) 1.

Agárdi István mázoló és butorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: bútorok bármilyen festését, épületeken ajtókat, ablakokat, fürdőszobákat, fürdőkádat, zománcozásokat, sárkerítésekkel a legelsőbbangó alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és paritogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 19.**

Strada Regele Ferdinand 9. Stepper cukrászda mellett, özv. PETRIÁRPÁDNÉ látszerész üzletében

tekintse meg HERBST

ékszerész raktárát és a kizaklatban az árákat. — 26-11 Brillánsot, arany és ezüst dísz tárgyakat, órákat olcsón ott vásárolhat. Brilláns karátjait 20-25-30 ezer lelt fizetnek!! — Arany- és ezüstért a legmagasabb árákat!!

Ne dobjon ki senki nehéz ezre-

seket, míg össze nem hasonlítja árait más üzletével.

Félaáron rendezek olyan díszes temetést, mint más vállalat.

Nagy összeget takarít meg, ha előbb nálam is érdeklődik.

Teljesen átszerveztem

a vállalatot.

Pompás felszerelés!

Kitűnő személyzet!

„Kegyelet“

52-11

temetkezési vállalat

German Károly ut. TARSOLY János Sas-passage,

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. 000 Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 2 Lei.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

A szegények karácsonya.

Mikor Keresztelő János készítgeté az embereket Jézus kellő módon való fogadására, akkor történt, hogy a próféta szavait nem értő sokaság azzal a kérdéssel fordult a nagy utegyengetőhöz: „Mit cselekedjünk tehát?”

Ő pedig felelvén, mondva nékik: Akinek két köntöse van, egyiket adja annak, akinek nincs; és akinek van eledele, hasonlóképp cselekedjék. (Luk. 3., 10., 11)

Adventi napokat élünk mi is. Lelkünk tele van várakozással, vágyakozással az Ige megtestesülése, egy áldott karácsony után. Adventi napjaink hasonlatosak Keresztelő János adventjéhez: a világ tele sokféle nyomorúsággal, amelyet egy nép sem érez annyira, mint mi; talán egynek sincs annyi nélkülözö családja, egynek testén sem tátong annyi seb, egynek sincs hadiözvegyekből és árvákból olyan szomorú nagy fekete serege, mint a mi népünknek. A próféta szavai eleven erővel markolnak szívünkbe, mintha mondaná: ha azt akarjátok, hogy a nyomorúságból megváltassatok, hogy adventi napjaitok után boldog karácsonyotok legyen, akkor el ne feledkeztek a közöttetek élő, éhezö, ruhátlankodó szegényekről, árva gyermekekről; siessetek segít-

ségükre, míg erejük el nem fogy, hogy idő-nap előtt el ne pusztuljanak. Különösen gondotok legyen az árva gyermekekre. Bennök és általuk láthattok szebb jövődöt, boldog karácsonyt.

Áldottak legyenek a jótékonyaságban meg nem lankadó asszonyaink, hogy ebben az adventben is kinyújtják segítő kezöket iskoláink szegényei és árvái felé; most is a régi buzgósággal fáradoznak, hogy felruházzák öket, maguknak, egyházunknak, a nyomorúság ártatlan mátyrjainak boldog karácsonyi ünnepet szerezzenek.

Reménységgel várjuk hiveink megmozdulását, áldozathozatalát, a szeretet Istennek ötszö ajándékait.

Értesítés. Mult heti számunkban a presbyterium tagjait s egyházunk más érdeklödö tagjait meghívtuk volt, hogy a folyó évi december 5 én kezdödö adókivetési tárgyalásokon vegyenek részt. Nem jöttek el. Folyó hó 10-én és 11-én az adókivetést a Kossuth-utcától a Vámház-utcaig esö részen, 12-én és 13-án pedig a Körös-utcától a Szacs vay-utcaig esö részen fogjuk folytatni. Ismételten kérjük az érdeklödöket, de különösen a presbyterium tagjait, hogy kivetési munkálatokban vegyenek részt. A tárgyalások minden nap délelött 10 óraker és délután 4 óraker az újvárosi tanácssteremben kezdödnek. A járulékok kirovásának helyessége megkívánja, hogy az érdekeltek megjelenjenek. De b r e c z y, elnök.

Notesz és a kifli.

— Elbeszélés. —

Irta: Szunyoghy Farkas.

Özvegy Szilágyi Lajosnéra azt mondták ismerösei s a rokonság: valahára ö is elhelyezkedett. Elhelyezkedett a nagy világba. Oh, Istenem, az az elhelyezkedés milyen nehéz: Utjának minden lépése gyötirelem, fájdalom és könnyhullatás. És milyen keveset nyújt egy szegény asszonynak az ilyen elhelyezkedés! És milyen áron nyújtja! De, mikor ez a kevés, ilyen nagy áron is mindent jelent: Jelent kenyeret, jelent hajlékot, jelent... egy néhány ruhadarabot.

Szilágyi Lajosnét hamar meglátogatta az Ur. Huszonnégy éves korában két pici gyerekkel kikerült az utcára. Ö özvegyen, gyermekei árván és mind a hárman támasz nélkül. Férje szolgabíró volt egy hunyad-megyei járásban. Okos, becsü-

letes férfi, akit esze és jelleme segített állásába és nem rokonság, nem a vagyona. Ez volt a baj, mert mikor a spanyol betegség elvitte, családjának nem maradt semmije. Hogy az árvaság teljes legyen, a nagy katasztrófa elvette azt a szerény nyugdíját is, ami segítette volna az árván maradt családot.

De hát megsegítette az Ur öket. Két gyerekét karjára véve elindult a fiatal özvegy állást keresni. Ez volt a nagy munka! Meghajolni ott, ahol ö eddig egyenesen járt; elnyelni a hideg „jó napot”-okat azoktól, akiktöl eddig kézcsók illette meg. Elmúlt az is. Nem fájt tovább az élet, söt még örült is néha, hogy van számukra hely, kenyér a világon.

Elhelyezkedett hát s ekkorára két fekete szemének tükre homályos lett a sirástöl, arcának rózsája szürke a szenvedésektöl... De elhelyezkedett. A két kis árva nőtt, nőtt szépen. [Oh, be nagy

„Dr Várady Zsigmond ösztöndij-alapítvány“ pályázati eredménye.

Lapunk 1922. évi 17. számában részletesen ismertettük ennek az alapítványnak történetét, vagyonállagát, célját és szervezetét. Az alapítólevél szerint pályázhatnak minden tehetséges jó előmenetelű szegénysorsu tanuló, nemre való tekintet nélkül a közép-, szak- és felsőiskolákból. Az adományozásnál elsősorban a nagyváradi születésű református tanulók, másodsorban a biharmegyeiek előnyben részesülnek. Ez az egyetlen alapítvány kezelése alatt, amely tekintélyes összegeket juttat a tanuló ifjúság segélyezésére. Örül a szívünk, hogy végre a nagyváradi református tanulók is részesülhetnek ösztöndijukban, aminek lehetőségétől eddig el voltak zárva, mert egyetlen iskolában sem volt számukra ösztöndij fenntartva. Ebből az alapítványból első ízben tavaly adott ki az alapítványi bizottság 8000 Lei-t, míg az idén már 17,200 Lei-t tudott szétosztani és pedig 10 drb. 1000 Lei-es és 12 drb. 600 Lei-es ösztöndiját. — Az adományozásnál a bizottság, különösen figyelembe vette a hitbuzgóságot és jellemet, vallás-erkölcsi szempontból. A pályázat a múlt hóban volt meghirdetve az „Egyházi Szemlé“-ben és több ízben a vallástani órákon és az ifjúsági körben. A bizottság nov. 30-án megtartott gyűlésén a nagyszámu pályázók közül a következőket érdemesítette:

I. 1000 Lei ösztöndija: Balla József II. é. orvostanhallg., Kovács Sándor gimn. VII. o., Szabó Mihály gimn. VI. o., Takács Gyula polg. III. o., Tatár József gimn. VIII. o., Szabó Lajos IV. é. m. e. h. [nagyváradi születésűek]; és Csernák Béla I. é. műegyet. hallg., Kovács Mária IV. é. orv. hallg., Mátyási István IV. é. tan.-képző és Popovics István IV. é. m. e. h. [biharmegyeiek].

dolog kitermelni kenyérüket, tisztességes ruháskájukat!) Pista már gimnázista, a kisleány meg a negyedik elemi osztályt járja.

A vágyak megteremnek minden szívben. A Pista gyerek szívében is. Mikor az első gimnáziumba beiratta édesanyja, a Pista szívet olthatatlan szomjúság, kimondhatatlan vágy fogta el egy... piros fedelű noteszért, melybe beirhatná a diáktársai névsorát, kalkulust jegyezhetne épen úgy, mint a tanár urak, mert, hogy egykor ő is tanár lesz, az bizonyos.

Hanem baj van a notesznel. Szörnyű drágák ám! A legolcsóbbnak is nagy az ára. Nincs más mód, gyűjteni kell a reá valót. Mire összegyűjtögetett pénzcsekjével Pista boldogan szaladt a könyves boltba, már ismét drágább lett a notesz.

Történt pedig, hogy beteg lett a Pista anyukája. Nem kelhetett fel az ágyból. A sok strapa bizony a vasat is kikezdi. Szerencsére csak kisebb, muló betegség volt, de azért megszeppentek ám mind

II. 600 Lei ösztöndijra: Fazekas Margit IV. polg., Sáhly László gimn. V. o., Várady Imre gimn. VI. o. és Tóth Lajos gimn. VIII. o. [nagyváradi születésűek]; és Biró Márta I. é. tan.-képző; Bogdán Lajos II. é. theol., Kalas László zilahi gimn. VIII. o., Ványa János gimn. VIII. o., Kiss Béla III. é. tan.-képző [biharmegyeiek]; s végül Gulya Géza III. é. theol., Tóth István II. theol. és Varga Levente III. é. tan.-képző hallgatók [más megyebeliek.]

Az ösztöndijak első felét dec. hó elején; a második felét főisk. hallgatók január hó közepén, középiskolások április hóban kapják meg.

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Iskolai célokra: Papp Dezső 400 Lei.
Legátusoknak: Székely Imréné 100, M. 20 Lei.

A szegény gyermekeknek: Ladányi Sándorné 50 Lei.

Dr Goldglanz Nándor zilahi fatermelő az internátusnak egy vagon tűzifát adományozott.

Velencén az énekkarnak: Barna Sámuel 2 méter fa.

B) Az árvaház céljaira:

Tándor Lajosné 50, dr N. N. 50 Lei. Egy család ágyalapítványra [IV. rész] 200 L. Koszorumegváltás címén: Gróf Széchenyi Miklós r. kath. püspök elhunytá alkalmával Nemes János és Kallai Pál 200 Lei. Bauer Nándorné elhunytá alkalmával: Kis Gábor és neje 100, Dóbbé Gusztáv 100 Lei. Takács Dánielné elhunytá alkalmából: Stokker Józsefné 60, Kiss Károly 50 Lei.

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban.

Ara nagyság és minőség szerint: 100, 80, 60, 40, 35 14 Lei.

a hárman. Az édesanyjai is, a két gyerek is. A kishitűség bele lopta magát az anyai szívbe: Mi lesz velük, ha ő kidülne? Sirt a szegény anya égető, fájó könnyeket.

Iskolába menet, a kisfiu behozza édesanyjának a reggeli tejet és... ni, hogy néz az anya, hogy ül fel a betegágyában, hogy önti el arcát a boldogság áldott könnye, a vigasztalódás könnyei! Miért ez a hirtelen változás? Miért? Óh, nem tudja azt csak egy szegény anyai szív, aki az élet elhelyezkedésén által ment! A reggeli tej mellett nem a szokásos fekete rozs kenyér szelet volt, hanem ropogós, illatos kifli, kettő... a Pista noteszének árából.

— Meggyógyul anyukánk, meglásd — szólt Pista hugához, ha kiflit veszek neki a barna kenyér helyett. Tudod mennyire szereti?

És meggyógyult a betegségből is, a kishitűségből is. Megmutatta az Úr hatalmát: adott neki támaszt az ő gyöngye fia nagy szeretetében!

Anyakönyvi adatok

1923 nov. 1—31-ig.

Születtek: Nagy Magdolna Paula, Onavecz Valéria, Nagy Ferenc Endre, Lukács Mária, Zsurzsucz Anna, Kiss Jolán, Csécs László, Koch Mária Ilona, Illés Ilona, Szabó Ilona, Nagy Ilona, Huszár Ferenc, Varga József Ferenc, Tóth Pál, Nagy Ferenc, Molnár György József, Molnár Imre, Székely Tibor László Lajos.

Megesküdtek: Paulik György ref.—Köteles Erzsébet ref., Láda Lajos ref.—Rác Rozália ref., Kotta István ref.—Karveczki Anna r. kath., Kállay Pál ref.—Magyari Emilia Lidia ref.

Meghaltak: Oláh Mihály 3 hónapos, Gyerki Erzsébet 15 hónapos, Sarkadi Ödön 6 hónapos, Zahoczki Jánosné 78 éves, Adám Sándorné 53 éves, Torzsás György 79 éves, Marozsán Juliánna 2 és fél éves, Sárközi István 64 éves, Mikló Istvánné 23 éves, özv. Tóth Lajosné 78 éves, Dobray Erzsébet 26 éves, Ursucz Erzsébet 6 hónapos, Berényi Géza 66 éves, Szász József 23 éves, Jakab Lajos 15 éves, Farkas Sándor 56 éves, Szentmiklósi László 31 éves, Csapó Lajos 67 éves, Simándi Lajos 84 éves, Gábor Matild 23 éves, Thury Zsuzsanna 73 éves, Horváth Sándor 58 éves, Király János 40 éves, Takács Dánielné 52 éves, Fehér Agnes 1 éves, Czégény Gyula 10 hónapos, Puskás József 65 éves, Szabó László 74 éves, Bauer Nándorné 66 éves, Hodák Róza 11 éves.

HIREK.**A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.**

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 órakor Csorja Gyula,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor Gargya Géza,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Vasárnap délelőtt az olasz-i templomban Szatmáry József úr [Szatmárnémetiből] énekelni fog.

A Református Lelkész-Egyesület 1924. évi Nap-tára az olasz-i lelkesi hivatalban kapható. Ára 10 Lei.

Árvaházunk egy hónapja végzi áldásos munkáját. Nyolc iskolába járó árva fiú talált benne puha, meleg otthont, szerető sziveket, név szerint: Bokor László, Bokor Sándor, Csákö József, Molnár Mihály, Nagy Lajos, Takács József, Takács Lajos, Titi Péter. A nyolc közül kettő vidéki. — Nagy gond ma nyolc gyermeknek hajlékot, meleg szobát, ruhát, élelmet, nevelést adni. E roppant feladat elé bátran megyünk, mert hisszük, hogy imádságunk nem szegyenül meg és Istennek Lelke áldozatra indítja vidéki atyánkfiait is. Egyik nemes lelkű tiszteletes asszony gyűjtéséről a minap számoltunk be. Vidéki testvéreink természetbeni

adományaik számára van hely a kamaránkban, de van értök hála is szívünkben, meg az árvák szívében is.

Templom és harangszentelés Visken. A viski ref. egyházközség 1923. november 4-én tartotta ujonnan renovált ősrégi templomának és a háboruba elvitt harangja helyett most öntetett 8 mázsás harangjának a felszentelő ünnepségét. Az istentisztelet tartására Bertók Béla a Kárpátaljai Ref. Egyházkerület püspökét, Biky Ferenc Maramaros Ugocsa vármegye esperesét és Isaák Imre vajáni ref. lelkészt hívta meg a viski ref. presbitérium. — Az ünnepség minden eddigi Ruszinszkóban tartott harangszentelési ünnepségeket magasan felülmulta. — Az ebéd folyamán történt, hogy egy fiatal ember megindító szavakkal tett vallást egyháza iránt érzett szeretetéről. Egyszerű borbélysegéd vagyok — mondta — de egyházam jövője iránt érzett féltő aggodalomból a minél előbb felállítandó lelkész- és tanító-képző intézet javára megtakarított pénzecskeimből azonnal átadok a püspök urnak 500 koronát [cseh koronát] s kötelezem magamat, hogy csekély fizetésemből erre a célra minden hónapban 50 koronát küldök a főt. püspök urnak Munkácsra. — Ezt a viski származásu huszti borbély segédet Méhész Gábor Jánosnak hívják, méltó arra, hogy nevét megjegyezzük.

A tudós. A hires csillagással, Flammarion Kamillal történt a mult hetekben, hogy egy kíváncsi hölgy kérdéssel ostromolta meg: Ugyan mi van a holdnak másik oldalán, amit nem látunk? Nem tudom — felelte a világhírű csillagász. Mitől jó a mostani szárazság reánk? — Nem tudom — volt a válasz. — Hogy lehet, kérdezte a hölgy elámulva, hogy olyan nagy tudós és egy egyszerű kíváncsi kérdésre nem tud felelni? Miért tanult hát addig? — Azért — felelte Flammarion — hogy néha egész bizonyosan és nyugodtan felelhessem: Nem tudom.

Vasárnapi iskola

Rovatvezető: CSORJA GYULA s.-lelkész.

1923 december
9-iki lecke:**A pásztorok története.**
Lukács 2. r. 8—20. vers.

Fő gondolat: Jézus mindenkihez jött, mert meg akar váltani; ezért menjünk Hozzá és szeressük Őt.

Elbeszélés: A bethlehemi nádfedeles istálló jászol-bölcsőjében fekszik ama nagy Király, aki az örökkévalóságból eljött a mi megváltásánkra. Előtte Jézus és Mária örömkönnyek között imádkozik. Isten dicsősége, mint egy hatalmas fénygyűrű veszi körül a kisedet, amely fény kitör az

istállóból és bevilágítja az egész földet. Eljutott ez a világosság azokhoz az egyszerű pásztorokhoz is, kiknek szegényes, sanyaru élete csupa várakozás volt. Várták a megígért Megtartót. A vakító fény nagyon megijesztette őket, gondolván, hogy a város van lángokban, de remegésükben, félelmükben megjelent előttük a fénytenger közepén egy angyal és e szavakkal vigasztalta, bátorította: „Ne féljete, mert ime hirdetek nektek nagy örömet, mely az egész népnek öröme lesz: Született néktek ma a Megtartó...“ Ez a nagy fényesség, mely a sötétségben gyult ki, jele annak, hogy várakozásotok valóra vált, bekövetkezett a szabadulás órája. Ti csak menjete a jel után, majd megtaláljátok a gyermeket. Ekkor az angyal körül megjelent égi sereg ajkáról megzendül az Istent dicsőítő himnus: „Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek és e földön békesség és az emberekhez jóakarát.“ Ez után a pásztorok valóban elmentek a jel után és megtalálták Jézust, de a meghatottságtól nem tudván szólni, leborultak előtte és imádkoztak. Kimenvén az istállóból, a városban mindenkit felköltöttek és elmondották a látottakat.

Tanítás. A pásztorok várták Jézust, mert tudták és érezték, hogy Ő ad erőt a kísértések közt, Ő törölheti el egyedül a bűnt. Az ők számukra megszületett Jézus. *Mi is csak várjuk hittel, mert nekünk is szükségünk van rá.* De Jézus nemcsak hozzánk és a pásztorokhoz jött, hanem mindenkihez. A fény az egész világot beragyogta. Az angyal mindenkinek örömhírt hirdetett. A pásztorok ezután elmentek Jézushoz, hogy hódolatukat kifejezzék. Mi is ne csak örvendezzünk, hanem menjünk el Hozzája, keressük meg Őt és ha megtaláltuk, boruljunk rá az Ő vérző keblére, csókoljuk meg azt a néma ajkat, melyről az élet ígéje zengett. Hullassuk könnyeinket átszegzett lábaira. — De ne

elégedjünk meg csak ezzel. Vezessünk Hozzája másokat is. Hirdessük egész életünkkel az Ő megszületését és azt, hogy már az övéi vagyunk.

Aranymondás: Lukács 2. r. 10—11. vers „Ne féljete, mert ime hirdetek...“

Ének: 81. dics. 1—2. v. Krisztus Urunknak áldott születésén...

Református imakönyveket jutányos áron vásárolhat
BÉRES KÁROLY könyv és papírkereskedésében
Oradea-Mare Nagyvárad, Fő-utca 14. szám.

Mindenkinek érdeke,

15—26

hogy

Hajnal és Rózsa

vászonkülönlegességek
és nődivat-ruházásban vásároljon.

Nagyvárad, Iosif Vulkán (Nagy Sandor-u.) 1.

Agárdi István mázoló és butorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtókat, ablakokat, fürdőszobákat, fürdőkádakat zománcozást, sircerítésekkel a legelsőbrangu alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és partfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 20**
1. sz. „Ulpiá“ (Emke) épület

Strada Regele Ferdinand 9. Stepper cukrászda mellett, özv. PETRI ÁRPÁDNÉ látszerész üzletében

tekintse meg HERBST

ékszerész raktárát és a kirakatban az árakat. — 26-12 Brilliónt, arany és ezüst disztárgyakat, órákat olcsón ott vásárolhat. Brilliónt karátjáért 20—25—30 ezer leit fizetek!! — Arany- és ezüstért a legmagasabb árakat!!

Ne dobjon ki senki nehéz ezreket, míg össze nem hasonlítja árait más üzletével.

Félaáron rendezek olyan diszes temetést, mint más vállalat.

Nagy összeget takarít meg, ha előbb nálam is érdeklődik.

Teljesen átszerveztem

a vállalatot.

Pompás felszerelés!

Kitűnő személyzet!

„Kegyelet“

52—12

temetkezési vállalat

Germán Károly né. TARSOLY János Sas-passage.

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 12 Lei. Egy évre 48 Lei.
Egyes szám ára 2 Lei.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdájá
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Az üres templompadok.

Rég óhajtok már hozzátok is intézni egy prédikációt, üres templompadok. Ti vagytok leghűségesebb és legrendesebb „hallgatóim”. Igaz ugyan, hogy találó alapigét eddig hiába kerestem. Gondoltam a Jelenések könyve 3 részének 15 versére: „Tudom a te dolgaidat, hogy te sem hideg nem vagy, sem hév...” De még ez az ige sem volt megfelelő. Eltekintek azért az alapigétől, de kijelentem, hogy prédikációm két részre oszlik. Az elsőben megdicsérlek, a másodikban azonban nem kerülhetem el, hogy megérdemelt feddésben részesítsek benneteket.

Igen, először dicséretben részesítelek benneteket, amit pedig nem tehetek meg minden templomlátogatóval; még pedig megdicsérlek titeket azért, hogy az istentiszteletken mindig jelen vagytok. Akármilyen az időjárás, hideg vagy meleg legyen bár, ti mindig ott vagytok. Nem vagytok tehát barométerkeresztyének, akik csak akkor mennek a templomba, amikor olyan hangulatban vannak. Nem teszték minden vásárnap kirándulást a hegyekbe, nem töltitek az időt a műhelyben, hivatalban vagy az istállóban, nem mentek legeltetni, mikor a harangok hívnak, nem foglal el benneteket a sport sem.

Apró történetek.

Eötvös Károly — a hirneves író — mondja el ezt a megható történetet:

Téli időben a Balaton jegén künn volt 18 halász. Vihar jött, a jég megszakadt, a 18 közül tizet azonnal eltemetett a jeges ár. Nyolcan csodaképpen fennmaradtak egy nagy jégtáblán s a táblát a nyolc halással vitte a szél a part felé. Künn a parton álltak kedveseik és szivszorongva nézték a döbbenetes jelenetet. Egy szempillantás, a szél megfordult s vad erővel üzte, hajtotta őket vissza a Balaton háborgó vizére.

Négy óra volt már délután. A nap lenyugodott. A sötét felhők feketévé tették az alkonyatot. Se hold, se csillagfény. Lassanként elkezdett esni az ónos eső. Jéggé, kéreggé fagyott a ruha mindenkín. A nyolc ember, míg menekülését látta, míg a parton levő szeretteit látta, néma volt. Csak

Másrészt meg kell dicsérjelek benneteket azért is, hogy mindig oly rendesen és nyugodtan és csendben vagytok a templomban. Nem csevegtek egymással a prédikációról, amint sokan oly szívesen tesznek, de még kevésbé csevegtek a prédikáció alatt. Nem nézdegéltek jobbra balra, mikor elkésve jön valaki templomba és nem figyelitek, hogyan ül le, vagy milyen kalap van a fején. Nem nézitek szüntelen az órákat és nem teszték helytelenítő megjegyzéseket a prédikációra. Nem azért jöttök az istentiszteletre, hogy szép ruhátokat mutogassátok. Gyakran néma, mégis hangosan beszélő nyugtái vagytok az eddigi prédikációknak. Elismerést szolgáltatottok a lelkészeknek, akár újságcikkeket vagy magas-szemlélt értekezéseket adnak elő, akár az evangéliumot prédikálják, akár cukros vizet kínálnak, akár erőteljes orvosságot. Ime tehát sok dicséretem és elismerésem van hozzátok, üres templompadok.

De panasom is van ellenetek, keserves panasom. Sőt azt kell mondjam, hogy egész szívemnek ellene vagytok. Még pedig először azért, hogy semmi hasznót és áldást nem merítetek prédikációból. Mindig olyanok maradtok, amilyenek vagytok. Ez a körülmény emlékeztet engem oly sok templomlátogatóra,

szívük beszélt. De amikor eltűnt előlük a part, elveszett előlük szeretteik arca s elveszett a menekülés minden reménye: megnyílt szívük is, ajkuk is.

A parton állókhoz egyszer csak szent ének hangjait hozta a távol és a sötétség. A temetőbe menők szent dalait énekelte nyolc tiszta, erős férfihang.

— Óh Isten, tördelt hangokkal — Én is hozzád fordulok. — Mig itt küzdök a habokkal — Kormányodhoz fordulok!

Egy szélroham jött, a parton állók nem halottak semmit.

Azután újra elhullámzott a parton állókhoz a szent ének dallama:

— Én kedvesim, szerelmesim — Már ne sirjatok. — Jóságokért az Istentől — Áldást várjatok!

A parton álló jó öreg lelkész sirva mormolta magában: ezt már nem nyolcan éneklék, hanem csak négyen.

akik a predikációt épp így nem hallják és nem értik meg. Ők is olyanok maradnak, amilyenek voltak és nem nyernek Istentől való életet. Nagyon elszomorító ez. Nem is imádkoztok a predikátorért. Ezért nincs eleven összeköttetés közte és köztetek és ezért nem vagytok semmi hasznára munkájának. Nem is hoztok áldozatokat. Kemények vagytok. Ismét eszembe juttatjátok a gyülekezet sok tagját, akik ridegek, kemények maradnak, áldozatot hozni nem akarnak, különösen nem akarnak áldozatot hozni azért, aki oly sokat áldozott értünk, nem áldoznak semmit az Ő országának előmeneteléért. Igen, ti még közreműködtök abban, hogy távol maradjanak attól.

Üres templompadok, ti veszély és kísértés is vagytok a predikátor számára. Megbénítjátok buzgóságát. Könnyöröghet felülről való erőt, dolgozhatik sokat a predikációján, de a ti szintelen, meredt tekintetek előtt jéggé fagyhat a buzgósága. Egykor megkérdezték Brenz-et a württembergi reformátort, mikor teljes elismeréssel nyilatkoztak munkájáról, hogy van az, hogy oly kiváló és mindig jó predikációkat tart akkor is, ha csak egy pár kórházi öreg néni a hallgatósága. Azt felelte erre, hogy a forrás ontja a maga tiszta és jó vizét akár sokan, akár kevesen meritenek abból. De nem minden predikátor olyan, mint ez a Brenz. Sokan, mikor megpillantanak benneteket, azt kérdik: „Miért fordítsak én ennyi hallgatóságra oly sok fáradságot?” Igen, üres templompadok, ti nagy kísértések vagytok a predikátor számára, azért gyűlöllek benneteket.

De veszélyt jelentetek ti ama kevés hűségessre nézve is, akik még látogatják az istentiszteleteket. Elkedvetlenítitek őket és lehütitek buzgóságukat. Sokan kezdik szégyelni, hogy még egyedül járják az Isten házához vezető

utat. Mások úgy gondolják, hogy a predikáció nem sokat ér; nem elég lebilincselő vagy tán nagyon éles. Az Isten igéjének szívökhöz vezető útját betemetik. Végül még kételkedésbe is esnek, hogy vajjon nem meddő dolog-e az Isten ügye. Óh ti üres templompadok, nem is tudjátok mennyi vizet hajtotok a hitetlenség malmára! Azt kiáltjátok bele a világba, hogy a vallás felesleges. A világ tudja, hogy oly sok az üres templompad és a hitetlenek, meg a Sátán is tudja ezt, ezért így ujjonganak: „A Krisztus gyülekezete halott és ügye elveszett!” Nos, üres templompadok, hogy szerethetnélek benneteket? Nem kívánok semmit forróbban, nem imádkozom semmiért komolyabban, mint hogy végleg eltűnjenek, t. i. hogy szomjas, üdvsóvárgó ember-szivekkel teljenek meg. Es ha e forró vágyam itt meg nem valósulna, még akkor is remélem, hogy megvalósul ott, ama boldog napon, amikor Istenem királyi országában az elsőszülöttek gyülekezetével fogok együtt ülni. Ott boldog leszek azért is, hogy most már nincsenek többé üres templompadok.

Keresztyén Élét.

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Legátusoknak: D-né 50, Zekéné 20 Lei.

Egyháznak: D-né 200 Lei.

Szegény gyermekeknek: D-né 50, Ladányi Sándorné 50 Lei.

B) Az árvaház céljaira:

Nagy Péter 100, D-né 100, Hajnal József és neje [V, VI] 100, Varga Mihály 20 Lei.

Szegényeink karácsonyi segélyezésére adományokat elfogadunk.

Még egyszer előtört a hang az éjszakából, a messzeségből, a hóviharból. De ezt már csak egy ifju énekelte.

— Nincs már szívem félelmére — Nézni sirom fenekére. — Változatosok félelmeim — Reménységgé, örömkké — mert nem alszom el örökké!

Elhallgatott ez is.

De a másik pillanatban, mint a harang kondulása, még egyszer felharsant az ifju hangja.

Örökké! Örökké!...

Azután csak a szél zugott, csak a jég harsogott.

Napoleon mondta:

— Minden nagy ütközetben van egy pillanat, amikor a legbátrabb, legvitézesebb csapatok is kétségbe esznek a megfutamodásra. Az a pillanat ez, amikor megrendül hitük a saját bátorságukban és vitéz-

ségükben. S az az igazán jó vezér, aki meglátja e pillanat közelmegjelenését és megelőzi azt.

Arcolánál — mondotta Napoleon szó szerinti — mindössze 25 lovassal nyertem meg az ütközetet. Mikor a rémülettől és futástól csak egy pillanat választotta el a sereget, 25 acélidegű és végsőkig elszánt lovas közülük indítottam a csatanyerve volt.

— Az a kis csapat, amelyben elszánt akarat volt a küzdelemre, magával vitte a már-már futásra kész sereget. Vajjon nem ugyanígy van lelki területeken is? A családnak egyetlen derék tagja az egészet megóvhatja a pusztulástól. Az iskolának egyetlen bátor és derék tanulója — egész osztályt odafordíthat a hazugság, tisztátalanság elleni küzdelemre. Nem gondoljátok, hogy nemcsak a rossznak van vonzó hatása, de lehet férfi, aki a maga becsületes, istenfélő, bátor életével egy egész községet jó utra tud terelni? [24. Zsolt. 14]

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Gargya Géza, este fél 6 órakor Csorja Gyula,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, délután 3 órakor Gargya Géza,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ara nagyság és minőség szerint: 100, 80, 60, 40, 35 14 Lei.

Vasárnap délután 4 órakor presbyteri gyűlést tartunk.

A Református Lelkész-Egyesület 1924. évi Nap-tára az olasz-i lelkészi hivatalban kapható. Ara 10 Lei.

Dr Sartoryus Ernő, genfi tanár, a Ker. Ifj. Egyesületek Világszövetségének főtitkára, Bukarestből jövet, e hó 6-ik napján látogatta meg egyházunkat s délután 5 órakor szép közönség jelenlétében tartotta meg propaganda előadását a ref. tanítónőképző-intézet dísztermében. Első, inkább általánosságban mozgó előadása után, amelyben a Ker. Ifj. Egyesületek eredetét és célját ismertette, a különböző iskolákból összegyűlekező ifjaink előtt egy másikat is tartott, amelyben eleven humorral festette a cserkesz ifjak életét; előadásával nem egyszer keltett derült hangulatot. Az ifjak vallástanáruk vezetése alatt szép énekeket adtak elő és egyik társuk meleg szeretettel üdvözölte a főtitkár urat, aki december 7 én reggel folytatta missziói körutját — Sajnos, hogy a mi ifjaink a cserkészet áldásaiban ez idő szerint nem részesülhetnek, mert falvainkban az ifjusági egyesületek alakítása akadályokba ütközik. Amint azonban a Keresztyén Ifjusági Egyesületek működése elől ezen akadályok elhárulnak, ifjaink között teljes erővel meg kell kezdenünk egyházunk és népünk erkölcsi és vallásos megújodására vezető ezen munkát. Egyházközségünkben ilyen hit- és erkölcsépítő munka folyik az iparos ifjak között, Csorja Gyula s.-lelkész vezetése alatt.

Felhívás. A kántor és tanítótestületből az üresedésben levő presbyteri tisztségre a presbyterium a választást a folyó évi december hó 16-ik napján a délelőtti istentisztelet végeztével kitzüzte s a választás helyéül a templomokat és a velencei imaházat jelölte meg. Felkérem az egyházközség választó tagjait, hogy szavazati joguk gyakorlása végett a múlt évi lakóhelyök szerint illetékes olasz-i, ujvárosi, vagy velencei templomban jelenjenek meg.

Tanácsok. 1. Ne beszélj addig senkivel sem, míg az Istennel nem beszéltél. 2. Ne olvasd senki fia irását addig, míg a Szentírást nem olvastad.

3. Legyen rendszer vallásos életedben, mert különben csak a jószándékig juthatsz. 4. Ne adj hitelt annak a gondolatnak, hogy nem érsz rá Isten dolgaival foglalkozni. Mindenre ráér az ember, amit igazán akar. 5. Sohasem dolgaidd akadályoznak Isten házában rendszeres látogatásában. Az akadály szivedben van, onnét kell eltávolítanod. 6. Ne akard megosztani szivedet Isten és a világ között! Isten egész szívet kíván és te magadat csalogod meg, ha félszívet kínálsz az Urnak. 7. Ne emberekhez hasonlítsd magad. Így mindig sokat találsz, kiknél különb vagy. Még Isten nagy embereinél se állj meg. Jézus legyen az igazi eszmény, kiben a Segítőt is megtalálsz. 8. Ne abból légy bőkezű, ami csak a jövőben lesz a tied. Abból adj hálás szívvel az Ur ügyére, ami tárcádban van! 9. Nem az a fontos, hogy egyáltalán imádkozol-e, az az igazán megfontolandó: hogyan imádkozol? Igazán kitárod-e szivedet Isten előtt és átérzed-e nagy méltatlanságodat? 10. Csak Jézus kezét fogva állhatunk meg az Atya előtt.

Másodtermés az almafakon. Ritka természeti csodát jelentenek a szolnok dobokamegyei Bálványosvára alja községből. A falu határát június 27-én nagy jégverés érte, mely a fákon még levelet sem hagyott. Az egész termés tönkrement akkor és a jeget még másnap délben is vastag rétegekben lehetett találni. Buza, kukorica menthetetlen volt, sőt — mint hitték — a nagyarányu gyümölcsstermelést is évekre vetette vissza a jégverés. A fák azonban nemsokára rügyezni, sőt később újra virágozni kezdtek. A virág gyümölcsöt kötött és a termés sem hullott le fejletlenül, féléretten. Marakva vannak az almafák majd nem tyuktojásnagyságu másodtermésü almával.

Vasárnapi iskola

Rovatvezető: CSORJA GYULA s.-lelkész.

1923 december
16-iki lecke:

A bölcsék története.
Máté 2. r. 1—12. vers.

Főgondolat: Isten mindenkit Jézushoz akar vezetni; tehát engedelmeskedjünk és szolgáljunk neki.

Elbeszélés: Isten ígéretének, a próféták jóslatának beteljesedését, — mely szerint születik egy király, aki uralkodni fog minden nép felett, kinek nagy hatalma előtt minden nép meghajlik — nemcsak a szegény pásztorok, hanem a gazdagok, a tudósok, bölcsék is egyformán várták. Várta az a három bölcs is, kiről a felolvasott történet szól. Ezek állandóan figyelték azt a jelt, amely az ígéret szerint a születést fogja jelezni. Egyszer egy szokailanul fényes csillagot vettek észre az égen. Gondolták, hogy ez lesz a jel és bár hárman három felé laktak, elindultak a csillag

után, mely ment előttük. Utközben összetalálkoztak és megtudván, hogy egy cél felé futnak, együtt folytatták fáradságos utjukat a sivatagon keresztül. Így haladva tovább, elbeszéltek azt, hogy milyen gazdag lehet az a király, milyen fényes lehet palotája és bölcsője. Elérkeznek Jeruzsálembe és a csillag is megállott. Mennek azonnal a királyi palotába, mivel véleményük szerint csak ott szülehetett meg. Heródes nagyon elcsodálkozott a bölcsek kérdezősködésén és már akkor elhatározván Jézus elpusztítását, kérte őket, hogy visszajövet jelentsék hollétét. A bölcsek aztán mentek tovább a csillag után és Bethlehemben a jászolban meg is találták Jézust. Bár reményökben csalódtak, mert fényes palota helyett istállóban találták meg, mégis leborultak előtte, ajándékaikat odaadva, tisztességet tettek Neki. Visszatértökben nem mentek Heródeshez, mert Isten álmukban megjelentette az ő rossz szándékát.

Tanítás: Isten a bölcseknek csillag által jelentette meg Jézus születését; a csillag után haladva, sok nehézség és akadály után jutottak Hozzája. Bár a jóslatok alapján egy hatalmas királyt vártak Benne, mégis reményökben csalatkozva is ajándékaikat odaadták, leborultak és tisztességet tettek Neki. Szegények voltak és mégis legnagyobb kincseiket vitték oda Neki.

Isten minket is Jézushoz akar vezetni. Szüleinket, tanítóinkat azért adta, hogy Jézushoz vezessenek. Ha meg akarjuk találni, fáradnunk kell Érette és engedelmeskedni azoknak, kik Hozzá vezetnek. Ha megtaláltuk, szívünket adjuk Neki ajándékba és szolgáljunk Neki.

Aranymondás: „A nép, mely sötétségben jár vala, lát nagy világosságot; akik lakoznak a halál árnyékának földében, fény ragyog fel fölöttük.”

Ének: 84. dics. Szívünk vigszággal ma...

Református imakönyveket jutányos áron vásárolhat
BÉRES KÁROLY könyv és papírkereskedésében
 Oradea-Mare—Nagyvárad, Fő-utca 14. szám.

Egyházak, dalárdák, iskolák figyelmébe!
Harmonium (PAJKR gyártmány)
 erős hangú, fekete eladó!!
 Oradea-Mare—Nagyvárad, Lukács György-u. 34.
Várady-nál.

Mindenkinek érdeke,

16—26

hog

Hajnal és Rózsa

vászonkölölegességek és nődivat-áruházában vásároljon.

Nagyvárad, Iosif Vulkán (Nagy Sándor-u.) 1.

Ágárdi István mázoló és butorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtó, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sárkerítések a legelsőbbbrangu alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és partfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 21**
 1. sz. „Ulpia“ (Emke) épület

Strada Regele Ferdinand 9. Stepper cukrászda mellett, özv. PETRI ÁRPÁDNÉ látszerész üzletében

tekintse meg **HERBST**

ékszerész raktárát és a kirakatban az árakat. — 26-13 Brillánsot, arany és ezüst dísz tárgyakat, órákat olcsón ott vásárolhat. Brilláns karóráért 20—25—30 ezer leit fizetek!! — Arany- és ezüstért a legmagasabb árakat!!

Árjegyzék a temetkezési árakról.

Temetés minden költség beszámításával:
2 fogatos gyászkocsival Lei: **1600, 2000, 2500.** **4 fogatos** gyászkocsival és családi kocsival Lei: **2800, 3000, 3500.** **Művirágkoszorúk** árai Lei: **65, 80, 100, 140, 200, 250.** **Koszoru-szalag** felirattal kapható a

Germán Károly utóda

„Kegyelet“
 keresztényen tem. intézetbe, Sas-passage

52—13

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 15 Lei. Egy évre 60 Lei.
Egyes szám ára 2 Lei.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Karácsonykor.

(Olvasd: Lukács II. r. 1—14. v.)

A karácsony a gyermek Jézusban örvendezésünk ünnepe. Nem feledjük ugyan ezen az ünnepen sem, hogy abból a bethlehemi jászolban szendergő gyermekből a világ Megváltója lett; mindazonáltal gondolataink ma Jézus jászol-bölcsője fölött állanak meg és örömmel valljuk, hogy az a bethlehemi gyermek megmérhetetlen áldások forrása, a világtörténelem középpontja, az emberiség fényes napja, *szomorú szívek vigasztalója*, béke és szeretet királya, minden isteninek incarnatioja, megtestesülése. — Az a gyermek Jézusban örvendezés teremtő erőnek bizonyult évszázadokon át; ez az öröm szülte azokat a fenségesen szép karácsonyi énekeket, amelyeknek tárgya, kivétel nélkül mindegyiknek, a gyermek Jézus.

A gyermek Jézusban örvendezés tanította meg a világot arra, hogy örvendezni tudjon a gyermekekben. A pogány görögök és rómaiak képzőművészei egyhez nem értenek: a gyermek kiábrázolásához. Ez a keresztyén világ boldog tudománya. De nem máról holnapra tanulta meg. Máté, Márk evangélioma nem jegyezte föl Jézus születése történetét. Ezt először a harmadik evangéliom, Lukács evangélioma cselekedte meg. Már sokféle ünnepet ült a világ Jézus emlékére: nagypénteket, husvétot stb., mikor még karácsonyt nem ünnepelt. Három és fél századnak kellett eltelnie, hogy végre Jézus születésének emléknapiját is megünnepeljék.

Mikor elkezdték karácsonyt ünnepelni, akkor kezdett nyilvánvalóvá lenni az az öröm, az a boldogság, amit a gyermekek hoznak magokkal ebbe a világba. A világ figyelme akkor irányult szeretettel a gyermekekre, akik ennél fogva Jézusnak sokkal többet köszönhetnek, hogy sem gondolják. Nemcsak a romlandó karácsonyi ajándékokat köszönhetik, hanem azt is, hogy kiszabadultak a régi világ szerinti

helyzetükből, amelyben az élettelen dolgokkal soroztattak egy elbánás alá; — és szolgálai állapotukból istengyermekeinek méltóságára emelkedtek.

A gyermek Jézusban való karácsonyi örömnünk csak akkor lesz teljessé, ha gyermekeinket Jézus példája szerint neveljük, hogy ők is gyarapodhassanak testben, lélekben, Isten és emberek előtt való kedvességben. — Lenau azt mondja valahol: Gyermekeink életünk árnyékai; valamint a hosszabbodó árnyékok a nap lementét, az éjszaka közeledését mutatják, úgy növekedő gyermekeink arra intenek, hogy életünk napja hanyatlóban, nemsokára esteledik. A Lenau-féle komor gondolatoktól egyedül csak az menthet meg, ha gyermekeink Jézus Krisztusban növekednek, ha jobbak, tisztábbak, erősebbek lesznek, ha közelebb jutnak Jézushoz, mint mi. Akkor nem a halál gondolatával, hanem az élet reménységével fog megteljesedni szívünk. Akkor nem bánjuk, ha elmulunk, ha kidőlünk, ha meghalunk is; — hiszen itt maradnak gyermekeink s azoknak gyermekei, a késő nemzedékek. Jézusban növekedő gyermekeink majd elérik a célt, az eszme megvalósulását, amelyért mi élünk, amiben mi reménykedünk!

Épen azért, mikor karácsony ünnepén a gyermek Jézusban és a mi gyermekeinkben örvendezünk, gondoljunk egyuttal azokra a helyekre, ahol gyermekeink növekednek, a mi hitvallásos iskoláinkra! Ezek azok a helyek, amelyek gyermekeink szívébe oly isteni erőket plántálnak bele, amelyeneket sem a társadalom, sem az állam, sem a tudomány nem adhat nekik: a jézusi szeretet isteni erőit. Gyermekeink jövőjére s bennök magunk, népünk jövőjére gondolva, buzduljunk újabb és újabb áldozatra iskoláinkért, azok munkásaiért. Ez a felbuzdulás szentelje meg karácsonyi ünnepelésünket.

Egyházunk 1924. évi költségelőirányzata.

A december 16-án tartott gyűlésen állapította meg a presbyterium hosszú és megfontolt tanácskozás után a jövő évi költségelőirányzatot, melynek adatait alább közöljük hűveinkkel és ajánljuk annak figyelmes tanulmányozását, hogy egyházunk kulturális munkájáról hű képet alkothassanak maguknak és ha arra kerül a sor: meg is tudjanak felelni a kételkedőknek és hitetleneknek.

Igaz, hogy az iskolák fenntartására az egyházkerület bölcsessége által megállapított kulturadó, ami 390,000 Leivel emelte a költségvetés végösszegét, újabb megterhelést jelent számunkra, de mégis hálát kell adnunk az Istennek, hogy van mire áldoznunk. Örülhetünk, hogy még vannak iskoláink, amelyekért utolsó filléreinket oda kell adnunk, ha kell, mert ebben van jövőnknek minden szépsége, reménysége.

A) Szükséglet:

I. Személyi:

1. Évi fizetés: 2 rendes lelkésznek à 700 = 1400 Lei. 2. 1 vallástánító-lelkésznek 1400. 3. 1 vallástánító segédlelkésznek 970. 4. 2 segédlelkésznek à 970 = 1940. 5. 2 kántornak à 300 = 600. 6. 2 harangozónak 700. 2 egyházfinak 600 Lei. 8. Drágasági pótlék: 2 rendes lelkésznek à 8400 = 16,800. 9. 8 tanítónak à 6000 = 48,000. 10. 2 harangozónak à 7200 = 14,400. 11. Drágasági pótlék kiegészítés: 1 vallástánító-lelkésznek 5560. 12. 1 vallástánító segédlelkésznek 15,760. 13. 2 segédlelkésznek à 1430 = 2860. 14. Évi lakbére: 8 tanítónőnek és 3 segédlelkésznek à 2400 = 26,400. 15. Évi illetmény: 2 rendes lelkésznek káplán

tartásra à 7200 = 14,400. 16. Tűzifa illetmény tisztviselők [240 m³] és 2 tanácsterem részére à 270 = 70,200. 17. Fácánosi föld-alap $\frac{2}{3}$ jövedelme a 2 rendes lelkésznek 3600. 18. Gazdasági hivatal: tiszteletdíj az adóügyi főnöknek 9600. 19. A pénztáros-házgondnoknak 3000. 20. Tiszteletdíj 2 légátusnak à 1500 [háromizben] = 9000. Együtt: 247,190 Lei.

II. Tanulmányi:

1. Ösztöndíjak [özv. Szeghalmy Bálintné ének-alapítványból] 400. 2. Parochiális könyvtárak, egyházi lapok 800. 3. Vasárnapi iskolák fűtése 3000. 4. Iskolafenntartás: Iskola-alap jövedelméből 35,000. Kulturadó terhére 5. 1 vallástánító lelkész évi illetménye 14,400. 6. 1 vallástánító s-lelkésznek 23,819. 7. 2 segédlelkésznek à 8170 = 16,340. 8. 2 kántornak à 17,100 = 34,200. 9. 9 tanítónak à 12,000—15,000 = 115,400. 10. Polgári iskolai tanárok évi illetménye 166,240. Együtt: 409,639 Lei.

III. Kegyeségi:

1. Urasztali kenyér és bor 50. 2. Segélyek: 200. 3. Sirgondozás: [Nagy István, Csák Máté, Kola Gábor, Polnik Mihályné] 120. Együtt: 370

IV. Dologi:

1. Épületek javítása: 22,000. 2. Tűzkár biztosítása: 3624. 3. Kéményseprési díja: 3928. 4. Szeméthordási díja: 4000. 5. Világítási díja: 4660. 6. Viz és csatorna díja: 10,180. 7. Toronyórák gondozása: 100. Együtt: 48,492 Lei.

V. Adók:

1. Állami, községi és kamatadó: 10,700. 2. Egyházmegyei közig. adó à 20 bani: 4153. 3. Egyházkerületi közig. adó à 50 bani: 9728.

Marinka kenyere.

Pusztuló, nyomorult lengyel faluk, összetépve, lőve. A házak, akár a csonka-bonka katonák, roskadozva, sántítva kuporognak itt-ott. Nincs egy ép ablak, nincs egy valamire való rendes épület itt már. Hanem azért a tépett, vedlett, összelövedezett romházakban mégis — emberek laknak.

Szegény, nyomorult emberek persze. Sápadt „hadi” asszonyok, — jó része özvegy is már bizonyval, csak még nem tudja, — vézna gyerekek, haj! az apukat de régóta nem látták, s ki tudja látják-e még valaha?...

Gyászos, siró felhők odafenn, lenn, az uton feneketlen sár, talán sohasem lesz itt kedve kisütni még az Isten napjának, temetőnek, halálvölgynek készítő ezt a helyet már az ég is; borítgatja rája nehéz szemfedőjét.

Szegény magyar katonák róják az utat. Már napok óta elszakadtak a csapatuktól s azóta eledelek az, amit tiz körmükkel kiásnak a sáros földből; tehénrépa, burgonya, mi-egymás gyökér. Rosszkezdű is a hadfi ezen a böjtös kosztos s

feletébb reménytelen; a „gulyáságyu”-ról már csak mint mesebeli álomról emlékezik, jó volna csak egy darab kenyérke is, ha akadna...

Egy darab kenyér!... Sokan már abban sem hisznek, de hogy elérték a falut, mégis egyikét-másikat feltűzeli a vágy.

— Ej, no próbáljuk meg...

Igy gondolkozott egy fiatal hadnagy is, aki nagy meglepéssel csörtetett a zsebében néhány ezüst koronákat.

Szép hangjok, szólásuk van azoknak, a polyák asszonyok bizonyosan nem tudnak néki ellenállni s csak lekanyarítanak egy karélyt toklászos, izetlen, de azért mégis azt a bizonyos kenyeret képviselő téstájukból.

Egy nagyon „barátságos” kinézésű ház elé ért. No már csak annak kellett tartani, barátságos vendégfogadónak, mert nemcsak hogy az ajtaja volt kitérve, de az egész utcára néző része szabad volt, levált egy kősző águgolyótól ijedtében — és most ilyenekép, minden tartózkodás nélkül be lehetett lépni a hajlékba, még csak kocogtatni sem kellett...

4. Nyugdíjintézeti járulékok: 150. 5. Közalap járuléka: 1000. Együtt: 25,735 Lei.

VI. Törlesztések:

1. Magyar Jelzalog Hitelbank: 245,000 K-ás kölcsönére 5 évről à 6350: 31,750. 2. Dr. Várady Zsigmond alapítványnak kamat: a velencei imaház-alap terhére: 1440. Együtt: 33,190 Lei.

VII. Tőkésítések:

1. B. III. 1—13. tétel alatt felvett alapok kamataiból: 2163. 2. Új adományokból: [B. V. 3.] 10,000. Együtt: 12,163 Lei.

VIII. Járadékok:

1. Ujvárosi lelkészi kert kártalanítása: 60. 2. Magyar József, volt harangozó kegydíja: 360. 3. Bernát Regina évjáradéka: Grünwald alaphól: 240. Együtt: 660 Lei.

IX. Vegyesek:

1. Adószedők jutaléka: [10%] 48,000. 2. Nyomatványok, irodaszerek: 1500. 3. Harangpénz kezelés: 200. 4. Egyházi vendégek és légátusok ellátása: 2300. 5. Különféle apró kiadások: 2000. 6. Előre nem láthatók: [egyh. ker.: 19. 561.] 29,561. Együtt: 83, 561 Lei.

Szükségletek végösszege: 861,000 Lei.

B) Fedezet:

I. Lagatlanok jövedelme:

1. Egyházi földek hasznóbére: 3220. 2. Épületek bére: 126,660. Együtt: 129,880 Lei.

II. Alapok és alapítványok felhasználható jövedelme:

1. Nagy Lajos ösztöndíjalapítvány: [hadikötvény 1000 K.] 2. Özv. Szeghalmy Bálintné ifj. énekkari alapítvány: [$\frac{2}{3}$ részben] 400. 3. Balogh Bandi alapítvány: [hadikötvény]. 4. Grünwald-alap

iskolai célokra: 906. 5. Polnik-alap egyházfenn tartási célra: 2000. 6. Harangalapok: 1000. 7. Fácánosi föld-alap: [$\frac{2}{3}$ részben lelkészi javadalom] 5400. 8. Iskola-alap: [A. VII. 3.] 35,000. Együtt: 44,708 Lei.

III. Alapok tőkésítendő jövedelme:

1. Csizmadia „Religió” társulat ujvárosi iskola-alapja: 100. 2. Timár társulat ujvárosi iskola-alapja: 40. 3. Terézia árvaház-alap: 102,40. 4. Szegény-alap: 350,60. 5. Egyházfenn tartási-alap: 41. 6. Dr. Várady Zsigmond „Reformáció” egyházfenn tartási-alap: 86. 7. Vallásos iratok alapja: 215. 8. Varga József „Énekeskönyv”-alapítvány: 3250. 9. Ujvárosi orgona-alap: 492,50. 10. Olaszi-i orgona-alap: 402. 11. Olaszi-i Urasztali szőnyeg-alap: 440. 12. Olaszi-i templomfűtési-alap: 86,60. 13. Özv. Szeghalmy Bálintné ifj. ének alapítvány [$\frac{1}{3}$ része] 200. Együtt: 2163 L.

IV. Egyházi és kulturadó:

1. 1923. évi hátralék és 1924. évi kivetés: 330,000 [66 %] 220,000. 2. Kulturadó: 390,000. Együtt: 610,000 Lei.

V. Adományok:

1. Urasztali és egyházi szükségletekre: 8000. 2. Perselyekbe: 20,000. 3. Alapítványok és alapok növelésére: 10,000. 4. Légátusok tiszteletdíjára: 6000. 5. Városi segély: 1311. 6. Vallástanítási díjak áll. iskoláktól: 500. Együtt: 45,811 Lei.

VI. Vegyesek:

1. Harangozási és velencei sirhely-díjak 8000. 2. Tanítónőképző szolgalmi jog-váltás 120. 3. Előre nem láthatók 6000. 4. Dr. Várady Zsigmond-alapítványtól 10% kezelési díj és kamatadó térítés 4132. Együtt: 18,252 Lei.

Fedezet végösszege 850,814 Lei.

Költségvetési hiány: 10,186 Lei.

A polyák aszony nagy szorgalmatossággal sürgölődött a megmaradt tűzhely körül. Volt kinek főzzön! Őt-hat gyereket mindjárt meglátott a fiatal hadnagy a kuckóban, de hogy beljebb lépett még mindig jelentkeztek újabb és újabb csemeték. No csakugyan „Nincs még veszve Lengyelország” itt van jó reménység...

Az asztalon megszegett kenyér feküdt, a tűzhely fazeka oly biztatólag pöffögött.

A hadnagy tudott már néhány szót lengyelül, de meg aztán beszélt a pénz is, elővette megcsillantotta s az asszonyra nézett vig hetykeséggel:

— Két fogásos ebédet nekem: kását meg kenyeret.

Az asszony bólintott, vette a cipót és szelt, vette a szilkét és tálalt:

— Tessék, itt a pompás ebéd.

A hadnagy le is telepedett már egy falócára s kihuzta a zsebkését falatozásra készen.

Akkor a gyerekgomolyból ott a sarokban egy éles, siró hang vált ki. Egy hat éves leányka kecmertget elő szaporán s belefogódzott az anyja

szoknyájába, minden ráncot, varrást próbáratevő erővel.

— Jaj, ne adja oda éd'sanyám a kenyérkét! Mi marad akkor Marinkának, Ankának, Janónak, Misunak, Verának? Jaj, jaj, mit eszünk mi?

— Hallgass! — lökte odébb az anyja — ehetsz még holnap. Mégy mindjárt a sarokba!

Marinka ijedten elhallgatott, de csak nézett nagy, kék szemével az idegen katonára vádolón, fájdalmasan.

A fiatal katona elfordult, nem állhatta a nézést. Pedig hiszen láthatott ő a hosszú háborus évek alatt immár elég sok szomorúságot. Hiszen látott ő már sok könnyet. És még több vért. Látott összemorzsolts sziveket, megnyílt siroknak belsejét, hát nem bírja most elviselni, ha két ne-felejtsszinü gyermekszem harmatosan belefénylik a szemébe? Hát hogy nem bírta most elhallgatni a szót: „Édesanyám, mit eszik Marinka?”

Odavetette az asszonynak pár koronáját, aztán ment vissza az ő megterített lakomás asztalához a répaföldekre. Ott még szivesen látták.

4
**Vasárnapi iskolás és szegénysorsu iskolás-
 gyermekeink karácsonyi ünnepélyeinek műsora.**

A szegénysorsu iskolás-gyermekek felruházása alkalmából a ref. gyakorló-iskola növendékei által december 22-én délután 3 óraker a ref. tanítónőképző dísztermében tartandó karácsonyi ünnepély műsora:

1. Közének: 84-ik dicséret.
2. „Karácsonyfa alatt“. Szavalja: Szarvas Marianna III. o. t.
3. Ünnepi beszéd. Tartja: Csernák Béla lelkész ur.
4. „Karácsonyi beszélgetés“. Szavalják: Varga Évi, Szűcs Margit, Horváth Irma és Oláh Juliska.
5. Karének: „Csendes éj“.
6. „Bethlehemben“. Szavalja: Nagy Vilmos III. o.
7. Karének: „Kicsiny Bethlehemben“.
8. „Melyiket“. Szavalja: Incze Irén IV. o.
9. „Karácsonyi ima“. Szavalja: Fülöp Gizi IV. o.
10. Karének. Előadja: az Ujvárosi Leánykör.
11. Párbeszéd. Mondja: Buzi Ágnes és Fülöp Jenő.
12. Köszönő beszédet mond: Mester Sándor IV. o.
13. Közének: 92-ik dicséret.
14. Ruhák kiosztása.

Ennek végeztével az Árvaház helyiségében az árvák karácsonyi ünnepélyét tartjuk meg Papp Dezsőné elnöknő és az árvák pártfogói jelenlétében.

A Nagyvárad-olaszi-i vasárnapi iskola december 23-án vasárnap délután 3 óraker, a ref. tanítónőképző dísztermében tartandó karácsonyi ünnepélyének műsora:

1. Közének: 84-ik dicséret.
2. Ima. Mondja: Oláh Sándor V. oszt. tan.
3. „A karácsonyfa alatt“. Szavalja: Szarvas Marianna III. o. t.
4. Ünnepi beszéd. Tartja: Csorja Gyula s.-lelkész.
5. Karácsonyi aranymondások. Előadják: a növend.

Elhallgattak az ágyuk. A hadnagy hazatért, levetette katonaruháját s aztán munkás kézzel, elmével belépett a csöndes, dolgozó polgárok közé. Nehéz, vihhros napok után csöndes, boldog otthon melengette fel, megtalálta ifjúkori törekvései jutalmát. És már az irigység is kezdett szemet vetni rá:

— Ej, hogy ez embernek minden sikerül. — mondogatták — milyen jó kenyérhez jutott! Hiszen más is tanult, fáradt, mégsem fizet ilyen bő maggal a vetése. No, valóságos szerencsefia!

Oh, sápitózó, áhítózó, irigy emberek, ti nem tudtok egyet! Nem voltatok ott, mikor a fiatal hadnagy éhgyomorral kifordult a kis polyák kunyhóból, mert nem bírta elvenni a siró Marinka kenyerét és nem hallottátok aztán a boldog, mosolygó kislány imádságát:

En Istenem, áld meg azt a jó katonabácsit.
 Áldjad meg nagyon!

V. Sipos Ida.

6. Karének: „Csendes éj“.
7. „Bethlehemben“. Szavalja: Nagy Vilmos III. o.
8. „Karácsonyi beszélgetés“. Szavalják: Varga Évi, Szűcs Margit, Horváth Irma, Oláh Juliska.
9. Karének: Kicsiny Bethlehemben.
10. „Melyiket“. Szavalja: Incze Irén IV. oszt.
11. „Karácsonyi ima“. Szavalja: Fülöp Gizi IV. o.
12. Közének: 82-ik dicséret.

A Nagyvárad-ujvárosi vasárnapi iskola december 23-án (vasárnap) délután 4 óraker tartandó karácsonyi ünnepélyének műsora:

1. 81. dics. Éneklik a gyermekek.
2. Ima. Mondja: Balajthy Klárka II. o. t.
3. Beszéd. Tartja: Sulyok István főtisztelendő ur.
4. Aranymondások. Elmondják: a gyermekek.
5. Csendes éj, szentséges éj. Éneklik: a gyermekek.
6. Ragyogsz-e még égi fény. Szavalja: Nagy Erzsike.
7. Isten dicsősége. Éneklik: a leányegyesület tagjai.
8. Jézus. Szavalja: Nagy Ilona IV. o. t.
9. „Kicsiny Bethlehemben“. Éneklik: a gyermekek.
10. Advent. Szavalja: Horvát Olga IV. o. t.
11. Bezáró-ima: Elmondja Tapassi Jolán IV. o. t.
12. 82. Az Istennek szent angyala. Éneklik: a gyermekek.

A velencei imaházban december 24-én délután 5 óraker tartandó karácsonyesti ünnepély műsora:

1. Gyülekezeti ének: 81. d. 1., 2. v.
2. Imádkozik: Kiss Károly.
3. Gyülekezeti ének 82. d. 11. v.
4. Karácsonyfa leleplezés, aranymondásokkal.
5. „Karácsonyfa előtt“: Nagy Rózsi IV. o. t.
6. „Karácsonyfa alatt“: Botos Piroška.
7. „Csendes éj“. Énekli: Kiss Pali és Ilus.
8. „Karácsony lesz holnap“: Szilágyi Margit IV. o. t.
9. „Karácsonyest“: Kiss Ferenc IV. o. t.
10. „Egy szó Karácsony ünnepén“. Elmondja: Juhász Emike.
11. „Szívünk vígsággal...“ Éneklik: a vasárnapi iskolások.
12. „Karácsonykor“: Gergely Vilma III. o. t.
13. „Jézus nagyon szeret“: Fóris Péter IV. o. t.
14. Ünnep a földön, ünnep a mennyen... Éneklik: Horváth Zsófička, Boros Margitka és Juhász Emike.
15. „Szomorú Karácsony“: Kiss Juliska, Harsányi Ilona III. o. t., Papp József IV. o. t.
16. „A legboldogabb“: Boros Margitka.
17. „Karácsonyi beszélgetés“: Tíz gyermek.
18. „Melyiket“: Horváth Zsófička.
19. Gyülekezeti ének: 81. dics. 7. v.

Előfizetőinknek és minden jó keresztyén embertársunknak boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk!

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Árva és szegény gyermekeknek: özv. N. né 50, özv. N. né 10, Molnár Demeterné 20, Krupp Lajosné 100, Szabó Róza 20 Lei.
Legátusoknak: Száva Antalné 30, Molnár Demeterné 20, Nagy P. István 50, özv. Kiss Gyuláné 30 Lei.

UJVÁROSON:

A vasárnapi iskolások karácsonyfájára: özv. Szabó Józsefné 100 Lei, Mégai papirkereskedő 50 iv selyem-papírosat.

VELENCÉN:

Imaház-iskolára: özv. Balogh Jánosné férje halálának tíz éves fordulóján 100 Lei.

Szegények karácsonyára: özv. Molnár Bálintné 15, Szűcs Gyula 50 Lei.

Szűcs Gyuláné gyűjtése: Hubertné 20, özv. Sújtó Jánosné 20, Szabó János 10, Nagy Sándor 10, Pappné 8, Molnárné 10, Pócsi József 10, özv. Nagy Imréné 10, Dancse Lukácsné 30, Gidáliné 5, Mondják Istvánné 40, Mudora Péterné 10, Kalmár Sándorné 20, Juresik Pál 20, Bálint Györgyné 20, Hajas Jánosné 20, Márián Demeter 10, Szűcs Gyula 27 Lei.

Orbán Gyula egy szegény gyermek tandíjának egy havi részleteként 20 Lei.

B) Az árvaház céljaira:

Hajnal József és neje [V. és VI. részlet] 100, Varga Mihály 20, Hercegh Lajos 80, Harmathy István 100, Szűcs Juliska 30, Szűcs Margit 20, Cseh István 20, Dajka Sándor 30 Lei. Gyémánt Elekné egy zsák liszt és egy zsák krumpli.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

H I R E K.

Az ünnepi istentiszteletek sorrendje:

I. Advent vasárnapján (december 23.):

Olasziban: délelőtt 10 órakor Varga Gedeon, este fél 6 órakor Csernák Béla.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Gargya Géza.

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly szolgál.

II. Karácsony első napján (december 25.):

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 órakor Csorja Gyula.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, este fél 6 órakor Járay Márton.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Varga László legátus.

III. Karácsony másodnapján (december 26.):

Olasziban: délelőtt 10 órakor Járay Márton legátus, délután fél 6 órakor Varga László legátus.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Varga László legátus, délután 3 órakor Gargya Géza.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Járay Márton legátus szolgál.

Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Ara nagyság és minőség szerint: 100, 80, 60, 40, 35, 14 Lei.

A Református Lelkész-Egyesület 1924. évi Naptára az olasz-i lelkészi hivatalban kapható. Ara 10 Lei.

Karácsony első napján mind a három helyen, másodnapján Ujvároson Urvacsora-osztás.

Vasárnap [december 23.] délelőtt az újvárosi templomban a polgári leányiskola énekkara énekel.

Karácsony első napján a délelőtti istentiszteleteken a templomokban az énekkarok énekelnek.

Isten szeretetének csodálatossága. Egy lelkipásztort egyszer felkeresett egy hive, aki biblia-olvasás közben rendszerint nem az Írásra, hanem a maga okoskodására hallgatott. Kérdéssel jött. — Nem értek egy verset — szölt. — A római levélben ezt olvasom: „Miképen meg vav írva: Jákobot szerettem, Ézsaut gyűlöltem.“ Nos előttem teljesen érthetetlen e vers második része: Ézsaut gyűlöltem. Hogyan lehet ez? Isten nem szerette Ézsaut. Egészen érthetetlen. A lelkipásztor elgondolkozva nézett rá, aztán így felelt. — Nos, kedves Atyámfiak, én a vers első részét nem tudom emberi értelemmel fölfogni. Hogyan is szerethette Isten Jákóbot. Hogyan szerethet minket. Ez az érthetetlen, ez a csodálatos dolog!.. Valóban, van-e nagyobb és boldogabb csoda a világon kedves Olvasóm, mint hogy Isten szeret bennünket gyarló, hitetlen, bűnös embereket.

Az Olasz-i Énekkar 1924. évi január 13-án

dalestélyt rendez a Kath. Kör helyiségében este 8 órai kezdettel, a következő műsorral: 1. Hymnusz [Orlandótól]. Előadja a 100 tagu vegyes női és férfi kar. 2. Vetélytársak [Cyrano]. Salon vígjáték, 3 szereplővel. 3. Vihar. [Dürner Gy.] Férfi-négyes. 4. Táncegyveleg. [Klasszikus táncformák.] 5. Pofozó masina. [Bohózat 7 szereplővel.] 6. Száll a madár. Is-is-is, férfi-négyes. — A dalkart vezényli Juhász Károly karnagy. Az énekszámokat zongorán kíséri Juhász Teruska. A szindarabokat Losonczy Gábor rendez.

A királyhágómelléki egyházkerület folyó hó 14-én tartotta közgyűlését Nagyváradon. A közgyűlés fontosabb határozatai: újból fölír a

vallásügyi miniszterhez, hogy a kerület szervező közgyűléséhez a királyi engedélyt eszközölje ki. — Az elemi és középiskolákra vonatkozó miniszteri rendeleteket illetően, hasonlóan az erdélyiekhez, felír s kéri azok módosítását, mert jelen alakjukban végrehajthatatlanok. — Hitvallásos elemi és középiskoláink fenntartására már a tavaszi közgyűlésen elfogadott, lélekszám után számított 20 Lei-s kulturadó végrehajtására intézkedéseket tett. Az alsóbb fokú hatósági személyek részéről egyházunkat ért sérelmeket a miniszter elé terjeszti, azok orvoslását kéri. — Minden gyülekezetben a vasárnapi iskolák felállítását rendelte el. A lelkészek, tanítók, egyháztagok pártoló szeretetébe ajánlja a máramaroszigeti egyházközség heti vallásos lapját, a „Jó Pásztor“-t.

A nagyszalontai reformátusok új harangjait e hó 20-án nagy ünnepek között szentelték fel a híres hajdúváros áldozatkész polgárai. A nagyszalontai reformátusoknak van azonban ennél Istennek tetszőbb cselekedetük is: egy gyermeknevelő otthon (internátus) felállítása, amelyet ez év őszén nyitottak meg.

Egy eszernyőit elcseréltek a presbyteri gyűlésen; felvilágosítást adhat az olasz-i lelkészi hivatal.

Mindenkinek érdeke,

17-26

hogy

Hajnal és Rózsa

vászonkülönlegességek
és nőidivat-aruházában vásároljon.

Nagyvárad, Iosif Vulkán (Nagy Sándor-u.) 1.

Lépjön be a „Népszövetségi Hitelszövetkezet“ piculásába!

XII. évfolyamát nyitja meg, melybe tetszés szerinti heti befizetés kötelezettsége mellett már is lehet beépni. Előnyös fizetési módokat. A tagok szükség esetén előnyös kamatra kapnak kölcsönt. Három évig tartó évfolyamat lejártaival a befizetett összeg a nyereséggel együtt kiosztatik. Betétekre a legmagasabb kamatozatot adja; — Kölcsönöket a legkedvezőbb kamattal és azonnal folyósít a NÉPSZÖVETSÉGI HITELSZÖVETKEZET Károly herceg (Szilágyi Dezső)-u. 5.

Református imakönyveket jutányos áron vásárolhat

BÉRES KÁROLY könyv- és papírkereskedésében
Oradea-Mare — Nagyvárad, Fő-utca 14. szám.

Strada Regele Ferdinand 9. Stepper cukrászda mellett, özv. PETRI ÁRPÁDNÉ látszerész üzletében

HERBST

tekintse meg

ékszerész raktárát és a kirakatban az árakat. — 26-14 Brilliantot, arany és ezüst dísz tárgyakat, órákat olcsón ott vásárolhat. Brilliant karátjáért 20-25-30 ezer lelt fizetnek!! — Arany- és ezüstért a legmagasabb árakat!!

Agárdi István mázoló és butorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtó, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sárkerítéseket a legelsőbbrangu alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és partfogást kér. Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 22
1. sz. „Ulpiá“ (Emke) épület

Árjegyzék a temetkezési árakról.

Temetés minden költség beszámításával:
2 fogatos gyászkocsival Lei: 1600, 2000, 2500. 4 fogatos gyászkocsival és családi kocsival Lei: 2800, 3000, 3500. Műoirágkoszorúk árai Lei: 65, 80, 100, 140, 200, 250. Koszoru-szalag felirattal kapható a

Germán Károly utóda

„Kegyelet“
keresztényen tem. intézetbe, Sas-passage

52-14

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 15 Lei. Egy évre 60 Lei.
Egyes szám ára 2 Lei.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

A „Református Híradó” érdekében.

Nagyváradon közel huszezer református él, akik ünnepekenként 2 templomban és 1 imaházban imádják lélekben és igazságban az Istent. Ha minden vasárnap minden templom és imaház zsufolásig megtelik: akkor is csak 2—3 ezer emberhez jut el az élet ígéje, tehát csak minden tizedik, vagy hatodik református lelket csokolhatja meg anyai csókjával — hetenként egyszer — a mi anyaszentegyházunk.

Mi lesz a többivel?

Elszokik az anyai csóktól s a benne égő örök szeretettől: a megváltó Isten szeretetétől.

Lassankint megfélemedezik arról, hogy ő református s csak koporsónál vagy egyházi adófizetésnél jut eszébe. Akkor eszébe jut, de már nem örül neki; nem örül annak, amit élete legfőbb ajándékának kellene tartania.

Jól van ez így?

Orcánk pirulása mondja, hogy nincs. A szívünk sugja, az eszünk tanácsolja, a becsületünk parancsolja, hogy belsőbb, állandóbb, lelkibb kapcsolatba lépünk egyházunkkal; *vezessük be a hajlékunkba a mi református keresztyénységünk villamos áramát!*

Ezt csak sajtó útján s csak a „Református Híradó” útján tehetjük meg.

Érzed-e a szükségét annak, hogy minden vasárnap reggel eszedbe juttassa a „Református Híradó” hála Istennek, református vagyok? Ha igen: fizess elő a „Református Híradó”-ra.

Érzed-e a szükségét, hogy a „Református Híradó” minden vasárnap eszedbe juttassa: hála Istennek, igazi keresztyén vagyok, halhatatlan lélek, aki kiengesztelődtem Istennel és győztem a világ felett a Jézus Krisztus által. Ha érzed ezt a szükségét, fizess elő a „Református Híradó”-ra.

Érzed-e a szükségét annak, hogy valaki minden vasárnap eszedbe juttassa: te nagyváradai református egyháztag vagy s mint ilyen, egy nagy testvéri s még nagyobb munkaközösségnek megbecsült részese? Ha igen, akkor fizess elő a „Református Híradó”-ra.

És ha mindezeket *nem* érzed?

Akkor meg épen fizess elő a „Református Híradó”-ra, hogy végre valahára érezd meg ezeket a szükségeket.

Hadd köszöntsön be hozzád minden vasárnap reggel ez a kis lap, mint az Örökkévalóság szürke követe, aki azonban drága ajándékot visz neked: az egyetemes papság koronáját.

Az egyházi anyakönyveket

az 1924-ik évben az ujjvárosi lelkészi hivatal vezeti; akiknek tehát a ránk jövő esztendőben keresztelési, esketési, haláleseti anyakönyvi kivonatokra lesz szükségük, forduljanak az ujjvárosi lelkészi hivatalhoz.

Ott jelentendők be a halálesetek és a harangoztatások is.

Keresztelések és esketések céljából akár melyik lelkészi hivatalt felkereshetik az egyháztagok.

Konfirmációra előkészítés végett a szülők, mesterek, gazdák a lelkészi hivatalokban 1924 január 15-ig jelentsék be tizenkettedik életévüket betöltött, de még nem konfirmált gyermeküket, tanoncaikat vagy alkalmazottjaikat. Iskolába járó gyermekek hitoktatóiknál jelentkezzenek.

Az Olasz-i Énekkar 1924. évi január 13-án

dalestélyt rendez a Kath. Kör helyiségében este 8 órai kezdettel, a következő műsorral: 1. Hymnus [Orlandótól]. Előadja a 100 tagu vegyes női és férfi kar. 2. Vetélytársak [Cyrano]. Salon vigjáték, 3 szereplővel. 3. Vihar. [Dürner Gy.] Férfi-négyes. 4. Táncgyuleg. [Klasszikus táncformák.] 5. Pofozó masina. [Bohózat 7 szereplővel.] 6. Száll a madár. Is-is-is, férfi-négyes. — A dalkart vezényli Juhász Károly karnagy. Az énekszámokat zongorán kíséri Juhász Teruska. A szindarabokat Losonczy Gábor rendez.

Világító szavak.

Tisza István mondta az alábbi szavakat, főgondnoki székfoglaló beszédében, tizenhat éveknek előtte. Figyeljünk csak rá kedves Olvasóim:

„Óriási munka vár reánk anyagi és szellemi téren, az emberi élet minden vonatkozásaiban. Hallottuk, hogy egyetemes papság vagyunk. Annak is kell éreznünk magunkat s ez érzületnek kell egész életünkben, egész működésünkben kifejezésre jutnia.

De, hogy ezt tehesük, élő hitre van szükségünk. Élő hitre, amely nem megszokott formáságnak tekinti a vallásosságot, de bensőnkől fakadó és egész lényünket átható, minden cselekedetünket irányító élő erő, amely Jézus tanítása nyomán keresi és megtalálja Istent, az örök igazság és örök szeretet, az örök jószág és örök irgalom Istenét, akivel szemben gyarló, hitvány porzsem az ember, aki nélkül szálnalmas vergődés, üres hiúság minden emberi erőlködés. Ő előtte kell magunkat igazán, őszintén megaláznunk, de csakis Ő előtte. Ez ment meg az elbizakodottság, a kevélység bűnétől; de ez tesz erőssé minden emberi hatalommal, függetlenné minden világi tekintettel szemben. Ez biztosítja lelkünk egyensúlyát, békéjét az élet küzdelmei és megpróbáltatásai között és ez ad fegyvert kezünkbe legveszedelmesebb ellenségeink, saját vágyaink, indulataink, szenvedélyeink leküzdésére. Ez élő hit vezette őseinket, ez tette őket nagy tettekre képesekké, ez adott nekik erőt a néma szenvedés keserves korszakában is. Ez élő hitre van nekünk is szükségünk, hogy a mai megváltozott viszonyok között, más nehézségek, más veszélyek között hivatásunk magasiatán maradhassunk és ebben a

Két asszony beszélget.

Fáradt, szomorú mindakettő. Szegényes öltözeti, beesett arcú munkás asszony. Csendes baktatnak a poros utcán.

— Hát te is úgy vagy? — mondja az egyik — nem tudtam.

— Bizony én is, tönkreteszi az életemet.

— A férjed?

Nem. A fiam. A legnagyobbik; mióta hazajött azóta különösen. Óh Istenem! Tegnap is úgy szedtem föl az ól mellől. Mint egy állat, úgy feküdt ott...

Nekem a férjem. Még az a szerencse, hogy én is keresek valami keveset. A magáét mind megissza...

— Aztán mit?

— Pálinkát, közönségeset.

— Az enyém is. Ez a legrosszabb.

— Bizony. Rettenetes!

— És tudod, multkor nem volt pénze. Lopott az enyémből. Jaj Istenem, hátha egyszer a másból fog...

rám nézve ünnepélyes pillanatban, amidőn hivatalomat elfoglalom, arra kérem Istent, hogy ezt az élő hitet élessze, fejlessze, erősítse mindnyájunkban!”

Áldozatkészség

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Urasztalára: Horváth Irén 50, Lévay Sándor és neje 40, Nagy Anna 10, Kovács Istvánné 20, Tar Etelka 20, Szűcs Juliska 30, Krupp Lajosné 40, Kondora Gábor 20, Dull Istvánné 20, özv. Ponorán L. né 20, özv. Kiss Gyuláné 20, Szűcs Margit 20, Szűcs Sándorné 20, Szűcs Mátyás és neje 10, Kozma Jánosné 20, Farkas Imréné 20, Rác Jánosné 100, özv. Kapus Józsefné 10, Szerző József 40, Földesi Márton 20, Boros József 5 l. bor és 20 Lei, N. N. 30, Oláh Imréné 20, Tóth Mihály 20, özv. Demján Istvánné 10, Mihucz Györgyné 100, Lénárt Józsefné 10, Hajnal József és neje 50, Tivadar József és neje 20, Papp Simonné 25, özv. Lustyák Mihályné 25, Szabó Terézia 100. N. N. 20 Lei. Összesen: 1000 Lei. Kenyeret: Nagy Sándorné és özv. Morvay Tihamérné, hort: Fülöp István, Hendzsel, Tóth Rezsőné, özv. András Istvánné.

Egyházi szegényeknek és gyermekeknek: Incze Istvánné 50, Sály József 30, özv. Kapus Józsefné 10, Szerző József 50, N. N. 60, Kiss Károly 26, Lénárt Józsefné 10, Papp Bertalan 20, özv. Resch M. né 40, Gyipp Demeter 100 Lei.

Orgona-alapra: Sály József 20 Lei.

B) Az árvaház céljaira:

Özv. N. né 50, néhai Bancsik Sándor ágyalapítványára fiai Sándor és Barna 100, Vitályos Albert 50, özv. Standary Györgyné 100, Kiss Irén 26, Farkas Jánosné 50, özv. Kapus Józsefné 10, Kiss Károly 60, Székely Imréné 40 Lei.

— A máséből. Az enyém már a máséből is lopott. Mind így tesz az ilyen. Mind.

— De hát nem lehet ezen segíteni? Semmivel?

— Próbáltam én már. Javasoltak már nekem sok mindent. Semmisse használt. Egyszer szert tettem az italába, majdnem agyon vert. Úgy vettem ki a kezéből.

— A Bakáné ugyan mit tehetett az urával? Az is úgy ivott. Többet volt az is részeg, mint józan.

— Voltam én annál is. Adott is tanácsot. Hogy tegyem amit ő tett. Hogy legyek én keresztény! Hát nem vagyok az? Hogy imádkozzam? Hát nem imádkozom?

— Pedig a Bakáné mégis jóra vitte az urát. Hátha?!

— Mit hátha?

— Hátha jobban tud imádkozni?!

— Jobban? Mi az, hogy jobban?

— Meg hátha jobb is?

— Hogyan jobb?

— Hát nem hazudik, meg nem veszekszik meg, tudom is én. Jobb ő no!

— Lehet, hogy jobb. Biztos is, mert megsegi-

H I R E K.

Vasárnapi és ünnepi istenitiszteletek sorrendje:

Vasárnap, december 30-án:

Olasziban: délelőtt 10 órákor Gargya Géza, délután fél 6 órákor Csorja Gyula,
Ujvároson: délelőtt 10 órákor Csorja Gyula, délután 3 órákor Gargya Géza,
Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órákor Kiss Károly szolgálg.

Ó-esztendő utolsó estjén:

Olasziban: estefél 6 órákor Csernák Béla,
Ujvároson: du 3 órákor Sulyok István.

Ujév első napján:

Olasziban: délelőtt 10 órákor Sulyok István, este fél 6 órákor Csernák Béla,
Ujvároson: délelőtt 10 órákor Csernák Béla, délután 3 órákor Gargya Géza,
Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órákor Kiss Károly szolgálg.

Ijja Erdély címen adja ki a kolozsvári református theologia ifjúsága a romániai magyar keresztyén ifjak lapját, amely immár második évfolyamát éri. A november—decemberi kettős szám egy egész kis füzet, amelynek minden sora az ifjúság krisztusi szellemben nevelését szolgálja. Ajánljuk a szülőknek és az ifjaknak.

Jó Pasztor cím alatt jelent meg a máramaroszigeti református egyházközség lapjának első száma karácsony első napján. A heti lapnak induló, gazdag tartalmu egyházi és társadalmi lapot, amelyet a kerületi közgyűlésünk is melegen ajánl, testvéri szeretettel ajánljuk. Előfizetési ára egy negyed évre 40 lei.

Neé történetét tanultuk az elemi iskolában. Nagyon leköttötte érdeklődésünket a hatalmas bűnhődése embervilágunknak. Mi lenne akkor, ha az Úr Isten most akarná azzal a tömérdek vízzel elárasztani a földet? Kiket mentene be most a

tette az Isten. De jó is lehet neki. De nagyon boldog lennék én is. Csak egy hónapig ne inna, csak egy kicsi nyugtot engedne...

Szegény kétasszony! Micsoda átok mindegyiknek az életén egy iszákos ember. Milyen kínosan töprengtek a szabadulás módjain. Vajjon megtalálják-e? Talán meg. Hiszen olyan közel jártak már, amikor a Baka János példáját emlegették. Egy év előtt még a Baka családja is siró, boldogtalan család volt, de végül is győzött az asszony buzgó imádsága és csendes, békés, türelmes keresztyén élete. Az Áldott Orvos betért a Bakáék feldult hajlékába — s boldoggá tette azt. Milyen szelid, nyugodt, munkás, takarékos ember lett Baka Jánosból, milyen derűs, örvendező család veszi őt körül.

Csoda ez? Igen. Olyan csoda, hogy senkivel mással meg nem történhetik? Nem az Áldott Orvos, aki mindenkit meggyógyíthat s meg is akar gyógyítani közel van! A mi Urunk Jézus Krisztus!

Kismányai László.

bárkába? Ezen törtük a fejünket négyen-öten apró gyerekek. Végig mentünk az egész falun, hogy ki maradna meg belőle és ki nem? Többé-kevésbé egyetértettünk. De a langaléta Lánginál eltértek a vélemények. A fele már már vizbe fullasztotta, mikor végre a csipkefülű Simon Sándor megváltoztatta a bírói szék ítéletét „Mi vagy hét hete este a kerítés tövében az „A Sionnak hegyén Úr Isten“ kezdetű zsoltárt énekeltük, egyszer csak a langaléta Lángi odajött és egy hatost adott mindenikünknek, mert olyan szépen énekeltünk“. — „Nem rossz ember a!“ Bevittük a bárkába. — Valahányszor eszembe jut e kis emlék, mindig olyan közel érzem magamhoz az Istent, mint akkor éreztem.

Előfizetőinknek, olvasóinknak és minden jó keresztyén embertársunknak boldog újévet kívánunk!

Vasárnapi iskola

Rovatvezető: CSORJA GYULA s.-lelkész.

1923 december
30-iki lecke:

Simeon és Anna.
Lukács 2 r. 21—40. vers.

Főgondolat: Ha szenvedéseinkben hittel várjuk Jézust, hozzánk is eljön, amiért legyünk háladatosok.

Elbeszélés: A jeruzsálemi templom ajtójában, miképen nálunk is, ott áll két koldus. Öreg volt mindkettő. Alig birtak már járni. Nem tudtak dolgozni. Azért mindennap pontosan elmentek a templomba imádkozni. Sokat szenvedtek, nyomorogtak az életben. Az egyik volt Simeon, ak már beteg ember lévén, mindennap várta a halálát. Azonban lelkét más várákozás is töltötte be. Nagyon várta ő is a Messiást. Annyira meg volt győződve a hozzá való eljövételéről, hogy egészen bizonyosra vette, hogy addig nem fog meghalni, míg neki is nem lesz találkozása a Messiással. Hasonló várákozás töltötte be a másik koldusnak, Annának a lelkét, aki egy szegény özvegy asszony volt. Rendesen eljárva a templom elé, sokat beszélgettek a Messiásról. Egyszer amint ott állottak, látják, hogy egy férfi és egy nő kis gyermeküket hozzák Istennek bemutatni. Simeon megérzi, hogy ez a kicsiny a megígért Messiás és bár öreg ember volt, mégis oda fut Jézushoz, karjaiba veszi és ezt mondja: „Mostan bocsátod el, Úram, a te szolgádat a te beszéded szerint békességben: mert látták az én szemeim a te üdvösségedet.“ Anna is boldogan örvendezett a világ Megváltó látásán és mindketten leborultak és halál adtak az Istennek. És Isten valóban teljesítette Simeon kérését: megváltotta a szenvedéseiből, magához vette.

Tanítás: 1. Simeon várta Jézust. Simeon, mint öreg és beteg ember, bár a halál kapujánál állott, szenvedései dacára sem birt meghalni, mert

várta Jézust, hogy Ő szabadítsa meg. Nem volt könnyű a várakozás, mert sokat kellett szenvednie. De azért nem csüggedt el. És vágya be is teljesedett. Meglátta Jézust, mert Isten mindenkinek megígérte Jézust. Nekünk is találkozunk kell vele, mert Isten azt akarja, hogy minket az Ő gyermekeivé tegyen a Jézus Krisztus által.

2. Mikor Simeon meglátta Jézust a templomban, mit csinált? Odafutott elébe leborult és hálát adott. Jézus eljön hozzánk is. Menjünk elébe, mint Simeon és öleljük magunkhoz Őt. Mi találkozhatunk Jézussal a templomban, mikor imádkozunk, bibliát olvasunk, találkozhatunk a vasárnapi iskolában és ha megtaláltuk, háláljuk meg azt Istennek. Mi által? Életünk által. — Minden gondolatunk, szavunk, tettünk olyan legyen, hogy meglátszodjon rajtok, hogy Jézussal találkozunk.

Aranymondás: „Látták az én szemeim a Te üdvösségedet.”

Ének: 81. dics. 4—6. versei.

Egyházak, dalárdák, iskolák figyelmébe!

Harmonium (PAJKR gyártmány) erős hangú, fekete eladó!!

Oradea-Mare—Nagyvárad, Lukács György-u. 34.

Váradynál.

Mindenkinek érdeke,

18—26

hogy

Hajnal és Rózsa

vászonkülönlegességek és nődivat-áruházában vásároljon.

Nagyvárad, Iosif Vulkán (Nagy Sándor-u.) 1.

Árjegyzék a temetkezési árakról.

Temetés minden költség beszámításával:
2 fogatos gyáskocsival Lei: **1600, 2000, 2500.**
4 fogatos gyáskocsival és családi kocsival Lei: **2800, 3000, 3500.**
Művirágkoszorúk árai Lei: **65, 80, 100, 140, 200, 250.**
Koszoru-szalag felirattal kapható a

Germán Károly utóda

„Kegyület” 52—15
keresztyén tem. intézetbe, Sas-passage

Lépjén be
 a „Népszövetségi Hitelszövetkezet” piculásába!

XII.

A Népszövetségi Hitelszövetkezetjan. 1. ével a XII. évtársulatát nyitja meg, melybe tetszés szerinti heti befizetés kötelezettsége mellett már is lehet belépni. Előnyös fizetési módokat. A tagok szükség esetén előnyös kamatra kapnak kölcsönt. Három évig tartó évtársulat lejártával a befizetett összeg a nyereséggel együtt kiosztatik.

Betétekre a legmagasabb kamatokot adja; — Kölcsönöket a legkedvezőbb kamatláb mellett azonnal folyósít a NÉPSZÖVETSÉGI HITELSZÖVETKEZET Károly hereeg (Szilágyi Dezső)-n. 5.

Református imakönyveket jutányos áron vásárolhat

BÉRES KÁROLY könyv és papírkereskedésében
 Oradea-Mare—Nagyvárad, Fő-utca 14. szám.

Strada Regale Ferdinand 9. Stepper cukrászda mellett, özv. PETRI ÁRPÁDNÉ látszerész üzletében

HERBST

tekintse meg

ékszerész raktárát és a kirakatban az árakat. — 26-15 Brilliantot, arany és ezüst dísz tárgyakat, órákat olcsón ott vásárolhat. Brilliant karátjáért 20—25—30 ezer leit fizetek!! — Arany- és ezüsttért a legmagasabb árakat!!

Ágárdi István mázoló és butorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtók, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcosását, sűrűkerítések a legelsőbrangu aluminium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és partfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 23**
 1. sz. „Ulpia” (Emke) épület

